

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΑΦΥΠΝΙΣΗ

SANT DARSHAN
SINGH

Τίτλος πρωτοτύπου:

SPIRITUAL AWAKENING (1982)

© by Science of Spirituality
45 175 Naperville Rd., Naperville. IL 60563
and 2 Canal Road, Vijay Nagar, Delhi 110009, India

Υπεύθυνος για την Ελλάδα :
Dr. Γαβριήλ Σιμονέτος
Email : gaby.simonetos@gmail.com
Κολοκοτρώνη 28 - Φιλοθέη - Τ.Κ. 152 37
Tel.: 6932233989

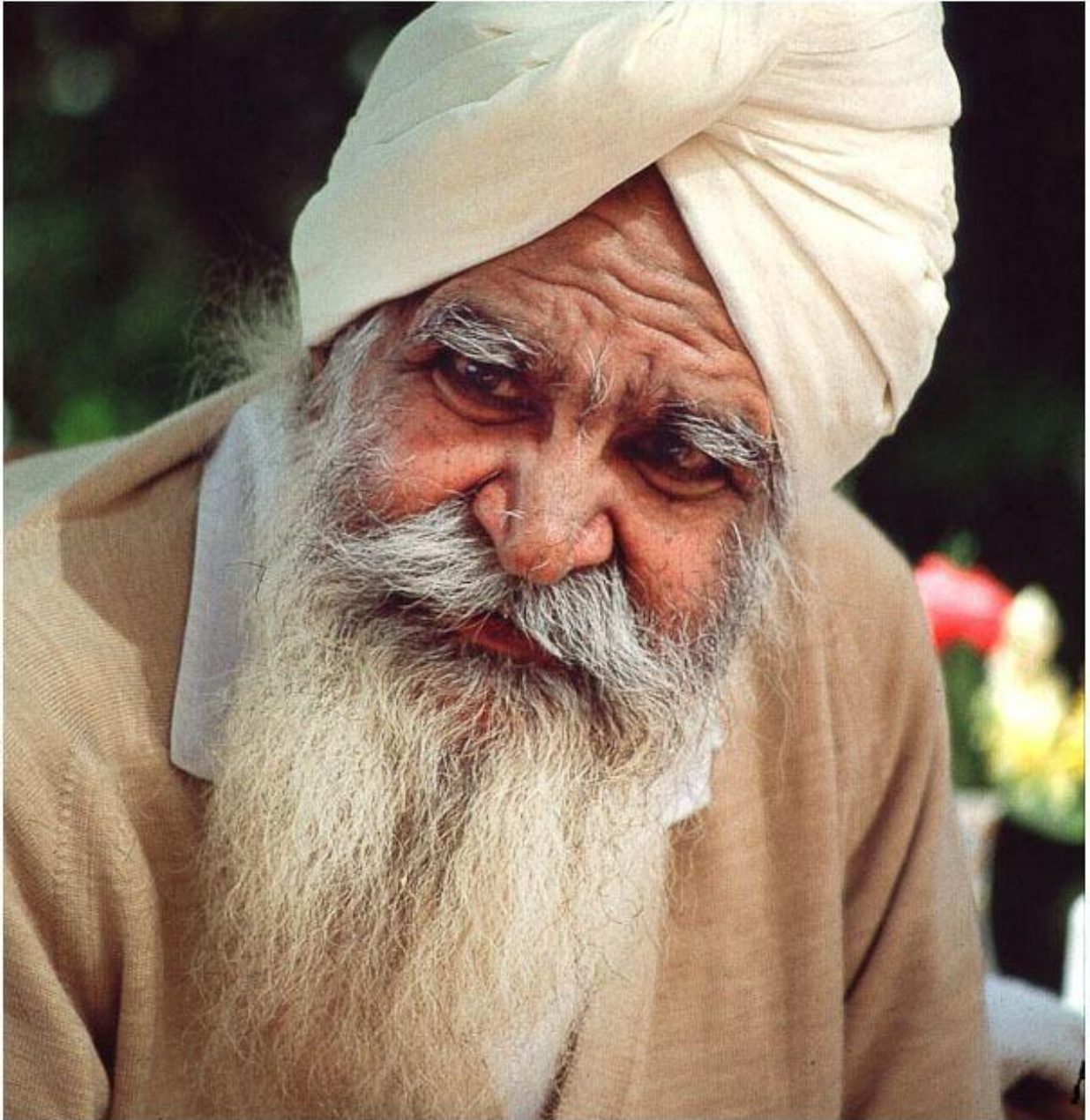
Επιστήμη της Πνευματικότητας
Email Γραμματεία : sos.satsang@gmail.com
Χαλκηδόνος 3, 11527 Athens – Greece

Science of Spirituality : <https://www.sos.org/el/>

ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΤΗΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

<https://www.sos.org/el>

SANT DARSHAN SINGH

Προσφέρω τις ομιλίες,
που δόθηκαν από καρδιάς,
στον
Χαζούρ Μπάμπα Σαουάν Σινγκ
και στον
Σαντ Κιρπάλ Σινγκ,
στα Ιερά Πόδια των οποίων
βίωσα τις οδύνες και την έκσταση
της
Θείας Αγάπης,
γιατί
η δικιά τους Ουράνια Μουσική
ξεχύνεται απ' αυτήν την ταπεινή φλογέρα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Για τον αναγνώστη.....	5
Πρόλογος.....	8

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ Η ΑΙΩΝΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Κεφ. 1.	Πνευματική Αφύπνιση	11
Κεφ. 2.	Η Υπερνίκηση του Θανάτου	15
Κεφ. 3.	Πώς να Συντομεύσουμε την Πνευματική μας Πρόοδο	23
Κεφ. 4.	Ο Τέλειος Επιστήμονας	31
Κεφ. 5.	Λόγος: Η Σωσίβια Λέμβος	36
Κεφ. 6.	Ο Άγιος και ο Λόγιος	42
Κεφ. 7.	Η Επιστήμη της Εσωτερικής Γαλήνης	49
Κεφ. 8.	Γενέθλια πάνω από το Χώρο και το Χρόνο	53
Κεφ. 9.	Το Τέλος των Μετεμψυχώσεων	58
Κεφ. 10.	Ο Αιώνιος Νυμφίος	63
Κεφ. 11.	Το Δίλημμα του Ανθρώπου	67
Κεφ. 12.	Το Δίλημμα του Θεού	72

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ Η ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ

Κεφ. 13.	Ο Θεός Αισθητικός	79
Κεφ. 14.	Ο Καθρέφτης	82
Κεφ. 15.	Το Μήνυμα του Φθινοπώρου	85
Κεφ. 16.	Τα Αληθινά μας Χρώματα	89
Κεφ. 17.	Τι Είναι η Αγάπη	93
Κεφ. 18.	Το Πέπλο του Εγωισμού	96
Κεφ. 19.	Χορτοφαγική Διατροφή	101
Κεφ. 20.	Κλιματισμός	107
Κεφ. 21.	Γονείς και Παιδιά	110

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ Η ΑΛΧΗΜΕΙΑ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

Κεφ. 22.	Περιμένοντας τον Αγαπημένο	119
Κεφ. 23.	Οι Οδύνες της Αγάπης	125
Κεφ. 24.	Οι Δύο Μορφές Αγάπης	130
Κεφ. 25.	Ο Νους Βλέπει, Κρίνει, Σχολιάζει τα Πάντα	135
Κεφ. 26.	Δούναι και Λαβείν	143
Κεφ. 27.	Τα Εννιά Γνωρίσματα Ενός Αληθινού Εραστή του Θεού	147
Κεφ. 28.	Ο Συνεχής Αγώνας	153
Κεφ. 29.	Αυτοπαράδοση	157

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ ΕΡΩΤΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ

Κεφ. 30.	Η Αναγκαιότητα του Ζωντανού Διδασκάλου	167
Κεφ. 31.	Μύηση	174
Κεφ. 32.	Θάνατος και Κάρμα	180
Κεφ. 33.	Θετικός Μυστικισμός	189
Κεφ. 34.	Αγάπη και Αφοσίωση	205

ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΤΗΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

<http://www.sos.org/el>

ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗ

Σ' αυτή την εποχή των επιστημονικών και τεχνολογικών εξελίξεων, καθημερινά δίνουμε εξηγήσεις και ερμηνείες στα διάφορα μυστήρια του φυσικού μας Σύμπαντος, ενώ αντίθετα σε ερωτήσεις και απορίες που έχουμε σχετικά με το μυστήριο της ζωής και του θανάτου πολύ δύσκολα παίρνουμε ικανοποιητικές απαντήσεις. Αυτοί που ψάχνουν για απαντήσεις σε αυτού του είδους τα ερωτήματα, συνήθως απογοητεύονται και αποκαρδιώνονται έστω και αν καταφεύγουν σε μεμονωμένα άτομα, οργανώσεις ή πνευματικά κινήματα, που προσφέρονται να τους λύσουν τις απορίες και συγχρόνως να τους υποδείξουν κάποιο δρόμο προκειμένου να πετύχουν ηρεμία πνεύματος, ευτυχία και σωτηρία.

Τα τελευταία χρόνια στη Δύση έχει εμφανιστεί ένας μεγάλος αριθμός οργανώσεων και πνευματικών κινήματων που όλο και αυξάνει με την πάροδο του χρόνου και που ο αριθμός των μελών τους συχνά ανέρχεται σε πολλές χιλιάδες. Ένα μεγάλο μέρος από τις οργανώσεις αυτές, υποκρύπτουν ιδιοτελείς σκοπούς και στερούνται παντελώς πνευματικότητας, με αποτέλεσμα οι οπαδοί τους να παραπλανούνται και συχνά να γελοιοποιούνται.

Αντίθετα, όπως υπάρχουν πολλοί επιστήμονες που προσπαθούν να αποκαλύψουν τους νόμους της Φύσης, έτσι υπάρχει από αρχαιοτάτων χρόνων και ένας μικρός αριθμός ατόμων, ένα άλλο είδος ερευνητών, που προσπαθούν να λύσουν τα μυστήρια των εσωτερικών κόσμων, της ψυχής, του Θεού, της ζωής και του θανάτου και που θα μπορούσαν και αυτοί στον τομέα τους να ονομαστούν επιστήμονες. Από τις παραδόσεις μας είναι γνωστοί σαν άγιοι, προφήτες, Γκουρού, Διδάσκαλοι και Θεάνθρωποι, όπως ο Βούδας, ο Μαχαβίρα, ο Χριστός, ο Μωάμεθ, ο Γκουρού Νάνακ και άλλοι. Όταν έρχονται πάνω στη γη τέτοιες μεγάλες ψυχές, αφού πρώτα πετύχουν οι ίδιοι τη Θέωση, αποκαλύπτουν τα εσωτερικά μυστικά στους μαθητές τους.

Οι Διδάσκαλοι αυτοί δεν περιορίζουν τις διδασκαλίες τους σε θεωρίες ή σε γνώσεις που έχουν αποκτηθεί από βιβλία, αλλά από εσωτερικές εμπειρίες, τις οποίες μπορούν να οδηγήσουν τους μαθητές τους να τις επαληθεύσουν, υποδεικνύοντάς τους τον τρόπο να υπερβαίνουν τη σωματική τους συνειδητότητα και να εξερευνούν τα βάσιλεια του υπερπέραν.

Τέτοιοι μεγάλοι άγιοι έρχονται να οδηγήσουν την ανθρωπότητα από την αρχή της Ιστορίας, αλλά τα παλαιότερα χρόνια, επειδή οι συνθήκες της ζωής ήταν διαφορετικές, μόνο λίγοι ήταν οι τυχεροί που, αφού εγκατέλειπαν τα σπίτια τους και ακολουθούσαν το Διδάσκαλό τους σε κάποιο απομακρυσμένο βουνό ή έρημο, είχαν το προνόμιο να γνωρίζουν τη μαγεία των εσωτερικών κόσμων. Σήμερα, οι μεγάλοι αυτοί άγιοι εξακολουθούν να έρχονται, παρουσιάζοντας τις διδασκαλίες τους με επιστημονικό τρόπο, τελείως κατανοητό, σε νέους και γέρους, πλούσιους και φτωχούς, ανεξάρτητα από το θρήσκευμα, τη φυλή, την εθνικότητα και το επάγγελμά τους.

Χωρίς να εγκαταλείψει κανείς σήμερα το σπίτι του, την οικογένειά του και την εργασία του, μπορεί να απολαύσει τα ίδια πνευματικά δώρα που οι μαθητές των μεγάλων Διδασκάλων του παρελθόντος απολάμβαναν.

Η Sawan Kirpal Ruhani Mission πήρε το όνομά της από τους δύο μεγάλους Διδασκάλους που έφεραν τις πνευματικές (Ruhani) διδασκαλίες στη Δύση: τον Χαζούρ Μπάμπα Σαουάν Σινγκ και τον Σαντ Κιρπάλ Σινγκ. Είναι μια ανιδιοτελής οργάνωση που ιδρύθηκε το 1975 από τον Σαντ Ντάρσαν Σινγκ και έχει σκοπό να προσφέρει στους αναζητητές της αλήθειας, την Επιστήμη της Πνευματικότητας. Οι αναζητητές διδάσκονται το διαλογισμό, μέσω του οποίου αποκτούν εμπειρία του εσωτερικού Φωτός και του Ήχου, μαθαίνουν να αποσύρουν τα αισθητικά ρεύματα από το σώμα τους, να τα συγκεντρώνουν στον «τρίτο οφθαλμό» και έτσι να υπερβαίνουν τη σωματική τους συνειδητότητα και να διασχίζουν τα ανώτατα πνευματικά πεδία, αποκτώντας τελικά αυτογνωσία (το γνώθι σ' αυτόν) και Θεογνωσία. Η επιστήμη αυτή, ονομάζεται και Σούρατ Σαμπντ Γιόγκα ή Γιόγκα του Ακουστικού Ρεύματος ή Σαντ Ματ ή Μονοπάτι των Διδασκάλων.

Αντίθετα, οι διάφοροι γιόγκι με τον έλεγχο της αναπνοής και τη συγκέντρωση σε άλλα σημεία του σώματος προσπαθούν να θέσουν υπό έλεγχο το νου και τα κινητικά ρεύματα του σώματος, γεγονός που απαιτεί πολύ κόπο και χρόνο για να φτάσουν κάποτε, ίσως και μετά χιλιάδες χρόνια, στο σημείο που αρχίζει το Μονοπάτι των Διδασκάλων .

Το Σαντ Ματ δεν έχει σχέση με πνευματισμό, επίκληση πνευμάτων, μεσμερισμό, θεραπείες, προβλέψεις, χειρομαντεία, επιβολή, μεταβίβαση σκέψης, αστρολογία, ανάγνωση Ακασικών γραφών, προσκόμιση αντικειμένων, απόκτηση υπερφυσικών δυνάμεων, μαγεία, επιτέλεση θαυμάτων κλπ. Όλα αυτά ανήκουν στα κατώτερα αστρικά υποπεδία και είναι πολύ χαμηλά σε σχέση με τα υψηλά πνευματικά επίπεδα όπου ο εκάστοτε Τέλειος Διδάσκαλος οδηγεί τους μαθητές του. Οι διάφορες ιδιότητες που αποκτά ο μαθητής στο Σαντ Ματ είναι υποπροϊόντα της πνευματικής του εξέλιξης και δεν τις χρησιμοποιεί, καθώς δεν έχουν καμιά σχέση με τον τελικό σκοπό ενός αληθινού εραστή του Θεού.

Ο μυστικισμός ή πνευματικότητα δεν έχει καμιά σχέση με δόγματα και τελετουργικά. Αποτελεί την εσωτερική ή αποκρυφιστική πλευρά όλων των θρησκειών και είναι πάντοτε ο ίδιος από τότε που ο άνθρωπος παρουσιάστηκε πάνω σ' αυτό τον πλανήτη.

Ο αναγνώστης της «Πνευματικής Αφύπνισης» θα πρέπει να γνωρίζει ότι οι ομιλίες που αποτελούν το περιεχόμενο αυτού του βιβλίου δόθηκαν σε ακροατήριο άλλοτε Δυτικό και άλλοτε Ασιατικό και γι' αυτό πολλές φορές γίνεται χρήση εννοιών, φράσεων και παρομοιώσεων που μπορεί να ξενίσουν ένα Δυτικό αναγνώστη, αλλά είναι γνώριμες και οικείες με τις παραδόσεις, τις συνήθειες και τη νοοτροπία των Ανατολικών λαών. Το κείμενο αυτό που αποτελεί μετάφραση από τα Αγγλικά, δεν υπέστη καμιά λογοτεχνική επεξεργασία, για να παραμείνουν οι ομιλίες όπως δόθηκαν και απομαγνητοφωνήθηκαν ώστε να μη χάσουν την αμεσότητά τους αλλά και να μη μεταβληθεί το ύφος του ομιλητή.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η Χρυσή Εποχή αρχίζει με τον καθένα από μας. Αρχίζει μέσα από τον καθένα μας και υπάρχει ένα πνευματικό μονοπάτι που μπορεί να μας οδηγήσει στην αποκάλυψη του συνόλου της ατομικής μας δυναμικότητας. Είναι το μονοπάτι της Πνευματικής Αφύπνισης. Η αφύπνιση αυτή αποτελεί τον παλαιότερο αλλά συγχρόνως και το σοβαρότερο ανθρώπινο προβληματισμό. Και μόνο αν παρατηρήσουμε τα τελευταία ιατρικά δεδομένα μετά από πειράματα για τη μετά θάνατο ζωή και τις έρευνες της σύγχρονης φυσικής, θα αντιληφθούμε ότι η ίδια η επιστήμη τώρα, επιβεβαιώνει τις δοξασίες των παλιών προφητών και μυστικιστών. Η γλώσσα και τα σύμβολα μπορεί να αλλάζουν με την πάροδο των χρόνων και από πολιτισμό σε πολιτισμό, αλλά η βαθύτερη και μοναδική αλήθεια παραμένει η ίδια.

Οι ομιλίες που βρίσκονται συγκεντρωμένες σ' αυτό το βιβλίο, χωρίζονται σε τρία μέρη. Το πρώτο μέρος, «η αιώνια επιστήμη», περιέχει τις θεμελιώδεις αρχές της πνευματικότητας. Το δεύτερο μέρος, «η δοκιμασία», αναφέρεται στους περιορισμούς στην καθημερινή μας ζωή προκειμένου να προοδεύσουμε στο πνευματικό μονοπάτι, ενώ το τρίτο, «η αλχημεία της αγάπης», δείχνει, πως η αγάπη μόνη, είναι δυνατόν να μεταμορφώσει το ανθρώπινο σε θείο. Τέλος, ένα τέταρτο μέρος περιέχει ερωτήσεις και απαντήσεις σχετικές με θέματα που περιέχονται στα τρία προηγούμενα κεφάλαια.

Αν οι τίτλοι ορισμένων κεφαλαίων είναι ασυνήθιστοι για ένα βιβλίο μυστικισμού και πνευματικότητας, υπάρχει και μια επίσης ασυνήθιστη εξήγηση. Κατά τη διάρκεια της πρώτης μου περιοδείας στην Αμερική το 1978 είχα προγραμματίσει έναν αριθμό διαλέξεων και ομιλιών για το διάστημα των δύο μηνών που θα διαρκούσε το ταξίδι μου, καθώς σχεδόν κάθε βράδυ ήταν προγραμματισμένη και μια ομιλία. Αλλά όταν, παρά τις φροντίδες αυτών που ταξίδευαν μαζί μου, η βαλίτσα με τα γραπτά και τις σημειώσεις μου για τις προγραμματισμένες ομιλίες χάθηκαν σε κάποιο αεροδρόμιο, θα έπρεπε ή να μη γίνουν οι ομιλίες ή να γίνουν χωρίς ιδιαίτερο προγραμματισμό και προετοιμασία. Βασισμένος στη Χάρη των δύο μεγάλων Δασκάλων, του Χαζούρ Μπάμπα Σαουάν Σινγκ και του Σαντ Κιρπάλ Σινγκ, αποφάσισα να γίνει το δεύτερο και όπως, σύμφωνα με τις παλιές παραδόσεις στις Ινδίες, οι γονείς έχουν ηθική υποχρέωση να φροντίζουν για την αγνότητα των θυγατέρων τους μέχρι την ημέρα του γάμου τους, έτσι προσευχήθηκα στους Δασκάλους, προκειμένου να διατηρήσουν τη φήμη τους, να με βοηθήσουν στις ομιλίες μου. Αυτή ήταν η αιτία για την οποία τα θέματα των ομιλιών μου ξεκινούσαν από γεγονότα της στιγμής.

Έτσι σε μια περίπτωση, καθώς διέσχιζα μια αίθουσα διαλέξεων ενός ξενοδοχείου, βρέθηκα μπρος σ' ένα γαμήλιο πάρτι, με αποτέλεσμα η ομιλία που έδωσα μετά από λίγη ώρα να έχει τίτλο «Ο Αιώνιος Σύζυγος». Σε μία άλλη περίπτωση ο κλιματισμός του ξενοδοχείου είχε βλάβη και οι επισκέπτες ένιωθαν τρομερή δυσφορία. Αυτή η μηχανική βλάβη υπήρξε η απαρχή για μια ομιλία με τίτλο «Κλιματισμός».

Τέλος, μέσα σ' αυτό το βιβλίο περιέχονται και ομιλίες που δόθηκαν στις Ινδίες κάτω από ιδιόμορφες συνθήκες. Έτσι, όταν κάποτε, που από τις καταρακτώδεις βροχές και τις πλημμύρες έγιναν εκτεταμένες υλικές καταστροφές και έχασαν τη ζωή τους πολλοί άνθρωποι, έτυχε να διασχίζω αυτές τις περιοχές προκειμένου να δώσω μια σειρά ομιλιών, ο τίτλος μιας από αυτές ήταν «Η σωσίβια λέμβος του Νάαμ».

Είμαι υποχρεωμένος στον Vinod Sena, στη Routh Sienter, στον Jay και στη Ricki Linksman για τον κόπο που κατέβαλαν ώστε να συγκεντρωθούν οι ομιλίες σ' αυτό το βιβλίο.

ΝΤΑΡΣΑΝ ΣΙΝΓΚ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Η ΑΙΩΝΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Πνευματική Αφύπνιση

Η ανθρωπότητα πάντα ονειρευόταν μια Χρυσή Εποχή. Μερικοί νομίζουν ότι η εποχή αυτή υπήρξε στο μακρινό παρελθόν, ενώ άλλοι πιστεύουν ότι θα έρθει στο απώτερο μέλλον. Αλλά γι' αυτούς που έχουν την ικανότητα να διαβάζουν τα σημεία, η Χρυσή Εποχή, η Εποχή της Πνευματικότητας ήδη άρχισε και είμαστε μάρτυρες της χαραυγής της. Σήμερα νέοι και γέροι σ' όλο τον κόσμο άρχισαν να αναζητούν και να επιδιώκουν την πνευματική τους αφύπνιση.

Ο κόσμος τώρα άρχισε να αντιλαμβάνεται όσο ποτέ άλλοτε το εφήμερο της γήινης ζωής και ότι, αν και έχουμε κάνει μεγάλες προόδους στις επιστήμες και στην τεχνολογία, η ανθρωπότητα δεν έχει γνωρίσει την ευτυχία. Ο άνθρωπος βρίσκεται σε μια διαρκή αναστάτωση, η εγκληματικότητα αυξάνεται, οι πόλεμοι συνεχίζονται μεταξύ λαών διαφορετικής θρησκείας και διαφορετικού χρώματος, όπως και μεταξύ διαφόρων κρατών. Ακόμα και μέσα στις οικογένειες υπάρχει δυστυχία. Η οικογενειακή ζωή περνάει κρίση και κάθε μέρα συναντάω περιπτώσεις διαλυμένων σπιτιών, αδιαφορίας για τα παιδιά και εγκατάλειψης των γέρων γονέων. Καμιά φορά ρωτάω νέους που έρχονται κοντά μου: «Πώς είναι οι γονείς σας;» και συχνά μου απαντούν: «Δεν ξέρω, γιατί οι γονείς μου χώρισαν όταν ήμουν μικρός και από τότε έχουν ξαναπαντρευτεί περισσότερες από μία φορές. Έτσι δεν έχω πολλές επαφές μαζί τους». Από την άλλη πλευρά, γονείς μου λένε ότι τα παιδιά τους δεν τους υπακούουν και δεν τους σέβονται ή τους έχουν εγκαταλείψει μόνους και αβοήθητους ή τους αγνοούν.

Αλλά δεν είναι μόνον η οικογενειακή ζωή, είναι και η κοινωνική ζωή που περνάει κρίση. Υπάρχει μια απομόνωση στον κόσμο και μια αδιαφορία για το συνάνθρωπο. Αν κάποιος αρρωστήσει βαριά και χρειάζεται βοήθεια, ακόμη κι αν πεθάνει, αυτοί που μένουν στο διπλανό σπίτι δε θα το μάθουν παρά μετά από εβδομάδες.

Με τη βιομηχανική πρόοδο αποκτήσαμε πάρα πολλές ευκολίες στην καθημερινή μας ζωή, αλλά δεν είμαστε ικανοί να φέρουμε την ειρήνη στη γη, στη χώρα μας, στη γειτονιά μας, στην οικογένεια μας, αλλά ούτε ακόμα και σ' αυτή την ψυχή μας. Μπορεί να κατασκευάσουμε το ψηλότερο κτίριο του κόσμου, μπορεί να αποκτήσουμε το ακριβότερο διαμάντι του κόσμου, μπορεί να γίνουμε πρόεδροι του πλουσιότερου κράτους, μπορεί να εκπληρώσουμε όλες τις αισθησιακές μας επιθυμίες, κι όμως αυτές μας οι επιτυχίες, θα αντιληφθούμε κάποτε έντρομοι, ότι δε μας προσφέρουν διαρκή γαλήνη και ευτυχία. Και τότε

αναρωτιόμαστε: «Δεν μπορούμε να βρούμε κάτι που να μας παρέχει διαρκή ευτυχία και ευδαιμονία;»

Αυτή η απορία συχνά μας οδηγεί στο να διερευνήσουμε πολλά μονοπάτια και να ακολουθήσουμε πολλά πνευματικά κινήματα τα οποία υπόσχονται ειρήνη για την ψυχή. Σ' αυτή την εποχή της πνευματικής αφύπνισης πολλοί άνθρωποι νιώθουν την ανάγκη να επιστρέψουν σε πιο υγιείς τρόπους διαβίωσης, να ακολουθήσουν χορτοφαγική και φυσική διατροφή, να εκτελούν φυσικές ασκήσεις και γάθα γιόγκα, να χρησιμοποιούν φυσικά φάρμακα για τις ασθένειες, προγράμματα για διατήρηση καλής σωματικής και φυσικής κατάστασης, και να απέχουν από καπνό, οινόπνευμα και τοξικές ουσίες που δηλητηριάζουν το σώμα. Άλλοι πάλι, επιδιώκοντας να ενισχύσουν την ειρήνη στον κόσμο, ιδρύουν οργανώσεις, όπως αυτή για την καταπολέμηση της πείνας, φιланθρωπικά ιδρύματα, οικολογικούς οργανισμούς, κινήσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα κλπ. Ακόμα άλλοι επιδιώκουν να εξυψώσουν τις ηθικές αξίες της ανθρωπότητας, ιδίως στον τομέα της πολιτικής, της εκπαίδευσης και των επιχειρήσεων.

Βλέπουμε λοιπόν ότι όλο και περισσότερος κόσμος στρέφεται στα διάφορα εσωτερικά μονοπάτια. Ο διαλογισμός έγινε γνωστός στο Δυτικό κόσμο και εξασκούνται σ' αυτόν άτομα όλων των θρησκειών, των ηλικιών και των επαγγελμάτων. Πολύς κόσμος συναθροίζεται σε ομάδες και εξασκείται σε διάφορες μορφές γιόγκα, στον υπερβατικό διαλογισμό και τη μελέτη του Ζεν, του Βουδισμού, του Σουφισμού κλπ. Μερικές μορφές διαλογισμού και γιόγκα σήμερα βρήκαν πολλαπλές εφαρμογές στη ζωή γιατρών, εκπαιδευτικών, επιστημόνων, δικηγόρων, επιχειρηματιών, πολιτικών και άλλων. Ο διαλογισμός τώρα θεωρείται ότι ελαττώνει το άγχος και την πίεση της καθημερινής ζωής και εφαρμόζεται από πολλούς για να αυξήσουν την παραγωγικότητα στη δουλειά τους, για να βοηθήσουν τη συγκέντρωση σπουδαστών που έχουν δυσκολίες στην επιμόρφωση τους και για να βοηθήσουν αυτούς που κάνουν χρήση ναρκωτικών να υπερνικήσουν το πάθος τους. Τέλος, άλλοι εφαρμόζουν το διαλογισμό για να ανακουφισθούν από το άγχος να γίνουν πιο κοινωνικοί, ενώ ένας άλλος αριθμός ατόμων, που όσο περνάει ο καιρός γίνεται μεγαλύτερος, καταφεύγει στο διαλογισμό για να λύσει το μυστήριο της ζωής και του θανάτου. Στην κατηγορία αυτή βρίσκουμε σοβαρούς αναζητητές τους οποίους χαρακτηρίζει ένας έμφυτος έρωτας για το Θεό.

Σε όλη μας τη ζωή μαθαίνουμε, και κατά μία άποψη πάντοτε παραμένουμε σπουδαστές. Όταν είμαστε παιδιά, διδασκόμαστε από τους γονείς και τους δασκάλους του σχολείου, αργότερα από τους πανεπιστημιακούς μας δασκάλους, αλλά και όταν ακόμη εξασκούμε το επάγγελμα μας διδασκόμαστε απ' αυτούς που έχουν διακριθεί στη συγκεκριμένη επιστήμη ή το συγκεκριμένο επάγγελμα και παρόλο που διαθέτουμε πολλά βιβλία στις βιβλιοθήκες μας, όταν θέλουμε να εξειδικευθούμε σ' έναν τομέα αναζητούμε κάποιον ειδήμονα να μας διδάξει. Αν τώρα έτσι συμβαίνει για απόκτηση εξωτερικής γνώσης, φαντάζεται κανείς

πόσο πιο πολύ απαραίτητο είναι να έχει κανείς τη βοήθεια ενός ειδήμονα όταν προσπαθεί να αποκτήσει εσωτερική γνώση.

Στο παρελθόν, η εσωτερική γνώση περιοριζόταν για τους λίγους τυχερούς που ήταν μαθητές των μεγάλων Δασκάλων της εκάστοτε εποχής. Αλλά τώρα, στην εποχή της πνευματικής αφύπνισης, η γνώση αυτή είναι προσιτή στον καθένα και τούτο αποτελεί ένα ουσιώδες βήμα στην εσωτερική εξέλιξη του ανθρώπου. Αν σήμερα βλέπουμε την πνευματικότητα ως τον πυρήνα των θρησκειών, που δεν είναι πια δεμένη με τελετουργικά και με δόγματα και δεν αποτελεί προνόμιο των ιερέων και των θεολόγων, τούτο οφείλεται σε ορισμένους Δασκάλους, όπως ο Χαζούρ Μπάμπα Σαουάν Σινγκ (1858-1948) και ο Σαντ Κιρπάλ Σινγκ (1894-1974). Αυτοί οι μεγάλοι Διδάσκαλοι, στα πόδια των οποίων είχα το προνόμιο να αποκτήσω την εσωτερική γνώση, παρουσίασαν την πνευματικότητα ως την πιο τέλεια επιστήμη και την ονόμασαν Επιστήμη της Ψυχής. Η πνευματικότητα είναι ένας πρακτικός επιστημονικός κλάδος, στον οποίο κάτω από την καθοδήγηση ενός αρμόδιου Διδασκάλου μπορούμε να υπερβούμε το σώμα μας και να γνωρίσουμε τον πραγματικό εαυτό μας, που είναι το πνεύμα. Είναι το πιο φυσικό μονοπάτι το οποίο, όταν το ακολουθούμε, δε χρειάζεται να εγκαταλείψουμε την οικογένεια μας, την εργασία, το σπίτι και το θρήσκευμά μας. Όπως όλα τα άλλα δώρα του Θεού, παρέχεται δωρεάν και είναι ελεύθερο και προσιτό σε όλους.

Πολλοί άνθρωποι πιστεύουν ότι η Χρυσή Εποχή θα έρθει με τη συντέλεια του κόσμου, η οποία θα επιτελεστεί με καταστροφές και κατακλυσμούς, και τούτο γιατί, κατά την παράδοση, όταν η Δημιουργία μεταβαίνει από τη μία εποχή στην άλλη, λαμβάνει χώρα η λεγόμενη Διάλυση ή η μεγάλη Διάλυση του σύμπαντος. Αλλά όπως έλεγε ο Σαντ Κιρπάλ, η Χρυσή Εποχή δεν πρόκειται να αρχίσει με παγκόσμια καταστροφή. Η καινούρια εποχή θα ανατείλει μέσω μιας μεταβολής στις καρδιές μας. Όταν χαράζει η αυγή, η νύχτα φαίνεται σαν να καθυστερεί να φύγει και αφήνει πίσω της σκοτεινές σκιές, μέχρι που ο ήλιος να ανατείλει σε όλη του τη μεγαλοπρέπεια. Έτσι η ανθρωπότητα θα περάσει πολλά στάδια μέχρι να υπάρξει μια νέα συνείδηση η οποία θα πλημμυρίσει τον κόσμο με πνευματικό φως, το φως της Χρυσής Εποχής.

Όσο περνάει ο καιρός όλο και περισσότερος κόσμος ασχολείται με το διαλογισμό και μαθαίνει να υπερβαίνει την περιορισμένη σωματική του συνειδητότητα. Αρχίζει να αντιλαμβάνεται ότι όλοι είμαστε παιδιά του ίδιου Πατέρα, του μοναδικού Θεού. Οι τοίχοι που χωρίζουν τους ανθρώπους μεταξύ τους, σιγά-σιγά θα γκρεμίζονται και θα δημιουργηθεί ένας κόσμος στον οποίο κάθε άτομο, χωρίς να έχει σημασία πόσο ταπεινός είναι, θα χαίρει σεβασμού και φροντίδας από το συνάνθρωπο του. Είμαστε μάρτυρες της χαρρακής μιας πνευματικής επανάστασης, που εξ ορισμού και αντίθετα προς τις επαναστάσεις στον πολιτικό, κοινωνικό και οικονομικό τομέα, δεν μπορεί να επιβληθεί απέξω. Είναι μια εσωτερική επανάσταση που έχει σκοπό την αλλαγή της συνείδησης μας. Αν μπορέσουμε να πραγματοποιήσουμε αυτήν τη μεταμόρφωση, όχι μόνο

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΑΦΥΠΝΙΣΗ

θα επιταχύνουμε την πνευματική ανατολή, αλλά κι εμείς οι ίδιοι θα απολαύσουμε όλο της το μεγαλείο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Η Υπερνίκηση του Θανάτου

Ο ερχομός της Χρυσής Εποχής αναγγέλθηκε από τον Σαντ Κιρπάλ Σινγκ το 1974, στο Παγκόσμιο Συνέδριο για τη Ενότητα του Ανθρώπου. Ο ερχομός αυτός μπορεί να γίνει αντιληπτός, αν παρατηρήσει κανείς ότι με την πάροδο του χρόνου παρουσιάζεται μια αύξηση της πνευματικής αφύπνισης ανά τον κόσμο. Απόδειξη αυτού είναι το αυξημένο ενδιαφέρον όλο και περισσότερων ανθρώπων να λύσουν το μυστήριο της ζωής και του θανάτου. Διαμέσου των αιώνων βλέπουμε τον άνθρωπο να αγνοεί τι σημαίνει θάνατος και να προσπαθεί να αποφύγει να σκέφτεται πως κάποτε θα πρέπει να τον αντιμετωπίσει. Θυμάμαι, όταν ήμουν ακόμα σπουδαστής, ότι θεωρείτο αγένεια να μιλάει κανείς για θάνατο. Όταν δε καμιά φορά μιλάγαμε γι' αυτόν, οι μεγαλύτεροι μας, μάς παρατηρούσαν λέγοντας, «μιλήστε για κάτι άλλο, για κάτι πιο ευχάριστο». Το ίδιο συνέβαινε και στη Δύση, όπως και στην Ινδία.

Μια πρόσφατη μελέτη ψυχολόγων στις Ηνωμένες Πολιτείες απέδειξε ότι οι περισσότεροι ενήλικες δεν μπορούσαν να θυμηθούν ούτε μία περίπτωση που στην παιδική τους ηλικία να άκουσαν να γίνεται συζήτηση για θάνατο στα σπίτια τους. Προφανώς, γιατί τέτοιες συζητήσεις δε θα ήταν συχνές και γιατί δε θα γίνονταν μπροστά στα παιδιά. Δυο, τρεις γενιές πιο πριν, οι νέοι σπανίως πήγαιναν να δουν κάποιον ετοιμοθάνατο. Στην Αμερική δε, οι γέροι δε συγκατοικούν με τους νέους. Ακόμη, όταν κάποιος είναι άρρωστος και πρόκειται να πεθάνει, τον στέλνουν στο νοσοκομείο ή σ' ένα γηροκομείο, όπου κανείς δεν τον βλέπει να σφαδάζει, πολλές φορές, απ' τους πόνους και πεθαίνει ενοχλώντας όσο το δυνατό λιγότερο τους γύρω του.

Σήμερα ο κόσμος άρχισε να αντιμετωπίζει το γεγονός ότι ο άνθρωπος είναι θνητός και άρχισε να ερευνά και να πιθανολογεί ότι εξακολουθούμε να ζούμε και μετά το θάνατο. Έτσι, τα τελευταία χρόνια εκδόθηκαν στην Ευρώπη και στην Αμερική πάρα πολλά βιβλία με θέμα τη μετά θάνατον ζωή. Το βιβλίο του Δρ. Ρέιμοντ Μούντι, «*Ζωή μετά τη ζωή*», είναι ένα από τα τελευταία που γνώρισαν πολύ μεγάλη εκδοτική επιτυχία. Ο Ρέιμοντ Μούντι περιγράφει στο βιβλίο αυτό τις εμπειρίες ενός αριθμού ατόμων που, ενώ ήταν κλινικά νεκροί, τελικά επανήλθαν στη ζωή και περιέγραψαν με λεπτομέρεια τις εμπειρίες τους κατά τη διάρκεια της περιόδου του κλινικού τους θανάτου. Σχεδόν όλα αυτά τα άτομα περιγράφουν ότι άκουγαν διάφορους ήχους και έβλεπαν αναλαμπές φωτός, ενώ ορισμένοι συνάντησαν κάποια καλοκάγαθη, ακτινοβόλο μορφή, που τους βοηθούσε να εξετάσουν τις πράξεις που έκαναν στη διάρκεια της ζωής τους. Το βιβλίο αυτό έκανε πολύ μεγάλη εντύπωση στη Δύση, γεγονός όμως που δε συνέβη

και στην Ανατολή. Ο Δυτικός κόσμος γίνεται τώρα κοινωνός αυτών που έχουν γραφτεί εκατοντάδες χρόνια πριν στις γραφές των Σιχ και χιλιάδες χρόνια πριν στις αρχαίες Ινδικές γραφές. Είναι μόλις τώρα που η επιστήμη άρχισε να ανιχνεύει το κατώφλι των Βασιλείων που ήταν γνωστά στους μυστικιστές από τη χαραυγή της Δημιουργίας.

Στις Ινδικές γραφές, που είναι γραμμένες εδώ και χιλιάδες χρόνια, γίνεται αναφορά για κάποια αφοσιωμένη σύζυγο με το όνομα Σαβίτρι, η οποία, εξαιτίας της αγνότητας και της μεγάλης της αφοσίωσης, όταν επρόκειτο να πεθάνει ο άντρας της, είχε τη δυνατότητα να δει τον Γιάμα, τον Άγγελο του θανάτου, που είχε έρθει να πάρει την ψυχή του. Η Σαβίτρι, έχοντας αποκτήσει την ικανότητα να υπερβαίνει το φυσικό της σώμα, ακολούθησε τον Άγγελο του θανάτου, μέχρι που τον έπεισε να επιστρέψει την ψυχή του συζύγου της στο υλικό του σώμα. Τότε ο σύζυγος της, που μέχρι πρότινος ήταν νεκρός, επέστρεψε στο γήινο επίπεδο για μια δεύτερη περίοδο ζωής.

Πολλές αναφορές στο θάνατο βρίσκουμε επίσης και στα έργα των Αρχαίων Ελλήνων. Ο Πλάτων, λόγου χάρη, έλεγε ότι η επίγεια ζωή είναι εμπόδιο στην ψυχή και ότι η ψυχή ελευθερώνεται μετά θάνατον. Από την αρχή ακόμη της ιστορίας του ανθρώπου, παρατηρεί κανείς την έμφυτη επιθυμία του για αθανασία. Αν μελετήσουμε τον αρχαίο Αιγυπτιακό Πολιτισμό, θα δούμε ότι ήδη προ πέντε χιλιάδων ετών είχαν τελειοποιήσει την τεχνική της ταρίχευσης των νεκρών, με την ελπίδα ότι οι βασιλείς, οι βασίλισσες και οι πρίγκιπες θα μπορούσαν να ξαναγυρίσουν στη ζωή. Όταν οι ηγεμόνες πέθαιναν, οι υπουργοί τους και οι υπηρέτες τους θανατώνονταν και ταριχεύονταν με τους κυρίους τους, κατά τρόπον ώστε όταν οι πρώτοι θα επανέρχονταν στη ζωή να μπορούν αμέσως να εξυπηρετηθούν από τους υπουργούς και τους υποτελείς τους.

Ο άνθρωπος φρόντισε ακόμα να εκπληρώσει την επιθυμία του για αθανασία και μέσω των καλών τεχνών. Ο Σαχ Τζαχάν, ο μεγάλος Μογγόλος αυτοκράτορας, θέλησε να καταστήσει αθάνατο το όνομα της βασίλισσας γυναίκας του, της Μουμτάζ Μαχάλ, κατασκευάζοντας το περίφημο οικοδόμημα Ταζ Μαχάλ. Τώρα το Ταζ Μαχάλ αντιστέκεται στη φθορά του χρόνου για τρεις περίπου αιώνες και θα εξακολουθήσει να υπάρχει πολύ καιρό ακόμη, μέχρι που τελικά μια μέρα και αυτό θα καταρρεύσει.

Ο θάνατος δεν περιμένει κανέναν. Καθημερινά βλέπουμε βασιλείς και βασίλισσες, πολιτικούς και θρησκευτικούς αρχηγούς να αφανίζονται. Κανείς δεν μπορεί να αποφύγει το θάνατο. Η ζωή φαίνεται σαν ένα παιχνίδι, σαν ένας μουσικός τροχός με καθίσματα, που σε κάθε στροφή του αφαιρείται ένα κάθισμα και κάθε φορά κάποιος χάνει τη θέση του. Έτσι συμβαίνει και κάθε φορά που συναντάω τους συγγενείς και φίλους μου. Όλο και κάποια καρέκλα θα έχει αδειάσει και κάποιος συγγενής ή γνώριμος θα έχει πεθάνει.

Ο θάνατος είναι όχι μόνο κάτι το αναπόφευκτο, αλλά και μια οδυνηρή εμπειρία. Οι ινδικές γραφές λένε ότι ο πόνος που έχει να υποστεί κανείς την ώρα του θανάτου του είναι ίδιος με εκείνον που θα αισθανόταν αν τον τσιμπούσαν συγχρόνως ένα εκατομμύριο σκορπιοί, ενώ το κοράνιο των Μωαμεθανών παρο-

μοιάζει την αγωνία του θανάτου με το αίσθημα που θα είχε κάποιος αν του περνάγανε έναν αγκαθωτό θάμνο από το έντερο μέχρι το στόμα του.

Ένας άγιος του δωδέκατου αιώνα, ο Μπάμπα Φαρίντ, έλεγε ότι την ώρα του θανάτου τα χέρια και τα πόδια μας πονούν σαν τα κόκαλα να είναι εξarthρωμένα και με κατάγματα, ενώ ο Απόστολος Παύλος έγραψε ότι ο θάνατος είναι ο οδυνηρότερος εχθρός που έχουμε να αντιμετωπίσουμε.

Γι' αυτό ας αναλογιστούμε πώς μπορεί να γίνει δυνατό να αποφύγουμε τον πόνο και την αγωνία του θανάτου και πώς μπορούμε να αποκτήσουμε πραγματική αθανασία, γεγονός που αποτελεί και την κρυφή επιθυμία κάθε ανθρώπου.

Οι γραφές των Σιχ μας λένε πως, όταν γεννηθούμε, ο Πανάγαθος Θεός μάς δίνει ένα πουγκί, ένα κεφάλαιο δηλαδή, που αποτελεί το ποσό του χρόνου το οποίο μάς παραχωρείται για την παραμονή μας στη γη. Του κεφαλαίου αυτού θα πρέπει να κάνουμε την καλύτερη δυνατή χρήση, ώστε να κατορθώσουμε να υπερνικήσουμε το θάνατο και να λύσουμε το μυστήριο της ζωής και όχι να τον καταναλώνουμε αδρανείς σε γλυκό βαθύ ύπνο. Ο Καμπίρ Σαχίμπ έλεγε ότι παραμένουμε αδρανείς με ναρκωμένο το νου, βυθισμένοι στις υλικές απολαύσεις και τις ψευδαισθήσεις, μέχρι που ο Άγγελος του θανάτου να μας χτυπήσει κατακέφαλα μ' ένα ραβδί και να μας ξυπνήσει. Αλλά τότε είναι πολύ αργά. Είναι κρίμα που ενόσω ζούμε στον κόσμο ξεχνάμε το αναπόφευκτο του θανάτου, γιατί όπως διαβάζουμε στο Γκουρμπάνι: *«Η ζωή είναι ένα ψέμα και ο θάνατος είναι η μόνη πραγματικότητα»*. Ξεχνάμε λοιπόν ότι είμαστε ψυχές και όχι το σώμα, και πιστεύοντας ότι είμαστε μόνο το σώμα επιδιώκουμε τις αισθητικές απολαύσεις του νου και της ύλης, χωρίς να αντιλαμβανόμαστε ότι αυτό το σώμα είναι ένα νοικιασμένο σπίτι, που το κατέχουμε για ένα περιορισμένο διάστημα χρόνου και ότι κάποτε θα πρέπει να το εγκαταλείψουμε. Ο Χαζούρ Μπάμπα Σαουάν Σινγκ και ο Σαντ Κιρπάλ Σινγκ έλεγαν ότι το σώμα, που μας δόθηκε μετά τον αποχωρισμό μας από το Θεό πριν τρισεκατομμύρια χρόνια, είναι ευλογημένο και ότι είναι ένα μεγάλο προνόμιο που ο Κύριος μάς έδωσε αυτή την ανθρώπινη ζωή, η οποία όπως αναφέρεται και στις γραφές αποτελεί την κορωνίδα της Δημιουργίας. Είναι δε η ανθρώπινη ζωή η ανώτερη μορφή ύπαρξης, γιατί μόνο σ' αυτή τη μορφή μπορεί η ψυχή να έρθει πάνω από τη σωματική συνειδητότητα, να διασχίσει όλα τα εσωτερικά επίπεδα και να αποκτήσει αυτογνωσία και ακολούθως Θεογνωσία. Αλλά, αλήθεια, πόσοι από μας κάνουμε επωφελή χρήση του χρόνου που μας δόθηκε σ' αυτή τη ζωή; Οι περισσότεροι από μας ξυπνάμε όταν είναι ήδη πολύ αργά και μια χρυσή ευκαιρία έχει χαθεί.

Αν θέλουμε λοιπόν αιώνια ζωή, αν θέλουμε ατέλειωτη ειρήνη, μακαριότητα και έκσταση, αν θέλουμε να αποκτήσουμε αιώνια σωτηρία, τότε πρέπει να λύσουμε το μυστήριο της ζωής και του θανάτου ενώ ακόμη βρισκόμαστε μέσα σ' αυτό το ανθρώπινο σώμα. Η ερώτηση παραμένει: Πώς μπορούμε να λύσουμε αυτό το μυστήριο; Όλες οι θρησκείες μας δίνουν το ίδιο κλειδί. Αναφέρονται στο Λόγο ή Νάαμ.

Όταν ο Θεός ήρθε σε έκφραση έλαβε δύο μορφές. Η μία είναι το Φως του Θεού και η άλλη η Μουσική των Σφαιρών. Αυτή η θεία Μουσική, ή η Μουσική των Σφαιρών των Αρχαίων Ελλήνων, αναφέρεται ως Λόγος στη Χριστιανική Βίβλο: *«Εν αρχή ήτο ο Λόγος και ο Λόγος ήτο μετά του Θεού και ο Λόγος ήτο ο Θεός»*. Οι Βέδες, τα ιερά βιβλία των Ινδουιστών, τον ονομάζουν Νάαντ ή Τζιότι και Σρούτι. Οι Μωαμεθανοί Σούφι τον ονομάζουν Καλάμ-ι-Καντίμ ή Κάλμα. Οι Ζωροάστρες τον ονομάζουν Ζραόσα, οι Βουδιστές Μελωδικό Φως. Οι Σιχ τον ονομάζουν Νάαμ, Σαμπντ, Μπάνι, Κιρτάν και Τζιότ. Όλες λοιπόν οι θρησκείες αναφέρονται στο Λόγο ή Νάαμ ως τη θεϊκή Δύναμη που δημιουργήσε και συντηρεί το Σύμπαν και ελέγχει το ανθρώπινο σώμα. Ακριβώς λοιπόν καθώς αυτή η Δύναμη αναβλύζει από το Θεό, αυτό το ίδιο ρεύμα οδηγεί και πίσω σ' Αυτόν. Έτσι αυτή η Δύναμη με τη μορφή του Φωτός και του Ήχου, καθώς έρχεται σε επαφή στο ανθρώπινο σώμα, με την έδρα της ψυχής, που βρίσκεται ανάμεσα και πίσω από τα δύο μάτια, σαν μαγνήτης έλκει το πνεύμα (ψυχή) προς την πηγή του, τον Κύριο. Αν η ψυχή δεν ήταν καλυμμένη με τη σκουριά του νου και της ύλης, θα μπορούσε να φύγει προς τα πάνω στη στιγμή. Η Δύναμη ή αλλιώς το θεϊκό Ρεύμα θα συνόδευε την ψυχή σε όλο το μήκος της διαδρομής διαμέσου των πνευματικών πεδίων που βρίσκονται πάνω από το γήινο πεδίο, δηλαδή του αστρικού και του αιτιατού, μέχρι την πηγή της, που είναι οι καθαρά πνευματικές περιοχές.

Το ερώτημα τώρα είναι, πώς μπορεί να έρθει σε επαφή η ψυχή μας με αυτό το θείο Ρεύμα; Την απάντηση αυτή μπορεί να μας δώσει μόνο ένας Ζωντανός Διδάσκαλος, ο οποίος έχοντας λύσει το μυστήριο της ζωής και του θανάτου μπορεί να μας βοηθήσει κι εμάς να το λύσουμε κατά τη διάρκεια αυτής μας της ζωής.

Ο Διδάσκαλος θα μας διδάξει τον τρόπο διαλογισμού και θα μας βοηθήσει να αποσύρουμε την προσοχή μας από τα εννέα ανοίγματα ή αλλιώς, τις εννέα εξωτερικές πύλες του φυσικού μας σώματος ώστε η προσοχή μας να ακινητοποιηθεί στην έδρα της ψυχής, που βρίσκεται στον τρίτο ή απλό οφθαλμό ή αλλιώς δέκατη πύλη. Τότε ο Διδάσκαλος θα σκίσει το πέπλο του σκότους και ο εσωτερικός αυτός οφθαλμός θα ανοιχτεί και θα αρχίσει να διακρίνει το Φως του Θεού, ενώ η εσωτερική μας ακοή θα αρχίσει να αντιλαμβάνεται τη θεία Αρμονία που αντηχεί μέσα μας. Αυτή, η από πρώτο χέρι, πνευματική εμπειρία δίνεται από τον ζωντανό Διδάσκαλο κάθε εποχής, την ημέρα της μύησης του μαθητή, στα μυστήρια του υπερπέραν. Αν είμαστε αρκετά τυχεροί να συναντήσουμε ένα τέτοιο Διδάσκαλο, θα πετύχουμε όχι μόνο να υπερβούμε τη σωματική μας συνειδητότητα κι έτσι να νικήσουμε το θάνατο, αλλά θα πετύχουμε ακόμη την τελική μας επικοινωνία με το Θεό.

Η διεργασία της απομόνωσης των αισθήσεων κατά τη διάρκεια του διαλογισμού γίνεται με τον ίδιο τρόπο ακριβώς όπως κατά την ώρα του θανάτου, οπότε τα αισθητικά ρεύματα αποσύρονται από το σώμα. Και στις δύο περιπτώσεις τα ρεύματα αρχίζουν να αποσύρονται από τα δάχτυλα των ποδιών, τις κνήμες και τους μηρούς με αποτέλεσμα να αρχίζουμε να τα αισθανόμαστε μούδιασμα, ενώ στη συνέχεια το μούδιασμα επεκτείνεται προοδευτικά στα

κέντρα του ομφαλού, της καρδιάς και του λάρυγγα. Τότε είναι που η ψυχή συγκεντρώνεται στο οφθαλμικό κέντρο κι απ' εκεί βγαίνει έξω από το σώμα. Είναι έτσι προφανές ότι το πλέον ουσιώδες σημείο που πρέπει να συγκεντρώνει κανείς την προσοχή του κατά τη διάρκεια του διαλογισμού του είναι το σημείο μεταξύ των δύο οφθαλμών, γιατί αυτό είναι και το τελευταίο σημείο στο οποίο συγκεντρώνεται το πνεύμα πριν αφήσει το σώμα. Η συγκέντρωση στο σημείο μεταξύ και λίγο πίσω από τους δύο οφθαλμούς είναι η βάση του διαλογισμού που εφαρμόζεται στη Σούρατ Σαμπντ Γιόγκα, δηλαδή τη Γιόγκα του Ακουστικού Ρεύματος, ή αλλιώς Σαντ Ματ, δηλαδή θείο Μονοπάτι ή Μονοπάτι των Δασκάλων. Με τη συγκέντρωση σ' αυτό το σημείο αποκτούμε μακαριότητα, διασχίζουμε τις ανώτερες εσωτερικές περιοχές, μέχρι που φτάνουμε σ' ένα σημείο όπου τελικά η ψυχή αντιλαμβάνεται ότι είναι της ίδιας ουσίας με το Θεό, αποκτώντας έτσι το «γνώθι σεαυτόν», την Αυτογνωσία. Από το σημείο αυτό η ψυχή είναι έτοιμη να προχωρήσει προς τον τελικό της προορισμό που είναι η ένωση με το Απόλυτο, αποκτώντας έτσι τη θεογνωσία. Τότε και μόνο τότε πετυχαίνει ο άνθρωπος την πραγματική ευδαιμονία, ειρήνη, έκσταση και την πραγματική αθανασία. Αυτός είναι και ο προορισμός του ανθρώπου επί της γης, όπως δίδαξαν όλοι οι προφύτες και οι άγιοι όλων των εποχών, η επίτευξη δηλαδή, ενώ ζει πάνω στη γη, της Αυτογνωσίας και της θεογνωσίας.

Ο Πλούταρχος, ένας άγιος της αρχαίας Ελλάδας, έλεγε ότι «οι ψυχές αυτών που είναι μνημένοι στα μυστήρια του υπερπέραν, έχουν τις ίδιες εμπειρίες όταν ενσυνείδητα αφήνουν το σώμα με αυτές που έχουν και την ώρα του θανάτου». Τούτο συμβαίνει γιατί ο τρόπος που αποσύρεται η ψυχή από το σώμα την ώρα του φυσικού μας θανάτου, είναι ο ίδιος με εκείνον, που κατά τη διάρκεια της ζωής μας και με την καθοδήγηση ενός ζωντανού Διδασκάλου, αποσύρεται με τη βούληση μας. Αυτή είναι η σημασία του «να πεθαίνει κανείς ενόσω ζει» ή του «μάθετε να πεθαίνετε ώστε να αρχίσετε να ζείτε» ή το «θνήσκω καθημερινώς» του Αποστόλου Παύλου. Αυτή η τέχνη του να μάθει κανείς να πεθαίνει ενόσω ζει, θεωρείται ως η πανάκεια για όλα τα κακά που το ανθρώπινο σώμα περνά την ώρα του θανάτου. Οι μεγάλοι άγιοι, άντρες και γυναίκες, πάντοτε επέμεναν για την ανάγκη του να μάθει κανείς την τέχνη του να πεθαίνει ενόσω ζει. Οι Μουσουλμανικές γραφές προτρέπουν: «Πέθαινε πριν το φυσικό σου θάνατο». Ο Σωκράτης έλεγε ότι οι αληθινοί φιλόσοφοι «ασχολούνται με την τεχνική του να πεθαίνουν». Ο Ινδός άγιος Νταντού Σαχίμπ έλεγε: «Ω Νταντού! Όλοι κάποτε θα πρέπει να πεθάνουμε, αλλά γιατί να μη μάθουμε να εξουσιάζουμε το θάνατο ενόσω ζούμε;» Οι άγιοι «πεθαίνουν ενόσω ζουν» πολλές φορές τη μέρα με τη θέληση τους, εγκαταλείπουν δηλαδή με τη θέληση τους το γήινο τους σώμα, ανυψώνονται σε ψηλότερες πνευματικές περιοχές και επιστρέφουν στο σώμα τους πάλι με τη θέληση τους μέσα σε κλάσματα του δευτερολέπτου.

Αυτή η ενέργεια περιγράφεται από τους Μουσουλμάνους ως *ιντακάαλ*, που σημαίνει «μεταβολή από μια κατάσταση σε μια άλλη», ενώ στην ιερή παράδοση των Ινδουιστών και των Σιχ ο θάνατος αποκαλείται *clola badalma* ή «αλλαγή ενδύματος». Έτσι το θάνατο οι μυστικιστές θεωρούν μόνο σαν μια μεταβολή

ύπαρξης. Σε ορισμένες άλλες γραφές ο θάνατος περιγράφεται σαν μια περίοδος ηρεμίας μεταξύ ταξιδιών, ενώ αλλού τον περιγράφουν σαν μία περίοδο κρίσης μεταξύ μιας ζωής και μιας άλλης.

Στα γραπτά που άφησαν οι άγιοι και οι μυστικιστές περιγράφεται τι ακριβώς συμβαίνει μετά το θάνατο αυτών που δεν έχουν συναντήσει έναν Τέλειο Διδάσκαλο. Οι ψυχές αυτές, λένε, σύμφωνα με τα έργα τους πηγαίνουν σε παράδεισο, κόλαση ή *αχράτ (καθαρήριο)*, έναν τόπο δηλαδή που βρίσκεται μεταξύ ουρανού και κόλασης, οπότε μετά ένα προκαθορισμένο χρονικό διάστημα παραμονής τους εκεί, επανέρχονται στον κύκλο των αναγεννήσεων. Αντίθετα αν έχουν τη μεγάλη τύχη να έχουν λάβει μήση από έναν Τέλειο Ζωντανό Διδάσκαλο κατά τη διάρκεια της επίγειας ζωής τους, τότε η αναφορά των πράξεων τους παραδίνεται από τον Άγγελο του θανάτου στο Ζωντανό Διδάσκαλο, ο οποίος από εκεί και πέρα ρυθμίζει το πεπρωμένο τους. Αυτές τις ψυχές ο Διδάσκαλος είναι σίγουρο ότι δε θα επιτρέψει ποτέ πλέον να επανέλθουν στη γη σε μορφή κατώτερη από το ανθρώπινο επίπεδο, και άλλες μεν απ' αυτές θα κανονίσει ώστε να παραμείνουν σε ανώτερα επίπεδα μέχρι να συμπληρώσουν το εσωτερικό τους ταξίδι πίσω στο Θεό, άλλες δε να ξαναλάβουν μια νέα γέννηση σε ανθρώπινο σώμα στο οποίο και θα τελειοποιηθούν μέσω του διαλογισμού.

Το να λάβει κανείς το ανθρώπινο σώμα είναι μια χρυσή ευκαιρία που μας δίνεται προκειμένου να πετύχουμε τη θεογνωσία και να αποκτήσουμε αθανασία. Αυτοί που δεν έχουν σαν σκοπό της ζωής τους την επικοινωνία με το Θεό, αυτοί που δε θεωρούν τη Σωτηρία σαν κάτι που πρέπει να κατακτήσουν στη ζωή τους, αυτοί που δε θεωρούν σαν κάτι το πρωταρχικό και απαραίτητο να πετύχουν την Αθανασία και που προσκολλημένοι στο νου και την ύλη περνούν τη ζωή τους εντρυφώντας στις αισθητηριακές απολαύσεις, είναι επιρρεπείς στο να επανέλθουν σε κατώτερες μορφές ζωής και να πέσουν από ένα ψηλότερο σε ένα χαμηλότερο σημείο, στον κύκλο των γεννήσεων και των θανάτων. Είναι δυστύχημα να χάνεται μια τέτοια χρυσή ευκαιρία.

Οι γραφές μάς λένε ότι ο Θεός έπλασε τον άνθρωπο κατ' εικόνα και καθ' ομοίωση και ότι ο άνθρωπος είναι ανώτερος από τους αγγέλους. Λέγεται ότι όταν δημιουργήθηκε ο άνθρωπος, ο Θεός ζήτησε από τους αγγέλους να προσκυνήσουν την ανθρώπινη μορφή. Έτσι αν οι άγγελοι επιθυμούν Σωτηρία ακόμη κι αυτοί πρέπει να γεννηθούν σαν ανθρώπινα όντα, γιατί μόνο με την ανθρώπινη μορφή έχει κανείς τη δυνατότητα να αποκτήσει θεογνωσία. Μπορούμε να πετύχουμε την τελική μας νίκη πάνω στο θάνατο μόνο αν έρθουμε στα πόδια ενός Ζωντανού Διδασκάλου. Από τη στιγμή που θα συναντήσει έναν Τέλειο Διδάσκαλο, όλους τους πόνους και τις ταλαιπωρίες που αντιμετωπίζει ο άνθρωπος την ώρα του θανάτου τις αποφεύγει και αφήνει το σώμα με γαλήνη και ηρεμία. Αντί του Αγγέλου του θανάτου, ο ίδιος ο Διδάσκαλος μας εμφανίζεται στην ακτινοβολία του μορφή και παίρνει τις ψυχές μας στα ανώτερα επίπεδα.

Ο μεγάλος άγιος Καμπίρ Σαχίμπ έλεγε: «Ο θάνατος τον οποίον άλλοι άνθρωποι φοβούνται είναι μια πηγή μόνιμης ευδαιμονίας για μένα. Μόνο αν περάσω

μέσα απ' αυτή την κατάσταση θα αποκτήσω αιώνια Ειρήνη, αιώνια Μακαριότητα, αιώνια Σωτηρία».

Όταν ο Σωκράτης ετοιμαζόταν να θανατωθεί, οι φίλοι του κλαίγανε, αλλά εκείνος τους παρηγορούσε λέγοντας: *«Τώρα που έφτασα στο τέλος του ταξιδιού μου, θα πραγματοποιήσω αυτό που υπήρξε η επιδίωξη ολόκληρης της ζωής μου και γι' αυτό προχωρώ στο δρόμο μου με αγαλλίαση».*

Μεταξύ των Σούφι, ο εορτασμός κάθε χρόνο της ανάμνησης του θανάτου ενός αγίου είναι γνωστός ως «ουρς» ή γάμος και τούτο γιατί οι μυστικιστές δε λένε ότι ένας άγιος πέθανε, αλλά ότι πραγματοποίησε την ένωση του με το Θεό.

Ένας ποιητής, ο Σαμίμ Καρχανί, έλεγε:

*Το πανηγύρι της γέννησης τελείωσε
και δε μένει ακόμη παρά το πανηγύρι του θανάτου.
Η γιορτή του γάμου ήδη πέρασε
και δε μένει ακόμη παρά η γιορτή του «Άλλου» γάμου.*

Πανηγυρίσαμε τη γέννηση μας σ' αυτό τον κόσμο και με τη μύηση μας από τον πνευματικό μας Διδάσκαλο, ξαναγεννηθήκαμε και ξαναμπήκαμε στο Βασίλειο του Θεού. Τώρα περιμένουμε για τον τελικό μας πανηγυρισμό, ο οποίος θα ακολουθήσει το θάνατο μας, γιατί μέσω αυτής της αλλαγής κατάστασης θα πετύχουμε τελικά επικοινωνία με το Θεό. Στην περίπτωση των Δασκάλων και των μαθητών τους που έμαθαν να ενώνονται με το Θεό, η στιγμή του θανάτου είναι πραγματικά η στιγμή του πνευματικού τους γάμου. Έτσι αν είμαστε ικανοί να λύσουμε αυτό το μυστήριο της ζωής και του θανάτου κατά τη διάρκεια της ζωής μας πάνω στη γη και να «μάθουμε να πεθαίνουμε, ώστε να αρχίσουμε να ζούμε», τότε η ώρα του θανάτου θα είναι για μας ώρα χαράς.

Είναι λοιπόν υπέρτατης σημασίας, το να μελετήσουμε προσεκτικά αυτό το μυστήριο της ζωής και του θανάτου και το ταξίδι που όλοι θα πρέπει μια μέρα να κάνουμε. Αυτή είναι η πιο αξιόλογη όσο και η πιο αγνοημένη πλευρά της ζωής ενός ατόμου.

Στην καθημερινή μας ζωή, όταν ετοιμαζόμαστε να πάμε και σε ένα μικρό ακόμα ταξίδι, συμβουλευόμαστε ταξιδιωτικούς οδηγούς να δούμε πώς θα είναι το κλίμα και τι ρούχα θα πρέπει να πάρουμε μαζί μας. Διαβάζουμε ακόμα για τα μέρη που θα πρέπει να επισκεφτούμε. Έτσι αν για ένα μικρό ταξίδι κάνουμε τέτοια προετοιμασία γιατί να μένουμε αδιάφοροι για το μεγαλύτερο ταξίδι της ζωής μας;

Οι άγιοι όλων των εποχών επέμεναν λέγοντας ότι πρέπει να είμαστε προετοιμασμένοι για το ταξίδι από τη μια ζωή στην άλλη. Σ' αυτό το ταξίδι δεν μπορούμε να πάρουμε τίποτα μαζί μας. Όλα τα γήινα υπάρχοντα μας, όλοι οι συγγενείς και φίλοι μένουν πίσω. Τίποτα δεν μπορεί να έρθει μαζί μας. Ταξιδεύουμε μόνοι και η μόνη αποσκευή που μπορούμε να πάρουμε μαζί μας είναι μια δέσμη από ανθρώπινες και θεϊκές ιδιότητες που αναπτύξαμε κατά τη διάρκεια της ζωής μας.

Πρέπει να συνειδητοποιήσουμε ότι και η δική μας ώρα του θανάτου πλησιάζει. Ποιος ξέρει πότε θα φτάσουμε στο τέλος αυτού του ταξιδιού και πότε θα αρχίσουμε ένα άλλο. Ποιος ξέρει αν ο κόσμος πάψει να υπάρχει μέχρι αύριο. Ποιος ξέρει αν θα προφτάσουμε να πάρουμε μια ακόμη αναπνοή; Κάποτε που εργαζόμουν σε μια στρατιωτική υπηρεσία, συζητούσα με κάποιον αξιωματικό μια υπόθεση επί μισή ώρα. Όταν τελειώσαμε τη συζήτηση γύρισα στο γραφείο μου, όπου και έμαθα ότι εν τω μεταξύ, ο συνάδελφος μου ήταν σε κρίσιμη κατάσταση. Μέχρι να πάω από το γραφείο μου στο γραφείο του είχε πεθάνει. Ξαφνικά και απροειδοποίητα τελείωσε το ταξίδι του και άρχισε ένα άλλο.

Δε νομίζετε ότι σπαταλήσαμε αρκετό χρόνο από το κεφάλαιο που μας παραχωρήθηκε; Όσος λοιπόν καιρός μάς απέμεινε ας τον αξιοποιήσουμε κατά τον καλύτερο τρόπο. Αν μάθουμε να υπερβαίνουμε τη σωματική μας συνειδητότητα, μπορούμε να ετοιμαστούμε γι' αυτή την τελική μας αλλαγή από τη μια ζωή στην άλλη. Γνωρίζουμε ότι ο θάνατος είναι αναπόφευκτος. Κανείς δεν μπορεί να ξεφύγει. Άγιοι, άντρες και γυναίκες, βασιλείς και βασίλισσες, προικισμένοι καλλιτέχνες και μεγάλοι επιστήμονες, όλοι ανεξαιρέτως θα πρέπει να περάσουν από την ίδια πύλη, την πύλη του θανάτου. Μπορούμε λοιπόν τώρα να ετοιμάζουμε τους εαυτούς μας γι' αυτό το ταξίδι, προετοιμάζοντας τις αποσκευές μας με τις ανθρώπινες και θεϊκές ιδιότητες. Είμαστε μικροθεοί. Σε μια υποτυπώδη μορφή, σε μια λανθάνουσα κατάσταση, έχουμε μέσα μας όλες τις ουράνιες ιδιότητες. Εκείνο που πρέπει να κάνουμε είναι να ανάψουμε τη φωτιά μέσα μας και αυτό το ανάμα της εσωτερικής φλόγας μπορεί να επιτευχθεί από έναν ειδήμονα της Επιστήμης της Ψυχής.

Ας αποφασίσουμε λοιπόν και όχι μόνο να αποφασίσουμε αλλά να πραγματοποιήσουμε αυτή την απόφασή μας, ώστε όταν η τελική αλλαγή φτάσει και σε μας, να έχουμε λύσει τα εσωτερικά μυστήρια και να έχουμε πετύχει την κατανίκηση του θανάτου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Πώς να Συντομέψουμε την Πνευματική μας Πρόοδο

Αν ενδιαφερόμαστε να ακολουθήσουμε κάποιο πνευματικό μονοπάτι, θα πρέπει να δώσουμε απάντηση σε ένα βασικό ερώτημα. Υπάρχουν τόσα πολλά είδη γιόγκα, τόσες πολλές μέθοδοι, τόσοι πολλοί δρόμοι, που έχουν σκοπό να βοηθήσουν τον άνθρωπο να γνωρίσει το Θεό. Και το ερώτημα στο οποίο πρέπει να απαντήσουμε είναι, ποιο δρόμο απ' όλους θα πρέπει να ακολουθήσουμε, ποιο πνευματικό μονοπάτι δηλαδή.

Η συγκριτική μελέτη των διαφόρων θρησκειών και των διαφόρων μορφών γιόγκα αποδεικνύει – και όλοι συμφωνούν – ότι προκειμένου να αποκτήσει κανείς θεογνωσία και αιώνια ζωή πρέπει να μάθει «να πεθαίνει ενόσω ζει».

Δεκάδες βιβλία έχουν γραφεί τα τελευταία χρόνια από επιστήμονες, γιατρούς και ψυχολόγους που βεβαιώνουν ότι είναι δυνατό να έχει κανείς αυτή την υπερφυσική εμπειρία. Αλλά το ζήτημα είναι, πώς μπορούμε να πετύχουμε το θάνατο ενόσω ζούμε κι ακόμη από τη στιγμή που τελικά κατορθώσουμε να έχουμε αυτή την πνευματική εμπειρία, πώς μπορούμε να συνεχίσουμε το εσωτερικό ταξίδι κατά τη διάρκεια της ζωής μας, μέχρι που να φτάσουμε στο σημείο της αυτογνωσίας και της θεογνωσίας, ή κατ' άλλη έκφραση, της πραγμάτωσης του Θεού;

Όλες οι θρησκείες, τα διάφορα συστήματα της γιόγκα και τα λεγόμενα πνευματικά μονοπάτια συμφωνούν πως αυτό το ταξίδι πίσω στο Θεό μπορούμε και πρέπει να το πραγματοποιήσουμε. Κάθε μονοπάτι προσφέρει αυστηρά προκαθορισμένες δυνατότητες και αυτό πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη, αν θέλουμε να ακολουθήσουμε εκείνο που μπορεί να μας οδηγήσει στην ολοκλήρωση του πνευματικού μας ταξιδιού, μέσα στο μικρό χρονικό διάστημα που θα διαρκέσει αυτή μας η ζωή.

Η εποχή μας είναι μια εποχή ταχύτητας. Σε κάθε σπίτι, σε κάθε βιβλιοπωλείο, βρίσκουμε βιβλία που περιγράφουν σύντομους τρόπους για να πετύχουμε σε διάφορους τομείς της ζωής μας, όπως σύντομους τρόπους για επαγγελματική επιτυχία, για τελειοποίηση ή συνοπτική εκμάθηση ξένων γλωσσών κλπ. Στο παρελθόν δεν είχαμε αυτές τις συντομεύσεις και ό,τι κάναμε γινόταν σε αργότερο ρυθμό.

Για παράδειγμα, για ένα θέμα στο σχολείο, έπρεπε να ανατρέξουμε σε διάφορα βιβλία σχετικά με το εν λόγω θέμα, γεγονός που απαιτούσε πολύ χρόνο και κόπο. Σήμερα όμως η μελέτη είναι πολύ πιο εύκολη γιατί υπάρχουν ποικίλα βοηθήματα, όπως συνοπτικά βιβλία ιστορίας, χημείας κλπ.

Αλλά και οι επικοινωνίες έχουν συντομευτεί. Πριν από λίγα χρόνια χρειαζόταν κανείς δύο μήνες ταξίδι για να πάει με το καράβι από τις Ινδίες στην Αμερική. Αν

δε, κατά τύχη, το πλοίο συναντούσε θύελλες και αναγκαζόταν να πλευρίσει σε κανένα λιμάνι ή προσάραζε, τότε η καθυστέρηση ήταν ακόμα πιο μεγάλη. Σήμερα όμως το να καλύψει κανείς αυτή την απόσταση είναι ζήτημα λίγων ωρών.

Κάτι ανάλογο συμβαίνει και με την πνευματικότητα. Παρότι οι βασικοί κανόνες της πνευματικότητας είναι αιώνιοι και αναλλοίωτοι, η ζωή των σύγχρονων ανθρώπων είναι έτσι οργανωμένη ώστε στο λίγο χρόνο που διαθέτουμε, χρειαζόμαστε σύντομους δρόμους για να φτάσουμε στο σκοπό μας που είναι η Αυτογνωσία και η Θέωση.

Τα παλιά χρόνια αυτές οι συντομεύσεις δεν ήταν απαραίτητες. Υπάρχουν γραφές που μας πληροφορούν ότι στα πολύ-πολύ παλιά χρόνια οι ρίσις, οι μιούνις και οι άγιοι είχαν το προνόμιο να ζουν 65 ως 80 χιλιάδες χρόνια και έτσι είχαν τη δυνατότητα να αφιερώνουν εκατοντάδες χρόνια στο διαλογισμό. Εκείνα τα χρόνια ακολουθούσαν το μονοπάτι που στηρίζεται στον έλεγχο της αναπνοής. Το μονοπάτι αυτό είναι πολύ μακρύ και πρέπει να περάσουν χιλιάδες χρόνια για να πετύχει κανείς να φτάσει τα πρώτα στάδια της πνευματικότητας, ενώ με τον έλεγχο της αναπνοής το να φτάσει κανείς την τελειότητα θεωρείται τελεία ακατόρθωτο, γιατί με τις πρώτες δοκιμασίες παρασύρεται και αποτυχαίνει.

Οι βασικοί κανόνες της πνευματικότητας, λοιπόν, παραμένουν οι ίδιοι, αλλά σύμφωνα με «τους καιρούς» ή με το πνεύμα της εποχής οι τεχνικές αλλάζουν. Για παράδειγμα, πολλές μορφές γιόγκα απαιτούν αυστηρά ασκητικό τρόπο διαβίωσης, πράγμα που δεν είναι δυνατό να εφαρμοσθεί από τους περισσότερους ανθρώπους στη σημερινή εποχή. Ειδικά για τους ηλικιωμένους, τους ανάπηρους και τα παιδιά, πολλές γιογικές ασκήσεις είναι δύσκολες και περιλαμβάνουν στάσεις του σώματος τις οποίες για να λάβει κανείς πρέπει να έχει πολύ ισχυρό σώμα. Έτσι, άλλοτε πρέπει να κάθεται σταυροπόδι με ευθειασμένη τη σπονδυλική στήλη, ενώ άλλοτε να παραμένει ακίνητος σε θέσεις που είναι αδύνατο να επιτευχθούν από γέροντες και ανθρώπους με σωματικές ατέλειες. Αλλά κι αν ακόμα σήμερα μπορεί να εφαρμόσει κανείς αυτές τις ασκήσεις, όταν μετά λίγα χρόνια θα είναι γέρος, θα είναι δυνατό να συνεχίσει να τις εκτελεί;

Όμως ο Θεός δεν είναι τόσο άδικος ώστε ο δρόμος που πρέπει να ακολουθήσει κανείς για να Τον συναντήσει, να μην είναι δυνατό να τον ακολουθήσει αν είναι πολύ νέος ή πολύ γέρος. Η πνευματικότητα δεν είναι προνόμιο μόνο αυτών που έχουν νεανικό, υγιές και δυνατό σώμα. Το Αληθινό θείο μονοπάτι μπορεί να ακολουθηθεί από όλους, είναι προσιτό σε όλους, από τον πιο μικρό μέχρι τον πιο μεγάλο κι αυτό πρέπει να το λάβουμε σοβαρά υπόψη αν είμαστε στο σημείο που ψάχνουμε να βρούμε το δρόμο που θα μας οδηγήσει πίσω στο Θεό.

Υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός μορφών γιόγκα που η καθεμία είναι ένας δρόμος που οδηγεί στον ίδιο σκοπό, στο να φέρει δηλαδή τον άνθρωπο πίσω στο Θεό. Έτσι το Θεό μπορεί κανείς να τον συναντήσει ακολουθώντας πολλούς δρόμους και ο κάθε δρόμος έχει την αξία του. Όλοι οι δρόμοι οδηγούν στο Θεό, αλλά το πρόβλημα είναι ότι, στο μικρό χρονικό διάστημα που μας έχει δοθεί γι' αυτή μας τη ζωή, πώς μπορούμε να ολοκληρώσουμε το πνευματικό μας ταξίδι. Στην εποχή μας,

την εποχή της ταχύτητας, πρέπει να επιδιώξουμε ακόμη και για την πνευματικότητα το πιο σύντομο αλλά βέβαια και το πιο σίγουρο μονοπάτι.

Υπολογίζοντας λοιπόν τη μηδαμινότητά μας, τις αδυναμίες μας αλλά και τη βραχεία διάρκεια της ζωής του σύγχρονου ανθρώπου, οι πρωτοπόροι του Σαντ Ματ δίδαξαν μία μέθοδο με την οποία παρακάμπτει κανείς τις δοκιμασίες και τις ταλαιπωρίες των πιο γνωστών μορφών γιόγκα, οι οποίες περιλαμβάνουν ασκήσεις και μορφές διαλογισμού που απαιτούν εξαιρετικά μακρά χρονική περίοδο μέχρι να φτάσει κανείς στον τελικό του σκοπό. Σε μια εποχή λοιπόν που συμπίπτει με την αναγέννηση στην Ευρώπη, η θεία Χάρη απέστειλε δύο μεγάλους Δασκάλους, τον Γκουρού Νάνακ και τον Καμπίρ Σαχίμπ, προκειμένου να προσφέρουν στην ανθρωπότητα όχι κάτι καινούριο αλλά μια νέα, πιο σύντομη μέθοδο συνάντησης με τον Πανάγαθο, τη Σούρατ Σαμπντ Γιόγκα, δηλαδή τη Γιόγκα του Ηχητικού Ρεύματος. Τη μέθοδο αυτή οι δύο Διδάσκαλοι δίδαξαν στις Ινδίες και είναι γνωστή και ως Μονοπάτι των Δασκάλων ή Σαντ Ματ.

Οι βασικές παραδοχές του Σαντ Ματ είναι ότι το ανθρώπινο σώμα μας είναι διαποτισμένο από δύο ρεύματα. Το κινητικό και το αισθητικό. Το κινητικό ρεύμα έχει σχέση με τις διάφορες σωματικές λειτουργίες όπως είναι η κυκλοφορία, η αναπνοή, η πέψη, το μεγάλωμα των μαλλιών και των νυχιών κλπ. Πολλές μορφές γιόγκα προσπαθούν να ελέγξουν το κινητικό ρεύμα και τις λειτουργίες που επιτελεί μέσω αναπνευστικών ασκήσεων και ειδικών στάσεων του σώματος (γιογικικών ασκήσεων). Οι πρωτοπόροι του Σαντ Ματ δε συνιστούσαν τις μεθόδους ελέγχου της αναπνοής. Όταν είμαστε απασχολημένοι, έλεγαν, με τις καθημερινές μας εργασίες δεν προσέχουμε την αναπνοή μας, όταν είμαστε στο γραφείο μας, όταν γράφουμε μουσική ή ποιήματα, όταν ασχολούμαστε με την τέχνη μας ή όταν μιλάμε με τους φίλους μας, ομοίως δεν έχουμε υπό έλεγχο την αναπνοή μας. Υποθέστε ότι συναντάμε το αγαπημένο μας πρόσωπο και έχουμε μια συναισθηματική συζήτηση μαζί του, είναι δυνατό να έχουμε υπό έλεγχο την αναπνοή μας; Αντίθετα ξεχνάμε και την αναπνοή μας και τον εαυτό μας και το περιβάλλον. Μπορεί στην αρχή να προσέχουμε τη μυρωδιά των λουλουδιών, το άνθισμα των δέντρων και τον έναστρο ουρανό, αλλά όταν η συζήτηση θα προχωρήσει, μέσα σε λίγα λεπτά θα αποκοπούμε τελείως από το περιβάλλον.

Έτσι, αν κατά τη διάρκεια των καθημερινών μας ασχολιών δεν προσέχουμε το κινητικό ρεύμα και την αναπνοή μας, πώς θα είναι δυνατό να την προσέχουμε την ώρα του διαλογισμού, που υποτίθεται ότι έχουμε μια ερωτική συνομιλία με τον Αιώνιο Αγαπημένο; Ό,τι είναι αληθινό με τους γήινους εραστές, τουλάχιστον τόσο αληθινό θα πρέπει να είναι όσον αφορά τη συμπεριφορά μας όταν αρχίζουμε να διαλογιζόμαστε στο Θεό και να επικοινωνούμε μαζί του. Αυτή είναι η αιτία που οι Διδάσκαλοι του Σαντ Ματ δε συμβουλεύουν τον έλεγχο της αναπνοής κατά τη διάρκεια του διαλογισμού. Δεν απορρίπτουν το μονοπάτι του ελέγχου της αναπνοής σαν λανθασμένο αλλά απλώς μας λένε ότι είναι αδικαιολόγητα μακρύ και δύσκολο.

Οι Διδάσκαλοι που διδάσκουν το Σαντ Ματ συνιστούν τον έλεγχο του αισθητικού ρεύματος. Αυτό είναι το ρεύμα που μας δίνει συνείδηση των αισθήσεων. Όταν το αισθητικό ρεύμα βρίσκεται απλωμένο ως τα άκρα του

σώματος μας, έχουμε αντίληψη των αισθήσεων. Αντίθετα όταν αποσύρεται από τα άνω και τα κάτω άκρα, αυτά μουδιάζουν και ναρκώνονται.

Κατά τη διάρκεια του διαλογισμού, το αισθητικό ρεύμα αποσύρεται από το σώμα και συγκεντρώνεται στην έδρα της ψυχής, τον τρίτο ή απλό οφθαλμό, γεγονός που αποτελεί προϋπόθεση, προκειμένου να μπορέσουμε να υπερβούμε τη σωματική μας συνειδητότητα, να εισέλθουμε στο υπερέραν, να διασχίσουμε τα ανώτερα πνευματικά πεδία και να αποκτήσουμε Αυτογνωσία και Θεογνωσία.

Η διαδικασία του να υπερβαίνουμε τη σωματική μας συνειδητότητα είναι γνωστή ως «θάνατος εν ζωή». Είναι η ίδια διαδικασία που διερχόμαστε κατά την ώρα του φυσικού μας θανάτου, οπότε το αισθητικό ρεύμα αποσύρεται και η μόνη διαφορά είναι ότι στην περίπτωση του διαλογισμού η «ασημένια κλωστή» που συνδέει την ψυχή με το σώμα, όπως περιγράφεται από τους μυστικιστές, δε θραύεται και μέσω αυτής μπορούμε να επιστρέψουμε στο σώμα μόλις το θελήσουμε. Αν θέλουμε λοιπόν να πετύχουμε τον πνευματικό μας σκοπό, πρέπει να μάθουμε να υπερβαίνουμε τη σωματική μας συνειδητότητα και αυτό επιτυγχάνεται αποσύροντας την προσοχή μας από το περιβάλλον και συγκεντρώνοντας τη στην έδρα της ψυχής. Αν μελετήσουμε τα διάφορα συστήματα γιόγκα θα δούμε ότι οι διάφοροι αναζητητές, ανάλογα με το είδος της γιόγκα που ακολουθούν αποσύρουν την προσοχή τους από το περιβάλλον και τη συγκεντρώνουν στα διάφορα μεταφυσικά κέντρα ή τσάκρα (chakras) του σώματος. Υπάρχουν έξι τσάκρα. Το χαμηλότερο βρίσκεται στο σημείο που συναντιούνται τα δύο κάτω άκρα με τον κορμό και είναι το κέντρο της κουνταλίνης. Αυτοί που ασκούνται στην κουνταλίνη γιόγκα αρχίζουν τη συγκέντρωση τους από αυτό το σημείο. Τα αισθητικά τους ρεύματα ή κατά άλλη έκφραση το αισθητικό ρεύμα, αρχίζουν να αποσύρονται από τα δάχτυλα και τα σκέλη, τα οποία καθίστανται ανενεργά και απονεκρωμένα όπως κατά την ώρα του θανάτου.

Κατά τη διάρκεια του διαλογισμού, όπως και κατά την ώρα του θανάτου, η διεργασία της απόσυρσης δε σταματάει στο κέντρο της κουνταλίνης. Όταν τα αισθητικά ρεύματα υπερβούν το κέντρο της κουνταλίνης, το μεταφυσικό αυτό κέντρο σταματάει να λειτουργεί και καθίσταται ανενεργό, ενώ ο άνθρωπος είναι ακόμη εν ζωή. Τα αισθητικά ρεύματα ακολούθως συγκεντρώνονται στο ομφαλικό κέντρο, το οποίο με τη σειρά του αποτελεί κέντρο από το οποίο αρχίζει η συγκέντρωση άλλων συστημάτων γιόγκα και το οποίο αναδίδει ένα βαθύ ήχο που βοηθάει τη συγκέντρωση στο κέντρο αυτό. Τα αισθητικά ρεύματα στη συνέχεια αποσύρονται και από αυτό το κέντρο που με τη σειρά του καθίσταται ανενεργό και σταματάει να λειτουργεί έστω κι αν ο άνθρωπος είναι ακόμη ζωντανός. Ακολούθως και με τον ίδιο τρόπο τα αισθητικά ρεύματα αποσύρονται και από το κέντρο της καρδιάς και μετά του οισοφάγου και της γλώσσας, τα οποία με τη σειρά τους καθίστανται και αυτά ανενεργά. Ορισμένα συστήματα γιόγκα που έχουν σαν σημείο συγκέντρωσης τη γλώσσα υποβοηθούν αυτή τη συγκέντρωση με την επανάληψη ορισμένων μάντρα, δηλαδή προσευχών ή συνθηματικών λέξεων. Στη συνέχεια κι αφού τα αισθητικά ρεύματα αποσυρθούν από το κέντρο της γλώσσας φέρονται κάτω από τη μύτη και έρχονται στα μάτια, τελικά δε, φτάνουν στο

τελευταίο τσάκρα που βρίσκεται μεταξύ των δύο φρυδιών και λίγο πιο πίσω. Το κέντρο αυτό είναι γνωστό ως τρίτος οφθαλμός, μοναδικός ή απλός οφθαλμός, κυκλώπειος οφθαλμός, τίσρα τιλ, σιβ νέτρα, ντίβια τσάκσου, κέντρο της ψυχής, δεκάτη πύλη ή δεκάτη θύρα. Όταν το αισθητικό ρεύμα ακινητοποιηθεί στο κέντρο της ψυχής, τότε και μόνο τότε, τα μάτια γυρίζουν προς τα άνω και ακολούθως προς τα κάτω και το πνεύμα μπορεί να εγκαταλείψει το σώμα.

Αν αρχίσουμε να διαλογιζόμαστε στο κουνταλίνη τσάκρα και ακολούθως αποσύρουμε το αισθητικό ρεύμα από το ένα τσάκρα στο άλλο, μέχρι να φτάσουμε στο σημείο να υπερβούμε το σώμα, η όλη διαδικασία θα απαιτήσει μία πολύχρονοβόρα και μακρόχρονη διαδικασία. Απαιτείται πολύς χρόνος και προσπάθεια για να φτάσει δηλαδή κανείς από το κατώτερο στο ανώτερο τσάκρα, στο κέντρο της ψυχής. Έτσι στα 50 ως 70 χρόνια που ζει ο άνθρωπος δεν είναι δυνατό να φτάσει στο σκοπό του. Για το λόγο αυτό οι σύγχρονοι άγιοι, αντί να αρχίζουν την όλη διαδικασία από την αρχή και να προχωρούν προς τα άνω, αρχίζουν κατευθείαν από το ανώτερο κέντρο, τον τρίτο ή απλό οφθαλμό. Οι βασικές προϋποθέσεις παραμένουν οι ίδιες, αλλά αλλάζοντας το σημείο συγκέντρωσης από εκείνο της κουνταλίνης, στον τρίτο οφθαλμό, οι Διδάσκαλοι μάς δείχνουν το δυνατό συντομότερο δρόμο. Συμβαίνει δηλαδή κάτι ανάλογο με αυτό που παρατηρούμε κάθε χρόνο στο χώρο του αθλητισμού όπου καταρρίπτονται τα διάφορα ρεκόρ και οι άλλες τοποθετούν τους πήχεις όλο και ψηλότερα. Όταν ήμουν παιδί και τα άλματα ήταν μικρότερα και οι χρόνοι των διάφορων αποστάσεων μεγαλύτεροι. Με την πάροδο όμως του χρόνου οι αθλητές χρησιμοποίησαν νέες μεθόδους και τεχνικές που τους έκαναν ικανούς να πετύχουν καλύτερα ρεκόρ. Έτσι λοιπόν και με την πνευματικότητα, πρέπει να κάνουμε ένα άλμα από το κατώτερο στο ανώτερο κέντρο, στο σημείο δηλαδή που βρίσκεται μεταξύ και λίγο πίσω από τα δύο φρύδια. Είναι σ' αυτό το σημείο που βρίσκεται η πραγματική καρδιά των μυστικιστών. Αν διαβάσουμε τον Χαφίζ, τον Αττάρ, τον Σάμιζι Ταμπρίζ ή τον Μαουλάνα Ρούμι, θα δούμε ότι κατ' αυτούς η πραγματική καρδιά των μυστικιστών είναι το κέντρο της ψυχής και όχι μια μάζα σάρκας που έχει το μέγεθος μιας γροθιάς. Έχει μια πολύ μεγαλύτερη έκταση, εφόσον είναι η πηγή της αγάπης στο ανθρώπινο σώμα. Οι Διδάσκαλοι υποδεικνύουν πάντα σαν σημείο συγκέντρωσης της προσοχής κατά το διαλογισμό αυτό το κέντρο.

Σύμφωνα με τη Σούρατ Σαμπντ Γιόγκα, ή αλλιώς την επιστήμη της ψυχής, η βάση του διαλογισμού είναι η προσοχή. Σούρατ σημαίνει προσοχή, Σαμπντ είναι ο ήχος ή Λόγος ή το Ηχητικό Ρεύμα και Γιόγκα, λέξη σανσκριτική, σημαίνει ένωση με το Θεό. Οι Διδάσκαλοι μάς υποδεικνύουν τη μέθοδο ένωσης της προσοχής μας, που θεωρείται η εξωτερική εκδήλωση της ψυχής, με το Θεό, μέσω του Ηχητικού Ρεύματος. Όταν η προσοχή αποσύρεται από τις πέντε αισθήσεις, οι αισθήσεις παύουν να λειτουργούν. Γνωρίζουμε ότι όταν είμαστε σε περισυλλογή, τα μάτια μας μπορεί να είναι ανοιχτά, αλλά δε βλέπουν ποιος περνάει από κοντά μας, ενώ όταν είμαστε απορροφημένοι στις σκέψεις μας, τα αυτιά μας είναι ανοιχτά, αλλά μπορεί να μην ακούμε κάποιον που μας καλεί. Έτσι και στο διαλογισμό,

συγκεντρώνοντας την προσοχή στο κέντρο της ψυχής, οι αισθήσεις παύουν να λειτουργούν και είμαστε σαν νεκροί για τον κόσμο, αλλά ζωντανοί εσωτερικά.

Σύμφωνα με τη διδασκαλία του Σαντ Ματ κατά την ώρα του διαλογισμού μας δε χρειάζεται να έχουμε κάποια ειδική στάση. Καθόμαστε σε οποιαδήποτε στάση που να μας είναι απόλυτα βολική και να μη μας κουράζει και στην οποία δεν υπάρχει ένταση σε κανένα μέρος του σώματος. Ακολουθώντας κοιτάμε σταθερά και χαλαρά μέσα στο σκοτάδι που βρίσκεται μπροστά μας χωρίς τάση στα μάτια ή το μέτωπο. Χαλαρώνουμε τελείως, ενώ διώχνουμε κάθε διάθεση για ύπνο και συγκεντρώνουμε την προσοχή μας σταθερά στην έδρα της ψυχής πίσω από τα δύο μάτια. Συγχρόνως αρχίζουμε να επαναλαμβάνουμε νοερά, σιγά και διακεκομμένα τα πέντε ιερά ονόματα που μας δίνει ο Διδάσκαλος κατά την ώρα της μύησης. Η επανάληψη αυτή γίνεται νοερά, ώστε να μην ενοχλείται η ενόραση.

Η επανάληψη των πέντε θείων ονομάτων καλείται σιμράν (simran). Σιμράν λοιπόν είναι η επανάληψη των ονομάτων του Θεού, τα οποία είναι φορτισμένα με τη μεταβίβαση της σκέψης ή την προσοχή ενός ζωντανού Διδασκάλου. Τα ονόματα αυτά έχουν τη δύναμη να ακινητοποιούν το νου και να μας βοηθούν να υπερβαίνουμε τη σωματική μας συνειδητότητα. Σε ορισμένα πνευματικά μονοπάτια η επανάληψη των ιερών λέξεων, επιβοηθείται με τη χρήση ενός κομπολογιού, αλλά σ' αυτόν τον τύπο του σιμράν, η προσοχή παραμένει διχασμένη, αφενός στην κίνηση των χαντρών του κομπολογιού με τα δάχτυλα, έστω κι αν αυτό γίνεται μηχανικά, αφετέρου στο νου ο οποίος αχαλίνωτος περιπλανιέται εδώ κι εκεί. Το ίδιο συμβαίνει και με όσους κάνουν σιμράν όχι νοερά αλλά προφέροντας δυνατά κάποια προσευχή ή κάποιες ιερές λέξεις (μάντρα), η προσοχή συγκεντρώνεται στη γλώσσα που κινείται και ο νους εξακολουθεί να περιπλανιέται. Άλλοι πάλι κάνουν σιμράν, συγκεντρώνοντας την προσοχή τους στο κέντρο του θυρεοειδούς αλλά και αυτό δεν είναι αποτελεσματικό, όπως συμβαίνει και με αυτούς που κάνουν σιμράν συγκεντρωμένοι στο καρδιακό κέντρο και παρακολουθούν τους χτύπους της καρδιάς τους. Και στις περιπτώσεις αυτές ο νους έχει τη δυνατότητα να τρέχει ανεξέλεγκτος. Αυτός είναι ο λόγος που οι Διδάσκαλοι της Σούρατ Σαμπντ Γιώγκα συνιστούν να γίνεται το σιμράν νοερά, με τη γλώσσα της σκέψης (νοητικό σιμράν), που είναι ο ευκολότερος τρόπος για να αποσυρθεί η ψυχή από το σώμα. Ο Μαουλάνα Ρούμι, ο μεγάλος Σούφι άγιος, έλεγε ότι το νοητικό σιμράν είναι εκείνο που μας αποκαλύπτει την αλήθεια μέσα μας και τούτο βέβαια εφόσον το σιμράν γίνεται με απόλυτη προσοχή. Ο Ρίσι Σαντίλια στην Ουπανισάδα έλεγε ότι το μανασίκι (σιμράν) που γίνεται νοερά, με τη γλώσσα της σκέψης, είναι το αποτελεσματικότερο.

Τα φορτισμένα ονόματα που δίνονται από το Διδάσκαλο επαναλαμβάνονται σιγά με το νου. Αυτή η μέθοδος απομακρύνει το νου από τις γήινες σκέψεις και τις υλικές προσκολλήσεις μέχρι να επιτευχθεί μια κατάσταση ισορροπίας. Αυτή η ακινητοποίηση του νου φέρνει το αισθητικό ρεύμα μέχρι το οφθαλμικό κέντρο. Το άλλο ρεύμα του σώματος, το κινητικό, που είναι υπεύθυνο για την αναπνοή, τη λειτουργία του πεπτικού συστήματος, την ανάπτυξη, την κυκλοφορία του αίματος κλπ. δεν επηρεάζεται και οι λειτουργίες που αναφέραμε εξακολουθούν να

υφίστανται ενόσω διαλογιζόμαστε. Μόνο τα αισθητικά ρεύματα είναι αυτά που συστηματικά αποσύρουμε και συγκεντρώνουμε στον τρίτο οφθαλμό προκειμένου να αποσπασθούμε και να διεισδύσουμε στο υπερπέραν.

Όταν αποσύρουμε και ακινητοποιήσουμε τα αισθητικά ρεύματα στον τρίτο οφθαλμό τότε αρχίζουμε να βλέπουμε το Φως του Θεού. Η εσωτερική εμπειρία του Φωτός, αρχικά μπορεί να μην είναι πολύ ακτινοβόλα αλλά όσο κανείς προοδεύει και πάει ψηλότερα, το Φως γίνεται όλο και περισσότερο λαμπερό, όλο και περισσότερο απαστράπτον. Τότε απορροφιόμαστε μέσα στο Φως κι αφού διασχίσουμε την εσωτερική σελήνη, ήλιο και άστρα, φτάνουμε και συναντούμε το Διδάσκαλο μας στην ακτινοβόλο του μορφή εσωτερικά. Όταν η ακτινοβόλος ή αστρική μορφή του Διδασκάλου εμφανιστεί, είναι η μεγαλύτερη ευλογία, γιατί τότε ακινητοποιείται σταθερά ο νους, ο οποίος εκ φύσεως δε θέλει να παραμένει ακίνητος. Από εκεί και πέρα όσο προχωρούμε απαλλασσόμαστε από την έλξη του νου και των αισθήσεων, με αποτέλεσμα η μορφή του Διδασκάλου μας να γίνεται όλο και περισσότερο λαμπερή, προκαλώντας μας μια έλξη και μια επιθυμία για ένωση με αυτήν τη μορφή. Το στάδιο αυτό στο Σουφισμό είναι γνωστό ως φάνα-φιλ-σεΐχ ή ένωση με το Διδάσκαλο. Από εκεί και πέρα αρχίζουμε και εισερχόμαστε σε βασιλεία που η περιγραφή τους είναι αδύνατη με ανθρώπινα λόγια. Αποκτούμε απερίγραπτη έκσταση, ευδαιμονία και ειρήνη διασχίζουμε τα ψηλότερα πνευματικά διαμερίσματα αρχίζοντας από τα αστρικά, αιθερικά και υπεραιθερικά επίπεδα μέχρι του φτάνουμε στον τελικό μας προορισμό που είναι το δεύτερο στάδιο στο μυστικισμό, που λέγεται φάνα-φιλ-Αλλάχ ή ένωση με το Θεό.

Η δεύτερη πνευματική άσκηση του διαλογισμού μετά το σιμράν, που δίνεται από τους Δασκάλους της Σούρατ Σαμπντ Γιόγκα είναι η επαφή με τον Εσωτερικό Ήχο. Ενώ κρατούμε την προσοχή μας στο οφθαλμικό κέντρο, μπορούμε να ακούσουμε το Ηχητικό Ρεύμα το οποίο αρχικά φαίνεται ότι έρχεται από τη δεξιά μας πλευρά. Ο Ήχος προοδευτικά γίνεται όλο και πιο συγκεκριμένος και πιο δυνατός και αρχίζει να έλκει το πνεύμα μας προς τα άνω. Αυτός ο μαγικός Ήχος ο οποίος ασταμάτητα αντηχεί μέσα μας, μπορεί να ακουστεί όταν ένας αρμόδιος Διδάσκαλος μάς ελευθερώσει από τον εναγκαλισμό του νου και των αισθήσεων και έλξει την ψυχή μας πάνω από τη σωματική μας συνειδητότητα. Σε κάθε εσωτερικό στάδιο η θεία Μουσική γίνεται όλο και περισσότερο θελκτική. Όταν η ψυχή ακούει αυτόν το θείο Ήχο μαγνητίζεται και έλκεται απ' αυτόν με αποτέλεσμα ο νους και οι αισθήσεις να παραμένουν ακίνητα και το πνεύμα να ανεβαίνει προς τα άνω. Υπάρχουν πέντε διαφορετικές μελωδίες και η καθεμία απ' αυτές αντιστοιχεί και σε ένα διακεκριμένο πνευματικό επίπεδο. Οι μελωδίες αυτές μας συνοδεύουν και μας οδηγούν από το ένα πνευματικό επίπεδο στο άλλο, μέχρι που η ψυχή να φτάσει την πραγματική της κατοικία που είναι γνωστή σαν Σατς Καντ. Από τη στιγμή που και η ψυχή φτάσει στο Σατς Καντ, η σωτηρία της είναι εξασφαλισμένη και ο κύκλος των γεννήσεων και των θανάτων τελειώνει. Αυτός είναι ο προορισμός του ανθρώπου σ' αυτήν τη ζωή και μπορεί να τον πραγματοποιήσει μόνο με τη βοήθεια ενός ζωντανού Δάσκαλου. Με καθημερινή εξάσκηση μπορεί κανείς να αυξήσει τις εσωτερικές εμπειρίες του Φωτός και του Ήχου του Θεού, μέχρι να κατορθώσει να

υπερβαίνει και να επιστρέφει στη σωματική του συνειδητότητα μέσα σε μια στιγμή. Οι Διδάσκαλοι της Γιόγκα του Ηχητικού Ρεύματος δε μας ζητούν να εγκαταλείψουμε τον κόσμο και να πάμε στα βουνά. Δε συνιστούν στερήσεις και ασκήσεις που μόνο λίγοι άνθρωποι μπορούν να τις εκτελέσουν. Το μονοπάτι που προσφέρουν είναι συγχρόνως το πλέον απλό, σύντομο και φυσικό προκειμένου να πραγματοποιήσει κανείς τον πνευματικό του σκοπό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Ο Τέλειος Επιστήμονας

Για να νικήσουμε το θάνατο, πρέπει να μάθουμε να υπερβαίνουμε τη σωματική μας συνειδητότητα, δηλαδή να βγαίνουμε από το σώμα μας μόλις το θελήσουμε. Η μέθοδος του να πετυχαίνει κανείς αυτή την υπέρβαση είναι μια επιστήμη, που λέγεται επιστήμη της πνευματικότητας. Είναι μια επιστήμη, στην κυριολεξία, την οποία μπορεί ο καθένας από μας να επαληθεύσει. Το μόνο εργαστήριο που απαιτείται είναι το γήινο μας σώμα.

Η ερώτηση που γεννιέται είναι, πώς μπορούμε να γίνουμε γνώστες αυτής της επιστήμης; Αν θέλουμε να μάθουμε φυσική, ένας δάσκαλος της φυσικής που έζησε στο παρελθόν δεν μπορεί να μας βοηθήσει να κατανοήσουμε το αντικείμενο. Χρειαζόμαστε ένα ζωντανό δάσκαλο της φυσικής, που να είναι γνώστης όλων των γνώσεων που αποκτήθηκαν από τους δασκάλους του παρελθόντος και που να γνωρίζει όλες τις σύγχρονες επιτεύξεις που έχουν συντελεστεί στις διάφορες χώρες του κόσμου. Ακόμα αν θέλουμε να εκτελέσουμε ένα πείραμα στο χώρο της ατομικής φυσικής, δεν μπορούμε να το πραγματοποιήσουμε μόνο διαβάζοντας τα σχετικά συγγράμματα. Πρέπει να μαθητεύσουμε σε έναν καθηγητή και μάλιστα κάποιον που να θεωρείται αυθεντία στη σύγχρονη ατομική φυσική. Κατά παρόμοιο τρόπο αν θέλουμε να εκτελέσουμε το πείραμα του να «πεθαίνουμε ενόσω ζούμε» πρέπει να μαθητεύσουμε στον πλέον αρμόδιο δάσκαλο, τον οποίο μπορούμε να ονομάσουμε Άγιο, Οδηγό, Μουρσίντ, Γκουρού, Διδάσκαλο ή όπως αλλιώς θέλουμε.

Αν ζούσαμε την εποχή του Αϊνστάιν και θέλαμε να μάθουμε τη θεωρία της σχετικότητας, θα υπήρχε πιο κατάλληλος από τον ίδιο, να μας τη διδάξει; Τώρα που ο Αϊνστάιν δε ζει πια στη γη, αν θέλουμε να κατανοήσουμε τη θεωρία του αυτή θα βρούμε δυσκολίες προσπαθώντας μόνοι μας, απλώς διαβάζοντας κάποιο βιβλίο. Η θεωρία της σχετικότητας δεν είναι τόσο απλή. Θα χρειαστούμε τη βοήθεια κάποιου ζωντανού δασκάλου εξειδικευμένου σ' αυτό το θέμα. Και ακόμη δεν είναι μόνο ζήτημα να καταλάβουμε τη θεωρία, θα πρέπει να κάνουμε πειράματα για να αποδείξουμε την αξία της θεωρίας στην πράξη.

Τιμούμε τα βιβλία των περασμένων Δασκάλων, τις παλαιές γραφές, τους προφήτες και τους άγιους άνδρες και γυναίκες, αλλά αν θέλουμε να εκτελέσουμε το πείραμα «του θανάτου εν ζωή» για μας, χρειαζόμαστε τη βοήθεια ενός Ζωντανού Διδασκάλου της Επιστήμης της Ψυχής. Λέγοντας ότι χρειαζόμαστε ένα Ζωντανό Διδάσκαλο, δεν υποτιμούμε τους περασμένους Δασκάλους, γιατί κι αυτοί κάποτε ήταν οι Ζωντανοί Διδάσκαλοι της εποχής τους. Η θρησκεία δεν είναι πλέον θέμα τυφλής πίστης, ιεροτελεστιών και θρησκευτικών τύπων ή μαρτυριών που δίνονται μέσα από τις παλιές γραφές. Οι καιροί της τυφλής πίστης πέρασαν. Είναι χάρη στο μεγάλο δώρο που προσέφεραν στην ανθρωπότητα δύο μεγάλοι Διδάσκαλοι, ο

Χαζούρ Μπάμπα Σαουάν Σινγκ και ο Σαντ Κιρπάλ Σινγκ, οι οποίοι παρουσίασαν την πνευματικότητα στο σύγχρονο κόσμο, σαν μια τέλεια επιστήμη. Κατά τον ίδιο τρόπο που εκτελούμε ένα επιστημονικό πείραμα στο εργαστήριο, έτσι ακριβώς μπορούμε να εκτελέσουμε το πείραμα τού να υπερβούμε τη σωματική μας συνειδητότητα προκειμένου να αποκτήσουμε αυτογνωσία και θεογνωσία, στο εργαστήριο το οποίο ο ίδιος ο Θεός έχει φτιάξει και είναι το ανθρώπινο σώμα. Ο Θεός δεν κατοικεί σε ναούς φτιαγμένους από ανθρώπινα χέρια. Διαμένει στο ναό που ο ίδιος κατασκεύασε, δηλαδή στο σώμα του ανθρώπου.

Οι εξωτερικοί ναοί και οι εκκλησίες είναι κατασκευασμένες πολλές φορές, έχοντας σαν μοντέλο το ανθρώπινο σώμα και έχουν δύο σύμβολα, το ένα του φωτός και το άλλο του Ήχου.

Τα καντήλια και οι «άσβεστες φλόγες» συμβολίζουν το φως του Θεού μέσα στον άνθρωπο, ενώ οι καμπάνες, τα κουδούνια και τα τύμπανα συμβολίζουν το θείο Ήχο. Αυτά τα εξωτερικά φώτα και οι ήχοι είναι μόνο για να υπενθυμίζουν στον άνθρωπο το φως του Θεού και τη Μουσική των Σφαιρών, που μπορεί να τα βρει μέσα του, μέσα στον αληθινό ναό που είναι το ανθρώπινο σώμα, ενώ το πραγματικό τους νόημα έχει ξεχαστεί και έχει χαθεί μέσα στα τελετουργικά, τις ιεροτελεστίες και τα σύμβολα των διαφόρων θρησκειών.

Άνθρωπος και Θεός κατοικούν στον ίδιο θείο ναό, το ανθρώπινο σώμα, αλλά δυστυχώς, όμως, είναι σαν το ανδρόγυνο που ενώ μοιράζεται το ίδιο κρεβάτι, δεν μπορεί να δει ο ένας τον άλλο. Αν επιθυμούμε να εκτελέσουμε το πείραμα της αυτογνωσίας και της θεογνωσίας, πρέπει να μάθουμε να εισερχόμαστε στο εργαστήριο και να ερχόμαστε σε επαφή με το Φως και τον Ήχο εσωτερικά, μέσα στο σώμα μας.

Για να έχουμε όμως τη βεβαιότητα ότι το πείραμα μας θα πετύχει θα πρέπει να γίνει με την καθοδήγηση κάποιου αρμόδιου Διδασκάλου, ανεξάρτητα από το θρήσκευμα του και την εθνικότητα του. Όπως αν θέλουμε να εξειδικευτούμε σε κάποιο επιστημονικό κλάδο, θα πρέπει να πάμε στον πιο διακεκριμένο επιστήμονα του συγκεκριμένου επιστημονικού κλάδου, ανεξάρτητα από τις πολιτικές του πεποιθήσεις και την κοινωνική του θέση. Αν θέλουμε να μαθητεύσουμε στην επιστήμη της ψυχής, θα πρέπει να ψάξουμε να βρούμε ποιος είναι ο πλέον κατάλληλος Διδάσκαλος ανεξάρτητα αν είναι Βουδιστής, Χριστιανός, Ινδουιστής, Σιχ, Μωαμεθανός, Ζωροαστριστής ή Εβραίος. Πρέπει να σταθούμε πάνω απ' αυτές τις δυαδικότητες. Η πνευματικότητα είναι μια επιστήμη και θα πρέπει να πάμε στον πλέον ειδήμονα όχι μόνο για θεωρητική κατάρτιση αλλά και για πρακτική εφαρμογή των όσων θα μάθουμε, χωρίς προκαταλήψεις. Όταν τελικά βρούμε τον αρμόδιο επιστήμονα ή καθηγητή, δεν υπάρχει θέμα αλλαγής του θρησκευμάτος μας προκειμένου να μαθητεύσουμε σ' αυτόν. Δε μας ζητάει να αλλάξουμε τις θρησκευτικές μας αντιλήψεις και μπορούμε να παραμείνουμε Χριστιανοί, Εβραίοι, Μωαμεθανοί, Σιχ ή να πιστεύουμε σε ό,τι θέλουμε. Η εντύπωση ότι ένας Διδάσκαλος ανήκει σε μια ορισμένη κατηγορία ανθρώπων, σε μια ορισμένη θρησκεία, εθνικότητα ή πίστη δεν είναι σωστή. Αυτό που μας δίνει είναι μια «αρχή», τη μύηση, και στη συνέχεια μια πρακτική εμπειρία αυτής της «αρχής».

Έτσι ακριβώς όπως ένας ειδικός καθηγητής της φυσικής διδάσκει όλους τους μαθητές του, ανεξάρτητα από τη φυλή ή την εθνικότητα που ανήκουν και δεν τους ζητάει να αλλαξοπιστήσουν, με τον ίδιο τρόπο και ο ζωντανός Διδάσκαλος δε ζητάει από τους μαθητές του να εγκαταλείψουν την πίστη τους προκειμένου να ασχοληθούν με την πνευματική επιστήμη. Αν κάποιος έχει απόψεις αντίθετες δεν μπορεί να είναι ο Τέλειος Διδάσκαλος. Όποια κι αν είναι η θρησκεία μας, μπορούμε να λάβουμε την καθοδήγηση του Δάσκαλου και να έχουμε πρακτική εμπειρία της αυτογνωσίας και της θεογνωσίας. Η πνευματικότητα είναι πανανθρώπινη και στη βάση της είναι απλή. Αποτελείται από θεωρία και από πρακτική εμπειρία με την οποία μπορούμε να επαληθεύσουμε τη θεωρία για τους εαυτούς μας. Αρχικά οι προφήτες και οι άγιοι, που θεωρούνται ιδρυτές των διαφόρων θρησκειών, γνώριζαν την εσωτερική αλήθεια και είχαν τη δυνατότητα να δώσουν μια πρακτική εμπειρία αυτής της αλήθειας στους οπαδούς τους. Αλλά με την πάροδο του χρόνου και όταν οι προφήτες και οι άγιοι άφηναν το γήινο επίπεδο, οι οπαδοί τους δεν κατόρθωναν να βρουν τους πραγματικούς τους διαδόχους, τους ζωντανούς Δασκάλους της εποχής με αποτέλεσμα αυτοί που αυτοανακηρύσσονταν θρησκευτικοί αρχηγοί, να στερούνται από την επαφή και την προσωπική εσωτερική εμπειρία και να παραμένουν μόνο γνώστες της θεωρίας και όταν οι θρησκευτικοί αρχηγοί μείνουν μόνο με τη θεωρία, φοβούνται ότι μπορεί κάποιος να έρθει και να τους ζητήσει εσωτερική πνευματική εμπειρία, την οποία επειδή δεν μπορούν να την προσφέρουν, αρχίζουν να καταφεύγουν σε διάφορα τυπικά και τελετουργικά, ώστε να κάνουν την πνευματικότητα να φαίνεται όσο το δυνατό πιο περίπλοκη και απόμακρη. Έτσι ο κόσμος τελικά χάνεται μέσα σ' αυτό το λαβύρινθο των τυπικών και των τελετουργικών και δεν μπορεί να ξεφύγει απ' αυτά για να ψάξει να βρει τον τρόπο επικοινωνίας της ψυχής του με το Θεό. Αυτή η διαδικασία ακολουθήθηκε από μαθητές διαφόρων αγίων και Δασκάλων και δημιουργήθηκαν όλες οι γνωστές θρησκείες, και ακολούθησαν σχίσματα, αιρέσεις κλπ.

Η εξωτερική άποψη των θρησκειών που αποτελείτο από τα τυπικά και τελετουργικά αναπτυσσόταν κάθε φορά με μεγάλη ταχύτητα, ενώ η εσωτερική ή μυστικιστική πλευρά, η οποία είναι ο πραγματικός πυρήνας και αποτελείτο από εσωτερικές μυστικιστικές εμπειρίες, αυτή έσβηνε και λησμονιόταν. Έτσι και προκειμένου να αποκρύψουν την άγνοια τους και την αδυναμία τους για κάποια πρακτική εμπειρία, οι αξιωματούχοι των διαφόρων θρησκευτικών ομάδων πρόσθεταν νέα τυπικά και νέες τελετουργίες μέχρι που χανόταν η καθαρότητα του μηνύματος του Διδασκάλου και αντικαθιστούσαν με φλυαρίες και ηχηρές λέξεις που όμως δεν είχαν πλέον κανένα νόημα.

Αν πραγματικά θέλουμε μια άμεση, προσωπική εμπειρία της πνευματικότητας, πρέπει να ανακαλύψουμε ποιος είναι ο πλέον αρμόδιος Διδάσκαλος γι' αυτήν. Στον τομέα της εκπαίδευσης, αν θέλουμε να σπουδάσουμε κοντά στον καλύτερο Διδάσκαλο σ' έναν ορισμένο τομέα, πάμε σ' αυτόν χωρίς να μας ενδιαφέρει σε ποιο εκπαιδευτήριο διδάσκει. Έτσι και με την επιστήμη της πνευματικότητας δε μας ενδιαφέρει σε ποια θρησκευτική σχολή ή σε ποιο κράτος ανήκει ο πιο φημισμένος Διδάσκαλος. Αν είμαστε ειλικρινείς θα πάμε σ' αυτόν

χωρίς προκατάληψη. Η πνευματικότητα είναι καθαρά μια επιστήμη, με την οποία πραγματοποιεί κανείς τελικά την επικοινωνία με το Θεό, ενώ από την πρώτη ακόμη μέρα της μύησης έχει μια πρώτο χέρι εμπειρία του Φωτός του Θεού και της Μουσικής των Σφαιρών.

Ένας τέλειος ζωντανός Διδάσκαλος είναι ικανός να δώσει σε έναν αναζητητή μια επαφή με το θείο Φως και την Αρμονία των Αρμονιών γιατί είναι ένα με το Θεό και εργάζεται ενσυνείδητα για την πραγματοποίηση του θείου Σχεδίου. Ένας τέλειος Διδάσκαλος με τις οδηγίες και την καθοδήγηση που παρέχει στον κάθε μαθητή του τον καθιστά τελικά ικανό να αποχωρίζει την ψυχή από το σώμα του, να διασχίζει τα εσωτερικά βασίλεια, να φτάνει στην πηγή όλου του Φωτός, να ενώνεται με το Θεό και να μπορεί να επιστρέφει στο σώμα του σε κλάσμα του δευτερολέπτου. Με σκοπό πάντα να βοηθήσει τον άνθρωπο να φτάσει στο σημείο της θεογνωσίας, ο Θεός δεν έπαψε να στέλνει Τέλειους Αγίους ή Δασκάλους από αμνημονεύτων χρόνων.

Επειδή ο Θεός, η παγκόσμια Δύναμη που διαπερνά τη δημιουργία σαν Λόγος ή Νάαμ είναι αόρατος στον άνθρωπο, δεν μπορεί να δώσει καθοδήγηση στον άνθρωπο, παρά μόνο αν εργαστεί μέσω ενός ανθρώπινου πόλου. Ο άνθρωπος δεν μπορεί να διδαχτεί από τον αόρατο Δημιουργό παρά μόνο αν φτάσει στο επίπεδο Του. Ο άνθρωπος μπορεί να διδαχτεί μόνον από άνθρωπο. Γι' αυτό και ο Θεός με την ευσπλαχνία του στέλνει με συγκεκριμένη αποστολή ορισμένες ψυχές να εργαστούν στον υλικό κόσμο με σκοπό, το ιερό καθήκον να φέρουν αναζητητές της αλήθειας πίσω σ' Αυτόν. Τέτοια αποστολικά πνεύματα ονομάζονται Άγιοι ή Διδάσκαλοι.

Η θεία Δύναμη ή Χριστή Δύναμη ή Διδάσκαλος Δύναμη προϋπήρχε σ' όλες τις εποχές, είναι πάντα η ίδια και εργάζεται κάθε φορά σε διαφορετικούς ανθρώπινους πόλους. Ο κόσμος αυτός δεν έμεινε ποτέ χωρίς ένα ζωντανό Διδάσκαλο, ένα ζωντανό Χριστό, από τον καιρό που δημιουργήθηκε το Σύμπαν. Έτσι η Δύναμη αυτή άλλοτε εκδηλώθηκε μέσω του Βούδα, άλλοτε μέσω του Μαχαβίρα, του Ιησού, του Μωάμεθ, του Ζωροάστρη, του Καμπίρ, του Γκουρού Νάνακ, του Γκουρού Αρτζάν Ντέβ, του Γκουρού Γκομπίντ Σινγκ, του Χαζούρ Μπάμπα Σαουάν Σινγκ και του Σαντ Κιρπάλ Σινγκ. Η Χριστή Δύναμη εξακολουθεί να εργάζεται και τώρα και θα εξακολουθεί να εργάζεται και στο μέλλον. Μόνο οι πόλοι θα αλλάζουν. Αν και με το φυσικό τους σώμα οι Άγιοι του παρελθόντος δεν είναι πια μαζί μας, η Θεϊκή ή η Χριστή Δύναμη η οποία εκδηλώθηκε μέσω αυτών εξακολουθεί να υπάρχει. Δυστυχώς, πολύς κόσμος πιστεύει, ότι ο συγκεκριμένος προφήτης ή άγιος τον οποίο πιστεύουν ήταν ο τελευταίος. Οι Μουσουλμάνοι λένε ότι ο Μωάμεθ ήταν ο τελευταίος, αν και δέχονται ότι υπήρξαν πολλοί προφύτες πριν απ' αυτόν. Αλλά αν πολλοί προφύτες ευλόγησαν αυτή τη γη πριν απ' αυτόν, γιατί άρα να μην την ευλογήσουν άλλοι και μετά απ' αυτόν; Το ίδιο συμβαίνει και με τους Χριστιανούς. Αν τόσοι πολλοί προφύτες ήρθαν πριν τον Χριστό, τι θα εμπόδιζε το Θεό να στείλει και άλλους μετά απ' αυτόν; Κάθε οργανωμένη θρησκεία υποστηρίζει ότι ο προφήτης της ή ο Χριστός της είναι ο τελευταίος, με αποτέλεσμα κατά το παρελθόν να δημιουργηθούν έριδες, σταυροφορίες,

θρησκευτικοί πόλεμοι, θηριωδίες, διαμάχες και φανατισμός με αποτέλεσμα αιματοχυσίες σ' όλο τον κόσμο. Σαν αποτέλεσμα αυτού του φανατισμού και με σκοπό να χτίσουμε ένα τζαμί ή μια εκκλησία ή ένα ναό από τούβλα ήταν να καταστρέψουμε εκατομμύρια από πραγματικές εκκλησίες και από πραγματικά τζαμιά, εκατομμύρια ανθρώπινα όντα, πραγματικούς ναούς του Θεού. Είναι άραγε τόσο άδικος ο Θεός ώστε να έστειλε με αποστολή μόνο έναν προφήτη ή ένα Χριστό για ένα μόνο λαό, σε μία μόνο εποχή μέσα στην αιωνιότητα, και να μη στείλει άλλο σωτήρα για τον κόσμο που ήρθε στη γη πριν απ' αυτόν ή θα έρθει μετά απ' αυτόν; Αν δεχτούμε κάτι τέτοιο τότε θα πρέπει να ξεριζώσουμε την πίστη τόσων δισεκατομμυρίων ανθρώπων που ήρθαν πριν από αυτόν τον οποίο εμείς πιστεύουμε. Η Βίβλος των Χριστιανών μάς συνιστά να σεβόμαστε όλους τους προφήτες που ο Θεός έχει στείλει. Επομένως αν ένας Προφήτης ήταν αρκετός, ποιος ήταν ο λόγος που ο Θεός έστειλε τόσους άλλους; Θα έπρεπε να είχε στείλει κάποιον στην αρχή της Δημιουργίας κι αυτός να ήταν αρκετός. Αλλά αφού ο Θεός ευλόγησε και τις προηγούμενες γενιές με Σωτήρες, γιατί άραγε θα έπρεπε να μην ευλογήσει και τη δική μας γενιά με κάποιον και να στερήσει απ' αυτήν την ευλογία και τις επόμενες γενιές;

Δεν υπάρχει όμως τέλος στην αποστολή αγίων. Ο αδυσώπητος και αθάνατος νόμος της φύσης, αυτός της προσφοράς και της ζήτησης λειτουργεί σταθερά. Υπάρχει τροφή για τους πεινασμένους και νερό για τους διψασμένους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

Λόγος : Η Σωσίβια Λέμβος

Γίναμε μάρτυρες μιας άνευ προηγουμένου καταστροφής που προκάλεσαν εκτεταμένες πλημμύρες στο Δελχί και σε πολλά άλλα μέρη της χώρας. Μέσα σε μικρό χρονικό διάστημα αναρίθμητα νοικοκυριά καταστράφηκαν, ενώ από παντού έφταναν πληροφορίες για ανθρώπους που πνίγηκαν κάτω από δραματικές συνθήκες. Η κυβέρνηση με διάφορους τρόπους είχε προειδοποιήσει τους πολίτες πολλών περιοχών ότι αναμένονταν πλημμύρες και τους συνιστούσε να λάβουν τα αναγκαία μέτρα, γιατί πιθανώς τα νερά θα ανέβαιναν πολύ σύντομα σε μεγάλο ύψος και θα ετίθετο σε κίνδυνο η ζωή τους και η περιουσία τους. Αν δεν ελάμβαναν αυτές τις προειδοποιήσεις σοβαρά υπόψη θα μπορούσαν να πέσουν θύματα της ορμής των υδάτων.

Τώρα ανακαλύπτουμε ότι αυτοί που συμμορφώθηκαν με αυτές τις υποδείξεις και μετακινήθηκαν σε σίγουρο έδαφος διασώθηκαν. Τα σπίτια τους μπορεί να υπέστησαν καταστροφές ή και τελείως να παρασύρθηκαν από τα νερά, αλλά οι ίδιοι σώθηκαν. Αντίθετα αυτοί που δεν άκουσαν τις προειδοποιήσεις πνίγηκαν ή βρέθηκαν σε πολύ δύσκολη θέση άρρωστοι και πολλές φορές έχοντας χάσει όλη τους την περιουσία. Έτσι οι πλημμύρες έγιναν αιτία να ερημωθούν περιοχές, να καταστραφούν περιουσίες και να προκληθεί μεγάλη δυστυχία.

Για κάποιο παρόμοιο λόγο κι εμείς όλοι, πρέπει να ψάξουμε για κάποιο σίγουρο μέρος, ένα μέρος που να παραμένει αδιατάρακτο από τις θεομηνίες της φύσης, θα πρέπει να είναι ένα μέρος μακριά από την οχλαγωγία του κόσμου, μακριά από τα υλικά προβλήματα της φυσικής μας υπόστασης και από τις αδυναμίες του ανθρώπινου σώματος. Πρέπει να βρούμε ένα τέτοιο μέρος που να μπορεί να προσφέρει ειρήνη, ευδαιμονία και ευημερία στον καθένα. Η ευτυχία που θα απολαμβάνουμε εκεί, σίγουρα δε θα είναι σαν τη φευγαλέα ευτυχία που μπορεί να εξασφαλίσει κανείς σ' αυτόν το θλιβερό κόσμο. Η ευτυχία αυτού του μέρους θα είναι τελείως απρόσβλητη από τις κλιματολογικές συνθήκες και από τα στοιχεία της φύσης, θα είναι ευτυχία αιώνια και αναλλοίωτη.

Ακριβώς όπως η κυβέρνηση μάς προειδοποίησε για την αναμενόμενη πλημμύρα και τις συνέπειες της, έτσι και μία άλλη Ανώτατη Διοίκηση μάς προειδοποιεί για την επικείμενη τραγωδία της ανθρωπινής μας ζωής. Θείοι Διδάσκαλοι αποστέλλονται για να ταρακουνήσουν την ανθρωπότητα και να μας προειδοποιήσουν για τους κινδύνους. Έρχονται να μας υπενθυμίσουν ότι η γέννηση μας πάνω σ' αυτόν τον πλανήτη είναι ένα σπάνιο προνόμιο και θα πρέπει να επωφεληθούμε απ' αυτό το δώρο της ανθρωπίνης ύπαρξης μας για να φτάσουμε στο ψηλότερο σημείο, στον «Τροχό της ζωής», στον κύκλο της μετεμψύχωσης δηλαδή. Μας προτρέπουν να βρούμε καταφύγιο κάτω από τα προστατευτικά φτερά ενός θείου Βαρκάρη που με τη βάρκα του θα μπορέσει ασφαλώς να μας μεταφέρει

μέσα από τα βάσανα και τις ταλαιπωρίες της ανθρώπινης ζωής. Δεν υπάρχει χρόνος για χάσιμο. Κάθε λεπτό, κάθε δευτερόλεπτο είναι χρήσιμο. Αυτοί οι θείοι Σωτήρες έρχονται να μας υπηρετήσουν. Δε ζητούν ανταμοιβή, δε ζητούν τίποτα παρά μόνο να ακούσουμε τις προειδοποιήσεις τους και να ταξιδέψουμε μαζί τους με απόλυτη ασφάλεια. Εμείς όμως, δύσκολα ακούμε τις παρακλήσεις τους, αν και μέσα στα κατάβαθα της ψυχής μας γνωρίζουμε ότι αυτός είναι ο μοναδικός τρόπος για να αποκτήσουμε μόνιμη ειρήνη, μόνιμη ικανοποίηση και μόνιμη σωτηρία.

Ποιο είναι το αποτέλεσμα αυτής της τρέλας; Παρακολουθήσαμε τη χωρίς καμιά ελπίδα καταστροφή του κόσμου που δεν έλαβε υπόψη του τις προειδοποιήσεις της κυβέρνησης για την επερχόμενη πλημμύρα.

Ακριβώς όπως αυτοί που αδιαφόρησαν στις επίμονες προειδοποιήσεις και παρσύρθηκαν από τις πλημμύρες και τα σώματα τους ακόμα πλέουν μέσα στα μανιασμένα νερά, έτσι και οι ζωές μας συνεπαρμένες μέσα στον τρελό στρόβιλο των γήινων δραστηριοτήτων μας, σπαταλούνται και καταστρέφονται στη μεγάλη πλημμύρα της μάγυα, των ψευδαισθήσεων δηλαδή. Οι ζωές μας όλο και πλησιάζουν προς το τέλος τους χωρίς να έχουν αποφέρει καρπούς, καθώς συνήθως χάνουμε την ευκαιρία για τη σωτηρία που μας προσφέρεται από το θείο Βαρκάρη ο οποίος προσφέρεται να μας βοηθήσει και μας παρακινεί να μπούμε στην αναμάρτητη Λέμβο του, στη Σωσίβιο Λέμβο του Λόγου, του αιώνιου Λόγου του Θεού.

Μερικοί από σας είδατε τις πλημμυρισμένες περιοχές και επισκεφτήκατε τους τόπους της καταστροφής. Είδατε πως το κράτος έστειλε ειδικές βάρκες και πως αυτοί που τις χρησιμοποίησαν κατόρθωσαν να αποβιβαστούν σε ασφαλείς περιοχές, ενώ άλλες βάρκες βρίσκονται ακόμη σ' αυτά τα μέρη και ψάχνουν για επιζώντες. Είναι όλες κρατικές βάρκες. Μήπως αντιληφθήκατε καμία από τις πληγείσες οικογένειες να προσπαθεί να διαφύγει χρησιμοποιώντας δική της βάρκα; Ποιος διατηρεί βάρκα στο μέσο μιας πόλης; Μόνο αυτοί που εμπιστεύτηκαν τη βοήθεια που τους προσέφερε το κράτος κατόρθωσαν να σώσουν τις ζωές τους και ορισμένα πολύτιμα αντικείμενα. Έτσι κι εμείς πρέπει να διαφύγουμε από την πλημμυρίδα της εποχής μας. Πρέπει να βρούμε έναν τόπο όπου ο Κύριος του θανάτου να μην έχει εξουσία και όπου οι πράκτορες του να μην μπορούν να μας παγιδεύσουν.

Αλλά ποιος μπορεί να φτάσει σ' αυτόν τον ευλογημένο τόπο; Μόνο αυτοί, οι ελάχιστοι, που βρίσκουν ένα Διδάσκαλο-Λεμβούχο ικανό να τους μεταφέρει μέσα από τα μανιασμένα κύματα. Αν κανείς νομίζει ότι είναι δυνατό να κάνει αυτό το ταξίδι αποκλειστικά και μόνο με τις δικές του δυνάμεις, κάνει βαρύ σφάλμα. Όλοι χρειαζόμαστε τη βοήθεια ενός ειδικού Λεμβούχου, του θείου Λεμβούχου που γνωρίζει το καθετί γύρω από δίνες, ρουφήχτρες και άλλους κινδύνους. Χρειαζόμαστε τη βοήθεια του Σωτήρα, που στάλθηκε από την Ανώτατη Διοίκηση και είναι ενήμερος των κινδύνων που υποκρύπτουν τα άγρια κύματα. Μόνο ένας τέτοιος ειδήμονας μπορεί με σιγουριά να μας οδηγήσει στο πολυπόθητο τέρμα.

Η φύση ζητάει με κάθε τρόπο να μας διδάξει τα μυστικά της. Κάθε μικρό φύλλο σ' αυτό τον κόσμο ζητάει να μας προσφέρει και ένα ηθικό δίδαγμα. Αλλά,

λόγω της αδιαφορίας μας, λόγω της εγκατάλειψης μας στις γήινες προσκολλήσεις και στις χίμαιρες, βλέπουμε ότι όχι το φύλλο, αλλά ακόμη και αυτά τα φοβερά νερά της πλημμύρας δεν μπορούν να μας κάνουν να συνειδητοποιήσουμε την τραγικά άθλια κατάσταση μέσα στην οποία βρισκόμαστε. Μοχθούμε τόσο πολύ να αποκτήσουμε ένα σωρό αντικείμενα για να κάνουμε τη ζωή μας πιο ευχάριστη και πιο εύκολη, αντικείμενα που άλλοτε σπάνε, άλλοτε τα βαριόμαστε ή άλλοτε τα χάνουμε. Ό,τι ποθούσαμε να αποκτήσουμε χθες, σήμερα δε μας λέει απολύτως τίποτε ή μας προκαλεί και δυσαρέσκεια. Πέφτουμε από τη μια απογοήτευση στην άλλη και πάντα αναβάλλουμε. Όταν έρθει η ώρα για διαλογισμό, κάτι βρίσκουμε και τον αναβάλλουμε για την επαύριο. Νομίζουμε ότι το καθετί μπορεί να μας περιμένει. Όταν είμαστε σπουδαστές, σκεφτόμαστε ότι θα αρχίσουμε τις πνευματικές μας ασκήσεις μόλις τελειώσουμε τις εξετάσεις μας. Όταν περάσουμε τις εξετάσεις, σκεφτόμαστε να πάρουμε εκ νέου οδηγίες από το Διδάσκαλο και μόλις πιάσουμε δουλειά, να ασχοληθούμε σοβαρά πλέον με τις πνευματικές ασκήσεις. Όταν βρεθεί και η δουλειά περιμένουμε πρώτα να παντρευτούμε και γενικά κάθε φορά βρίσκουμε διάφορους λόγους για να αναβάλλουμε συνεχώς τα πνευματικά μας καθήκοντα.

Στην ιερή πόλη Μπενάρες, ο μεγάλος άγιος Καμπίρ Σαχίμπ συνήθιζε να επισκέπτεται έναν άνθρωπο που του άρεσε να περνάει την ημέρα του καθισμένος στον κήπο του. Ο Καμπίρ τον πίεζε να χρησιμοποιήσει το χρόνο του για να βελτιώσει τον εαυτό του, εκτελώντας πνευματικές ασκήσεις. Αρχικά ο άνθρωπος του απάντησε ότι: «Τα παιδιά μου είναι ακόμη πολύ μικρά. Θα αφοσιωθώ στο Θεό όταν αυτά μεγαλώσουν». Μερικά χρόνια αργότερα, ο Καμπίρ ρώτησε τον άνθρωπο: «Αγαπητέ φίλε, σίγουρα θα ασχολείσαι με τις πνευματικές ασκήσεις τώρα». Ο άνθρωπος του απάντησε: «Ξέρεις, περιμένω τα παιδιά μου να παντρευτούν και τότε θα αφιερώσω όλο μου τον εαυτό στο διαλογισμό». Αργότερα, όταν ο Καμπίρ ξαναεπισκέφτηκε το φίλο του, τον ρώτησε: «Τώρα που παντρεύτηκαν όλα σου τα παιδιά πόσο τυχερός θα είσαι! Θα έχεις όλο το χρόνο να αφιερώνεσαι στο διαλογισμό». Εκείνος τότε του απάντησε: «Όχι ακόμα, γιατί είμαι τόσο ανυπόμονος να δω τα εγγόνια μου να μεγαλώσουν και να αποκατασταθούν». Μερικά χρόνια αργότερα όταν ο Καμπίρ ξαναπέρασε να δει το φίλο του, του είπαν ότι αυτός είχε πεθάνει. Τότε ο Καμπίρ γύρισε προς τα εγγόνια του και τους είπε: «Αυτός ο φτωχός άνθρωπος σπατάλησε όλη του τη ζωή μέσα στον κήπο του, υπακούοντας στις προτροπές του γήινου μυαλού του».

Ως κάτοικοι αυτού του γήινου κόσμου, διαρκώς βρίσκουμε ορισμένες δικαιολογίες για να παραμελούμε τις πνευματικές μας ασκήσεις. Αλλά ποιος ξέρει, σαν τα θύματα της πλημμύρας, αν ο κόσμος τελειώσει για μας σήμερα το βράδυ; Η ζωή που μας δόθηκε είναι εφήμερη πραγματικά και δεν ξέρουμε ακριβώς πόσο θα διαρκέσει. Τώρα σας μιλώ, αλλά δεν είμαι σίγουρος αν θα προφτάσω να προφέρω τις λέξεις που έχω μέσα στο μυαλό μου. Είναι γνωστό ότι πολλοί άνθρωποι πέθαναν πριν προλάβουν να ολοκληρώσουν μια πρόταση που είχαν αρχίσει. Αυτός είναι και ο λόγος που οι άγιοι διαρκώς μας προτρέπουν να πάψουμε να έχουμε τη συνήθεια διαρκώς να αναβάλλουμε για την επομένη. Ο Σαντ Κιρπάλ Σινγκ έλεγε:

«Η αναβολή είναι ο κλέφτης του χρόνου». Παρόλα αυτά δε δίνουμε τη δέουσα προσοχή σ' αυτά που μας λένε οι Διδάσκαλοι. Μας επαναλαμβάνουν ότι αν κάτι έχουμε υπόψη μας να το κάνουμε την επομένη, να το κάνουμε σήμερα και αν σκεφτόμαστε κάτι να το κάνουμε σήμερα, να το κάνουμε εδώ και τώρα. Αλλά αντί να ακούσουμε όλα αυτά, εμείς ανέμελοι σπαταλούμε τον πολύτιμο χρόνο της ζωής μας και αντί να αφιερώσουμε τους εαυτούς μας στην υπηρεσία του Πατρός ώστε να ενωθούμε με Αυτόν, χανόμαστε μέσα στη δίνη αυτού του κόσμου και υπηρετούμε γήινες υποθέσεις.

Η φύση προσπαθεί να μας διδάξει με κάθε ευκαιρία. Αν οι δονήσεις από τα γέ-ρικα της χέρια μπορούσαν να αγγίζουν τις χορδές της καρδιάς μας, τότε θα πάλλαμε ολόκληροι μέσα στη θεία Μουσική, η οποία και θα μας ξύπναγε από το βαθύ μας ύπνο. Αν κάποιος είναι εκείνος που μπορεί να αγγίζει αυτές τις χορδές της καρδιάς μας, αυτός είναι ένας Τέλειος Διδάσκαλος, γιατί αυτός μόνο γνωρίζει τα κατάβαθα της καρδιάς και της ψυχής μας. Γνωρίζει τις λεπτότερες πανουργίες του νου μας και μόνο εκείνος μπορεί να μας βοηθήσει να συντονιστούμε με τη Μουσική των Σφαιρών. Αυτός ο μαγικός Ήχος δεν μπορεί να ακουστεί από τον καθένα. Οι κοινοί θνητοί είναι κουφοί σ' αυτή την Εσωτερική Μουσική και μόνο ο θείος Διδάσκαλος μπορεί να μας δώσει την ευαισθησία να αντιληφθούμε τη μυστη-ριώδη ύπαρξη της. Σ' ένα ποίημα μου γράφω:

Όλη η δόξα στον Αγαπημένο που συνέτριψε την καρδιά μου.

Γιατί η μουσική απ' αυτή τη συντριβή, διέκοψε την ησυχία της νύκτας.

Δηλαδή, ακόμη και ο θρυμματισμός μιας καρδιάς προκαλεί έναν ήχο που, γι' αυ-τούς που «έχουν αυτιά», είναι ακουστός.

Πρέπει να μάθουμε να ακούμε τη μουσική που αντηχεί, τη μουσική του Δη-μιουργού. Πρέπει να μάθουμε να ακούμε την Ατέλειωτη Μελωδία. Μόνο με αυτό τον τρόπο μπορούμε να ξυπνήσουμε από τον ύπνο στον οποίο έχουμε βυθιστεί, από το λήθαργο των ψευδαισθήσεων και της αυταπάτης. Αλλά μόνο κάποιος που ο ίδιος έχει ελευθερωθεί από τις ψευδαισθήσεις μπορεί να ξυπνήσει κι εμάς. Αυτός που προορίστηκε από την Υπέρτατη Διοίκηση να αποτελεί το κεντρικό σημείο απ' όπου η ζωογόνος ατελείωτη Μουσική αναβλύζει και μας οδηγεί προς τη Γη της Επαγγελίας. Αυτός ο θείος Λεμβούχος μεταδίνει την εκστατική μουσική του Σαμπντ, το θείο Λόγο, το καθαγιασμένο Νάαμ. Η μουσική αυτή θα αντηχεί παντοτινά κι αυτός που τη μεταδίνει είναι ο προσωποποιημένος Λόγος, ο Λόγος που έγινε σάρκα. Αυτός που στάλθηκε για να δροσίσει τις καμένες μας ψυχές με την εκστατική Αρμονία όλων των Αρμονιών, τη Φωνή της Σιωπής, που μας καλεί να πηδήξουμε μέσα στη σωσίβιο λέμβο του Νάαμ και να ταξιδέψουμε με ασφάλεια.

Δεν είναι αρκετό να δείξουμε συμπάθεια στα θύματα αυτών των πλημμύρων. Πρέπει να τους δώσουμε πρακτική βοήθεια. Ό,τι και να κάνουμε γι' αυτούς δεν είναι αρκετό, πρέπει να κάνουμε ακόμη περισσότερα. Αλλά βλέποντας την τρομερή αθλιότητα στην οποία βρίσκονται πρέπει συγχρόνως να μας γίνει ένα μάθημα. Η

ζωή είναι πάρα πολύ μικρή και πάρα πολύ πολύτιμη για να τη σπαταλούμε. Από τώρα ας κάνουμε την καλύτερη δυνατή χρήση για κάθε λεπτό που μας έχει δοθεί. Πρέπει όλοι να πάρουμε έναν όρκο ποτέ πια να μη σπαταλήσουμε ούτε ένα δευτερόλεπτο και να είμαστε πάντα στην υπηρεσία του Αγαπημένου. Αυτός είναι τόσο γενναιόδωρος, τόσο γεμάτος αγάπη και συγχώρεση που μόλις στρέψουμε το πρόσωπο μας προς αυτόν, με πίστη, θα σπεύσει να μας δώσει τους πνευματικούς του θησαυρούς και θα πρέπει να είμαστε σίγουροι ότι θα μας εξασφαλίσει την απελευθέρωση μας από τον κύκλο των μετεμψυχώσεων.

Ακριβώς όπως στην περίπτωση των νερών των πλημμύρων που δημιουργούν επικίνδυνες δίνες, στροβίλους και άλλες φοβερές καταστάσεις έτσι και στον πνευματικό δρόμο υπάρχει πολύς φόβος, πολύς κίνδυνος και πολλή απογοήτευση. Ένας Τέλειος Διδάσκαλος έχει επίγνωση όλων αυτών των κινδύνων γιατί και ο ίδιος πέρασε μέσα απ' αυτές κι έτσι είναι σε θέση να περάσει κι εμάς μέσα από την πιο τρικυμισμένη θάλασσα και να μας φέρει στο πιο ασφαλές και στο πιο ήρεμο λιμάνι, εκεί που η ευτυχία είναι συνεχής και αμετάβλητη.

Ελάτε λοιπόν, ας αρχίσουμε επιτέλους, ας ακούσουμε τη φωνή της Φύσης που μας προειδοποιεί και τις φωνές αυτών που υπέφεραν μέσα στη συμφορά αυτής της πλημμύρας. Ας γίνει για μας η απαρχή για να βάζουμε «πρώτα το Θεό και μετά τον κόσμο». Αυτός που έχει ευαίσθητη καρδιά δεν μπορεί να ακούει αυτές τις φωνές που προειδοποιούν. Αυτοί που έχουν εκλεγεί από τον Αγαπημένο δεν μπορούν να αγνοούν άλλο την επιθυμία του. Πόσο καιρό θα περιμένουμε ακούγοντας τον να μας καλεί να εγκαταλείψουμε τα επισφαλή και σαθρά στηρίγματα που έχουμε στήσει στη μετακινούμενη άμμο της αυταπάτης και να πηδήξουμε μέσα στη θεία Λέμβο του Λόγου;

Ναι, υπάρχουν τόσο πολλοί που θα είναι κουφοί, εντελώς κουφοί σ' αυτή την ουράνια μουσική, γιατί είναι απομονωμένοι μέσα στις επιθυμίες, τις προσκολλήσεις και την πλεονεξία, θα είναι ανίκανοι να ακούσουν αυτή τη μουσική. Αλλά μία θεία ενσάρκωση του θείου Λόγου, όπως είναι τέλειος στην καρδιά του ο ίδιος, μπορεί να κάνει κάθε έναν που έρχεται σ' αυτόν, δικό του. Λόγω αυτής της μεγάλης ικανότητας, το μέγεθος της οποίας εν μέρει μόνο γίνεται αντιληπτό από εμάς, με τη Χάρη που μπορεί να δώσει με ένα του βλέμμα, μπορεί να μετατρέψει τον πιο ασήμαντο και τον πιο απελπισμένο και να τον κάνει ένα με Εκείνον. Η πνευματική ευαισθησία είναι σε λανθάνουσα κατάσταση μέσα σε όλους μας. Είναι σαν ένα μισοσβησμένο κάρβουνο που είναι σκεπασμένο με στάχτη και που μόλις φυσήξει ο αέρας επάνω του, πυρακτώνεται περισσότερο και ακτινοβολεί με όλη του τη δύναμη. Και εμείς, οι ίδιοι, μήπως στην πραγματικότητα, δεν είμαστε του θείου Αγαπημένου οι εκλεκτοί που σαν μισοσβησμένα κάρβουνα περιμένουμε να φυσήξει επάνω μας, ώστε να μπορέσουμε να ακτινοβολήσουμε τη δόξα Του; Είναι η στάχτη των υλικών ψευδαισθήσεων που καλύπτει την πνευματική φλόγα μέσα μας και είναι ο νόμος της φύσης που κανονίζει την ευκαιρία για το θείο Διδάσκαλο ο οποίος θα έρθει να φυσήξει μακριά από μας τη στάχτη που μας πνίγει. Το μεγαλύτερο μέρος της ζωής που μας έχει δοθεί, οι καλύτερες ώρες που μας χαρίστηκαν, σπαταλήθηκαν στο νεκροταφείο του χρόνου. Ο χρόνος που μας

απομένει επιβάλλεται να χρησιμοποιηθεί για τη λύτρωση μας και για να μας χαρίσει την Αιωνιότητα. Είναι στο χέρι μας να χρησιμοποιήσουμε αυτό το χρόνο που μας απομένει για να κατακτήσουμε τον τελικό σκοπό της ανθρώπινης ύπαρξης που είναι η Αυτογνωσία και η Θέωση μέσω του αναλλοίωτου και αμετάβλητου Λόγου. Ο Διδάσκαλος με το βλέμμα του το γεμάτο Χάρη και ευσπλαχνία, προσφέρει αυτό το δώρο, κι εκείνος που το δέχεται αυτόματα κερδίζει τη Σωτηρία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

Ο Άγιος και Ο Λόγιος

Ο Καμπίρ Σαχίμπ, παράλληλα με τον Γκουρού Νάνακ, ήρθαν και ευλόγησαν τον κόσμο στην Ινδία σε μια περίοδο που οι πολιτικές και κοινωνικές συνθήκες στη χώρα δεν ήταν καθόλου ευνοϊκές. Κατά τη διάρκεια του 15ου αιώνα οι Ινδουιστές και οι Μουσουλμάνοι που αποτελούσαν τις δυο μεγαλύτερες κοινότητες βρίσκονταν σε μια περίοδο μεγάλης διαμάχης και πάλης. Και οι δύο θρησκείες είχαν εκφυλισθεί. Οι υποτιθέμενοι ιεράρχες των θρησκειών αυτών, οι μαούλβι, οι μουλάδες και οι παντίτ, δεν είχαν την ευλογία να φέρουν το δώρο της αγιότητας. Οι γνώσεις που είχαν αποκτήσει προέρχονταν από την ανάγνωση βιβλίων και ιερών κειμένων ή από τις μαρτυρίες άλλων. Δεν είχαν εμπειρία εσωτερικού φωτός, του Φωτός του Θεού, και της Μουσικής των Σφαιρών. Δεν είχαν λύσει το μυστήριο της ζωής και του θανάτου γι' αυτούς τους ίδιους. Για να αποκρύψουν δε, την άγνοια τους, ανάγκαζαν τους φτωχούς αναζητητές της Αλήθειας να ακολουθούν τυφλά ιεροτελεστίες και τελετουργίες που ήταν και τα χαρακτηριστικά της εποχής εκείνης. Η θρησκεία είχε πάψει να είναι η επιστήμη με την οποία ο άνθρωπος μπορούσε να δει το Θεό πρόσωπο με πρόσωπο μέσω της Χάρης ενός ζωντανού Διδασκάλου.

Οι υποτιθέμενοι θρησκευτικοί αρχηγοί, καθώς ήταν ενήμεροι της άγνοιας τους προσπαθούσαν να κάνουν τη θρησκεία όλο και περισσότερο πολύπλοκη ώστε οι αναζητητές της αλήθειας να έχουν τέτοια σύγχυση γύρω από τα θρησκευτικά θέματα, που να μην τους δημιουργούνται ουσιώδεις απορίες σχετικά με την προέλευση του ανθρώπου, το Θεό και τον τρόπο που μπορεί κανείς να επιστρέψει στην Αιώνια Κατοικία του. Κρύβονταν πίσω από ένα πέπλο πολυλογίας. Μην μπορώντας να εξηγήσουν τις πραγματικές αρχές της πνευματικότητας, δημιουργήσαν ένα σύμπλεγμα λέξεων και αφηρημένων εννοιών, προκειμένου να παγιδέψουν τους διψασμένους αναζητητές που πήγαιναν σ' αυτούς.

Η θρησκεία τελικά έγινε ένα επάγγελμα για μερικούς, ένα είδος εμπορίου. Όπως οι παντίτ έτσι και οι μουλάδες με τις ιεροτελεστίες και τις τελετουργίες κατόρθωναν να απασχολούν τους ανθρώπους και οι ίδιοι να αποκομίζουν οικονομικά οφέλη με τα οποία ζούσαν πλουσιοπάροχα. Δεν ενδιαφέρονταν να ασχοληθούν με την πραγματική έννοια της θρησκείας ή να προοδεύσουν στο Εσωτερικό Μονοπάτι.

Σ' αυτήν ακριβώς τη χρονική στιγμή δύο θρησκευτικές κινήσεις εμφανίστηκαν στην Ινδία. Η πρώτη ήταν μεταξύ των Ινδουιστών και ονομάστηκε Μπάκτι και στηριζόταν στην αγάπη και την αφοσίωση. Η κίνηση αυτή διακρινόταν σε δύο κλάδους. Ο ένας είχε σαν εμπνευστές τον Καμπίρ και τον Γκουρού Νάνακ, οι οποίοι πίστευαν στη λατρεία ενός άμορφου και απροσδιόριστου απόλυτου Θεού με τον οποίον τελικώς ο άνθρωπος συνταυτίζεται, αφού με το διαλογισμό

κατορθώσει να υπερβεί τη σωματική του συνειδητότητα και να διασχίσει όλα τα ανώτερα πνευματικά επίπεδα. Ο κλάδος αυτός ονομαζόταν Νίργκουν και αυτοί που τον ακολουθούσαν δεν πίστευαν στη χρησιμότητα των τυπικών και των τελετουργιών. Ο άλλος κλάδος της Μπάκτι πίστης που ονομαζόταν Σάγκουν, απέδιδε στο Θεό προσδιοριστικές ιδιότητες και οι πιστοί λάτρευαν είδωλα και εικόνες τα οποία συμβολικά αντιπροσώπευαν το Θεό. Η σχολή αυτή πίστευε στη χρησιμότητα των τυπικών και των ιεροτελεστιών, τα οποία και σύντομα αυξήθηκαν με πολύ γοργό ρυθμό.

Η δεύτερη, μεγάλη πνευματική κίνηση που αναπτύχθηκε ταυτόχρονα μεταξύ των Μουσουλμάνων, είναι γνωστή σαν κίνηση των Σούφι. Ο Σουφισμός αναπτύχθηκε σαν αντίδραση ενάντια στην υπέρμετρη τυραννία, καταπίεση και βαρβαρότητα των Μουσουλμάνων βασιλιάδων απέναντι στους υπηκόους τους. Οι Μουσουλμάνοι διοικητές δεν ήθελαν να υπάρχουν άνθρωποι πραγματικά αναπτυγμένοι που να έχουν πετύχει την αυτογνωσία, να έχουν πετύχει να φτάσουν το Θεό και να έχουν επιρροή πάνω στο λαό. Υποστήριζαν βέβαια το Ισλάμ αλλά καταδίκαζαν κάθε κατά τη γνώμη τους αιρετικό και φανατικό. Οι θρησκευτικοί τους σύμβουλοι, συνήθως περιορισμένης πνευματικής αντίληψης, δεν είχαν ευρύτητα πνεύματος και συχνά διέταζαν την καταδίκη και ακόμη και την εκτέλεση αυτών που ακολουθούσαν το σωστό δρόμο. Σαν αντίδραση λοιπόν σ' αυτή την τυραννία, ένα τμήμα του λαού που είχε πραγματικό ενδιαφέρον για το Θεό εγκατέλειπε τις πόλεις και κατέφευγε στις ζούγκλες. Εκεί οι άνθρωποι ζούσαν σε μικρές κοινωνίες και αφιέρωναν το χρόνο τους στο διαλογισμό και την προσευχή. Αυτούς τους ανθρώπους τους ονόμασαν Σούφι.

Αυτή η δεύτερη πνευματική κίνηση, ο Σουφισμός, είχε ήδη ανθίσει την εποχή που ο Καμπίρ Σαχίμπ και ο Γκουρού Νάνακ ήρθαν να ευλογήσουν αυτή τη γη και να φέρουν σε επαφή και επικοινωνία ψυχές με το Θεό. Και οι δύο δίδαξαν την αξία και την έννοια της πραγματικής θρησκείας από θεωρητική άποψη, αλλά συγχρόνως είχαν την ικανότητα να δίνουν και πρακτική εμπειρία, βοηθώντας τους μαθητές τους να υπερβαίνουν τη σωματική τους συνειδητότητα, να έρχονται σε επαφή με το θείο Φως και τη Μουσική του Θεού και τελικά να πετυχαίνουν επικοινωνία με τον Πανάγαθο. Ο Γκουρού Νάνακ παρουσίαζε τις διδασκαλίες του με έναν πολύ γλυκό, ήπιο και πειστικό τρόπο. Ο Καμπίρ Σαχίμπ υιοθέτησε ένα μάλλον ευθύ, αυστηρό και καμιά φορά δριμύ τρόπο.

Εκείνα τα χρόνια οι περισσότεροι Ινδουιστές διανοούμενοι χρησιμοποιούσαν τη Σανσκριτική γλώσσα και οι περισσότεροι μουλάδες (maulanas) την Αραβική. Οι γλώσσες αυτές δεν ήταν καταληπτές από τους κοινούς Ινδούς. Ο Καμπίρ Σαχίμπ λοιπόν άρχισε να διδάσκει στην τοπική διάλεκτο. Ήταν πολύ αγαπητός και στοργικός, αλλά καμιά φορά χρησιμοποιούσε έντονη γλώσσα όταν ήθελε να υπερασπίσει τις ηθικές αρχές, οι οποίες είχαν αμαυρωθεί και ιδίως όταν συζητούσε με τους θρησκευτικούς ηγέτες των Ινδουιστών και των Μουσουλμάνων. Ήταν προσηνής αλλά και αυστηρός με τον κόσμο που ακολουθούσε λανθασμένο δρόμο και με τους ηγέτες του όταν διοικούσαν απάνθρωπα. Συνιστούσε στο λαό να αποφεύγει τους κατήλους των θρησκειών και να ακολουθεί τον ηθικό δρόμο

εφόσον επιθυμούσε να πετύχει τον τελικό σκοπό της ανθρώπινης ζωής, την πραγμάτωση του Θεού.

Θα σας αναφέρω κάτι χαρακτηριστικό από τη ζωή του Καμπίρ, μια συνομιλία που είχε με κάποιον παντίτ, ένα μορφωμένο δηλαδή ιερέα Ινδουιστή. Αυτός ο παντίτ ήταν πολύ γνωστός στην εποχή του για τις γνώσεις του και την ικανότητα του στην ερμηνεία των ιερών γραφών. Είχε επανειλημμένα διακριθεί σε θρησκευτικές συζητήσεις με άλλους παντίτ, που πάντοτε παραδέχονταν τις απόψεις του και ομολογούσαν την αδυναμία τους να τον αντιμετωπίσουν. Αυτός ήταν και ο λόγος που του είχαν δώσει το όνομα Σαρπτζίτ που σημαίνει «νικητής όλων». Είχε όμως ένα ελάττωμα ο Σαρπτζίτ. Του ήταν αδύνατο να αυτοσυγκρατηθεί και κινούμενος από μια απέραντη εγωπάθεια, όπου στεκόταν κι όπου βρισκόταν περηφανευόταν για τα κατορθώματα και τις νίκες που είχε πετύχει με τις γνώσεις του.

Μια μέρα λοιπόν που γύρισε στο σπίτι του ο παντίτ δε χαιρέτησε τη μητέρα του. Εκείνη τον πλησίασε και τον καλωσόρισε, αποκαλώντας τον με το μικρό του όνομα. Ο Σαρπτζίτ συνεπαρμένος από τον εγωισμό του της λέει: «Μητέρα, όλος ο κόσμος με φωνάζει Σαρπτζίτ, γιατί δε με φωνάζεις κι εσύ έτσι;» Η μητέρα του, που ήταν μια Θεοσεβούμενη γυναίκα, αντιλήφθηκε ότι ο γιος της είχε πάρει λάθος δρόμο και θέλοντας να τον σωφρονίσει, μετά από λίγα λεπτά σιωπής του απάντησε: «Αγαπημένο μου παιδί, ξέρω πως υπάρχει κάποιος Άγιος που ονομάζεται Καμπίρ. Πήγαινε βρες τον και συζήτησε μαζί του. Αν νομίσεις ότι μπορείς να τον «νικήσεις» τότε κι εγώ θα σε φωνάζω Σαρπτζίτ». Ο Σαρπτζίτ δέχτηκε την πρόταση της μητέρας του και της είπε: «Μάνα, θα πάω να βρω τον Καμπίρ και να είσαι σίγουρη ότι σε λίγες ώρες θα γυρίσω στο σπίτι νικητής». Ξεκίνησε λοιπόν από το σπίτι του, αφού φόρτωσε όλα του τα βιβλία και τα ιερά κείμενα σε ένα κάρο για να τα έχει μαζί του σαν μάρτυρες των γνώσεών του, και κατευθύνθηκε για το σπίτι του Καμπίρ, που ήταν υφαντής στο επάγγελμα. Οι Άγιοι βέβαια γνωρίζουν τι έχει κάθε άνθρωπος στο μυαλό του και ο Καμπίρ αμέσως αντιλήφθηκε το σκοπό της επίσκεψης του Σαρπτζίτ. Έτσι, όταν ο παντίτ έφτανε στο σπίτι του Καμπίρ, αυτός βγήκε να τον υποδεχθεί γεμάτος αγάπη για τον νέο. Ο Σαρπτζίτ χωρίς καθυστέρηση λέει στον Καμπίρ: «Ήρθα να συζητήσουμε για την ερμηνεία των γραφών. Έχω νικήσει όλους τους μορφωμένους παντίτ που έχω γνωρίσει» κι άρχισε να αναφέρει τα ονόματα μερικών περίφημων λογίων εκείνης της εποχής. Ο Καμπίρ Σαχίμπ με μεγάλη ταπεινότητα του απάντησε: «Γιατί βιάζεσαι, φίλε μου, κάθισε να ξεκουραστείς και να φας κάτι και μετά τα λέμε» και συγχρόνως του προσέφερε ένα κάθισμα και φαγητό. Αλλά ο Σαρπτζίτ ήταν ανυπόμονος για τον αγώνα χάρη του οποίου είχε κάνει ολόκληρο ταξίδι και έτσι, μόλις τελείωσε το φαγητό του, λέει στον Καμπίρ: «Ας αρχίσουμε τη συζήτηση μας τώρα». Ο Καμπίρ όλο ταπεινότητα του απάντησε: «Πώς μπορώ εγώ, ένας ασήμαντος και αγράμματος υφαντής, να συναγωνιστώ ένα μορφωμένο λόγιο; Δέχομαι απαρχής ότι είμαι νικημένος». Η απάντηση αυτή χαροποίησε τον Σαρπτζίτ, που δεν είχε φανταστεί ότι θα τα κατάφερνε έτσι εύκολα, και λέει στον Καμπίρ να γράψει κάπου ότι ο Σαρπτζίτ νίκησε τον Καμπίρ. Ο Καμπίρ δέχτηκε και του λέει: «Γράψε ό,τι θέλεις, όπου θέλεις κι εγώ

θα το υπογράψω». Έτσι κι έγινε. Ο Σαρπτζίτ πήρε ένα φύλλο χαρτί, έγραψε την ομολογία του Καμπίρ κι εκείνος το υπέγραψε. Στη συνέχεια ο Σαρπτζίτ όλο χαρά έφυγε βιαστικά για το σπίτι του. Μεθυσμένος από εγωισμό, μόλις έφτασε στο σπίτι του και πριν χαιρετήσει τη μητέρα του, της πετάει κάτω το χαρτί και της λέει περιφρονητικά: «Μάνα, νίκησα τον Καμπίρ σου και να και η επιβεβαίωση. Από τώρα και στο εξής θα με αποκαλείς και εσύ Σαρπτζίτ». Όταν η μητέρα του, που ήταν μαθήτρια του Καμπίρ, σήκωσε το χαρτί και διάβασε, είδε ότι το χαρτί έγραφε τα αντίθετα απ' ό,τι της είπε ο γιος της και για να μην τον πληγώσει του λέει: «Ίσως τα μάτια μου δε με βοηθούν, σε παρακαλώ, διάβασε μου εσύ τι γράφει». Όταν ο Σαρπτζίτ διάβασε το χαρτί, άρχισε να τρίβει και να ξανατρίβει τα μάτια του. Μήπως τον γελούσαν τα μάτια του; Διάβαζε και ξαναδιάβαζε αυτό που ήταν γραμμένο στο χαρτί. «Ο Σαρπτζίτ ηττήθηκε από τον Καμπίρ». Πώς μπορούσε να έχει συμβεί κάτι τέτοιο, αφού εγώ ο ίδιος το έγραψα με τα χέρια μου, σκεφτόταν, και απευθυνόμενος προς τη μητέρα του της λέει: «Μάνα, κάποιο μπέρδεμα, κάτι λάθος θα έγινε, αλλά δεν πειράζει, θα πάω και θα το διορθώσω».

Έτσι, ο «νικητής όλων των λογίων» πήγε πίσω στον Καμπίρ, αλλά αυτή τη φορά ο εγωισμός του ήταν λίγο πεσμένος και του λέει: «Φαίνεται, κύριε, ότι έγινε κάποιο λάθος σ' αυτά που έγραψα στο χαρτί που υπέγραψες, μήπως θα μπορούσες να υπογράψεις ένα νέο χαρτί; Θα σου ήμουν υπόχρεος». Ο Καμπίρ χαμογέλασε και του απάντησε: «Γράψε ό,τι θέλεις με περισσότερη προσοχή αυτή τη φορά, σιγουρέψου ότι έγραψες αυτό ακριβώς που θέλεις και δώσε μου το να σου το υπογράψω». Έτσι ο Σαρπτζίτ έγραψε: «Ο Σαρπτζίτ νίκησε τον Καμπίρ και ο Καμπίρ ηττήθηκε από τον Σαρπτζίτ» και το έδωσε στο μεγάλο Άγιο, που υπέγραψε για μια ακόμη φορά.

Ενθουσιασμένος ο παντίτ και έχοντας πάλι πάρει ένα ύφος ανωτερότητας δίνει πάλι το χαρτί στη μητέρα του και της λέει: «Μάνα, τώρα πήρα το σωστό χαρτί και δεν υπάρχει πια αμφιβολία γι' αυτό που γράφει». Όταν η μητέρα του κοίταξε το χαρτί, πάλι είδε ότι αυτά που έγραφε ήταν τα αντίθετα απ' αυτά που της έλεγε ο γιος της και του ξαναλέει: «Φαίνεται ότι πάλι δε με βοηθούν τα μάτια μου, για κοίταξε, είναι ακριβώς γραμμένο αυτό που μου λες;» «Άκουσε, μάνα», απάντησε ο Σαρπτζίτ, «τώρα δεν υπάρχει περίπτωση λάθους, γιατί διάβασα και ξαναδιάβασα τι είναι γραμμένο και το έχω γράψει με το ίδιο μου το χέρι». Η μητέρα του όμως επέμενε και τον πίεσε να το διαβάσει προκειμένου να τον αποκαλεί στο μέλλον Σαρπτζίτ.

Όταν ο Σαρπτζίτ πήρε στα χέρια του το χαρτί και το ξαναδιάβασε, πήγε να τρελαθεί. Βρήκε γραμμένο: «Ο Σαρπτζίτ νικήθηκε από τον Καμπίρ, ο Καμπίρ νίκησε τον Σαρπτζίτ». Ταραγμένος άρχισε να βλαστημάει τον εαυτό του. Μου 'δωσε δυο φορές την ευκαιρία να γράψω ό,τι ήθελα, σκεφτόταν, κι εγώ ο βλάκας έκανα και τις δύο φορές λάθος. Ποτέ δεν ξανάκανα τόσο χοντρό λάθος και μάλιστα δυο φορές απανωτά.

Ταπεινωμένος και μουδιασμένος πήρε την άδεια της μητέρας του να ξαναπάει στον Καμπίρ, για να ξεκαθαρίσει μια για πάντα αυτή την παρανόηση. Όταν όμως για τρίτη φορά ο Σαρπτζίτ γύρισε στον Καμπίρ, είχε έρθει η ώρα που ο άγιος θα του

έδειχνε το δρόμο της αλήθειας. Έτσι, όταν του ζήτησε να του υπογράψει ξανά ένα χαρτί, ο Καμπίρ τού απάντησε με πολύ απλά λόγια, που αναφέρονται σε ένα ποίημα στη γλώσσα της εποχής εκείνης, το οποίο επιτρέψτε μου να σας μεταφέρω σε ελεύθερη απόδοση:

Φίλε μου πώς μπορούμε να σκεφτόμαστε με τον ίδιο τρόπο; Πώς είναι δυνατό το μονοπάτι το δικό μου και το μονοπάτι το δικό σου να είναι το ίδιο; Ό,τι λέω είναι βάσει προσωπικής μου εμπειρίας, ενώ ό,τι λες εσύ είναι βάσει γνώσεων από βιβλία. Πρέπει να ξέρεις ότι η πνευματικότητα είναι θέμα προσωπικής εμπειρίας και όχι εξαγωγής συμπερασμάτων και ανάπτυξης της διάνοιας. Ό,τι λέω το έχω δει με τα ίδια μου τα μάτια. Η εσωτερική μου όραση έχει διανοιχτεί με τη Χάρη του Θεού και ό,τι λέω βασίζεται σε άμεση εμπειρία. Ό,τι εσύ λες, ή το έχεις διαβάσει στις γραφές ή το άκουσες από κάποιον άλλο άνθρωπο. Δεν έχεις προσωπική εμπειρία. Οι γραφές δεν μπορούν να γίνουν καταληπτές σωστά, εκτός αν καθοδηγηθεί κανείς από ένα ζωντανό Διδάσκαλο, που έχοντας λύσει το μυστήριο της ζωής και του θανάτου ο ίδιος έχει τη δυνατότητα να τον βοηθήσει να το λύσει κι αυτός.

Ο Καμπίρ Σαχίμπ συνήθιζε να λέει ότι, πριν μνηθεί κανείς στα μυστήρια του Υπερπέραν, οι λέξεις που διαβάσει στις γραφές είναι σαν τους πέτρινους κίονες στον κόσμο της σιωπής. Δε μιλούν και δε μαρτυρούν το παρελθόν τους. Είναι μόνον αντικείμενα σεβασμού για μας. Είναι σαν την κοιμισμένη βασιλοπούλα, που δεν μπορεί να μας μιλήσει. Μόνο με το μαγικό άγγιγμα ενός Ζωντανού Διδασκάλου οι λέξεις μέσα στις γραφές θα πάρουν το θείο δώρο να μπορούν να μιλήσουν και να λύσουν τη σιωπή τους. Τότε, κάθε λέξη των γραφών πραγματικά αρχίζει να μιλάει και κάθε παράγραφος να τραγουδάει στο σκοπό της θείας Μελωδίας. Οι λέξεις των γραφών ξυπνούν από το βαθύ λήθαργο στον οποίο βρίσκονται επί πολλά χρόνια και αποκαλύπτουν το πραγματικό τους νόημα και το αληθινό τους βάθος.

Η πνευματικότητα δεν είναι ένα μονοπάτι τυφλής πίστης. Είναι ένα μονοπάτι στο οποίο βλέπει κανείς πρώτα και μετά πιστεύει. Είναι ένα μονοπάτι πίστης που αποκτιέται μόνο κατόπιν προσωπικής εμπειρίας. Ένα μονοπάτι που επιβεβαιώνεται σε κάθε βήμα από την προσωπική εμπειρία. «Ακόμη και ο Διδάσκαλος σου αν σου πει κάτι, μην το πιστέψεις παρά μόνο αν κι εσύ ο ίδιος έχεις προσωπικά την εμπειρία αυτού που σου λέει».

Οι διδασκαλίες μου δίνουν απαντήσεις στα προβλήματα των αναζητητών της αλήθειας. Όταν έρχονται και με ρωτούν κάτι, τούς απαντώ με πολύ απλό τρόπο και με λίγες λέξεις και αυτό είναι αρκετό για να καταλάβουν. Οι λέξεις βγαίνουν κατευθείαν από την καρδιά και αγγίζουν την καρδιά αυτού που με ακούει. Αντίθετα, εσύ προσπαθείς να μπερδέψεις τον κόσμο και να τον φέρεις σε αμηχανία με ατελείωτες φλυαρίες και με το να τους ζητάς να ακολουθούν τελετουργίες και μυσταγωγίες, πράγματα περιττά και άσχετα με την εσωτερική πλευρά της θρησκείας. Λες σ' αυτούς που έρχονται σε σένα: Πήγαινε και διάβασε τις γραφές και απάγγειλε στίχους από ιερά βιβλία. Δίνε όσο μπορείς περισσότερα χρήματα στους ιερείς και σε ελεημοσύνες. Πήγαινε να προσευχηθείς σε τόπους προσκυνήματος, στα παγωμένα Ιμαλάια ή στην καυτή άμμο της

Αραβίας. Να υποβάλλεσαι σε στερήσεις και νηστείες, αν θέλεις να εισακουστούν οι προσευχές σου. Με το αξίωμα σου υποβάλλεις στον κόσμο να ξοδεύει χρήματα κατά τέτοιο τρόπο ώστε εμμέσως να ωφελείσαι. Εσύ και οι όμοιοι σου ασκείτε τη θρησκεία σαν εμπόριο και σαν ένα τρόπο να εξασφαλίσετε τα προς το ζην. Ενώ συμβουλευέτε τον κόσμο, ο πραγματικός σας σκοπός είναι να τον γδάρετε όσο μπορείτε περισσότερο και κρύβετε την άγνοια σας με ατέλειωτες φλυαρίες. Υπάρχει τόσο μεγάλο χάος ανάμεσα στον δικό σου και στον δικό μου τρόπο ζωής!

Οι Άγιοι διδάσκουν ότι οι γραφές είναι για να τις τιμάει κανείς και όχι να τις χρησιμοποιεί για να κάνει χρήματα. Πρέπει να κερδίζουμε τη ζωή μας με τον ιδρώτα του προσώπου μας και να θεωρήσουμε τις γραφές σαν κάτι πιο ιερό, κάτι πιο υψηλό. Οι Άγιοι εξηγούν το καθετί με απλά λόγια. Οι διδασκαλίες τους δεν περιέχουν δογματισμούς. Δεν παίρνουν ούτε μια δραχμή ως αμοιβή για αυτά που διδάσκουν και τέλος μοιράζουν δωρεάν τους θησαυρούς της πνευματικότητας, που αποτελούν το υπέρτατο δώρο και των δύο κόσμων. Πράγματι, τι αβυσσαλέα διαφορά υπάρχει μεταξύ των Αγίων και των προκαθημένων των διαφόρων θρησκειών!

Δίνω ένα μήνυμα εγρήγορσης σε όλους τους αναζητητές: Αφυπνισθείτε, σηκωθείτε και μη σταματήσετε μέχρι να φτάσετε στο σκοπό σας. Τους ζητώ να αφυπνισθούν από το λήθαργό τους, ενώ εσείς τους διδάσκετε να παραμένουν κοιμισμένοι, δίνοντας τους σαν όπιο τις ατελείωτες ερμηνείες και τις δεισιδαιμονίες των γραφών. Συμβουλεύω τους φίλους μου να ασκούν τα γήινα τους καθήκοντα και τις υποχρεώσεις τους, αλλά με ένα πνεύμα αποστασιοποίησης απ' αυτά. Οδηγώ όλους τους αναζητητές της αλήθειας στα εσωτερικά βασίλεια που είναι πάνω από τη σφαίρα των ανθρώπινων προσκολλήσεων. Αντίθετα, εσείς τους διδάσκετε να είναι όσο το δυνατό περισσότερο προσκολλημένοι σ' αυτό τον υλικό κόσμο, γιατί τάχα, αν θέλουν να εκπληρωθούν οι επιθυμίες τους, θα πρέπει να εκτελούν τα θρησκευτικά τους καθήκοντα, που είναι ατελείωτες ιεροτελεστίες και τελετουργικά, τα οποία εσείς ευχαρίστως εποπτεύετε. Τους λέτε ότι, αν θέλουν χρυσό, θα πρέπει πρώτα να προσφέρουν στα είδωλα σας. Προσπαθείτε να τους αυξήσετε τον πόθο για όσο το δυνατό μεγαλύτερη δύναμη και πλούτο, με αποτέλεσμα να προσκολλώνται όλο και περισσότερο σ' αυτό τον υλικό κόσμο. Όταν οι άνθρωποι έρχονται σε μένα, τους εξηγώ την αληθινή σημασία του ανθρώπινου πλούτου, των ανθρώπινων επιτευγμάτων, των τίτλων και των ανθρώπινων σχέσεων. Τους τονίζω ότι οτιδήποτε είναι γήινο είναι εφήμερο, παροδικό και διαρκεί πολύ λίγο.

Εκτός από τα δώρα του ζωντανού Διδασκάλου φεύγουμε απ' αυτό τον κόσμο χωρίς τίποτα άλλο. Φίλοι και συγγενείς, αγαθά και πλούτη, πολλές φορές μας εγκαταλείπουν κατά τη διάρκεια της γήινης μας ζωής, με αποτέλεσμα να γεμίζουμε θλίψη και απογοήτευση, πίκρα και άγχος. Αλλά και αν όλα τα αγαθά που αποκτήσαμε κατορθώσουμε να τα διατηρήσουμε μέχρι το τέλος, τίποτα απ' αυτά δε θα μπορέσουμε να πάρουμε μαζί μας στον άλλο κόσμο. Όλα μένουν εδώ. Γιατί λοιπόν να έχουμε τόση προσκόλληση σε πράγματα που μετά από λίγο θα τα χάσουμε;

Οι Άγιοι μάς συμβουλεύουν να ζούμε σ' αυτόν τον κόσμο χωρίς προσκόλληση. Μας ζητούν να είμαστε σαν το άνθος του λωτού, του οποίου οι ρίζες είναι μέσα στη λάσπη, αλλά το άνθος του πάνω απ' αυτήν, ή σαν τον κύκνο που αν και ζει μέσα στο νερό μπορεί κάθε στιγμή να πετάξει ψηλά με στεγνά τα φτερά του. Ενόσω ζούμε σ' αυτόν τον κόσμο πρέπει να βρισκόμαστε σε ενσυνείδητη επαφή με το Φως του Θεού και τη Μουσική των Σφαιρών και ποτέ να μην ξεχνάμε τον πνευματικό μας σκοπό. Όπως σας ανέφερα και προηγουμένως, ο Καμπίρ ήταν πολλές φορές οξύς και αυστηρός όταν μιλούσε. Ένα τέτοιο παράδειγμα έχουμε σε μια παρομοίωση που χρησιμοποιούσε για να γίνει πιο αντιληπτός από τον Σαρπτζίτ.

Είσαι σαν μια πόρνη. Πώς μπορείς εσύ που δεν είχες ποτέ την ευκαιρία να ενωθείς με έναν πραγματικό Αγαπημένο, να γνωρίζεις το Μονοπάτι της σταθερότητας και της αγάπης;

Η πνευματικότητα είναι ένα μονοπάτι στο οποίο έχει κανείς ένα και μοναδικό, αλλά ασυγκράτητο πάθος, μία επιθυμία, ένα σκοπό, ένα πόθο, την ένωση με το Θεό. Αυτό πετυχαίνουν μόνο αυτοί που αταλάντευτοι επιδιώκουν αυτό το σκοπό. Δεν είναι μονοπάτι γι' αυτούς που συγχρόνως αναπτύσσουν πολλά ενδιαφέροντα και που έχουν σαν σκοπό την εκπλήρωση των διαφόρων επιθυμιών τους. Έτσι ο Καμπίρ έλεγε του Σαρπτζίτ:

Εφόσον δεν έχεις δει τον Αγαπημένο σου, εφόσον δεν έχεις αγαπήσει τον Αγαπημένο σου, πας από δω κι από κει, από τη μια επιθυμία στην άλλη και χάνεις τον καιρό σου. Και με αυτό τον τρόπο και χάνοντας την αγνότητα σου, χάνεις τα ουράνια χαρακτηριστικά, τις ουράνιες αρετές, με τις οποίες ήρθες εφοδιασμένος την ώρα της γέννησης σου. Τις χάνεις μία-μία και τελικά βρίσκεσαι σε μια αξιολύπητη θέση.

Μιλώντας για την πραγματική έννοια του εξαγνισμού μας ο Καμπίρ συνέχισε:

Τα διάφορα ιερά ποτάμια, που είναι μέρη προσκυνήματος, μπορούν να ξεπλύνουν μόνο τη σκόνη και τη βρώμα του σώματος μας. Δεν μπορούν να ξεπλύνουν τα αμαρτήματα της ψυχής μας. Αν θέλουμε να ξεπλύνουμε τα αμαρτήματα μας πρέπει να πάμε στο πραγματικό ποτάμι τον εξαγνισμού, που είναι το Ύδωρ της Ζωής, ο θεϊός Λόγος. Είναι μόνο με το βάπτισμα μας στο Λόγο που μπορούμε να απαλλαγούμε από τη σκόνη και το ρύπο του νου και της ύλης και να υπερβούμε το φυσικό, αστρικό και αιτιατό επίπεδο και να φτάσουμε στο σημείο όπου αντιλαμβανόμαστε ότι είμαστε της ίδιας ουσίας με το Θεό.

Έτσι ο Καμπίρ έχοντας απαριθμήσει μία-μία τις διαφορές που τον χώριζαν από το συνομιλητή του κατέληξε:

Κοίταξε, λοιπόν, τη διαφορά ανάμεσα στο μονοπάτι σου και στο δικό μου. Σπαταλάς τη ζωή σου επιδιώκοντας το εφήμερο, ενώ εγώ χρησιμοποιώ το χρόνο μου επιδιώκοντας το Υπέρτατο, το Αιώνιο, το Αθάνατο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

Η Επιστήμη της Εσωτερικής Γαλήνης

Ο διαλογισμός μπορεί να μας βοηθήσει όχι μόνο να πετύχουμε εσωτερική επικοινωνία με τον Κύριο, αλλά και να μας απαλλάξει από το άγχος και την καθημερινή μας κούραση. Σύμφωνα με τη Σούρατ Σαμπντ Γιόγκα, την επιστήμη της ψυχής δηλαδή, η βάση του διαλογισμού είναι η προσοχή. Η λέξη σούρατ είναι λέξη σανσκριτική και σημαίνει προσοχή. Ο διαλογισμός βασίζεται στο να συγκεντρώνει κανείς την προσοχή του στο κέντρο της ψυχής, τον τρίτο οφθαλμό ή απλό οφθαλμό, όπως ονομάζεται στις χριστιανικές γραφές, ο οποίος βρίσκεται μεταξύ των δύο φρυδιών και λίγο πίσω. Η προσοχή λοιπόν στο σημείο αυτό, οδηγεί σε μεγαλύτερη συγκέντρωση και σταδιακά σε απαλλαγή από τους πόνους, την πίεση και το άγχος της ζωής. Κατά τη διάρκεια του διαλογισμού απολαμβάνουμε τέλεια ειρήνη και τέλεια ευδαιμονία.

Αυτή η ευλογία η οποία πετυχαίνεται μέσω του διαλογισμού προσθέτει ένα στοιχείο συνειδητότητας στην ψυχή μας. Λέγεται ότι ο Θεός είναι ένας Ωκεανός Πανσυνειδητότητας, και η ψυχή μας καθώς είναι της ίδιας ουσίας με το Θεό, είναι επίσης συνειδητότητα. Δυστυχώς, όμως, η ψυχή μας από τότε που χωρίστηκε από την Πηγή της και φυλακίστηκε στο ανθρώπινο σώμα, έχασε την αρχική της ακτινοβολία, τυλιγμένη μέσα στο νου, την ύλη και τις ψευδαισθήσεις.

Όλοι μας γνωρίζουμε ότι σ' αυτό τον κόσμο το καθετί είναι παροδικό, κι ότι τα υλικά αγαθά και οι επιτυχίες για τις οποίες είμαστε περήφανοι δε διαρκούν για πολύ. Συνεχώς όλοι μας ψάχνουμε για την ευτυχία, αλλά είμαστε ανίκανοι να τη βρούμε. Η αιτία είναι ότι κανένα ποσόν υλικών απολαύσεων ή υλικών αποκτημάτων δεν είναι δυνατό να δώσει ευτυχία στην ψυχή μας η οποία είναι μια ατομική συνειδητότητα. Αν θέλουμε ειρήνη και ευδαιμονία για την ψυχή μας, πρέπει να της προσφέρουμε το δώρο της συνειδητότητας.

Παρ' όλη την πρόοδο της επιστήμης, παρ' όλες τις φανταστικές επιτεύξεις στον υλικό κόσμο, ο άνθρωπος δεν είναι ευτυχέστερος σήμερα απ' ό,τι ήταν τα παλιότερα χρόνια.

Αν δεν προοδεύσουμε στον τομέα του πνεύματος, ο νους μας, δεν μπορεί να ησυχάσει κι αν δεν ησυχάσει ο νους μας, δεν μπορούμε να απαλλαγούμε από την τάση και τις αρρώστιες που μας δημιουργεί το καθημερινό άγχος. Οι άγιοι, από αρχαιοτάτων χρόνων, με επιμονή συνιστούσαν την ανάγκη να αναπτύξει κανείς όλο και μεγαλύτερη συνειδητότητα, μέχρι να πετύχει κοσμική συνειδητότητα. Και μπορούμε να αποκτήσουμε κοσμική συνειδητότητα μόνο όταν είμαστε ικανοί να συγκεντρωθούμε στον τρίτο οφθαλμό με εξαιρετικά μεγάλη προσοχή.

Τώρα, ο νους μας βρίσκεται σε μια συνεχή αναστάτωση και ασχολείται τότε με το ένα και τότε με το άλλο θέμα. Προκειμένου όμως να απαλλαγεί από τις

έννοιες και την ένταση στην οποία βρίσκεται πρέπει να μάθουμε να συγκεντρώνουμε την προσοχή μας, η οποία προσοχή θεωρείται η εξωτερική έκφραση της ψυχής. Γι' αυτή τη μάθηση όμως πρέπει να πάμε σε κάποιον ειδικό στα θέματα της πνευματικότητας, της επιστήμης της ψυχής δηλαδή. Η πνευματικότητα δεν είναι ένα σύνολο από ιεροτελεστίες και τελετουργικά όπως πολύς κόσμος νομίζει. Αυτό το ανθρώπινο σώμα το οποίο κατέχουμε είναι το εργαστήριο μέσα στο οποίο μπορούμε να πετύχουμε την επικοινωνία μας με το Δημιουργό. Και όπως με όλες τις επιστήμες έτσι και με την πνευματικότητα το καθετί πρέπει να τεκμηριωθεί και στην πράξη με την καθοδήγηση κάποιου ειδήμονα, ενός γνώστη αυτής της επιστήμης.

Όταν θέλουμε να εκτελέσουμε ένα πείραμα χημείας, καταφεύγουμε σε έναν καθηγητή της χημείας. Αν χρησιμοποιήσουμε τα κατάλληλα αντιδραστήρια και εκτελέσουμε το πείραμα σωστά κάτω από την προσωπική καθοδήγηση του καθηγητή της χημείας, σίγουρα θα έχουμε σωστά αποτελέσματα. Κατά όμοιο τρόπο, τόσο η ψυχή μας όσο και ο Θεός κατοικούν στο εργαστήριο του ανθρώπινου σώματος, και μόνο όταν καταφύγουμε σ' έναν Τέλειο Διδάσκαλο μπορούμε με την καθοδήγηση του να πειραματιστούμε και να πετύχουμε μια απευθείας επικοινωνία με το Θεό. Όταν απευθυνθούμε σε ένα ζωντανό Διδάσκαλο, θα μας δώσει από την πρώτη μέρα της μύησης ένα δείγμα αυτής της απευθείας επικοινωνίας με το Φως του Θεού και τη Μουσική των Σφαιρών, τις δύο εκφράσεις που έλαβε ο Θεός, όταν από ανέκφραστος, έλαβε μορφή. Από κει και πέρα με την κατάλληλη εκγύμναση, βαθμιαία μπορεί κανείς να αναπτύξει αυτά τα δύο δώρα του Κυρίου.

Για να προπαρασκευάσουμε το έδαφος και να επιταχύνουμε την πρόοδο μας στο Πνευματικό Μονοπάτι, οι Διδάσκαλοι συνιστούν με έμφαση την ανάγκη του να διάγουμε μία ηθική ζωή. Η ηθική ζωή είναι η βάση για την πρόοδο στο Πνευματικό Μονοπάτι. Ένα βασικό στοιχείο της ηθικής διαβίωσης είναι να αναπτύξει κανείς την ταπεινότητα. Η ταπεινότητα είναι η αρχή και το τέλος, είναι το κλειδί της επιτυχίας μας στη ζωή, γιατί αν δεν απαλλαγούμε από τον εγωισμό και την εγωπάθεια μας, δεν μπορούμε να ανακουφιστούμε από τα δεινά μας.

Παράλληλα με την ταπεινοφροσύνη πρέπει να αναπτύξουμε και το πνεύμα της ανιδιοτελούς εξυπηρέτησης, θα πρέπει δηλαδή να προσφέρουμε υπηρεσίες σε όλο τον κόσμο χωρίς να περιμένουμε ανταπόδοση. Αυτή την ηθική ζωή και την τιμιότητα, αυτή την αγνότητα και αγαθότητα της καρδιάς ζητάει ο Κύριος, προκειμένου να μας φέρει κοντά του. «Ευλογημένος ο αγαθός τη καρδία, ότι αυτός μόνον θέλει οιδή τον Θεόν». Αν είμαστε αγνοί, οπωσδήποτε θα είμαστε φιλαλήθεις και ειλικρινείς με τον εαυτό μας και με τους άλλους. Αν είμαστε ειλικρινείς στην εκτέλεση των καθηκόντων που μας αναθέτουν τότε οι πιθανότητες να έχουμε προβλήματα και στενοχώριες ελαττώνονται. Ακόμη και παράλληλα με την ταπεινότητα, την ανιδιοτελή εξυπηρέτηση και την αγνότητα πρέπει να υιοθετήσουμε σαν τρόπο ζωής μας τη μη βία. Να μην πληγώνουμε δηλαδή κανέναν με σκέψη, λόγο ή πράξη.

Αν κατορθώσουμε να ακολουθήσουμε αυτό τον τρόπο ζωής θα γίνουμε τέλειοι άνθρωποι. Όλοι οι μεγάλοι άγιοι και οι Διδάσκαλοι δίδαξαν τη θρησκεία του

ανθρώπου. Μας δίδαξαν να σπάσουμε τα φράγματα της κάστας, του χρώματος, της θρησκευτικής πίστης και της εθνικότητας των ανθρώπων.

Μας δίδαξαν να έχουμε αγάπη και ευσπλαχνία για όλη την ανθρωπότητα και για όλη τη Δημιουργία. Αν είμαστε ικανοί να αναπτύξουμε αυτή την αγάπη, τότε όλες οι άλλες ιδιότητες, οι ουράνιες ιδιότητες, θα προστεθούν σε μας με την πάροδο του χρόνου.

Μέχρι να γίνουμε τέλειοι άνθρωποι, μέχρι η ζωή μας να καθοδηγείται από τις ηθικές αξίες, δεν μπορούμε να απαλλαγούμε από τα άγχη της καθημερινής μας ζωής. Θα πρέπει να προσπαθούμε να εκτελούμε τα καθήκοντα μας τίμια και να μην καταπατούμε τα δικαιώματα των συνανθρώπων μας ή να τραυματίζουμε τα αισθήματα τους κατά τον οποιονδήποτε τρόπο. Αν γίνουμε πραγματικοί άνθρωποι, πραγματικοί πολίτες, τότε θα ακτινοβολούμε αγάπη και στοργή σε όλους όσους έρχονται σ' επαφή μαζί μας. Αυτόματα θα δημιουργούμε γύρω μας μια ατμόσφαιρα αρμονίας, αγάπης και στοργής, μια ατμόσφαιρα απαλλαγμένη από τα άγχη που δημιουργεί η καθημερινή ένταση. Η αγάπη υπερνικά όλα τα εμπόδια και ομορφαίνει το καθετί που συναντάμε στη ζωή μας.

Ζώντας λοιπόν με αγάπη και έχοντας αποκτήσει την ηθική βάση, η οποία εξασφαλίζει αρμονία και ειρήνη σ' αυτό τον κόσμο, θα μας χρειαστεί συγχρόνως ένα πνευματικό ξεκίνημα. Αυτό το ξεκίνημα μπορεί να εξασφαλιστεί μόνο από ένα ζωντανό Διδάσκαλο, γιατί «η ζωή προέρχεται από τη ζωή και το φως από το φως». Είναι η προσωπική επαφή, η προσωπική καθοδήγηση εκ μέρους του ειδήμονα σ' αυτή την επιστήμη, ο οποίος θα μας οδηγήσει στα ανώτερα βασίλεια της Πνευματικότητας.

Η τεχνική του διαλογισμού συνίσταται στο να καθίσουμε σε μια αναπαυτική στάση και να συγκεντρώσουμε την προσοχή μας στο κέντρο, λίγο πίσω και μεταξύ των δύο ματιών μας. Για όσο χρόνο είμαστε συγκεντρωμένοι επαναλαμβάνουμε νοερά ένα μάντρα (mantra). Αυτοί που είναι μνημένοι επαναλαμβάνουν τα πέντε Ονόματα, τα οποία είναι φορτισμένα με τη μεταβίβαση σκέψης του ζωντανού Δάσκαλου. Αυτοί που δεν είναι μνημένοι μπορούν να επαναλαμβάνουν έναν ύμνο, μια προσευχή, το όνομα του Θεού ή το όνομα οποιουδήποτε Δάσκαλου ή Προφήτη. Με αυτό τον τρόπο αν καθίσουμε για διαλογισμό ένα διάστημα, η προσοχή μας θα προσπαθήσει να ακινητοποιήσει το νου, ώστε αυτός να πάψει να περιπλανάται εδώ κι εκεί. Οι δυσκολίες που συναντούμε στο διαλογισμό μας οφείλονται στο ότι είναι δύσκολο να χαλιναγωγήσουμε το νου μας, ο οποίος απασχολείται τότε με το ένα και τότε με το άλλο πρόβλημα μας και το μεγαλύτερο χρονικό διάστημα του διαλογισμού μας δεν είναι συγκεντρωμένος στον τρίτο οφθαλμό. Η καθημερινή μας ζωή είναι γεμάτη σκέψεις και προβληματισμούς που μας δημιουργούν άγχος. Αυτό έχει σαν συνέπεια να έχουμε κρεμασμένα μούτρα, να είμαστε ταραγμένοι και πολλές φορές να φοβόμαστε και την ίδια τη σκιά μας. Αν όμως γίνουμε ικανοί να καθηλώνουμε την προσοχή μας στο κέντρο της ψυχής και να χαλιναγωγούμε το νου μας, τότε θα πάψουμε να έχουμε αυτές τις σκέψεις και θα απαλλαγούμε από τα άγχη που εμείς οι ίδιοι δημιουργούμε.

Είναι λοιπόν η προσοχή μας η αιτία της ανησυχίας ή αντίθετα της μακαριότητας μας. Συχνά στην καθημερινή μας ζωή βλέπουμε ότι όταν είμαστε βυθισμένοι στις σκέψεις μας ή είμαστε συγκεντρωμένοι για να δώσουμε λύση σε ένα σοβαρό μας πρόβλημα ή προσπαθούμε να κάνουμε μια σύνθεση ή να γράψουμε ένα ποίημα, είναι δυνατόν κάποιος να μας φωνάξει και να μην το αντιληφθούμε. Λέγεται ότι κάποτε ο Ισαάκ Νεύτων ενώ ήταν απορροφημένος στην επίλυση ενός μαθηματικού προβλήματος, μια μπάντα μουσικής πέρασε από κοντά του. Μετά από λίγο όταν κάποιος πλησίασε το μεγάλο αυτό μαθηματικό και τον ρώτησε από ποια μεριά έφυγε η μπάντα εκείνος απάντησε ότι ούτε είδε ούτε άκουσε καμιά μπάντα. Είναι δυνατόν να μην αντιληφθεί κανείς μια ολόκληρη μπάντα που περνάει από δίπλα του και παίζει μουσική; Κι όμως είναι, γιατί ο Νεύτων ήταν τόσο απορροφημένος στην εργασία του ώστε δεν την αντιλήφθηκε.

Βλέπει λοιπόν κανείς ότι τα πάντα είναι θέμα προσοχής. Όταν κατορθώνουμε να συγκεντρώνουμε την προσοχή μας και να την καθελώνουμε στο κέντρο της ψυχής, τον τρίτο οφθαλμό τότε αισθανόμαστε απόλυτη γαλήνη. Τόσο το σώμα όσο ο νους και το πνεύμα γαληνεύουν. Αυτό είναι που εννοούμε όταν λέμε ότι όταν κάθεται κανείς σε διαλογισμό ανακουφίζεται από όλα του τα δεινά, τους πόνους και τις ανησυχίες και αποκτά τέλεια ευδαιμονία, γαλήνη και μακαριότητα.

Συγχρόνως, γινόμαστε καλύτεροι άνθρωποι και καλύτεροι πολίτες σ' αυτό τον κόσμο, γιατί εκτελώντας τις γήινες μας υποχρεώσεις με τιμιότητα και ειλικρίνεια, αυξάνουμε συγχρόνως την απόδοση μας λόγω της μεγαλύτερης συγκέντρωσης μας. Γινόμαστε πιο αποδοτικοί σε ό,τι κάνουμε. Αν είμαστε σπουδαστές, αφομοιώνουμε τα μαθήματα μας σε πολύ συντομότερο χρόνο από το συνηθισμένο, γιατί το να μαθαίνει κανείς ένα μάθημα ή να κάθεται σε διαλογισμό και τα δύο αυτά, προϋποθέτουν το ίδιο πράγμα, τη συγκέντρωση. Αναπτύσσοντας αυτή την ικανότητα της συγκέντρωσης της προσοχής μας γινόμαστε πιο αποδοτικοί στην εργασία μας. Αν συνηθίσουμε να εργαζόμαστε απόλυτα συγκεντρωμένοι, τότε ακόμα κι αν βρισκόμαστε στο μέσον ενός πολυθόρυβου γραφείου, η απόδοση μας μπορεί να είναι αυξημένη. Αντίθετα όταν δεν είμαστε απόλυτα συγκεντρωμένοι την ώρα της εργασίας μας η απόδοση μας ελαττώνεται. Όταν ο νους μας τριγυρίζει εδώ κι εκεί είναι φυσικό να μειώνεται η δραστηριότητα μας.

Αυτή την επιστήμη της εσωτερικής γαλήνης δίδαξαν οι Διδάσκαλοι της πνευματικότητας διαμέσου των αιώνων, δίνοντας τη μεγαλύτερη έμφαση στη συγκέντρωση της προσοχής στον τρίτο οφθαλμό, επειδή η προσοχή είναι η βάση του διαλογισμού. Με την εξάσκηση στο διαλογισμό γινόμαστε καλύτεροι σπουδαστές, καλύτεροι εργάτες, καλύτεροι άνθρωποι, καλύτεροι πολίτες και παράλληλα προοδεύουμε και στον πνευματικό τομέα. Αν είμαστε ικανοί να συγκεντρώνουμε την προσοχή μας στο κέντρο της ψυχής τότε αποκτούμε ευδαιμονία και όπως μας λένε οι Διδάσκαλοι, μπορούμε συγχρόνως να υπερβαίνουμε τη σωματική μας συνειδητότητα και να πηγαίνουμε σε ψηλότερες πνευματικές περιοχές διατηρώντας πάντα την αίσθηση της ατομικότητας μας, περιοχές όπου δεν υπάρχουν υλικά στοιχεία και είναι πέρα και πάνω από τη σφαίρα της έντασης και του ανθρώπινου πόνου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΟΟ

Γενέθλια Πάνω από το Χώρο και το Χρόνο

Η ζωή μας είναι ένα ταξίδι διανθισμένο από ορόσημα, τα οποία αποτελούν σταθμούς και τη χωρίζουν σε διάφορα στάδια, για τα οποία απαιτείται χρόνος να περάσει κανείς από το ένα στο άλλο. Απ' αυτά τα ορόσημα μπορεί κανείς να καταλάβει πόσο διάστημα του ταξιδιού μας έχουμε διανύσει και πόσο μέρος του ταξιδιού μάς απομένει.

Το τέρμα του ταξιδιού αυτού, όπως μας δόθηκε από τους Δασκάλους, φαίνεται να είναι ένα σημείο πάνω από τα όρια του χρόνου και του διαστήματος, πάνω από τα όρια αυτού του φυσικού κόσμου. Το να αποκτήσουμε αυτογνωσία, το «γνώθι σεαυτόν», και στη συνέχεια να συναντήσουμε το Θεό είναι ο τελικός αντικειμενικός σκοπός αυτής της ζωής, αυτού του ταξιδιού μας.

Για να πετύχουμε το σκοπό μας, χρειάζεται να έρθουμε κοντά σ' έναν Τέλειο Διδάσκαλο, ώστε με την ακτινοβολία Χάρη του να μας βοηθήσει να υπερβούμε τη σωματική μας συνειδητότητα, να ενωθούμε με την ακτινοβολία μορφή του εσωτερικά και με την καθοδήγησή του να διασχίσουμε το ένα πνευματικό επίπεδο μετά το άλλο μέχρι να εισέλθουμε στο Σατς Καντ. Από εκεί και πέρα με την καθοδήγηση πάντα του Διδασκάλου, θα προχωρήσουμε ακόμη περισσότερο ως ότου τελικά ενωθούμε με τον υπέρτατο Δημιουργό στην άμορφη του υπόσταση.

Αν ολοκληρώσουμε το ταξίδι μας αυτό και φτάσουμε στον προορισμό μας σε χρονικό διάστημα δέκα ετών, τότε σε δέκα χρόνια θα έχουμε φτάσει πάνω από το βασίλειο του χρόνου και του διαστήματος. Αν μέσω της μεγάλης Χάρης του Θείου Δάσκαλου μπορέσουμε να καλύψουμε το ταξίδι μας σε πέντε χρόνια, τότε σε πέντε χρόνια θα φτάσουμε πάνω από τους περιορισμούς του χρόνου και του διαστήματος. Οι άγιοι και οι θεάνθρωποι έρχονται γι' αυτόν ακριβώς το λόγο, για να μας ελευθερώσουν δηλαδή από τα δεσμά του χρόνου, από τους περιορισμούς των δευτερολέπτων, των λεπτών, των ωρών και των ημερών, των μηνών και των χρόνων. Αυτό το είδος της ζωής που αρχικά ζούμε υφίσταται μια τέλεια μεταμόρφωση, γιατί ξεφεύγουμε από κάθε χρονικό περιορισμό, με αποτέλεσμα να μην έχουμε πλέον ανάγκη από ορόσημα, που να μας δείχνουν την απόσταση που ήδη έχουμε διανύσει.

Όσο ζούμε σ' αυτό τον κόσμο των ψευδαισθήσεων και των προσκολλήσεων, υπακούμε στους περιορισμούς του χρόνου και του χώρου. Οι Άγιοι είναι πάνω από τέτοιους περιορισμούς και γι' αυτό λέγεται ότι «...βρίσκονται πάνω από τη γέννηση και το θάνατο και έργο τους είναι η πνευματική αφύπνιση των ανθρώπων, τους οποίους με την καθοδήγηση τους καθιστούν ικανούς να ενωθούν με τον Κύριο». Γι' αυτούς εφόσον ήδη έχουν φτάσει στον τελικό προορισμό της γήινης ζωής τους, ποιο σκοπό θα εξυπηρετούσε το παραπέρα ταξίδι, η επιπλέον παραμονή τους στη γη; Τι νόημα θα είχε γι' αυτούς ο χρόνος με τα λεπτά, τις ώρες, τις μέρες, τους μήνες και τα χρόνια;

Έτσι όταν οι Άγιοι κατεβαίνουν σ' αυτό τον κόσμο, ανάμεσά μας, είναι μόνο για να μας καθοδηγήσουν και να μας προσφέρουν τη σωτηρία. Ευλογημένοι είναι αυτοί που βρίσκουν το δρόμο που οδηγεί σ' αυτούς και ευλογημένοι είναι αυτοί που οι Άγιοι καλούν κοντά τους. Παρά τα ψεγάδια του χαρακτήρα μας, τις αδυναμίες μας, την προσκόλλησή μας στις γήινες υποθέσεις, απολαύσεις και επιθυμίες, ο Διδάσκαλος μάς παίρνει κοντά του και καθώς ανήκει στο βασίλειο της αθανασίας, φιλοδοξεί να προσφέρει και σε μας την αθανασία.

Ποιος αλήθεια θα μπορούσε ποτέ να φανταστεί και να ελπίζει σε μια τέτοια ευλογία; Και έχοντας τύχει μιας τέτοιας απέραντης Χάρης, δεν έχουμε άραγε το χρέος να φανούμε κι εμείς αντάξιοί της και να επιταχύνουμε τα βήματα της επιστροφής μας στον Οίκο του Πατρός; Ανακαλύπτουμε όμως ότι σ' αυτό το ταξίδι, το βήμα μας δε συμβαδίζει με το πέρασμα του χρόνου. Ο χρόνος περνάει γρήγορα, αλλά εμείς έρπουμε με πολύ μικρή ταχύτητα. Το αποτέλεσμα είναι ο χρόνος της ζωής μας να περνάει γρήγορα κι εμείς να έχουμε κάνει μικρή μόνο πρόοδο. Ο σκοπός μας θα πρέπει να είναι λοιπόν, όχι μόνο να συμβαδίζουμε, αλλά και να κινούμαστε ταχύτερα από το χρόνο, ώστε να πετύχουμε στο σκοπό μας πριν ο θάνατος μάς χτυπήσει την πόρτα.

Αυτή είναι και η πρωταρχική αρχή που πρέπει να διδαχτούμε από το Διδάσκαλο. Αν κατανοήσουμε το πρωταρχικό αυτό μάθημα, η ζωή μας θα είναι πραγματικά ευλογημένη. Αν όχι, ποια θα είναι η αξία αυτής της ζωής και ποια αξία θα έχουν τα γενέθλια τα οποία γιορτάζουμε; Ποιος ξέρει πόσος καιρός μας απομένει; Πόσα χρόνια, μέρες ή λεπτά της ώρας; Είμαστε πάντοτε σε άγνοια και όταν το καλοσκεφτούμε βλέπουμε ότι μόνο ένα πολύ μικρό μέρος του ταξιδιού μας έχουμε διανύσει και δεν έχουμε προσπεράσει παρά μόνο λίγα ορόσημα στο δρόμο μας. Γι' αυτό θα έχουμε δίκιο να γιορτάζουμε την επέτειο των γενεθλίων μας μόνον όταν έχουμε πετύχει το σκοπό της ζωής, μόνον όταν υπερβούμε τα όρια του χρόνου και του διαστήματος. Αλλά η αλήθεια είναι ότι βρίσκουμε τους εαυτούς μας αλυσοδεμένους με το χρόνο, με το διάστημα και με τα διάφορα ορόσημα του μακρινού μας ταξιδιού.

Ένα από τα περίεργα της ζωής μας αυτής, είναι ότι ενώ έχουμε μια ιδέα για το ταξίδι που πρόκειται να κάνουμε όπως και μια κάποια ιδέα για τη διάρκειά του, δε γνωρίζουμε το χρόνο που μας έχει παραχωρηθεί γι' αυτό. Κανείς δε γνωρίζει δηλαδή με ακρίβεια και με απόλυτη βεβαιότητα πόσο πρόκειται να ζήσει.

Ο άνθρωπος έφτασε στη σελήνη και πλησιάζει και άλλους μακρινότερους πλανήτες. Εξασφάλισε για τον εαυτό του κάθε είδους ανέσεις και ευχαριστήσεις. Στο Σικάγο είναι ένα πολύ ψηλό κτίριο το Σίαρς Τάουερ, στον 103ο όροφο του οποίου μπορείς να φτάσεις σε σαράντα πέντε δευτερόλεπτα. Αλλά όλα αυτά τα επιτεύγματα έχουν σχέση με το φυσικό μας σώμα, τον υλικό Κόσμο και τις ανέσεις του. Αυτού του είδους όμως οι επιτεύξεις δε φέρνουν ειρήνη και ευδαιμονία στην ψυχή. Είμαστε πνεύμα, ένα άτομο από τον Ωκεανό της Πανσυνειδητότητας που ονομάζουμε Θεό. Ό,τι δίνει άνεση στο σώμα δε δίνει υποχρεωτικά ειρήνη κι ευδαιμονία σ' αυτό το άτομο από τον Ωκεανό της Συνειδητότητας. Οι Άγιοι έρχονται και μας διδάσκουν ότι η ειρήνη και η ευτυχία δε βρίσκονται στον υλικό

κόσμο και μας το λένε αυτό από αγάπη, ενώ συγχρόνως με υπομονή, επιμονή και γλυκύτητα μας υποδεικνύουν τα σφάλματά μας. Ορισμένες φορές πάλι κάνουν χρήση ορισμένων δοκιμασιών προκειμένου να μας αποσπάσουν από τις προσκολλήσεις μας στον υλικό κόσμο. Έτσι με τον ένα ή τον άλλο τρόπο προσπαθούν να μας κάνουν ικανούς να γνωρίσουμε το μυστικό της εσωτερικής γαλήνης και ευτυχίας. Παρ' όλες τις προσπάθειες των Δασκάλων εμείς συνήθως παραμένουμε αδιάφοροι και αδυνατούμε να καταλάβουμε τη διδασκαλία τους και αυτή είναι στην πραγματικότητα και η μεγάλη τραγωδία της ανθρώπινης μας ύπαρξης. Είναι κάτι τελείως απλό και κατανοητό που όμως μας διαφεύγει. Αν και γνωρίζουμε την απέραντη Χάρη με την οποία ο ζωντανός Διδάσκαλος μάς περιβάλλει, παραβλέποντας τα αμαρτήματά μας και τους περιορισμούς μας, προσφέροντάς μας το μυστικό της αθανασίας, εμείς αργοπορούμε και δείχνουμε έναν ασυγχώρητο δισταγμό. Γιατί να αφήνουμε το καθετί για την επομένη; Γιατί να αφήνουμε ό,τι αφορά αυτή την εξαιρετικής σημασίας υπόθεση για το τέλος της σημερινής μέρας; Πρέπει να δρούμε άμεσα, εδώ και τώρα. Δεν πρέπει να αφήνουμε τίποτα για την επόμενη μέρα, αλλά πρέπει το καθετί να γίνεται τώρα. Μόνον έτσι μπορούμε να ελπίζουμε ότι θα αποκτήσουμε σωτηρία.

Ανάβουμε κεριά βυθισμένα σε μια τούρτα την ημέρα των γενεθλίων μας. Ένα για κάθε χρόνο... είκοσι... τριάντα... και όπως φυσάμε για να τα σβήσουμε είμαστε γεμάτοι χαρά και ευτυχία. Αλλά για ποιο λόγο προβαίνουμε σε τέτοιους πανηγυρισμούς; Μόνο αυτός που έφτασε το σκοπό της ανθρώπινης του ύπαρξης έχει λόγο να πανηγυρίζει. Όσοι από μας δεν έφτασαν στο σημείο αυτό, όσοι ακόμη δ τους χτύπους του ρολογιού με μια καμπάνα που κάθε ώρα χτυπά πένθιμα για το χρόνο που φεύγει και μικραίνει η ζωή μας. Ας προσέξουμε λοιπόν. Με την εναλλαγή των εποχών ακόμη και η φύση μάς στέλνει αληθινές προειδοποιήσεις, αλλά εμείς με την επιπολαιότητά μας δεν πιάνουμε το μήνυμα. Μόνο αυτοί που σχίζουν το πέπλο της ψευδαίσθησης και έρχονται κοντά σε κάποιον που έχει απελευθερωθεί από τα γήινα δεσμά, μπορούν να μάθουν να συλλαμβάνουν τέτοιες προειδοποιήσεις και να προχωρούν προς το σκοπό τους. Πραγματικά θα πρέπει να συγκινούμεθα από τις αμέτρητες προειδοποιήσεις που η φύση μας προσφέρει για να μπορέσουμε να αξιοποιήσουμε την παρουσία μας στη γη. Δεν πρέπει να είμαστε επιλήσμονες. Δεν πρέπει να επιτρέπουμε η συνειδήσή μας να καταπνίγεται κάτω από το βάρος των γήινων απολαύσεων. Αντίθετα πρέπει να μάθουμε να λαβαίνουμε υπόψη μας κάθε χτύπο της καρδιάς μας, κάθε φωνή της ψυχής μας. Το μονοπάτι μας είναι ένα μονοπάτι εγρήγορσης, ένα μονοπάτι που οδηγεί στην Αιωνιότητα. Σε μας εναπόκειται να ανταποκριθούμε στο ελαφρότερο θρόισμα κάθε φύλλου, να διδαχτούμε από κάθε αντικείμενο απ' αυτά που μας περιβάλλει η φύση.

Αυτό το μάθημα ακριβώς ήρθε να μας διδάξει ο Κιρπάλ Σινγκ. Ήρθε να μας μετατρέψει στο ευγενέστερο των οργάνων ώστε να μπορούμε να μάθουμε να ανταποκρινόμαστε όχι μόνο στον κάθε χτύπο της καρδιάς μας, αλλά και στον χτύπο της καρδιάς που είναι σκορπισμένη σε όλη τη Δημιουργία.

Τέτοιος ήταν ο βαθμός ανάπτυξης του Δάσκαλου Κιρπάλ Σινγκ ώστε νεαρός ακόμη, λέγεται, ότι μετά από ένα γεύμα που πήρε στο σπίτι του αδερφού του, αι-

σθάνθηκε έντονο πόνο στο στομάχι. Προσπαθώντας να βρει την αιτία, ζήτησε να εξακριβώσει την προέλευση της τροφής που είχε λάβει. Ο αδερφός του τελικά του εκμυστηρεύτηκε ότι την τροφή είχε προμηθευτεί με χρήματα που δεν είχε κερδίσει με τον ιδρώτα του προσώπου του. Έτσι κι εμείς πρέπει να αναπτύξουμε την ευαισθησία μας. Αντί της νωθρότητας η οποία τώρα μας διακατέχει πρέπει να μπορούμε να ανταποκρινόμαστε στη λεπτότερη δόνηση, στο αμυδρότερο πέρασμα του χρόνου. Αντί για όλα αυτά όμως κοιμόμαστε ήσυχα σαν τον Ριπ Φαν Βίνκλε, σαν ο χρόνος να μην υπάρχει, σαν η ζωή να μην τελειώνει ποτέ. Αντί να αξιοποιούμε κάθε πολύτιμο λεπτό, κωφεύουμε στο πέρασμα του χρόνου.

Αν ο χρόνος έχει κάποια αξία, η αξία αυτή οφείλεται σε μας. Αν μπορούσαμε να τελειώσουμε το πνευματικό μας ταξίδι σε 10 χρόνια, ποιος θα έχει όφελος; Εμείς. Γιατί όσος χρόνος επίγειας ζωής μας υπολείπεται, θα είναι χρόνος απελευθέρωσης, ευδαιμονίας και ελευθερίας. Θα είναι χρόνος ένωσής μας με τον Κύριο, χρόνος ατέλειωτης ειρήνης, χρόνος που δε γνωρίζει κανείς λύπη ή πόνο, χρόνος που είναι πάνω από τις συνηθισμένες, καθημερινές χαρές και λύπες. Θα είμαστε άτρωτοι από τις ταλαιπωρίες, τους πόνους και τα άγχη με τα οποία είναι γεμάτη η καθημερινή ανθρώπινη ζωή. Όπως γράφω σε κάτι στίχους μου:

*Δε συμμετείχα στη χαραυγή της Δημιουργίας
τώρα πλησιάζω προς τη δύση της
Η ζωή είναι μικρή,
αλλά το ταξίδι της αγάπης είναι μακρύ...*

Έτσι κάθε μέρα γενεθλίων είναι ένα ορόσημο. Είναι ένα σημείο από το οποίο μετράμε πόσο μακριά έχουμε ταξιδέψει και πόσο χρόνο έχουμε χάσει. Είμαστε περήφανοι για τη σοφία μας και νομίζουμε ότι δεν υπάρχει άλλος άνθρωπος σοφότερος από μας. Ακόμη συνηθίζουμε να τσακωνόμαστε για μικροπράγματα, γιατί είμαστε γεμάτοι ματαιοδοξία και εγωισμό. Μήπως σκεφτήκαμε ποτέ ότι ο πιο κοινός γυρολόγος είναι σοφότερος από μας;

Όταν περάσει η μέρα, ο γυρολόγος κάνει απογραφή για ό,τι πούλησε μέχρι το βράδυ. Εμείς καθόμαστε να καταγράψουμε τα κέρδη ή τις ζημιές μας; Κάθε καταστηματάρχης, κάθε επιχειρηματίας, μια φορά το χρόνο καθαρίζει το κατάστημά του και ανανεώνει τη διακόσμηση. Οι βιτρίνες και οι πόρτες αφήνονται ανοιχτές, με την ελπίδα ότι η Θεά του Πλούτου θα τα επισκεφτεί το βράδυ της Ινδικής εορτής Ντίβαλι. Αλλά, μήπως θα ήταν σοφότερο για μας να θυμόμαστε ότι πρέπει να περιμένουμε τον ερχομό του Κυρίου; Ότι θα πρέπει να προσπαθήσουμε να εξαγνίσουμε την ψυχή μας, να προετοιμάσουμε τους εαυτούς μας ώστε να γίνουμε ικανοί να δεχτούμε τον Αγαπημένο;

Συνήθως λέμε μεγάλα λόγια, αλλά αλήθεια κάνουμε απογραφή των πράξεών μας; Ανακαλύπτουμε το μέγεθος της ακαθαρσίας που έχουμε μαζέψει μέσα μας και βρίσκουμε τρόπους να την καθαρίσουμε, προκειμένου να προετοιμαστούμε για τον ερχομό του Κυρίου; Είναι η καρδιά μας αρκετά αγνή για να τον δεχτεί; Τον σκεπτόμαστε συνέχεια και ποθούμε τον ερχομό του; Αυτή η καρδιά που Αυτός μας εμπι-

στεύτηκε είναι ιερή και λειτουργεί χάρη σ' Αυτόν. Άραγε λειτουργεί γι' Αυτόν; Αν κατορθώσουμε κάτι τέτοιο είμαστε ευλογημένοι και έχουμε το δικαίωμα να γιορτάζουμε την επέτειο των γενεθλίων μας. Αν όχι, αντί για ημέρα πανηγυρισμού, η μέρα αυτή θα πρέπει να είναι ημέρα προειδοποίησης. Προειδοποίησης ότι σπαταλούμε τον πολύτιμο χρόνο που μας έχει δοθεί.

Αναγνωρίζω ότι δεν είναι εύκολο να κρατήσει κανείς την καρδιά του τελείως καθαρή. Αλλά, αν κάνουμε μια ειλικρινή προσπάθεια, στο τέλος μπορούμε να πούμε στον Αγαπημένο ό,τι είπε ο Μοχάμετ Ικμπάλ: «Δέξου τη δύναμη της επιθυμίας μου, δέξου την υπομονή μου να σε περιμένω».

Αναγνωρίζω ακόμη ότι δε ζούμε σε μαρμάρινα και κρυστάλλινα παλάτια και ότι έχει πολλές φουρτούνες η ζωή. Τις περισσότερες φορές ζούμε σε σπίτια από πηλό. Αλλά ακόμη και τα σπίτια από πηλό δε χρειάζονται ξεσκόνισμα και επιδιορθώσεις; Καθαρίσαμε άραγε τις καλύβες που μας δόθηκαν; Κρατήσαμε τις πόρτες και τα παράθυρα ανοιχτά; Καθίσαμε περιμένοντας να υποδεχτούμε τον Αγαπημένο; Έχουμε τα μάτια μας καρφωμένα στην είσοδο περιμένοντας με λαχτάρα να τον δούμε να μπαίνει; Αν ναι, τότε η ζωή μας είναι ευλογημένη, η γιορτή των γενεθλίων μας είναι ευλογημένη και ευλογημένος είναι και ο καινούριος χρόνος που την ακολουθεί. Αν όχι, τότε τέτοια μέρα πρέπει να είναι μέρα προειδοποίησης, μέρα σαν κι αυτές που πρέπει να προσέξουμε να μην τις αφήνουμε να φεύγουν ανεκμετάλλευτες.

Είχαμε την ευλογία να μας δοθεί μια ανθρώπινη γέννηση και ακόμη να αξιωθούμε να φτάσουμε τα πόδια ενός Ζωντανού Δάσκαλου, του Αγαπημένου της ψυχής μας. Τα αγαπημένα πρόσωπα στον κόσμο που ζούμε παρουσιάζονται από καιρό σε καιρό και μας προσφέρουν για ένα μικρό διάστημα την αγάπη τους. Αλλά τέτοια είναι η απέραντη αγάπη του Αγαπημένου της ψυχής μας, ώστε λίγο να γυρίσουμε προς αυτόν, αμέσως μας γεμίζει με την αγάπη του κάθε στιγμή της ζωής μας. Η επιθυμία του είναι να μας πάρει πάνω από τους περιορισμούς του χρόνου, να μας περάσει μέσα από εσωτερικά βασίλεια και να μας οδηγήσει στον ίδιο τον Υπέρτατο Κύριο. Κι έτσι πλημμυρισμένοι μέσα στη θεία του αγάπη να φτάσουμε στον τελικό μας προορισμό. Τον προορισμό αυτό που είναι μια μέθη, μια ευλογία, μια μακαριότητα, όπου δεν υπάρχει χρόνος, διάστημα, ταξίδι, αρχή και τέλος. Αυτός ο προορισμός είναι ο Ωκεανός της Πανσυνειδητότητας, της αγάπης, της έκστασης, μιας κατάστασης στην οποία δεν υπάρχει εγώ κι εσύ. Δεν υπάρχει επιθυμία, προσκόλλησης, εγωισμός, ματαιοδοξία και μίσος παρά μόνο θεία μέθη, ευλογία και αγάπη. Τι παραπάνω θα μπορούσε να ποθήσει κανείς;

Αν λοιπόν παρόλα αυτά αποτύχει ο άνθρωπος στο να αξιοποιήσει ανάλογα τη ζωή του δεν είναι ασυγχώρητος; Και στην περίπτωση αυτή μπορεί να πανηγυρίζει τέτοιες επετείους;

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΑΤΟ

Το Τέλος των Μετεμψυχώσεων

Είναι γεγονός ότι όταν φτάσει κανείς στα πόδια του Δάσκαλου, γράφεται γι' αυτόν το τελευταίο κεφάλαιο ενός μακρού έπους των αμέτρητων γεννήσεων και θανάτων της ψυχής στο φυσικό κόσμο. Δεν πρέπει όμως να νομίζουμε ότι από τη στιγμή που φτάνουμε στα πόδια του Δάσκαλου, η ζωή μας απαλλάσσεται από τα βάσανα και γεμίζει με την πεμπτουσία της ευδαιμονίας και όλων των δώρων του Θεού επί της γης, ούτε ότι μόλις γίνουμε μαθητές του Δάσκαλου, θα απαλλαγούμε απ' όλες μας τις αρρώστιες, τη φτώχεια και την ατίμωση. Κάτι τέτοιο θα αποτελούσε μια παρεξήγηση, γιατί κάθε σκέψη λόγος ή πράξη επιφέρει μια ανάλογη αντίδραση, με αποτέλεσμα να πρέπει να αντιμετωπίσουμε το βαρύ φορτίο του κάρμα το οποίο αποκομίσαμε από τα έργα μας κατά τη διάρκεια των προηγούμενων και της τωρινής μας ζωής.

Δουλειά του Διδασκάλου είναι, όταν δει ότι το κάρμα μας τελειώνει σ' αυτή τη ζωή και ότι είμαστε καθαροί και αγνοί να μας βοηθήσει και να μας οδηγήσει στην Αιώνιά μας Κατοικία. Θέλει από μας να συμπληρώσουμε με επιτυχία το τελικό κεφάλαιο του βιβλίου της ζωής μας, ώστε να προχωρήσουμε στο δρόμο που οδηγεί στην επικοινωνία με το Θεό.

Αυτό το βαρύ φορτίο που κουβαλάμε αποτελείται από τρία είδη κάρμα. Πρώτα έχουμε το σαντσίτ ή αποθηκευμένο κάρμα, που είναι αυτό που συσσωρεύσαμε κατά τη διάρκεια πολλών ζωών μας από την εποχή του θλιβερού αποχωρισμού της ψυχής μας από το Θεό. Το κάρμα αυτό είναι πάνω από τις ανθρώπινες δυνατότητες να απαλειφθεί κατά τη διάρκεια της ζωής μας και είναι αυτό που ο Διδάσκαλος την ώρα της μύησης παίρνει από πάνω μας. Το δεύτερο είδος κάρμα είναι το πραλάμπτ κάρμα ή προς διευθέτηση κάρμα ή το πεπρωμένο όπως λένε και είναι αυτό που μας παραχωρήθηκε προς διευθέτηση σε αυτή μας τη ζωή. Το κάρμα αυτό είναι αποτέλεσμα πράξεών μας σε προηγούμενες ζωές, πρέπει δε να το εξαλείψουμε στην τωρινή μας ζωή. Το κάρμα αυτό είναι υπεύθυνο για τη σημερινή μας κατάσταση και τις συνθήκες διαβίωσής μας. Το είδος αυτό του κάρμα ελαττώνεται σε μεγάλο βαθμό με τη Χάρη του Διδασκάλου και διαλύεται όπως ο χημικός αραιώνει ένα πυκνό διάλυμα. Έτσι σαν παράδειγμα αν σύμφωνα με το κάρμα μας ήταν προδιαγεγραμμένο να πάμε στην αγχόνη, ο Διδάσκαλος μπορεί να μεταβάλει αυτή την αντίδραση σε ένα τρύπημα βελόνας. Άλλοτε πάλι αν είμαστε χρεωμένοι να περάσουμε μια βαριά ασθένεια αυτή μπορεί να αντικατασταθεί με μια ελαφρότερη.

Έτσι πολλές δυσάρεστες συνέπειες που είμαστε υποχρεωμένοι να υποφέρουμε αμβλύνονται από το Διδάσκαλο, ενώ άλλοτε πάλι πρέπει να τις υποστούμε σε κάποια ελαφρότερη μορφή. Ο Διδάσκαλος μπορεί επίσης να μας κάνει να

αποσβέσουμε ορισμένο πραλάμπτ κάρμα πιο έντονα σε μικρότερο χρονικό διάστημα ή λιγότερο έντονα σε μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

Λέγεται ότι ο μαθητής πρέπει να καταλάβει ότι στην πνευματικότητα και το μυστικισμό, τα σωματικά βάσανα, η φτώχεια και η ατίμωση θεωρούνται ευλογίες, οι οποίες δίνονται καμιά φορά σ' ένα μαθητή, έστω κι αν αυτός δεν είναι δυνατόν να αντιληφθεί τη σκοπιμότητά τους, Ο Χαζούρ Μπάμπα Σαουάν συνήθιζε να λέει ότι, όταν μια απ' αυτές τις ευλογίες μάς δοθεί πρέπει να θεωρούμε τους εαυτούς μας ευτυχείς γιατί βρισκόμαστε στη διαδικασία της εξάγνισης.

Όταν είμαστε υγιείς, όταν όλα μάς πηγαίνουν καλά στη ζωή, όταν τα παιδιά μας είναι χορτασμένα και όταν απολαμβάνουμε όλα τα καλά του Θεού στη γη, οι περισσότεροι από μας ξεχνάμε το Θεό, απολαμβάνοντας αυτά τα γήινα αγαθά. Όταν όμως διαπιστώσουμε ότι το σώμα μας δεν είναι σε πολύ καλή υγεία ή ότι οι εργασίες μας παρουσιάζουν προβλήματα, τότε στρέφουμε το βλέμμα μας στο Θεό για βοήθεια. Γενικά έχει αποδειχτεί ότι όταν υποφέρουμε λίγο, τότε θυμόμαστε το Θεό και γυρεύουμε τη μεγαλοσύνη του να έρθει για βοήθειά μας. Αντίθετα όταν βρισκόμαστε σε μια κατάσταση πλούτου και αφθονίας έχουμε την τάση να μη θυμόμαστε το Θεό. Απ' αυτή λοιπόν την άποψη η ασθένεια, η φτώχεια και η καταισχύνη μπορεί να πει κανείς ότι είναι ευλογίες. Και είναι «ευλογίες» γιατί μας βοηθούν να εξαγνίσουμε το χαρακτήρα μας. Πρώτα απ' όλα μάς διδάσκουν την ευγνωμοσύνη. Είμαστε ψυχροί και αδιάφοροι και πολύ σπάνια αισθανόμαστε ευγνωμοσύνη στο Θεό. Ένα από τα μεγαλύτερα ελαττώματα του ανθρώπου είναι η συνήθεια να εκμεταλλεύεται το καθετί στον υπέρτατο βαθμό. Λαχταρούμε για όλο και περισσότερα, προσευχόμαστε για όλο και περισσότερα, αλλά ξεχνάμε τη βασική μας υποχρέωση και το καθήκον, να οφείλουμε χάρη, στο Θεό, για οτιδήποτε μας δίνεται.

Όταν πάλι περνάμε μια περίοδο αφθονίας και καλής υγείας και όταν είμαστε στο ζενίθ της δόξας μας, γινόμαστε υπερφίαλοι και πομπώδεις και περιφρονούμε τους άλλους. Αντί να είμαστε ταπεινοί, γινόμαστε εγωιστές και καμιά φορά ακόμα εγωπαθείς. Αντίθετα όταν βρεθούμε άρρωστοι, χάνουμε αυτό μας τον εγωισμό. Όταν η ασθένεια μάς φέρνει στο κατώτερο σημείο της ύπαρξής μας, είναι τότε που αναπτύσσουμε συμπάθεια γι' αυτούς που βρίσκονται στην ίδια με μας κατάσταση. Όταν είμαστε άρρωστοι και αν ακόμα δεν έχουμε ποτέ προσευχηθεί, αρχίζουμε να προσευχόμαστε από τα κατάβαθα της ψυχής μας στο Θεό. Όταν υποφέρουμε, αρχίζουμε να αισθανόμαστε συμπάθεια για τους άλλους που βρίσκονται σε φυσική αγωνία. Όταν είμαστε άρρωστοι οι ίδιοι, καταλαβαίνουμε τι είναι να είναι άρρωστος κανείς. Αν κάποιος δεν έχει ποτέ αρρωστήσει θα μένει αδιάφορος και ασυγκίνητος στην αρρώστια των άλλων. Όταν βρεθούμε κάποτε σε πολύ άσχημη κατάσταση αρχίζουμε να προσευχόμαστε για τους άλλους όπως προσευχόμαστε για τον ίδιο μας τον εαυτό. Αναπτύσσουμε ταπεινοφροσύνη και συμπάθεια για όλους γύρω μας. Αυτός είναι και ο λόγος που οι Διδάσκαλοι καμιά φορά επιτρέπουν ώστε οι μαθητές τους να υποβάλλονται σε διάφορες καρμικές ταλαιπωρίες.

Το ίδιο συμβαίνει και με τη φτώχεια. Υπάρχει ένα Περσικό γνωμικό που λέει ότι όταν είσαι φτωχός, ακόμη και η σκιά σου σε εγκαταλείπει. Οι συγγενείς και οι

φίλοι είναι πιστοί όσο ευτυχούμε. Αλλά, όταν διατρέχουμε μια παρατεταμένη περίοδο φτώχειας και όλες μας οι ελπίδες έχουν χαθεί, τότε μας εγκαταλείπουν όλοι, συγγενείς, φίλοι και γνώριμοι κι εμείς αποκομμένοι καθώς είμαστε αρχίζουμε να αποσύρουμε την προσοχή μας από τον κόσμο και να την κατευθύνουμε μέσα μας. Αυτή η απόσυρση, η εσωστροφή είναι η βάση της πνευματικότητας. Έτσι λοιπόν βλέπουμε ότι η φτώχεια, η «ευλογία» αυτή, είναι δυνατό να οδηγήσει κάποιον στο κατώφλι της πνευματικότητας.

Όταν ακόμα γνωρίζουμε την καταισχύνη, όταν η υπόληψή μας μειωθεί, όταν χάσουμε τη συμπάθεια αυτών που μας περιτριγυρίζουν και στους οποίους βασιζόμαστε και όταν ακόμα προσποιούμαστε ότι πιστεύουμε μόνον στη βοήθεια του Θεού, αν κοιτάξουμε μέσα μας, θα δούμε ότι στην πραγματικότητα δε στηριζόμαστε σ' Αυτόν και μόνο, αλλά περισσότερο στις κολακείες των θαυμαστών μας και την καλή διάθεση των συγγενών και των φίλων μας. Νομίζουμε ότι σε περίπτωση ανάγκης αυτοί θα έρθουν σε βοήθειά μας. Αλλά, όταν τα πράγματα δεν πάνε καλά και στερηθούμε την καλή διάθεση και τη συμπάθεια των γύρω μας, τότε η προσοχή μας συγκλίνει και συγκεντρώνεται στο Διδάσκαλο και το Θεό. Τότε είναι που κάνουμε γρήγορη πρόοδο στο πνευματικό μονοπάτι.

Εκτός από το σαντισίτ ή αποθηκευμένο κάρμα και το πραλάμπτ ή προς διεύθυνση κάρμα ή πεπρωμένο, υπάρχει ένας τρίτος τύπος κάρμα, που έχει το όνομα κριγιάμαν ή καθημερινό κάρμα και είναι αυτό που δημιουργούμε κατά τη διάρκεια αυτής μας της ζωής και κάποτε θα αποτελέσει μέρος του αποθηκευμένου κάρμα.

Η ζωή του ανθρώπου δεν είναι τελείως προκαθορισμένη και περιορισμένη από το πεπρωμένο (πραλάμπτ κάρμα). Έχουμε ένα ποσοστό 25% ελεύθερης βούλησης με την οποία μας δίνεται η δυνατότητα να προκαλούμε νέες δράσεις και αντιδράσεις. Το 75% των γεγονότων της ζωής μας, οφείλονται σε αντιδράσεις από παλιό κάρμα και θεωρούνται ως προκαθορισμένα, αλλά οπωσδήποτε έχουμε όπως είπαμε πριν την ελευθερία να διαλέγουμε και να κάνουμε καλές ή κακές πράξεις.

Μπορεί να νομίζουμε ότι με το να κάνουμε καλές πράξεις θα πετύχουμε τη σωτηρία, αλλά τούτο δεν είναι σωστό. Σύμφωνα με τις παραδόσεις ο Κρίσνα έλεγε ότι «οι καλές πράξεις είναι δεσμά όπως δεσμά είναι και οι κακές πράξεις. Διαφέρουν ως προς το υλικό μόνο, αλλά είτε από χρυσό είτε από σίδηρο δεν παύουν να είναι δεσμά».

Όσον καιρό παραμένουμε στους τρεις κατώτερους κόσμους, δηλαδή το φυσικό, αστρικό και αιτιατό πεδίο, είμαστε δέσμοι από τις αντιδράσεις όλων μας των πράξεων. Ο νόμος της δράσης και της αντίδρασης επιτηρείται και λειτουργεί από την Αρνητική Δύναμη που ονομάζεται Καλ ή Διάβολος και η οποία ελέγχει τις τρεις αυτές κατώτερες περιοχές, έχοντας εγκαθιδρύσει ουρανούς ή παραδείσους και κολάσεις για την επιβράβευση ή την τιμωρία των ψυχών, ανάλογα με το κάρμα τους. Έτσι μετά το φυσικό θάνατο, κάθε ψυχή κρίνεται από τον Κύριο της Δικαιοσύνης, στον οποίο στην Ινδία έχει δοθεί το όνομα Νάραμ Ρατζ. Αν οι καλές πράξεις ενός ανθρώπου υπερέχουν των κακών, τότε η ψυχή του στέλνεται σ' έναν «παραδείσο», για ένα προκαθορισμένο κάθε φορά χρονικό διάστημα. Αν οι κακές υπερτερούν των καλών, αποστέλλεται σε μια «κόλαση», για ένα άλλο επίσης

ανάλογο χρονικό διάστημα. Οι μυστικιστές μιλούν ακόμη και για μια τρίτη περιοχή, το Αχράτ (Καθαρήριο), μια περιοχή που βρίσκεται μεταξύ του παράδεισου και της κόλασης και στην οποία αποστέλλονται οι ψυχές όταν υπάρχει ισορροπία μεταξύ των καλών και των κακών πράξεων. Μετά την εκπνοή τού προκαθορισμένου χρόνου παραμονής στον παράδεισο, την κόλαση ή το Αχράτ η ψυχή αποστέλλεται εκ νέου πίσω για μια καινούρια γέννηση πάνω στη γη. Βλέπουμε λοιπόν ότι η επιτέλεση καλών πράξεων μόνο, δεν οδηγεί στη λύτρωση, γιατί σύμφωνα με τον καρμικό νόμο θα πρέπει να συνεχίσουμε τον κύκλο των αναγεννήσεων, προκειμένου να δρέψουμε τους καρπούς των καλών μας πράξεων. Έτσι με τις δικές μας μόνο δυνάμεις είμαστε ανίκανοι να εξουδετερώσουμε το κάρμα μας. Πώς λοιπόν μπορούμε να σταματήσουμε αυτό τον κύκλο της επιστροφής ξανά και ξανά στις διάφορες μορφές της γήινης ζωής; Ο μόνος τρόπος διαφυγής απ' αυτό τον τροχό των μετενσαρκώσεων είναι να έρθει κανείς κάτω από την προστασία ενός Ζωντανού Τέλειου Διδασκάλου, ο οποίος είναι ικανός να μηδενίσει αυτό το κάρμα με το να μας δώσει μια επαφή με το Φως και τον Ήχο του Θεού, ή Λόγο ή Νάαμ. Αυτός που έχει την τύχη να χαίρει αυτής της ευλογίας, υπερβαίνει τις καρμικές αλυσίδες, είτε είναι σιδερένιες, είτε είναι χρυσές. Ο Διδάσκαλος είναι ικανός να μας πάρει πάνω από τα όρια των τριών κόσμων, στο τέταρτο επίπεδο, το Μπάνουαρ Γκούφα, όπου η ψυχή αποβάλλει τα δεσμά του νου, της ύλης και της ψευδαίσθησης.

Οι καρμικοί λογαριασμοί των ψυχών που μούνται, έρχονται κάτω από τα προστατευτικά φτερά του Διδασκάλου και διευθετούνται απ' αυτό τον ίδιο. Οι Διδάσκαλοι μάς λένε ότι όσοι έχουν ισχυρή δύναμη θέλησης και με τη Χάρη και την καθοδήγηση του Διδασκάλου, μπορούν να αποφεύγουν να δημιουργούν νέο κάρμα. Με αυτό το 25% της ελεύθερης βούλησης με το οποίο μπορούμε να προσθέτουμε στον καρμικό μας λογαριασμό δράσεις και αντιδράσεις, αν κάνουμε μια συνεχή προσπάθεια και ακολουθούμε τις εντολές του Διδασκάλου, μπορούμε να ελαττώσουμε κατά 5 ή 10% ή και ακόμη περισσότερο τις πιθανότητες να δημιουργούμε νέο κάρμα.

Στην πραγματικότητα αν παραδοθούμε τελείως στη Θεία Θέληση το κριγιάμαν ή καθημερινό κάρμα ελαττώνεται στο μηδέν. Αν χρησιμοποιήσουμε σωστά το ποσοστό της ελεύθερής μας βούλησης ζώντας μια ηθική ζωή, αφιερώνοντας χρόνο για διαλογισμό και προσφέροντας ανιδιοτελώς τις υπηρεσίες μας στο συνάνθρωπό μας, μπορούμε να αποφύγουμε να δημιουργούμε νέο κάρμα για το οποίο θα πρέπει να δρέψουμε νέους καρπούς. Αυτός είναι και ο λόγος που συνιστάται η τήρηση του ημερολόγιου αυτοελέγχου που συνέταξε ο Σαντ Κιρπάλ Σινγκ. Είναι ένας τρόπος ελέγχου των παραπτωμάτων μας ώστε να μη δημιουργούμε νέο κάρμα.

Ο Ζωντανός Διδάσκαλος μας βοηθάει να κλείσουμε το τελευταίο κεφάλαιο του έπους των μετενσαρκώσεων μέσω των οποίων διέρχεται η ψυχή μας. Πρώτα γιατί κατά την ώρα της μύησης το αποθηκευμένο κάρμα μας αφαιρείται τελείως από το Διδάσκαλο.

Στη συνέχεια ο Διδάσκαλος μεσολαβεί ώστε το προς διευθέτηση κάρμα να εξαντλείται κατά τρόπο ελαστικό για το μαθητή. Επίσης ο Διδάσκαλος δίνει στο μαθητή οδηγίες και πληροφορίες για το πώς να ζει μια πνευματική ζωή, ώστε να αποφεύγει να δημιουργεί νέο κάρμα και τέλος αν ο μαθητής μάθει να υπερβαίνει τη σωματική του συνειδητότητα, λαβαίνει από το Διδάσκαλο το δώρο της θείας έκστασης, της ευλογίας και της χαράς. Μέσα σ' αυτή την ατελείωτη ευδαιμονία, ο μαθητής περνάει κάθε πόνο, βάσανο ή έννοια από το υπολειπόμενο κάρμα που του επιφυλάσσει η ζωή και άτρωτος απ' αυτά μπορεί να προχωρήσει χαρούμενος στο ταξίδι της ένωσής του με το Δημιουργό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ

Ο Αιώνιος Νυμφίος

Καθώς ανέβαινα τη σκάλα που οδηγεί σ' αυτό το χώρο, βρέθηκα απροσδόκητα σε μια ατμόσφαιρα ευθυμίας, χαράς και εορτασμού. Ρωτώντας, μου είπαν ότι γινόταν ένα γαμήλιο γλέντι. Τότε σκέφτηκα ότι αυτό το περιβάλλον θα ταίριαζε και στην περίπτωση μας καθώς ερχόμουν σ' αυτή μας εδώ τη συγκέντρωση, που πραγματοποιείται προκειμένου να πετύχουμε ένα «θείο γάμο», γιατί μοναδικός σκοπός της συγκέντρωσής μας είναι ακριβώς να βρούμε κι εμείς έναν τρόπο να εξασφαλίσουμε το γάμο μας με το Θεό, τον Αιώνιο Σύζυγο.

Κάθε άνθρωπος πάνω στη γη επιδιώκει να αποκτήσει αιώνια ευδαιμονία, αιώνια ειρήνη, γαλήνη και έκσταση. Αλλά τις περισσότερες φορές δεν πετυχαίνει να εκπληρώσει αυτές τις επιθυμίες της καρδιάς του.

Ο μεγάλος μυστικιστής ποιητής της Περσίας Μαουλানা Ρούμι περιγράφει ως εξής την κατάσταση στην οποία βρίσκεται η ψυχή ενώ κατοικεί στο γήινο επίπεδο, στο έργο του Μασνάβι που είναι γνωστό σαν το Κοράνιο της Περσικής γλώσσας.

*Άκουσε το συναρπαστικό ήχο της φλογέρας
και προσπάθησε να συλλάβεις το μήνυμα που στέλνει.
Στην πραγματικότητα διηγείται την ιστορία του αποχωρισμού,
του αποχωρισμού της ψυχής από το Θεό...*

Νομίζω ότι πρέπει να μελετήσουμε την ιστορία του αποχωρισμού της ψυχής από το Δημιουργό της και να δούμε πώς μπορεί να τελειώσει ο πόνος, η λύπη και η αγωνία που είναι τα αποτελέσματα αυτού του αποχωρισμού.

Όλες οι ιερές γραφές συμφωνούν ότι ο Θεός είναι αγάπη, ότι η ψυχή μας καθώς είναι της ίδιας ουσίας με τον Θεό είναι επίσης αγάπη και ότι ο δρόμος πίσω στο Θεό είναι δια μέσου της αγάπης. Είναι μια ιστορία αγάπης λοιπόν, η ιστορία του πάθους της ψυχής να ενωθεί με τον Αγαπημένο της και την ιστορία αυτή τη συναντάμε παντού σ' όλη τη μυστικιστική βιβλιογραφία. Η βιβλιογραφία είναι επίσης γεμάτη από περιγραφές του πόνου και του πάθους της ψυχής, προκειμένου αυτή να ξαναενωθεί με την Υπερψυχή, το Θεό δηλαδή. Και όταν αυτή η ένωση, αυτός ο γάμος επιτευχθεί, η ευδαιμονία της ψυχής καθώς δεν υπάγεται στους περιορισμούς του χρόνου, είναι αδύνατο να περιγραφεί με γήινες λέξεις. Όπως λέει η Μίρα Μπάι:

*Ευλογημένη είναι η Μίρα, που σύζυγός της είναι ο Κύριος,
που καθώς Αυτός είναι αθάνατος,
εκείνη δε θα τον χάσει, για να γνωρίσει λύπη...*

Μια συνηθισμένη αλληγορία που συναντάμε στα μυστικιστικά βιβλία, μας παρουσιάζει, τους μαθητές, να είμαστε μελλοντυμφοι, ανεξάρτητα του αν είμαστε άντρες ή γυναίκες και να υπάρχει ένας μοναδικός νυμφίος, ο Αιώνιος Νυμφίος, ο Θεός.

Σύμφωνα με τους μυστικιστές, μόνο όταν η ψυχή νυμφευθεί τον Υπέρτατο Νυμφίο, τελειώνει γι' αυτήν η τραγική ιστορία τού αποχωρισμού της και πετυχαίνει αθανασία. Έτσι, όλοι περιμένουμε να έρθει η ευτυχισμένη στιγμή όταν θα σφυρηλατηθούν τα δεσμά της γαμήλιας αυτής σχέσης που θα μας ενώσει με τον Αιώνιο Νυμφίο, έστω κι αν συμβαίνει ό,τι και στις γήινες σχέσεις, όπου η νύφη και ο γαμπρός στενοχωριούνται και υποφέρουν μέχρι να φτάσουν ακριβώς στη στιγμή της ένωσής τους.

Στις Ινδίες κατά τη διάρκεια της τελετής του γάμου συνηθίζεται να υπάρχει μια ορχήστρα εγχόρδων των οποίων οι μελωδικές χορδές προσπαθούν να αποδώσουν τον πόθο του γαμπρού να δει τη νύφη. Καθώς ο γαμπρός πλησιάζει, η μουσική της ορχήστρας γίνεται όλο και πιο δυνατή και ο ρυθμός όλο και πιο γρήγορος, πράγμα που συμβολίζει τους όλο αυξανόμενους χτύπους της καρδιάς του γαμπρού, μέχρι τη στιγμή που αυτός θα συναντήσει τη νύφη και θα αρχίσει η ιεροτελεστία του γάμου.

Προκειμένου για την πνευματικότητα, όσο μεγαλύτερη είναι η δύναμη του αισθήματος αποχωρισμού, τόσο γρηγορότερα επέρχεται η εκπλήρωση της επιθυμίας μας να ενωθούμε με τον Αθάνατο Νυμφίο.

Επειδή ο διαλογισμός είναι το μέσον με το οποίο μπορούμε να συναντήσουμε τον Αγαπημένο, οι Διδάσκαλοι συνιστούν όταν καθόμαστε σε διαλογισμό να θυμόμαστε τον Αγαπημένο μας από τα βάθη της καρδιάς μας. Τότε θα αισθανθούμε τον πόνο του αποχωρισμού, με όλη τη σημασία της λέξης. Ένα πραγματικά έντονο αίσθημα αποχωρισμού. Αυτός είναι ο λόγος που οι άγιοι και οι Διδάσκαλοι μάς ζητούν να ψάλλουμε ή να διαβάσουμε πριν το διαλογισμό κάποιον ύμνο απ' αυτούς που εκφράζουν την έντονη επιθυμία της ψυχής για τη συνάντησή της με τον Αγαπημένο, που να εκφράζει απομάκρυνση από τα γήινα προβλήματα και τις γήινες ενασχολήσεις και που να μιλάει για την υπέρμετρη επιθυμία της ένωσης με τον Αθάνατο Νυμφίο. Και όταν πλησιάζει η στιγμή να φτάσουμε τον Αγαπημένο μέσα στο διαλογισμό, δεν έχουμε παρά να σκεφτόμαστε ένα πράγμα, μόνον ένα, και να φέρνουμε στο μυαλό μας τη μορφή Ενός μόνο, προκειμένου να απομακρυνθεί καθετί άλλο, καθετί το γήινο.

Ο διαλογισμός είναι ένα μονοπάτι σταθερής και αταλάντευτης αφοσίωσης. Αλλά αυτό που γενικά συμβαίνει όταν καθόμαστε για διαλογισμό είναι ότι συγχρόνως σκεφτόμαστε διάφορους ανθρώπους, τόπους και υποθέσεις. Το αποτέλεσμα είναι ότι, και δεν πετυχαίνουμε τον πρωταρχικό σκοπό της ανθρώπινης μας ύπαρξης και καθυστερούμε πολύ για την επίτευξη αυτού του σκοπού.

Αν αποφασίσουμε να γίνουμε ένα με το Θείο Αγαπημένο, τότε το πρώτο που έχουμε να κάνουμε στο Πνευματικό Μονοπάτι είναι να βάλουμε ορισμένες προτεραιότητες. Ο Σαντ Κιρπάλ Σινγκ όταν τέλειωσε το σχολείο του θέλησε να πάρει αποφάσεις για ότι θα έπρεπε να κάνει στη ζωή του και προσπάθησε να αξιολογήσει

τις επιδιώξεις του και να τις κατατάξει ανάλογα με την προτεραιότητα που έπρεπε να τους δώσει. Τελικά κατέληξε στο εξής συμπέρασμα: «ο Θεός πρώτα και μετά οι γήινες υποθέσεις», και επειδή ποτέ δεν αναίρεσε την απόφασή του αυτή, πέτυχε το σκοπό του. Έτσι κι εμείς αν πάρουμε μια παρόμοια απόφαση, θα πρέπει ο υπ' αριθμόν ένα σκοπός της ζωής μας, η πρώτη προτεραιότητα να δοθεί στην ένωσή μας με τον Αγαπημένο. Θα πρέπει να ασκούμε βέβαια τα γήινα μας καθήκοντα και τις υποχρεώσεις αλλά μ' ένα πνεύμα χωρίς προσκόλληση σ' αυτά. Αν κατορθώσουμε ο νους μας να λειτουργεί με αυτό τον τρόπο, η μέρα της ένωσής μας με τον Αγαπημένο δε θα αργήσει να έρθει.

Εξυμνώντας το Δάσκαλό του ο Μπάι Ναντ Λαλ Γκόγια έλεγε: «Μία φορά μόνο να ρίξεις το ζωογόνο σου βλέμμα επάνω μας, είναι αρκετό για να πετύχουμε το σκοπό της ζωής μας». Έτσι κι εμείς μπορούμε να πετύχουμε την ένωση με τον Αιώνιο Αγαπημένο μέσω της θείας καθοδήγησης ενός Ζωντανού Διδασκάλου, ο οποίος θα μας παραχωρήσει το δώρο του Θείου Λόγου. Οι Σούφι μυστικιστές αποκαλούν τον Ζωντανό Διδάσκαλο, Θείο Οινοχόο. Και είναι αυτός, λένε, που μας αποτοξινώνει με το ακτινοβόλο του βλέμμα και μας μεθάει με το κρασί της θείας έκστασης.

Στην ορολογία των Σούφι, των Ουρντού και των Περσών ποιητών η λέξη «οίνος», σημαίνει πάντοτε τον οίνο της πνευματικότητας και όχι το κοινό κρασί. Η μέθη που προκαλεί ο φυσικός οίνος φεύγει με την παρέλευση τριών ως τεσσάρων ωρών, ενώ ο οίνος του Λόγου του Θεού, ο οίνος της αγάπης του Θεού, προκαλεί έκσταση που δεν ελαττώνεται και όποιος τον γευτεί θα απολαμβάνει μια αιώνια μέθη.

Υπάρχει μια σχετική ιστορία από τη ζωή του Γκουρού Νάνακ. Όταν ο Μπάμπαρ, ο ιδρυτής της Μογγολικής Αυτοκρατορίας έγινε Αυτοκράτορας των Ινδιών τον έριξε στη φυλακή. Στη φυλακή ο Γκουρού Νάνακ ήταν υποχρεωμένος να αλέθει σιτάρι με ένα χειροκίνητο μύλο. Όταν κάποτε οι υπασπιστές του Μπάμπαρ πήγαν στη φυλακή, έμειναν κατάπληκτοι βλέποντας τον Γκουρού Νάνακ να προσεύχεται και το χειροκίνητο μύλο να εργάζεται μόνος του. Αναστατωμένοι, γύρισαν στον Μπάμπαρ και του είπαν ότι προφανώς ο Νάνακ ήταν άνθρωπος του Θεού, γιατί ενώ προσευχόταν ο μύλος άλεθε μόνος του. Φοβούμενος ο Μπάμπαρ ότι ο Άγιος με τη δύναμη που διέθετε θα μπορούσε να του κάνει κακό, τον φώναξε στην αυλή του και για να τον καλοπιάσει του πρόσφερε ένα φλιτζάνι με χασίσι λέγοντάς του: «Είμαστε αδερφοί, ας μοιραστούμε αυτό το ποτό». Ο Γκουρού Νάνακ ευγενικά αρνήθηκε λέγοντας: «Μπάμπαρ, αυτό το ποτό μεθάει μόνο για λίγο, ενώ ο οίνος του Νάαμ, του Αθάνατου Λόγου, τον οποίο εγώ πίνω, προκαλεί μια αιώνια μέθη».

Αυτή είναι και η διαφορά μεταξύ του φυσικού οίνου και αυτού του Λόγου που μας παραχωρείται από το Διδάσκαλο. Ο Θεός Οινοχόος μάς μεθάει με την αγάπη του, δίνοντάς μας μια μοναδική γουλιά και θέτοντάς μας έτσι σε συνειδητή επαφή με το Προαιώνιο Φως και τον Ήχο του Θεού, την ημέρα της μύησης. Μας παραχωρεί το φλιτζάνι με τον οίνο της αθανασίας από την πρώτη μας επαφή με αυτόν. Όπως γράφω σε ένα ποίημά μου:

*Η αγάπη είναι η αρχή και το τέλος και των δύο κόσμων.
Και έχω φέρει αυτό το αθάνατο κρασί για να μοιραστεί σε όλους...*

Σ' αυτό τον εφήμερο κόσμο, που όλα τα πράγματα έχουν μια περιορισμένη διάρκεια, μόνο η αγάπη του Θεού είναι κάτι το αθάνατο. Οι Θείοι Οινοχόοι προσφέρουν αυτό το δώρο της αιώνιας αγάπης και το παρέχουν με απλοχεριά, αδειάζοντας τις υδρίες της θείας αγάπης σε όλους.

Όταν οι Διδάσκαλοι έρχονται σ' αυτό τον κόσμο δεν έρχονται για κάποια συγκεκριμένη ομάδα ανθρώπων, για κάποια συγκεκριμένη χώρα. Έρχονται για το σύνολο της ανθρωπότητας. Έχοντας οι ίδιοι πετύχει την αθανασία, παρέχουν αθανασία και σ' αυτούς που έρχονται σε επαφή μαζί τους. Πρώτα μας διδάσκουν να ακολουθούμε μια ηθική ζωή, γιατί η αγνότητα είναι η βάση της πνευματικής προόδου. Ο Σαντ Κιρπάλ Σινγκ, συνήθιζε να λέει ότι: «Είναι δύσκολο να γίνεις άνθρωπος, αλλά αν κατορθώσεις και γίνεις άνθρωπος με την πραγματική έννοια της λέξης άνθρωπος, δεν είναι πια δύσκολο να βρεις το Θεό». Οι Διδάσκαλοι μάς διδάσκουν μια καθολική θρησκεία για όλες τις ανθρώπινες υπάρξεις, τη «Θρησκεία του Ανθρώπου».

Η διδασκαλία τους αυτή δεν έχει καμιά απολύτως σχέση με τις υπάρχουσες θρησκείες. Αντίθετα μας συνιστούν αν είμαστε Χριστιανοί να παραμείνουμε αληθινοί Χριστιανοί, αν είμαστε Σιχ να παραμείνουμε αληθινοί Σιχ, και αν Μωαμεθανοί ομοίως να παραμείνουμε αληθινοί Μωαμεθανοί. Θα πρέπει δηλαδή να παραμείνουμε πιστοί στη θρησκεία μας, στις παραδόσεις μας και στην κοινωνία μας και συγχρόνως θα πρέπει να αγωνιστούμε για την ένωσή μας με τον Αιώνιο Αγαπημένο.

Ο Ζωντανός Διδάσκαλος μπορεί να μας βοηθήσει να πετύχουμε τον πραγματικό πόθο της καρδιάς μας. Μπορεί να πετύχει όλες τις διευθετήσεις για το γάμο μας με το Θεό.

Με την ώθηση που δεχόμαστε από την ακτινοβολία του Δάσκαλου, γινόμαστε ικανοί να υπερβούμε τη σωματική μας συνειδητότητα. Μας ανοίγει τον εσωτερικό οφθαλμό και βλέπουμε το Θείο Φως, το οποίο μας φωτίζει για να ανεβούμε ψηλότερα και να συνδεθούμε με την ακτινοβόλο μορφή του. Στη συνέχεια μας οδηγεί να διασχίσουμε τα ψηλότερα πνευματικά επίπεδα, μέχρι που τελικά φτάνουμε στο ψηλότερο σημείο της πνευματικότητας, το σημείο όπου ο γάμος της ψυχής με τον Αιώνιο Νυμφίο, λαμβάνει χώρα. Αυτό είναι το σημείο όπου η σταγόνα του νερού ενώνεται με τον ωκεανό και γίνεται ωκεανός και η ακτίνα του φωτός, ενώνεται με τον ήλιο και γίνεται ήλιος. Έτσι ενωμένοι με τον Αγαπημένο, παύουμε να σκεφτόμαστε τον εαυτό μας και ξεχνάμε καθετί που έχει σχέση με τη μικρή μας ατομικότητα. Αποκτάμε αιώνια ευλογία, αιώνια ειρήνη και αιώνια ευδαιμονία.

Αυτός είναι ο τρόπος με τον οποίο μπορεί να τελειώσει η τραγική ιστορία του αποχωρισμού μας, όταν δηλαδή η μελλόνυμφη ψυχή, ενωθεί με τον Αθάνατο Νυμφίο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΔΕΚΑΤΟ

Το Δίλημμα του Ανθρώπου

Ο Χαφίζ μάς δίνει σ' ένα ποίημά του μια ζωντανή παρομοίωση για τις παράδοξες βουλές του Θεού και για την όχι αξιοζήλευτη κατάσταση του ανθρώπου.

*Ο άνθρωπος είναι δεμένος χειροπόδαρα πάνω σε μια σανίδα
και ρίχνεται στη μανιασμένη θάλασσα
με την εντολή να μην επιτρέψει ούτε σε μια σταγόνα νερό,
να υγράνει τα ρούχα του...*

Έτσι εκφράζει ο Πέρσης μυστικιστής το παράπονό του για τη δικαιοσύνη του Θεού αλλά και τη δραματική κατάσταση στην οποία βρίσκεται ο άνθρωπος. Πραγματικά είμαστε δεμένοι σε μια σανίδα και εγκαταλειμμένοι στη μέση της θάλασσας. Η κατάστασή μας είναι στην κυριολεξία αξιολύπητη. Η ψυχή λαχταράει να ενωθεί με το Δημιουργό της, αλλά παρ' όλη την προσπάθεια που καταβάλλει, φαίνεται ανίκανη να επιτελέσει ακόμη και την ελάχιστη πρόοδο.

Αυτά τα λόγια του Χαφίζ εκφράζουν τη φωνή της ψυχής. Ο άνθρωπος είναι μόνος του και βρίσκεται αβοήθητος μέσα στα φουρτουνιασμένα κύματα του υλικού κόσμου και συγχρόνως του ζητείται, καθώς επιπλέει μέσα σ' αυτά τα κύματα να μην αφήσει ούτε μια σταγόνα από τα εγκόσμια να τον υγράνει.

Πόσο δύσκολο, πόσο αδύνατο είναι να εκπληρώσει κανείς αυτή την επιταγή. Είμαστε όλοι μερδεμένοι μέσα στον ιστό των ψευδαισθήσεων, αιχμάλωτοι των αισθήσεων και του νου. Η ψυχή έχει τόσο πολύ ταυτιστεί με το νου, ώστε δεν μπορεί να αναγνωρίσει την προέλευσή της. Θεωρεί ότι είναι ένα με το ανθρώπινο σώμα και όχι κάτι το τελείως ανεξάρτητο απ' αυτό. Όπως διαβάζουμε στις Ινδικές γραφές:

*Η ανάγκη για τροφή και ύπνο και οι επιθυμίες της σάρκας,
μας δένουν το πνεύμα στο σώμα, με χίλιους πειρασμούς.*

Η αιτία της σκλαβιάς μας είναι ο νους, ο οποίος διαρκώς ζητάει ευχαρίστηση και ηδονή. Βρίσκεται σε ένα διαρκή πειρασμό για ταυτόχρονη αναζήτηση όλων των ηδονών αυτού του κόσμου, χωρίς ποτέ να ικανοποιείται από καμιά απ' αυτές. Σ' αυτή την κατάσταση πλάνης βρισκόμαστε πάνω στη γη. Οι αισθήσεις, μας παρασύρουν στον κόσμο που μας περιβάλλει. Αν το βλέμμα μας πέσει σ' ένα ωραίο αντικείμενο, εντυπωσιαζόμαστε απ' αυτό. Αλλά, η φυσική ομορφιά που βλέπουμε, η ομορφιά του ανθρώπινου σώματος, η ομορφιά των λουλουδιών, των δέντρων, των ποταμών και των βουνών, δεν είναι η αληθινή ομορφιά, είναι μια εφήμερη

αντανάκλαση. Η πραγματική ομορφιά βρίσκεται μέσα μας και είναι αυτή η προαιώνια Αρχή, που πάλλει μέσα στην καρδιά κάθε ύπαρξης και κάθε αντικειμένου αυτής της Δημιουργίας.

Ο Σαντ Κιρπάλ Σινγκ έλεγε ότι έστω και μια από τις αισθήσεις μας αν παραμένει σε δράση, είναι αρκετή για να μας καταστρέψει. Τα έντομα που εξουσιάζονται από την αγάπη τους για το φως, πολλές φορές καίγονται στη φωτιά. Όταν δουν τη φλόγα ενός καντηλιού πετούν μέσα σ' αυτήν και καταστρέφονται. Το ελάφι είναι το πιο ταχύ και το πιο ελεύθερο από τα ζώα και είναι ικανό με τη σβελτάδα του να ξεφεύγει από τη λεοπάρδαλη, και τον τίγρη. Παρ' όλα αυτά όταν ακούει τον ήχο του τύμπανου, προσελκύεται απ' αυτόν με αποτέλεσμα να αιχμαλωτίζεται και να περνάει το υπόλοιπο της ζωής του σε κάποιο ζωολογικό κήπο ή σε κάποιο ιδιωτικό πάρκο. Το ψάρι πέφτει θύμα της λαιμαργίας του. Περιπλανιέται ελεύθερο στο ποτάμι όπου βρίσκει και την τροφή του, αλλά όταν κάποιος ψαράς ρίχνει το δολωμένο του αγκίστρι, εκείνο ανυποψίαστο καταπίνει το δόλωμα, πληρώνοντας τη λαιμαργία με τη ζωή του. Ένα από τα ισχυρότερα πλάσματα είναι ο ελέφαντας. Είναι τόσο ογκώδης και δυνατός που μπορεί να ξεριζώσει δέντρα. Αλλά έχει μια αδυναμία., είναι τυφλός από ερωτισμό. Έτσι αυτοί που θέλουν να τον αιχμαλωτίσουν σκάβουν μια μεγάλη τάφρο, την οποία σκεπάζουν με κλαριά, φύλλα και χώμα και στη συνέχεια τοποθετούν ένα ομοίωμα θηλυκού ελέφαντα στην κατάλληλη θέση κοντά στην τάφρο. Ο αρσενικός ελέφαντας καθώς τρέχοντας έρχεται με την επιθυμία να συναντήσει το θηλυκό, πέφτει απερίσκεπτα στην παγίδα. Αδυνατώντας να ξεφύγει αφήνεται εκεί μερικές μέρες νηστικός μέχρι που ημερεύει και γίνεται δυνατή η εξημέρωσή του.

Ότι είναι για τον ελέφαντα η σεξουαλική επιθυμία είναι για την μπάνβρα, ένα είδος μέλισσας, η οσμή. Η μπάνβρα έχει την ικανότητα να τρυπάει και το σκληρότερο ξύλο. Παρ' όλα αυτά η αγάπη της για την ευωδιά ενός συγκεκριμένου λουλουδιού έχει σαν αποτέλεσμα να φυλακίζεται απ' αυτό και να πεθαίνει.

Μ' αυτά τα παραδείγματα ο Σαντ Κιρπάλ Σινγκ ήθελε να δείξει ότι καθεμιά από τις αισθήσεις είναι πηγή μεγάλου πειρασμού και ότι και μια από αυτές αν μένει ανεξέλεγκτη είναι ικανή και τα πιο ισχυρά δημιουργήματα να τα οδηγήσει στη σκλαβιά και το θάνατο. Αυτός είναι ο λόγος που ο άνθρωπος στον οποίο όλες οι αισθήσεις είναι εξαιρετικά ανεπτυγμένες, είναι ιδιαίτερα ευάλωτος.

Ο Χαφίζ σ' ένα φλογερό ποίημά του, κάνει έκκληση στο Θεό για επιείκεια. Αναφέρεται στους άπειρους πειρασμούς, τους οποίους έχει να αντιμετωπίσει ο άνθρωπος και από την αδυναμία του να ανταποκριθεί στις επιταγές του Θεού και να παραμένει ανεπηρέαστος από την επαφή του με τον υλικό κόσμο. Κάποιος που κάθεται κοντά στη θάλασσα και παρατηρεί τα μεγάλα κύματα να ξεσπούν στην ακτή, ξεπλύνοντας και παρασύροντας το καθετί που είναι πάνω στην άμμο, μπορεί να καταλάβει γιατί ο άνθρωπος όταν παρασυρθεί μέσα σ' αυτά, δεν μπορεί να αποφύγει να βραχεί και να παραμένει στεγνός και ανέπαφος.

Ο ποιητής Σαμίμ Καρχανί λέει σ' ένα ποίημά του:

Από τη μια μεριά ο Δημιουργός μάς ζητάει

*να ακολουθήσουμε το μονοπάτι της δικαιοσύνης
Και από την άλλη μας έχει κλείσει το δρόμο
με κάθε δυνατό πειρασμό.*

Καθώς περνάει η ζωή μας και καθώς ακολουθούμε το δρόμο της επιστροφής μας, προσπαθούμε να είμαστε πολύ προσεκτικοί με το φόβο να μην ξεγελαστούμε και υποπέσουμε σε πειρασμό. Περίεργο πραγματικά είναι το θέλημα του Θεού και παράδοξο το φαινόμενο της ζωής. Μας χαρίζεται αθανασία αν μπορέσουμε να ακολουθήσουμε το σωστό δρόμο, ο οποίος δρόμος σε κάθε βήμα του είναι σπαρμένος με επιθυμίες και πειρασμούς. Υπομένουμε λοιπόν αυτό το παράδοξο της ζωής και τελικά φτάνουμε σ' ένα σημείο απελπισίας. Όσο σκληρά και αν εργαζόμαστε, όσο ειλικρινά και αν επιθυμούμε να επιστρέψουμε στο Δημιουργό, είναι τόσα τα εμπόδια και οι πειρασμοί που δεν αργούμε να διαπιστώσουμε με απελπισία, την αδυναμία και την ανικανότητά μας. Τότε, όταν δηλαδή η ψυχή αντιληφθεί ότι της είναι αδύνατο να ξεφύγει απ' αυτή την κατάσταση, καταφεύγει στον Κύριο και Τον ρωτάει γιατί την καταδίκασε με ένα τέτοιο πεπρωμένο. Πώς, Τον ρωτάει, μέσα σε τόσο πολλές δίνες και παγίδες, μέσα στα παλινροιακά κύματα μπορεί να κρατηθεί, αυτή, στεγνή; Και καθώς όλο και περισσότερο συνειδητοποιεί την απελπισία της και την ανικανότητά της να προστατευτεί και να κρατηθεί ασφαλής, η διαμαρτυρία της μετατρέπεται σε προσευχή. Η ψυχή στρέφεται στο Δημιουργό της για βοήθεια, γιατί χωρίς Αυτόν τίποτα δεν μπορεί να πετύχει. Μόνη με τις δυνάμεις της δεν μπορεί να βρει Σωτηρία. Υπάρχει μόνο ένας δρόμος, μόνο μία λύση στο πρόβλημά της. Η βοήθεια και η προστασία του Κυρίου. Προσεύχεται σ' Αυτόν λοιπόν, να έρθει σε βοήθειά της και να τη σώσει από την καταστροφή. Ο Θεός και μόνο Αυτός, μπορεί να την προστατεύσει και να διατηρήσει τα ενδύματά της στεγνά. Και όταν μια τέτοια φωνή για βοήθεια έρχεται από τα κατάβαθα της ύπαρξής μας, ο Θεός δεν μπορεί παρά να την ακούσει. Ο Γκουρού Γκομπίντ Σινγκ έλεγε πως ο Κύριος πριν να ακούσει την κραυγή του ελέφαντα, ακούει τη φωνή του μυρμηγκιού αν αυτή έρχεται από τα βάθη της καρδιάς του. Έτσι η ψυχή καθώς αντιλαμβάνεται την αδυναμία της φωνάζει στον Κύριο: «Προσπάθησα το καθετί, εξάντλησα τις δυνάμεις μου, αλλά μάταια. Ακολούθησα πιστά το μονοπάτι των καλών πράξεων. Διάβασα τις γραφές και εφάρμοσα σχολαστικά τα θρησκευτικά μου καθήκοντα και τις υποχρεώσεις, νήστευα και προσκύνησα ιερούς τόπους, αλλά παρ' όλα αυτά βρίσκω τον εαυτό μου αδύνατο και ανίκανο να γυρίσει κοντά Σου. Δεν μπόρεσα να σε πλησιάσω ούτε κατά ένα βήμα. Οι φίλοι, οι συγγενείς και οι γείτονές μου, δεν μπόρεσαν να μου προσφέρουν καμιά βοήθεια. Είμαι απελπισμένη και αντιμετωπίζω πόνους και πειρασμούς που σαν μεγάλα κύματα με παρασύρουν και με καταποντίζουν. Δεν έχω πια άλλες δυνάμεις. Εργάστηκα σκληρά και, τίμια και παρόλα αυτά είμαι ανίκανη να προχωρήσω έστω και μία ίντσα. Κύριε αν δε με βοηθήσεις, αν δε με προστατεύσεις, αν δε με ελεήσεις, δεν είμαι ικανή μονάχη μου να πετύχω τίποτα».

Όταν αυτή η κραυγή ξεπηδήσει μέσα από την ψυχή ο Θεός την ακούει και την προσέχει. Μόλις ο πόθος να ενωθούμε με Αυτόν γεμίσει την καρδιά μας, αρχίζει

μια συνεχής αγωνία και μια συνεχής απελπισία για την αδυναμία μας να πραγματοποιήσουμε αυτή μας την επιθυμία. Τότε ο Κύριος δεν μπορεί παρά να λάβει υπόψη του αυτή την κραυγή της ψυχής μας και να στερξει να ανταποκριθεί.

Όταν παραδοθούμε τελείως στην προστασία Του, δεχόμενοι τη μηδαμινότητά μας, τότε Εκείνος αναλαμβάνει το καθετί. Παίρνει ένα ανθρώπινο σώμα και κατεβαίνει στη γη προκειμένου να μας βοηθήσει να επιστρέψουμε στην οικία του Πατρός... «Ο Λόγος έγινε σαρξ και κατώκησεν μεταξύ ημών» αναφέρεται στη Βίβλο των Χριστιανών, ενώ οι Άραβες χρησιμοποιούν τη λέξη Κούντα (Khuda). Στην αραβική γλώσσα είναι μια προσφώνηση του Κυρίου και γραμματικά σημαίνει «αυτός που έρχεται κοντά μας». Ο Θεός δηλαδή ο Ίδιος είναι που έρχεται κοντά μας με τη μορφή του Υιού, ενός Θεανθρώπου δηλαδή. Οι Θεάνθρωποι έρχονται για τη σωτηρία μας και είναι ενσωματώσεις του Απόλυτου, του Υπέρτατου Πατέρα. Είναι εκφράσεις της Θεότητας με ανθρώπινη μορφή.

Περίεργες πραγματικά είναι οι βουλές του Θεού. Έρχεται και ζει μεταξύ μας, τρώει και πίνει και παίζει μαζί μας σαν άνθρωπος. Αλλά, μέχρι Εκείνος να μας δώσει την εσωτερική όραση, είμαστε ανίκανοι να Τον αναγνωρίσουμε. Σ' ένα ποίημά μου γράφω:

*Βλέπω σ' αυτό το ανθρώπινο σώμα τη δόξα του Θεού.
Και ακόμη έρχομαι σε αμηχανία,
γιατί αυτή η δόξα είναι ακατάληπτη σε μένα.*

Αυτός είναι ο λόγος που οι άγιοι και οι Διδάσκαλοι αν και έρχονται ανάμεσά μας, δε γίνονται αντιληπτοί από τους πολλούς. Τι παράδοξο πράγμα, ο Υπέρτατος Δημιουργός ο Κύριος αυτού του κόσμου και του άλλου, να έρχεται, να ζει ανάμεσά μας και κανείς να μην τον αναγνωρίζει, εκτός απ' αυτούς στους οποίους κληροδοτεί την απαιτούμενη ευαισθησία! Μόνον όταν ο Διδάσκαλος αποκτήσει οίκτο για μας και μας γεμίσει με αγάπη, μόνο τότε θα μπορέσουμε να τον αναγνωρίσουμε και να φτάσουμε μέχρι τα πόδια Του. Είναι πολλοί αυτοί που Τον βλέπουν, αλλά σε λίγους αποκαλύπτεται το μεγαλείο Του.

Όταν καμιά φορά κάποιος επίσημος επισκέπτεται την περιοχή που διαμένουμε, στεκόμαστε και τον χαιρετάμε. Όταν ο κυβερνήτης, ο πρωθυπουργός, ο πρόεδρος επισκέπτεται έναν τόπο όλος ο κόσμος μαζεύεται να τον υποδεχτεί και να τον επευφημήσει. Και όταν ο Υπέρτατος Δημιουργός περπατάει ανάμεσά μας, μπορεί να περάσει από δίπλα μας και κανείς μας να μην Τον αναγνωρίσει. Όπως είπε κάποτε και ο Ιησούς στους μαθητές Του: «Τόσο καιρό είμαι μαζί σας και ακόμη δε με γνωρίσατε ποιος είμαι... Είμαι ένα με τον Πατέρα και ο Πατέρας είναι ένα με μένα». Βέβαια κανείς δεν κατηγορεί τον άνθρωπο γι' αυτή του την αδυναμία να αναγνωρίσει τον Κύριο γιατί από μόνος του είναι ολότελα ανίκανος. «Λίγες είναι οι καρδιές αυτές που τους έχει επιφυλάξει η μοίρα να παίζουν το παιχνίδι της αγάπης. Η μουσική αυτή δεν μπορεί να παιχτεί απ' όλα τα όργανα». Είναι εκείνοι οι λίγοι, που έχουν την ευλογία και στους οποίους ο Κύριος έχει δώσει τη Χάρη, να έχουν τη δύναμη να Τον αναγνωρίσουν. Ο υπόλοιπος κόσμος για τον οποίο ο

Κύριος είναι αθέατος, προσπερνά, εξακολουθώντας να χάνει τον καιρό του με παιδαριώδεις απασχολήσεις. «Ω Νάνακ, πόσο διαφορετικά είναι αυτά τα μάτια που μπορούν και διακρίνουν τον Κύριο!».

Αποχωριστήκαμε από τον Ουράνιο Πατέρα μας προ αμνημονεύτων χρόνων και με τη Χάρη του Κυρίου μπορούμε τελικά να ξαναενωθούμε με Αυτόν και να φέρουμε σε τέλος τους προαιώνιους πόνους μας, την προαιώνια αγωνία μας, τον προαιώνιο πόθο μας.

Από εμάς εξαρτάται να κάνουμε την καλύτερη δυνατή χρήση της ανθρώπινης μας ύπαρξης και του χρόνου που μας δόθηκε γι' αυτή μας τη ζωή. Διαβάζουμε και ακούμε τα λόγια των αγίων, αλλά πόσοι από μας στην πραγματικότητα τα θέτουμε σε εφαρμογή; Καταλαβαίνουμε τι μας λένε και συμφωνούμε με αυτά, αλλά μας είναι δύσκολο να τα εφαρμόσουμε. Αν καμιά φορά βρεθούμε σε κάποια κηδεία και ζήσουμε από κοντά το θάνατο, προς στιγμή προβληματιζόμαστε από το αναπόφευκτο του θανάτου και πέφτουμε σε περισυλλογή. Αλλά είναι τόσο ισχυρές οι ανθρώπινες προσκολλήσεις μας ώστε μόλις γυρίσουμε σπίτι μας, ξεχνάμε τις σκέψεις που κάναμε και ξαναπέφτουμε με τα μούτρα στις γήινες ασχολίες μας. Κατά τον ίδιο τρόπο, όταν συναντήσουμε έναν Άγιο και ακούσουμε τα σοφά του λόγια, συγκλονιζόμαστε προς στιγμή, αλλά αποφεύγουμε να ζήσουμε και να πράξουμε σύμφωνα με αυτά. Περνάει η ζωή μας και ενεργούμε σαν να μη γνωρίζουμε καθόλου τον προορισμό μας επάνω στη γη και το τι είμαστε υποχρεωμένοι να ακολουθήσουμε. Δεν αρκεί να διαβάζουμε για την πνευματικότητα. Δεν αρκεί να κατανοούμε αυτά που οι Άγιοι μάς διδάσκουν. Αυτό που χρειάζεται περισσότερο είναι να κάνουμε πράξη, στην καθημερινή μας ζωή αυτά που μας διδάσκουν.

Τι μεγάλη ευλογία είναι, βλέποντας ο Κύριος την αδυναμία των ανθρώπων, να έρχεται και να κατοικεί ανάμεσά τους και να τους μοιράζει τα πλούτη Του. Και εξαρτάται από μας να έχουμε την ευλογία Του, ακολουθώντας τις εντολές Του, προκειμένου να αναμορφώσουμε τη ζωή μας και να μπορέσουμε να λάβουμε σαν ανταμοιβή το εισιτήριο της επιστροφής μας στον Οίκο του Πανάγαθου Πατέρα μας. Πόσο απελπισμένοι και πόσο απογοητευμένοι θα είμαστε αν στηριζόμαστε στις ανθρώπινες δυνάμεις μας και δε μας πρόσφερε βοήθεια, προστασία και καταφύγιο κι αν δεν έκανε το παν για να μας φέρει κοντά Του!

Αν μπορούσαμε να αναγνωρίσουμε έστω κι ένα μέρος απ' αυτά που έκανε ο Θεός για μας, θα είμαστε τόσο πολύ πλημμυρισμένοι από ατέλειωτη ευγνωμοσύνη ώστε θα ζούσαμε με τις εντολές του, θα υπερνικούσαμε όλους τους πειρασμούς μας και θα φτάναμε στην ακτή, χωρίς ούτε μια σταγόνα να έχει υγράνει τα ρούχα μας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΩΔΕΚΑΤΟ

Το Δίλημμα του Θεού

Ο Μαουλάνα Ρούμι έλεγε ότι ο Θεός έπλασε τον άνθρωπο για να παίζει μαζί του το παιχνίδι της αγάπης. Όλοι οι προφήτες και όλες οι γραφές που περιγράφουν τη Δημιουργία λένε ότι στην αρχή ο Θεός ήταν μόνος του, σε μια κατάσταση άπειρης μακαριότητας, έκστασης και ειρήνης. Όλες οι ψυχές ήταν μόρια αυτής της Υπερψυχής, του Θεού, σε μια λανθάνουσα κατάσταση, ενωμένες και συγχωνευμένες με Αυτόν. Μερικοί μύστες λένε αλληγορικά ότι ο Θεός κουράστηκε μ' αυτή την ομοιόμορφη ύπαρξη και τη μοναξιά και θέλησε να προκαλέσει τη Δημιουργία. «Ας χωρίσω τις ψυχές από μένα, σκέφτηκε, να τις στείλω μακριά για ένα διάστημα, ώστε όταν με το καλό γυρίζουν θα είναι πλημμυρισμένες με παράφορη αγάπη», γιατί αν δεν υπάρξει αποχωρισμός, δεν υπάρχει και πόθος για επιστροφή. Αν δύο άνθρωποι παραμένουν μαζί για μεγάλο χρονικό διάστημα, η σχέση τους καταντάει ρουτίνα και με την πάροδο του χρόνου η ένταση των συναισθημάτων τους εξασθενίζει. Αυτός είναι ο λόγος που το παιχνίδι της αγάπης και της νοσταλγίας αρχίζει με κάποιον αποχωρισμό.

Έτσι λέγεται ότι κάποτε, προ αμνημονεύτων χρόνων, ο ανέκφραστος Θεός προκάλεσε μία δόνηση και έναν κυματισμό και ότι κατ' αυτόν τον τρόπο ο Κύριος εκδηλώθηκε σε δύο μορφές. Η μία ήταν η Μουσική των Σφαιρών και η άλλη το Θείο Φως. Οι γραφές των Μωαμεθανών χρησιμοποιούν τη φράση «κουν-φιά-κουν», που σημαίνει ότι ο Θεός είπε «γενηθήτω και εγένετο». Στη συνέχεια η πρώτη ψυχή χωρίστηκε από τον Ουράνιο Πατέρα και τότε Αυτός «πήρε μια ιδέα τού πόσο θαυμάσιο είναι να είσαι ο Αγαπημένος των ψυχών» και έτσι δημιούργησε άλλους και πάλι άλλους εραστές, που ήταν οι ψυχές που χωρίστηκαν απ' Αυτόν. Και όσο δημιουργούσε εραστές, τόσο ευχαριστιόταν να τους βλέπει να Τον λατρεύουν, καθώς Εκείνος ήταν το αντικείμενο της λατρείας και το πρότυπο της ομορφιάς γι' αυτούς.

Αργότερα ο Κύριος αποφάσισε να επεκτείνει αυτό το παιχνίδι της αγάπης και δημιούργησε τα πνευματικά επίπεδα. Αρχικά έφερε σε ύπαρξη ένα επίπεδο Πανσυνειδητότητας, το οποίο λέγεται Σατς Καντ ή Μάκαμ-ι-Χακ. Στη συνέχεια δημιούργησε ένα δεύτερο επίπεδο στο οποίο υπήρχε ένας βαθμός ψευδαισθήσεων ανάμικτος με συνειδητότητα και ακολούθησε ένα τρίτο όπου οι ψευδαισθήσεις και η συνειδητότητα υπήρχαν σε ίσο βαθμό, ένα τέταρτο επίπεδο, όπου οι ψευδαισθήσεις υπερείχαν ελαφρά από τη συνειδητότητα και τελικά ένα πέμπτο όπου κυριαρχούσαν οι ψευδαισθήσεις και η συνειδητότητα μόλις σημειωνόταν. Μετά τη δημιουργία αυτών των επιπέδων προχώρησε στη δημιουργία του υλικού κόσμου, τον οποίο αποτελούν ένας μεγάλος αριθμός από σύμπαντα.

Αρχικά, οι ψυχές που έπαιρναν το ανθρώπινο σώμα λέγεται ότι επέστρεφαν κατευθείαν στο Θεό, μόλις άφηναν το φυσικό επίπεδο, και ότι έτσι απλά τελείωνε

το παιχνίδι της αγάπης. Κάποτε όμως ο Θεός «κουράστηκε» από αυτήν την ατέλειωτη έκσταση και την ευδαιμονία και επειδή μετά από ένα μικρό σχετικά χρονικό διάστημα θα επέστρεφαν όλες οι ψυχές πίσω, θέλησε να επιμηκύνει αυτό το ταξίδι της επιστροφής για το οποίο τώρα απαιτείται περισσότερος ζήλος και πόθος.

Αυτός είναι αλληγορικά και ο λόγος που, όπως λέγεται, ο Θεός δημιούργησε το Διάβολο ή την Αρνητική Δύναμη, η οποία ελέγχει το αιτιατό, το αστρικό και το φυσικό επίπεδο της Δημιουργίας και έχει ως προορισμό να προσπαθεί να κρατάει τις ψυχές στα τρία αυτά κατώτερα επίπεδα όσο το δυνατόν μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Όπως η ηλεκτρική ενέργεια είναι δυνατό να εκδηλωθεί σαν θερμότητα ή σαν ψύξη, έτσι και η Δύναμη του Θεού, παρότι είναι η ίδια, όταν εκδηλώνεται μακριά από την πηγή της εκδηλώνεται ως Αρνητική Δύναμη και όταν εκδηλώνεται κοντά στην πηγή της εκδηλώνεται ως Θετική Δύναμη. Επίσης, λένουν οι παραδόσεις, ότι μετά από μακροχρόνια περίοδο διαλογισμού και πνευματικής πειθαρχίας, ο άρχων της Αρνητικής Περιοχής, σαν επιβράβευση για τις προσπάθειές του, ζήτησε από το Θεό τρεις παροχές, τις οποίες ο Θεός με τη μεγαλοψυχία Του τού τις παραχώρησε.

Η πρώτη ήταν: όταν η ψυχή αφήνει το φυσικό σώμα να μην επιστρέφει και να διαχέεται κατευθείαν μέσα στη Θεότητα. Η δεύτερη ήταν: όταν η ψυχή εισέρχεται μέσα σ' ένα υλικό σώμα, να μη θυμάται τίποτα από την καταγωγή της και από τις περασμένες παραμονές της στον υλικό κόσμο. Και η τρίτη ήταν: όταν ο Θεός θελήσει μία ψυχή να επιστρέψει και να ενωθεί με Αυτόν, να πρέπει ο ίδιος ο Θεός να παίρνει ανθρώπινη μορφή και μ' αυτή να οδηγεί την ψυχή πίσω, χρησιμοποιώντας τις διδασκαλίες και την πειθώ και να μην προβαίνει στην επιτέλεση θαυμάτων, με τα οποία θα μπορούσε εύκολα και σε σύντομο χρονικό διάστημα να παρασύρει τις ψυχές κοντά Του και να αποδυναμώσει το βασίλειο της Αρνητικής Δύναμης, που εκτείνεται στα τρία χαμηλότερα επίπεδα.

Αρχικά, όπως λέγεται, ο Θεός νόμισε ότι θα μπορούσε να παραμένει σιωπηλός θεατής, βλέποντας τις ψυχές να χύνουν καυτά δάκρυα για τον αποχωρισμό τους απ' Αυτόν. Αλλά είχε «ξεχάσει» ότι οι ψυχές ήταν της ίδιας ουσίας με Αυτόν, καθώς ο άνθρωπος έγινε «κατ' εικόνα και καθ' ομοίωση με Αυτόν», και έχει τις ίδιες με Αυτόν ιδιότητες. Έτσι ο άνθρωπος είπε «αν ο Θεός με τη μεγαλοσύνη Του υποβάλλει τη Δημιουργία του σε πόνο και ταλαιπωρία, θα μπορούμε κι εμείς σε αντάλλαγμα να εξασφαλίσουμε κάτι από Εκείνον. Δεχόμαστε την ετυμηγορία του, αλλά θα Του ζητήσουμε, όταν εμείς υποφέρουμε απελπισμένοι, να έρχεται και Αυτός στο γήινο επίπεδο και να συμπάσχει μαζί μας».

Έτσι και συμβαίνει. Όταν ο άνθρωπος εκδηλώνει το παράπονο του με απόλυτη ειλικρίνεια και με μεγάλη δύναμη, φέρνει το Θεό κάτω από τον κολοφώνα της επουράνιας Του δόξας και από τα απέραντα ύψη, στη στείρα και καψαλισμένη γη. Ο άνθρωπος φωνάζει «υποφέρω σ' αυτήν τη γη και εφόσον είμαι υποχρεωμένος να υφίσταμαι το μαρτύριο τού να βρίσκομαι σ' ένα φυσικό σώμα και Εσύ επίσης θα πρέπει να μου συμπαρασταθείς, παίρνοντας επίσης το βάρος ενός φυσικού σώματος». Ο Θεός δεν μπορεί παρά να ανταποκριθεί στην ανθρώπινη αυτή

έκκληση, κι έτσι ο άνθρωπος φέρνει το Θεό κάτω, από τα αθάνατα και άπειρα ύψη στις καμένες εκτάσεις της γήινης ερήμου. Ο Θεός έρχεται εδώ και εργάζεται μέσω ενός ανθρώπινου πόλου. «Ο Λόγος γίνεται σαρξ και κατοικεί μεταξύ ημών» και μοιράζεται τους πόνους, στο παιχνίδι αυτό της αγάπης, τους όρους του οποίου καθόρισε η Θεία Βούληση Του. Έτσι, προκειμένου να θέσει σε λειτουργία το παιχνίδι της αγάπης, ο Κύριος αρχίζει να έρχεται στη γη με μοναδικό σκοπό να οδηγήσει τις ψυχές πίσω στην Αιώνια Κατοικία τους.

Στον ανθρώπινο αυτό πόλο, μέσω του οποίου ο Θεός εργάζεται, έχουν δοθεί κατά καιρούς διάφορα ονόματα: Διδάσκαλος, Γκουρού, Χριστός, Άγιος, Προφήτης, Μεσσίας κλπ. Ο Διδάσκαλος λοιπόν μέσω της διαδικασίας της μύησης φέρνει σε επαφή την ψυχή με το Εσωτερικό Φως και τη Μουσική των Σφαιρών, τις βασικές εκδηλώσεις του Θεού. Τότε και πάντα κάτω από την καθοδήγηση του Δάσκαλου η ψυχή τελικά θα ξαναενωθεί με το Θεό και με αυτό τον τρόπο θα λάβει τέλος η ιστορία του αποχωρισμού και το παιχνίδι της αγάπης.

Οι Διδάσκαλοι φορούν το ευάλωτο και ταπεινό ανθρώπινο σώμα και έρχονται να ζήσουν ανάμεσα μας. Μας ευλογούν, μας αγαπούν και με την ακτινοβολία τους δημιουργούν σε μας αισθήματα αγάπης προς αυτούς. Μας εμπνέουν μια βαθιά επιθυμία να συμμετάσχουμε στο παιχνίδι της αγάπης, και μας αγκαλιάζουν και μας τραβούν έξω από τη λάσπη και το βόρβορο και μας καθαρίζουν, ώστε να μπορούμε να υπερβαίνουμε τη σωματική μας συνειδητότητα και τελικά να γίνουμε ένα με το Δημιουργό. Μας παρέχουν τη Χάρη τους με το ακτινοβόλο τους βλέμμα και δημιουργούν μια γέφυρα μέσω της οποίας διοχετεύονται σε μας θεϊκές ιδιότητες. Τότε αρχίζουμε να απορροφούμε τις ψηλότερες πνευματικές ιδιότητες και αρχίζουμε να ακολουθούμε μια ηθική ζωή.

Δεν έχουμε ιδέα για το βάθος της αγάπης και της στοργής με τα οποία μας περιβάλλει ο Θεός μέσω της μορφής του Διδασκάλου, η οποία μετουσιώνει το φτωχό μέταλλο της ύπαρξης μας σε πολύτιμο χρυσό. Ακόμα δεν μπορούμε να διανοηθούμε πόσο υποφέρει ο Διδάσκαλος γι' αυτό. Δεν μπορούμε να συνειδητοποιήσουμε ούτε κατ' ελάχιστο το έργο και τον πόνο και γενικά το τι προσφέρουν σ' εμάς οι Διδάσκαλοι, όταν από λύπη παίρνουν πάνω τους το κάρμα όλων αυτών των ψυχών που μυούν, προκειμένου αυτές να κατορθώσουν να επιστρέψουν από εκεί που έφυγαν πριν από τρισεκατομμύρια χρόνια. Με τη φιλευσπλαχνία τους απαλλάσσουν τους μαθητές τους από ανομολόγητους πόνους και λύπες, γιατί ως ενσάρκώσεις της αγάπης πάνω στη γη και επειδή η αγάπη γνωρίζει μόνον ανιδιοτελείς θυσίες, εκούσια παίρνουν πάνω τους το κάρμα πάρα πολλών ανθρώπων, παρέχοντας τους έτσι ανακούφιση από τα αποτελέσματα των πράξεων και των αντιδράσεων τους.

Οι Διδάσκαλοι, έχοντας ήδη οι ίδιοι ενωθεί με τον Ωκεανό της Πανσυνειδητότητας κι έχοντας γίνει ένα με το Θεό, δεν έχουν δικό τους κάρμα και δεν υπάγονται στους νόμους που κινούν τον τροχό της ζωής και του θανάτου. Δέχονται εντολές κατευθείαν από το Θεό, ενώ έρχονται και φεύγουν από τη γη, όταν εκείνοι οι ίδιοι το θελήσουν. Έτσι ο νόμος της δράσης και αντίδρασης δεν έχει εφαρμογή σ' αυτούς. Παρόλα αυτά όμως, και καθώς παίρνουν το κάρμα άλλων, αυτό το κάρμα

γίνεται φορτίο δικό τους και σύμφωνα με τους νόμους της φύσης πρέπει οι ίδιοι να υποστούν κάποια φυσική ταλαιπωρία.

Έτσι, όταν σκεφτόμαστε ότι εμείς υποφέρουμε και ότι ο Θεός αδιαφορεί, δε φαίνεται να έχουμε δίκιο, γιατί οι Διδάσκαλοι περνάνε τρομακτικές ταλαιπωρίες καθώς παίρνουν πάνω τους πολλά καρμικά βάρη από τους μαθητές τους και θα πρέπει, για να τα αποσβέσουν, να υποστούν φυσικούς και ψυχολογικούς πόνους. Αλλά ποιος είναι αυτός ο μαθητής που μπορεί να ξέρει από πόσο κάρμα τον απάλλαξε ο Διδάσκαλος του και πόσο αυτός πλέον θα πρέπει να υποφέρει αντί για το μαθητή του; Ο μαθητής βλέπει μια άποψη αυτής της θυσίας μόνο στις περιπτώσεις που ο Διδάσκαλός του σταυρωθεί, αποκεφαλιστεί ή γδαρθεί ζωντανός και που τότε ακόμη σαν απάντηση σ' όλες αυτές τις ταλαιπωρίες και τις τυραννίες που υφίσταται προσφέρει την αγάπη και τη συγνώμη του. Είναι σαν τα οπωροφόρα δέντρα δηλαδή, που δίνουν ώριμους και γλυκούς καρπούς ακόμη και σ' αυτούς που τα χτυπάνε με τις πέτρες. Αν μελετήσουμε τις βιογραφίες των Αγίων, θα ανακαλύψουμε πόσο πολλές φορές οι Διδάσκαλοι θυσιάζονται στο βωμό της αγάπης. Υπομένουν τόσο πολλές ταλαιπωρίες για χατίρι μας σιωπηλά και υπομονετικά, και στην πραγματικότητα αυτό που βλέπουμε με τα μάτια μας είναι μόνο ένα μέρος από τα βάσανα που περνούν για μας. Ακόμη κι όταν ένας Διδάσκαλος σταυρώνεται, αποκεφαλίζεται ή γδέρνεται ζωντανός, πολύ λίγοι από τους μαθητές του αντιλαμβάνονται ότι αυτό γίνεται για χατίρι τους.

Συχνά μιλάμε για τον πόνο, τη θλίψη, τον πόθο και την αγωνία στο μονοπάτι της αγάπης, αλλά όταν συλλέγουμε τους καρπούς αυτού του μονοπατιού, σκεφτείτε από πόσο πολύ πόνο απαλασσόμαστε και πόση ευδαιμονία κερδίζουμε. Άραγε, σκεφτήκαμε ποτέ τον πόνο και τα βάσανα που θα έπρεπε να υποστούμε αν θα ήμασταν υποχρεωμένοι να ακολουθήσουμε τον κύκλο των μετεμψυχώσεων μέσα από τα 8,4 εκατομμύρια των ειδών της ζωής; Όταν ένας κύκλος ζωής και θανάτου τελειώνει, ένας άλλος ξαναρχίζει και, όταν τελειώσει κι αυτός, ένας νέος πάλι ξαναρχίζει. Σκεφτήκαμε λοιπόν ποτέ να συγκρίνουμε την αγωνία που νιώθουμε περνώντας απ' αυτήν τη διαδοχή των μετεμψυχώσεων και του πόνου που βιώνουμε ακολουθώντας το μονοπάτι που οδηγεί πίσω στο Θεό;

Πολλές φορές με ρωτάνε, αφού ο Θεός είναι Παντοδύναμος, γιατί δεν τελειώνει με μια του λέξη όλο αυτό το παιχνίδι με τα βάσανα και τους πόνους και να τραβήξει αμέσως πίσω σ' Αυτόν τις ψυχές; Για να καταλάβουμε γιατί ο Θεός δεν ενεργεί με αυτόν τον τρόπο, επιτρέψτε μου να σας διηγηθώ μια σχετική ιστορία από τα επικά ιστορικά βιβλία των Ινδιών με το όνομα Ραμαγιάνα.

Λένε ότι τα παλιά χρόνια ο Ντασαράθα της Αγιόντια ήταν ένας εξαιρετικός κυβερνήτης, πολύ ισχυρός, ευγενής και στοργικός. Είχε τέσσερις γυναίκες. Από τη μεγαλύτερη γεννήθηκε ο Ράμα και από τη μικρότερη, την Καϊκέγι, ένας άλλος γιος με το όνομα Μπαράτ. Εκείνα τα χρόνια στις μάχες χρησιμοποιούσαν καρότσες και κάποτε, στη μέση της μάχης, η καρότσα του βασιλιά Ντασαράθα έσπασε στον άξονα που ένωνε τους δύο τροχούς. Η νεότερη βασίλισσα, η Καϊκέγι, λέγεται ότι μόλις αντίκρισε το σπασμένο άξονα τέντωσε το χέρι της έξω από την καρότσα και επέτρεψε στον τροχό να γυρίζει γύρω απ' αυτό, με αποτέλεσμα η καρότσα να

εξακολουθεί να γυρίζει και ο βασιλιάς να κερδίσει τη μάχη. Σε αναγνώριση αυτής της υπηρεσίας ο βασιλιάς τής είπε να του ζητήσει, όποτε θελήσει, οποιοδήποτε δώρο επιθυμούσε. Πέρασαν έκτοτε πολλά χρόνια, και έφτασε κάποτε ο καιρός που ο Ράμα, καθώς που ήταν ο μεγαλύτερός του γιος, επρόκειτο να αναγορευτεί κληρονόμος του θρόνου. Όλο το βασίλειο αγαπούσε τον Ράμα και ευχαριστήθηκε όταν αναγγέλθηκε η επικείμενη αναγόρευση του. Ακόμη και η Καϊκέγι ήταν χαρούμενη, μέχρι που μια υπηρέτρια της τής είπε: «Γιατί είσαι τόσο χαρούμενη; Αύριο ο γιος της μεγαλύτερης σε ηλικία βασίλισσας θα είναι ο νόμιμος κληρονόμος του θρόνου και εσύ θα περάσεις σε δεύτερη μοίρα».

Ακούγοντας αυτή την παρατήρηση, η Καϊκέγι σκέφτηκε να κάνει χρήση της υπόσχεσης που της είχε δώσει ο βασιλιάς, να της προσφέρει δηλαδή ότι θα του ζητούσε, και αποφάσισε να του ζητήσει ο μεν γιος της, ο Μπαράτ, να πάρει το χρίσμα, ο δε Ράμα να εξοριστεί για δεκατέσσερα χρόνια. Έβγαλε λοιπόν από πάνω της τα βραχιόλια και τα στολίδια της, για να δείξει ότι ήταν στενοχωρημένη και να την προσέξει ο βασιλιάς. Όταν εκείνος γύρισε στο παλάτι και την είδε με τα μαλλιά της ανακατωμένα και τα μάτια της γεμάτα δάκρυα ανησύχησε και τη ρώτησε γιατί έδειχνε τόσο δυστυχισμένη και τι θα μπορούσε να κάνει για να την ευχαριστήσει. Η Καϊκέγι τότε του ζήτησε να εκπληρώσει την υπόσχεση που της είχε δώσει με το να ορίσει διάδοχο το γιο της και να εξορίσει τον Ράμα. Ο βασιλιάς ταραχτήκε γιατί, εκτός του ότι ο Ράμα ήταν ο αγαπημένος του γιος, ήταν πολύ αγαπητός σε όλους τους αυλικούς, σε όλη την οικογένεια, αλλά και γενικά σε όλο το βασίλειο. Έτσι ο βασιλιάς αρνήθηκε να της κάνει αυτήν τη χάρη.

Όταν ο Ράμα έμαθε για την αθέτηση της υπόσχεσης του πατέρα του, πήγε στο βασιλιά και του λέει: «Σεβαστέ μου πατέρα είσαι κσατρίγια (μέλος ευγενούς κάστας) και ένας κσατρίγια δεν πρέπει να αθετεί το λόγο του, ακόμη και αν χρειαστεί να θυσιάσει τη ζωή του». Μετά απ' αυτό ο βασιλιάς αποφάσισε να κρατήσει το λόγο του και να εκπληρώσει την επιθυμία της Καϊκέγι. Ο Ράμα ετοιμάστηκε να εγκαταλείψει το βασίλειο και να φύγει με την πιστή του γυναίκα, τη Σίτα, και τον αδερφό του, το Λάκσμαν. Ο Μπαράτ όμως, που αγαπούσε πολύ το Ράμα, όταν έμαθε τι συνέβη αρνήθηκε να δεχτεί τη διαδοχή. Έτρεξε και βρήκε τον Ράμα και τον εκλιπαρούσε να γυρίσει πίσω, αλλά ο Ράμα αρνήθηκε, λέγοντας του ότι έπρεπε να τιμήσει την υπόσχεση που είχε δώσει ο πατέρας του.

Έτσι ακριβώς λέγεται ότι και ο Θεός είναι υποχρεωμένος να κρατήσει την υπόσχεση του προς την Αρνητική Δύναμη. Είναι δεσμευμένος να κρατήσει τους όρους της συμφωνίας που ο Ίδιος καθόρισε. Αλλά, καθώς ο Θεός είναι φιλεύσπλαχνος, στέλνει τους αγαθούς Δασκάλους Του για να απαλλάξει τους φυλακισμένους ανθρώπους από τα μαρτύρια και τις αγωνίες που υπομένουν. Και φυσικά, αν κάποιος μας απαλλάξει από τα δεσμά μας τον αγαπάμε. Ο Χαφίζ έλεγε:

*Μίλα για τον Υπέρτατο Μουσικό και για τον θείο Οίνο
και μην προσπαθείς να ανακαλύψεις τα μυστικά αυτού του κόσμου.
Κανείς ποτέ δεν μπόρεσε να τα αποκαλύψει μέσω της φιλοσοφίας.*

Έτσι κι εμείς, αντί να προσπαθούμε να βρούμε με το μυαλό μας το γιατί και το πώς ο Θεός δημιούργησε αυτό τον κόσμο, καλύτερα ας αρχίσουμε να δοξάζουμε το κάλλος της θείας Μουσικής.

Ο άνθρωπος άρχισε να κάνει τέτοια ερωτήματα από τον καιρό που πρωτοβρέθηκε πάνω στη γη, αλλά κανείς δεν μπορεί ούτε φαίνεται ότι ποτέ θα μπορέσει να γνωρίσει τις βουλές του Κυρίου. Αυτού του είδους οι ερωτήσεις προέρχονται από το νοητικό επίπεδο, επειδή δεν έχουμε ακόμη κατορθώσει να υπερβούμε το τρίτο πνευματικό επίπεδο και να εισέλθουμε στην καθαρώς πνευματική περιοχή, οπότε παύουν να έχουν αντικείμενο οι ερωτήσεις μας. Εκεί δεν υπάρχουν χέρια και πόδια. Είναι το βασίλειο που περπατάμε χωρίς πόδια, εργαζόμαστε χωρίς χέρια και μιλάμε χωρίς γλώσσα. Οι Άγιοι διακόπτουν τέτοιες ερωτήσεις που γίνονται από το νοητικό επίπεδο λέγοντας: «Φρόντισε να φτάσεις το Θεό και τότε κάν' Του μόνος σου αυτές τις ερωτήσεις».

Αλλά όταν πλέον φτάσει κανείς το Θεό, όταν συγχωνευθεί και γίνει ένα με Αυτόν, ποιος θα έχει να κάνει πλέον ερωτήσεις και από ποιον να λάβει απαντήσεις;

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Η ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΤΡΙΤΟ

Ο Θεός Αισθητικός

Προκειμένου να προοδεύσουμε στο Πνευματικό Μονοπάτι, πρέπει να ξεκαθαρίσουμε ορισμένα πράγματα, ώστε να κάνουμε σωστές σκέψεις, σωστές ομιλίες και σωστά έργα. Αν δεν ακολουθήσουμε μια απλή και ηθική ζωή, δε θα πρέπει να περιμένουμε να υπερβούμε τη σωματική μας συνειδητότητα, να δούμε τον Αγαπημένο μέσα μας, να του μιλήσουμε εσωτερικά και να ταξιδέψουμε στα ανώτερα βασίλεια. Στοχεύοντας για μια τέτοια επικοινωνία με το υπερπέραν, απαιτούνται ορισμένες προϋποθέσεις, εκ των οποίων η πρωταρχική και η πλέον βασική όπως μας λένε όλοι οι Διδάσκαλοι είναι η ηθική διαβίωση.

Κάθε μέρα συναντάμε τόσα πολλά εμπόδια στην προσπάθεια μας για μια ηθική ζωή. Πέφτουμε συνεχώς σε παραπτώματα με αποτέλεσμα να μην τηρούμε τις προϋποθέσεις για την πρόοδο μας στο Πνευματικό Μονοπάτι. Οι προϋποθέσεις αυτές είναι η αποφυγή βίας, η φιλαλήθεια, η αγνότητα, η ταπεινότητα, η αυστηρή χορτοφαγική διατροφή και η αποφυγή χρήσης οινόπνευματος και τοξικών ουσιών. Αν μετρήσουμε τα καθημερινά μας παραπτώματα σ' αυτούς τους τομείς και αν για κάθε παράπτωμα μας με ένα μολύβι βάζαμε ένα στίγμα στο πρόσωπο μας και μετά κοιταζόμαστε στον καθρέφτη, θα βλέπαμε με τι εμφάνιση έχουμε την αξίωση να πάμε να συναντήσουμε τον Κύριο. Άραγε θα θέλαμε ο Αγαπημένος μας να μας έβλεπε σ' αυτή την κατάσταση; Η νύφη φοράει τα καλύτερα ρούχα της και προσπαθεί να παρουσιάζει την πιο αισθησιακή εμφάνιση όταν πρόκειται να συναντήσει το γαμπρό. Καθαρίζει όλες τις ακαθαρσίες και όλα τα ψεγάδια από το πρόσωπο της. Θέλει να εμφανίζεται μπροστά του όσο μπορεί πιο όμορφη. Έτσι κι όταν σκοπεύουμε να συναντήσουμε τον Αιώνιο Αγαπημένο μέσα μας, θα πρέπει να απαλλαγούμε από κάθε ατέλεια και από κάθε ψεγάδι για να παρουσιαστούμε μπροστά του με ένα καθαρό, αστραφτερό και φωτεινό πρόσωπο που να ακτινοβολεί από ομορφιά, χάρη και γλυκύτητα.

Δυστυχώς όμως έχουμε συσσωρεύσει πολλά ψεγάδια και είμαστε σκεπασμένοι με τη βρόμα και τη σκόνη των αμαρτημάτων που συσσωρεύσαμε περνώντας από τον τροχό των μετεμψυχώσεων. Πόσες φορές παραβήκαμε την εντολή της «αποφυγής της βίας»; Πληγώσαμε τα αισθήματα τόσων ανθρώπων, σκεφτήκαμε άσχημα για άλλους και βιαιοπραγήσαμε πολλές φορές σε βάρος άλλων. Πόσες άλλες φορές από έλλειψη υπομονής και ψυχραιμίας μιλήσαμε άσχημα ή και βρίσαμε το συνάνθρωπο μας; Σκεφτείτε πόσα σημάδια και πόσα στίγματα προσθέτουμε καθημερινά στο πρόσωπο μας, μόνο από παρεκτροπές από την τήρηση της «μη βίας».

Στην περίπτωση της φιλαλήθειας, πόσες φορές την ημέρα λέμε ψέματα; Πόσες υποκρινόμαστε ή διαστρεβλώνουμε την πραγματικότητα και καταπατούμε

το δίκιο των άλλων; Όλα αυτά είναι παραπτώματα που αλλοιώνουν το παρουσιαστικό μας, όταν εμφανιζόμαστε μπροστά Του.

Κάποιος άγιος συνήθιζε να επαναλαμβάνει στους μαθητές του: Χρειάζεται «πρώτον ταπεινότητα, δεύτερον ταπεινότητα και τρίτον ταπεινότητα», προκειμένου να πετύχουμε τον πνευματικό μας σκοπό. Αλλά πόσες φορές την ημέρα αποτυγχάνουμε στον τομέα της ταπεινοφροσύνης; Ταπεινοφροσύνη σημαίνει να θεωρούμε κάθε ανθρώπινη ύπαρξη ίδια με μας και να μιλάμε στον καθένα με χαμηλό τόνο και γλυκιά φωνή. Αν παρατηρήσουμε θα δούμε πόσο ήρεμα και γλυκά μιλάμε σ' αυτούς που είναι ανώτεροι από μας από άποψη υλικού πλούτου και υλικής δύναμης και αντίθετα όταν μιλάμε σε υφισταμένους μας ή σε άλλους που είναι σε χαμηλότερη θέση από μας, πώς ο τόνος της φωνής μας είναι γεμάτος εγωισμό. Αλήθεια σε πόσο λίγους που είναι κατώτεροι από μας από υλική ή κοινωνική άποψη μιλάμε με γλυκύτητα; Προσθέτουμε τόσα πολλά σημάδια στο πρόσωπο μας εξαιτίας του εγωισμού μας. Εγωισμού που στηρίζεται στις γνώσεις μας, στον πλούτο μας, στην κοινωνική μας θέση.

Προσπαθούμε να επιδείξουμε τις γνώσεις μας. Προσπαθούμε να καταπιέσουμε άλλους με τη δύναμη μας και προσπαθούμε να αποδείξουμε την ανωτερότητα μας, στηριζόμενοι στον πλούτο που διαθέτουμε. Πόσο λίγοι από μας πραγματικά θεωρούμε τους άλλους ίσους με μας, σαν αδερφούς και αδερφές του ίδιου παγκόσμιου Πατέρα;

Στη συνέχεια μας λείπει η συμπόνια. Όταν ο Θεός δημιούργησε τον άνθρωπο του έδωσε μια ιδιότητα που λείπει ακόμα και από τους αγγέλους. Του έδωσε τον οίκτο και τη συμπόνια για τους συντρόφους του. Ο άνθρωπος δημιουργήθηκε για να έχει οίκτο για όλα τα πλάσματα της Δημιουργίας και να συμμετέχει στον πόνο, τη θλίψη και τις αγωνίες των άλλων. Πρέπει να μοιραζόμαστε τις λύπες και τις αγωνίες όχι μόνο των συνανθρώπων μας αλλά ολόκληρης της Δημιουργίας. Αντίθετα όμως συμμετέχουμε στην αφαίρεση ζωής, για να ικανοποιήσουμε τα γαστριμαργικά μας ένστικτα ή για σπορ. Στην καθημερινή μας ζωή βλέπουμε πολύ συχνά γείτονες μας να υποφέρουν και δεν ενδιαφερόμαστε αν κάποιος απ' αυτούς λιμοκτονεί ή είναι άρρωστος. Όταν οδηγούμε στο δρόμο και δούμε ένα ατύχημα ίσως να μη σταματήσουμε να δώσουμε βοήθεια και να μεταφέρουμε τον τραυματία στο νοσοκομείο. Ας μετρήσουμε πόσες πολλές ευκαιρίες ανιδιοτελούς εξυπηρέτησης μάς δίνονται κι εμείς δεν επωφελούμεθα. Όπως έλεγε ο Ετιέν Ντε Γκρελέ: «Σκοπεύω να περάσω απ' αυτόν το δρόμο μόνο μια φορά. Έτσι, ό,τι καλό μπορεί να κάνω και όποια καλοσύνη μπορώ να δείξω σε οποιοδήποτε μέλος της Δημιουργίας αφήστε με να το κάνω τώρα. Αφήστε με να μην το αναβάλω ούτε να το παραλείψω, γιατί δε θα ξαναπεράσω απ' αυτόν το δρόμο ξανά». Πόσοι όμως από μας διακατέχονται από τέτοιες υψηλές ιδέες στη ζωή τους;

Λάθη κάνουμε ακόμη και στον τομέα της αγνότητας και τιμιότητας. Πόσοι από μας είμαστε αγνοί στις σκέψεις, τους λόγους και τις πράξεις μας; Πόσοι από μας μπορούν να γνωρίσουν τις σαγηνευτικές ομορφιές αυτού του κόσμου και εντούτοις να παραμείνουν αγνοί στην καρδιά.

Μετρώντας πόσα πολλά μελανά σημεία συσσωρεύουμε κάθε μέρα, αρχίζουμε να αισθανόμαστε ότι μας είναι αδύνατο να καθαρίσουμε το πρόσωπο μας απ' αυτές τις ακαθαρσίες. Κάθε λεπτό το μυαλό μας είναι απασχολημένο με σκέψεις, λόγους και πράξεις, οι αντιδράσεις των οποίων δημιουργούν νέες εντυπώσεις και νέα σημάδια. Έτσι προχωράει η ζωή μας, με το να δημιουργούμε διαρκώς καινούριες εντυπώσεις, αποτέλεσμα των οποίων είναι η ψυχή μας να πρέπει να εξακολουθήσει να έρχεται ξανά και ξανά χωρίς ελπίδα να επιστρέψει στην Πηγή της. Πώς μπορούμε όμως να επανακτήσουμε την ομορφιά εκείνη που χρειάζεται για να κερδίσουμε τη Βασιλεία των Ουρανών;

Ο μόνος τρόπος να εξαγνιστούμε είναι να δείξουμε το σημαδεμένο μας πρόσωπο στον θείο Αισθητικό, το ζωντανό Διδάσκαλο. Αυτός που είναι όλο οίκτο, είναι βέβαιο ότι θα μας δώσει τη Χάρη Του και θα μας βοηθήσει να απομακρύνουμε τα σημάδια μας. Το να είναι κανείς κοντά στο Διδάσκαλο, στην πραγματικότητα είναι σαν να βρίσκεται σε μια κλινική αισθητικής. Ακριβώς όπως πάμε σε ένα Ινστιτούτο καλλονής για να διορθώσουμε τις φυσικές μας ατέλειες έτσι πηγαίνουμε και στο θείο Αισθητικό, το Διδάσκαλο για να απομακρύνει τα μελανά σημεία των αμαρτημάτων μας. Έχει ορισμένες ειδικές θεραπείες, έχει τα δικά του ειδικά καλλυντικά και κυρίως το μύρο της αγάπης. Με αυτό το μύρο απομακρύνει τα ψεγάδια του χαρακτήρα μας και τις κακές μας σκέψεις.

Στα Ινστιτούτα καλλονής υπάρχουν πολλών ειδών καλλυντικά, ανάλογα με τη φύση των ατελειών που θέλουμε να διορθώσουμε και το είδος της θεραπείας που σκοπεύουμε να εφαρμόσουμε στο πρόσωπο, τα χέρια, τα πόδια και γενικά τα διάφορα μέρη του σώματος. Κατά όμοιο τρόπο και ο Διδάσκαλος έχει διαφορετικές θεραπείες για τις διάφορες αρρώστιες μας και διαφορετικά φάρμακα για τη μη βία, την αγνότητα και την ευσπλαχνία. Αλλά αν του κρύβουμε τις αρρώστιες μας, πώς θα μπορέσει να τις θεραπεύσει; Χρειάζεται να είμαστε τίμιοι μαζί Του. Μόνο αν είμαστε απόλυτα ειλικρινείς και του δείξουμε τα ψεγάδια μας χωρίς να τα καμουφλάρουμε, μόνον τότε θα προκαλέσουμε την ευσπλαχνία του θείου Αισθητικού.

Ο Αιώνιος Αγαπημένος επείγεται να μας συναντήσει, πονάει για μας, αλλά σ' αυτό το Μονοπάτι έχει θέσει μία προϋπόθεση: την έλλειψη κάθε ατέλειας και κηλίδας από το πρόσωπο μας. Μας παρακολουθεί λοιπόν σταθερά και τη στιγμή που το πρόσωπο μας θα είναι αψεγάδιαστο και εξαγνισμένο από τη μη-βία, δοξασμένο από την ταπεινότητα, φωτισμένο από την ειλικρίνεια και μεταμορφωμένο από την αγνότητα και την ανιδιοτελή εξυπηρέτηση, ο Αγαπημένος θα σπεύσει να μας αγκαλιάσει. Αδημονεί να έρθει και να μας χαρίσει την αγάπη Του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Ο Καθρέφτης

Διαβάζοντας τις βιογραφίες μεγάλων ανθρώπων ανακαλύπτουμε ότι ο άνθρωπος πάντοτε προσπαθεί να διδαχτεί από τα σφάλματά του. Όλοι οι άγιοι και οι Διδάσκαλοι συνέστησαν την ανάγκη να υπερνικήσει ο άνθρωπος τις αρνητικές του ιδιότητες και να υπερβεί τις ανθρώπινες αδυναμίες του. Ο Χαφίζ, ο Πέρσης μυστικιστής, συνήθιζε να έχει δίπλα του μια πήλινη κανάτα και όταν έκανε κάποιο σφάλμα έριχνε μέσα ένα πετραδάκι. Μετά λίγες μέρες έντρομος ανακάλυπτε ότι η κανάτα ήταν γεμάτη μέχρι πάνω. Το ίδιο και στην Ινδία, μερικοί άγιοι τα παλιά χρόνια, είχαν ένα δοχείο κοντά τους και έριχναν μέσα σ' αυτό μικρούς κόκκους, κάθε φορά που μια πράξη τους δεν ήταν σύμφωνη με τον πνευματικό δρόμο που ακολουθούσαν. Ανακάλυπταν έτσι πολλές φορές, μετά από ένα μικρό χρονικό διάστημα ότι το δοχείο ξεχείλιζε αποκαλύπτοντάς τους μ' αυτό τον τρόπο το μέγεθος και το πλήθος των αδυναμιών τους.

Άλλοι πάλι για να μετρούν τα σφάλματά τους όλη τη μέρα, έδεναν ένα κόμπο στα ρούχα τους κάθε φορά που έσφαλλαν. Το βράδυ έλυναν τους κόμπους και μετρώντας έβλεπαν πόσα σφάλματα είχαν διαπράξει.

Ο άγιος Ιγνάτιος, ένας μεγάλος Χριστιανός άγιος, συνήθιζε να λέει ότι ο άνθρωπος πρέπει καθημερινά να μελετάει τα σφάλματά του. Πρώτα, έλεγε, πρέπει να ζητάμε από το Θεό τη Χάρη Του για να είμαστε ικανοί να θυμηθούμε πόσες φορές διαπράξαμε λάθη κατά τη διάρκεια της μέρας. Στη συνέχεια να ζητάμε συγγνώμη γι' αυτά και να υποσχόμαστε ότι θα προσπαθήσουμε να μην τα επαναλάβουμε την επόμενη μέρα.

Μια μέθοδο για να διορθώσουμε τα σφάλματά μας συνέταξε κατά τρόπο επιστημονικό ο Σαντ Κιρπάλ Σινγκ. Η μέθοδος αυτή συνίσταται στην τήρηση ενός ημερολογίου αυτοελέγχου. Το ημερολόγιο αυτό είναι ένα έντυπο που έχει τις ημέρες του μήνα και αντίστοιχα στήλες όπου μπορεί κανείς να καταχωρεί πόσες φορές έσφαλλε κατά τη διάρκεια κάθε μέρας του μήνα και πόσες παρέβη με έργο, λόγο ή σκέψη τις ηθικές αρχές. Οι στήλες αντιστοιχούν στη μη βία, τη φιλαλήθεια, την αγνότητα, την ταπεινοφροσύνη, την ανιδιοτελή εξυπηρέτηση, την τήρηση χορτοφαγικής διατροφής (κρέας, ψάρι, πουλερικά, αβγά, γονιμοποιημένα και μη) και την αποχή από οινόπνευμα και τοξικές ουσίες. Τέλος υπάρχει μια στήλη στην οποία σημειώνεται καθημερινά ο χρόνος σε λεπτά που αφιερώνονται σε διαλογισμό (μπατζάν και σιμράν).

Αν συμπληρώνουμε αυτό το ημερολόγιο κάθε βράδυ, με ένα αντικειμενικό τρόπο εκτίμησης των σφαλμάτων μας, θα έχουμε έναν απολογισμό των προσπαθειών μας στο Πνευματικό Μονοπάτι και θα είμαστε ικανοί να δούμε την πρόοδό μας. Για παράδειγμα, αν χρειαστεί σε δέκα περιπτώσεις μέσα σε μια μέρα

να επιδείξουμε ταπεινότητα και πετύχουμε μόνο στις οχτώ, θα σημειώσουμε τον αριθμό δύο στην ανάλογη στήλη, για να δείξουμε δύο αποτυχίες.

Το ημερολόγιο δείχνει μόνο τις περιπτώσεις που δεν έχουμε ενεργήσει ορθά. Γίνεται δηλαδή υπολογισμός των αρνητικών μας σημείων. Ο λόγος που σημειώνουμε τα σφάλματά μας και όχι τις καλές μας πράξεις είναι ότι, αν σημειώναμε τις καλές πράξεις δε θα είχαμε τη δυνατότητα να δούμε πού σφάλλαμε για να επανορθώσουμε και αφετέρου θα καλλιεργούνταν ο εγωισμός μας. Αν δούμε ότι σφάλλαμε σε εκατό περιπτώσεις μια μέρα, θα κάνουμε κάθε προσπάθεια να ελαττώσουμε την άλλη μέρα σε ογδόντα τα σφάλματά μας και την επομένη σε εβδομήντα και όσο περνούν οι μέρες θα παρατηρούμε μια συνεχή βελτίωση. Υποθέστε ακόμα ότι σήμερα μου δίνονται πέντε ευκαιρίες να εξυπηρετήσω ένα συνάνθρωπο ανιδιοτελώς και χάνω και τις πέντε αυτές ευκαιρίες. Το βράδυ που θα πρέπει να βάλω πέντε σημεία στην αντίστοιχη στήλη του ημερολογίου θα σκεφτώ και αυτόματα θα εντείνω την προσοχή μου ώστε να επωφεληθώ σε περίπτωση που στο μέλλον θα μου παρουσιαστούν παρόμοιες δυνατότητες. Ο αυτοέλεγχος μας οδηγεί στην αναγνώριση των λαθών μας ώστε να προσπαθούμε να βάζουμε τα πράγματα στη θέση τους.

Το ημερολόγιό μας, είναι ένας καθρέφτης στον οποίο κοιτάζουμε κάθε βράδυ και ανακαλύπτουμε πόσα ελαττώματα έχουμε. Έτσι, θέλοντας να παρουσιαστούμε με το δυνατό καθαρότερο πρόσωπο στον Πολυαγαπημένο μας, προσπαθούμε να καθαρίσουμε κάθε λεκέ και κάθε ατέλεια από το πρόσωπό μας. Ο καθρέφτης αυτός, το ημερολόγιο, μας δείχνει ακόμα πόσο πολλές φορές αποτυχαίνουμε στην τήρηση των ηθικών αρχών. Αν έχουμε συσσωρεύσει πάρα πολλά ψεγάδια, πώς μπορούμε να σκεφτούμε ότι θα είμαστε ικανοί να παρουσιαστούμε μπρος στον Πολυαγαπημένο;

Τέλος, όταν κοιτώντας στον καθρέφτη συνειδητοποιήσουμε τα μελανά σημεία του χαρακτήρα μας, θα είμαστε περισσότερο ικανοί να αναμορφώσουμε τους εαυτούς μας και να μη χάνουμε όλο μας τον καιρό προσπαθώντας να αναμορφώσουμε τους άλλους. Είναι ο εγωισμός μας που μας κάνει να βλέπουμε τα σφάλματα των άλλων και να παραβλέπουμε τα δικά μας. Ο Σουάμι Ραμ Τίρθα συνήθιζε να λέει ότι, εύκολα βρίσκει κανείς αναμορφωτές που θέλουν να αναμορφώσουν άλλους, αλλά σπάνιοι είναι αυτοί που θέλουν να αναμορφώσουν τον εαυτό τους.

Το πρόβλημα σ' εμάς είναι ότι πάντοτε προσπαθούμε να βρίσκουμε σφάλματα στο χαρακτήρα των άλλων. Σπαταλούμε όλο μας το χρόνο να βρούμε λάθη στους άλλους και δε χρησιμοποιούμε ούτε ένα λεπτό για να κοιτάξουμε μέσα στην καρδιά μας, για να ανακαλύψουμε τα ψεγάδια του δικού μας χαρακτήρα. Ο Παλτού Σαχίμπ έλεγε ότι αν επιδιώκεις τη σωτηρία, πρέπει να πάψεις να σκέφτεσαι για τα σφάλματα των άλλων και να αρχίσεις να κοιτάς μέσα στην καρδιά σου. Και ο Χριστός έλεγε: «Γιατί βλέπετε τη σκόνη που είναι στο μάτι του αδερφού σας και δε βλέπετε το δοκάρι που έχει μπει στο δικό σας μάτι;»

Σ' ένα από τα ποιήματά μου, είναι γραμμένο:

«Αυτοί που είναι τρελοί από αγάπη για Σένα

*δεν έχουν καιρό να περιγελούν τους άλλους για τις πράξεις τους
περιγελούν μόνο τον ίδιο τους τον εαυτό».*

Αν είμαστε χαμένοι μέσα στην αγάπη για τον Πολυαγαπημένο μας, δε θα περιπαίζουμε τους άλλους, δε θα έχουμε χρόνο να κριτικάρουμε τους άλλους, παρά μόνο θα περιγελούμε τον εαυτό μας για τις κακίες και τα αμαρτήματά μας.

Λαχταρούμε όλοι να έχουμε μια συνάντηση με τον Πολυαγαπημένο μας. Αν μάθουμε ότι έρχεται στο σπίτι μας τι θα κάνουμε; Θα βάλουμε σε τάξη το σπίτι μας. Αν δούμε ότι το σπίτι μας είναι βρόμικο και όλα είναι άνω κάτω, θα πάρουμε ένα τηλεσκόπιο και θα βλέπουμε αν υπάρχει βρόμα και σκόνη σ' ένα σπίτι πενήντα χιλιομέτρα μακριά; Όχι. Θα σκουπίσουμε τη σκόνη και θα καθαρίσουμε το σπίτι το δικό μας, αυτό που θα δεχτεί τον Κύριο.

Εξαιτίας του εγωισμού μας έχουμε την εντύπωση ότι πετυχαίνουμε την τελειότητα σε κάθε μας δραστηριότητα, ενώ οι άλλοι αυτό που προσπαθούν και κάνουν είναι τελείως λανθασμένο. Όταν βλέπουμε πόσα πολλά είναι τα ελαττώματά μας, από τον καθρέφτη του ημερολογιού μας, πώς μπορούμε να έχουμε τη δύναμη να κρίνουμε τις αδυναμίες των άλλων; Το πρώτο μας μέλημα θα είναι να απαλλαγούμε από τις αδυναμίες μας και να ομορφύνουμε το πρόσωπό μας.

Ο Διδάσκαλος μάς ζητάει να του στέλνουμε κατά διαστήματα τα ημερολόγια αυτοελέγχου για να μας συμβουλεύει με ποιο τρόπο ο καθένας μας θα μπορέσει να βελτιωθεί. Καθώς όμως όλοι γνωρίζουμε την πανσοφία του Αγαπημένου, η αποστολή του ημερολογίου αποτελεί ένα επιπρόσθετο λόγο για να ελέγχουμε αυστηρά τις πράξεις μας κατά τη διάρκεια της μέρας, αλλά και να είμαστε και περισσότερο τίμιοι στην εκτίμηση των σφαλμάτων μας.

Τηρώντας το ημερολόγιο αυτοελέγχου θα διαπιστώνουμε με την πάροδο του χρόνου ότι βελτιωνόμαστε, αλλά ότι δεν είναι δυνατό να απαλλαγούμε τελείως από τις αδυναμίες μας. Τότε αν ζητήσουμε ειλικρινά τη βοήθεια του Διδασκάλου μας, αυτός θα ανταποκριθεί και θα ξεπλύνει τη σκιά των λαθών και των αδυναμιών μας και είναι τότε που όταν θα κοιτάζουμε τον καθρέφτη του ημερολογιού μας, δε θα βλέπουμε πια την αντανάκλαση του εαυτού μας, αλλά θα βλέπουμε μόνο τον Πολυαγαπημένο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΠΕΜΠΤΟ

Το Μήνυμα του Φθινοπώρου

Το φθινόπωρο είναι η εποχή κατά την οποία τα φύλλα των δέντρων φτάνουν στο μεγάλο τους φινάλε. Στολισμένα με την καινούρια κοκκινοκίτρινη και χρυσή ενδυμασία τους, καλωσορίζουν την άφιξη του κρύου και σκοτεινού χειμώνα. Τα φύλλα πρόκειται να πέσουν γιατί αλλιώς, αν δεν πέσουν αυτά τα παλιά, δεν μπορούν να φυτρώσουν τα νέα κι έτσι να προχωρήσει η ζωή. Είναι το φθινόπωρο πάντα που προοιωνίζεται τον ερχομό της άνοιξης.

Η φύση είναι ένας μεγάλος δάσκαλος και αυτή την εποχή μας δίνει ένα μήνυμα με τον ερχομό του φθινοπώρου. Το μήνυμα αυτό είναι ότι πρέπει να εγκαταλείψουμε τον παλιό τρόπο ζωής μας και να υιοθετήσουμε έναν καινούριο. Οι παγωμένοι άνεμοι που θα αρχίσουν να διαπερνούν το σώμα μας, θα πρέπει να μας θυμίσουν τον πόνο και τη θλίψη που προκαλέσαμε στις καρδιές των συνανθρώπων μας. Το φθινόπωρο μας προτρέπει να απορρίψουμε τις παλιές μας συνήθειες, όπως τα δέντρα ρίχνουν τα ξερά τους φύλλα και να ανθίσουμε με το πνεύμα της άνοιξης και της αναγέννησης. Σαν τη γλυκιά αύρα του Ζέφυρου πρέπει να εκπέμπουμε κύματα ζεστασιάς στους συνανθρώπους μας. Το μήνυμα της φύσης είναι ότι ήρθε ο καιρός για μας να εγκαταλείψουμε τη σκληρότητα και να αναπτύξουμε στοργή, αγάπη και τρυφερότητα για κάθε ζωντανή ύπαρξη της Δημιουργίας. Στο μονοπάτι της αγάπης πρέπει να προχωρούμε με μεγάλη γλυκύτητα και προσοχή, ώστε να μην ταραζούμε τις ευαίσθητες καρδιές των άλλων ζωντανών υπάρξεων. Αυτή η φροντίδα του να μην πληγώνουμε τους άλλους ονομάζεται αχίμσα (ahimsa) ή μη βία.

Αν κριτικάρουμε νοερά άλλους ανθρώπους, αν πληγώνουμε τα αισθήματά τους με τη σκέψη μας ή αν επιθυμούμε το κακό τους, πέφτουμε στο παράπτωμα ότι δεν τηρήσαμε τη «μη βία» με τη σκέψη.

Αν αντί να βάλουμε βάλσαμο στις σπαρασσόμενες καρδιές, τα λόγια μας ανοίγουν νέες πληγές ή ρίχνουν σ' αυτές αλάτι, πέφτουμε στο παράπτωμα της μη τήρησης της «μη βίας» με λόγο κι αν χτυπήσουμε ή σκοτώσουμε μια ζωντανή ύπαρξη, πέφτουμε στο ίδιο παράπτωμα με έργο.

Αν τώρα καθίσουμε και αναλύσουμε γιατί κριτικάρουμε και πληγώνουμε τους άλλους, θα δούμε ότι οι ενέργειές μας αυτές προέρχονται από εγωισμό. Αν ακόμα έχουμε αναπτυγμένο το αίσθημα της υπεροχής και της ανωτερότητας, τούτο οφείλεται σε έλλειψη ταπεινοφροσύνης. Σ' αυτό μας το συναίσθημα αν προστεθεί και η πρόθεσή μας να βλάψουμε κάποιον, τότε παραβιάζουμε και την αρχή της «μη βίας».

Αν κάποιος σκοπεύει να κάνει ένα ταξίδι αναψυχής για να ευχαριστηθεί κι εμείς επειδή δεν μπορούμε να πραγματοποιήσουμε ένα τέτοιο ταξίδι, επιθυμήσουμε

να δημιουργηθούν τέτοιες συνθήκες ώστε να μην πάει ούτε αυτός, τότε παραβιάζουμε τη «μη βία» με τη σκέψη.

Προκειμένου να τηρήσουμε σωστά την εντολή της «μη βίας», όταν μιλάμε, δεν πρέπει να αναφερόμαστε σε ζητήματα που δε μας αφορούν. Τέτοιες αναφορές θεωρούνται σαν έμμεσοι τρόποι επίθεσης. Για παράδειγμα, αν δύο άνθρωποι συζητούν για κάτι που δεν έχει καμία απολύτως σχέση μ' εμάς και με μία κουβέντα μας προκαλέσουμε έριδα μεταξύ τους, το αποτέλεσμα θα είναι ή να δεχτούμε κάποια προσβλητική απάντηση ή κάποιον να στενοχωρήσουμε με την παρέμβασή μας. Και αν δεχτούμε μια προσβολή, συνήθως θα ανταποδώσουμε την προσβολή με άλλη πιο έντονη προσβολή κι αυτό θα αποτελέσει μια επίθεση. Αν με την παρέμβασή μας πάρουμε τη θέση του ενός των συνομιλητών, μοιραία θα καταστήσουμε τη θέση του άλλου ασθενέστερη, οπότε κι αυτό είναι ένα είδος επίθεσης καθώς φέρνουμε κάποιον ενσυνείδητα σε δύσκολη θέση.

Στην έννοια της μη βίας δεν έχει σημασία μόνο το τι λέμε αλλά και πώς το λέμε. Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι κάθε άνθρωπος μιλάει μέσα από τα βάθη της καρδιάς του. Αν κάποιος που είναι γεμάτος ζήλια, φθόνο ή θυμό μιλήσει, θαρρείς πως δε βγαίνουν λέξεις από το στόμα του, αλλά σκορπιοί που δαγκώνουν και τραυματίζουν τα συναισθήματα αυτών που τον ακούν. Τα λόγια μας δεν πρέπει να προκαλούν μνησικακία στο συνομιλητή μας ούτε να είναι μειωτικά γι' αυτόν. Κάποιος που είναι αναστατωμένος, έχει ανάγκη από λόγια που θα τον ηρεμήσουν, γιατί αντίθετα αν ακούσει επικρίσεις και σκληρές φράσεις θα ερεθιστεί και θα αναστατωθεί περισσότερο. Τα λόγια μας θα πρέπει να τον βοηθήσουν να συγκεντρωθεί και να ηρεμήσει κι όχι να τον φέρουν σε κατάσταση παραφροσύνης, με αποτέλεσμα πολλές φορές να προχωρήσει σε ακρότητες. Όταν μιλάμε πρέπει να προφέρουμε μόνο λέξεις που να καταπραΰνουν τις καρδιές αυτών που μας ακούνε και να ανυψώνουν το πνεύμα τους, ακόμα να τους προτρέπουν και να τους βοηθούν να γνωρίσουν τον εαυτό τους και το Θεό. Αν οι καρδιές μας είναι πλημμυρισμένες με αγάπη για το Θεό και το Δάσκαλό μας κι έχουμε αγάπη και οίκτο για όλη τη Δημιουργία, τότε ό,τι βγαίνει μέσα από τα χείλη μας θα είναι φορτισμένο με αγάπη. Αν η αγάπη μας για το Θεό γίνει τόσο μεγάλη ώστε να διαποτίσει όλο μας το είναι, τότε αυτοί που έρχονται σε επαφή μαζί μας, αυτοί που ακούν τα λόγια μας, αυτοί που είναι συντονισμένοι με τις δονήσεις μας θα έχουν ωφέλεια.

Πολλές φορές με ρωτάνε ορισμένοι για το τι πρέπει να κάνουν όταν τύχει να περιβάλλονται από ανθρώπους που είναι προκλητικοί, αρνητικοί και ευερέθιστοι.

Αυτό που συνήθως συμβαίνει όταν κάποιος μας ερεθίζει, είναι ότι χάνουμε την ψυχραιμία μας με αποτέλεσμα να καταφεύγουμε στη χειροδικία, στις βρισιές ή άλλοτε στη δημιουργία εκδικητικών συναισθημάτων. Αντίθετα όμως θα πρέπει να μην αντιδρούμε βίαια και να ενεργούμε με θετικούς τρόπους, και πρώτα απ' όλα να παραμένουμε ήρεμοι και σιωπηλοί. Αν κάποιος δεν είναι ευχάριστος σε μας αντί να συγκρουστούμε μαζί του, μπορούμε να τον αποφύγουμε, χωρίς να τον βρίσουμε ή μέσα μας να δημιουργήσουμε κακές σκέψεις γι' αυτόν. Αν κατορθώσουμε κάτι τέτοιο, δηλαδή να μη δημιουργήσουμε εχθρικές ή εκδικητικές σκέψεις, αλλά αντίθετα οι σκέψεις μας να έχουν κατανόηση και εσωτερικά να ευχόμαστε αυτό το

πρόσωπο να πάψει να μας ερεθίζει, τότε ήδη έχουμε φτάσει στο επίπεδο της προσευχής.

Άλλοτε πάλι θα βοηθούσε αν είχαμε μια ειλικρινή συνομιλία με το πρόσωπο που έχει διαφορές μαζί μας. Στην περίπτωση αυτή θα πρέπει να είμαστε πολύ προσεκτικοί. Σε μία πρόσωπο με πρόσωπο συνομιλία με άτομα εκρηκτικά και ευερέθιστα πρέπει να λαβαίνουμε κάθε δυνατή πρόνοια ώστε να μην τους κάνουμε να οργιστούν. Όπως προσεκτικά μεταφέρουμε ένα δέμα που γράφει «Προσοχή εύθραυστο, κρατήστε το προσεκτικά», έτσι θα πρέπει στους ανθρώπους με εύθραυστες καρδιές και ευαίσθητο ταμπεραμέντο να συμπεριφερόμαστε με εξαιρετική προσοχή. Ο καλύτερος δάσκαλος είναι η πείρα. Αν αναπτύξουμε ευαισθησία σ' αυτό τον τομέα θα μάθουμε πώς να μιλάμε στους γύρω μας, έτσι ώστε μάλλον να τους ηρεμούμε παρά να τους ερεθίζουμε.

Γιατί όμως θα πρέπει να επηρεαζόμαστε από την αρνητικότητα των άλλων; Γιατί θα πρέπει να τρέμουμε βλέποντας κάποιον με τον οποίο είχαμε διαφορές στο παρελθόν, να μας πλησιάζει; Θα πρέπει να είμαστε τόσο προσκολλημένοι στην αγάπη του Διδασκάλου μας, τόσο γεμάτοι με τη Θεία μέθη, ώστε να παραμένουμε ανεπηρέαστοι. Αυτοί που ήρθαν σε επαφή με το Θείο Λόγο πρέπει να είναι ισχυρότεροι από τους άλλους ανθρώπους. Όποιος κι αν έρθει σε επαφή μαζί μας, όσο αρνητικός κι αν είναι θα πρέπει να επηρεαστεί από το δικό μας ανώτερο χαρακτήρα. Θα πρέπει να του εμψύχσουμε τη δική μας θετική επιρροή. Γιατί να φοβόμαστε την αρνητική επιρροή των άλλων; Γιατί να έχουμε αυτή τη φοβία; Μερικοί άνθρωποι έχουν τη φοβία του νερού κι άλλοι του ύψους. Εμείς γιατί θα πρέπει να έχουμε φοβία των αρνητικών αισθημάτων των άλλων; Γιατί να διακατεχόμαστε από σύμπλεγμα κατωτερότητας; Η πίστη μας πρέπει να είναι πολύ δυνατή. Αντί να ενοχλούμαστε από τους άλλους, εμείς πρέπει να ακτινοβολούμε σ' αυτούς όσο το δυνατόν ισχυρότερα κύματα αγάπης. Πρέπει να εκπέμπουμε την ευωδιά της αγάπης σε κάθε έναν που συναντάμε. Ένα Περσικό γνωμικό λέει ότι, όταν μπει κάποιος σε ένα μυροπωλείο, έστω κι αν δεν αγοράσει τίποτα, βγαίνοντας θα πάρει μαζί του μια ευωδιά. Γιατί λοιπόν να μην είναι και η καρδιά μας ένα τέτοιο μυροπωλείο που να μεταδίδει ευωδιά σ' όλους αυτούς που έρχονται σε επαφή μαζί μας; Όταν συναντάμε ανθρώπους, πρέπει να είμαστε σε θέση να δυναμώνουμε στην καρδιά μας τη φλόγα της αγάπης που τρεμοσβήνει, καλυμμένη όπως είναι από τα σκοτεινά καλύμματα του νου και της ύλης. Πρέπει να φέρνουμε σε πλήρη άνθιση τις αθάνατες αρετές που βρίσκονται μέσα μας ναρκωμένες. Ο αθάνατος οίνος πρέπει να ρέει μέσα από τα μάτια μας και όλοι όσοι έρχονται σε επαφή μαζί μας να μοιράζονται τη θεία μέθη. Η ομορφιά αυτού του Μονοπατιού βρίσκεται στο ότι όσοι είναι τρελοί από αγάπη για το Θείο Οινοχόο είναι τόσο απορροφημένοι μέσα στη θεία έκσταση που δεν έχουν το χρόνο να κριτικάρουν κανέναν αλλά και είναι αδύνατο να βλαφτούν από κανέναν. Γιατί θα πρέπει να βρίσκουμε λάθη και να πληγώνουμε τα αισθήματα των άλλων; Όταν αρχίζουμε να κάνουμε κακές σκέψεις για κάποιον, αν αμέσως κατευθύνουμε το μυαλό μας στην Πηγή όλης της αγάπης, αν σκεφτόμαστε το Διδάσκαλο, τότε όλες μας οι σκέψεις για βία και επίθεση θα σβήνουν. Με αυτό τον τρόπο μπορούμε να μεταστρέφουμε

τις σκέψεις μας κι έτσι να μεταμορφώσουμε και τη ζωή μας. Μπορούμε να αλλάξουμε τους παλιούς τρόπους με τους οποίους σκεφτόμαστε και ζούμε και να υιοθετήσουμε έναν καινούριο. Αυτό είναι το μήνυμα του φθινοπώρου.

Τώρα είναι καιρός να αφήσουμε τις παλιές μας συνήθειες που πληγώνανε τους άλλους να πέσουν σαν τα ξερά φύλλα. Τώρα είναι η εποχή για να αρχίσουμε να ακολουθούμε το μονοπάτι της αγάπης με νέο ζήλο και με έντονο πάθος, σκορπίζοντας ευγενείς σκέψεις, λόγια και πράξεις στους γύρω μας. Τώρα είναι ο καιρός για την αναγέννηση της άνοιξης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΕΚΤΟ

Τα Αληθινά μας Χρώματα

Ο Σαίξπηρ περιγράφει αυτή τη γη σαν τη σκηνή ενός θεάτρου, όπου οι άνθρωποι άντρες και γυναίκες είναι οι ηθοποιοί που ανεβαίνουν και κατεβαίνουν σ' αυτήν.

Σε κάθε θεατρικό ρόλο, ο ηθοποιός ενσυνείδητα προσπαθεί να παραπλανήσει τον κόσμο. Ο ίδιος γνωρίζει ότι είναι κάτι διαφορετικό από εκείνο που υποκρίνεται κάθε φορά, είτε παίζει το ρόλο του Βρούτου στον «Ιούλιο Καίσαρα» είτε το ρόλο του Ορλάνδου στο «Όπως επιθυμείτε». Κατά κανόνα υποδύεται κάποιον τον οποίο ουδέποτε γνώρισε και με τον οποίο δεν είχε ποτέ την παραμικρή σχέση. Χρησιμοποιεί όλες του τις ικανότητες προκειμένου να δείξει ότι αυτό που παίζει δεν είναι θεατρικό έργο αλλά μία πραγματικότητα. Έτσι, αν έχει ταλέντο υποκρισίας, μπορεί να γίνει ένας καλός ηθοποιός και μ' αυτό τον τρόπο να κερδίζει το ψωμί του και να είναι και απόλυτα ικανοποιημένος από τη δουλειά του.

Κατά τον ίδιο τρόπο κι εμείς στη ζωή μας, αν και δεν είμαστε ηθοποιοί δραματικών έργων, συμπεριφερόμαστε σαν ηθοποιοί. Ενεργούμε και συμπεριφερόμαστε παίζοντας ρόλους που δεν έχουν καμιά ομοιότητα ή σχέση με αυτό που στην πραγματικότητα είμαστε. Κάνουμε το καθετί, παίζουμε κάθε ρόλο, προκειμένου να εντυπωσιάσουμε τους άλλους, να ικανοποιήσουμε τον εγωισμό μας ή να κερδίσουμε την εμπιστοσύνη τους και να εξασφαλίσουμε τα προς το ζην.

Οι Διδάσκαλοι μας ζητούν και μας προτρέπουν να πετάξουμε τα υποκριτικά ενδύματα. Αντίθετα όμως εμείς φεύγοντας κάθε πρωί από το σπίτι μας είμαστε έτοιμοι να αντιμετωπίσουμε τους ανθρώπους με τους οποίους συναναστρεφόμαστε με ένα ψεύτικο προσωπείο, αποκρύπτοντας τον πραγματικό μας εαυτό, πολλές φορές χρησιμοποιώντας ακόμη και τις πνευματικές διδασκαλίες, προκειμένου να πετύχουμε υλικά οφέλη. Αν κάναμε μια αναδρομή στα γεγονότα μιας και μόνης μέρας από νωρίς το πρωί μέχρι αργά το βράδυ, θα βλέπαμε πόσες όψεις αλλάζουμε, όπως και το δραματικό ταλέντο και την υποκριτική τέχνη που διαθέτουμε και θα ανακαλύπταμε με τι υστεροβουλία αντιμετωπίζουμε το συνάνθρωπό μας. Η πρωταρχική μας φροντίδα είναι να αποφύγουμε να δείξουμε τον πραγματικό μας εαυτό. Όλη μας η ζωή είναι μια απώθηση της πραγματικότητας, μια προσπάθεια να εξαπατήσουμε τους συνανθρώπους μας, ένα θέατρο.

Το πρώτο πράγμα που πρέπει να μάθουμε είναι να προσπαθήσουμε να παρουσιαζόμαστε όπως είμαστε στην πραγματικότητα. Για να το πετύχουμε, θα πρέπει με ειλικρίνεια να κάνουμε ανάλυση στις σκέψεις, τα λόγια και τις πράξεις μας. Η πνευματικότητα είναι ο δρόμος της αλήθειας και αν θέλουμε να προοδεύσουμε σ' αυτό το μονοπάτι, πρέπει να μάθουμε να ξεριζώνουμε το ψέμα από τη ζωή μας. Υπάρχουν δε τρεις τρόποι να μην είμαστε ειλικρινείς: η υποκρισία, το ψεύδος και ο δόλος. Η διαφορά μεταξύ τους είναι λεπτή.

Υποκρισία είναι η προσπάθεια που κάνουμε να αποκρύπτουμε αυτό που είμαστε κι αυτό που σκεφτόμαστε. Αν τίμια κοιτάξουμε μέσα στην καρδιά μας, θα καταλάβουμε ότι συσσωρεύουμε αμαρτήματα από κάθε πτυχή της ζωής μας. Έχουμε μέσα μας όλα τα ελαττώματα στα οποία ο άνθρωπος είναι επιρρεπής. Δεν έχουμε αγνότητα και ευσπλαχνία, δεν ανταποκρινόμαστε ούτε στο 1% των περιπτώσεων που μας δίνεται ευκαιρία για ανιδιοτελή εξυπηρέτηση. Δεν είμαστε ταπεινοί και όταν συζητάμε, το κάνουμε σαν να είμαστε πολύ σπουδαίοι και καθώς έχουμε μεγάλο εγωισμό μέσα μας, προσπαθούμε να εμφανιζόμαστε σαν πολύ προχωρημένοι πνευματικά. Πολλοί από μας προσπαθούμε να κάνουμε τους ανθρώπους να πιστεύουν ότι είμαστε σε επαφή με τον Ύψιστο. Στην καθημερινή μας ζωή παρουσιαζόμαστε με διαφορετικό κάθε φορά τρόπο και είναι δυνατό να αλλάξουμε προσωπείο πολλές φορές τη μέρα. Μπροστά στην οικογένειά μας παρουσιαζόμαστε αλλιώς απ' ό,τι όταν βρισκόμαστε στην εργασία μας, ανάμεσα στους συνεργάτες μας. Ακόμη εμφανιζόμαστε κάπως διαφορετικά όταν βρεθούμε σε μια κοινωνική εκδήλωση και αλλιώς σε κάποια πολιτική συγκέντρωση. Πρόθεσή μας πάντοτε είναι να δείχνουμε ένα διαφορετικό, έναν καλύτερο εαυτό απ' ό,τι είναι στην πραγματικότητα, που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της στιγμής. Ενεργούμε έτσι γιατί έχουμε πάρα πολλές αδυναμίες και θέλουμε καλύπτοντάς τις να εμφανιζόμαστε όσο το δυνατό πιο τέλειοι και άψογοι. Υποκρισία σημαίνει ότι δεν είμαστε ειλικρινείς με τους άλλους, καθώς άλλα διακηρύσσουμε κι άλλα κάνουμε, πολλές φορές τα ακριβώς αντίθετα.

Σε κάθε γραφείο, υπάρχουν μερικοί που δεν εργάζονται αλλά που διαρκώς δίνουν συμβουλές στους άλλους να εργάζονται σκληρά, να είναι αφοσιωμένοι στη δουλειά τους και να είναι ακριβείς. Αυτοί οι ίδιοι όμως δεν είναι ούτε σωστοί ούτε αφοσιωμένοι στη δουλειά τους. Αυτό είναι υποκρισία.

Αν στο επάγγελμά μας χρησιμοποιούμε όχι τίμια μέσα για να κερδίσουμε όσο το δυνατό περισσότερα χρήματα ενώ προσπαθούμε να δείξουμε ότι είμαστε οι πιο αθώοι άνθρωποι στον κόσμο, αυτό είναι υποκρισία.

Αν κατακρατούμε από τις αποδοχές του προσωπικού που εργάζεται για μας ένα ποσόν κι από αυτό το ποσόν κάνουμε μια δωρεά ώστε ο κόσμος να λέει: «Τι φιλεύσπλαχνος είναι αυτός ο άνθρωπος που έκανε μια τέτοια πράξη», αυτό είναι υποκρισία.

Προσπαθούμε να κάνουμε τους άλλους να πιστεύουν ότι είμαστε τίμιοι, φιλεύσπλαχνοι και ταπεινοί, αλλά στην πραγματικότητα αυτές οι αρετές εμφανώς λείπουν από τη ζωή μας. Προσπαθούμε να παρουσιαστούμε σαν να είμαστε το υπόδειγμα των θείων αρετών, ενώ κάτω από το ένδυμα της υποκρισίας μας είμαστε το πρότυπο κάθε διαβολικής πανουργίας. Νομίζουμε ότι αν οι άλλοι μας θεωρούν ότι είμαστε άγιοι, θα μας σέβονται περισσότερο και θα μπορούμε έτσι ευκολότερα να πετυχαίνουμε κάθε μας ματαιόδοξη επιδίωξη. Δεν πρέπει όμως να προσπαθούμε να δημιουργούμε την εντύπωση ότι είμαστε άγγελοι ενώ δεν είμαστε.

Την άλλη μορφή της ανειλικρίνειας, το ψέμα, είναι πολύ εύκολο να αντιληφθούμε πόσες φορές τη μέρα το χρησιμοποιούμε!! Είναι τόσο πολλά τα ψέματα που λέμε. Αν είμαστε υπεύθυνοι μιας εργασίας και ο ανώτερός μας, μας ζητήσει να

του αναφέρουμε την πορεία της εργασίας, οι αριθμοί που δίνουμε είναι μεγαλύτεροι, ώστε κατ' αυτό τον τρόπο να δείξουμε ότι έχουμε εργαστεί περισσότερο απ' ό,τι στην πραγματικότητα. Αν είμαστε επιχειρηματίες συχνά λέμε ότι από μια υπόθεση δεν πρόκειται να κερδίσουμε ή ότι η ωφέλειά μας είναι 2 ή 5%, ενώ στην πραγματικότητα είναι πολύ μεγαλύτερη. Ακόμα, πολλές φορές ο άντρας μας ή η γυναίκα μας, μας ρωτάει τι σκοπεύουμε να κάνουμε κι εμείς ενώ σχεδιάζουμε να πάμε στον κινηματογράφο, απαντάμε ότι δεν έχουμε κανένα ειδικό πρόγραμμα και ότι μετά τη δουλειά θα γυρίσουμε σπίτι, αποκρύπτοντας έτσι τις πραγματικές μας προθέσεις. Το ίδιο πολλές φορές κάνουμε και με τους φίλους μας και με τους συγγενείς μας. Αλλά και στο Διδάσκαλό μας ακόμα, συχνά δεν είμαστε ειλικρινείς κι όταν μας ρωτάει για την πρόοδό μας στο διαλογισμό του απαντάμε ότι όλα πάνε καλά, ενώ στην πραγματικότητα δεν κρατάμε το ημερολόγιο και δεν αφιερώνουμε αρκετό χρόνο για διαλογισμό. Άλλοτε πάλι δεν είμαστε ειλικρινείς και στα παιδιά μας. Τους λέμε να μελετούν και να προσπαθούν να είναι πρώτα στην τάξη και όταν μας ρωτούν τους λέμε ότι εμείς στο σχολείο είμαστε πρώτοι μαθητές και πολύ πειθαρχικοί. Όλα αυτά είναι ψέματα.

Υπάρχουν τόσα πολλά παραδείγματα από ψέματα. Συχνά κάποιος μας ζητάει να κάνουμε μια δουλειά πριν γυρίσουμε από τη δουλειά στο σπίτι μας κι αν το ξεχάσουμε επειδή φοβόμαστε ότι θα μας κάνουν παράπονα, λέμε ότι «προσπάθησα, αλλά δεν μπόρεσα» ή «δε βρήκα το χρόνο να το κάνω» ή αν μας ζητήσουν ένα εμπόρευμα και δεν το έχουμε λέμε ότι δεν κυκλοφορεί πια ή ότι περιμένουμε να μας το φέρουν κλπ. ή άλλοτε πάλι όταν αργήσουμε ή δεν πάμε στη δουλειά μας προφασίζομαστε ασθένεια δική μας ή κάποιου μέλους της οικογένειάς μας.

Τέλος, η τρίτη μορφή της ανειλικρίνειας είναι ο δόλος. Μια μορφή δόλου είναι όταν κάνουμε «τον καλό» σε κάποιον ώστε απ' αυτή μας τη συμπεριφορά να έχουμε κάποια ωφέλεια. Όλοι εξαπατούμε τους φίλους, τους συγγενείς και τους γνώριμους μας. Μπορεί να συμβουλέψουμε ένα φίλο μας, για κάποια ευκαιρία, ενώ στην πραγματικότητα ενδιαφερόμαστε για κάποιο όφελος, ή παρακινούμε κάποιον να πουλήσει το αυτοκίνητο ή το σπίτι του λέγοντάς του ότι μπορούμε αφιοκερδώς να τον βοηθήσουμε, ενώ αποβλέπουμε σε κάποιο κέρδος ή κάποια προμήθεια. Κάνουμε δηλαδή τους άλλους να πιστεύουν ότι προσπαθούμε να τους βοηθήσουμε ενώ στην πραγματικότητα τους εξαπατούμε. Αυτός ο τύπος της ανειλικρίνειας χαρακτηρίζεται σαν δόλος.

Αν κατορθώσουμε να εξαπατήσουμε κάποιον είμαστε όλο χαρά, αλλά δεν αντιλαμβανόμαστε ότι τελικά εξαπατούμε τον εαυτό μας.

Αντί να αναγνωρίσουμε τα σφάλματά μας και να τα ξεριζώσουμε, αισθανόμαστε ευχαρίστηση μ' αυτά. Όταν δεν παραδεχόμαστε τα σφάλματά μας, δημιουργούμε μια αυταπάτη, ότι είμαστε τέλειοι και τότε προσπαθούμε να παρουσιάσουμε στους άλλους σαν υποδείγματα ανθρώπων πάνω στη γη. Αν αρχίσουμε να συνειδητοποιούμε και να δεχόμαστε ότι δεν είμαστε τέλειοι και αν δεν κρύβουμε από τους άλλους τα σφάλματά μας, θα μπορέσουμε να κατανικήσουμε τις αδυναμίες μας όσον αφορά την υποκρισία, το ψέμα και το δόλο, γιατί μπορεί να καταφέρνουμε να κοροϊδεύουμε τον κόσμο, αλλά σε τελική

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΑΦΥΠΝΙΣΗ

ανάλυση όταν είμαστε ανειλικρινείς, κοροϊδεύουμε και βλάπτουμε τον ίδιο τον εαυτό μας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΕΒΔΟΜΟ

Τι Είναι η Αγάπη

Μυριάδες αγίων, άντρες και γυναίκες, δόξασαν το Θεό με χίλιους δυο τρόπους, αλλά κανείς δεν μπόρεσε να Τον περιγράψει. Μυριάδες ακόμη θα στέλνουν σ' Αυτόν τις προσευχές τους, αλλά και πάλι κανείς δε θα μπορέσει να τον προσδιορίσει σε όλες Του τις μορφές και σε όλο του το μεγαλείο. Καθώς όμως ο Θεός είναι αγάπη, κι αυτή η ίδια η αγάπη δεν μπορεί να καθοριστεί επακριβώς. Έχουμε έτσι εκατοντάδες ορισμούς για το τι σημαίνει αγάπη και έστω κι αν η αγάπη υμνηθεί από άλλες τόσες εκατοντάδες αγίους και ποιητές, πάλι θα παραμείνει χωρίς έναν καθορισμένο ορισμό.

Ο κόσμος γενικά πιστεύει ότι η αγάπη συνίσταται στο να κοιτάς κάποιον στα μάτια. Τελευταία σ' ένα αξιόλογο δοκίμιο του Γάλλου συγγραφέα Αντουάν Σεν Εξιπερί διάβαζα ότι: «Αγάπη δεν είναι να κοιτάς κάποιον στα μάτια, αλλά να κοιτάτε μαζί προς την ίδια κατεύθυνση. Αυτή την κατεύθυνση που οδηγεί στον τελικό σκοπό».

Στην περίπτωση της αγάπης μεταξύ του Δάσκαλου και του μαθητή, αγάπη πραγματικά σημαίνει το να κοιτάει ο ένας τον άλλο στα μάτια. Όταν ο μαθητής είναι αρκετά τυχερός ώστε να δέχεται το ακτινοβόλο βλέμμα του Δάσκαλου, η ψυχή του υψώνεται στα ανώτερα επίπεδα. Έτσι αν και φαινομενικά παράδοξο και οι δύο ορισμοί της αγάπης είναι σωστοί.

Ο μαθητής θα κάνει ταχύτατη πρόοδο αν προσηλώνεται στα μάτια του Δάσκαλου και πετυχαίνει μια κατάσταση ταύτισης με Αυτόν. Όταν ο μαθητής κοιτάει μέσα στα μάτια το Διδάσκαλο, κοιτάει μέσα στα μάτια την πηγή όλης της έκστασης, όλης της αγνότητας και όλης της αρετής. Όταν μια γέφυρα στηθεί από την καρδιά του Δάσκαλου στην καρδιά του μαθητή, τότε είναι φυσικό οι θείες ιδιότητες του Δάσκαλου να αρχίσουν να ρέουν προς το μαθητή και κάποτε να διαποτίσουν όλο του το είναι. Και αυτή τη στιγμή και μόνο τότε, όταν ο μαθητής χαθεί και ταυτιστεί τελείως με το Διδάσκαλο, αρχίζει το ταξίδι του για την Αιώνια Κατοικία, υπερβαίνει τη σωματική του συνειδητότητα και μαθαίνει να πεθαίνει ενόσω ζει. Έτσι ο ορισμός ότι αγάπη είναι όταν ο ένας κοιτάει τον άλλο στα μάτια, είναι ιδιαίτερα ταιριαστή όταν αναφέρεται στην αγάπη του Δάσκαλου και του μαθητή.

Αυτό που λέει ο Σεν Εξιπερί, ότι δηλαδή η αγάπη δεν είναι το να κοιτάει ο ένας τον άλλο στα μάτια, ισχύει για τη σχέση των μαθητών μεταξύ τους. Όταν δύο μαθητές, είτε είναι σύζυγοι, είτε είναι φίλοι, ακολουθούν το Μονοπάτι της Πνευματικότητας, αγάπη μεταξύ τους σημαίνει το να κοιτάζουν προς την ίδια κατεύθυνση, η οποία κατεύθυνση είναι ο Διδάσκαλος και ο Θεός. Το να κοιτάζει κανείς με προσήλωση μέσα στα μάτια κάποιον που δεν έχει φτάσει στο ψηλότερο επίπεδο της πνευματικής αγάπης, μπορεί να τον οδηγήσει σε παγίδα, γιατί οι

μαθητές, όσο προχωρημένοι κι αν είναι, είναι οπωσδήποτε μαθητές, δεν είναι ακόμη τέλειοι και είναι επιρρεπείς στο να παρασύρονται.

Υπάρχει μεγάλη διαφορά μεταξύ αγάπης και λαγνείας. Η πραγματική αγάπη σε μεταφέρει στα ουράνια ενώ η λαγνεία στη λάσπη της γης. Η αγάπη και μόνο αυτή είναι που προάγει την αγνότητα, που είναι η προϋπόθεση για την ένωσή μας με το Θεό. Αυτό όμως που συνηθίζουμε να ονομάζουμε αγάπη, δεν είναι τίποτα περισσότερο από τη λαγνεία, η οποία σφυρηλατεί τις αλυσίδες που μας κρατάνε δέσμιους πάνω στη γη.

Τόσο η πραγματική όσο και η γήινη αγάπη προσφέρουν μια μέθη, διαφορετικής όμως ποιότητας και έντασης η καθεμιά. Η πραγματική αγάπη, η αγνή αγάπη, προσφέρει μια παρατεταμένη θεία μέθη και έκσταση που μας ανυψώνει σε μεγάλα πνευματικά ύψη. Η γήινη αγάπη ή λαγνεία δίνει μια παροδική μέθη, μια πρόσκαιρη σαρκική χαρά, και μας οδηγεί στο βούρκο της ηδονής. Από τη στιγμή που θα πέσουμε στο βούρκο είναι αδύνατο να βγούμε απ' αυτόν, εκτός αν Κάποιος έρθει και μας βοηθήσει. Αν παραμείνουμε, θα βουλιάξουμε και θα χαθούμε. Η θεία αγάπη είναι εποικοδομητική και μας οδηγεί προς τα άνω, ενώ η λαγνεία και το σεξ μας οδηγούν προς τα κάτω και σφυρηλατούν τα δεσμά μας με την Αρνητική Δύναμη.

Ο τρόπος για να αποκτήσουμε αληθινή αγάπη είναι να αποσύρουμε την προσοχή μας από τον εξωτερικό κόσμο, από τις αισθήσεις και να τη στρέψουμε εσωτερικά με τη βοήθεια του Διαλογισμού. Όταν αρχίζουμε να πίνουμε από την πηγή του το «Υδωρ της Ζωής» και να ακούμε το εσωτερικό θείο «Ηχητικό Ρεύμα» γεμίζουμε με έκσταση. Αυτό το «Υδωρ» ή ο «Οίνος της Ζωής» χαρίζει πολύ μεγαλύτερη μέθη από κάθε άλλη φυσική απόλαυση. Δεν υπάρχει σύγκριση μεταξύ της ευδαιμονίας που αισθάνεται κανείς με το διαλογισμό, από τις εφήμερες απολαύσεις που του προσφέρουν τα αισθητήρια όργανα. Ο Μπάμπα Σαουάν Σινγκ έλεγε ότι ο νους λατρεύει τις εξωτερικές απολαύσεις, γιατί αυτές έχει γνωρίσει. Την εξωτερική μουσική δηλαδή, την εξωτερική ομορφιά, την εξωτερική ευωδιά, καθώς και την εξωτερική αφή και γεύση. Ο νους χάνεται μέσα σ' αυτές τις απολαύσεις. Αν όμως κάποτε ο άνθρωπος ανακαλύψει και βιώσει την εμπειρία από τη Μουσική, την Ομορφιά, το Νέκταρ και την Αγάπη του Θεού που βρίσκονται μέσα μας, ο νους θα βρει τέτοια άπειρη έκσταση και ευδαιμονία, που τελικά θα εγκαταλείψει όλες τις εξωτερικές απολαύσεις. Η αγνότητα τότε έρχεται σαν ένα υποπροϊόν της αφοσίωσής μας σε κάτι πολύ ψηλότερο, σε κάτι πολύ πιο υπέροχο από τις εξωτερικές μας αισθήσεις.

Ο καλύτερος τρόπος για να αναπτύξει ο μαθητής την αληθινή η μυστικιστική αγάπη είναι να κοιτάει μέσα στα μάτια το Διδάσκαλο και να χάνεται μέσα σ' αυτά. Όταν συγκεντρώνουμε το βλέμμα μας μέσα στα μάτια του Δάσκαλου, λαβαίνουμε πνευματική ακτινοβολία απ' αυτόν, καθώς αυτός είναι το κέντρο και η πηγή όλης της Χάρης και όλου του Θείου Μεγαλείου. Όταν κοιτάει κανείς μέσα στα μάτια το Διδάσκαλο, κοιτάει μέσα σε κάτι ουράνιο και θείο, κάτι που αντιπροσωπεύει την τελειότητα. Μέσα σ' αυτά τα μάτια του Δάσκαλου συναντάει κανείς μια αμετάβλητη σταθερότητα κι όταν Αυτός μας κοιτάει, μας γεμίζει με τη Χάρη Του,

που τραβάει την ψυχή μας προς τα άνω, πάνω από το φυσικό μας σώμα και την οδηγεί προς την Αληθινή της Κατοικία.

Αντίθετα οι μαθητές δεν πρέπει να κοιτάζουν ο ένας τον άλλο στα μάτια αλλά πρέπει όλοι να κοιτάνε μέσα στα μάτια το Δάσκαλό τους. Τότε τα κύματα έκστασης που θα δεχτούν μέσα από τα μάτια Του θα διαποτίσουν τις καρδιές και τις ψυχές τους και μ' αυτόν τον τρόπο θα δεχτούν τη θεία ευλογία. Επειδή δε οι μαθητές έχουν τον ίδιο σκοπό, το ίδιο ιδεώδες, το ίδιο βαθύ πάθος είναι φυσικό να έλκονται και μεταξύ τους. Μια κοινή Χάρη θα διαπερνά τα σώματά τους, μια κοινή μέθη θα τρέχει μέσα στις φλέβες τους και θα τους ενώνει σε μια κοινή αγάπη για το Δάσκαλό τους. Όταν δύο μαθητές έλκονται μεταξύ τους από την κοινή αγάπη τους στο Διδάσκαλο, αυτή η αγάπη είναι πάντοτε αγνή και άσπιλη. Βοηθούν ο ένας τον άλλο μακριά από κάθε αισθητηριακή σκέψη και προχωρούν αρμονικά στον τελικό τους προορισμό. Πολλοί άνθρωποι συχνά ρωτούν αν η συζυγική σχέση βοηθά ή είναι εμπόδιο στο να ακολουθούν οι άνθρωποι το Πνευματικό Μονοπάτι. Το Πνευματικό Μονοπάτι ή Μονοπάτι της Αγάπης, όπως διδάσκουν οι Διδάσκαλοι του Σαντ Ματ, δεν είναι ένα μονοπάτι αρνητικού μυστικισμού, οπότε θα έπρεπε να αφήνουμε τους συγγενείς και τα σπίτια μας και να ακολουθούμε μια ασκητική ζωή μέσα στην έρημο ή στη ζούγκλα. Είναι ένα μονοπάτι θετικού μυστικισμού, πράγμα το οποίο προϋποθέτει, να ζούμε μια κανονική οικογενειακή ζωή και να διεκπεραιώνουμε όλες τις γήινές μας υποχρεώσεις, με ένα πνεύμα όμως μη προσκόλλησης σ' αυτές. Έτσι ο γάμος δεν είναι εμπόδιο για την πνευματικότητα.

Αν διαβάσει κανείς τις βιογραφίες των Αγίων θα δει ότι πολλοί απ' αυτούς ήταν οικογενειάρχες που ζούσαν μια κανονική ζωή όπως συνήθως ζει όλος ο κόσμος. Αν οι σύζυγοι ζουν μια αρμονική ζωή και κοιτούν προς την ίδια κατεύθυνση, δηλαδή προς το Διδάσκαλο και το Θεό, μπορεί να αλληλοβοηθηθούν και να φτάσουν τον τελικό τους σκοπό στο δυνατό μικρότερο χρονικό διάστημα. Αυτό δε σημαίνει ότι δεν πρέπει να έχουν αγάπη μεταξύ τους οι σύζυγοι. Καθώς ο Θεός και ο Διδάσκαλος, που είναι η προσωποποίηση του Θείου, είναι η πηγή όλης της αγάπης, και εφόσον οι σύζυγοι κοιτάζουν προς αυτή την πηγή της αγάπης, γεμίζουν μ' αυτή την αγάπη και φυσικά θα έχουν αγάπη και μεταξύ τους.

Έτσι, στο κεφάλαιο του μυστικισμού, δύο φαινομενικά διαφορετικοί ορισμοί για την αγάπη είναι εξίσου σωστοί. Ο πρώτος ορισμός, που λέει ότι αγάπη είναι να κοιτάς στα μάτια τον άλλο, έχει εφαρμογή στη σχέση μεταξύ του Δάσκαλου και του μαθητή. Αλλά αν δύο μαθητές θέλουν να βοηθήσουν ο ένας τον άλλο στο Πνευματικό Μονοπάτι, τότε θα πρέπει να μην κοιτάει ο ένας τον άλλο μέσα στα μάτια, αλλά να ακολουθούν το δεύτερο ορισμό της αγάπης και να κοιτούν προς την ίδια κατεύθυνση, προς την Πηγή της αγάπης. Αυτό τους γεμίζει με αμοιβαία αγάπη, συμπάθεια και συμπόνια και τους βοηθάει στο να προχωρούν γοργά προς το σκοπό τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΟΓΔΟΟ

Το Πέπλο του Εγωισμού

Μέχρι να αποκτήσουμε πλήρη έλεγχο του εαυτού μας, ώστε να ελέγχουμε το νου, τη διάνοια και το εγώ μας, δεν είναι δυνατό να αρχίσουμε να έχουμε ουσιαστική πρόοδο στο Μονοπάτι της Πνευματικότητας. Ένας Σούφι ποιητής έλεγε ότι αν είναι κάτι που μας χωρίζει από τον Πολυαγαπημένο είναι «ένα πέπλο εγωισμού». Η ματαιοδοξία μας είναι το μεγαλύτερο εμπόδιο στο μονοπάτι που οδηγεί στο Θεό. Αν εξετάσουμε την καθημερινή μας ζωή θα ανακαλύψουμε ότι όλη μας η υπόσταση βασίζεται σε μια αυταπάτη που δημιουργεί ο εγωισμός. Νιώθουμε περήφανοι με την υποτιθέμενη ανωτερότητά μας, αλλά αυτό το συναίσθημα της υπεροχής μας, είναι απάτη. Η βαθύτερη αιτία αυτού του εγωισμού είναι η πίστη ότι διαθέτουμε περισσότερη ευφυΐα και γνώσεις, περισσότερο πλούτο και περισσότερη δύναμη από τους γύρω μας. Έτσι όταν κάποιος διακατέχεται από αυτή τη ματαιοδοξία γίνεται τυφλός, με αποτέλεσμα να στερείται ορθής κρίσης και να μην είναι δυνατό να αντιλαμβάνεται τα πράγματα στις πραγματικές τους διαστάσεις. Αν θέλουμε να ακολουθήσουμε το δρόμο που οδηγεί στο Θεό, θα πρέπει να μάθουμε να παραμερίζουμε αυτό το εμπόδιο, αυτό το πέπλο του εγωισμού.

Υπάρχουν τρεις μορφές εγωισμού. Η περηφάνια που νιώθουμε για τις γνώσεις, τον πλούτο και τη δύναμή μας είναι η πρώτη μορφή εγωισμού και βασίζεται στην πλάνη της διάνοιάς μας. Ανεξάρτητα από την ηλικία του, κάθε άτομο θεωρεί ότι έχει την ικανότητα να συλλογίζεται και να αντιλαμβάνεται καλύτερα από οποιονδήποτε άλλον. Παρότι ως άνθρωποι υποκειμέθα σε έμφυτους περιορισμούς, παραδόξως ο καθένας μας είναι πεπεισμένος ότι αντιλαμβάνεται και κρίνει κατά απόλυτα σωστό τρόπο. Αυτό χαρίζει μία απατηλή ικανοποίηση, η οποία μας μπλέκει στα δίχτυα του εγωισμού και τότε μόνο με τη Χάρη του Θεού είναι δυνατό να ξεφύγουμε απ' αυτά. Με έπαρση σκεφτόμαστε ότι η αντίληψή μας είναι αναπτυγμένη περισσότερο από κάθε άλλον και έτσι κάτω απ' αυτή την απάτη, θεωρούμε υποχρέωσή μας να κρίνουμε τις πράξεις των άλλων, να νομίζουμε ότι έχουμε πάντα δίκιο και να θέλουμε να απονέμουμε δικαιοσύνη, ενώ είναι προφανές ότι η αντίληψή μας είναι πολύ περιορισμένη και ότι υπάρχουν άλλοι με πολύ μεγαλύτερες γνώσεις και πολύ ευρύτερη αντίληψη από μας. Αλλά στην πραγματικότητα πόσο λίγοι άνθρωποι είναι δυνατό να συνειδητοποιήσουν αυτή την πραγματικότητα;

Όταν εκφέρουμε τη γνώμη μας νομίζουμε ότι έχουμε τη σοφία του Σολομώντα και ότι τα λόγια μας δεν είναι παρά αποκαλύψεις του ίδιου του Θεού. Νομίζουμε ότι έχουμε κάνει προόδους στις επιστήμες μας, αλλά κι εκεί ο κύκλος των γνώσεών μας είναι εφήμερος. Οι θεωρίες που σήμερα είναι παραδεκτές, αύριο απορρίπτονται.

Όταν ήμουν παιδί η θεωρία της σχετικότητας του Αϊνστάιν θεωρούνταν το μεγαλύτερο επιστημονικό επίτευγμα. Από τότε όμως μέχρι σήμερα έγιναν πολλές αναθεωρήσεις και μεγάλα επιτεύγματα, όχι μόνο στον τομέα της φυσικής, αλλά και σε κάθε επιστημονικό τομέα όπως π.χ. στον τομέα της ιατρικής που πραγματικά γνωρίσαμε επανάσταση γνώσεων και εφαρμογών.

Λίγα χρόνια πιο πριν, αν κάποιος έπεφτε και χτυπούσε, στα πρησμένα από το χτύπημα σημεία του σώματός του τοποθετούσαν θερμά επιθέματα. Σήμερα αντί για θερμά χρησιμοποιούν ψυχρά επιθέματα. Θα μπορούσε να υπάρξει πιο δραματική μεταβολή στη θεραπευτική, σ' αυτή τη συγκεκριμένη περίπτωση;

Ακόμα όσον αφορά τις γνώσεις μας από τη μελέτη των θρησκειών, στο διανοητικό επίπεδο, κι αυτές ακόμα είναι εφήμερες. Ένας ειδικός δίνει μια ερμηνεία η οποία θεωρείται αναμφισβήτητη, ενώ αργότερα κάποιος άλλος δίνει μια διαφορετική ερμηνεία η οποία αντικαθιστά την πρώτη και ούτω καθεξής.

Οι σπουδές μου στη συγκριτική μελέτη των θρησκειών με βοήθησαν να δω την αβεβαιότητα των ανθρώπινων γνώσεων στον τομέα των θρησκειών. Ακόμη και στην καλύτερη των περιπτώσεων είναι γήινες γνώσεις και δεν μπορεί να έχουν αξία αν συγκριθούν με τις πνευματικές γνώσεις.

Είμαστε λοιπόν πολύ περήφανοι για τις προόδους μας στις επιστήμες, στα οικονομικά, στην ιστορία, την ανθρωπολογία, τη φιλολογία και σε άλλους τομείς, αλλά κι αν ακόμη είμαστε βαθείς γνώστες όλων των κλάδων των επιστημών και των τεχνών δεν μπορούμε να δώσουμε απαντήσεις παρά μόνο για τα φαινόμενα του υλικού κόσμου και πάλι για μικρό αριθμό από αυτά. Στα υπαρξιακά όμως ερωτήματα που έχει ο άνθρωπος από τη χαρραγή της ιστορίας, οι γνώσεις μας δεν είναι ικανές να δώσουν καμιά απάντηση. Υπάρχει όμως κάποια άλλη γνώση, η οποία μας δίνει τη δυνατότητα να αντιλαμβανόμαστε το καθετί. Η Μουντάκα Ουπανισάδα καθορίζει σαν αληθινή γνώση, μόνο τη Γνώση που καθιστά το καθετί καταληπτό, και αυτή είναι η γνώση του ανώτερου εαυτού μας, του αληθινού ανθρώπου, το «γνώθι σεαυτόν». Αν γνωρίσουμε τον Εαυτό μας θα γνωρίσουμε το Θεό κι επομένως θα αντιλαμβανόμαστε και θα γνωρίζουμε τα πάντα. Αυτή η Γνώση, η γνώση του πνεύματος, είναι η αληθινή σοφία. Είναι η βάση για κάθε άλλη γνώση. Επειδή όμως επιδιώκουμε να αποκτήσουμε μόνο γήινες γνώσεις, είναι φυσικό να παραμελούμε την πνευματική Γνώση. Αν όλη μας η προσπάθεια για γνώση βασίζεται σε λανθασμένες προϋποθέσεις και παραμελούμε την πνευματική βάση χωρίς την οποία τίποτε δεν είναι δυνατό να σταθεί, ποιος είναι ο λόγος για όλους μας τους κόπους και όλες μας τις προσπάθειες; Αν τα θεμέλιά μας είναι αδύνατα και λανθασμένα για πόσο καιρό και μέχρι ποιου σημείου μπορεί να κρατηθεί ένα οικοδόμημα πάνω σ' αυτά; Η περηφάνια στο νοητικό επίπεδο για γήινες γνώσεις είναι περηφάνια θεμελιωμένη στην άμμο. Όσο εκτεταμένες κι αν είναι οι γνώσεις μας στο υλικό επίπεδο είναι αδύνατο να μας οδηγήσουν στην Αλήθεια. Νομίζουμε ότι είμαστε σοφοί, αλλά παραμένουμε μακριά από το βασίλειο της Σοφίας. Για να φτάσουμε στην Αλήθεια πρέπει να υπερβούμε τις ανθρώπινες γνώσεις και να ανεβούμε στα πνευματικά βασίλεια της υπερσυνειδητότητας. Αυτή η γνώση του Εαυτού και του Υπερεαυτού πετυχαίνεται όχι μέσω της διάνοιας αλλά

μόνο αφού παραδοθούμε σ' Αυτόν, ακολουθώντας το μονοπάτι της θυσίας, το μονοπάτι της αγάπης, το μονοπάτι της έκστασης.

Προκειμένου να προοδεύσουμε πνευματικά, πρέπει να παραδοθούμε, να ξεχάσουμε τον εαυτό μας, να χάσουμε τον εαυτό μας σε μια πλήρη ταύτιση με το αντικείμενο της αναζήτησής μας, με Εκείνον. Τότε και μόνο τότε θα μπορέσουμε να προοδεύσουμε στο μονοπάτι της πνευματικής Γνώσης.

Στον κόσμο της αγάπης υπάρχει πολύ λίγος χώρος για εγωισμό και ματαιοδοξία. Το πρώτο πράγμα που πρέπει να απαρνηθούμε για να προχωρήσουμε στο πνευματικό μας ταξίδι είναι η ματαιοδοξία. Είναι ένα περίεργο μονοπάτι στο οποίο στην πραγματικότητα ο αφανής νικητής είναι αυτός που φαίνεται χαμένος. Κανείς δεν μπορεί να καυχηθεί για την επιτυχία του. Αυτός είναι ο δρόμος της ταπεινότητας, αυτός που πρέπει να γίνουμε «πτωχοί τω πνεύματι».

Η δεύτερη όψη του εγωισμού είναι αυτή για πλούτο και κατοχή υλικών αγαθών. Πόσο περήφανοι είμαστε για ό,τι κατέχουμε! Με ιδιαίτερη ευχαρίστηση απαριθμούμε όλες τις επιχειρήσεις και τα εργοστάσια που διευθύνουμε ενώ ηδονιζόμαστε καθώς σκεφτόμαστε πόσα κτήματα και πόσα ακίνητα διαθέτουμε και λέμε... πως μας ανήκουν! Πόσο όμως αβέβαιη είναι η κατοχή υλικών αγαθών, έγινε πολύ έντονα αντιληπτό σ' εμάς στις Ινδίες, την εποχή του διαμελισμού, το 1947.

Αυτοί που είχαν στην κατοχή τους εκτεταμένα αγροκτήματα, χωριά ολόκληρα πολλές φορές, έγιναν πρόσφυγες και παρακαλούσαν γι' αυτή τη ζωή τους. Ο πλούτος και η κατοχή αγαθών, για τα οποία ήταν περήφανοι, έγιναν αιτία για μεγαλύτερο φόβο. Οι ζωές τους κινδύνευαν ακριβώς για τον πλούτο τον οποίο προηγούμενως κατείχαν και προσεύχονταν στον Κύριο να τους σώσει και να τους προστατέψει. Θεωρούσαν τους εαυτούς τους ευτυχείς αν γλίτωναν τη ζωή τους έστω και αν άφηναν πίσω τους το καθετί.

Ο πλούσιος που εκμεταλλεύτηκε το φτωχό περιέπεσε σε φτώχεια. Οι τοκογλύφοι που πολλές φορές δάνειζαν χρήματα με τόσο ψηλό τόκο, ώστε ευημερούσαν με τους τόκους και μόνον έχασαν κεφάλαιο και τόκους και δυστυχούσαν. Τώρα όλος ο εφήμερος, άνομος πλούτος τους χάθηκε εν μια νυκτί και υποχρεώθηκαν και αυτοί να γευτούν τη βαριά φτώχεια την οποία άμετρα είχαν προηγούμενα εκμεταλλευτεί. Αυτοί που είχαν επωφεληθεί από το φτωχό, τον απελπισμένο, τη χήρα, τα ορφανά, έγιναν το αντικείμενο της λύπης των άλλων. Η πρώτη πνοή της καταγίδας, η πρώτη αναστάτωση από το διαμελισμό, τους εκμηδένισε και τους έφερε σε κατάσταση απελπισίας.

Αυτό είναι ένα ζωντανό παράδειγμα της φύσης της κατοχής υλικών αγαθών. Μια μεταστροφή της τύχης, ένα και μόνο γεγονός και όλα όσα μας προσφέρουν μια άνετη ζωή μπορεί να χαθούν. Έτσι ήταν πάντα κι αν σοβαρά κοιτάξουμε γύρω μας θα ανακαλύψουμε ότι η μεταστροφή και η ρευστότητα είναι συνυφασμένα με τη φύση της Σιδηράς Εποχής στην οποία ζούμε. Σε μια νύχτα εκατομμυριούχοι πτωχεύουν. Αυτοί που επιδιώκουν τη δημοσιότητα και την προβολή στις εφημερίδες, με μια μεταστροφή της τύχης φεύγουν κρυφά, αποφεύγοντας τα βλέμματα του κόσμου και τον περίγελο.

Σε τι μπορεί να χρησιμεύσουν τα πλούτη μας σε ώρα ανάγκης; Όταν ο Αλέξανδρος έχοντας κατακτήσει τον κόσμο αρρώστησε, σε τι μπόρεσε ο χρυσός, τα πλούτη και οι κατακτήσεις του να τον βοηθήσουν; Εκλιπαρούσε το γιατρό του να τον βοηθήσει να ζήσει μια ώρα περισσότερο ή ακόμη και μισή, αλλά ο γιατρός του δεν μπορούσε να κάνει τίποτε και απάντησε στον κατακτητή του κόσμου: «Ζητάς μισή ώρα ζωής περισσότερο, αλλά δεν μπορούμε να σου δώσουμε ζωή ακόμη και για μισή αναπνοή, γιατί η ζωή και ο θάνατος δεν είναι στα χέρια μας».

Η τρίτη μορφή του πέπλου του εγωισμού είναι η περηφάνια για δύναμη. Όλοι είμαστε γοητευμένοι από την εξουσία την οποία κάποτε ασκούμε. Και αυτή η όψη του εγωισμού είναι λεπτή και αθόρυβη στη βάση της όπως και οι άλλες μορφές του. Ακόμη και οι ισχυρότεροι κυβερνήτες μπορεί να απογυμνωθούν από τη δύναμη και την εξουσία τους κάποτε. Αυτοί που ελέγχουν το πεπρωμένο εκατομμυρίων ανθρώπων, μέσα σε μια νύχτα είναι δυνατό να καταντήσουν σκλάβοι. Αυτά είναι πράγματα που τα βλέπουμε καθημερινά σε πολλά σημεία της γης και δε χρειάζεται να ανατρέξουμε στην ιστορία. Αν ρίξουμε μια μόνο ματιά στα τελευταία δέκα χρόνια θα βρούμε πολλά παραδείγματα, όπου μια σειρά ατόμων που είχαν υπό τον έλεγχό τους την τύχη λαών και εθνών, τους είδαμε να πέφτουν από το ζενίθ της δύναμής τους στην αφάνεια και την εξαθλίωση. Μερικοί που νόμιζαν ότι εξουσίαζαν τη ζωή άλλων ανθρώπων μέσα σε λίγο χρόνο περιήλθαν σε κατάσταση να εκλιπαρούν για την ίδια τους τη ζωή.

Βλέπουμε λοιπόν ότι η δύναμη και η εξουσία μικρή σημασία έχουν όπως η μόρφωση και ο πλούτος. Όλες οι γήινες γνώσεις, τα υλικά αγαθά και η γήινη δύναμη είναι εφήμερα. Είναι απατηλά.

Είναι πολύ διαδεδομένη στις Ινδίες η ιστορία του Χιράνια Κασίπου, του φημισμένου βασιλιά, ο οποίος έλεγε «Είμαι αθάνατος, κύριος των τριών κόσμων» και νόμιζε ότι ήταν άφθαρτος και ότι δε θα πέθαινε ποτέ, αλλά ταπεινώθηκε και καταστράφηκε.

Οι Φαραώ της Αιγύπτου όταν επρόκειτο να πεθάνουν, θανάτωναν τους αυλικούς και τους δούλους τους ώστε να μη μείνουν χωρίς συντρόφους όταν θα επέστρεφαν πάλι στη ζωή. Ήταν θρασεείς τύραννοι και διέπρατταν φρικαλεότητες. Τους έθαβαν και τους ταρίχευαν μαζί με τους αυλικούς και τους δούλους τους αλλά ποτέ δεν επέστρεφαν στη ζωή και τα σώματά τους τελικά μεταβλήθηκαν σε σκόνη.

Το μόνο πράγμα που δεν πεθαίνει είναι αυτό που ανήκει στο πνεύμα. Η αγάπη, η αληθινή αγάπη είναι αιώνια και μας φέρνει πάνω από τους περιορισμούς του χρόνου και του διαστήματος. Και όμως πολύ λίγοι από μας διαθέτουν αυτό το δώρο και συνήθως αυτοί δεν είναι οι βασιλείς, οι αυτοκράτορες, οι πρόεδροι, οι πρωθυπουργοί, οι υπουργοί ή οι πλούσιοι μεγαλοβιομήχανοι, οι μεγαλέμποροι και οι πρυτάνεις των Πανεπιστημίων. Το γεγονός είναι ότι η πραγματική γνώση, τα πραγματικά αγαθά και η πραγματική δύναμη είναι αυτή του πνεύματος το οποίο είναι και η έδρα των θείων και αιώνιων αρετών. Η αγάπη είναι το χαρακτηριστικό γνώρισμα αυτών που έχουν απαρνηθεί το καθετί, αυτών που δε διαθέτουν τίποτα, των προφητών και των Αγίων που δεν ανήκουν καν στον εαυτό τους αλλά είναι ταγμένοι στην υπηρεσία του Θεού.

*«Αν το καθετί είναι παροδικό σ' αυτόν τον εφήμερο κόσμο,
έφερα εδώ μαζί μου την αιώνια αγάπη του Κυρίου».*

Η μόνη αληθινή δύναμη είναι η δύναμη των Αγίων την οποία χρησιμοποιούν μόνο για το καλό των άλλων. Ο μόνος πραγματικός πλούτος είναι ο πλούτος του Νάαμ, του θείου Λόγου και είναι ο πλούτος που κατέχουν οι Άγιοι. Η γνώση, τα αγαθά και η δύναμη που είναι αιώνια και αμετάβλητα είναι τα μόνα αληθινά κι αυτά ανήκουν μόνο στην περιοχή του πνεύματος. Οι γήινές μας γνώσεις, τα γήινα αγαθά και η γήινη δύναμη είναι πάντα ρευστά και εφήμερα. Τι ασφάλεια και τι σιγουριά μπορούμε να βρούμε σ' αυτά; Είμαστε περήφανοι για πράγματα που στην πραγματικότητα δεν έχουν αξία. Η ματαιοδοξία μας στηρίζεται σε κάτι που δε διαρκεί και επομένως δεν έχει δικαίωση και πραγμάτωση. Αν μπορούσαμε αυτό να το καταλάβουμε και να το συνειδητοποιήσουμε, τότε θα αρχίζαμε μια προσπάθεια επαναπροσανατολισμού και θα επιδιώκαμε μόνο ό,τι είναι πνευματικό και αμετάβλητο.

Χρειάζεται να αποκτήσουμε σωστή αντίληψη και ορθή κρίση για να μπορούμε να διακρίνουμε το αιώνιο από το εφήμερο. Αν χωρίς προκατάληψη αναλύσουμε τη ζωή και τα προβλήματά της, οι πραγματικές αξίες της ζωής θα μας γίνουν εύκολα κατανοητές. Ας προσευχηθούμε λοιπόν στο Θεό να μας κάνει ικανούς να έχουμε ορθή κρίση ώστε να μπορέσουμε να πετάξουμε το πέπλο του εγωισμού, το οποίο μας χωρίζει από τον Πολυαγαπημένο.

Αυτό το δώρο του να υπερβεί κανείς τον εγωισμό του και να είναι αληθινά ταπεινός, είναι ένα πραγματικά Θείο δώρο. Ας προσευχηθούμε ώστε όχι μόνο ο εγωισμός μας να μετατραπεί σε ταπεινότητα, αλλά και η ματαιοδοξία μας να μετατραπεί σε αγάπη. Με την απόκτηση αυτών των υπέρτατων αρετών θα προχωρήσουμε σταθερά στο Μονοπάτι που οδηγεί πίσω στο Θεό και ακόμη στο Μονοπάτι που φέρνει ειρήνη και ευτυχία στη γήινή μας ζωή.

Είναι πολύ δύσκολο να βρεθεί ένα σπίτι που να μπορεί κανείς να βρει όλα τα μέλη του να ζουν μεταξύ τους αγαπημένα, με ειρήνη και αρμονία. Σε κάθε σπίτι υπάρχει και ένα πεδίο πολέμου, υπάρχει μια ένταση όπου από εγωισμό ένα μέλος της οικογένειας αντιμάχεται κάποιο άλλο. Άλλοτε τα παιδιά τους γονείς, άλλοτε ο άντρας τη γυναίκα κι άλλοτε τα πεθερικά το γαμπρό ή τη νύφη. Καθένας μιλάει σαν να είναι ο ίδιος ο Θεός και απαιτεί ο λόγος του να γίνεται σεβαστός χωρίς αντίρρηση. Την απαίτηση αυτή την έχουμε επειδή πιστεύουμε ότι η δύναμη της λογικής μας είναι ανώτερη από τη λογική όλων των άλλων.

Με την απόκτηση της ταπεινότητας και της αγάπης όλες αυτές οι αναστατώσεις εξαφανίζονται. Από μια ζωή γεμάτη ένταση, ανταγωνισμό και διαμάχες, αποκτάμε μια ζωή με αρμονία και ειρήνη. Και σε όποιο σπίτι υπάρχει ειρήνη και αρμονία υπάρχει και καλύτερο περιβάλλον για διαλογισμό και πνευματική πρόοδο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΕΝΑΤΟ

Χορτοφαγική Διατροφή

Οι αρχές της πνευματικότητας παραμένουν οι ίδιες διαμέσου των αιώνων, ενώ η σύγχρονη επιστήμη καταλήγει σε συμπεράσματα που επιβεβαιώνουν διαπιστώσεις αγίων και μυστικιστών, γνωστών από τα πολύ παλιά χρόνια. Έτσι και στο κεφάλαιο της διατροφής του ανθρώπου οι τελευταίες έρευνες απέδειξαν την ανωτερότητα της διατροφής αυτών που ακολουθούν το Πνευματικό Μονοπάτι, δηλαδή της χορτοφαγικής διατροφής. Από όλες τις απόψεις, δηλαδή από πνευματική, ηθική και υλική άποψη η χορτοφαγική διατροφή είναι η πιο κατάλληλη για τον άνθρωπο και ιδίως για εκείνον που ακολουθεί το μονοπάτι που οδηγεί στην αυτογνωσία και τη Θεογνωσία. Γι' αυτόν η αυστηρή χορτοφαγική διατροφή είναι κεφαλαιώδους σημασίας.

Αν μελετήσουμε τις διάφορες θρησκευτικές και μυστικιστικές παραδόσεις, θα δούμε ότι οι περισσότερες απ' αυτές συνιστούν ή απαιτούν τη χορτοφαγική διατροφή. Ο Πυθαγόρας και γενικότερα η Σχολή των Πυθαγορείων ήταν χορτοφάγοι. Ακόμη οι οπαδοί πολλών από τις παλαιές μυστικιστικές θρησκείες όπως οι Ορφικοί και οι Εσσαίοι θεωρούσαν τη χορτοφαγία προϋπόθεση για να λάβει κανείς μύηση. Αν μελετήσουμε ακόμη τη Χριστιανική Βίβλο θα δούμε ότι ο Θεός ήθελε τον άνθρωπο χορτοφάγο. Στη Γένεση ο Θεός φέρεται ότι λέει: «Ίδού σας έδωκα πάντα χόρτον κάμνοντα σπόρον, όστις είναι επί του προσώπου πάσης της γης, και παν δένδρου, το οποίον έχει εν εαυτώ καρπόν δένδρου κάμνοντα σπόρον. Ταύτα θέλουνσι είσθαι εις εσάς προς τροφήν». Επίσης «...έδωκα πάντα χλωρόν χόρτον εις τροφήν...» Εξάλλου όταν ο Θεός έδωσε στο Μωσή τις δέκα εντολές με το να δώσει την εντολή «ου φονεύσεις» μοιραία ζητούσε από τους ανθρώπους να μην τρώνε κρέας, αφού σαν προϋπόθεση θα ήταν να φονευθεί κάποιος ζωντανός οργανισμός.

Αλλά ο κόσμος τα χρόνια εκείνα ήταν τόσο απομακρυσμένος από το Θεό, ώστε δε δεχόταν κανένα περιορισμό στη ζωή του και αρνιόταν να κρατήσει τις εντολές του Θεού. Αυτός ήταν ο λόγος που για να διασώσει ό,τι ήταν δυνατό, ο Μωσής αναγκαζόταν να δίνει στον κόσμο νέους νόμους και νέους κανόνες όσον αφορά τη διατροφή και τις συνθήκες διαβίωσής τους που ήταν όλο και πιο χαλαροί. Στο βιβλίο του Ησαΐα στη Βίβλο, ο Θεός λέει καθαρά ότι «αυτός που σκοτώνει μια αλεπού είναι σαν να σκοτώνει έναν άνθρωπο». Αλλά και εκτός των άλλων, πώς μπορούμε να λέμε ότι είμαστε λάτρες του Θεού και λάτρες της Δημιουργίας Του, όταν σκοτώνουμε τα κατώτερα μέλη της οικογενείας Του; Ο Ιησούς ήταν ο απόστολος της αγάπης και η ενσάρκωση της μη βίας. Έλεγε ότι αν κάποιος σε χτυπήσει στο πρόσωπο από τη μια μεριά, γύρισέ του και την άλλη. Αν δίδαξε τη μη βία σε τόσο ψηλό βαθμό θα μπορούσε να δεχτεί τη βία στις κατώτερες βαθμίδες της Δημιουργίας του Θεού; Ο Ιησούς δίδαξε την παγκόσμια αγάπη και την απόλυτη μη

βία. Αν δεχόμαστε τις διδασκαλίες του θα πρέπει να μη σκοτώνουμε και να μην τρώμε ζώα.

Οι Σούφι της Περσίας ήταν επίσης χορτοφάγοι κι ακόμη και σήμερα οι Σούφι που ακολουθούν τη Ζικρ-ι-Ρουχ Γιόγκα ή γιόγκα της ψυχής είναι χορτοφάγοι.

Ο φιλεύσπλαχνος Βούδας δίδασκε τη μη βία για όλες τις μορφές της Δημιουργίας και οι πρώτοι του οπαδοί ήταν χορτοφάγοι.

Ο Μαχαβίρα ιδρυτής της θρησκείας των Τζάιν απαιτούσε αυστηρή χορτοφαγική δίαιτα από τους μαθητές του και επίσης η Ινδουιστική θρησκεία, θεωρεί τη χορτοφαγία σαν κάτι το απαραίτητο για την πνευματική ανάπτυξη του ανθρώπου.

Τέλος οι Σιχ αν και σήμερα δεν ακολουθούν όλοι τη χορτοφαγική διατροφή, από παράδοση, η δωρεάν τροφή που παρέχεται στους ναούς του, δεν περιέχει κρέας όπως επίσης και κατά τη διάρκεια των θρησκευτικών τους εορτών, δε σερβίρουν ποτέ κρέας.

Όταν ο Διδάσκαλος φύγει από τον υλικό κόσμο, η εσωτερική πλευρά της διδασκαλίας του πολύ σύντομα χάνεται μέσα στις ιεροτελεστίες και τις τελετουργίες τις οποίες θεσμοθετούν οι μαθητές του. Το ίδιο συμβαίνει και με τη διατροφή. Όταν φύγει ο Διδάσκαλος, οι μαθητές προκειμένου να παρουσιάσουν τις διδασκαλίες του πιο εύκολα και να γίνουν αυτές πιο εύκολα αποδεκτές και από περισσότερο κόσμο, τις παρουσιάζουν με κάποια ελαστικότητα ως προς τη διατροφή και την πειθαρχία στις αρχές της πνευματικότητας. Αυτός είναι και ο τρόπος που δημιουργούνται κάθε φορά νέες θρησκείες.

Εκτός από τους μυστικιστές που από παράδοση είναι υπέρμαχοι της χορτοφαγικής διατροφής και πολλοί γνωστοί φιλόσοφοι, καλλιτέχνες, ποιητές και συγγραφείς ήταν και είναι επίσης χορτοφάγοι. Ο Αλβέρτος Σβάιτσερ, ο Λέων Τολστόι, ο Πέρσι Σέλει και ο Μαχάτμα Γκάντι είναι μερικά παραδείγματα ανθρώπων που η ευαισθησία και η φιλευσπλαχνία τους, τους οδήγησε στο να υιοθετήσουν το μονοπάτι της μη βίας για όλα τα πλάσματα της Δημιουργίας.

Υπάρχει ένα εύθυμο ανέκδοτο από τη ζωή του Μπέρναρ Σο που αφορά τη χορτοφαγική διατροφή. Μια φορά ήταν πολύ άρρωστος και οι γιατροί του συνέστησαν ότι αν δεν άρχιζε να τρώει αβγά και κρεατόσουπα θα πέθαινε. Ο Μπέρναρ Σο όμως που ήταν αυστηρά χορτοφάγος, αρνήθηκε να ακολουθήσει τη συμβουλή των γιατρών του. Έτσι όταν οι γιατροί αλαζονικά προσπαθούσαν να του επιβάλουν την άποψή τους λέγοντάς του ότι δεν μπορούσαν να του εγγυηθούν για τη ζωή του, ο Μπέρναρ Σο που διακρινόταν για το χιούμορ του, φώναξε κρυφά τη γραμματέα του και της υπαγόρευσε τη διαθήκη του η οποία έλεγε: «Δηλώνω επίσημα ότι η τελευταία μου επιθυμία είναι, όταν δε θα είμαι πλέον αιχμάλωτος του φυσικού μου σώματος και το πτώμα μου θα μεταφέρεται στον τάφο, να συνοδεύεται από πενθούντες των εξής κατηγοριών: πρώτον πτηνά, δεύτερον πρόβατα, μοσχάρια, αγελάδες και άλλα ζώα του είδους αυτού, τρίτον από ζωντανά ψάρια που να βρίσκονται μέσα σε γυάλινα δοχεία με νερό. Πριν από καθεμία από αυτές τις κατηγορίες πενθούντων να υπάρχει μια ταμπέλα που να γράφει: “Κύριε έσο φιλεύσπλαχνος στον ευεργέτη μας Μπέρναρ Σο που θυσίασε τη ζωή του με το να μη μας φάει”». Ένας άλλος χορτοφάγος, γνωστός για τη φιλευσπλαχνία του

ήταν ο Λεονάρντο Ντα Βίντσι, ο οποίος κάθε φορά που έβλεπε κάποιον να έχει πουλί μέσα σε κλουβί, αγόραζε το κλουβί και άφηνε ελεύθερο το πουλί ανοίγοντάς του την πόρτα και το παρακολουθούσε καθώς αυτό χαρούμενο πέταγε προς την ελευθερία.

Ο Θεός προμήθευσε στον άνθρωπο αφθονία φρούτων, λαχανικών, σπόρων, καρπών και χορταρικών για τη διατροφή του, ενώ μπορεί ακόμη να τραφεί με γαλακτοκομικά προϊόντα που δεν προϋποθέτουν τη θανάτωση ζώων.

Το πνευματικό μονοπάτι είναι ένα μονοπάτι αγάπης, ευσπλαχνίας και μη βίας. Είναι αλήθεια ότι για να ζήσουμε σ' αυτό τον κόσμο πρέπει να καταστρέψουμε ορισμένες μορφές ζωής, γιατί ακόμη και τα φυτά που τρώμε και τα βακτηρίδια που αναπνέουμε έχουν ζωή. Κάθε δράση (πράξη) έχει και την ανάλογη αντίδραση και ο νόμος του κάρμα (της δράσης και αντίδρασης) ισχύει επίσης και στον τομέα της διατροφής. Γι' αυτό και οι άγιοι λένε ότι, εφόσον δεν μπορούμε να ζήσουμε χωρίς τροφή, θα πρέπει να διατρεφόμεστε έτσι ώστε η τροφή μας να προκαλεί το δυνατό λιγότερο πόνο, και το δυνατό λιγότερο κακό. Για να ενισχύσουν αυτή την άποψη οι αρχαίες γραφές λένε ότι από τις διάφορες μορφές ζωής – ανθρώπους, ζώα, πτηνά, ερπετά, φυτά – τη μικρότερη δύναμη ζωής έχουν τα φυτά και για να δικαιολογήσουν αυτή την άποψη λένε ότι υπάρχουν πέντε τάτβα ή υλικά δημιουργίας, τα οποία κατά σειρά είναι η γη, το νερό, η φωτιά, ο αέρας και ο αιθέρας. Το ανθρώπινο σώμα περιέχει και τα πέντε τάτβα και θεωρείται ότι ανήκει στην ψηλότερη και με μεγαλύτερη αξία βαθμίδα της Δημιουργίας. Ο φόνος ενός ανθρώπου θεωρείται σαν το πλέον αποτρόπαιο έγκλημα και επιφέρει βαρύτατες ποινές σε όλα τα μέρη του κόσμου. Τα επόμενα σε αξία είναι τα τετράποδα και τα κτήνη που αποτελούνται από τέσσερα τάτβα ή συστατικά, όπου δηλαδή λείπει ο αιθέρας ή βρίσκεται σε ασήμαντο ποσοστό. Σύμφωνα με τις περισσότερες νομολογίες ο φόνος ενός τέτοιου ζώου τιμωρείται με πρόστιμο ίσο με την αξία του ζώου.

Η τρίτη κατηγορία περιλαμβάνει τα πτηνά που έχουν τρία ενεργά στοιχεία μέσα τους, δηλαδή νερό, φωτιά και αέρα. Αν κάποιος σκοτώσει ένα αδέσποτο πουλί, συνήθως δεν υπέχει ποινική ευθύνη, ενώ για ένα προστατευόμενο πουλί ο κυνηγός μπορεί να πληρώσει ένα μικρό πρόστιμο. Μικρότερη ακόμη είναι η αξία των ερπετών, σκουληκιών και εντόμων που έχουν μόνο δυο τάτβα ή ενεργά στοιχεία, γη και φωτιά ενώ τα άλλα τρία στοιχεία βρίσκονται σε λανθάνουσα μορφή. Η αφαίρεση της ζωής ενός τέτοιου οργανισμού δεν επιφέρει καμία ποινή σύμφωνα με τη νομολογία των περισσότερων κρατών του κόσμου. Τα τελευταία σε αξία είναι οι ρίζες, τα λαχανικά και τα φρούτα που περιέχουν μόνο νερό σαν ενεργό στοιχείο. Έτσι, καρμικά, η χορτοφαγική ή φρουτοφαγική διατροφή είναι αυτή που προκαλεί λιγότερο πόνο και υιοθετώντας την ο άνθρωπος δημιουργεί το μικρότερο καρμικό χρέος.

Εφόσον πρέπει να διατηρούμε το σώμα μας στη ζωή κι εφόσον έχουμε σαν σκοπό την πρόοδό μας στο μονοπάτι της μη βίας, πρέπει να τηρούμε τη χορτοφαγική διατροφή, γιατί αυτή έχει σαν αποτέλεσμα τη μικρότερη δυνατή καταστροφή.

Δυστυχώς, πολύς κόσμος έχει λανθασμένη εντύπωση για τη θρεπτική αξία της χορτοφαγικής διατροφής και νομίζει ότι αυτή δεν είναι υγιεινή και μπορεί να προκαλέσει βλάβες στον οργανισμό. Παρ' όλα αυτά διαπρεπείς Ινδοί διαιτολόγοι έκαναν παρατηρήσεις από τις οποίες φαίνεται ότι μια ισορροπημένη χορτοφαγική διατροφή μας δίνει αναμφίβολα όλα τα απαιτούμενα θρεπτικά στοιχεία. Μέχρι πριν από λίγο καιρό υπήρχαν αμφιβολίες αν με τη χορτοφαγική διατροφή προμηθεύεται κανείς τις απαραίτητες πρωτεΐνες, αλλά οι τελευταίες έρευνες απέδειξαν ότι η διατροφή αυτή δίνει σε αφθονία όλα τα απαραίτητα λευκώματα, βιταμίνες, μέταλλα και θερμίδες και είναι πολλοί οι γιατροί και οι διαιτολόγοι που πιστεύουν ότι πολύς κόσμος μεταξύ των χορτοφάγων παίρνουν καθημερινά πολύ περισσότερες πρωτεΐνες απ' ό,τι θα έπρεπε. Όσο περνάει ο καιρός οι έρευνες των επιστημόνων, βιολόγων και διαιτολόγων αποδεικνύουν ότι η χορτοφαγική διατροφή είναι πιο ολοκληρωμένη και πιο υγιεινή. Εξάλλου είναι γνωστό ότι τα πιο δυνατά ζώα, με τη μεγαλύτερη αντοχή είναι φυτοφάγα. Ο ελέφαντας, το βόδι και το άλογο είναι γνωστά για τη δύναμή τους και την ικανότητά τους για εργασία. Ακόμη και τη δύναμη των μηχανών τη μετράμε σε «ίππους».

Επίσης και από βιολογική άποψη στον άνθρωπο ταιριάζει περισσότερο η χορτοφαγική διατροφή. Η κατασκευή του σώματός του δεν είναι ίδια με τα σαρκοβόρα ζώα. Τα σαρκοβόρα ζώα έχουν μεγάλους κυνόδοντες και νύχια για να σκίζουν και να τραβούν τις σάρκες. Ο άνθρωπος δεν έχει αυτά τα χαρακτηριστικά, απεναντίας τα δόντια του μοιάζουν με αυτά των χορτοφάγων ζώων που έχουν επίπεδους τραπεζίτες, ικανούς να αλέθουν την τροφή. Επίσης τα έντερα των σαρκοφάγων ζώων είναι μικρά (περίπου τρεις φορές το μήκος του κορμού του σώματός τους) ώστε οι σάρκες να απορροφούνται ή να απομακρύνονται πριν να υποστούν σήψη και να δημιουργηθούν δηλητηριώδεις ουσίες. Αντίθετα ο άνθρωπος και τα φυτοφάγα ζώα έχουν πολύ μακριά έντερα (10-12 φορές το μήκος του κορμού του σώματός τους). Ακόμα η όρεξη των σαρκοφάγων ζώων διεγείρεται με τη θέα της σάρκας και του αίματος, ενώ ο άνθρωπος είναι το μόνο ον που τρώει το κρέας μαγειρεμένο και καμουφλαρισμένο με σάλτσες και μπαχαρικά.

Η τροφή που παίρνουμε έχει μια επίδραση στη φυσική, συναισθηματική και νοητική μας κατάσταση. Αν θέλουμε να ακολουθήσουμε μια ζωή μη βίας και συμπάθειας, αν θέλουμε να γίνουμε περισσότερο γαλήνιοι και ήρεμοι, αν θέλουμε να ελέγχουμε το νου και τις αισθήσεις μας τότε θα πρέπει φυσικά να ακολουθήσουμε τη δίαιτα που βοηθά την επίτευξη αυτού του σκοπού.

Στην Ινδική μυστικιστική ορολογία οι τροφές, ανάλογα με την επίδραση που έχουν πάνω στον άνθρωπο μπορούν να διακριθούν στις εξής κατηγορίες: σε σάτβικ ή αγνές τροφές, ράτζικ ή τροφές που αυξάνουν την ενεργητικότητα και σε τάμσικ ή τροφές που προκαλούν ελάττωση της δραστηριότητας στον άνθρωπο. Οι σάτβικ τροφές είναι τα λαχανικά, οι σπόροι, τα κηπευτικά, τα φρούτα, τα καρύδια, οι λογικές ποσότητες βουτύρου και τυριού. Η λήψη τέτοιων τροφών βοηθάει τη γαλήνη και την ισορροπία στον άνθρωπο και λέγεται ότι κρατάει την καρδιά και το μυαλό μακριά από κάθε είδους κακία. Οι ράτζικ τροφές είναι το πιπέρι, οι αρωματικές ουσίες, τα καρυκεύματα, τα ξινά και τα πικρά. Ο τύπος των τροφών

αυτών αυξάνει την ενεργητικότητα και τη δραστηριότητα. Τέλος, τάμσις τροφές είναι οι μπαγιάτικες τροφές, το κρέας, το ψάρι, το κυνήγι, τα αβγά και τα αλκοολούχα ποτά που προκαλούν αδράνεια στον άνθρωπο και ελάττωση της δραστηριότητάς του.

Έχοντας αυτά υπόψη οι άγιοι, άντρες και γυναίκες από αμνημονεύτων χρόνων, ακολουθούν τη σάτβικ διατροφή, καθώς αυτή βοηθάει περισσότερο στο να κυλάει η ζωή τους ήρεμα, γαλήνια και να έχουν γρήγορη πνευματική πρόοδο.

Από οικονομική ακόμα άποψη η χορτοφαγική διατροφή είναι πιο επωφελής. Αν χρειάζονται 10 στρέμματα βοσκότοπων για να παραχθεί μια ποσότητα ζωικών πρωτεϊνών, η ίδια ποσότητα φυτικής προέλευσης πρωτεϊνών θα μπορούσε να παραχθεί σε ένα στρέμμα γης. Έτσι εννιά στρέμματα γης «σπαταλιούνται» προκειμένου να εξασφαλίσουμε ζωικές πρωτεΐνες. Αλλά κι από άποψη ποσότητας τροφής, ένα ζώο τρώει δεκαέξι κιλά σιτηρά για να παραχθεί ένα κιλό κρέας με αποτέλεσμα δεκαπέντε κιλά σιτηρών να «σπαταλιούνται».

Ο φιλεύσπλαχνος Θεός μας έδωσε τη φυσική ικανότητα να παίρνουμε την τροφή μας από τη φύση και να επαρκεί αυτή για όλα του τα δημιουργήματα. Παρ' όλα αυτά αν ρίξουμε μια ματιά γύρω μας θα δούμε εκατομμύρια ανθρώπων σε όλο τον κόσμο να λιμοκτονούν. Θα έπρεπε λοιπόν να έχουμε ευσπλαχνία για το συνάνθρωπό μας και να κάνουμε την καλύτερη δυνατή χρήση αυτών που μας δίνει ο Θεός, δεδομένου του ότι η χορτοφαγική διατροφή είναι πιο παραγωγική, πιο οικονομική, πιο λογική και πιο ανθρώπινη.

Επιπρόσθετα εκτός από το είδος της τροφής θα πρέπει να προσέχουμε και την ποσότητά της, έχοντας υπόψη ότι τρώμε για να ζούμε και όχι αντίθετα. Δυστυχώς οι περισσότεροι από μας ζούμε για να τρώμε και μάλιστα να τρώμε υπερβολικά. Όταν μας δώσουν ένα φαγητό που έχουμε καιρό να το φάμε και ιδίως αν αυτό είναι νόστιμο, συνήθως τρώμε ασύστολα. Όταν συναθροιζόμαστε με φίλους και συγγενείς επίσης τρώμε πολύ, όπως επίσης και όταν θέλουμε κάποιον που μας φιλοξενεί να τον ευχαριστήσουμε.

Η υπερβολική λήψη τροφής είναι η αιτία πολλών προβλημάτων υγείας όπως και δυσκολιών στο διαλογισμό. Ο Πέρσης μυστικιστής Σεϊχ Σααντί έλεγε ότι εξαιτίας του ότι είμαστε παραγεμισμένοι με τροφή μέχρι τα ρουθούνια δεν είμαστε ικανοί να δούμε το φως του Θεού. Συνιστούσε δε να χωρίζουμε το στομάχι μας σε τέσσερα ίσα μέρη. Τα δύο να τα γεμίζουμε με αγνή τροφή, το ένα με νερό και το υπόλοιπο να είναι άδειο για να δεχτεί το φως του Θεού.

Όταν τρώμε πολύ βαραίνουμε και νυστάζουμε γρήγορα και γι' αυτούς που ακολουθούν το Πνευματικό Μονοπάτι όσο περισσότερο χρόνο διαθέτουν για ύπνο τόσο λιγότερο διαθέτουν για διαλογισμό. Ακόμα, όταν διαλογιζόμαστε κι έχουμε φάει πολύ, εύκολα νυστάζουμε και δεν μπορούμε να συγκεντρωθούμε.

Μια φορά κάποιος πήγε σ' έναν άγιο και του παραπονέθηκε λέγοντας «Κύριε, ο διαλογισμός μου δεν είναι καλός». Ο άγιος τότε του απάντησε: «Κοίτα το στομάχι σου».

Αργότερα κάποιος άλλος πήγε στο ίδιο άγιο και του είπε: «Κύριε, δεν μπορώ να ελέγξω το νου μου. Ο άγιος πάλι απάντησε με τον ίδιο τρόπο: «Κοίτα το στομάχι σου».

Ένας τρίτος πάλι αναζητητής του είπε: «Δεν έχω καλή υγεία», και ο άγιος πάλι απάντησε: «Κοίτα το στομάχι σου».

Έτσι τρώγοντας λιγότερο απ' ό,τι χρειάζεται για να χορτάσουμε και ο διαλογισμός μας και η υγεία μας είναι καλύτερα.

Η διατροφή πραγματικά παίζει σημαντικό ρόλο στην πνευματική ζωή του ανθρώπου, γι' αυτό αν επιθυμούμε να ακολουθήσουμε το μονοπάτι της μη βίας και της αγάπης για όλη τη Δημιουργία, τότε πρέπει να ακολουθούμε αυστηρά τη χορτοφαγική διατροφή. Ακολουθώντας τη θα έχουμε όχι μόνο ευσπλαχνία για τα κατώτερα μέλη της Θείας Δημιουργίας αλλά επίσης οίκτο για τον ίδιο τον εαυτό μας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΙΚΟΣΤΟ

Κλιματισμός

Από νωρίς σήμερα το πρωί, ο κλιματισμός του ξενοδοχείου δε λειτουργούσε κανονικά, με αποτέλεσμα όλοι να αισθανόμαστε κάπως κουρασμένοι και οπωσδήποτε όχι ευχάριστα. Γιατί; Γιατί έχουμε απομακρυνθεί από τη φύση και έχουμε συνηθίσει να χρησιμοποιούμε τεχνικά μέσα προκειμένου να εξασφαλίσουμε τις ανέσεις μας. Σήμερα δεν μπορούμε να ζήσουμε χωρίς κλιματισμό και χωρίς ηλεκτρικό ψυγείο, ενώ τα ρούχα μας θέλουμε να πλένονται μόνο με το πάτημα ενός διακόπτη.

Ο Θεός δημιούργησε τον άνθρωπο και τον προίκισε με τα απαραίτητα δώρα της φύσης. Όταν η ζωή του ανθρώπου είναι απλή, όταν οι ανάγκες του είναι λίγες, όταν μπορεί να προσαρμόζεται με τις συνθήκες του περιβάλλοντος είναι ευτυχέστερος και δε χρειάζεται συσκευές κλιματισμού, ηλεκτρικά ψυγεία και εκλεπτυσμένες μηχανικές επινοήσεις. Βλέπουμε λοιπόν ότι εμείς οι ίδιοι κάνουμε τη ζωή μας πολύπλοκη και δημιουργούμε τις προϋποθέσεις για να μας δημιουργούνται προβλήματα, ενώ όταν δε μας είναι απαραίτητες αυτές οι τεχνικές ανέσεις είμαστε ευτυχέστεροι.

Τα τελευταία χρόνια και στις Ινδίες ο κόσμος έχει αρχίσει να χρησιμοποιεί αυτές τις ευκολίες που προσφέρει η σύγχρονη τεχνολογία, αλλά καθώς υπάρχει μόνιμα κρίση ενέργειας, συχνά οι συσκευές αυτές δε λειτουργούν και πολύς κόσμος βρίσκει μια δικαιολογία για να αποφεύγει την εντατική εργασία. Έτσι συμβαίνει καμιά φορά όταν ρωτάω, «πώς πάτε με το διαλογισμό σας;» να μου απαντούν ότι «η συσκευή κλιματισμού ή ο ανεμιστήρας δε λειτουργούσε και μου ήταν δύσκολο να καθίσω συγκεντρωμένος για διαλογισμό». Αντίθετα η έλλειψη του κλιματισμού δε μας εμποδίζει να κατασπαταλούμε τις ώρες μας, σχολιάζοντας ο ένας τον άλλο στη δουλειά μας ή να χάνουμε χρόνο σε εστιατόρια και σε θέατρα. Αυτές οι ευκολίες που έχει δημιουργήσει ο άνθρωπος για την άνεση και την εξυπηρέτησή του είναι σαν τα ναρκωτικά, που όταν αρχίσει κανείς να κάνει χρήση, μετά δεν μπορεί να ζήσει χωρίς αυτά. Είναι τέτοια η εξάρτησή μας από αυτές τις ευκολίες και τις τεχνικές ανέσεις που μας αναγκάζουν να ζούμε μια ζωή αποκομμένη, αποξενωμένη και ανεξάρτητη, μακριά από κάθε σχέση, επίδραση και επαφή με τους ανθρώπους. Έτσι ενώ ζούμε με τους άλλους ανθρώπους, είμαστε συγχρόνως και πολύ μακριά απ' αυτούς, αντίθετα πάντα από τις συστάσεις των Δασκάλων που ανέκαθεν συνιστούσαν, η ζωή μας μέσα στην κοινωνία να κυλάει με ένα πνεύμα αγάπης, συμπάθειας και άδολης προσφοράς.

Πολύ συχνά λέγεται ότι «απολαμβάνουμε τα αγαθά της προόδου και ζούμε μια ανεξάρτητη ζωή». Αλλά η πρόοδος και η ανεξαρτησία έχουν ιδιαίτερη σημασία στην τεχνολογία και την επιστήμη. Ο άνθρωπος δεν πρέπει να ξεκόβει από το συνάνθρωπό του, γιατί αυτό αποτελεί περιφρόνηση και έρχεται σε αντίφαση με το

λόγο για τον οποίο στέλνεται να ζήσει πάνω στη γη και ο οποίος λόγος είναι να έχει αγάπη και συμπόνια για το συνάνθρωπό του και να μοιράζεται την ευτυχία και τη δυστυχία με αυτόν και γενικά με όλα τα Δημιουργήματα. Δυστυχώς η ανεξαρτησία μας έφτασε σε τέτοιο σημείο ώστε κανείς δεν ενδιαφέρεται για το συνάνθρωπό του και οι αρετές της κοινωνικής διαβίωσης, της φιλανθρωπίας, της αγάπης και της συμπάθειας για όλους, έχουν χαθεί. Αν όμως δεν ερχόμαστε σε επαφή με τους συνανθρώπους μας, πώς μπορούμε να αποκτήσουμε αγάπη γι' αυτούς;

Έχουμε ξεχάσει να ζούμε σαν μέλη μιας ανθρώπινης κοινωνίας και αυτό έχει σαν αποτέλεσμα πολλές φορές να μη γνωρίζουμε ακόμη και αν ζει ο κάτοικος του διπλανού μας σπιτιού. Ιδίως στη Δύση, η διάλυση της οικογένειας έχει φτάσει σε τέτοιο βαθμό που να μη γνωρίζουμε τους συγγενείς μας. Γονείς έχουν να πάρουν νέα από τα παιδιά τους για χρόνια, παιδιά έχουν να δουν τους γονείς τους δεκαετίες ολόκληρες και αδερφοί δεν ξέρουν σε ποιο μέρος κατοικούν οι αδερφές τους.

Λέμε ότι πιστεύουμε στη βιβλική εντολή «αγάπα τον πλησίον σου ως σεαυτόν», αλλά πόσοι λίγοι στην πραγματικότητα ακολουθούμε αυτό τον κανόνα; Πόσες φορές προσφέρουμε κάτι στο γείτονά μας που έχει ανάγκη βοήθειας και υποφέρει από πόνους, που πεθαίνει από ανέχεια; Πόσο συχνά επισκεπτόμαστε το συνάνθρωπό μας, ιδίως όταν τυχαίνει να είναι φτωχός, άσημος, σακάτης, παραμορφωμένος, γέρος ή ανίκανος να κερδίσει τη ζωή του; Πόσες φορές τη βδομάδα, το μήνα ή και το χρόνο, εμείς που είμαστε υγιείς, οικονομικά ανεξάρτητοι και αξιοσέβαστα μέλη της κοινωνίας συντρέχουμε συνανθρώπους μας που δυστυχούν; Κατά τη διάρκεια μιας και μόνο βδομάδας πάμε σε τόσους τόπους διασκέδασης, σε βραδινά κέντρα για χορό, σε μουσικά φεστιβάλ, σε μουσεία και εκθέσεις. Ξοδεύουμε τόσο πολύ χρόνο για να ψυχαγωγηθούμε με τους φίλους μας, πηγαίνουμε στον κινηματογράφο, τρώμε σε εστιατόρια, οργανώνουμε πικ-νικ. Η κάθε βδομάδα έχει 168 ώρες, έχουμε άραγε σκεφτεί, απ' αυτές τις ώρες, πόσες χρησιμοποιούμε για την προσωπική μας ευχαρίστηση και πόσες αφιερώνουμε στο συνάνθρωπό μας που βρίσκεται σε ανάγκη; Πόσοι από μας ξοδεύουμε έστω και μία ώρα για να βοηθήσουμε κάποιον; Οι περισσότεροι δε γνωρίζουμε αν ο γείτονάς μας στερείται και το ψωμί του ακόμα. Ο καθένας από μας ζει μια εξατομικευμένη ζωή, απομονωμένος μέσα στο κλιματιζόμενο σπίτι του, αποκομμένος από τον υπόλοιπο κόσμο, καμιά φορά έχοντας λησμονήσει ακόμα και τους πολύ στενούς του συγγενείς. Αλλά, πώς μπορούμε να γνωρίζουμε τους πόνους των άλλων, όταν δε ζούμε μια κοινωνική ζωή; Η προσήλωσή μας στις απολαύσεις και στις τεχνικές ανέσεις είναι τόσο μεγάλη ώστε σαν τους Λωτοφάγους ξεχνάμε όλους αυτούς που μας περιβάλλουν.

Δεν πρέπει να είμαστε εγωκεντρικοί, πρέπει να ενδιαφερόμαστε για το συνάνθρωπό μας. Είναι καιρός να επιστρέψουμε στη φύση και να ξεφύγουμε από την απομόνωση στην οποία μας έχει φέρει η τεχνολογία, η εσωστρέφεια και η ανεξαρτησία. Αν αισθανόμαστε καταβεβλημένοι όταν ο κλιματισμός μας δε λειτουργεί, τότε πρέπει να αισθανόμαστε πολύ χειρότερα όταν χάνουμε την επαφή μας με τους συνανθρώπους μας.

ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΣ

Αντί λοιπόν να είμαστε ευχαριστημένοι παίζοντας σόλο, θα πρέπει να φροντίσουμε να είμαστε μέλη της ορχήστρας και να παίζουμε σε συντονισμό και αρμονία με τους άλλους. Οι μουσικοί μιας ορχήστρας πρέπει να είναι διαρκώς συντονισμένοι, γιατί αποτελούν μέρος μιας πλατύτερης ολότητας και να γνωρίζουν τους ρόλους όλων των άλλων μελών της. Με όμοιο τρόπο, πρέπει κι εμείς να παίζουμε το ρόλο μας στην ορχήστρα της ζωής, ώστε να δημιουργείται μια συμφωνία αγάπης και ειρήνης, η οποία να αντηχεί μέσα σε όλη την οικουμένη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΙΚΟΣΤΟ ΠΡΩΤΟ

Γονείς και Παιδιά

*...Χρυσές ελπίδες για ένα καλύτερο αύριο
είναι τα παιδιά του σήμερα...*

Στα παιδιά πρέπει να δοθεί η δυνατότητα να διατηρήσουν και να αναπτύξουν την αγνότητα, την απλότητα, την αγαθότητα, την αυτοσυγκέντρωση και την αγάπη με την οποία γεννιούνται. Εμείς οι ενήλικες όσο μεγαλώνουμε, χάνουμε αυτές τις αρετές και είναι βασικό να προσπαθήσουμε να τις αναβιώσουμε και να τις αναπτύξουμε, αν έχουμε σκοπό να γίνουμε κοινωνοί του μεγαλείου και της δόξας της Θεϊκής Δημιουργίας και να είμαστε τα αγαπημένα Του παιδιά.

Αν έχουμε πρόθεση να γλιτώσουμε από τα βάσανα αυτού του κόσμου, αν επιθυμούμε να κερδίσουμε αιώνια ειρήνη και ευδαιμονία, αν θέλουμε να εκπληρώσουμε τον προορισμό μας ως άνθρωποι πάνω σ' αυτή τη γη και να ενωθούμε με το Δημιουργό, τότε στο χαρακτήρα και στις πράξεις μας πρέπει να γίνουμε σαν τα μικρά παιδιά. Όλοι οι άγιοι αλλά ακόμη και οι μεγάλοι σύγχρονοι στοχαστές έδωσαν ιδιαίτερη σημασία και έμφαση στη σωστή διαπαιδαγώγηση του παιδιού, καθώς οι βάσεις για κάθε επιτυχία στη ζωή, πρέπει να τεθούν από την παιδική ηλικία. Αν παρατηρήσουμε αυτούς που διακρίθηκαν σε κάποιο τομέα της ανθρώπινης δραστηριότητας, θα δούμε ότι η διαμόρφωση της ιδιοσυγκρασίας τους, ο χαρακτήρας και ο τρόπος ζωής τους, παρουσιάζουν κάτι ιδιαίτερο από την πολύ μικρή τους ηλικία. Ανεξάρτητα από το είδος της εκπαίδευσης ή της ασχολίας που ο καθένας μπορεί να διαλέξει, αν σκοπεύει να επιδιώξει τη διάκριση και την τελειότητα πρέπει η εκπαίδευση και οι προσπάθειές του να αρχίσουν πολύ νωρίς. Ο Γουίλιαμ Γουέρτζγουερθ έλεγε ότι «το παιδί είναι ο πατέρας του ανθρώπου». Βλέπουμε ακόμα στις βιογραφίες των μεγάλων ανθρώπων, ότι τα προμηνύματα του μεγαλείου τους, αρχίζουν πάντα από την παιδική ηλικία.

Η αγνότητα, η απλότητα και η αγαθότητα των παιδιών καθώς και η καταπληκτική τους ικανότητα να ανταποκρίνονται στην αγάπη, τα καθιστούν αγαπητά στις καρδιές όλων των ανθρώπων. Είναι πραγματικές ενσάρκώσεις αγάπης. Όποιος τους απλώσει το χέρι, δέχεται την αγάπη τους. Εμείς που είδαμε λοιπόν την παιδική μας ηλικία και τα νιάτα μας να φεύγουν τόσο γρήγορα, πρέπει να φροντίσουμε τα παιδιά μας να διαπαιδαγωγηθούν με ηθικές αρχές.

Τα παιδιά είναι πιο κοντά στο Δημιουργό και τη Δημιουργία Του. Είναι σαν μικρές λίμνες μέσα στις οποίες καθρεφτίζονται οι θεϊκές αρετές. Στα παιδιά μπορούμε να δούμε τη μορφή Του, τη μορφή «καθ' ομοίωση» της οποίας έχει γεννηθεί ο άνθρωπος. Αυτά τα παιδιά, έχοντας μόλις έρθει από τις ανώτερες περιοχές του υπερπέραν, ακτινοβολούν το μεγαλείο Του στα πρόσωπά τους. Αυτή η

ακτινοβολία ακριβώς είναι που μας βεβαιώνει για την ουράνια προέλευσή μας. Μας δίνεται μια μεγάλη ευκαιρία να μάθουμε από τα παιδιά, εκείνο που εμείς έχουμε ξεχάσει, εκείνο που εμείς έχουμε χάσει, γιατί όταν ήρθαμε στη ζωή, αν και είχαμε όλοι μας αυτές τις θεϊκές αρετές σιγά σιγά και καθώς ο χρόνος περνούσε και ο εγωισμός μας μεγάλωνε, μας εγκατέλειψαν. Όσο περισσότερο απομακρυνόμαστε από τα παιδικά μας χρόνια, τόσο απομακρυνόμαστε από την πραγματική μας φύση και από το Θεό.

Αν επιθυμούμε τα παιδιά μας να διαπλαστούν και να γίνουν υποδειγματικές προσωπικότητες, πρέπει εμείς πρώτα να αποδειχτούμε υποδειγματικοί γονείς. Οι εντυπώσεις που θα δημιουργήσουμε στα παιδιά μας, θα παίζουνε καθοριστικό ρόλο στη μετέπειτα ζωή τους. Ο Χαζούρ Μπάμπα Σαουάν Σινγκ συνήθιζε να λέει ότι το παιδί είναι σαν ένα λευκό φύλλο χαρτί και όπως ακριβώς μπορείς να γράψεις ό,τι θέλεις σε ένα λευκό φύλλο χαρτί, έτσι μπορείς να χαράζεις ό,τι εντυπώσεις θέλεις στο νου ενός μικρού παιδιού. Αν οι εντυπώσεις είναι θετικές, τα παιδιά μας θα μεγαλώσουν γεμάτα υγεία και θα αποδειχτούν ιδεώδεις πολίτες για τη χώρα τους και ακολούθως για το έθνος τους και για ολόκληρη την ανθρωπότητα.

Είναι ουσιώδες να αντιληφθούμε τη σπουδαιότητα των πρώτων χρόνων της ζωής μας. Οι πρώτες εντυπώσεις που δέχεται το παιδί θα δημιουργήσουν τις βάσεις στις οποίες θα στηριχτεί όταν θα βγει στον κόσμο. Αυτές οι πρώτες εντυπώσεις είναι οι πιο ουσιώδεις και δημιουργούνται κατά κύριο λόγο από τους γονείς και κυρίως από τη μητέρα. Η μητέρα παίζει έναν εξαιρετικά σπουδαίο ρόλο στη διαμόρφωση του χαρακτήρα του παιδιού, καθώς το πρώτο στάδιο της εκπαίδευσής του αρχίζει από την ενδομήτρια ζωή. Οι σκέψεις της μητέρας έχουν μεγάλη επίδραση στο έμβρυο. Από την ώρα της σύλληψης και όσο χρόνο το έμβρυο βρίσκεται μέσα στη μήτρα, οι σκέψεις και η ακτινοβολία της μητέρας βάζουν τα θεμέλια για την ανάπτυξη του παιδιού. Αυτός είναι και ο λόγος που πολλές πνευματικά προχωρημένες ψυχές συνιστούν την αγνότητα της μητέρας από την ώρα της σύλληψης μέχρι την εποχή που θα σταματήσει να θηλάζει το βρέφος. Η περίοδος αυτή της αγνότητας της μητέρας, όταν συνδυάζεται με προσευχή και διαλογισμό, χαρίζει στο βρέφος ό,τι το καλύτερο είναι δυνατό να λάβει για τη μελλοντική του πνευματική ανάπτυξη. Πριν και μετά τη γέννηση η μητέρα έχει τη δυνατότητα να προσφέρει στο παιδί της ένα μεγάλο δώρο, με το να το μεγαλώνει σε μια ατμόσφαιρα φορτισμένη με άδολη αγάπη. Ακόμα αν η μητέρα έχει διαρκώς στο μυαλό της το Θεό και είναι συντονισμένη με τη Μουσική των Σφαιρών και το Φως του Θεού, τότε, ακτινοβολεί αυτά τα πνευματικά δώρα στο παιδί της, με αποτέλεσμα να του χτίζει γερά θεμέλια για μια γρήγορη πνευματική πρόοδο.

Από τα πολύ παλιά χρόνια, λέγεται ότι οι Άγιοι στις Ινδίες συνέκριναν την αγάπη του Δάσκαλου για τους μαθητές του, με εκείνη της μητέρας προς τα παιδιά της. Η ανώτερη μορφή αγάπης, έλεγαν, είναι αυτή που έχει ο Τέλειος Διδάσκαλος γιατί ενώ δεν περιμένει τίποτα από τους μαθητές του, μοναδικός σκοπός της ζωής του είναι να δίνει, να δίνει και μόνο να δίνει σ' αυτούς. Πολύ κοντά σ' αυτή τη μορφή της αγάπης είναι η αγάπη της μητέρας για το παιδί, καθώς την αγάπη αυτή, η

μητέρα την προσφέρει ανιδιοτελώς. Θυσιάζει τα πάντα για το παιδί της και μπορεί να μείνει νηστική, προκειμένου να του προσφέρει περισσότερη τροφή. Στην Ανατολή τα μικρά παιδιά κοιμούνται μαζί με τη μητέρα τους και τα κρύα βράδια του Δεκέμβρη και του Γενάρη, όταν το παιδί μέσα στον ύπνο του βραχεί, η μητέρα μετακινείται στο βρεγμένο και κρύο μέρος του κρεβατιού και βάζει το παιδί της στη θερμότερη πλευρά. Βλέπουμε δηλαδή ότι η μάνα κάνει το καθετί για να μεγαλώσει καλύτερα το παιδί της, παραμελώνοντας ακόμα και τον ίδιο της τον εαυτό.

Παρ' όλα αυτά, τα τελευταία χρόνια και οι δεσμοί ανάμεσα στη μητέρα και το παιδί περνούν μια κάποια κρίση. Ο θηλασμός άρχισε να εγκαταλείπεται και η αγνότητας της μητέρας κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης και του θηλασμού δεν τηρείται. Στη λεγόμενη μοντέρνα και σύγχρονη εποχή, το παιδί περισσότερο ανατρέφεται από τρίτα πρόσωπα και από μπίμπι-σίτερ παρά από τη μητέρα, ενώ οι δεσμοί μεταξύ παιδιού και μητέρας όσο περνάει ο καιρός χαλαρώνουν.

Οι γονείς είναι «η άμπελος» και τα παιδιά τα κλαδιά. Τα παιδιά πρέπει να συγκλίνουν στους γονείς τους και οι γονείς να εμφυσούν τις ηθικές αξίες στα παιδιά τους. Οι γονείς που ενδιαφέρονται να είναι σωστοί γονείς, πρέπει να θυσιάζουν τις κοινωνικές τους ασχολίες και τις πολυποίκιλες διασκέδασεις και να αφιερώνουν το χρόνο τους στη δημιουργία ενός αγνού περιβάλλοντος για τους ίδιους, περιβάλλοντος μέσα στο οποίο τα παιδιά τους θα δέχονται μόνο θετικές εντυπώσεις.

Πολύ συχνά ακούω γονείς να παραπονιούνται γιατί, λένε, στην εποχή μας οι νέοι είναι απείθαρχοι, δε σέβονται και δεν υπολογίζουν κανέναν, παραμελούν τις σπουδές και την εργασία τους και δεν κάνουν τίποτα με συγκέντρωση και σοβαρότητα. Αν κοιτάξουμε όμως το πρόβλημα αυτό με ψυχραιμία και χωρίς προκατάληψη, πιθανώς να ανακαλύψουμε ότι σε πολλές περιπτώσεις εμείς είμαστε υπεύθυνοι για τη συμπεριφορά των παιδιών μας. Το παιδί είναι ένας οξυδερκής παρατηρητής και καμιά απολύτως από τις πράξεις μας δεν ξεφεύγει από την προσοχή του ανεξέλεγκτη. Ελέγχει και κρίνει τα πάντα. Έτσι, βλέπει τη σκληρότητά μας απέναντι στο συνάνθρωπό μας που δυστυχεί και τη ματαιοδοξία μας. Βλέπει ακόμα την αδιαφορία μας για το Θεό και την ασυνέπειά μας για προσευχή και διαλογισμό.

Παρατηρεί να χαιρετούμε, υποτίθεται με αγάπη και σεβασμό, τους ηλικιωμένους και μόλις αυτοί γυρίσουν την πλάτη τους να τους διακωμωδούμε. Ακόμη παρατηρεί ότι ενώ συζητάμε με κατανόηση και φιλική διάθεση με τους φίλους και τους γείτονές μας, μετά από λίγο, μόλις απομακρυνθούμε απ' αυτούς, αρχίζουμε την κριτική και τα σχόλια. Νομίζουμε ότι το παιδί δε μας παρακολουθεί ή ότι επειδή είναι μικρό, δεν μπορεί να αντιληφθεί τη διαφορά των λόγων και των πράξεών μας, όταν αυτές γίνονται μπρος και πίσω από τους συνανθρώπους μας. Το βέβαιο όμως είναι ότι τίποτα δεν ξεφεύγει από το παιδί και αν νομίζουμε καμιά φορά ότι το ξεγέλαμε, δεν ξεγέλαμε συνήθως παρά μόνο τον εαυτό μας. Το παιδί αντιλαμβάνεται όταν η ζωή μας δεν είναι τίμια, ακέραιη και ειλικρινής, όταν έχουμε αποκοπεί από τις αληθινές αρετές, όταν η ζωή μας δεν έχει ηθικές αρχές, όταν δεν έχουμε αυτοκυριαρχία και ισορροπία και όταν δεν έχουμε βάλει

σταθερούς στόχους στη ζωή μας. Τα παιδιά με τη διορατικότητά τους βλέπουν την υποκρισία και την απάτη την οποία εμείς έχουμε κάνει τρόπο ζωής.

Τα παιδιά γοητεύονται με το να φορούν και να παίζουν με μάσκες, τις οποίες από τον καιρό που ήμουν κι εγώ παιδί μπορούσε να αγοράσει κανείς με λίγες πένες. Μάσκες ζώων όπως του τίγρη, του πίθηκου, του σκύλου και του λύκου ήταν πολύ δημοφιλείς στα παιδιά και μας άρεσε να τις φοράμε μία μία και να αστειευόμαστε. Και ενώ σαν παιδιά φορούσαμε πολλές μάσκες, σαν ενήλικες φοράμε αναρίθμητες, καθώς διαθέτουμε μια μάσκα, ειδικά για κάθε περίπτωση. Τα παιδιά λοιπόν καθώς μας βλέπουν να παίζουμε αυτό το παιχνίδι με τις μάσκες που τις αλλάζουμε τόσο συχνά, κάνοντας άλλοτε τον τίγρη κι άλλοτε το αρνάκι, ενώ άλλοτε φοράμε μια μάσκα για να δείχνουμε καλοκάγαθοι και άλλοτε σοβαροφανείς, μας παραλληλίζουν με τους χαμαιλέοντες και δε μας παίρνουν στα σοβαρά. Παρακολουθώντας την τόσο μεγάλη μας ικανότητα για υποκρισία, πώς μπορεί να μας δείχνουν σεβασμό, πώς μπορεί να μας εκτιμούν; Όταν ένα παιδί ακούει τους γονείς του να εξυμνούν στους άλλους την ανιδιοτελή προσφορά και συγχρόνως να αδιαφορούν για το φτωχό και το δυστυχισμένο που είναι δίπλα τους, τότε το παιδί αυτό χάνει κάθε έννοια σεβασμού για τους γονείς του. Όταν άλλοτε τους βλέπει να παρουσιάζονται στον κόσμο με μια κάποια μορφή, αλλά στην πραγματικότητα όταν γυρίζουν στο σπίτι να είναι τελείως διαφορετικοί, τότε και το παιδί πείθεται ότι, όταν του λένε κάτι οι γονείς του, πιθανώς αυτό να μην ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα αλλά να είναι κάτι το διαφορετικό και έτσι παύει να έχει εκτίμηση γι' αυτούς και είναι σ' αυτό το σημείο που το παιδί θα αρχίσει να επαναστατεί και να χάνει την εμπιστοσύνη του στη ζωή. Μαθαίνει να μην εμπιστεύεται κανένα, να μη σέβεται κανένα, να μην εκτιμάει τίποτα. Με άλλα λόγια χάνει την πίστη του για τη ζωή και γίνεται ανίκανος για αυτοπειθαρχία και αυτοέλεγχο. Έτσι η έλλειψη αυτοπειθαρχίας και σεβασμού για τους μεγαλύτερους, που παρατηρείται στους νέους, είναι ελαττώματα για τα οποία εμείς βασικά είμαστε υπεύθυνοι.

Αν οι γονείς ζουν μια ηθική ζωή, αν είναι ταπεινοί, αν είναι ειλικρινείς, αν τους χαρακτηρίζει η αυτοθυσία, η ανιδιοτελής προσφορά, η τιμιότητα και η μη βία, αυτά τα χαρίσματα θα μεταλαμπαδευτούν στα παιδιά τους. Σαν ζωντανό παράδειγμα σας αναφέρω τη ζωή κοντά στον πατέρα μου Σαντ Κιρπάλ Σινγκ. Όταν πήγαινα στο σχολείο, συχνά εργαζόμουν μέχρι αργά το βράδυ κι όταν ερχόταν η ώρα να πάω για ύπνο, έβλεπα τον αγαπημένο μου πατέρα να εξακολουθεί να διαβάζει ή να γράφει. Ήταν η εποχή που επεξεργαζόταν το «Γκουρμάτ Σιντάντ», ένα μνημειώδες βιβλίο που διαπραγματεύεται όλες τις πτυχές της πνευματικότητας. Όταν ξυπνούσα το πρωί, έβρισκα πάντα τον πατέρα μου να κάθεται σε διαλογισμό και πήγαινα κοντά του να διαλογιστώ κι εγώ, μέχρι την ώρα που σερβίριζαν το πρωινό.

Ήταν διαρκώς απασχολημένος, και ποτέ δε χασομερούσε. Η ζωή στο σπίτι είχε σαν βάση την αλήθεια. Ο κάθε λόγος τηρείτο πάντα. Ποτέ δεν ακούσαμε τους γονείς μας να σχολιάζουν άλλους, αν δε κάποιος επισκέπτης απ' αυτούς που έρχονταν να δουν τον πατέρα μου άρχιζε να σχολιάζει κάποιον άλλο, ο πατέρας

άλλαζε θέμα συζήτησης λέγοντάς του: «Γιατί να μη συζητάμε κάτι το ωφέλιμο για μας και να κριτικάρουμε άλλους;»

Οι άνθρωποι που επισκέπτονταν τον πατέρα μου ήταν πολλοί και έρχονταν ακατάπαυστα. Είχαν όλων των ειδών τα προβλήματα και εκείνος τους άκουγε πάντα με εξαιρετική συμπάθεια. Αν κάποιος είχε κάποια οικονομική ανάγκη, προσπαθούσε να τον βοηθήσει οικονομικά. Αν είχε κάποιο πρόβλημα που τον βασάνιζε, τον έφερνε στο δωμάτιό μου και τον έβαζε σε διαλογισμό. Αν κάποιος άλλος είχε κάποια δυσκολία, τον σημείωνε στο σημειωματάριό του και προσπαθούσε να του βρει κάποια λύση πολλές φορές ζητώντας τη συνδρομή κάποιου τρίτου προσώπου. Αν πάλι κάποιος άλλος βρισκόταν σε απελπιστική θέση και δε φαινόταν να υπάρχει λύση στο πρόβλημά του, προθυμοποιούνταν και τον πήγαινε στο Δάσκαλό του Χαζούρ Μπάμπα Σαουάν Σινγκ από τον οποίο ζητούσε τη συμβουλή και τη βοήθειά του.

Κατά τη διάρκεια της μέρας, ο πατέρας μου ήταν απασχολημένος στο γραφείο του. Όταν γύριζε από τη δουλειά του έπαιρνε ένα απλό γεύμα και αμέσως μετά επισκεπτόταν άρρωστους και δυστυχισμένους στα νοσοκομεία και στα σπίτια τους. Η ζωή του ήταν ταγμένη στην υπηρεσία της Δημιουργίας του Θεού και στην ολοκλήρωση του εσωτερικού ταξιδιού της ψυχής του για ένωση με το Δάσκαλό του και το Θεό.

Η προσφορά του στον άνθρωπο και η αφοσίωσή του στο Θεό ήταν τα δυο χαρακτηριστικά της ζωής του Διδασκάλου Κιρπάλ. Όλη του η ύπαρξη ήταν διαποτισμένη με ταπεινότητα και μια απερίγραπτη γλυκύτητα ακτινοβολούσε μια εσωτερική ηρεμία σε όλους όσους έρχονταν σε επαφή μαζί του. Είχε μεγάλη καρδιά και άκουγε τον καθένα με απέραντη συμπάθεια και με υπέρμετρη υπομονή. Πώς μπορούσε ένα τέτοιο περιβάλλον να μην έχει μια θετική επίδραση στο μυαλό ενός παιδιού και πόσο διαφορετικό, πόσο αντίθετο είναι το περιβάλλον που συνήθως δημιουργούμε στα παιδιά μας;

Τα θετικά στοιχεία που παίρνει το παιδί στο σπίτι του πρέπει να επαυξάνονται από την εκπαίδευση που λαβαίνει στο σχολείο. Το ιδανικό είναι οι Διδάσκαλοι να εργάζονται χωρίς ιδιοτέλεια και εκπαιδεύοντας τους μαθητές τους να τους εμψυσούν μαζί με τις σωστές γνώσεις και τις ηθικές αρχές. Δυστυχώς όμως, τα παιδιά αντιλαμβάνονται ότι όπως οι γονείς τους έτσι και οι δάσκαλοί τους συνήθως άλλα διδάσκουν και άλλα κάνουν. Αυτός είναι και ο λόγος που χάνουν την πίστη τους στον άνθρωπο, γίνονται αντικοινωνικά και δεν πιστεύουν στις πανανθρώπινες και πολύ περισσότερο στις πνευματικές και κοσμικές αξίες. Ακόμη μπαίνουν στην κοινωνία σαν «πρόβατα απολωλότα», και ταλαντεύονται μέσα στις φουρτούνες της ζωής. Αυτό είναι το τίμημα του σημερινού πολιτισμού. Τον καιρό το δικό μας υπήρχε μεγάλος σύνδεσμος μεταξύ δασκάλου και μαθητή. Οι Διδάσκαλοι και οι καθηγητές στο σχολείο μάς φρόντιζαν με μεγάλη αγάπη κι εμείς τρέφαμε βαθύ σεβασμό γι' αυτούς. Δεν ήταν σπάνιο να μας καλούν στο σπίτι τους ανιδιοτελώς για να μας διευκρινίσουν σημεία από τα μαθήματά μας στα οποία είχαμε δυσκολίες και παρουσιάζαμε αδυναμίες. Αργότερα στο κολέγιο οι καθηγητές μας συναγωνίζονταν

μεταξύ τους ποιος θα μας προσφέρει περισσότερα κι αν κάποιος από τους μαθητές τους αρίστευε, ο καθηγητής του αισθανόταν μεγάλη ευχαρίστηση και περηφάνια. Η ενεργή συμμετοχή των δασκάλων και των καθηγητών στην ολοκλήρωση της μόρφωσης και της διαπαιδαγώγησης των μαθητών τους ήταν αποτελεσματική και ειλικρινής όσο και των γονιών. Αυτός λοιπόν ο σύνδεσμος δασκάλου και μαθητή, στο σημερινό, μοντέρνο μας κόσμο σπανίζει. Σήμερα, οι μαθητές δεν έχουν σεβασμό για τους δασκάλους τους, με αποτέλεσμα και οι Διδάσκαλοι να μην έχουν διάθεση να κάνουν θυσίες για τους μαθητές τους. Όταν οι Διδάσκαλοι δεν απολαμβάνουν το σεβασμό που τους πρέπει, όταν δεν πληρώνονται ικανοποιητικά, όταν δε αναγνωρίζεται η σημασία του έργου που επιτελούν, είναι φυσικό και αυτοί να μην έχουν πάθος, να μην έχουν έρωτα για τη δουλειά τους. Η έλλειψη πειθαρχίας στο σπίτι, για την οποία παραπονούνται οι γονείς, παρατηρείται ίσως και σε μεγαλύτερο βαθμό στα σχολεία, στα κολέγια και τα πανεπιστήμια και είναι ο σπόρος που κάνει να ανθίζει η κοινωνική αποσύνθεση.

Στη μετάδοση των γνώσεων και των ηθικών διδαγμάτων από τους γονείς και τους δασκάλους, συμβαίνει ό,τι και στον εμβολιασμό των δέντρων. Για να έχει επιτυχία ο εμβολιασμός, πρωταρχική σημασία έχει, το φυτό να μπορεί να δεχτεί το μόσχευμα. Δεν μπορούμε να εμβολιάσουμε μια μηλιά με μόσχευμα πορτοκαλιάς. Το ίδιο συμβαίνει και με τους ανθρώπους. Η δυνατότητα να λάβει κανείς κάτι και να το αφομοιώσει λέγεται δεκτικότητα. Ο μαθητής έχει την ικανότητα να δώσει την προσοχή του στο γήινο ή τον πνευματικό του δάσκαλο και να χωνέψει αυτά που θα του μεταδώσει μόνο αν από τη νεαρή του ηλικία έχει εκπαιδευτεί και έχει αποκτήσει δεκτικότητα για τις διδασκαλίες τους. Αυτός είναι ο λόγος που όλοι οι πνευματικοί Διδάσκαλοι, δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στην ηλικία που οι εντυπώσεις διαμορφώνουν το χαρακτήρα και τη δεκτικότητα του ατόμου. Τα παιδιά που γεννιούνται και μεγαλώνουν σε περιβάλλον φορτισμένο με πνευματικότητα είναι ευλογημένα γιατί η σωστή ανατροφή που δέχονται τους αναπτύσσει την ικανότητα να γίνουν περισσότερο δεκτικοί μαθητές και στο γήινο και στον πνευματικό τομέα. Όταν η καλή ατμόσφαιρα στο σπίτι συνδυάζεται και συμπληρώνεται με τη σωστή εκπαίδευση στο σχολείο, τότε η επίδραση και των δύο αυτών παραγόντων είναι τόσο μεγάλη και τόσο αποφασιστική, που καθιστά το παιδί ακλόνητο, σε οποιαδήποτε αρνητική εξωτερική επίδραση.

Οι γνώσεις που μας δίνουν οι γονείς και οι Δάσκαλοί μας είναι γήινες, ενώ οι γνώσεις που μας δίνει ένας αληθινός πνευματικός Διδάσκαλος είναι εσωτερικές και όταν αφομοιώσουμε αυτές τις εσωτερικές γνώσεις, τότε το καθετί γίνεται γνωστό και είναι μέσω της δεκτικότητάς μας που ο Διδάσκαλος, καθώς είναι διαποτισμένος με το Θεό, είναι δυνατό να μας καταστήσει ικανούς να εκπληρώσουμε τον προορισμό μας πάνω σ' αυτή τη γη. Αυτή η μορφή της μάθησης, η εσωτερική διδασκαλία είναι ένας πραγματικός εμβολιασμός. Το φυτό που δέχεται το μόσχευμα διατηρεί όλες του τις ουσιώδεις ιδιότητες και τους χαρακτήρες, αλλά επιπρόσθετα δέχεται όλα τα χαρακτηριστικά αυτού που ενοφθαλμίστηκε σ' αυτό. Όταν ένας Διδάσκαλος ενοφθαλμιστεί σ' ένα μαθητή του, δεν του καταργεί την

προσωπικότητά του αλλά τη γλυκαίνει και την ομορφαίνει, ώστε τελικά πετυχαίνεται ένας συνδυασμός στοιχείων του μαθητή και του Διδασκάλου. Και όσον αφορά τους γήινους δασκάλους, αυτοί προσπαθούν να μας βελτιώσουν στον τομέα της ειδικότητας τους, ενώ ο Πνευματικός Διδάσκαλος, επιδιώκει να μεταμορφώσει εξ ολοκλήρου την προσωπικότητά μας.

Η δεκτικότητα είναι ιδιαίτερα αναπτυγμένη στην παιδική ηλικία κι αυτό είναι κάτι που θα πρέπει να μας παραδειγματίζει. Το Γκουρουγκράνθ Σαχίμπ, η ιερή γραφή των Σιχ, μας προτρέπει να πηγαίνουμε στο Διδάσκαλο σαν παιδιά. Στο παιδί δε δημιουργούν εμπόδια οι προκαταλήψεις. Η νοοτροπία του παιδιού δεν χει επηρεαστεί από τις διάφορες εμπειρίες της ζωής. Αν κάποιος του προσφέρει την αγάπη του, το παιδί θα ανταποκριθεί χωρίς να ενδιαφέρεται για την κοινωνική θέση, το θρήσκευμα ή την πολιτική τοποθέτηση του συνανθρώπου του. Ο κόσμος του δεν έχει γνωρίσει ακόμη την καταλυτική έννοια του «δικό μου δικό σου». Αντίθετα εμείς οι ενήλικες περιοριζόμαστε από τις προκαταλήψεις μας. Ελέγχουμε και ζυγίζουμε το καθετί. Αν ακούσουμε ένα Διδάσκαλο να μιλάει, θα σκεφτούμε ότι δε μας λέει τίποτα περισσότερο από ό,τι είναι γραμμένο στις Βέδες, απ' ό,τι είπε ο Ιησούς, απ' ό,τι διαβάζουμε στο Ιερό Κοράνιο ή στο Γκουρουγκράνθ Σαχίμπ. Αν όμως κατορθώναμε να είμαστε σαν το παιδί, όταν μαθητεύουμε κοντά στο Διδάσκαλο, θα μπορούσαμε να απορροφήσουμε κάθε λόγο του, κάθε ρεύμα από το ακτινοβόλο βλέμμα του. Είναι ακριβώς η ικανότητα της απόλυτης δεκτικότητας που χαρακτηρίζει την παιδική ηλικία κι αυτό είναι που πρέπει να επιδιωχθεί και να καλλιεργηθεί από τους αναζητητές στο Πνευματικό Μονοπάτι. Αν πλησιάζαμε το Διδάσκαλο με την απόλυτη δεκτικότητα της παιδικής ηλικίας, θα μπορούσαμε εύκολα να αφομοιώσουμε αυτό που έχει να μας δώσει και η διαδικασία του εμβολιασμού, της μεταμόρφωσής μας δηλαδή θ άρχιζε σταθερά να πραγματοποιείται. Όπως ακριβώς το νερό κυλάει από ένα ψηλότερο σε ένα χαμηλότερο επίπεδο, αν έχουμε τη δεκτικότητα της παιδικής ηλικίας οι θείες ιδιότητες αρετές και κυλούν από τον Πνευματικό Διδάσκαλο προς εμάς και ο εμβολιασμός θα είναι επιτυχής.

Είναι καιρός να αναλάβουμε τις ευθύνες μας. Αν εμείς σαν άνθρωποι, σαν αναζητητές του Θεού, δε ζούμε σύμφωνα με τις διδασκαλίες των Δασκάλων, τότε είμαστε άπιστοι και απέναντί τους και απέναντι του εαυτού μας και συγχρόνως θα αποτύχουμε στο ιερό χρέος που έχουμε να μεγαλώσουμε σωστά τα παιδιά που μας έδωσε ο Κύριος. Είναι πολύ κακό το να αποτύχουμε σαν άτομα και να μη μεταμορφώσουμε τη ζωή μας, αλλά είναι πολύ χειρότερο να αποτύχουμε σαν γονείς, γιατί τότε όχι μόνο σπαταλάμε άδικα τη δική μας ζωή, αλλά βλέπουμε κι αυτή των παιδιών μας, των οποίων τη φροντίδα μας εμπιστεύτηκε ο Θεός. Ας αρχίσουμε λοιπόν τώρα να προγραμματίζουμε έναν τρόπο ζωής ο οποίος να χαρακτηρίζεται από αγάπη, γλυκύτητα, ταπεινότητα, πειθαρχία και ανιδιοτελή προσφορά. Ας βοηθήσουμε να δημιουργηθεί ένας κόσμος στον οποίο να υπάρχει σεβασμός για την αλήθεια, σεβασμός για τους γονείς, τους δασκάλους και τους πνευματικούς οδηγούς, γιατί αν επικρατήσει ο σεβασμός αναμφίβολα θα υπάρξει

ανταπόκριση από τη νεολαία. Αν δώσουμε στα παιδιά μας μια σωστή αρχή στη ζωή τους, τότε όσο περνούν τα χρόνια τόσο θα γίνονται και πιο δυνατά.

Λέγεται ότι ένας μεγάλος σταθμός στη ζωή μας είναι η στιγμή που παύουμε να ζούμε για τον εαυτό μας και αρχίζουμε να ζούμε για τα παιδιά μας. Στόχοι που ποτέ δεν καταφέραμε να πετύχουμε για τους εαυτούς μας, ξαφνικά τους φτάνουμε όταν πάρουμε την απόφαση και βρούμε τη δύναμη να τους διεκδικήσουμε για τα παιδιά μας. Χρειάζεται λοιπόν να υιοθετήσουμε αυτό τον τρόπο σκέψης αν θέλουμε τα παιδιά μας να γίνουν σωστοί και ενάρετοι πολίτες. Και ακόμα μπορούμε να διδαχτούμε απ' αυτά τα ίδια τα παιδιά που δεν προσπαθούν να εξαπατήσουν, να κρατούν μίσος, να έχουν εγωισμό. Για να προοδεύσουμε στο Πνευματικό Μονοπάτι, πρέπει να απαλλαγούμε από προκαταλήψεις, να αναπτύξουμε την ικανότητα που έχουν τα παιδιά για αγάπη και να έχουμε την τρυφερότητά τους, την απλότητά τους, τη δεκτικότητά τους.

Αν μπορέσουμε να καθίσουμε κοντά στα πόδια του Διδασκάλου σαν παιδιά, θα απορροφήσουμε τη διδασκαλία του και ταχύτατα θα πετύχουμε στον πνευματικό μας σκοπό, την επικοινωνία της ψυχής μας με το Θεό. Ο κόσμος μπορεί να μας θεωρήσει ανόητους, αλλά τα αποτελέσματα θα μας δείξουν ότι ενεργούμε πιο σοφά κι από τον πιο σοφό.

Ζώντας με τους κανόνες των Δασκάλων, η ζωή μας θα αλλάξει και όχι μόνο θα ακτινοβολούμε γαλήνη και ευδαιμονία στο σπίτι, αλλά συγχρόνως θα προχωρούμε σταθερά στον τελικό προορισμό της ανθρώπινης ζωής, καθώς θα προχωρούμε στα ανώτερα πνευματικά βασίλεια.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

Η ΑΛΧΗΜΕΙΑ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΙΚΟΣΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Περιμένοντας τον Αγαπημένο

Αν πράγματι περιμένουμε τον Αγαπημένο μας να έρθει, το Διδάσκαλο της καρδιάς μας, αυτόν που μας πήρε την καρδιά, αυτόν που είναι η αιτία του πόνου μας και της θλίψης, της λαχτάρας και της συντριβής, του κόπου και των βασάνων μας, τότε η αναμονή έχει τη δική της γοητεία και τη δική της ευλογία.

Πολλές φορές περιμένουμε τον Αγαπημένο μας. Μερικά λεπτά περνούν. Ο Αγαπημένος δεν έφτασε ακόμα, αλλά με την παρέλευση της ώρας η αναμονή μας και η λαχτάρα μας γι' αυτόν γίνεται μεγαλύτερη και μεγαλύτερη. Μερικές ακόμη στιγμές περνούν. Τα μάτια μας είναι καρφωμένα στην πόρτα. Η αναμονή μας καταθλίβει και κάνει την καρδιά μας να χτυπάει σαν να πρόκειται να σπάσει, αλλά ο Αγαπημένος ακόμα δε φαίνεται. Ένας ήχος από βήματα ενός άγνωστου ακούγεται. Η καρδιά μας αρχίζει να χτυπά πιο δυνατά ενώ φόβος και απελπισία, απογοήτευση και θλίψη τη γεμίζουν μόλις καταλάβουμε ότι τα βήματα αυτά δεν είναι του Αγαπημένου. Κάποτε αέρας αρχίζει να φυσάει και τα φύλλα των δέντρων σαν να θροΐζουν. Για άλλη μια φορά νομίζουμε ότι ακούμε τα βήματά του. Τα μάτια μας και όλο μας το είναι μετατρέπονται σε ένα μεγάλο μάτι, το οποίο όμως δεν μπορεί να διακρίνει κάτι για να καθησυχάσει την καρδιά μας. Τελικά φτάνουμε σε ένα στάδιο που νομίζουμε ότι κάθε χτύπος της καρδιάς μας είναι κι ένα βήμα του Αγαπημένου.

Πόσο βάρβαρη μας φαίνεται ξαφνικά η φύση. Μας περιπαίζει και μας κοροϊδεύει σε τέτοιο βαθμό, ώστε το θρόισμα των φύλλων του δέντρου ή τα βήματα ενός άγνωστου ή τέλος ακόμη και οι χτύποι της καρδιάς μας, είναι ικανοί να μας εξαπατήσουν.

Σε όλη τη διάρκεια της αναμονής, από εμπειρία δική μου που θα είναι και εμπειρία πολλών από σας και ενόσω σκεφτόμαστε το μοναδικό μας Αγαπημένο, το μοναδικό Διδάσκαλο της ψυχής μας, το μοναδικό Κύριο της καρδιάς μας, το μοναδικό αντικείμενο της προσοχής μας, ξεχνάμε τελείως τους εαυτούς μας και ακόμη και το περιβάλλον μέσα στο οποίο βρισκόμαστε. Ξεχνάμε ακόμη και αυτούς που κάθονται δίπλα μας. Έχουμε μόνο μια σκέψη, ένα σκοπό, ένα πόθο και μια επιθυμία, που είναι, να αντικρίσουμε τη μεγαλειώδη, περίλαμπρη και ένδοξη μορφή του Αγαπημένου. Μέσα σ' αυτή την αγωνία της αναμονής γινόμαστε ένα με αυτόν. Όλο μας το σώμα γίνεται ένα μάτι με το οποίο σταθερά και επίμονα κοιτάζουμε την πόρτα. Όλο μας το είναι γίνεται ένα μεγάλο αυτί, που προσπαθεί να ακούσει τα βήματα του Αγαπημένου μας.

Βλέπουμε λοιπόν ότι, αν ο πόθος μας είναι δυνατός και επίμονος τότε στην πραγματικότητα γινόμαστε ένα με τον Διδάσκαλο. Αισθανόμαστε την παρουσία του Διδασκάλου και δεν είναι μόνο ότι αισθανόμαστε την παρουσία του, αλλά είναι

δυνατό προκαλέσουμε την εμφάνισή του μπροστά μας στη φυσική του μορφή, γιατί ένας αληθινός Διδάσκαλος μπορεί να εκδηλωθεί στη φυσική του μορφή σε οποιαδήποτε απόσταση και σε εκατοντάδες σημεία την ίδια στιγμή.

Την εμπειρία αυτού του μαρτυρίου της αναμονής μπορώ να σας πω ότι την έχω υποστεί και προσπάθησα να την εκφράσω σε στίχους:

*...είναι πραγματικά ο ήχος
των βημάτων του;
είναι στην πραγματικότητα η μαγεία του ήχου
της Θείας Μουσικής;
ή είναι ο χτύπος της καρδιάς μου
που μου κάνει τεχνάσματα;...*

Έζησα κατά καιρούς τέτοιες στιγμές που ξεχνάει κανείς ότι υπάρχει, στιγμές που σε κάνουν να ξεχνάς την αναμονή, στιγμές ευδαιμονίας, στιγμές απέραντης έκστασης, καθώς έβλεπα εσωτερικά το Διδάσκαλο πρόσωπο με πρόσωπο και του μιλούσα.

Κοντά του μαθήτευσα με αφοσίωση και υπακοή και καθώς η Χάρη του είναι η πιο μεγάλη που γνώρισε ποτέ η ανθρωπότητα, με πήρε στα χέρια του και με έφερε πάνω από τη σωματική μου συνειδητότητα και στη συνέχεια με πήρε μαζί του στα ψηλότερα πνευματικά επίπεδα. Αφού αφήσαμε πίσω μας τα άστρα, τη σελήνη και τον ήλιο, με έκανε ένα με τη φωτεινή, την ακτινοβολία του μορφή. Με έφερε σε στιγμές αιωνιότητας, πάνω από τους περιορισμούς του χρόνου και του διαστήματος και τότε η ακτινοβολία του βλέμματός του, με ώθησε σε ψηλότερα επίπεδα και τελικά με οδήγησε στα Ύψιστα βασίλεια της πνευματικότητας. Στο δρόμο με έφερε σε επαφή με διάφορους Δασκάλους που ευλόγησαν με την παρουσία τους αυτή τη γη από αρχαιοτάτων χρόνων και κανόνισαν να έχω κάποια «συνομιλία» μαζί τους. Συζητήσαμε σε μια διάλεκτο που δε μιλιέται με τη γλώσσα, που δεν έχει λέξεις ούτε αλφάβητο, αλλά είναι αιώνια και καθαγιάζει αυτόν που την ομιλεί. Είναι η γλώσσα η οποία θα εξακολουθήσει να ομιλείται μέχρι το τέλος του αιώνα. Τέτοια είναι η Χάρη του Διδασκάλου. Αφού λοιπόν με έφερε στην αιώνια κατοικία, στο Σατς Καντ όπως λέγεται, με οδήγησε στα ακόμη ανώτερα βασίλεια, γνωστά με το όνομα Άγκαμ και Αγκοκάρ. Τα βασίλεια αυτά είναι ακατάληπτα και πάνω από κάθε ανθρώπινη φαντασία. Τέλος φτάσαμε στο Άναμι, μια περιοχή που δεν έχει όρια και περιορισμούς ούτε και όνομα, γι' αυτό και την αποκαλούμε Άναμι, ανώνυμο δηλαδή.

Μπορούμε να δώσουμε όνομα σε ένα πράγμα όταν είμαστε στο φυσικό επίπεδο, στο αστρικό και στο αιτιατό, αλλά όταν προχωρήσουμε πάνω απ' αυτά τα επίπεδα οι λέξεις παύουν να έχουν σημασία και εκείνο που μπορούμε να πούμε είναι ότι είμαστε της ίδιας ουσίας με το Θεό. Όσο προοδεύουμε πνευματικά το πάθος και ο ζήλος μας γίνονται όλο και περισσότερο έντονα προκειμένου να φτάσουμε στα ιερά πόδια του γενναιόδωρου Πλάστη. Και όλα αυτά πετυχαίνονται με μια μέθοδο που αποτελεί την πλέον τέλεια επιστήμη.

Έτσι παρατηρείται το παράδοξο, η πνευματικότητα αφενός μεν να θεωρείται ως η πλέον τέλεια επιστήμη, αφετέρου μπορούμε να ισχυριστούμε ότι αποτελεί και την πλέον τέλεια τέχνη. Είναι η τέχνη του να ανάψει κανείς τη Θεία σπίθα που σιγοκαίει μέσα του και να μπορέσει να ξεπεταχτεί με τα φτερά της Θείας Μουσικής και του Φωτός του Θεού.

Το να περιμένει κανείς είναι μια ευλογία. Γνωρίζω καλά ότι η αναμονή προκαλεί αγωνία, πόνο, λαχτάρα, πόθο και θλίψη και ορισμένες φορές τα συναισθήματα αυτά είναι τόσο δυνατά που μας φαίνεται πως τελειώνει η ζωή μας. Εντούτοις αυτή η αναμονή μπορεί να μεταβληθεί σε ευλογία και μακαριότητα και να έχει σαν αποτέλεσμα την τελική επικοινωνία της ψυχής μας με το Δημιουργό.

Η παρατεταμένη αναμονή για τον Αγαπημένο μας οδηγεί στο πρώτο στάδιο επικοινωνίας με τον Πανάγαθο. Είναι το πρώτο σκαλοπάτι προς την αιώνια κατοικία μας. Είναι η αρχή ενός ταξιδιού μέσα σε ένα ατελείωτο ωκεανό δακρύων που τελικά μας φέρνει στην Πηγή της θείας έκστασης, της χαράς και της ευλογίας και μας βοηθά στο να χάσουμε την ταυτότητά μας και να πετύχουμε την τελική επικοινωνία με τον Κύριο των Κυρίων, το Διδάσκαλο των Δασκάλων, με τον Πανάγαθο Δημιουργό.

Κάποιος ποιητής έλεγε:

*Η επικοινωνία πετυχαίνεται όταν η φωτιά
της αγάπης καίει στο μαθητή και στον Αγαπημένο
με την ίδια ένταση.*

Έτσι δεν είσαστε μόνο εσείς που με περιμένατε, αλλά και εγώ επίσης σας περίμενα, ίσως και με μεγαλύτερη ένταση. Αλλά, αυτό είναι ένα μονοπάτι στο οποίο πρέπει να ακολουθούμε ορισμένες αρχές και ορισμένο τρόπο ζωής όπως έχει περιγραφεί, με διάφορους τρόπους, από διάφορους εραστές του Αγαπημένου από αρχαιοτάτων χρόνων.

Ένας άλλος ποιητής έλεγε:

*Υπάρχουν έξι και συνήθειες
που πρέπει να τηρούνται από αυτούς
που θέλουν να απορροφήσουν την άπλετη γενναιοδωρία
του Θεού Οινόχου.*

Υπάρχει ένας κώδικας οδηγιών και περιορισμών τους οποίους θα πρέπει να υιοθετήσει ο αναζητητής, όπως παραδείγματος χάρη η αυτοπειθαρχία, η οποία έχει κεφαλαιώδη σημασία προκειμένου να ακολουθήσει κανείς οποιοδήποτε πνευματικό μονοπάτι.

Λέγεται ότι στους πότες όταν πίνουν, αμβλύνονται οι αισθήσεις τους και κάτω από την επήρεια του οινοπνεύματος μιλούν και συμπεριφέρονται με τρόπο που δεν είναι παραδεκτός στην κοινωνία. Έτσι και για έναν πότη του Θεού Οίνου, υπάρχει ένας κώδικας οδηγιών που πρέπει να ακολουθείται και μάλιστα με εξαιρετική προ-

σοχή. Ο κώδικας αυτός έχει απαγορεύσεις και περιορισμούς, εκκεντρικότητες και ιδιορρυθμίες.

Ενώ το Μονοπάτι των Δασκάλων, είναι ένα μονοπάτι αγάπης, ακολουθώντας το θα πρέπει να περάσουμε πολλές δοκιμασίες, δοκιμασίες που μπορεί πολλές φορές από τους αδαείς να φαίνονται ανυπέρβλητες, εντούτοις όμως που ξεπερνιούνται με ευκολία απ' αυτούς που ακολουθούν το Μονοπάτι της Πνευματικότητας. Επίσης, λέγεται ότι το Πνευματικό Μονοπάτι είναι ένα μονοπάτι υπομονής και καρτερίας. Είναι ένα μονοπάτι σταθερής αναμονής για τον Αγαπημένο και πρέπει να συνηθίσουμε στις ιδιορρυθμίες και τις ιδιαιτερότητές του. Η αναμονή έχει τη χάρη της και περιγράφεται στη μυστικιστική βιβλιογραφία, σαν κάτι το απαραίτητο, το οποίο θα πρέπει όχι μόνο να γίνει αντιληπτό αλλά θα πρέπει να μπει και σε εφαρμογή απ' αυτούς που ακολουθούν το Μονοπάτι της Πνευματικότητας, το μονοπάτι αυτό των δακρύων της θλίψης του πόνου και της αναμονής.

Στη σημερινή εποχή περιμένουμε το καθετί να είναι προγραμματισμένο και επειδή έχουμε συνηθίσει το καθετί να γίνεται με το πάτημα ενός διακόπτη, νομίζουμε ότι και η πνευματικότητα μπορεί να κερδηθεί με όμοιο τρόπο. Έτσι περιμένουμε να συναντήσουμε τον Αγαπημένο βάσει ενός προκαθορισμένου προγράμματος. Αν υποθεθεί ότι κάποιος παίρνει μύηση σήμερα, περιμένει μέσα σε δύο μήνες να είναι ικανός να υπερβεί τη σωματική του συνειδητότητα και μετά από μερικούς ακόμη μήνες να συναντήσει το Διδάσκαλο εσωτερικά και μετά ακόμη λίγο χρόνο να έρθει σε επικοινωνία με τον Πανάγαθο. Αλλά η συνάντηση δεν πετυχαίνεται τόσο εύκολα και η πρόοδος δε συντελείται μηχανικά στο Μονοπάτι της Πνευματικότητας. Στο μονοπάτι αυτό πρέπει να συντονίσουμε τους εαυτούς μας με τους κανόνες του Αγαπημένου, οι οποίοι μπορεί με το μυαλό μας να φαίνονται εκκεντρικοί, αλλά είναι αυστηρά σε συμφωνία με τους κανόνες που πρέπει να ακολουθήσει κανείς για να μπορέσει να προοδεύσει σ' αυτό το μονοπάτι που χαρακτηρίζεται από τρία σημεία: την υπομονή, την καρτερικότητα και την αναμονή του Αγαπημένου.

Συχνά διαβάζουμε ρομαντικές ιστορίες όπου το αγαπημένο πρόσωπο διαρκώς αποφεύγει τον εραστή, ο οποίος εξακολουθεί καρτερικά να περιμένει. Το ίδιο συμβαίνει και στο Πνευματικό Μονοπάτι.

Σ' ένα από τα ποιήματά μου γράφω:

*Η συνάντηση με τον Αγαπημένο
δεν είναι τίποτα άλλο από μια συνεχή υπόσχεση.
Όταν μια νύχτα περάσει, πρέπει να περιμένεις για την επόμενη...*

Στο Πνευματικό Μονοπάτι περιμένουμε τον Αγαπημένο από νύχτα σε νύχτα και αν ο Αγαπημένος δίνει πολλές υποσχέσεις, αυτές εκπληρώνονται μόνο όταν έρθει η κατάλληλη στιγμή. Εκπληρώνονται την προκαθορισμένη ώρα και όσο ανυπόμονοι κι αν είμαστε θα πρέπει να περιμένουμε υπομονετικά, πολύ υπομονετικά και με λαχτάρα τον ερχομό του. Αλλά όπως σας είπα, η αναμονή έχει κι αυτή τη χάρη της.

Η αναμονή του Αγαπημένου περνάει από διάφορα στάδια όπως ήδη σας περιέγραψα. Το πρώτο στάδιο είναι όταν κοιτάμε το ρολόι μας. Η ώρα της συνάντησης έχει έρθει αλλά η ώρα που περιμένουμε να γίνει είναι σύμφωνα με το πρόγραμμα, όπως εμείς το έχουμε φανταστεί και ο Αγαπημένος δεν έρχεται. Ανησυχούμε λίγο αλλά γνωρίζοντας ότι υπάρχει διαδικασία για τη συνάντηση στο Μονοπάτι της Αγάπης, εξακολουθούμε να περιμένουμε. Γνωρίζουμε ότι δεν είναι μια περίπτωση που ορίζουμε ένα ραντεβού για τις επτά και μισή το απόγευμα και αν ο Αγαπημένος δε φανεί κλείνουμε την πόρτα και φεύγουμε. Είναι ένα μονοπάτι στο οποίο αν είμαστε πραγματικά ερωτευμένοι με τον Αγαπημένο, περιμένουμε γι' αυτόν. Η ώρα είναι επτά και μισή, ο Αγαπημένος δεν ήρθε κι εμείς εξακολουθούμε να περιμένουμε γι' αυτόν, ενώ οι χτύποι της καρδιάς μας αρχίζουν να αυξάνουν. Ανυπομονούμε για τον Αγαπημένο με μεγάλο πόθο, αγωνία και ανυπομονησία. Στη συνέχεια κοιτάμε προς την πόρτα να δούμε μήπως έρχεται, καμιά φορά πλησιάζουμε και προς την κυρία είσοδο να δούμε μήπως πλησιάζει, αλλά ο Αγαπημένος δε φαίνεται.

Έτσι εξακολουθούμε να περιμένουμε με πόνο και αδημονία. Συχνά ένα ρεύμα αέρα φυσάει και κάνει τα φύλλα των δέντρων να θροΐζουν και τη στιγμή που ακούμε αυτό το θρόισμα σκεφτόμαστε ότι ίσως αυτό το θρόισμα είναι τα βήματα του Αγαπημένου. Με κάθε ήχο ορμάμε έξω από το δωμάτιο να δούμε μήπως έρχεται, αλλά ανακαλύπτουμε ότι θα πρέπει υπομονετικά ξανά να περιμένουμε. Ο καιρός περνάει και ακόμη ο Αγαπημένος να φανεί. Είμαστε υποχρεωμένοι να περιμένουμε, να περιμένουμε μέχρι που τελικά νομίζουμε ότι ο κάθε χτύπος της καρδιάς μας είναι τα βήματά Του. Αυτή είναι η στιγμή που είμαστε ολοκληρωτικά συντονισμένοι και είμαστε ένα μ' Αυτόν. Είναι το στάδιο που φλεγόμαστε γι' Αυτόν και τότε Αυτός τελικά εμφανίζεται.

Έτσι η αναμονή είναι ένας κανόνας μάλλον, παρά μια εξαίρεση στο Μονοπάτι της Αγάπης. Είναι θεμελιώδης προϋπόθεση σ' αυτό το μονοπάτι και όποιος σκοπεύει να το ακολουθήσει πρέπει να έχει αυτό τον κανόνα υπόψη του.

Πρέπει να δίνουμε χρόνο για διαλογισμό. Πρέπει να δημιουργήσουμε πρώτα τις βάσεις με μια ηθική ζωή και στη συνέχεια να περιμένουμε υπομονετικά για μια προς τα άνω ώθηση την οποία θα πετύχουμε μόνο με την ακτινοβολία που παίρνουμε μέσα από τα μάτια του Αγαπημένου. Αλλά για να έχουμε την τύχη να λάβουμε αυτή την ακτινοβολία, πρέπει να την περιμένουμε με λαχτάρα κι επιμονή κι όταν την πάρουμε, τότε θα είμαστε ικανοί να ακολουθήσουμε το Μονοπάτι με επιτυχία.

Πολλοί αδερφοί μου και αδερφές μου έρχονται και μου λένε. «Έχουμε μνηθεί εδώ και δυο μήνες ή εδώ και έξι μήνες και ακόμη δεν έχουμε κάνει αρκετή πρόοδο εσωτερικά». Και όταν τους ρωτάω πόση ώρα αφιερώνουν στο διαλογισμό, μου λένε μισή ώρα την ημέρα και καμιά φορά περνάει και μέρα χωρίς να διαλογιστούν καθόλου. Συνηθίζω να τους λέω: «Όταν πρόκειται να συναντήσετε το αγαπημένο σας πρόσωπο σ' αυτό τον κόσμο είστε πρόθυμοι να περιμένετε ώρες ατελείωτες.

Αν αυτό ισχύει για γήινα άτομα, πόσο περισσότερη υπομονή θα πρέπει να έχετε για να συναντήσετε τον Παντοτινό Αγαπημένο».

Όταν δούμε ότι η αγάπη μας για τον Αγαπημένο έχει διαποτίσει όλο μας το είναι, ότι όλο μας το είναι βρίσκεται μουσκεμένο με την αγάπη του Αγαπημένου, ότι αν κόψουμε τις φλέβες μας δε θα βρούμε αίμα, αλλά μόνο την αγάπη για Εκείνον να βγαίνει από μέσα, τότε σ' αυτό το στάδιο η μορφή του Αγαπημένου εμφανίζεται μέσα στο διαλογισμό μας.

Οι γιατροί λένε ότι τα αντιβιοτικά για να δράσουν πρέπει να υπάρξει μια ορισμένη στάθμη τους στο αίμα και αυτός είναι ο λόγος που η επίδρασή τους δεν αρχίζει με το πρώτο χάπι ή την πρώτη ένεση, αλλά πρέπει να απορροφηθεί μια ορισμένη ποσότητα φάρμακου για να αρχίσει η δράση του.

Το ίδιο συμβαίνει και στο Πνευματικό Μονοπάτι. Πρέπει να περιμένουμε υπομονετικά μέχρι να φτάσουμε σ' ένα ορισμένο επίπεδο και με τη Χάρη του όταν φτάσουμε εκεί, η πνευματική ευλογία θα αρχίσει να κυλάει από το Διδάσκαλο σε μας αυτόματα.

Σ' αυτό το στάδιο θα δεχτούμε την ευλογημένη ακτινοβολία μέσα από τα μάτια του Διδασκάλου εσωτερικά στο διαλογισμό μας ή σε ορισμένες περιπτώσεις στο υλικό πεδίο με τα γήινά μας μάτια. Ας αρχίσουμε λοιπόν να περιμένουμε τον Αγαπημένο με τη βεβαιότητα ότι θα τον συναντήσουμε. Η συνάντηση κι η ένωση μαζί του είναι μια υπόσχεση η οποία όμως θα εκπληρωθεί την κατάλληλη ώρα, τότε που θα είμαστε ποτισμένοι με τη σκέψη του Αγαπημένου κάθε μας στιγμή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΙΚΟΣΤΟ ΤΡΙΤΟ

Οι Οδύνες της Αγάπης

Οποιος δε γεύτηκε ποτέ τους καρπούς της πνευματικότητας δεν μπορεί να γνωρίζει τη γεύση τους. Η πνευματικότητα δεν είναι μια απλή απασχόληση, αλλά ένα μονοπάτι πίστης και διαρκούς προσφοράς, που έχει ως ακρογωνιαίο λίθο την αγάπη. Η πνευματικότητα χαρακτηρίζεται από ένα συνεχή αγώνα και μια συνεχή ανησυχία της καρδιάς. Μόλις κάποιος γευτεί έστω και λίγο σαν φρούτο της πνευματικότητας τη θεία αγάπη, αρχίζει να την επιθυμεί όλο και περισσότερο. Είναι τέτοια η γλυκύτητά της και καθώς ποτέ δε μας είναι αρκετή[όσο πολλή αγάπη κι αν μας δίνεται τόσο περισσότερη επιζητούμε] δεν είμαστε ποτέ ικανοποιημένοι απ' αυτή μέχρι να φτάσουμε στην Αιώνιά μας Κατοικία και να ολοκληρώσουμε την επικοινωνία μας με τον Αγαπημένο, που είναι η πηγή της αγάπης. Έχοντας απομακρυνθεί απ' αυτή την Αιώνια Κατοικία δεν μπορούμε να γνωρίσουμε την αγάπη, την ατελείωτη ειρήνη και την αρμονία έως ότου ξαναενωθούμε με Αυτόν ο οποίος μας έπλασε. Από τη στιγμή που θα ενωθούμε μ' Αυτόν η ευδαιμονία μας θα ολοκληρωθεί και δε θα έχει τέλος. Θα είναι ένας ωκεανός, που δεν έχει περιορισμούς και όρια.

Η αγάπη είναι τόσο ελκυστική που από τη στιγμή που τη γευόμαστε, την ποθούμε όλο και πιο πολύ και όσο περισσότερο την ποθούμε, τόσο περισσότερο προχωρούμε στο Πνευματικό Μονοπάτι και τόσο γίνεται μεγαλύτερη η ανάγκη μας γι' αυτήν. Αυτός είναι και ο λόγος που οι άγιοι συνηθίζουν να λένε ότι το Πνευματικό Μονοπάτι είναι το Μονοπάτι της αγάπης. Η ενθύμηση και μόνον του Αγαπημένου, μας προκαλεί δάκρυα επιθυμίας στα μάτια. Οι μυστικιστές αναφέρουν αυτά τα δάκρυα σαν ενδεικτικό σημείο της πραγματικής αγάπης για το Θεό. Όταν είμαστε αρκετά τυχεροί να συναντήσουμε το Διδάσκαλο, να γευτούμε λίγη από αυτή τη θεία αγάπη, και να διαποτιστούμε απ' αυτή, τότε δάκρυα χαράς, μετάνοιας και εξομολόγησης αρχίζουν να κυλούν. Τότε καταλαβαίνουμε πόσο χρόνο της ζωής μας έχουμε αφήσει ανεκμετάλλευτο. Η Ραμπία Μπάσρι η μεγάλη μύστης του όγδοου αιώνα, όταν τη ρώτησαν αν ο Θεός ήρθε πρώτα σ' αυτή και στη συνέχεια εκείνη άρχισε να προσεύχεται σ' Αυτόν ή αν πρώτα άρχισε τις προσευχές της και μετά της παρουσιάστηκε ο Θεός, απάντησε: «Το μόνο που μπορώ να πω είναι ότι όταν τα δάκρυά μου άρχισαν να κυλούν από τα μάτια μου, καθώς σκεφτόμουν τον Κύριο, τότε τα σύννεφα άρχισαν να πυκνώνουν και η βροχή ακολούθησε».

Τα δάκρυα στρώνουν το δρόμο για την τελική επικοινωνία μας με τον Κύριο και δε θα μπορέσουμε να τον γνωρίσουμε και να τον συναντήσουμε αν δε μουσκέψουμε από δάκρυα αγάπης γι' Αυτόν.

Αυτή η αγάπη είναι το χρυσό κλειδί που ανοίγει την πόρτα του Βασιλείου του Ουρανού. Χωρίς αγάπη τίποτα δεν μπορεί ποτέ να πετύχει κανείς ούτε πέτυχε ποτέ σ' αυτό το μονοπάτι. Αλλά είναι δύσκολο να καταλάβει κάποιος το νόημα της αγά-

πης, τη σκοπιμότητά της, τα όριά της. Είναι μόνο μέσω του Διδασκάλου που μπορούμε να καταλάβουμε την αγάπη και είναι αυτός μόνο που μπορεί να μας βοηθήσει να την αναπτύξουμε. Η αγάπη δεν έχει όρια όπως και ο Θεός δεν έχει όρια. Το να γνωρίσει κανείς την πραγματική της σημασία είναι υπεράνω της περιορισμένης ανθρώπινης διάνοιας. Μόνο η πίστη και η παράδοση στον Αγαπημένο, μπορεί να μας καταστήσει ικανούς, κάπως να τη γνωρίσουμε, κάπως να γευτούμε τη γλυκύτητά της. Ο μεγάλος Διδάσκαλος Γκομπίντ Σινγκ έλεγε: «Αλήθεια, αλήθεια σας λέγω, μόνο αυτοί που αγαπούν βρίσκουν το Θεό». Πρέπει λοιπόν να προσπαθούμε να ζούμε μ' αυτή την προτροπή, γιατί δεν υπάρχει άλλος δρόμος που να οδηγεί σ' Αυτόν.

Καθώς ο Διδάσκαλος είναι η ενσάρκωση της αγάπης έρχεται να μας σώσει, μέσω ακριβώς της αγάπης. Δίνει λύσεις στα προβλήματά μας με τρόπους που εμείς δεν μπορούμε πάντοτε να καταλάβουμε και ακόμη μας στηρίζει και μας δυναμώνει στην καθημερινή, γήινη και πνευματική μας ζωή. Ο Σουαμίτζι Μαχαράτζ έλεγε ότι η δύναμη του Λόγου μάς φροντίζει σε κάθε συγκεκριμένη στιγμή της ζωής μας και ένας Πέρσης ποιητής έγραφε: «Ο Πατέρας γνωρίζει τις ανάγκες μου καλύτερα από μένα τον ίδιο, και συνεχώς και αδιαλείπτως με φροντίζει. Αν εγώ άρχιζα να φροντίζω για όλα μου τα προβλήματα, δε θα πετύχαινα τίποτε περισσότερο από το να έχω ένα συνεχή πονοκέφαλο».

Αυτή η Δύναμη λοιπόν, είναι που διατηρεί όλο το σύμπαν, αλλά συγχρόνως φροντίζει και για τον καθένα από μας. Οι μυστικιστές λένε ότι πίσω από κάθε στιγμή χαράς κρύβεται και ένας πόνος. Σε κάτι στίχους μου γράφω:

*...Κάθε χαρά που συναντώ στο δρόμο μου,
έχει κρυμμένη μέσα της και μια μεγάλη θλίψη.
Ούτε ένα λεπτό της ζωής μου δεν πέρασε χωρίς λύπη...*

Ακόμη και όταν χαιρόμαστε για ορισμένες στιγμές ευτυχίας και ευδαιμονίας, οι στιγμές αυτές είναι παροδικές, ενώ οι λύπες και ο πόνος διαρκούν περισσότερο. Ο δρόμος της πνευματικότητας, είναι μια συνεχής πορεία θλίψης και λαχτάρας για τον Αγαπημένο. Πώς μπορεί να είμαστε ευτυχισμένοι χωρίς Αυτόν; Αν κοιτάξει κανείς τη ζωή του Αγαπημένου Διδασκάλου Σαντ Κιρπάλ θα δει ότι ήταν μια συνεχής προσπάθεια κι ένας συνεχής αγώνας. Σαν παιδί αφιέρωνε τις ώρες του στο να προσφέρει ανιδιοτελώς τις υπηρεσίες του στους ανθρώπους. Αργότερα, όταν είχε την επιθυμία να βρει έναν Τέλειο Διδάσκαλο, οι αναζητήσεις του συνοδεύτηκαν από αγωνία και πόνο. Τελικά βρήκε τον Χαζούρ Μπάμπα Σαουάν και μαθήτευσε κοντά του. Όταν κάποτε όμως του «αποκαλύφθηκε» ο ακριβής χρόνος που ο Διδάσκαλός του όφειλε να φύγει απ' αυτή τη γη, άρχισε να υποφέρει και να έχει αγωνία, με τη σκέψη του αποχωρισμού. Η θλίψη του αποχωρισμού και η απόγνωση που αισθάνεται ο μαθητής όταν χάσει το Δάσκαλό του είναι παροιμιώδης κι έχει περιγραφεί από πολλούς μυστικιστές με ζωηρά χρώματα.

Ο Σαντ Κιρπάλ Σινγκ συχνά μας έλεγε ότι είναι μεγάλη ευλογία να βλέπουμε τη μορφή του Διδασκάλου εσωτερικά, αλλά το να τον βλέπει κανείς και στη φυσική μορφή του έχει κι αυτό ιδιαίτερη ομορφιά.

Κατά τη διάρκεια της ζωής του Μπάμπα Σαουάν, ο Αγαπημένος Διδάσκαλος Κιρπάλ αναζητούσε διαρκώς ευκαιρίες για να βρίσκεται κοντά του και να τον κοιτάει μέσα στα πλημμυρισμένα από θεία έκσταση μάτια. Όταν ο Μπάμπα Σαουάν εγκατέλειψε το γήινο επίπεδο, όλοι είδαμε το μέγεθος της θλίψης του Κιρπάλ. Ακόμη και στις ομιλίες που έδινε, όταν μιλούσε για το Δάσκαλό του δάκρυα έτρεχαν από τα μάτια του. Η καρδιά του σαν να ξεχειλίζει και να χυνόταν μέσα από τα μάτια του και τα δάκρυά του καμιά φορά ήταν τόσο άφθονα που... μ' έκαναν να γράψω αυτούς τους στίχους:

*...Λουλούδια φύτεψαν στη γη με τη μορφή των δακρύων της αγάπης.
Ας είναι ευλογημένοι αυτοί που τα συλλέγουν...*

Όταν ο Αγαπημένος μας Διδάσκαλος Κιρπάλ Σινγκ ήταν με το Δάσκαλό του, αισθανόταν μια θεία μέθη καθώς δεχόταν το ακτινοβόλο του βλέμμα. Αισθανόταν αθάνατος και κάθε αίσθηση τόπου και χρόνου χανόταν γι' Αυτόν. Παρ' όλα αυτά όμως σκεφτόταν ότι θα έρθει κάποια μέρα που ο Διδάσκαλός του θα έφευγε, οι καλές ημέρες θα τελείωναν και μόνο ο πόνος θα του έμενε. Με τα γήινά του μάτια δε θα ξανάβλεπε την υλική μορφή του Χαζούρ. Οι σκέψεις αυτές του έκαναν πιο έντονο τον πόνο του αποχωρισμού. Έλεγε τότε: «Η κάθε χαρά έχει κρυμμένο μέσα της κι έναν πόνο».

Αυτή είναι η μοίρα αυτών που πραγματικά αγαπάνε και γι' αυτό και τα γλυκύτερα τραγούδια είναι αυτά που έχουν λυπητερό τέλος. Στην αγάπη βρίσκεται η ευδαιμονία αλλά επίσης και ο πόνος, καθώς η αγάπη είναι ένας περίεργος συνδυασμός και των δυο. Ενώσω διατρέχουμε την περίοδο της έρευνας, την περίοδο της μαθητείας και την αμέσως μετά, ο πόνος και η θλίψη είναι πάντα μαζί μας. Αυτός είναι κανόνας στον μυστικισμό.

Ένας ποιητής στη γλώσσα Ουρντού έγραφε:

*...Ένα πλήθος κόσμου με τα κεφάλια τους μέσα στις παλάμες,
και μυριάδες εραστών της Πνευματικότητας
με την καρδιά μέσα στα χέρια τους
έρχονται κοντά σε Σένα
κι εναποθέτουν τη ζωή τους στα πόδια Σου...*

Το μονοπάτι της αγάπης είναι μονοπάτι θυσίας, είναι μονοπάτι στο οποίο πρέπει να υποστούμε πολλά δεινά προκειμένου να απολαύσουμε τη γεύση της θείας αγάπης. Ακόμη κι ο Αγαπημένος Διδάσκαλος Κιρπάλ όταν άρχισε να επιτελεί το έργο για το οποίο στάλθηκε στη γη, όφειλε να αντιμετωπίσει πολλά βάσανα και πολλές δοκιμασίες. Παρ' όλα αυτά όμως κράτησε ψηλά το δαυλό της πνευματικότητας όπως ακριβώς του τον εμπιστεύτηκε ο Διδάσκαλός του. Η μεγάλη του αγάπη για τον άνθρωπο, τον υποχρέωνε να εργάζεται και να κοπιάζει γι' αυτόν 22 ή και 24 ώρες κα-

μιά φορά την ημέρα. Άκουγε κι απαντούσε στις ερωτήσεις μας, απαντούσε στα γράμματά μας, μας παρηγορούσε, ταξίδευε να μας δει, και διαρκώς προσπαθούσε να μας ανακουφίσει από τον πόνο και τα προβλήματά μας. Ακόμη έπαιρνε πάνω του πάρα πολύ από το κάρμα μας, προκειμένου να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για την ταχύτερη πνευματική εξέλιξη, με αποτέλεσμα να υποφέρει πολύ το φυσικό του σώμα. Τέτοια ήταν η αγάπη του!

Όμως όπως ο χρυσός για να καθαριστεί από τις ακαθαρσίες που έχουν τα μέταλλα, πρέπει να περάσει μέσα από φωτιά, έτσι κι εμείς μόνο αν περάσουμε μέσα από διάφορες δοκιμασίες μπορούμε να εξαγνιστούμε. Αυτές οι δοκιμασίες, είναι η προσμονή, η θλίψη κι ο καημός. Συναισθήματα που εξουθενώνουν και ταλανίζουν το μαθητή. Σε μια τέτοια λοιπόν κατάσταση όταν βρισκόμαστε, πώς μπορούμε να είμαστε ευτυχείς; Βρισκόμαστε βέβαια για μικρά χρονικά διαστήματα κοντά στο Διδάσκαλο, αλλά οι περίοδοι του αποχωρισμού, μας φαίνονται μακρινές κι ατελείωτες. Έτσι, αισθάνεται κανείς ότι αυτό το Μονοπάτι της Πνευματικότητας, είναι ένα μονοπάτι με μόνιμη οδύνη και ατέλειωτα δάκρυα.

Αν και θεωρώ τον εαυτό μου ανάξιο τέτοιας τιμής, για λόγους που εκείνοι ήξεραν καλύτερα, οι δύο Διδάσκαλοι ο Χαζούρ Μπάμπα Σαουάν Σινγκ και ο Αγαπημένος Διδάσκαλος Σαντ Κιρπάλ Σινγκ ήταν απέναντί μου εξαιρετικά προσηγείς και φιλόστοργοι. Ο Διδάσκαλος Χαζούρ όταν ήμουν παιδί συνήθιζε να με φωνάζει «Κάκα», αγαπημένο παιδί δηλαδή ή «*crutana yar*» που σημαίνει «φίλος από προηγούμενη ζωή» ή ακόμα «*τζέντλεμαν*» και «*Ντάρσι*». Ακόμα θυμάμαι κι όταν το θυμάμαι η καρδιά μου φτερουγίζει από χαρά, όταν με έπαιρνε κοντά του, μου χτυπούσε τρυφερά το μάγουλο και μου «μιλούσε». Άλλοτε πάλι αφού διάβαζε τους στίχους που συνήθιζα να γράφω γι' Αυτόν με ενθάρρυνε στις προσπάθειές μου για πνευματική πρόοδο. Έτσι για έναν ανάξιο, που δέχτηκε τη μεγάλη στοργή και την απεριόριστη χάρη των δύο Δασκάλων συγχρόνως επί ένα τέταρτο του αιώνα, το να χάσω την ευλογημένη παρουσία και του ενός μόνο από τους δύο Δασκάλους ήταν για μένα μια τραγωδία. Όταν μας άφησε ο Χαζούρ, αισθάνθηκα σαν να καταστράφηκε η ζωή μου και σαν να μου δόθηκε μια βαριά καταδίκη. Αλλά πάλι με τη χάρη του, έλαβα ανακούφιση, από τη μορφή, το ακτινοβόλο βλέμμα, την απεριόριστη συμπάθεια, την αγάπη και τη στοργή του διαδόχου του. Παρόλα αυτά η παρουσία του Διδασκάλου και πατέρα μου Κιρπάλ Σινγκ ήταν μόνο μια ανακούφιση, γιατί δεν μπορεί ποτέ να υπάρξει θεραπεία από τη στιγμή που αποστερείται κανείς από τη φυσική παρουσία του Διδασκάλου από τον οποίο έλαβε τη μύηση. Μετά τη φυσική αποχώρηση του Αγαπημένου Διδασκάλου Κιρπάλ το 1974 μια νέα περίοδος συνεχούς μαρτυρίου, άρχισε για μένα καθώς είχα πια στερηθεί τη φυσική παρουσία των δύο Δασκάλων.

Αν και οι αναζητητές της πνευματικότητας υποφέρουν πολύ στο δρόμο τους, ο Σαντ Κιρπάλ συνήθιζε να λέει: «Να είστε χαρούμενοι». Πρέπει να διατηρείτε ψηλά το φρόνημά σας. Δεν πρέπει ποτέ να σας καταλαμβάνουν συναισθήματα λύπης, απελπισίας και απογοήτευσης. Η πνευματικότητα είναι μονοπάτι ελπίδας. Είναι ένα θετικό μονοπάτι που φωτίζεται από την ευσπλαχνία και τη χάρη των Δασκάλων. Δεν είναι ένα σκοτεινό μονοπάτι. Συχνά έρχονται στιγμές που νομίζουμε ότι έχουμε χα-

θεί, ότι έχουμε οριστικά χαθεί, και ότι ο αγώνας μας είναι μάταιος πια. Τότε όμως ο άσβεστος δαυλός που κρατάει ο Διδάσκαλος έρχεται και μας φωτίζει το δρόμο. Γι' αυτό πρέπει να διατηρούμε το ηθικό μας και η ψυχή μας να παραμένει ακλόνητη. Πρέπει να αφηνόμαστε με εμπιστοσύνη στην απερίγραπτη στοργή και χάρη του Δάσκαλού μας, για να αισθανθούμε δυνατοί και αναγεννημένοι σε κάθε βήμα, μέσα στο θείο Φως.

Μην έχετε την εντύπωση ότι είναι πολύ εύκολο να ακολουθήσει κανείς το μονοπάτι της αγάπης, γιατί πριν απ' όλα θα πρέπει τελείως να παραδοθεί στον Αγαπημένο. Όταν ένας μεγάλος Πέρσης μυστικιστής ποιητής επρόκειτο κάποτε να αποκεφαλιστεί, φώναξε στο δήμιό του που καθόταν κοντά του και ακόνιζε το σπαθί του. «Βιάσου αγαπητέ φίλε. Έλα γρήγορα, γιατί βλέπω στο σπαθί σου να καθρεφτίζεται το πρόσωπο του Αγαπημένου μου. Μ' ένα χτύπημά σου και μόνο θα γίνω ένα μ' Αυτόν».

Ένας αληθινός εραστής της πνευματικότητας, υπομένει όλες τις ταλαιπωρίες και τις προσπερνάει γιατί βλέπει τη χάρη του Δάσκαλού του στο καθετί και το να είναι κανείς αληθινός εραστής του θείου, είναι ένα σπάνιο θεϊκό δώρο.

*...Μόνο λίγες προικισμένες καρδιές έχουν επιλεγεί να παίζουν
τη μελωδία της αγάπης.
Αυτή η μελωδία δεν μπορεί να παιχτεί
από ένα οποιοδήποτε όργανο...*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΙΚΟΣΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Οι Δύο Μορφές Αγάπης

*Με δυο μορφές αγάπης Σε αγάπησα
η μια εγωιστική κι η άλλη αντάξιά Σου.
Με την πρώτη, σαν Σε αναπολώ, Σε θέλω ολόδικό μου,
σ' άλλον κανένα να μην ανήκεις.
Με τη μορφή την άλλη, αυτή που Σου πρέπει,
να σηκώνεις το πέπλο απ' τα μάτια μου ελπίζω
για να μπορέσω κι εγώ να Σ' αντικρίσω.*

Η Ραμπία Μπάσρι μια μεγάλη μύστης του παρελθόντος, εξηγεί μ' αυτούς τους στίχους, τα δύο είδη αγάπης που υπάρχουν. Ο ένας είναι ο εγωιστικός τύπος που εκφράζεται με συναισθήματα. «Θέλω με αποκλειστικότητα τον Αγαπημένο μου, επιθυμώ ο Διδάσκαλος να ανήκει μόνο σε μένα. Θέλω να κλείνω τα μάτια μου και να φυλακίζω τη μορφή του. Δεν επιτρέπω σε κανέναν άντρα ή γυναίκα να απολαμβάνει ούτε ένα βλέμμα από τη μεγαλόπρεπη μορφή του, ούτε θα επιτρέψω στον Αγαπημένο μου να κοιτάζει κανέναν. Με αυτό τον τρόπο θα δέχομαι το βλέμμα του μόνον εγώ». Αυτή είναι μια στενόκαρδη αγάπη μάς λέει η Ραμπία Μπάσρι, είναι ένα λανθασμένο μονοπάτι κι όσο πιο γρήγορα το καταλάβει αυτός που το ακολουθεί τόσο το καλύτερο. Ο τύπος αυτός της αγάπης είναι εγωιστικός, ιδιοτελής και στείρος. Είναι μια αγάπη ξένη προς το μυστικισμό.

Στη συνέχεια η μύστης μας περιγράφει το δεύτερο τύπο της αγάπης; «Θα μοιραστώ, λέει το ποίημα, την αγάπη του Διδασκάλου μου με όλο τον κόσμο και όχι μόνο με τις ψυχές αυτού, αλλά και του άλλου κόσμου». Οι θησαυροί της αγάπης του Διδασκάλου είναι ατελείωτοι, είναι άπειροι και φτάνουν για όλους. Όσο περισσότερο δίνει ο Διδάσκαλος, τόσο το απόθεμα των θησαυρών του αυξάνει». Αυτή η παγκόσμια αγάπη, είναι η αγάπη του Διδασκάλου και μπορεί να την εξασφαλίσει κάθε ψυχή αυτής της Δημιουργίας.

Ακολουθούμε ένα μονοπάτι που το ονομάζουμε, της πνευματικότητας ή της αγάπης και τούτο γιατί ακολουθώντας το λαβαίνουμε από το Διδάσκαλο αυτά τα δύο θεία δώρα που τα έχει σε άπειρες ποσότητες και είναι πρόθυμος να τα μοιράσει σε όλους μας. Ο Διδάσκαλος έχει τη δυνατότητα να αγαπάει όλους του τους μαθητές και συγχρόνως να τους δίνει το μέγιστο της αγάπης που μπορεί καθένας απ' αυτούς να απορροφήσει, χωρίς τα αποθέματα της αγάπης του να ελαττώνονται. Όποιο ποσόν αγάπης ο Διδάσκαλος κι αν μοιράσει στις ψυχές αυτού και του άλλου κόσμου, το θησαυροφυλάκιο με τα αποθέματα της αγάπης του δεν αδειάζει.

Οι Διδάσκαλοι θέλουν να μην υπάρχει ζήλια μεταξύ των μαθητών τους, αλλά δυστυχώς η αρρώστια αυτή είναι συχνή. Είναι λάθος στο μονοπάτι που ακολουθούμε να σκεφτόμαστε: «Αν ο Διδάσκαλός μου αγαπάει και άλλους το ποσόν της αγάπης του για μένα θα είναι μικρότερο» ή «Αν δεν μπορέσω να κρατήσω το Διδάσκαλο μακριά από τους άλλους, αυτοί θα πάρουν το μερίδιο της αγάπης του Διδασκάλου, που μου αναλογεί».

Το μονοπάτι αυτό δεν είναι μονοπάτι ζήλιας, κι αν αποφασίσουμε να το ακολουθήσουμε με αισθήματα ζήλιας και φθόνου, τότε το αποτέλεσμα θα είναι λύπη, στενοχώρια και κακή διάθεση.

Χάνουμε χρήσιμο χρόνο και το χειρότερο απ' όλα είναι ότι αισθανόμαστε άθλιοι και δυστυχισμένοι μόνο και μόνο επειδή δεν έχουμε κατανοήσει σωστά, πώς ακριβώς πρέπει να προχωρήσουμε σ' αυτό το μονοπάτι. Έτσι όταν χρειαστεί να θυσιάσουμε κάτι, προκειμένου να συνεχίσουμε το δρόμο μας και να πετύχουμε το σκοπό μας, δε διστάζουμε να το κάνουμε αλλά δυστυχώς, δε θυσιάζουμε, το λανθασμένο τρόπο που σκεφτόμαστε και γινόμαστε αιτία για να αυτοβασανιζόμαστε, να λυπόμαστε και να απελπιζόμαστε. Γνέθουμε έναν ιστό μαρτυρίου και φυλακίζομαστε μέσα σ' αυτόν.

Υπομένουμε το μαρτύριο της ζήλιας, γιατί την αγάπη τη βλέπουμε μέσα από τη στενή σκοπιά της γήινης αγάπης. Σ' αυτό τον κόσμο κανείς δεν μπορεί να δώσει όλη τη φλόγα και τη δύναμη της αγάπης του σε περισσότερα από ένα άτομα και το αποτέλεσμα αυτής της στενής μας αντίληψης είναι το ότι ταυτίζουμε την αγάπη με τον πόθο και τη λαγνεία κι αισθανόμαστε δυστυχείς. Αλλά αν υπερβούμε το επίπεδο της λαγνείας και εισέλθουμε στο βασίλειο της αγάπης, του μυστικισμού και της πνευματικότητας, τότε οι απόψεις μας θα μεταβληθούν, θα καταλάβουμε την ουσία της μυστικής αγάπης και θα προχωρήσουμε στο μονοπάτι μας χαρούμενοι, ενώ η απελπισία κι ο φόβος θα ελαττωθούν στο ελάχιστο δυνατό. Βασική προϋπόθεση, όμως, είναι να αντιληφθούμε ότι ο Διδάσκαλος σ' αυτό τον τομέα δε μοιάζει με κανέναν άλλο άνθρωπο στον κόσμο. Συνήθως σκεφτόμαστε: «Αυτός ο άνθρωπος έχει μια κάποια περιουσία, αν μου δώσει ένα ποσόν, μοιραία η περιουσία του θα ελαττωθεί κατά το ποσόν αυτό». Φοβόμαστε ότι αν δώσει κάτι από τα πλούτη του σε κάποιον άλλο ο Διδάσκαλος, το μερίδιό μας θα λιγοστεύει. Αλλά αυτή είναι μια λανθασμένη εκτίμηση. Αν θέλουμε να απολαύσουμε την ηρεμία και την έκσταση σε όλο τους το μεγαλείο, είναι απαραίτητο να ευρύνουμε την αντίληψή μας. Θα πρέπει να συνειδητοποιήσουμε αυτό που προελέχθη, ότι δηλαδή ο Διδάσκαλος έχει απεριόριστους θησαυρούς Λόγου και ατελείωτα δώρα αγάπης, κι ότι η Χάρη του μας οπλίζει με μια φοβερή δύναμη. Αν θα έπρεπε να διαμοιράσει το μέγιστο της αγάπης του στον καθένα χωριστά και καθεμιά ψυχή απ' αυτόν κι από τον άλλο κόσμο, να απορροφήσει όσο περισσότερη μπορούσε απ' αυτή την αγάπη, ακόμη και τότε τα αποθέματά της όχι μόνο δε θα ελαττώνονταν αλλά θα αυξάνονταν πολύ περισσότερο. Έτσι δεν πρέπει να ζηλεύει ο ένας τον άλλο.

Σε πολλές θρησκείες θεωρούνται πολύ ευλαβείς αυτοί που επισκέπτονται και προσκυνούν βωμούς και ναούς. Ο Χαφίζ σ' ένα ποίημά του περιγράφει όλα τα σύ-

μπαντα που δημιούργησε ο Θεός να περιστρέφονται γύρω από την κατοικία του Διδασκάλου και διερωτάται πόσο μεγάλος πρέπει να είναι ο Διδάσκαλος ώστε από το κατώφλι του να περνάει ο ίδιος ο Θεός. Με άλλα λόγια ακόμη και ο Θεός είναι σαν ερωτευμένος με το Διδάσκαλο. Φανταστείτε λοιπόν πόσο μεγάλη έλξη έχει ένας Διδάσκαλος! Ο Αγαπημένος μας Σαντ Κιρπάλ Σινγκ συνήθιζε να λέει: «Ο Διδάσκαλός μου είναι γοητευμένος με τον Θεό και ο Θεός τελείως απορροφημένος από το Δάσκαλό μου».

Έτσι λοιπόν βλέπουμε ότι το Πνευματικό Μονοπάτι είναι ένα μονοπάτι διαστολής και συστολής, και τούτο γιατί από τη μια μεριά πρέπει να απλώσουμε την αγάπη μας στην οικογένειά μας, μετά στους φίλους μας και το περιβάλλον μας, στη χώρα μας, στο έθνος μας, σε όλη την ανθρωπότητα, στο σύμπαν και τελικά στον ίδιο το Θεό και από την άλλη πλευρά είναι ένα μονοπάτι συστολής, καθώς ο ίδιος ο άπειρος Θεός, σμικρύνεται, απορροφάται κι εκφράζεται, με τη μορφή ενός Διδασκάλου.

Θα μπορούσε λοιπόν κανείς να ζηλέψει το Θεό, αν Αυτός είναι σαν ερωτευμένος με το Διδάσκαλο; Και πώς θα μπορούσαμε να μεμφθούμε τον Αγαπημένο μας αν είναι κι αυτός ερωτευμένος με το Θεό και μέσω του Θεού με όλη τη Δημιουργία; Θα μπορούσατε να αποκαλέσετε τον Αγαπημένο σας άπιστο, επειδή ανταποκρίνεται στο κάλεσμα του Δημιουργού; Αν δεν μπορούμε να σκεφτούμε ότι είναι δυνατόν να ζηλέψουμε το Θεό, πώς μπορούμε να ζηλεύουμε τους φτωχούς μαθητές που κι αυτοί είναι σαν ερωτευμένοι με τον Αγαπημένο; Έτσι η ζήλια δεν έχει θέση στο πνευματικό πεδίο, ούτε υπάρχει δικαιολογία για την ύπαρξή της.

Η ζήλια σ' αυτό το μονοπάτι είναι συχνά αποτέλεσμα της παρανόησης μας για το τι σημαίνει να είναι κανείς μόνος με το Διδάσκαλο. Όταν βλέπουμε άλλους να εργάζονται και να ζουν κοντά στο Διδάσκαλο κι επομένως να είναι φυσικά κοντά σ' Αυτόν, λέμε μέσα μας. «Πόσο τυχεροί είναι», κι αρχίζουμε να ζηλεύουμε. Η αλήθεια όμως είναι ότι σ' αυτούς που ο Διδάσκαλος αναθέτει τη διεκπεραίωση των διαφόρων εργασιών που προκύπτουν κάθε μέρα, μπορεί να δίνει την προσοχή του για πολύ μικρό χρονικό διάστημα. Αντίθετα είναι πολύ χρόνο μαζί μας όταν δίνει σάτσανγκ ή κάθεται κοντά μας κατά τη διάρκεια διαφόρων δημοσίων εκδηλώσεων, γιορτών και επετείων. Δεν είναι σπάνιες οι περιπτώσεις που ο Διδάσκαλος κάθεται δέκα ή και δώδεκα συνέχεια ώρες με τους μαθητές του.

Όταν είμαστε κοντά στο Διδάσκαλο, ακόμη κι αν βρισκόμαστε με χιλιάδες άλλους, μπορούμε να εξασφαλίσουμε μεγάλα οφέλη, μαθαίνοντας να τον φέρνουμε μέσα στα μάτια μας. Όταν σταματούμε να σκεφτόμαστε καθετί άλλο και σκεφτόμαστε μόνο το Διδάσκαλο, αρχίζουμε να δεχόμαστε το ακτινοβόλο βλέμμα του και μέσα απ' αυτό τη Χάρη του που μας πλημμυρίζει ευδαιμονία. Ποιος είναι τότε αυτός που μπορεί να σκεφτεί αν ο Διδάσκαλος κοιτάζει μόνο εκείνον ή τους άλλους; Την κατάσταση αυτή περιγράφω στους πιο κάτω στίχους μου.

..Ω φίλε ω σύντροφε

Πες μου σαν τι μοιάζει ο Αγαπημένος μου,

γιατί είμαι τόσο χαμένος μέσα στα μάτια του Αγαπημένου μου,

*που οι αισθήσεις μου δε λειτουργούν.
 Ήμουν τόσο χαμένος στο να ψάχνω μέσα στο βλέμμα Του
 που δεν είδα πως ο Αγαπημένος μου πέρασε
 πολλές φορές από δίπλα μου...*

Ας καθίσουμε λοιπόν κοντά στο Διδάσκαλο ξεχνώντας οτιδήποτε βρίσκεται δίπλα μας και με δεκτικότητα ας δεχτούμε το ζωογόνο του βλέμμα. Αν ο Νεύτων απορροφημένος από τα προβλήματα που τον απασχολούσαν ενώ καθόταν στην άκρη του δρόμου δεν αντιλήφθηκε μια ολόκληρη μουσική μπάντα που πέρασε δίπλα του, τότε γιατί κι εμείς δεν μπορούμε να μείνουμε μόνοι με το Δάσκαλό μας; Ο Νεύτων ήταν μόνος με τα προβλήματά του κι εμείς μπορούμε να μείνουμε μόνοι με Αυτόν που λύνει κάθε πρόβλημα. Μπορείτε να είσαστε ανάμεσα σε χιλιάδες ανθρώπους, αλλά και τότε ακόμη, μπορείτε να είστε μόνοι με Εκείνον.

Ο Διδάσκαλος έχει την ίδια αγάπη για όλους του τους μαθητές κι επιθυμεί να σκορπίζει το βλέμμα του σ' όλους. Εντούτοις ο κάθε μαθητής επωφελείται μόνο, σε βαθμό ανάλογο με τη δεκτικότητά του κι αυτό δίνει εξήγηση για τη διαφορά που παρουσιάζουν οι μαθητές του Διδασκάλου όσον αφορά την πρόοδό τους στο Πνευματικό Μονοπάτι. Αν όλοι οι μαθητές είχαν ανεπτυγμένη δεκτικότητα προς το Διδάσκαλο, τότε όλοι θα απολάμβαναν τέλεια έκσταση κι αν όλοι δεν ήταν δεκτικοί προς το Διδάσκαλο, τότε όλοι θα ακολουθούσαν με δυσκολία το Μονοπάτι. Είναι θέμα λοιπόν δεκτικότητας του μαθητή το να προχωρεί με υπερηχητική ταχύτητα ή με διστακτικά βήματα.

Όταν αποφασίζουμε να ακολουθήσουμε το Πνευματικό Μονοπάτι, θυσιάζουμε τόσο πολλά για χάρη της αγάπης κι είναι τόσο λυπηρό που πολλές φορές αυτοί που ψάχνουν να βρουν τον Παγκόσμιο Αγαπημένο συχνά χάνονται από μικρόψυχους ανταγωνισμούς και δεν κατορθώνουν να κάνουν έστω κι ένα βήμα στην πνευματικότητα και καμιά φορά ακολουθούν και αντίθετη κατεύθυνση. Σ' ένα ποίημά του που εξηγεί την πεμπτουσία της πνευματικότητας ο Τούλσι Σαχίμπ λέει ότι αφού εξερεύνησε βαθιά το καθετί σ' αυτό τον κόσμο, έβγαλε το συμπέρασμα ότι υπάρχουν μόνο πέντε πράγματα που αξίζουν κι ένα απ' αυτά είναι το Σαντού-σανγκάτ που σημαίνει, η συντροφιά ή συνάθροιση των μαθητών του Διδασκάλου.

Είναι γεγονός ότι οι μαθητές του Διδασκάλου πρέπει να έχουν αγάπη και να βοηθάει ο ένας τον άλλο σε κάθε εκδήλωση, αλλά κυρίως στο να κατανοήσουν την ομορφιά, το μεγαλείο και τις ιδιότητες του Διδασκάλου. Μπορούμε να ενισχύσουμε ο ένας τον άλλο με τη δύναμη της αγάπης μας για τον αγαπημένο Δάσκαλό μας, κι αυτή πρέπει να είναι η πρόθεσή μας, ενόσω ακολουθούμε το Πνευματικό Μονοπάτι. Ο ανταγωνισμός κι η ζήλια δεν οδηγούν πουθενά. Αν κάποιος έχει την τύχη να δεχτεί το ακτινοβόλο βλέμμα του, εμείς πρέπει να προσπαθήσουμε να αποκτήσουμε και να αναπτύξουμε τις αρετές αυτού του ανθρώπου και συγχρόνως να προσευχηθούμε για να τύχουμε κι εμείς αυτής της ευλογίας. Αν το καλοσκεφτούμε η αγάπη είναι μια ιδιότητα του Θεού, ενώ ο ανταγωνισμός και η

ζήλια είναι ιδιότητες του νου που πρέπει να τεθούν υπό έλεγχο και που πρέπει να σβήσουν από το λεξιλόγιο κι από τη ζωή μας. Η ζήλια είναι πολύ μακριά από τον Αγαπημένο. Είναι μακριά από το βασίλειο της αγάπης. Ο Διδάσκαλος είναι όλο αγάπη και κοντά του υπάρχει θέση μόνο για αληθινή αγάπη και για αληθινούς εραστές της πνευματικότητας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΙΚΟΣΤΟ ΠΕΜΠΤΟ

Ο Νους: Βλέπει, Κρίνει, Σχολιάζει τα Πάντα

Εκστατική, θεία μουσική, μπορούμε να ακούσουμε μέσα μας οποιαδήποτε στιγμή. Η ευδαιμονία κι η ειρήνη μας περιμένουν αν εισέλθουμε «εντός». Τι είναι όμως εκείνο που μας εμποδίζει να χαρούμε αυτά τα θεία δώρα; Είναι ο νους μας, που αντί να μας αφήσει να ακούμε τη θεία Αρμονία, μας απασχολεί κρίνοντας και σχολιάζοντας το καθετί που πέφτει στην εξωτερική μας αντίληψη σαν το σχολιαστή των ποδοσφαιρικών αγώνων που σχολιάζει αδιάκοπα τις ενέργειες των διαφόρων παικτών και τα συναισθήματα των ανθρώπων που συμμετέχουν ή παρακολουθούν τον αγώνα. Με αυτή του την ικανότητα λοιπόν ο νους, μας απασχολεί και μας κρατάει μακριά από το Διδάσκαλο, μακριά από το διαλογισμό μας, μακριά από το σάτσανγκ και γίνεται αιτία να χάνουμε τις ευκαιρίες που μας δίνονται για να προσφέρουμε ανιδιοτελώς υπηρεσίες στο συνάνθρωπό μας.

Αν εξετάσουμε την προέλευση του νου, θα καταλάβουμε γιατί ο νους προσπαθεί να εμποδίσει την πνευματική μας πρόοδο. Όπως η ψυχή μας είναι της ίδιας ουσίας με το Θεό, ο νους είναι της ίδιας ουσίας με τον Μπράχμα, δηλαδή με την Αρνητική Δύναμη ή τον τοποτηρητή των τριών χαμηλότερων επιπέδων, του φυσικού, αστρικού και αιθερικού, του οποίου η εργασία είναι η συντήρηση των επιπέδων αυτών και η παρεμπόδιση των ψυχών να ξεφύγουν από την επικράτειά του. Έτσι, και ενόσω οι ψυχές παραμένουν κάτω από τον έλεγχο του νου, εξακολουθούν να έρχονται και να επανέρχονται πάνω στη γη μέσα σε ένα από τα 8,4 εκατομμύρια είδη ζωής. Ο νους, ο οποίος είναι της ίδιας ουσίας με τον Μπράχμα προσπαθεί να μας εκτρέψει από το Πνευματικό Μονοπάτι που οδηγεί πολύ πιο ψηλά από τα κατώτερα πνευματικά επίπεδα που βρίσκονται στη δικαιοδοσία του Μπράχμα. Προσπαθεί να μας αποσπάσει την προσοχή από τον τελικό μας σκοπό και να μας προσκολλήσει στον εξωτερικό κόσμο των αισθήσεων και των ψευδαισθήσεων. Αντίθετα η ψυχή, επιθυμεί διακαώς να προχωρήσει προς τα ανώτερα πνευματικά επίπεδα. Το θετικό ρεύμα (η ψυχή) προσπαθεί να μας φέρει στο Θεό και το αρνητικό ρεύμα ή Αρνητική Δύναμη (ο νους) προσπαθεί να μας προσκολλήσει στον εξωτερικό κόσμο. Ο νους έχει πολύ μεγάλη δύναμη, είναι πανούργος και κάνει το παν για να μας υποτάξει, παρασύροντάς μας με τον ένα ή τον άλλο πειρασμό. Και είναι γεμάτη η ζωή των ανθρώπων από πειρασμούς σε κάθε του βήμα.

Ενόσω βρίσκονται στο ανθρώπινο σώμα η ψυχή και ο νους είναι στενά συνδεδεμένα μεταξύ τους κι επηρεάζονται από τις αισθήσεις και τις χίμαιρες αυτού του κόσμου. Οι πέντε αισθήσεις μας, που είναι παντοδύναμες, παρασύρουν και προσκολλούν διαρκώς την προσοχή μας στον υλικό κόσμο που μας περιβάλλει, με αποτέλε-

σμα να ταυτιζόμαστε με το σώμα και τον νου, και να ξεχνάμε ότι είμαστε η ψυχή κι όχι το σώμα. Γενικά είναι δύσκολο στον άνθρωπο να κάνει διάκριση ότι είναι κάτι ξεχωριστό η ψυχή από το σώμα. Ο νους λέει η παράδοση, είναι σαν μια κόμπρα με χίλια κεφάλια που μηχανεύεται κάθε δυνατό τέχνασμα προκειμένου να μας αποτρέψει από του να συνειδητοποιούμε την πραγματική μας φύση.

Λέγεται ακόμα ότι ο Κρίσνα δάμασε την κόμπρα με τα χίλια κεφάλια με τη μουσική της φλογέρας. Η μουσική της φλογέρας είναι μεταφορικά ο θεός Ήχος που ακούμε στο τέταρτο πνευματικό επίπεδο, που βρίσκεται πάνω από την επικράτεια του Μπράχμα, και στο οποίο μπορεί να μας οδηγήσει μόνο ένας Τέλειος Διδάσκαλος.

Αν έχουμε την τύχη να συναντήσουμε έναν τέτοιο Διδάσκαλο που να μας βοηθήσει να υπερβούμε τη συνειδητότητα του σώματός μας και να μας ενώσει με τον Ήχο τότε θα συνειδητοποιήσουμε ότι το σώμα μας είναι μόνο ένα νοικιασμένο σπίτι που κάποτε, όταν θα έρθει η προκαθορισμένη ώρα, θα πρέπει να το εγκαταλείψουμε. Ο Διδάσκαλος λοιπόν μας βοηθάει να διαχωρίσουμε την ψυχή μας από το νου, το σώμα και τις ψευδαισθήσεις και να ξαναποκτήσουμε πλήρη συνειδητότητα.

Όμως ακόμη κι όταν κάποτε βρούμε τον Τέλειο Διδάσκαλο και ξεκινήσουμε το πνευματικό μας ταξίδι, συναντούμε δυσκολίες που οφείλονται στη δυστροπία του νου. Η ψυχή μας θέλει να πετάξει στους ουρανούς και ο νους μας θέλει να μας κρατήσει αλυσοδεμένους σ' αυτό τον κόσμο, χρησιμοποιώντας πολλά κόλπα για να το κατορθώσει. Μας κρατάει από το διαλογισμό μας, μας γεμίζει με αλαζονεία, δύναμη, γνώσεις και πλούτο, μας κάνει να σκεφτόμαστε ότι είμαστε ανώτεροι από το Δάσκαλό μας και να τον κρίνουμε με την περιορισμένη μας αντίληψη. Βλέπει, κρίνει και σχολιάζει τα πάντα ώστε να μας αποσπάει την προσοχή από το σάτσανγκ και να μας γεμίζει ζήλια, αχαριστία και σκληρότητα. Μας βρίσκει χίλιες δυο λογικές δικαιολογίες για να μην εξυπηρετήσουμε το συνάνθρωπό μας και για να παρουσιαζόμαστε ανειλικρινείς στο Δάσκαλό μας. Μοναδική δηλαδή επιδίωξη του νου, είναι να μας κρατάει πάση θυσία μακριά από το σκοπό μας. Να κρατάει την ψυχή κοντά του και κοντά στο σώμα.

Μια από τις πολλές ευλογίες του Διδασκάλου είναι το σάτσανγκ. Ετυμολογικά «σάτσανγκ» σημαίνει «συντροφιά με την αλήθεια», ή «συντροφιά ενός αγίου». Συνήθως χρησιμοποιούμε τη λέξη αυτή όταν αναφερόμαστε σε ομιλίες που δίνει ο Διδάσκαλος με θέμα την Υπέρτατη Δύναμη. Μπορεί λοιπόν να παρακολουθούμε σάτσανγκ και να ακούμε ομιλίες του Διδασκάλου για χρόνια, αλλά πολύ λίγες φορές είμαστε τελείως απορροφημένοι σ' αυτές. Τις περισσότερες φορές, ενώ γίνεται η ομιλία, ο νους μας αχαλίνωτος κρίνει και σχολιάζει τα πάντα... «Αυτό αναφέρεται στη Χριστιανική Βίβλο», σκεφτόμαστε ή «Αυτό είναι σύμφωνο με τις αρχές που αναφέρονται στο Γκουρμπάνι» ή «Αυτό δεν το έχω διαβάσει πουθενά, γι' αυτό μπορεί να είναι σωστό, μπορεί όμως και να είναι λάθος». Έτσι με αυτή τη διάσπαση που προκαλεί ο νους, χάνονται πολλές ευκαιρίες για να επωφεληθούμε από το σάτσανγκ και να είμαστε «Συντροφιά με την αλήθεια» ή «Συντροφιά με το

Διδάσκαλο»! Αντίθετα, μένουμε παρέα με το νου μας και το σάτσανγκ χάνει την πραγματική του αξία. Πραγματικό σάτσανγκ σημαίνει επικοινωνία με τον Κύριο, με την Αιωνιότητα, με την Αλήθεια.

Μπορεί να ακούμε το σάτσανγκ με τα αυτιά μας, αλλά η πραγματική ακρόαση γίνεται με την καρδιά μας. Στο πραγματικό σάτσανγκ ξεχνάμε καθετί το οποίο μας περιβάλλει και δεν ξέρουμε ποιος κάθεται δεξιά κι αριστερά, μπρος και πίσω μας. Είμαστε τελείως χαμένοι μέσα στο Διδάσκαλο και δημιουργούμε μια γέφυρα μεταξύ της καρδιάς μας και της καρδιάς του, από τα μάτια μας στα μάτια του κι από την ψυχή μας στην ψυχή του και τότε μπορούμε να πούμε ότι πραγματικά παρακολουθούμε το σάτσανγκ. Τότε κάθε του λέξη γίνεται μέρος της ζωής μας. Αν αναπτύξουμε αυτή την ευλογημένη ατμόσφαιρα, τότε μπορούμε να έχουμε κάτω από έλεγχο το νου μας, γιατί θα είμαστε χαμένοι μέσα στην Υπέρτατη Δύναμη και τότε, όπως ένα υγρό κυλάει από ένα ψηλότερο επίπεδο σ' ένα χαμηλότερο, έτσι κι οι θείες ιδιότητες του Διδασκάλου θα κυλούν μέσα μας και σταδιακά θα αντικαθιστούν τις γήινές μας αδυναμίες. Οι αδυναμίες μας θα αντικατασταθούν με αρετές. Ο εγωισμός, ο θυμός και η προσκόλλησή μας σε υλικά αντικείμενα και απολαύσεις, θα δώσουν τη θέση τους στην ταπεινότητα, την αγάπη και την ανιδιοτελή προσφορά. Και, αν φτάσει μια τέτοια ευλογημένη ώρα, τότε αυτόματα θα έχουμε βάλει κάτω από έλεγχο το νου μας.

Για να μας βοηθήσει να προοδεύσουμε και να ξεφύγουμε από την εξουσία του νου και του εγωισμού ο Διδάσκαλος μπορεί να μας παραχωρήσει «το δώρο» της ανιδιοτελούς προσφοράς. Όταν μας δίνει τη μύηση, μας εξηγεί πώς μπορούμε να εξαγνιστούμε ώστε να προχωρήσουμε στο Πνευματικό Μονοπάτι και να φτάσουμε γρήγορα στον προορισμό μας. Και μπορούμε να εξαγνιστούμε μόνο, αν αποσύρουμε την προσοχή μας από τις αισθήσεις και τις χαμηλές επιθυμίες μας. Συνήθως το μυαλό μας καταναλώνει όλο μας τον καιρό ικανοποιώντας τη μία ή την άλλη αίσθηση ενώ ο χρόνος που καταναλώνουμε για ανιδιοτελή προσφορά στο συνάνθρωπό μας είναι μικρός. Ο χρόνος όμως αυτός είναι χρόνος που καταναλώνεται σε ενθύμηση του Διδασκάλου και είναι ελεύθερος από σκέψεις που έχουν σχέση με τις εξωτερικές αισθήσεις. Η ανιδιοτελής προσφορά λοιπόν μας δίνεται σαν δώρο από το Διδάσκαλο, και μέσα απ' αυτή δεχόμαστε την ευλογία και τη Χάρη του με την οποία Χάρη, σε τελική ανάλυση κατορθώνουμε να υποτάξουμε το νου μας. Ο χρόνος που καταναλώνει κανείς για ανιδιοτελή προσφορά είναι χρόνος που βάζει θεμέλια για να στηρίξει ένα χαρακτήρα απρόσβλητο από τις φτηνές επιδιώξεις, τη λαγνεία και τους πειρασμούς αυτού του κόσμου. Τους καρπούς αυτής της ανιδιοτελούς προσφοράς μπορεί κανείς πολύ γρήγορα να θερίσει, καθώς στο διαλογισμό του θα παρατηρήσει μεγαλύτερη εσωτερική πρόοδο.

Πολλές φορές, παρ' όλες τις ευλογίες του Διδασκάλου, ο νους κι ο εγωισμός μας εξακολουθούν να μας εμποδίζουν στην πνευματική μας πρόοδο και συμβαίνει ακόμα όταν κάποτε έχουμε προσφέρει τις υπηρεσίες μας σε συνανθρώπους μας, να θελήσει και το εγώ μας κάποια ανταμοιβή, με αποτέλεσμα όχι σπάνια, να ακούμε μαθητές του Διδασκάλου να μας λένε για τις προσπάθειες και τις θυσίες που έκαναν

για να φέρουν κάποιον κοντά στο Διδάσκαλο, για το πόσους βοήθησαν να βρουν και να ακολουθήσουν το Μονοπάτι, για τις ευθύνες που έχουν αναλάβει προκειμένου να βοηθήσουν την αποστολή του Διδασκάλου κλπ.

Αυτοί που είναι διαποτισμένοι με ταπεινότητα δε μιλούν ποτέ για την πνευματική τους πρόοδο, ή για τις θυσίες που έκαναν προκειμένου να πετύχουν αυτή την πρόοδο ή τι έκαναν για να βοηθήσουν άλλους να προοδεύσουν. Αν έχουν κάποια εσωτερική εμπειρία δεν τη διαλαλούν αλλά την κρατούν σαν μυστικό. Αυτοί που κάνουν πραγματική πρόοδο στο εσωτερικό μονοπάτι είναι μετριοφρονες. Όλοι όσοι κομπάζουν και υπερηφανεύονται για την πρόοδό τους και για τα επιτεύγματά τους, όσοι ισχυρίζονται ότι εσωτερικά συναντούν το Διδάσκαλο κλπ. είναι θύματα του εγωισμού και της ματαιοδοξίας τους κι αυτά που λένε δε βασίζονται στην πραγματικότητα. Είναι τεχνάσματα και πανουργίες του νου τους, που τους δημιουργεί την εντύπωση ότι είναι καλύτεροι από τους άλλους. Πολλές φορές λέμε ότι μπορούμε να εκτελέσουμε θαύματα και ότι αν θέλουμε μπορούμε να κατεβάσουμε τα αστέρια από τον ουρανό, αν και γνωρίζουμε τους περιορισμούς του ανθρώπου και ξεχνούμε ότι αν κάνουμε κάτι καλό, αυτό οφείλεται στη Χάρη του Θεού και του Διδασκάλου. Δυστυχώς, πάντα, καθετί το καλό θεωρούμε ότι προέρχεται από μας και την ευθύνη για οτιδήποτε κακό την περνάμε στους άλλους.

Η αδυναμία μας να δεχόμαστε τα σφάλματα και τους περιορισμούς μας και συγχρόνως να εξυψώνουμε τον εαυτό μας και να τον θεωρούμε άξιο για καθετί που θεωρούμε καλό, οφείλεται σε μια άλλη πανουργία του νου κι έχει σαν αποτέλεσμα την έλλειψη ευγνωμοσύνης, γεγονός που από κάθε άποψη καταλήγει σε βάρος μας. Έχουμε τη συνήθεια να μεμψιμοιρούμε για ότι δεν έχουμε. Υποθέσατε ότι θέλω τρία βιβλία και μου φέρνετε δύο απ' αυτά. Αν πω «είμαι πολύ υποχρεωμένος που μου φέρατε αυτά τα βιβλία», τότε θα σκεφτείτε: «Ω, ευχαριστήθηκε τόσο πολύ που του έδωσα αυτά τα βιβλία, ας προσπαθήσω να του δώσω και το τρίτο». Αλλά αν αντί να σας ευχαριστήσω σας πω: «Γιατί δε μου φέρατε και το τρίτο βιβλίο», θα σκεφτείτε: «Δε λέει κι ευχαριστώ που του έφερα έστω και τα δύο βιβλία, άσ' τον λοιπόν να πάει να βρει το άλλο μόνος του». Έτσι αν κοιτάξουμε στα κατάβαθα της καρδιάς μας θα δούμε ότι σπανίως τρέφουμε ευγνωμοσύνη για κάποιον. Απλώς κρατάμε τα προσχήματα, αλλά τα προσχήματα δεν έχουν βαθύτερη σημασία, μόνο αυτό που βγαίνει μέσα από τα βάθη της καρδιάς μας έχει αξία. Δίνουμε σημασία στις μικρές ατέλειες των συνανθρώπων μας και ξεχνάμε τις ευεργεσίες τους. Αν κάποιος φίλος μάς βοηθήσει σε εννιά περιπτώσεις και στη δέκατη δε σταθεί στο ύψος των προσδοκιών μας αμέσως λέμε: «Αυτός δεν είναι φίλος, ποτέ δε με βοήθησε». Αλλά κι όταν κάποιος συστηματικά μας βοηθάει λέμε: «Είχε υποχρέωση να το κάνει γιατί κι εμείς τον βοηθήσαμε» ή «Μας βοηθάει γιατί περιμένει κάποτε κι εμείς να τον βοηθήσουμε». Ακόμη και στις σχέσεις μας με τον Κύριο δεν έχουμε ευγνωμοσύνη. Συνηθίζουμε να παραπονιόμαστε. «Αν ο Θεός μού είχε δώσει καλύτερη υγεία!» ή «Θεέ μου γιατί δε μου δίνεις μεγαλύτερο πλούτο ή δύναμη;» Δεν αναγνωρίζουμε τις πολλαπλές ευλογίες που ο Θεός μάς έχει δώσει, δεν αναγνωρίζουμε αυτό το μεγάλο δώρο, τη γήινη ζωή που ζούμε και που αποτελεί

την κορωνίδα της Δημιουργίας, αλλά παραπονιόμαστε γιατί δε μας έδωσε αυτό ή εκείνο το πράγμα, ξεχνώντας και μην αναφέροντας όλα εκείνα που μας έχει δώσει. Αυτό συμβαίνει γιατί ο εγωισμός μας, έχει αμβλύνει την όραση. Όταν αναπτύξουμε ταπεινότητα και ευγνωμοσύνη, τότε μόνο αρχίζουμε να βλέπουμε τα πράγματα στις πραγματικές τους διαστάσεις, γι' αυτό και πρέπει να προσευχόμαστε στο Διδάσκαλο να μας χαρίζει το δώρο της ταπεινότητας. Αν κάποτε ο μαθητής σε κάποια περίοδο της ζωής του θεωρήσει τον εαυτό του ίσο με το Διδάσκαλο ή καλύτερο απ' αυτόν, οδηγείται στην πνευματική του καταστροφή. Αυτή είναι η μεγαλύτερη αυταπάτη, θύμα της οποίας μπορεί να πέσει ένας μαθητής πολύ εύκολα. Ο μαθητής που νομίζει ότι είναι καλύτερος από το Διδάσκαλο, τον υποβιβάζει σε μια θέση κατώτερη από εκείνη στην οποία εκείνος βρίσκεται, και τούτο σημαίνει ότι τον θεωρεί λιγότερο από έναν τέλειο άνθρωπο. Οι θεωρήσεις αυτές αυξάνουν τον εγωισμό και τη ματαιοδοξία του μαθητή και τελικά διακόπτεται η πνευματική του πρόοδος. Αν αντί να είμαστε ταπεινοί κι ευγνώμονες, προσπαθούμε να κρίνουμε το Διδάσκαλο, το αποτέλεσμα θα είναι να βλάψουμε τον ίδιο τον εαυτό μας. Ο εγωισμός και η ματαιοδοξία, μας οδηγούν σ' ένα μονοπάτι σταθερής αυταπάτης και πόνου, μέχρι που να ξαναλάβουμε τη Χάρη του Διδασκάλου και να γίνουμε ικανοί να υπερπηδήσουμε αυτές τις δύο πανουργίες του νου.

Η ιστορία είναι γεμάτη από παραδείγματα που δείχνουν τα αποτελέσματα, όταν έτυχε μαθητές να είναι πλημμυρισμένοι από εγωισμό και ματαιοδοξία. Ο Τούλσι Ντας διηγείται μια χαρακτηριστική για την περίπτωση ιστορία για κάποιο κοράκι, στο επικό του ποίημα Ράμα Τσαρίτα Μάνας, που έχει ως εξής:

Κάποιο κοράκι είχε την ικανότητα να μιλάει κι ο κόσμος να το καταλαβαίνει. Μιλούσε για το καθετί, ακόμη και για τη θεία φύση του ανθρώπου και για το πώς να υπερβαίνει κανείς τη σωματική του συνειδητότητα. Κάποτε λοιπόν το ρώτησαν, πού απέκτησε αυτή την υπερφυσική γνώση και πώς ήταν δυνατόν να μιλάει με τέτοια σοφία. Το κοράκι διηγήθηκε τότε τη θλιβερή του ιστορία, ότι δηλαδή στην προηγούμενή του ζωή, ήταν μαθητής κάποιου Διδασκάλου. Αν κι ο Διδάσκαλός του ήταν καλός και πονετικός μαζί του και πρόθυμα του δίδασκε την εσωτερική γνώση, αυτός, γεμάτος εγωισμό και ματαιοδοξία άρχισε να τον ζηλεύει. Μια μέρα λοιπόν που ήταν μαζί με το Δάσκαλό του και τον θεό Σίβα, αντί να υποβάλει τα σέβη του στο Δάσκαλό του, υπέβαλε τα σέβη του μόνο στο θεό Σίβα. Ο Διδάσκαλός του καθώς ήταν ευσπλαχνικός δεν ενοχλήθηκε, αλλά ο θεός Σίβα επιφορτισμένος να επιστατεί την παγκόσμια δικαιοσύνη ενοχλήθηκε φοβερά. Επέπληξε το μαθητή και στη συνέχεια τον καταράστηκε να ξαναγεννηθεί και να πάρει τη μορφή ενός φιδιού, για το λόγο ότι έδειξε μεγάλη ασέβεια στο Δάσκαλό του. Η κατάρα του θεού Σίβα στενοχώρησε πολύ το Διδάσκαλο που παρενέβη λέγοντάς του: «Όλα τα παιδιά κάνουν σφάλματα, σε παρακαλώ συγχώρεσέ τον». Ο θεός Σίβα όμως ήταν ανένδοτος και του απάντησε: «Αν εγώ δεν τηρήσω τις αρχές της δικαιοσύνης σ' αυτό τον κόσμο, τότε ποιος θα τις τηρήσει; Θα μπορούσα να παραβλέψω το καθετί, αλλά όχι κι έναν μαθητή να απαρνιέται και να ζηλεύει το Δάσκαλό του. Η κατάρα μου ισχύει».

Ένας πραγματικός Διδάσκαλος αδιαφορεί αν βρίζεται ή αν ταλαιπωρείται για χάρη του μαθητή του ή αν πρέπει να υποστεί και να υποφέρει και το μεγαλύτερο ακόμη μαρτύριο προκειμένου να τον γλιτώσει. Ο ρόλος του είναι να προστατεύει τους μαθητές του. Έτσι ο Διδάσκαλος εξακολούθησε να μεσολαβεί για το μαθητή του, μέχρι που στο τέλος οι θεός Σίβα συμφώνησε να αλλάξει την αρχική του ποινή και αντί ο μαθητής να ξαναγεννηθεί σαν φίδι να ξαναγεννηθεί σαν κοράκι. Ο Διδάσκαλος παρακινούμενος από τη μεγάλη του αγάπη, εξακολούθησε πάλι να μεσολαβεί για το μαθητή του και τελικά ο θεός Σίβα του λέει. «Η απόφασή μου δεν μπορεί να αλλάξει τελείως γιατί είμαι υποχρεωμένος να τηρώ την ευπρέπεια και την τάξη σ' αυτό τον κόσμο. Εν πάση περιπτώσει αφού αγαπάς τόσο πολύ το μαθητή σου, εκείνο που μπορεί να γίνει είναι όταν ξαναγεννηθεί να λάβει τη μορφή ενός κόρακα, αλλά να διατηρήσει τη σοφία που έχει πάρει από σένα το Δάσκαλό του».

Με αυτή την ιστορία ο Τούλσι Ντας ήθελε να τονίσει ότι όσες γνώσεις κι αν αποκτήσει ο μαθητής, ό,τι επιτεύγματα κι αν έχει κατορθώσει στον πνευματικό τομέα, δεν πρέπει ποτέ αυτά να γίνουν αιτία να αναπτυχθεί ο εγωισμός του και να νομίσει ότι είναι ανώτερος από το Δάσκαλό του.

Ο εγωισμός όχι μόνο μας κάνει να κρατάμε υποκριτική στάση απέναντι στους άλλους, αλλά να είμαστε ακόμη επιφυλακτικοί και ανειλικρινείς και στο Δάσκαλό μας. Από το πρωί που σηκωνόμαστε, δείχνουμε σε κάθε άνθρωπο που θα συναντήσουμε μπροστά μας, τον εαυτό μας με ένα διαφορετικό προσωπείο! Με κάποιο καμουφλάζ. Δυστυχώς το ίδιο κάνουμε και με το Διδάσκαλο, που αν τύχει και ρωτήσει: «πώς τα πάτε με τον διαλογισμό σας;» απαντούμε: «Με τη χάρη σου Δάσκαλε όλα πάνε καλά», ενώ στην πραγματικότητα μπορεί τον τελευταίο καιρό να μην έχουμε αφιερώσει ούτε ένα λεπτό για διαλογισμό. Άλλοτε πάλι όταν μας κάνει την ίδια ερώτηση ενώπιον άλλων, από φόβο μήπως λέγοντας ότι δεν αφιερώνουμε αρκετό χρόνο, χάσουμε την εκτίμηση των άλλων που πιθανώς να πιστεύουν ότι είμαστε πολύ προχωρημένοι, αποφεύγουμε να απαντήσουμε με απόλυτη ειλικρίνεια. Αυτά είναι τεχνάσματα του νου. Ο μαθητής πρέπει να έχει θάρρος και να είναι απόλυτα ειλικρινής και ανοιχτός προς το Δάσκαλό του.

Ένα από τα συνηθισμένα τεχνάσματα του νου, είναι ακόμη, όταν λέμε μέσα μας: «Αφού ο Διδάσκαλος είναι γνώστης των πάντων, γιατί να του λέμε το καθετί και γιατί να συζητάμε μαζί του για πολύ κοινά πράγματα;» Αν σκεφτόμαστε έτσι τότε ποιος ο λόγος να τον επισκεπτόμαστε; Πρέπει να πηγαίνουμε στο Διδάσκαλο, για να ξεπερνάμε όλες μας τις δυσκολίες και κάποτε να σκίσουμε αυτό το πέπλο που χωρίζει το μαθητή από το Διδάσκαλο. Ο νους μας κατορθώνει να μας εξαπατάει κι όταν ακόμη βρισκόμαστε πρόσωπο με πρόσωπο με το Διδάσκαλο, με τον οποίο μας συνδέει μια μοναδική σχέση, η αγνότερη και ανώτερη σχέση που μπορεί να υπάρξει. Αν με το Διδάσκαλο δεν μπορούμε να είμαστε τελείως ειλικρινείς είναι βέβαιο ότι εξαπατάμε τον ίδιο τον εαυτό μας. Αν κάποτε βρεθούμε σε δύσκολη θέση κι έχουμε πολλές έννοιες και προβλήματα κι ο Διδάσκαλος μάς ρωτήσει τι κάνουμε, θα πρέπει να μη χάσουμε την ευκαιρία να του μιλήσουμε για

να βοηθηθούμε. Αν αντίθετα απαντήσουμε: «είμαι καλά, όλα είναι εντάξει», αυτό τι θα ωφελήσει; Η σκέψη «γιατί να ενοχλήσουμε κάποιον για τα προβλήματά μας», μπορεί να ισχύει για οποιονδήποτε άλλον, αλλά όχι και για το Διδάσκαλο. Αν κάποιος φίλος μας που πραγματικά μας πονάει και μας αγαπάει ρωτήσει για τις δυσκολίες μας, αν του μιλήσουμε δε θα ανακουφιστούμε; Ο Διδάσκαλος πραγματικά είναι ένας τέτοιος φίλος, ο πιο αληθινός, αλλά κι ο μόνος φίλος που μπορεί να μας βοηθήσει σε κάθε περίπτωση και σε κάθε στιγμή της ζωής μας.

Πολλές φορές μπορεί να έρθει πάλι ο νους με τα τεχνάσματά του και να μας πει: «Ο χρόνος του Διδασκάλου είναι πολύ πολύτιμος, πώς θα τον απασχολήσεις με τα προβλήματά σου;» Αλλά αν θεωρούμε το χρόνο του Διδασκάλου τόσο πολύτιμο, τότε γιατί δεν καθόμαστε στο σπίτι μας να προσευχηθούμε στο Δάσκαλό μας εσωτερικά; Ο Διδάσκαλος είναι βέβαιο ότι ανεξάρτητα από την απόσταση που μας χωρίζει, θα μας φροντίσει. Πρέπει όμως να επιδιώκουμε το επιπλέον όφελος της φυσικής παρουσίας του Διδασκάλου. Αν έχουμε την τύχη να μπορούμε να είμαστε στη φυσική παρουσία του δεν πρέπει να χάνουμε ούτε λεπτό μακριά του. Αν κάτι εμποδίζει το νου μας και γίνεται εμπόδιο στο διαλογισμό μας, πρέπει να τον συμβουλευόμαστε, γιατί δίνοντάς μας «ιδιαιτέρη προσοχή» θα μπορέσουμε να υπερβούμε κάθε εμπόδιο. Αυτός είναι κι ο πλέον βασικός, ο σοβαρότερος λόγος, για τον οποίο προσπαθούμε να βρισκόμαστε όσο μπορούμε περισσότερο στη φυσική του παρουσία. Αν ακόμη αντιληφθούμε ότι δεν προοδεύουμε στο Πνευματικό Μονοπάτι, πάλι πρέπει να πάμε κοντά του ώστε να μπορέσουμε τουλάχιστον να αρχίσουμε να κινούμαστε στο Μονοπάτι κι αν κατορθώσουμε να αρχίσουμε να κινούμαστε είναι βέβαιο ότι θα επιταχύνουμε κοντά του το βήμα μας και τελικά θα προοδεύσουμε.

Ακόμη ένα άλλο τέχνασμα του νου για να μας παρασύρει είναι όταν μας λέει: «Αν κάνουμε αυτή την ερώτηση στο Διδάσκαλο, είναι σαν να μην έχουμε πίστη σ' Αυτόν». Αντίθετα όμως πρέπει να κάνουμε στο Διδάσκαλο κάθε ερώτηση που θα μπορούσε να προάγει την πνευματική μας πρόοδο, γιατί ένας επιπλέον λόγος που έχουμε ανάγκη από τη φυσική παρουσία του είναι να έχουμε απαντήσεις για να λύνουμε τις απορίες μας και να διαλύονται οι αμφιβολίες μας.

Οι ερωτήσεις που κάνουμε στο Διδάσκαλο πρέπει να είναι αυθόρμητες και όχι να έχουν σκοπό να επιβεβαιώσουν τις απόψεις μας σε άλλους.

Πολλές φορές, ενώ βρισκόμαστε στο κατώφλι του Μονοπατιού κι η ψυχή μας δεν έχει μάθει ακόμη να αποσύρεται ούτε από τα κάτω άκρα, κάνουμε ερωτήσεις που αφορούν το τέρμα του Μονοπατιού και ζητάμε να μάθουμε τι συμβαίνει στο πέμπτο πνευματικό επίπεδο, στο Σατς Καντ. Καλό θα είναι οι ερωτήσεις μας και οι απορίες μας να έχουν σχέση με τη θέση που βρισκόμαστε κάθε φορά, γιατί έχει σημασία να προχωρούμε από το σημείο που βρισκόμαστε στη συγκεκριμένη στιγμή.

Βλέπουμε λοιπόν ότι μ' ένα σωρό τερτίπια ο νους προσπαθεί να μας αποπροσανατολίσει και να μας αναπτύξει τον εγωισμό. Αυτός είναι κι ο λόγος που λένε ότι ο νους είναι εμπόδιο στην πνευματική ζωή του ανθρώπου. Και βέβαια αυτό μέχρι

ένα σημείο μπορεί να είναι αλήθεια, αλλά επίσης είναι αλήθεια ότι ο νους από εμπόδιο μπορεί να γίνει βοηθός μας. Πολλοί άγιοι έχουν πει ότι ο νους δεν είναι στην πραγματικότητα εχθρός μας. Πρέπει να συμφιλιωθούμε με αυτόν και να τον χρησιμοποιήσουμε επωφελώς. Στην πραγματικότητα έχει κακή κατεύθυνση χωρίς να το γνωρίζει. Όπως και η ψυχή μας έχει λησμονήσει την πραγματική της δόξα έτσι κι ο νους δεν έχει ιδέα της πραγματικής του αποστολής. Όταν η ψυχή μας αναπτύσσεται, τότε και ο νους μας αναπτύσσεται. Όταν η ψυχή μας διασχίζει το φυσικό επίπεδο και εισέρχεται στο αστρικό ο νους την ακολουθεί. Κι όταν η ψυχή φτάσει στο αιτιατό επίπεδο, ο νους αποχωρίζεται απ' αυτή και συγχωνεύεται με την πηγή του Μπράχμα. Έτσι βλέπουμε το νου να είναι στην πραγματικότητα ένας σύντροφος και συνταξιδιώτης μας στα αρχικά στάδια του πνευματικού μας ταξιδιού.

Επειδή λοιπόν ο νους προσπαθεί να μας δελεάσει και να μας περιπλέξει με κάθε δυνατό τρόπο, ώστε να παρεκκλίνουμε από το δρόμο μας, εμείς θα πρέπει να συνδιαλλαγούμε μαζί του. Στην αρχή θα μας φανεί άγριος κι αχαλίνωτος, αλλά σαν ένα ατίθασο άλογο μπορούμε να τον δαμάσουμε και να γίνει χρήσιμος σε μας. Πώς μπορούμε να δαμάσουμε το νου; Με το φως του Θεού και τη Μουσική των Σφαιρών. Όταν ο νους βρίσκει μεγαλύτερη ευχαρίστηση κι ευδαιμονία εσωτερικά, είναι φυσικό να εγκαταλείπει τις εφήμερες απολαύσεις του υλικού κόσμου.

Βέβαια ο νους δε θα θελήσει να μας επιτρέψει να κάνουμε ούτε τα πρώτα βήματα του πνευματικού μας ταξιδιού. Καθώς είναι απορροφημένος και παγιδευμένος στον υλικό κόσμο, ευχαριστείται με κατώτερες ασχολίες και απολαύσεις και προσπαθεί να παρασύρει και μας (την ψυχή δηλαδή) μαζί του. Έτσι στην αρχή πρέπει να τον κυνηγήσουμε, να τον ακινητοποιήσουμε και να τον παρακινήσουμε να μας ακολουθήσει στο Μονοπάτι. Αρχικά, θα νομίσουμε ότι είμαστε αδύνατοι, στη συνέχεια όμως και με τη βοήθεια του Διδασκάλου θα δαμάσουμε το νου και μαζί μ' αυτόν και τον εγωισμό μας. Η βοήθεια του Διδασκάλου είναι η Χάρη του, που θα μας καταστήσει ικανούς να υπερβούμε τη σωματική μας συνειδητότητα και να διασχίσουμε μαζί του τα εσωτερικά επίπεδα. Όταν πλέον φτάσουμε στο αιτιατό επίπεδο, θα αποχωριστούμε από το νου και θα συνεχίσουμε το ταξίδι μας, μέχρι που τελικά να ενωθούμε με τον Παντοδύναμο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΙΚΟΣΤΟ ΕΚΤΟ

Δούναι και Λαβείν

Πολλές φορές σκεφτόμαστε ότι οι πιο τυχεροί από τους μαθητές, αυτοί δηλαδή που αποκομίζουν το μεγαλύτερο όφελος από το Διδάσκαλο, είναι αυτοί που βρίσκονται περισσότερο χρόνο κοντά του και αποσπούν περισσότερο την προσοχή του. Αλλά, το πνευματικό όφελος που ο καθένας μπορεί να εξασφαλίσει από το Διδάσκαλο, είναι κάτι που δεν μπορεί να μετρηθεί με τα συνηθισμένα μέτρα και σταθμά. Στην πραγματικότητα πιο τυχεροί είναι αυτοί που έχουν αναπτύξει δεκτικότητα, γιατί αυτοί είναι εκείνοι που δέχονται περισσότερο τη χάρη του Διδασκάλου.

Για να γίνω αντιληπτός σάς δίνω το παράδειγμα ενός δασκάλου σε ένα σχολείο. Υποθέστε ότι ένας δάσκαλος έχει μια τάξη με τριάντα παιδιά. Από τους μαθητές αυτούς άλλοι είναι άτακτοι και δεν υπακούουν στο δάσκαλο, άλλοι είναι έξυπνοι, άλλοι επιμελείς, άλλοι τεμπέληδες κι άλλοι με περιορισμένες νοητικές ικανότητες. Απ' αυτά τα παιδιά ο δάσκαλος σε ποια δίνει περισσότερη προσοχή; Αν ρωτήσουμε οποιονδήποτε δάσκαλο θα μας πει ότι ασχολείται περισσότερο με τους κακούς μαθητές, με τους άτακτους και με αυτούς που δυσκολεύονται να αφομοιώσουν τα μαθήματά τους. Στην πραγματικότητα όμως ο δάσκαλος, μπορεί να προσπαθεί και να αφιερώνει περισσότερο χρόνο γι' αυτούς, δεν τους δίνει όμως κι ό,τι καλύτερο έχει. Και υπάρχει μια διαφορά από του να προσπαθείς να βοηθήσεις και από του να δίνεις τον καλύτερό σου εαυτό σε κάποιον. Το απροσάρμοστο παιδί μπορεί να πάρει περισσότερο από το χρόνο του δασκάλου, δεν μπορεί όμως να επωφεληθεί πλήρως απ' αυτόν. Εκείνος που επωφελείται περισσότερο είναι ο πιο υπάκουος, ο πιο επιμελής κι ο πιο φιλότιμος μαθητής. Ο δάσκαλος δίνει ό,τι το καλύτερο, σ' εκείνον που είναι ικανός να λάβει το καλύτερο απ' αυτόν, δηλαδή σ' αυτόν που είναι δεκτικός. Το να δώσουμε το καλύτερο που μπορούμε, έχει σαν προϋπόθεση, να το πάρει κανείς αυτό το καλύτερο. Αν δεν υπάρχει κάποιος να λάβει, σε ποιον μπορούμε να δώσουμε; Όταν λέμε ότι δίνουμε ό,τι καλύτερο έχουμε, εννοούμε ότι υπάρχει κάποιος να το λάβει, κάποιος που είναι δεκτικός. Το δούναι και το λαβείν είναι αχώριστα.

Αν κάποιος θέλει να ειδικευτεί σ' έναν τομέα, θα πρέπει να βρει κάποιον ειδήμονα να τον διδάξει. Μια γέφυρα τότε θα σχηματιστεί μεταξύ του δασκάλου και του ενδιαφερόμενου, και οι γνώσεις κι οι ικανότητες του δασκάλου θα κυλήσουν από το δάσκαλο στο μαθητή. Αν δε σχηματιστεί μια τέτοια γέφυρα, αν ο μαθητής δεν είναι δεκτικός, τι μπορεί να κάνει ο δάσκαλος; Υπάρχουν δυο επιλογές. Η μία είναι να αφήσει το μαθητή στην τύχη του κι αυτό δεν είναι χαρακτηριστικό ενός καλού δασκάλου κι η δεύτερη να προσπαθήσει με κάθε τρόπο να υπερνικήσει τις

δυσκολίες του μαθητή και να ελπίσει ότι τελικά θα υπάρξει κάποια πρόοδος. Αν ο δάσκαλος αποτύχει θα έχει τουλάχιστον την ικανοποίηση ό,τι έκανε ότι μπορούσε. Συμβαίνει καμιά φορά η αγάπη κι η αφοσίωση ενός δασκάλου να κατορθώνει να αναμορφώσει και τον πιο δύσκολο μαθητή και να του μεταβάλει τη μορφή της ζωής του. Τότε είναι που λέμε ότι ο δάσκαλος αυτός, άντρας ή γυναίκα, έδωσε τον καλύτερό του εαυτό. Σε σύγκριση με τους δασκάλους, οι μαθητές που ανταποκρίνονται στις προσπάθειες του δασκάλου τους, παίρνουν λιγότερο από το χρόνο του, αλλά καθώς είναι δεκτικοί, αποκομίζουν μεγαλύτερο όφελος. Κάτι ανάλογο συμβαίνει με το Διδάσκαλο και τους μαθητές του. Μπορεί κάποιος να βρίσκεται στη φυσική παρουσία του Διδασκάλου επί μακρό χρόνο, αν όμως δεν είναι δεκτικός δεν είναι δυνατόν να λάβει αυτά που θα μπορούσε να λάβει από το Διδάσκαλο. Αντίθετα, άλλος μπορεί να πάρει μια ματιά του δασκάλου για ένα κλάσμα του δευτερολέπτου και να μεταφερθεί στα ουράνια.

Θα σας διηγηθώ κάτι σχετικό από τη ζωή μου. Όταν πήγαινα στο κολέγιο, είχαμε τρεις μήνες διακοπές, κι έτσι κάποτε πήγα στην Ντέρα στην πόλη Μπεάς για να μείνω με το Δάσκαλό μου, το Χαζούρ Μπάμπα Σαουάν Σινγκ, για τρεις ως τέσσερις εβδομάδες. Την ημέρα που θα έφευγα από την Μπεάς, αφού ετοιμάστηκα πήγα να αποχαιρετήσω τον Χαζούρ, αλλά κανείς δεν τον είχε δει ούτε ήξερε πού βρισκόταν. Τελικά γύρω στις 6.30 το απόγευμα βρήκα κάποιον που τον είχε δει, και μου είπε πού ήταν ο Διδάσκαλος, αλλά όταν κατόρθωσα να τον ανακαλύψω ήταν πολύ απασχολημένος. Προσπάθησα να τραβήξω την προσοχή του, αλλά το βλέμμα του γύριζε προς όλες τις κατευθύνσεις εκτός από το σημείο που βρισκόμουν εγώ. Άλλαξα συνεχώς θέση, χωρίς όμως αποτέλεσμα κι έτσι τελικά το πήρα απόφαση και κάθισα κάπου και τον περίμενα να τελειώσει. Όταν ο Χαζούρ τελείωσε την εργασία του, γυρνάει και μου λέει.

«Κάκα (αγαπητό μου παιδί) εδώ είσαι;»

«Ναι Κύριε», απάντησα. «Πρέπει να γυρίσω σπίτι μου».

«Είναι περασμένη η ώρα, πώς θα φύγεις τώρα;» μου λέει ο Χαζούρ.

«Ο πατέρας μου, είπε να γυρίσω και θα με περιμένει», του απάντησα.

«Γιατί θέλει να γυρίσεις πίσω, οι διακοπές σου δεν τελείωσαν ακόμα, έχεις τρεις εβδομάδες στη διάθεσή σου. Πραγματικά σου ζήτησε να γυρίσεις πίσω;» ξαναρώτησε ο Χαζούρ.

«Πριν φύγω μου είχε καθορίσει το χρόνο που μπορούσα να λείψω», του απάντησα.

«Αφού είναι έτσι τότε πρέπει να φύγεις», μου ξαναείπε ο Διδάσκαλος.

Εγώ μέσα μου και καθώς περπατούσαμε με το Διδάσκαλο προς το δωμάτιό του, είχα την ελπίδα ότι μετά από όλες αυτές τις ερωτήσεις θα μου έδινε μια παράταση ζωής, ότι δηλαδή κάτι θα μεσολαβούσε, κάποια λύση θα δινόταν και θα έμενα. Αλλά δε συνέβη τίποτα. Όταν φτάσαμε στο δωμάτιό του, εγώ ακούμπησα λυπημένος το κεφάλι μου στα πόδια του, ενώ εκείνος χτυπώντας με χαϊδευτικά μου είπε αποφασιστικά. «Πρέπει να φύγεις, έχεις αργήσει παιδί μου». Στη συνέχεια μου έδωσε πρασάντ (τροφή ευλογημένη από το Διδάσκαλο) και βγήκαμε μαζί έξω. Ο

Χαζούρ άρχισε να ανεβαίνει μια σκάλα και να απομακρύνεται ενώ εγώ καθώς ήμουν στο κάτω μέρος της σκάλας, συνέχιζα να κοιτάζω την πλάτη του. Ήμουν πραγματικά δυστυχισμένος που θα έπρεπε να αφήσω τη φυσική του παρουσία, αλλά σκεφτόμουν: «Οι διαταγές είναι διαταγές, πρέπει να υπακούω».

Έτσι κι ενώ ο Χαζούρ έπαιρνε την τελευταία στροφή στη σκάλα, γύρισε και μου έριξε μια τελευταία ματιά για ένα κλάσμα του δευτερολέπτου. Αυτή η ματιά, μου προξένησε ένα ρίγος συγκίνησης κι όταν έφυγα από την Ντέρα είχα διαρκώς την ακτινοβόλο μορφή του Διδασκάλου μπροστά μου. Σ' όλο το δρόμο, τα τέσσερα μίλια που απείχε η κατοικία του Διδασκάλου από το σταθμό, προχωρούσα φορτωμένος με τα πράγματά μου, και η ακτινοβόλος μορφή του Διδασκάλου Χαζούρ ήταν διαρκώς μαζί μου. Αγόρασα το εισιτήριο του τρένου κι εξακολουθούσε να είναι μαζί μου. Τον έβλεπα διαρκώς και παντού είτε στην ακτινοβόλο είτε στη φυσική του μορφή. Διαρκώς, ακόμα κι όταν πήγαινα στην τουαλέτα. Όταν για μια στιγμή προσπάθησα να διαβάσω, έβλεπα τον Χαζούρ και όχι το βιβλίο. Με ανοιχτά μάτια τον έβλεπα διαρκώς. Αυτή η κατάσταση διήρκεσε μερικές μέρες και δεν μπορούσα να μελετήσω γιατί έβλεπα μέσα στο βιβλίο διαρκώς το πρόσωπο του Δάσκαλού μου. Αυτό ήταν το αποτέλεσμα εκείνης της ματιάς που μου έδωσε για λίγα κλάσματα του δευτερολέπτου.

Εκτός όμως από την οπτική, είχα και μια διαρκή ακουστική εμπειρία. Το Ηχητικό Ρεύμα με ακολουθούσε και ήταν τόσο ισχυρό, ώστε πολλές φορές δεν μπορούσα να ακούσω τον κόσμο που μου μιλούσε, με αποτέλεσμα, άλλος να με χαρακτηρίσει σαν αφηρημένο κι άλλος να νομίζει ότι επειδή πήγαινα σ' ένα, την εποχή εκείνη φημισμένο κολέγιο, το είχα πάρει επάνω μου. Αλλά, στην πραγματικότητα δεν τους άκουγα. Άκουγα μόνο το Ηχητικό Ρεύμα. Έτσι βλέπετε ότι, όσα δεν πήρα στο διάστημα των τεσσάρων εβδομάδων της παραμονής μου στην Ντέρα τα πήρα σ' ένα δευτερόλεπτο.

Θέλω λοιπόν να πω ότι ο χρόνος δεν είναι μέτρο για τη χάρη που μας παρέχει ο Διδάσκαλος. Ακόμη και μια ματιά του Διδασκάλου, διαρκείας κλάσματος του δευτερολέπτου μπορεί να διαπεράσει και να συνταράξει όλο μας το είναι.

Μπορούμε να καθόμαστε μόνοι στο σπίτι, σε οποιοδήποτε μέρος του κόσμου και να είμαστε συντροφιά με το Διδάσκαλο αν τον σκεφτόμαστε, αν του μιλάμε εσωτερικά, αν είμαστε ταυτισμένοι μ' αυτόν, αν είμαστε δεκτικοί. Ο Διδάσκαλος δεν είναι κάποιος που ζει σε έναν ορισμένο τόπο, σε κάποιο συγκεκριμένο κτίριο. Δεν είναι μια μεμονωμένη φυσική ύπαρξη. Με τη μορφή του Λόγου, βρίσκεται παντού. Πολλαπλασιάζει τον εαυτό του, σε αριθμό ανάλογο με τον κόσμο τον οποίο πρέπει να φροντίζει και μπορεί να είναι με κάθε μαθητή του συγχρόνως την ίδια στιγμή. Την ώρα που μιλάει με κάποιον, συγχρόνως μπορεί να γνωρίζει οτιδήποτε συμβαίνει σε κάθε άτομο που βρίσκεται μέσα στον κύκλο της Χάρης του. Μπορεί συγχρόνως να μιλάει με κάποιον που βρίσκεται έξω από το σώμα του και συγχρόνως να βοηθάει όλα του τα παιδιά, ανάλογα με τις ανάγκες τους. Διδάσκαλος δεν είναι το σώμα, είναι η Δύναμη, η Διδάσκαλος Δύναμη, η Χριστή Δύναμη, η Θεϊκή Δύναμη. Όλοι οι μνημένοι μπορούν να απολαύσουν την έκσταση

του βλέμματος του Διδασκάλου όπου και να βρίσκονται, γιατί ο Διδάσκαλος είναι καθισμένος μέσα τους και τους παρακολουθεί. Αν είναι δεκτικοί, μπορούν να επικοινωνούν μαζί του οποιαδήποτε στιγμή θελήσουν. Τα φτερά της αγάπης μας πρέπει να είναι τόσο δυνατά, ώστε να μας κρατούν διαρκώς σε απευθείας επαφή μαζί του.

Αν έχουμε την καλή τύχη να βρισκόμαστε κοντά στη φυσική μορφή του Διδασκάλου, πρέπει όλο μας το είναι να μετατραπεί σ' ένα τεράστιο αντί κι ένα τεράστιο μάτι. Θα είμαστε δεκτικοί αν ξεχάσουμε ότι υπάρχει άλλος κανείς δίπλα μας και τότε, έστω κι αν βρισκόμαστε κοντά του για μικρό χρονικό διάστημα θα απολαύσουμε μια κατάσταση ατέλειωτης ευδαιμονίας. Αν όμως παρακολουθούμε αυτούς που είναι γύρω μας και ασχολούμαστε με το τι λένε και πώς συμπεριφέρονται, τότε κι αν ακόμη καταναλώσουμε όλη μας τη ζωή, δίπλα στο Διδάσκαλο, στην πραγματικότητα θα είμαστε μακριά του.

Πολύ λίγοι άνθρωποι μαθαίνουν το μυστικό της δεκτικότητας και κρατούν το Διδάσκαλο κλειδωμένο μέσα στα μάτια τους, μέσα στην καρδιά και στην ψυχή τους. Μπορεί να βρίσκονται στο σπίτι τους, στον αγρό ή κάτω από ένα δέντρο. Μπορεί να είναι στην όχθη ενός ποταμού, κάτω από τον έναστρο ουρανό ή στο κέντρο της ερήμου. Όπου και να βρίσκονται παραμένουν στην παρουσία του Διδασκάλου και είναι αυτοί οι τυχεροί που εξασφαλίζουν το μεγαλύτερο όφελος από το Διδάσκαλο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΙΚΟΣΤΟ ΕΒΔΟΜΟ

Τα Εννιά Γνωρίσματα Ενός Αληθινού Εραστή του Θεού

Ισχυριζόμαστε όλοι, ότι είμαστε λάτρες του Θεού, και μιλάμε με πολύ πειστικότητα για τη θλίψη που μας προκαλεί ο αποχωρισμός μας απ' Αυτόν και για τον πόθο, τον πόνο και τη λαχτάρα που νιώθουμε να βρισκόμαστε με τον Αγαπημένο. Προβαίνουμε σε ατέλειωτες εξομολογήσεις αγάπης γι' Αυτόν και προσπαθούμε να αποδείξουμε με χίλιους τρόπους, ότι η αγάπη μας είναι ειλικρινής και σταθερή. Ψάχνουμε μέσα από βιβλία ποίησης και από κομμάτια μουσικής να βρούμε εικόνες να εκφράσουμε τη σφοδρότητα της επιθυμίας και της θέλησής μας να συναντήσουμε τον Αγαπημένο. Πιστεύουμε ότι η δύναμη της αγάπης μας αυξάνεται κάθε λεπτό και ότι αν ο Αγαπημένος μας δεν ανταποκριθεί, τότε οι χορδές «της λύρας», οι εύθραυστες χορδές της καρδιάς μας θα σπάσουν. Έχουμε όμως κατά βάθος τη σταθερή πεποίθηση ότι ο Αγαπημένος θα μας παραχωρήσει τη Χάρη του και θα μας ελεήσει.

Παρ' όλες τις δηλώσεις μας όμως, στην πραγματικότητα δε διαθέτουμε την ένταση και τη σταθερότητα της αγάπης που νομίζουμε και έτσι ενώ διαρκώς επαναλαμβάνουμε ότι είμαστε γεμάτοι με πραγματική αγάπη, οι πράξεις μας αποδεικνύουν ότι είμαστε ανειλικρινείς, όχι μόνο με τον Αγαπημένο αλλά και με τον ίδιο μας τον εαυτό. Κρύβουμε τα πραγματικά μας αισθήματα και ό,τι λέμε δεν είναι η απόλυτη αλήθεια, αλλά κουβέντες για να συμβιβαστούμε με τις γνώμες και τις απόψεις των άλλων. Τα αισθήματά μας, και τα πιστεύω μας δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα. Θέλουμε να δείξουμε ότι η αγάπη μας είναι τόσο μεγάλη ώστε θα μπορούσαμε να ζούμε και να πεθάνουμε μόνο για τον Αγαπημένο μας, ενώ στην πραγματικότητα ζούμε και πεθαίνουμε μόνο για τον εαυτό μας. Υποκρινόμαστε και απλώς φοράμε τη μάσκα του πραγματικού εραστή του Θεού, αυτού που έχει σταθερότητα, ειλικρίνεια και πίστη στην αγάπη του. Αυτός είναι ο τρόπος ζωής μας τη σημερινή εποχή, αυτός είναι ο μοντέρνος τρόπος ζωής.

Μιλάμε για τα μεγάλα επιτεύγματα του ανθρώπου και τη φανταστική μας πρόοδο στον τεχνολογικό και επιστημονικό τομέα. Αλλά όσον αφορά την πνευματική μας πρόοδο συμβαίνει το αντίθετο. Οδηγούμαστε από την πειθαρχία στη χαλαρότητα, από τη σεμνότητα στη λεγόμενη απελευθέρωση, από την ευγένεια στην αδιαφορία, από την αυτοθυσία στον εγωισμό, τον άκρατο εγωισμό και την εγωπάθεια και όλα αυτά τα ονομάζουμε πρόοδο και είμαστε και πολύ περήφανοι γι' αυτή μας την πρόοδο.

Εφόσον προσπαθούμε να βρούμε το Θεό, με τον άλφα ή το βήτα τρόπο ο καθένας, θα πρέπει να βρούμε και να γνωρίσουμε τους αληθινούς εραστές του Θεού. Αν πράγματι θέλουμε να ψάξουμε για το Θεό, θα πρέπει να βρούμε έναν αληθινό εραστή, γιατί μόνο από αυτόν μπορούμε και εμείς να μάθουμε πώς να αναπτύξουμε την αγάπη μας για Εκείνον. Αυτός είναι και ο λόγος που στους σημερινούς μοντέρνους καιρούς είναι τόσο επιτακτική η ανάγκη να γνωρίζουμε και να διακρίνουμε τον αληθινό από τον υποθετικό εραστή, να ξεχωρίζουμε την ενσάρκωση της ειλικρίνειας και της πίστης και να αποφεύγουμε την ενσάρκωση της επίδειξης και της επιπολαιότητας.

Οι αρχαίοι Σούφι περιέγραψαν εννιά σημεία που χαρακτηρίζουν τον αληθινό εραστή του Θεού και που αποτελούν τη Λυδία λίθο για να τον αναγνωρίσουμε. Ο πραγματικός εραστής δεν είναι εγωιστής και εγωπαθής, είναι μετρίοφρονας και απλός άνθρωπος και χαρακτηρίζεται από τα σημεία που θα προσπαθήσω να σας περιγράψω και που αναφέρονται στις μυστικιστικές γραφές.

Το πρώτο σημείο ενός εραστή είναι ο ακούσιος αναστεναγμός. Όταν κάποιος έχει ένα βαθύ πόνο στην καρδιά του, όταν είναι μακριά από τον Αγαπημένο, τότε άθελά του αναστενάζει. Όταν λαχταράτε και περιμένετε τον Αγαπημένο σας, όταν όλοι σας εγκαταλείπουν, όταν σας απομονώσουν και νομίζετε ότι ακόμα και ο Αγαπημένος σας κρατάει και από τη σκαιά του ακόμα μακριά, τότε αναστενάζετε. Όταν αισθάνεστε ότι κανείς δεν ενδιαφέρεται για σας, ότι κανείς δε σας σκέφτεται, ότι όλοι σας έχουν αφήσει στη μοναξιά σας αβοήθητο, τότε αναστενάζετε.

Ενώσω χρόνο έχετε τη θερμή από τη θαλπωρή του Αγαπημένου, αισθάνεστε μια ζωή μέσα σας. Αν κάποτε σχηματίσετε την εντύπωση ότι ο Αγαπημένος σας, πραγματικά σας αγαπάει, αλλά για διάφορους λόγους είναι υποχρεωμένος να σας δείχνει κάποια αδιαφορία και τότε ακόμη έχετε κάποια θερμή στην καρδιά σας. Η ύπαρξή σας τροφοδοτείται και συντηρείται με αυτή τη θερμή που προέρχεται από την αγάπη του Αγαπημένου. Αλλά αν κάποτε νομίζετε ότι ο Αγαπημένος απέκοψε κάθε δεσμό μαζί σας, όταν αισθανθείτε τη θερμή του να έχει φύγει, τότε αρχίζετε ακούσια να αναστενάζετε.

Αυτό το πρώτο από τα εννιά σημεία είναι το σημαντικότερο και είναι τότε που όταν υπάρχει, η καρδιά του εραστή είναι έτοιμη να φτερουγίσει. Ο εραστής είναι πιασμένος στα δίχτυα του Αγαπημένου και σ' αυτό το στάδιο, των αναστεναγμών είναι επιρρεπής στο να περιπέσει σε κατάσταση απελπισίας και απόγνωσης. Σ' αυτή την κατάσταση της ημιπαραφροσύνης, η καρδιά φτερουγίζει σαν πουλί φυλακισμένο στο κλουβί των δοκιμασιών και των βασάνων. Όταν αιχμαλωτιστεί αυτό το πουλί, η καρδιά, δεν μπορεί να απελευθερωθεί πλέον και παρ' όλες τις φωνές και τα φτερουγίσματα θα παραμείνει αιχμάλωτη για πάντα. Ο εραστής τότε έχει ανάγκη από συμπάθεια και παρηγοριά, καθώς αισθάνεται απελπισμένος και καταφροννημένος καθώς κανείς δεν ενδιαφέρεται γι' αυτόν. Το ακτινοβόλο βλέμμα και η αγάπη που πηγάζουν από τον Αγαπημένο έπαψαν να υπάρχουν γι' αυτόν. Ο εραστής βρίσκεται σε οικτρή θέση και ακούσια αναστενάζει. Στο Χριστιανικό

μυστικισμό αυτή η κατάσταση του εραστή χαρακτηρίζεται σαν «σκοτεινή νύχτα της ψυχής».

Το δεύτερο σημάδι του εραστή είναι η ωχρότητα του προσώπου του. Δε θα βρείτε ποτέ έναν εραστή να έχει κόκκινα μάγουλα, γιατί τα κόκκινα μάγουλα χαρακτηρίζουν μόνο τον Αγαπημένο. Οι ποιητές εξυμνούν το προνόμιο του Αγαπημένου να έχει ρόδινο χρώμα ή το χρώμα της τουλίπας στο πρόσωπο. Ο εραστής έχει πάντα ωχρό πρόσωπο και υπάρχει κάποια εξήγηση γι' αυτό. Λένε ότι αν κόψεις τις φλέβες ενός εραστή, δε θα βρεις αίμα, αλλά την αγάπη να κυλάει μέσα σ' αυτές. Έτσι εξηγείται γιατί η ερυθρότητα από το αίμα του προσώπου έχει αντικατασταθεί με την ωχρότητα της αγάπης. Στα ποιήματα των μυστικιστών, πολλές φορές ο εραστής παρομοιάζεται με το νάρκισσο που τα λουλούδια του έχουν ένα απαλό κίτρινο χρώμα και αναφέρεται και σαν ασθενής καθώς πονάει και υποφέρει από την ασθένεια της αγάπης. Αυτή η ασθένεια όταν μας προσβάλλει, δε μας εγκαταλείπει ποτέ και η ζωή μας διαρκώς απειλείται είτε βρισκόμαστε στα αρχικά είτε σε προχωρημένα στάδιά της.

Έτσι το δεύτερο σημάδι του εραστή είναι το ωχρό πρόσωπο, καθώς αυτός πάντα είναι προσβλημένος από την αρρώστια της αγάπης.

Το τρίτο σημάδι είναι τα υγρά μάτια. Ο εραστής έχει να υπομείνει τη θλίψη του αποχωρισμού του από τον Αγαπημένο του. Σ' ένα μου ποίημα γράφω γι' αυτή τη θλίψη:

*...Ακόμα και αν απολαμβάνουμε κάποιες τυχαίες στιγμές ευδαιμονίας,
αυτές είναι εφήμερες.
Αντίθετα οι λύπες και η θλίψη που μας αναλογούν στη ζωή
είναι πολλές και διαρκείς...*

Οι πιο δυστυχισμένες στιγμές για έναν εραστή είναι όταν δοκιμάζεται και υποφέρει για τον Αγαπημένο του, και αυτές οι στιγμές της δοκιμασίας είναι πολλές και συχνές. Η καρδιά μας τότε από τη συνεχή δοκιμασία λιώνει, ξεχειλίζει και υγραίνει τα μάτια μας.

Το μονοπάτι αυτό που ακολουθούμε, το Μονοπάτι της Αγάπης δηλαδή, πρέπει να είναι συγχρόνως και μονοπάτι αυτοέλεγχου, γιατί η αγάπη είναι το μυστικό των μυστικών. Είναι ένα μυστικό μεταξύ εραστή και Αγαπημένου και δεν πρέπει να αποκαλυφτεί σε κανένα τρίτο πρόσωπο. Αν αποκαλυφτεί σε κάποιον, τότε δε θα είναι πλέον αγάπη αλλά επίδειξη αγάπης. Και αυτό θα είναι ακόμη ένα δυστύχημα για τον εραστή. Δάκρυα αναβλύζουν μέσα από την καρδιά και φτάνουν στα μάτια, αλλά ποτέ δεν πρέπει να φανούν ανάμεσα στα βλέφαρα. Αν τρέξουν από τα βλέφαρα τότε το μυστικό θα αποκαλυφθεί και δε θα είναι πια μυστικό, θα είναι, όπως είπα, μια επίδειξη αγάπης που συχνά θα γίνει αιτία για σχόλια από το περιβάλλον μας και για ερωτήσεις, γιατί κλαίμε και τι μας έχει συμβεί. Έτσι οι εραστές πρέπει να είναι συγκρατημένοι. Τα δάκρυά τους μπορεί να έρχονται στα μάτια αλλά πρέπει να προσέχουν να μην κυλήσουν έξω από αυτά. Τα βλέφαρα, μοιάζουν σαν ένα στρείδι. Τα πολύτιμα μαργαριτάρια σχηματίζονται μέσα στο

στρείδι και σύμφωνα με τις ποιητικές παραδόσεις, δεν είναι το συνηθισμένο θαλασσινό νερό που δημιουργεί τα μαργαριτάρια, αλλά ένα ειδικό νερό βροχής, μια ειδική αμβροσία από τους ουρανούς, που περνάει μέσα από το στόμα του στρειδιού, φτάνει στην κοιλιά του, όπου τρέφεται για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα μέχρι που παίρνει τη μορφή του μαργαριταριού. Αντίθετα το συνηθισμένο νερό που μπαίνει και βγαίνει στο στρείδι, παραμένει νερό. Κατά παρόμοιο τρόπο αν το δάκρυ φτάσει μέσα στα βλέφαρα που είναι σαν το στρείδι και βγει απέξω είναι απλώς δάκρυ, απλώς νερό. Αν όμως ελέγξετε τα δάκρυά σας, αν τα κατευθύνετε εσωτερικά, αν τους δώσετε ζωή εσωτερικά, αν τα θρέψετε με αγάπη, αν τα ποτίσετε με τη λιωμένη σας καρδιά, τότε γίνονται μαργαριτάρια.

Ναι είναι ένα μονοπάτι δακρύων, αλλά δακρύων κρυμμένων από τον έξω κόσμο. Είναι δάκρυα που μπορεί να τα δει μόνο το εσωτερικό μάτι της ταραγμένης μας καρδιάς.

Το τέταρτο χαρακτηριστικό ενός εραστή είναι ότι τρώει πολύ λίγο. Αν θα πρέπει να φάμε και να πιούμε, τρώμε και πίνουμε τον Αγαπημένο μας. Δεν έχουμε ανάγκη από πολύ εξωτερική τροφή, και δεν πρέπει να φοβόμαστε ότι μπορεί να αδυνατίσουμε ή να πάθουμε τίποτα, γιατί η αγάπη για τον Αγαπημένο τρέχει μέσα στις φλέβες μας, και όταν έχουμε αυτή την αγάπη μέσα στις φλέβες μας, είμαστε ευδιάθετοι και χαρούμενοι με πολύ λίγη τροφή. Η αγάπη του Αγαπημένου μας, γίνεται τροφή.

Το πέμπτο χαρακτηριστικό είναι ότι ο εραστής μιλάει λίγο. Το Πνευματικό Μονοπάτι δε χαρακτηρίζεται από φλυαρίες, κουτσομπολιά και παράπονα. Είναι βλασφημία να μεμψιμοιρεί κανείς όταν ακολουθεί το Μονοπάτι της Αγάπης. Αντίθετα πρέπει να είναι νηφάλιος, εγκρατής και μετριοφρονας. Αυτό το μονοπάτι το ακολουθούν αυτοί που μπορούν να θυσιάσουν τη ζωή τους, αλλά δε γογγύζουν ποτέ. Σε κάποιους στίχους μου λέω:

*...Σκόπευα να παραπονεθώ στον Αγαπημένο μου,
αλλά όταν τον συνάντησα,
το παράπονό μου μεταβλήθηκε σε προσευχή...*

Τα παράπονα και οι μεμψιμοιρίες, εξωτερικά και εσωτερικά είναι ιεροσυλία σ' αυτό το μονοπάτι. Οι εραστές μιλούν πολύ λίγο και δεν περηφανεύονται όταν έχουν κάποια μικρή εσωτερική εμπειρία. Κρατούν το μυστικό μέσα τους. Οι αληθινοί εραστές δεν κομπάζουν αν κάποτε υποστούν ορισμένες θυσίες στο Μονοπάτι.

Το έκτο γνώρισμα του εραστή είναι η αγρύπνια. Δεν κοιμάται πολύ. Σε κάποιους στίχους μου περιγράφω αυτό το γνώρισμα:

*...Ω! Τι όνειρα και οπτασίες!
Αυτός που μπαίνει στο υπνοδωμάτιό Σου, με τους χίλιους καθρέφτες
χαίρεται την αγρύπνια του και δε θέλει να γυρίσει στο γήινο επίπεδο.
Όταν κάποτε γυρίσει δεν έχει ανάγκη από ύπνο...*

Η εικόνα στους παραπάνω στίχους είναι παρμένη από την εποχή των Μογγόλων όπου τα υπνοδωμάτια των βασιλέων, ήταν διακοσμημένα με μικρούς καθρέφτες στους τέσσερις τοίχους, το πάτωμα και την οροφή.

Όταν συναντούσες την αγαπημένη σου μέσα σε ένα τέτοιο δωμάτιο, έβλεπες συγχρόνως την εκρηκτική της ομορφιά να αντανακλάται και να πολλαπλασιάζεται στους χιλιάδες καθρέφτες που ήταν γύρω σου και αυτό σου δημιουργούσε τόσο βαθιά εντύπωση, ώστε έμενες γοητευμένος και αιχμάλωτος και δεν μπορούσες να φύγεις, και αν ακόμη κατόρθωνες να φύγεις το μυαλό σου έμενε εκεί σε βαθμό που να χάνεις τον ύπνο σου.

Έτσι και ο εραστής του Αγαπημένου όταν τον δει στην αστρική του μορφή, επιθυμεί διακαώς να τον συναντάει σ' αυτή του τη μορφή και για να το πετύχει κάνει κάθε προσπάθεια. Αν η επιθυμία σας είναι τόσο μεγάλη, τόσο έντονη, να δείτε αυτή την ομορφιά, δεν μπορείτε να κοιμηθείτε, δεν έχετε όρεξη για ύπνο, ξαγρυπνάτε.

Το έκτο λοιπόν γνώρισμα ενός εραστή είναι ότι ο ύπνος είναι απαγορευμένος γι' αυτόν. Αν παραδίνεται στην απόλαυση του ύπνου επιτελεί ιεροσυλία, καθώς ο ύπνος τον κάνει αδιάφορο και τον κρατάει μακριά από αυτή την «ομορφιά».

Το έβδομο χαρακτηριστικό ενός εραστή της πνευματικότητας είναι ότι είναι αεικίνητος. Η καρδιά του μοιάζει με τον υδράργυρο που διαρκώς κινείται. Δεν ξεκουράζεται ούτε για ένα δευτερόλεπτο. Κινείται και προσανατολίζεται διαρκώς προς την κατεύθυνση του Διδασκάλου. Και όταν μια καρδιά είναι ανήσυχη και αναζητάει το Διδάσκαλο, δε βρίσκει ενδιαφέρον σε καμιά εξωτερική εκδήλωση της ζωής. Αν προσφέρετε σε μια ανήσυχη καρδιά ένα ανάκτορο, η καρδιά θα εξακολουθεί να είναι ανήσυχη. Αν δώσετε σε μια ανήσυχη καρδιά μηχανήματα με την τελευταία λέξη της τεχνολογίας, η καρδιά θα εξακολουθεί να είναι ανήσυχη. Αν μεταφέρετε μια ανήσυχη καρδιά μαζί με τους αστροναύτες στη σελήνη, και εκεί ακόμη θα εξακολουθήσει να είναι ανήσυχη. Η ανησυχία αυτή δεν μπορεί να κατευναστεί με κανένα υλικό μέσον, γιατί οφείλεται στον αποχωρισμό της καρδιάς από τον Κύριο των Κυρίων, από τον Ωκεανό της Πανσυνειδητότητας. Γι' αυτό και παρ' όλες τις καταπληκτικές προόδους στον τομέα της επιστήμης και της τεχνολογίας, είμαστε δυστυχισμένοι και οι ψυχές μας είναι ανήσυχες. Οι ψυχές μας είναι μονάδες συνειδητότητας και αν υπάρχει κάτι που μπορεί να μας δώσει ανακούφιση, που μπορεί να μας δώσει γαλήνη είναι μόνο η επαφή με την Πανσυνειδητότητα που μπορούμε να την πετύχουμε μόνο με τη βοήθεια ενός Τέλειου Διδασκάλου. Καμιά από τις μεγαλειώδεις προόδους στον τομέα της επιστήμης και της τεχνολογίας δεν μπορεί να δώσει την παραμικρή παρηγοριά στην ανήσυχή μας ψυχή.

Ακολουθεί το όγδοο σημείο που είναι η λύπη. Είναι μια έντονη λύπη, μια διαρκής λύπη που πολλές φορές εκδηλώνονται με ένα χείμαρρο δακρύων, που δεν είναι στην πραγματικότητα δάκρυα, αλλά μαργαριτάρια που είναι φυλαγμένα στα μάτια. Όταν ο εραστής είναι βυθισμένος στη λύπη του, η μόνη ανακούφιση που μπορεί να

σταματήσει τα δάκρυά του και να γλυκάνει την ταραγμένη του καρδιά είναι η ενσάρκωση της αγάπης, ο Διδάσκαλος.

Τέλος το ένατο σημείο είναι η διαρκής κραυγή της καρδιάς, το φτερούγισμα της καρδιάς. Ο αληθινός εραστής κραυγάζει μέσα από την καρδιά του, μέσα από τα κατάβαθα τού είναι του και αυτές οι κραυγές είναι τόσο επίμονες και δυνατές και έχουν τέτοια εμβέλεια που τελικά ακούγονται από το Δημιουργό. Ο Διδάσκαλος Γκομπίντ Σινγκ συνήθιζε να λέει ότι ο Θεός ακούει πιο γρήγορα τη φωνή ενός μυρμηγκιού που έρχεται μέσα από την καρδιά του, από τις κλαγγές ενός ελέφαντα. Αν οι κραυγές μας έρχονται μέσα από τα βάθη της καρδιάς μας και είναι γεμάτες με τέλεια αφοσίωση και τέλεια ειλικρίνεια, χαρακτηριστικά σημεία του πραγματικού εραστή, τότε, είναι πεπρωμένο να φτάσουν το Θεό, είναι πεπρωμένο να φτάσουν το Δημιουργό μας, αυτόν που λύνει όλα τα προβλήματα. Ο Θεός όχι μόνο τις ακούει αυτές τις κραυγές, αλλά συγκινείται απ' αυτές και όχι μόνο συγκινείται, αλλά ενεργοποιείται και έρχεται ο ίδιος να συναντήσει τον πραγματικό εραστή.

*...Όταν ένας τέλειος άνθρωπος φωνάζει για το Θεό
μέσ' απ' τα βάθη της καρδιάς του
γίνεται το αντικείμενο της προσοχής του Θεού...*

Ο άνθρωπος ψάχνει παντού για το Θεό, αλλά ο Θεός είναι εγκατεστημένος μέσα στην καρδιά μας. Είναι πραγματικά παράδοξο το ότι ψάχνουμε για το Θεό στον έξω κόσμο. Πάμε από εδώ και από κει σε τόπους προσκυνήματος και ψάχνουμε για το Θεό σε λιβάδια, κοιλάδες ή στις κορυφές των Ιμαλαΐων. Μερικές φορές ψάχνουμε το Θεό, το Ύδωρ της Ζωής, ακόμα και μέσα στην έρημο. Ο Θεός από την άλλη μεριά ψάχνει και Αυτός να βρει τέλειους ανθρώπους, αυτούς που έχουν τα εννιά σημεία του εραστή. Οι κραυγές που έρχονται μέσα από τα βάθη της καρδιάς του μαθητή, τόσο συγκινούν την καρδιά του Θεού, ώστε αυτός κατεβαίνει από τον Ουρανό και ψάχνει να βρει πάνω στη γη, αυτό τον αληθινό εραστή. Ο Θεός έρχεται εδώ με τη μορφή του Αγαπημένου, με τη μορφή ενός ζωντανού Χριστού, με τη μορφή ενός ζωντανού Διδασκάλου. Καλεί τους μαθητές κοντά του, τους δίνει τη μύηση και συγχρόνως μια επαφή με το Φως του Θεού και τη Μουσική των Σφαιρών. Διδάσκει στο μαθητή την τέχνη του να πεθαίνει εν ζωή και τον καθιστά ικανό να εισέλθει στο Βασίλειο του Θεού, με το να γεννηθεί εκ νέου. Οδηγεί τον αληθινό εραστή στα ψηλότερα πνευματικά επίπεδα και τελικά στο επίπεδο εκείνο που χάνει κανείς την ταυτότητά του και γίνεται ένα με το Θεό.

Αυτή είναι η ιστορία ενός αληθινού εραστή, του τέλειου εραστή, που στην αρχή είναι ένας μικροθεός και που γίνεται ο ίδιος ο Θεός στο τέλος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΙΚΟΣΤΟ ΟΓΔΟΟ

Ο Συνεχής Αγώνας

*...Πολλοί ζουν μια ζωή με σύντροφό τους
τα κύπελλα και τα ποτήρια
που τα γεμίζουν το ένα μετά το άλλο με κρασί και μεθούν.
Εγώ όμως μεθώ με το να σκοτώνω τις επιθυμίες μου...*

Αυτοί μου οι στίχοι γίνονται συχνά αιτία, γι' αυτούς που δε γνωρίζουν το μονοπάτι της μυστικιστικής αγάπης, να σκέφτονται ότι πρόκειται για ένα μονοπάτι θλίψης, συμφοράς και καταστροφής. Γι' αυτούς που νομίζουν ότι η ζωή είναι μόνο για να επιδιώκουμε τον πλούτο και τις διασκεδάσεις, το μονοπάτι της αγάπης είναι πολύ ακανθώδες. Αυτό όμως συμβαίνει γιατί δε γνωρίζουν τι σημαίνει αληθινή αγάπη.

Αντίθετα αυτοί που είναι γνώστες των παραδόσεων της Ανατολής, αυτοί που είναι οικείοι με τη μυστικιστική αγάπη, γνωρίζουν ότι ο εραστής πρέπει να υποστεί πολλές δοκιμασίες. Χωρίς να γογγύζει δέχεται τις δοκιμασίες αυτές σαν το φυσιολογικό τίμημα του να είναι κανείς εραστής και ενώ είναι γνωστές οι δοκιμασίες και οι αγωνίες, οι σκληρότητες και οι ταλαιπωρίες που ο Αγαπημένος παραχωρεί, οι πραγματικοί εραστές, ευχαριστούνται που είναι πιασμένοι στα δίχτυα του Αγαπημένου τους. Αυτοί που έχουν γευτεί το νέκταρ, του να βρίσκεται κανείς αιχμάλωτος στα δίχτυα της αγάπης, γνωρίζουν ότι κάθε προσπάθεια να αποτινάξει κανείς αυτά τα δεσμά καταλήγει σε αποτυχία. Ο αληθινός εραστής απολαμβάνει το να είναι αιχμάλωτος στα δίχτυα του Διδασκάλου. Η αιχμαλωσία είναι κάτι που τον τέρπει. Τελικά γίνεται τρόπος ζωής, το να πέφτει σε έκσταση μέσα στη φαινομενική αιχμαλωσία του και να παραδίνεται σ' αυτή.

Υπήρξατε ποτέ θύματα του θεού Έρωτα; Αν η αγαπημένη σας, αποκρούει τις χειρονομίες σας πώς αισθάνεστε; Όταν εσείς επιμένετε και εκείνη σας αποπαίρνει, δε σας πληγώνεται η καρδιά; Όταν εκείνη σας αρνείται, εσείς δε συνεχίζετε να ερωτοτροπείτε, παρ' όλες της τις αντιδράσεις; Δεν επιμένετε να ακολουθείτε το μονοπάτι του Έρωτα;

Ο εραστής φτάνει στο σημείο να εκλιπαρεί, όπως περιγράφεται και σε κάτι στίχους μου:

*...Δώσε μου μια ματιά από την αγάπη σου
και πρόθυμα εγώ θα υποφέρω
οποιαδήποτε θλίψη και αν μου δώσεις
για τον υπόλοιπο χρόνο της ζωής μου...*

Προκειμένου να προοδεύσουμε στο μονοπάτι της αγάπης πρέπει να ξεκόψουμε τελείως από καθετί άλλο. Πρέπει να έχουμε μόνο έναν αντικειμενικό σκοπό. Ο πραγματικός εραστής διακατέχεται από μια μόνο σκέψη, πώς θα φτάσει τον Αγαπημένο, πώς θα ερωτοτροπήσει με αυτόν. Ο εραστής είναι έτοιμος να πληρώσει οποιοδήποτε τίμημα για τον Αγαπημένο του.

Όταν τύχει και πιαστείτε στα δίχτυα του Αγαπημένου, αν προσπαθήσετε να ξεφύγετε και βγάλετε το κεφάλι σας μέσα από μια θηλιά θα δείτε ότι θα πιαστείτε σε μια άλλη πιο σφιχτά. Αν ακόμη προσπαθήσετε να σπάσετε μια, δυο θηλιές, στο τέλος θα εγκαταλείψετε τις προσπάθειες. Το περίεργο όμως είναι ότι στο τέλος, αυτή η αιχμαλωσία θα σας γίνει ευχάριστη. Παρατηρήστε ένα πουλί που το παγιδεύουμε και το βάζουμε σε ένα κλουβί. Τις πρώτες μέρες θα είναι φοβισμένο και διαρκώς θα φτερουγίζει. Μετά από λίγες μέρες όμως ηρεμεί και σιγά σιγά αρχίζει να παίρνει νερό και τροφή. Μετά από μερικές εβδομάδες αρχίζει να αναγνωρίζει και να απαντάει στη φωνή μας και τελικά αρχίζει ατέλειωτα να κελαηδεί.

Το ίδιο συμβαίνει και με τον εραστή που πιάνεται στα δίχτυα του Αγαπημένου. Από τη στιγμή που το βέλος της αγάπης του Διδασκάλου σας χτυπήσει θα είστε αιχμάλωτοί του για πάντα. Τι θα μπορέσετε να κάνετε; Ο Διδάσκαλος έχει πολλά βέλη στη φαρέτρα του και μπορεί να σας μαγέψει με μια του ματιά. Μπορεί να σας φέρει σε έκσταση και καθώς θα είστε γοητευμένοι να σας κλέψει την καρδιά. Αν ξεφύγετε από ένα βέλος, τα βέλη είναι πολλά και δε θα μπορέσετε να ξεφύγετε από όλα. Ένα αδύνατο θύμα όταν συλληφθεί μένει αιχμάλωτο για πάντα. Αυτή είναι η σκληρή πραγματικότητα στην πνευματική ζωή.

Τη στιγμή που πάτε στο Διδάσκαλο, μεθάτε από τα μάτια του και αυτή η μέθη αυξάνει διαρκώς κάθε στιγμή μέχρι την ώρα που θα πετύχετε επικοινωνία με τον Κύριο. Αν θέλατε θα μπορούσα να σας περιγράψω το μονοπάτι της αγάπης με λόγια, αλλά δε θα ήμουν ειλικρινής ούτε με τον εαυτό μου ούτε μ' εσάς. Θα σας πω όμως την αλήθεια για το μονοπάτι αυτό, αλήθεια που δεν μπορείτε να τη βρείτε στα βιβλία, γιατί αν το καθετί ήταν γραμμένο σ' αυτά με απόλυτη ειλικρίνεια, τότε ο κόσμος θα απόφευγε αυτό το Μονοπάτι. Αυτή είναι η γυμνή αλήθεια, η μόνη αλήθεια. Σας εξήγησα με λεπτομέρειες όλα τα στάδια που πρέπει να περάσει κανείς και που είναι γεμάτα πόνο, αγωνία και άγχος, ώστε να μη φοβάστε να αντιμετωπίσετε αυτές τις καταστάσεις όταν θα τις συναντήσετε μπροστά σας στο Μονοπάτι. Γεγονός όμως είναι ότι τελικά θα απολαύσετε απέραντη και διαρκή ευδαιμονία, έκσταση και σωτηρία. Αυτό κανείς δεν μπορεί να το αρνηθεί.

Ο Καμπίρ, ο Γκουρού Νάνακ και όλοι οι μεγάλοι μύστες, μίλησαν γι' αυτές τις στιγμές. Ο αγαπημένος Διδάσκαλος Κιρπάλ Σινγκ συνήθιζε να λέει ότι το Πνευματικό Μονοπάτι είναι ένα μονοπάτι δακρύων και βασάνων και ότι: «Όταν η αγάπη κάνει μια καρδιά να χορεύει, η καρδιά αυτή πονάει, αλλά ο πόνος της είναι καλυμμένος με μέλι. Ποιος λοιπόν θα ήθελε να αποφύγει ένα τέτοιο ωραίο πόνο;»

Από τη χαραυγή της ανθρωπότητας είναι γνωστές αυτές οι ιδιαιτερότητες του Μονοπατιού, αλλά πολύ λίγοι τις γνωρίζουν. Αυτοί όμως που ήδη βαδίζουν στο

Μονοπάτι γνωρίζουν ότι ο πόνος και οι ταλαιπωρίες είναι έντονα, αλλά όπως ο Γκαλίμπ, ο μεγάλος ποιητής έλεγε: «Όταν η θλίψη υπερβεί ένα ορισμένο σημείο, τότε αρχίζει και υποχωρεί».

Το πιο μεγάλο πρόβλημα στο Μονοπάτι της αγάπης είναι ότι δεν ξέρουμε ακριβώς τι είναι αγάπη. Τη συγχέουμε συχνά με τη λαγνεία και με την ερωτική μέθη και σταματάμε εκεί. Θα πρέπει όμως ο νους και η ψυχή μας να διαφοροποιηθούν για να καταλάβουμε την πραγματική σημασία της μυστικιστικής αγάπης. Πρέπει να υπερβούμε τις περιορισμένες μας παραδοχές για την αγάπη και να φτάσουμε σε ψηλότερα σημεία διανόησης. Μετράμε την αγάπη του Θεού με ανθρώπινα σταθμά και κριτήρια. Δεν έχουμε επίγνωση της πραγματικής, της μυστικιστικής αγάπης.

Όταν πήγαίνα στην πρώτη τάξη του κολεγίου, δυσκολευόμουν να καταλάβω τη βαθύτερη σημασία της έννοιας της αγάπης στην ποίηση του Μοχάμετ Ικμπάλ. Σ' ένα από τα ποιήματά του έλεγε:

*...Υπάρχουν κόσμοι πάνω από τα άστρα
και υπάρχει η δοκιμασία της αγάπης
την οποία θα πρέπει όλοι κάποτε να υποστούμε...*

Σε ένα άλλο ποίημά του λέει:

*...Η αγάπη είναι η αιτία για τις επιτυχίες
και τις αποτυχίες μας στη ζωή.
Η αγάπη είναι αυτή που κάνει την θεία μουσική να ακούγεται
σε ψηλούς ή χαμηλούς τόνους
Η αγάπη είναι αυτή που δίνει μια ατελείωτη ώθηση
στον οδοιπόρο της ζωής...*

Ρώτησα λοιπόν το δάσκαλό μου στο κολέγιο ποια είναι η σημασία αυτών των στίχων, και προς μεγάλη μου έκπληξη και χαρά ο Διδάσκαλός μου με κάλεσε να τον συνοδεύσω εκείνο το βράδυ να επισκεφτούμε στο σπίτι του το μεγάλο ποιητή. Όταν αργότερα πληροφόρησε τον Ικμπάλ ότι ήθελα να καταλάβω τη βαθύτερη σημασία των στίχων του, ο ποιητής με κοίταξε με το διαπεραστικό του βλέμμα για λίγη ώρα και μου είπε: «Όπου χρησιμοποίησα τη λέξη αγάπη στα ποιήματά μου, εννοούσα ένα συνεχή αγώνα, μια ατελείωτη πάλη. Προσπάθησε λοιπόν να καταλάβεις την ποίησή μου μέσα απ' αυτή την ερμηνεία».

Η επίσκεψη αυτή μ' έκανε για πρώτη φορά να συνειδητοποιήσω ότι η αγάπη είναι ένας συνεχής αγώνας να φτάσεις το Διδάσκαλο, να φτάσεις τον πολυπόθητο σκοπό, να συναντήσεις εσωτερικά τον Αγαπημένο. Αυτή η συνεχής προσπάθεια που δονεί όλο μας το είναι, κατευθύνει την προσοχή μας στο μοναδικό μας σκοπό, που συγχρόνως είναι η πρώτης προτεραιότητας υπόθεσή μας στη ζωή. Πρέπει να

έχουμε μια αποκλειστική καθοδηγό σκέψη, ένα κυρίαρχο πάθος, ένα σκοπό, έναν προορισμό.

Τελικά ο εραστής χάνεται μέσα στον Αγαπημένο με αποτέλεσμα να μην μπορείς να ξεχωρίσεις ποιος είναι ο εραστής και ποιος ο Αγαπημένος. Σ' αυτό το στάδιο, ο εραστής γίνεται ο Αγαπημένος, γίνεται ο ίδιος ο Θεός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΙΚΟΣΤΟ ΕΝΑΤΟ

Αυτοπαράδοση

Στην Ινδία υπάρχει ένα φρούτο που λέγεται τζαμάν. Το φρούτο αυτό εμφανισιακά μοιάζει με το μαύρο σταφύλι. Έχει πολύ ωραίο άρωμα, αλλά η γεύση του είναι υπόξινη. Έτσι, προκειμένου να γίνει ευχάριστο στη γεύση και να απολαύσει κανείς το ωραίο του άρωμα, το υποβάλλουμε σε μια ορισμένη επεξεργασία. Γεμίζουμε ένα πήλινο δοχείο μέχρι τη μέση με τζαμάν, προσθέτουμε λίγο αλάτι, σκεπάζουμε το δοχείο και το κουνάμε αρκετή ώρα με δύναμη. Όταν ανοίξουμε το δοχείο και αδειάσουμε το περιεχόμενο στο πιάτο, βλέπουμε ορισμένα τζαμάν άθικτα, ενώ τα περισσότερα είναι σπασμένα και λιωμένα. Έτσι, αν και γενικά η γεύση τους έχει βελτιωθεί, παρατηρούμε ότι ορισμένα φρούτα καταστρέφονται κατά τη διάρκεια της παραπάνω διαδικασίας και είναι εκείνα που δεν άντεξαν στο ταρακούνημα, ενώ άλλα, όσα άντεξαν, διατηρούν την υπόστασή τους και τελικά έχοντας διατηρήσει το ωραίο τους σχήμα και έχοντας αποκτήσει και βελτιωμένη γεύση σερβίρονται στο τραπέζι.

Κατά τον ίδιο τρόπο, ο Διδάσκαλος, προκειμένου να δυναμώσει και να βελτιώσει ορισμένους αγαπημένους του μαθητές, τους συνταράζει τις καρδιές. Απ' αυτούς όμως όλοι δεν αντέχουν. Μερικές καρδιές υποκύπτουν και σπάνε, ενώ αυτές που συντονίζονται με τις δονήσεις και παραδίνονται στη θέληση του Αγαπημένου όχι μόνο δε σπάνε, αλλά αντίθετα βγαίνουν δυναμωμένες και ικανές να προσφέρουν τους γλυκύτερους καρπούς. Αυτοί οι ευλογημένοι μαθητές που παραδόθηκαν στη θέληση του Αγαπημένου με καρτερικότητα και ευγένεια είναι οι πιο τυχεροί.

Στο μυστικισμό, αυτοπαράδοση σημαίνει να εναποθέσουμε όλο μας το είναι στα χέρια του Διδασκάλου και ό,τι και να συμβεί να μην μπορεί να κλονίσει την πίστη μας γι' Αυτόν. Σε πολλούς τομείς και της γήινης ακόμα ζωής μας παραδίνουμε τον εαυτό μας ολοκληρωτικά σε άλλους ανθρώπους. Ο Διδάσκαλός Χαζούρ πάνω σ' αυτό το θέμα έλεγε ότι, όταν έχουμε πρόβλημα υγείας, καταφεύγουμε σε κάποιο γιατρό και αν εκείνος μετά από διάφορες εξετάσεις, ακτινογραφίες κλπ. μας συστήσει να χειρουργηθούμε, εμείς παραδινόμαστε ολοκληρωτικά σε κάποιο χειρουργό. Από τη στιγμή που αποφασίσαμε να χειρουργηθούμε, παύουμε να συζητάμε και να εκφέρουμε γνώμες, δεχόμαστε μόνον αυτό που θα πει και θα κάνει ο χειρουργός. Πολλές φορές μάλιστα κάνουμε και έγγραφη δήλωση ότι, ανεξάρτητα από το αποτέλεσμα της εγχείρησης, εγκρίνουμε εκ των προτέρων τις αποφάσεις και ενέργειες που θα κάνει ο χειρουργός. «Έτσι», συνέχιζε ο Διδάσκαλος Χαζούρ, «αφήνετε τον εαυτό σας στα χέρια κάποιου τυχαίου χειρουργού, αλλά πολλές φορές δεν κάνετε το ίδιο και στην περίπτωση του Διδασκάλου σας». Αν παραδινόμαστε άνευ όρων σ' ένα γιατρό που

η δουλειά του είναι να θεραπεύει το φυσικό μας σώμα, τότε γιατί δε θα πρέπει να παραδοθούμε στον Υπέρτατο Γιατρό που μπορεί να θεραπεύσει την ψυχή μας;

Ο υποψήφιος να ακολουθήσει το Πνευματικό Μονοπάτι, πρέπει να βεβαιωθεί για την πνευματική αρμοδιότητα του Διδασκάλου. Από τη στιγμή δε που αποφασίσει να ακολουθήσει το Διδάσκαλο, θα πρέπει να υποταχτεί ολοκληρωτικά και ανεπιφύλακτα σ' αυτόν, γιατί μόνον αυτός γνωρίζει τις κακοτοπιές και τους κινδύνους του Μονοπατιού και είναι σε θέση να μας οδηγήσει μέχρι το τέλος με ασφάλεια.

Υπάρχει κάποιος στίχος από ένα ποίημα του Πέρση μυστικιστή Χαφίζ που δείχνει την ανάγκη παράδοσής μας στο Διδάσκαλο. Ο Χαφίζ ήταν καθηγητής σ' ένα πανεπιστήμιο της Περσίας τον 14ο αιώνα. Ήταν πολύ γνωστός για τις εγκυκλοπαιδικές του γνώσεις και για την απέραντη σοφία του. Λέει λοιπόν σ' ένα στίχο:

*Αν ο Διδάσκαλός σου σου υποδείξει να βάψεις
το χαλί που γονατίζεις και προσεύχεσαι με κρασί, κάνε το.*

Η Περσία είναι ένα Μουσουλμανικό κράτος και για τους Μουσουλμάνους ακόμα και το να ακουμπήσει κανείς κρασί είναι βλασφημία και απαγορεύεται αυστηρά. Όποιος πίνει κρασί θεωρείται άπιστος και αποβάλλεται από τη θρησκευτική του κοινότητα. Ο τολμηρός όμως ποιητής όχι μόνο συνιστούσε να πιάσει κανείς το κρασί, αλλά και να μουσκέψει μ' αυτό ένα πολύ ιερό αντικείμενο για τους Μουσουλμάνους, όπως ήταν το χαλί της προσευχής.

Ο στίχος αυτός είχε ως αποτέλεσμα να ξεσηκωθεί ο κόσμος της εποχής εκείνης και να θέλει να τιμωρήσει αυστηρά τον αιρετικό Χαφίζ. Τα γεγονότα δεν άργησε να πληροφορηθεί ο Αυτοκράτορας της Περσίας, ο οποίος ζήτησε από το χαλίφη της περιοχής να κάνει ανακρίσεις. Την εποχή εκείνη οι χαλίφηδες ήταν δικαστές και φύλακες του Ισλαμικού νόμου. Έτσι, ο συγκεκριμένος χαλίφης ανέλαβε την υπόθεση, ενώ συγχρόνως διάφορες ομάδες ιερωμένων άρχισαν να τον απειλούν και να τον πιέζουν να εκτελέσει τον Χαφίζ ή να τον παραδώσει στον όχλο, προκειμένου να τον γδάρουν ζωντανό. Ο Χαλίφης όμως, που είχε διαβάσει την ποίηση του Χαφίζ και είχε συνομιλήσει παλιότερα με το μεγάλο αυτό μύστη, καθυστέρησε τις ανακρίσεις με τη δικαιολογία ότι έπρεπε να εξετάσει σχολαστικά την περίπτωση.

Από την άλλη μεριά ο κόσμος πίεζε. «Δε χρειάζονται άλλες έρευνες», έλεγαν, «είναι καθαρά αιρετικός και πρέπει να εκτελεστεί». Ο χαλίφης αντιστεκόταν σε όλες τις πιέσεις που δεχόταν και μια μέρα πήγε και βρήκε τον Χαφίζ και του λέει: «Ξέρω ότι έχεις γράψει αυτόν το στίχο, που ξαπλώθηκε από στόμα σε στόμα σ' όλη τη χώρα και έχει προκαλέσει αναβρασμό. Επίσης στα κατάβαθα της ψυχής μου πιστεύω ότι ο στίχος αυτός κρύβει μια μεγάλη αλήθεια, που όμως εγώ δεν μπορώ να την καταλάβω. Κάνε μου λοιπόν τη χάρη, να μου πεις ποιο είναι το νόημα αυτού του στίχου. Πρέπει να ξέρεις ότι δεν ήρθα με δική μου πρωτοβουλία να σε βρω, γιατί πιστεύω ότι έχει συνέχεια το ποίημά σου και στη συνέχειά του δικαιολογεί το επίμαχο σημείο. Όμως ο Αυτοκράτορας με διέταξε να κάνω ανακρίσεις και γι' αυτό

ήρθα εδώ». Ο Χαφίζ αφού άκουσε το συνομιλητή του, του λέει: «Έχω ένα φίλο μυστικιστή που ζει πιο κάτω στον απέναντι λόφο. Πήγαινε λοιπόν να τον βρεις και κάνε ακριβώς ότi αυτός θα σου πει, και όταν κατόπιν ξανάρθεις σε μένα, θα σου εξηγήσω τη σημασία αυτού που έχω γράψει».

Ο χαλίφης άρχισε να έχει αμφιβολίες για τον Χαφίζ και σκέφτηκε: «Αυτός ο άνθρωπος δε μου έδωσε καμιά απάντηση και καμιά εξήγηση. Μήπως στη συνέχεια του ποιήματος υπάρχει καμιά άλλη τερατολογία που δε θέλει να μου την αποκαλύψει;» Πάντως, ικανοποιήθηκε που ο Χαφίζ δεν τον διέψευσε, ότi το ποίημα είχε και συνέχεια.

Στο δρόμο που πήγαινε για να συναντήσει το φίλο του Χαφίζ, στο μυαλό του ερχόντουσαν χίλιες σκέψεις. «...Ο Χαφίζ είναι άνθρωπος με καθαρό μυαλό και η ποίησή του είναι αξιόλογη. Πώς και δε μου έδωσε καμιά απάντηση; Με στέλνει σε κάποιο φίλο του, μήπως για να κερδίσει χρόνο να σκεφτεί καμιά ιστορία, για να δικαιολογήσει το στίχο που έχει γράψει;»

Φτάνοντας στον άλλο μύστη, ο χαλίφης τού διηγήθηκε όλη την ιστορία και τον ρώτησε τι έπρεπε να κάνει πριν γυρίσει στον Χαφίζ, προκειμένου να του ερμηνεύσει την πραγματική έννοια του στίχου. Ο δεύτερος μύστης με τρόπο αδιάφορο του απάντησε: «Εντάξει θα τα πούμε αργότερα, τώρα όμως θα πρέπει να πας για λίγο στο σπίτι της πόρνης που μένει στην είσοδο αυτής της πολιτείας και που βρίσκεται κάτω απ' αυτόν το λόφο». Ο χαλίφης τα έχασε και έμεινε εμβρόντητος: «Τι μυστικιστές είναι αυτοί», σκέφτηκε. «Ο ένας μου λέει να βάψω το χαλί της προσευχής μου με κρασί και ο άλλος να πάω σε μια κοινή γυναίκα; Ο ένας πάει να ξεπεράσει τον άλλο σε χυδαιότητα. Γιατί να μου παίζουν άραγε αυτό το βρόμικο παιχνίδι;» Αλλά καθώς ο χαλίφης έπρεπε να εκτελέσει τις διαταγές του αυτοκράτορα, δεν είχε άλλη εκλογή από του να συνεχίσει την έρευνά του. Φεύγει λοιπόν από το δεύτερο μύστη για να πάει να βρει την πόρνη και στο μυαλό του ερχόντουσαν μαύρες σκέψεις και οικτιρμοί για τους δύο ανήθικους και αιρετικούς μύστες.

Όταν έφτασε στο πορνείο, κάθισε σε μια καρέκλα στην αίθουσα υποδοχής και περίμενε. Μετά από λίγο ένας υπηρέτης τού έφερε φαγητό να φάει και του είπε ότi θα έπρεπε να περιμένει την πόρνη. Όσο περνούσε η ώρα ο χαλίφης άρχιζε να μετανιώνει για την περιπέτεια στην οποία μπήκε και έτρεμε με τη σκέψη, ότi κάποιος μπορούσε να τον αναγνωρίσει ενώ ήταν στο κακόφημο αυτό σπίτι και να διασυρθεί το όνομά του και η φήμη του.

Ξαφνικά ένα νεαρό κορίτσι μπήκε στο δωμάτιο. Ήταν φοβισμένο και ιδρωμένο από την κορφή μέχρι τα νύχια. Τα χέρια του έτρεμαν και κάτι προσπαθούσε να πει, αλλά η ταραχή δεν άφηνε τις λέξεις να βγουν απ' το στόμα της. Ήταν καλοντυμένη και η εμφάνιση και οι τρόποι της κάθε άλλο έδειχναν παρά μία κοινή γυναίκα, η οποία άλλωστε θα έμπαινε προκλητικά ντυμένη και με τρόπο που να κερδίζει την καρδιά του πελάτη της.

Η εμφάνιση τής κοπέλας έβαλε το χαλίφη σε σκέψεις και καθώς αυτή προχωρούσε τρέμοντας και με δισταχτικά βήματα προς το μέρος του, της λέει: «Μη φοβάσαι δε θα σε αγγίξω, αλλά πες μου τι σου συμβαίνει;» Η κοπέλα με κόπο του διηγή-

θηκε την ιστορία της, ότι δηλαδή προερχόταν από μια ενάρετη οικογένεια, την οποία πριν λίγα χρόνια είχαν ληστέψει κακοποιοί και την ίδια την είχαν απαγάγει και αργότερα πούλησε στην ιδιοκτήτρια του οίκου ανοχής, η οποία εκείνη την ημέρα έλειπε με κάποιον πελάτη της και την είχε επιφορτίσει από εκείνη ακριβώς τη μέρα να την αντικαθιστά στη δουλειά της όταν και όσον καιρό στο μέλλον εκείνη θα έλειπε. «Πιστέψτε με», συνέχισε το κορίτσι, «έφτασα σ' αυτό το σημείο χωρίς να το θέλω και αναγκάζομαι να θυσιάσω την τιμιότητά μου, ενάντια στη συνείδησή μου και στην αγωγή που έλαβα από το σπίτι μου και εν γνώσει μου ότι θα πάρω τον κακό δρόμο. Γι' αυτό και προτιμώ να πεθάνω παρά να αρχίσω μια τέτοια αμαρτωλή ζωή».

Η ιστορία αυτή συγκλόνισε τον χαλίφη γιατί του έφερε στο νου μια παρόμοια ιστορία που συνέβη στο δικό του σπίτι και όταν με δυσκολία κατόρθωσε να φέρει στη μνήμη της κοπέλας το όνομα της πόλης και του δρόμου που έμενε και τα ονόματα των συγγενών της, πείστηκε ότι επρόκειτο για την κόρη του που την είχαν απαγάγει από το σπίτι του ληστές πριν λίγα χρόνια.

Κατασυγκινημένος άρχισε να κλαίει και γονατιστός ευχαριστούσε τον Παντοδύναμο Θεό που τον έστειλε να βρει το κορίτσι του και να διαφυλάξει την τιμή του. Αμέσως έψαξε και βρήκε την ιδιοκτήτρια του κακόφημου οίκου, την αποζημίωσε και παίρνοντας την κόρη του από το χέρι έτρεξε να συναντήσει το φίλο του Χαφίζ. Στο δρόμο δεν μπορούσε να συγκρατήσει τα δάκρυά του. Δάκρυα χαράς και μετάνοιας μαζί. Κάκιζε τον εαυτό του για τις κακές σκέψεις, για την απιστία, τη σκληρότητα και για τα βιαστικά συμπεράσματα που έβγαλε για τους δύο μυστικιστές. «Τόσα χρόνια διάβαζα γι' αυτούς τους ανθρώπους και τους θαύμαζα, μονολογούσε ο Χαλίφης, με γοήτευαν τα γραπτά και τα ποιήματά τους και όλα αυτά τα ξέχασα μέσα σε λίγη ώρα, δείχνοντας μεγάλη επιπολαιότητα. Θα πρέπει να είμαι πιο προσεκτικός και όχι τόσο στενόκαρδος. Βιάστηκα να κρίνω τον Χαφίζ και βλαστήμησα τους άγιους αυτούς ανθρώπους. Πώς μπορώ να συγχωρεθώ για τις κακές σκέψεις που έκανα για τους ευεργέτες μου;»

Όταν κάποτε έφτασε στο κατάλυμα του μυστικιστή, ο χαλίφης έπεσε στα πόδια του και του ζήτησε να τον συγχωρέσει. «Μ' έστειλες στην πόρνη», του είπε, «για να σωθεί η τιμή της κόρης μου. Εμείς οι γήινοι άνθρωποι με τη στενή αντίληψη, το καθετί το βλέπουμε με προκατάληψη και δεν μπορούμε να καταλάβουμε την πραγματική σημασία των λόγων των πνευματικών ανθρώπων και γι' αυτό το λόγο παρερμηνεύουμε το καθετί».

Αφού έχυσε πολλά δάκρυα ο χαλίφης, ο μυστικιστής άρχισε να τον παρηγορεί.

«Μη στενοχωριέσαι, όλα πέρασαν», του λέει, αλλά ο χαλίφης ήταν απαρηγόρητος. «Πώς να μη στενοχωριέμαι μετά από τόσο που σε έβρισα και μετά την απιστία που έδειξα. Δεν ξέρω αν ποτέ θα με συγχωρέσει ο Θεός».

Τότε ο μυστικιστής του ξαναλέει: «Καλέ μου φίλε, ό,τι σκέφτηκες και ό,τι είπες δεν ήταν από μοχθηρία αλλά από έλλειψη ορθής αντίληψης. Έχε την ευχή μου και ξέχασε καθετί το δυσάρεστο απ' αυτή την ιστορία». Ο χαλίφης πάει να φύγει αλλά ξαφνικά θυμάται την αρχική αιτία που τον έφερε στο μυστικιστή και τον

ρωτάει τι πρέπει να κάνει για να καταλάβει τη σημασία του στίχου του Χαφίζ. Εκείνος τότε τον συμβουλεύει να πάει πίσω στον Χαφίζ και να του ζητήσει τον επόμενο στίχο που θα συμπλήρωνε το ποίημα και θα ολοκλήρωνε το νόημα του πρώτου στίχου. Για άλλη μια φορά ο χαλίφης πάει πίσω στον Χαφίζ, πέφτει στα πόδια του, του διηγείται την όλη ιστορία με την κόρη του, ζητάει και απ' αυτόν να τον συγχωρέσει και συμπληρώνει: «Είστε άνθρωποι του Θεού. Είμαστε άνθρωποι του νου και της ύλης. Είστε εξαγνισμένοι και είμαστε αμαρτωλοί. Βλέπετε τα πράγματα σφαιρικά και πολύπλευρα, ενώ εμείς τα βλέπουμε από μία στενή γωνία. Εσείς ξέρετε τι λέτε και τι κάνετε, ενώ εμείς σας παρεξηγούμε. Αυτή η έρευνα ήταν ευεργετική για μένα γιατί μου έδειξε ότι αυτό που κάνετε είναι αποτέλεσμα αγνότητας, ευσπλαχνίας και θεοσέβειας», και κατέληξε: «Ο φίλος σου σε παρακαλεί να συμπληρώσεις το στίχο προσθέτοντας έναν δεύτερο, ώστε ο κόσμος να μην παρερμηνεύει το νόημά του. Τότε ο Χαφίζ συμπλήρωσε τον πρώτο στίχο με έναν δεύτερο που έλεγε:

*Αυτός που σε οδηγεί είναι πάντοτε ενήμερος
για τους δαιδάλους και τις παγίδες του
μονοπατιού και δε θα σε αφήσει να παραστρατήσεις.*

Ό,τι μας λέει ο Διδάσκαλος είναι σύμφωνο με τις αρχές της Θεότητας. Είναι η αντίληψη η δική μας που είναι περιορισμένη και δεν μπορούμε να αντιληφθούμε την πραγματική σημασία των λόγων του.

Όταν συμπληρώθηκε ο στίχος, ο χαλίφης έδωσε το αποτέλεσμα της έρευνάς του στον αυτοκράτορα. Ο δεύτερος στίχος τυπώθηκε αμέσως και κυκλοφόρησε σε όλη τη χώρα. Ο θόρυβος και το μίσος κόπασαν και μεταβλήθηκαν σε επευφημία και εκτίμηση για το μεγάλο μύστη, ποιητή Χαφίζ.

Αυτό είναι το μονοπάτι της αυτοπαράδοσης. Αν ο Διδάσκαλος μάς ζητήσει να βρέξουμε την ψάθα της προσευχής μας με κρασί, πρέπει να το κάνουμε χωρίς να ρωτάμε πώς και γιατί. Αλλά για να το κάνουμε αυτό, πρέπει να είμαστε απόλυτα βέβαιοι ότι ο Αγαπημένος μας, ο Διδάσκαλός μας, ο πνευματικός μας οδηγός είναι ο Λόγος που έγινε Σάρκα είναι ο Θεός που ενανθρωπίστηκε. Όταν αρχίσουμε και έχουμε από προσωπική εμπειρία απόδειξη του μεγαλείου του Διδασκάλου, όταν έχουμε προσωπική εμπειρία του Θείου Φωτός και Ήχου εσωτερικά, τότε σταδιακά αποκτάμε όλο και μεγαλύτερη εμπιστοσύνη όλο και περισσότερη πίστη στο Δάσκαλό μας.

Όταν κάποτε κάποιος μαθητής πρωτοήρθε στο Διδάσκαλο Χαζούρ, ο Μεγάλος Διδάσκαλος του είπε: «Πάρε με σαν να είμαι ο μεγαλύτερός σου αδερφός, σαν να είμαι Διδάσκαλός σου, σαν να είμαι σύμβουλός σου και όταν εισέλθεις εντός, τότε μπορείς να καταλάβεις και τότε ονόμασέ με όπως θέλεις». Η απόδειξη δεν πρέπει να βασίζεται σε πληροφορίες. Αναπτύσσεται με τον καιρό. Αλλά καθώς πολλές φορές ο μαθητής αναπτύσσει αμέσως αγάπη για το Διδάσκαλο, πράγμα που οφείλεται σε παλιό κάρμα, αποκτά την εμπιστοσύνη από την πρώτη στιγμή. Όταν αυτή η σιγουριά επιτευχθεί, τότε δεν υπάρχει δυσκολία. Είναι μόνο ο νους, η ύλη

και η αυταπάτη που αποτελούν προσκόμματα στο να αυτοπαραδοθούμε ολοσχερώς στον Αγαπημένο.

Όπως ακριβώς όταν εμπιστευτούμε ένα χειρουργό αφού κρίνουμε ότι είναι ο κατάλληλος να μας θεραπεύσει, δε συζητάμε μαζί του τι μέθοδο θα ακολουθήσει την ώρα της εγχείρησης, κατά τον ίδιο τρόπο όταν αποφασίσουμε να μαθητεύσουμε σ' ένα Διδάσκαλο, δεν πρέπει να κρίνουμε αν οι εντολές του είναι σωστές ή όχι και αν ο τρόπος που μας διδάσκει είναι ο καλύτερος. Θα πρέπει απλώς να παραδοθούμε σ' Αυτόν.

Αφήνοντας ολοκληρωτικά τον εαυτό μας στα χέρια του Διδασκάλου, παύουμε να κάνουμε νοητικές κρίσεις. Παράδοση σημαίνει να εκτελούμε τις εντολές του αυτόματα χωρίς σκέψη. Βέβαια είναι δύσκολο με τις συνθήκες της γήινης μας ζωής, που είμαστε υποχρεωμένοι να αμφιβάλλουμε και να θέτουμε τα πάντα υπό τη δική μας κρίση, να μη βρίσκουμε μια κάποια δικαιολογία για να μην αυτοπαραδινόμαστε τελείως στο Διδάσκαλο. Από τη στιγμή όμως που θέτουμε τις εντολές του υπό κρίση, ο εγωισμός μας αρχίζει να παίζει ένα αρνητικό ρόλο και να μας αποσπάει από το σωστό μονοπάτι για μικρότερο ή μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

Μπορούμε να δούμε μια αναλογία της έννοιας της παράδοσης του μαθητή στο Διδάσκαλο, με την αγάπη της μητέρας προς το παιδί της. Μια μητέρα δεν κρίνει ποτέ ό,τι της κάνει το παιδί της, εξαιτίας της μεγάλης της αγάπης, γι' αυτό και του επιτρέπει να παίζει όπως θέλει. Το παιδί μπορεί να βάζει τα δάχτυλά του μέσα στο στόμα ή τα ρουθούνια της, να τη χτυπάει στο πρόσωπο και να τραβάει το φόρεμά της. Η μητέρα ποτέ δεν ενοχλείται, αντίθετα το χαϊδεύει και το φιλάει. Είναι τόση η παράδοση της μητέρας στο παιδί της, ώστε αδιαφορεί και το αφήνει να της κάνει ό,τι θέλει. Δεν κρίνει ποτέ τις πράξεις του, περιποιείται το παιδί της με αφοσίωση, δέχεται το καθετί και καμιά φορά το απολαμβάνει ακόμα. Έτσι και ο μαθητής που έχει τελείως παραδοθεί, απολαμβάνει το καθετί που θα έρθει από το Θεό, από το Διδάσκαλό του.

Η δοκιμασία για την πραγματική παράδοση είναι σε περιόδους θλίψης και πόνου όταν εξακολουθούμε να λέμε, «Γλυκό κι ευπρόσδεκτο το θέλημα Του». Όταν οι επαγγελματικές και οικογενειακές υποθέσεις πάνε καλά είναι εύκολο να λέμε: «Είμαι ευγνώμων στο Διδάσκαλό μου, τα αφήνω όλα στη θέλησή του». Τότε όμως τα λόγια μας δεν έχουν βαρύτητα. Είναι μόνο όταν κάτι δεν πάει καλά και λέμε, «Γλυκό κι ευπρόσδεκτο το θέλημά Του», που τα λόγια μας αποκτούν πραγματική σημασία. Ο Μεγάλος Διδάσκαλος συνήθιζε να λέει ότι όταν ο αγγειοπλάστης πλάθει ένα πήλινο αγγείο και το έχει στον τροχό, το ένα του χέρι βρίσκεται διαρκώς στο εσωτερικό του αγγείου και το κρατάει ώστε να μη σπάει και με το άλλο το χτυπάει εξωτερικά ώστε να του δώσει το σχήμα του. Το ίδιο όταν κι εμείς δεχόμαστε τα χτυπήματα της ζωής ο Διδάσκαλος εσωτερικά μας υποβάσταζει. Γι' αυτό αν περνάμε μια περίοδο φτώχειας, αρρώστιας και διασυρμού της φήμης μας πρέπει να εξακολουθούμε να έχουμε πλήρη εμπιστοσύνη στο Θεό και το Διδάσκαλο.

Γενικά, έχουμε πίστη όταν όλα πάνε καλά, ενώ όταν κάτι στραβώσει αρχίζουμε να παραπονιόμαστε ότι ο Θεός ή ο Διδάσκαλος μας ξέχασε. Ξεχνάμε όμως ότι ο Διδάσκαλος γνωρίζει ποιος είναι ο καλύτερος τρόπος για να εξαντλήσουμε το κάρμα μας και είναι ουσιώδες αυτό που λένε οι Διδάσκαλοι, ότι όταν περνάμε φτώχεια, αρρώστια και καταφρόνια ένα μεγάλο μέρος του κάρμα μας εξαλείφεται. Η πίστη μας στο Διδάσκαλο αποτελεί σωσίβιο για μας τις δύσκολες στιγμές μας και μας βοηθάει να αντιπαρέλθουμε τις λύπες και το άγχος που συνοδεύουν την περίοδο κάποιας δοκιμασίας μας.

Η αυτοπαράδοση είναι μια ανώτερη κατάσταση. Δεν είναι ακριβώς το ότι δέχεσαι και υποκύπτεις παθητικά σε ότι σου συμβαίνει. Το να δέχεσαι τις καταστάσεις σημαίνει ότι αντιλαμβάνεσαι ότι κάτι δεν πάει καλά, αλλά έχεις μάθει να το δέχεσαι και να ζεις με αυτό. Το να αυτοπαραδίνεσαι σημαίνει ότι είσαι χαμένος μέσα στον αγαπημένο σου κι ότι δεν έχεις ιδέα ότι συμβαίνει κάτι κακό. Είναι μία πολύ ανώτερη κατάσταση.

Αν ακολουθήσουμε το δρόμο της παράδοσης, παύουμε να είμαστε αυτοί που ενεργούμε. Είναι ο Διδάσκαλος που κάνει κάθε ενέργεια στη ζωή μας κι επειδή είναι ενήμερος για όλες τις παγίδες στο Μονοπάτι που ακολουθούμε, από τη στιγμή που αυτός ο ίδιος ενεργεί, τα προβλήματά μας έχουν αυτόματα λυθεί. Τα προβλήματα μας είναι πλέον προβλήματα του Διδάσκαλου. Προβλήματα έχει αυτός που ενεργεί. Αν ο Διδάσκαλος ενεργεί, τα προβλήματα είναι δικά του. Έτσι δεν έχουμε να φροντίσουμε για τίποτα. Οι φροντίδες μετατίθενται σ' αυτόν.

Ακολουθώντας αυτό το μονοπάτι είναι σαν να αποφασίσαμε να ταξιδέψουμε με ένα αεροπλάνο για κάποιο προορισμό και κάποιος, συγκεκριμένα ο Διδάσκαλος, να προθυμοποιείται να μεταφέρει τις βαριές αποσκευές μας. Εμείς όμως παρ' ότι το αεροπλάνο έχει ξεκινήσει, εξακολουθούμε να κρατάμε τις αποσκευές στα χέρια μας. Όταν ο Διδάσκαλος μας δίνει τη μήση, μας δίνει την ευκαιρία να απαλλαγούμε από τα φορτία μας, βεβαιώνοντας μας ότι θα φροντίσει εκείνος γι' αυτά. Εντούτοις εμείς δεν επωφελούμαστε απ' αυτή την προσφορά του κι εξακολουθούμε να ταξιδεύουμε με το αεροπλάνο κρατώντας επίμονα στα χέρια τις βαριές μας αποσκευές.

Στον πνευματικό δρόμο υπάρχουν δύο μονοπάτια. Το μονοπάτι της προσπάθειας και της Χάρης και το μονοπάτι της αυτοπαράδοσης. Οι περισσότεροι από μας ακολουθούμε το μονοπάτι της προσπάθειας και της Χάρης. Η Χάρη του Διδάσκαλου μας δίνει την έμπνευση να κάνουμε την πρώτη προσπάθεια. Η Χάρη του βοηθά να σχηματιστεί το πρώτο μικρό τόξο. Στη συνέχεια η προσπάθεια μας, έλκει λίγο περισσότερη Χάρη, με αποτέλεσμα το σχηματισμό ενός άλλου μικρού τόξου. Μ' αυτό τον τρόπο σταδιακά η Χάρη του Διδάσκαλου και η απαραίτητη δική μας προσπάθεια, συνεχίζουν να .σχηματίζουν μικρά τόξα μέχρι να συμπληρωθεί ο κύκλος. Έτσι το μονοπάτι αυτό αποδεικνύεται μονοπάτι πάλης και αγωνίας, καθώς άλλοτε προοδεύουμε κι άλλοτε οπισθοδρομούμε. Ανεβαίνουμε δυο σκαλιά και γλιστράμε προς τα πίσω, για να ξανανεβούμε πάλι απ' την αρχή. Άλλοτε ο διαλογισμός μας είναι αποδοτικός κι άλλοτε όχι. Άλλοτε αισθανόμαστε μια

εσωτερική παρόρμηση και μια έντονη διάθεση κι άλλοτε παραμένουμε νωθροί κι αδρανείς.

Μόνον πολύ λίγοι τυχεροί ακολουθούν το μονοπάτι της αυτοπαράδοσης. Είναι δύσκολο μονοπάτι, αλλά από τη στιγμή που κάποιος έχει τη δύναμη να το ακολουθήσει, το ταξίδι της ζωής, γίνεται ομαλό και εύκολο.

Συνήθως, στην αρχή, προσπαθούμε να προοδεύσουμε με τις δικές μας δυνάμεις, και όταν τα βρούμε σκούρα, τότε αποφασίζουμε να ακολουθήσουμε το μονοπάτι της αυτοπαράδοσης. Έτσι βλέπουμε ότι σε τελική ανάλυση για να φτάσουμε στον τελικό μας στόχο, πρέπει να παραδοθούμε. Δεν υπάρχει άλλος δρόμος. Αργά ή γρήγορα θα βρεθούμε σ' αυτό το στάδιο και είναι θέμα μόνο χρόνου αν αυτό θα γίνει πιο νωρίς ή πιο αργά.

Αν πετύχουμε να παραδώσουμε τον εαυτό μας ολοσχερώς στο Διδάσκαλο, τότε το Πνευματικό Μονοπάτι γίνεται απλό και ομαλό, αποφεύγουμε τις κακοτοπιές και τις περιττές παρακάμψεις, καθώς με τις οδηγίες του Διδασκάλου ακολουθούμε το συντομότερο δρόμο και φτάνουμε στον προορισμό μας στο μικρότερο δυνατό χρόνο, με τον πλέον ασφαλή τρόπο. Δεν υπάρχουν εμπόδια και παγίδες, γλιστρήματα ή πισωγυρίσματα. Από τη στιγμή που θα παραδοθούμε, έχουμε κερδίσει στο παιχνίδι της αγάπης. Γινόμαστε ο Αγαπημένος και αυτός γίνεται εμείς.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΕΡΩΤΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΑΚΟΣΤΟ

Η Αναγκαιότητα του Ζωντανού Διδασκάλου

Ερώτηση: Μπορούμε να δούμε το Θεό;

Διδάσκαλος: Ναι, μπορούμε να δούμε το Θεό και μάλιστα ενόσω βρισκόμαστε πάνω σ' αυτή τη γη.

Ερώτηση: Ποια είναι η απόδειξη αυτού που λέτε;

Διδάσκαλος: Ακριβώς όπως για να πειστούμε ότι αυτό που τρώμε είναι πουτίγκα πρέπει να το γευτούμε, έτσι και η απόδειξη για μια πνευματική γνώση, βρίσκεται στην προσωπική εμπειρία του καθενός. Μπορούμε να πετύχουμε την αυτογνωσία και τη Θεογνωσία με προσωπικές μυστικιστικές εμπειρίες, αν ακολουθήσουμε το μονοπάτι των Δασκάλων. Όταν κάποτε ο Ραμακρίσνα Παραμχάνσα ρωτήθηκε από το μαθητή του Βιβεκανάντα «Πατέρα, είδες ποτέ το Θεό;» εκείνος του απάντησε: «Ναι, παιδί μου, τον είδα τόσο καθαρά όσο καθαρά βλέπω εσένα τώρα».

Την εποχή της Δημιουργίας, όταν ο Θεός ήρθε σε έκφραση, πήρε δύο μορφές που είναι γνωστές σαν «Θείο Φως» και «Μουσική των Σφαιρών». Στις μορφές αυτές έχουν δοθεί από τους διάφορους λαούς, σε διάφορες εποχές παρεμφερείς ονομασίες. Έτσι και μόνο, ερχόμενοι σε επαφή με αυτά τα δύο πρότυπα, είναι που γίνεται δυνατό να δει ο άνθρωπος το Θεό, και να του μιλήσει πρόσωπο με πρόσωπο και να λάβει οδηγίες απ' Αυτόν για τα προβλήματά του και τελικά να ενωθεί μ' Αυτόν.

Ερώτηση: Με τι μοιάζει ο Θεός;

Διδάσκαλος: Ο Θεός δεν έχει σχήμα, είναι απερίγραπτος. Είναι Φως και πρωτόγονη Δόξα. Είναι τόσο απέραντος που δεν μπορούμε να περιγράψουμε το Φως Του με λόγια. Οι γραφές μάς πληροφορούν ότι τρισεκατομμύρια ήλιοι και σελήνες μαζί δεν είναι δυνατό να συγκριθούν με μια ακτίνα από το Θεό. Κι όμως, μπορούμε να δούμε το Θεό σ' όλη του τη δόξα, στα ανώτατα πνευματικά επίπεδα. Επειδή όμως τα επίπεδα αυτά είναι πάνω από τον ανθρώπινο νου και την ανθρώπινη διάνοια, δεν υπάρχουν λέξεις που να μπορεί κανείς να τα περιγράψει. Λέγεται ότι σ' αυτά τα επίπεδα, μιλάει κανείς χωρίς γλώσσα, βλέπει χωρίς μάτια, ακούει χωρίς αυτιά, περπατάει χωρίς πόδια και εργάζεται χωρίς χέρια. Γενικά ό,τι γνωρίζουμε απ' αυτά τα επίπεδα, μας έχει δοθεί από διάφορους αγίους, κατά τη διάρκεια των αιώνων, με τρόπο συμβολικό. Είναι δε γεγονός ότι δεν υπάρχει γλώσσα που να μπορεί κανείς να περιγράψει αυτούς τους ανώτερους κόσμους, παρά μόνο με τη γλώσσα της αγάπης.

Ερώτηση: Πού μπορούμε να δούμε το Θεό;

Διδάσκαλος: Υπάρχουν μαρτυρίες πολλών αγίων, ανδρών και γυναικών, ότι είδαν το Θεό, από αμνημονεύτων χρόνων. Ο Γκουρού Νάνακ κάποτε είπε: «Βλέπω το Θεό εσωτερικά, εδώ μπροστά μου». Άλλοι άγιοι επίσης μας πληροφορούν ότι έβλεπαν το Θεό εσωτερικά.

Το Θεό δεν μπορεί να τον δει κανείς με τα γήινά του μάτια, στα διάφορα μέρη λατρείας, γιατί ο Θεός δεν κατοικεί σε ναούς φτιαγμένους από ανθρώπινα χέρια. Κατοικεί στο ναό που ο ίδιος έφτιαξε κι αυτός είναι το ανθρώπινο σώμα. Το ανθρώπινο σώμα είναι ο πραγματικός ναός όπου μπορεί κανείς να δει το Θεό σε όλο Του το μεγαλείο.

Ερώτηση: Γιατί ο Διδάσκαλός μας πρέπει να είναι ζωντανός;

Διδάσκαλος: Ο ζωντανός Διδάσκαλος, γνωρίζοντας ο ίδιος να «πεθαίνει εν ζωή» κι έτσι να πετυχαίνει επικοινωνία με το Μεγαλοδύναμο, είναι και ο μόνος ικανός να διδάξει άλλους, την τεχνική τού να υπερβαίνουν τη σωματική τους συνειδητότητα και να φέρνουν σε επαφή και επικοινωνία την ψυχή τους με το Θεό.

Οι πραγματικοί αναζητητές της αλήθειας καταφεύγουν σε έναν Τέλειο Διδάσκαλο για να μάθουν αυτή την τεχνική και να πετύχουν το σκοπό της ανθρώπινης ύπαρξης που είναι η αυτογνωσία και η Θεογνωσία.

Ερώτηση: Μπορεί ένα ανθρώπινο ον, μια ανθρώπινη ψυχή εννοώ, να ενωθεί με το Θεό χωρίς τη βοήθεια ενός Ζωντανού Διδασκάλου;

Διδάσκαλος: Όχι. Δεν μπορεί με κανένα τρόπο, αποκλείεται.

Ερώτηση: Πώς ένας αναζητητής μπορεί να γνωρίζει αν ένας Διδάσκαλος είναι πραγματικά ένας Τέλειος Διδάσκαλος; Ποια είναι τα κριτήρια που μπορεί να τον κρίνει;

Διδάσκαλος: Πρώτον πρέπει να προσευχηθεί με όλη του την καρδιά, με μια προσευχή που να έρχεται από τα βάθη της ψυχής του και να ζητήσει από το Μεγαλοδύναμο να τον οδηγήσει σ' έναν Τέλειο Διδάσκαλο. Όταν τον βρει και γίνει μαθητής του, σαν προϋπόθεση θα πρέπει να μην έχει προκαταλήψεις. Ακολούθως θα πρέπει να κάνει έναν κατάλογο με ό,τι ερωτήσεις έχει και να δει αν και πώς θα τις απαντήσει ο Διδάσκαλος. Ακόμη όταν βρίσκεται κοντά στον Τέλειο Διδάσκαλο, θα πρέπει να αισθάνεται ότι βρίσκεται σε μια κατάσταση μέθης, έκστασης, ειρήνης και ευδαιμονίας. Αυτό είναι το πρώτο κριτήριο.

Το δεύτερο κριτήριο είναι ότι, αν ακολουθήσετε το Πνευματικό Μονοπάτι σύμφωνα με τις υποδείξεις του, θα σας φέρει σε επαφή με το Θείο Φως και τη Μουσική των Σφαιρών, γιατί στο Μονοπάτι αυτό, πρέπει να πιστοποιήσετε με τα ίδια σας τα

μάτια και να έχετε από πρώτο χέρι, προσωπική εμπειρία, για το καθετί. Τα πάντα είναι θέμα πρακτικής, προσωπικής εμπειρίας και της ακτινοβολίας που δεχόμαστε από την παρουσία του Διδασκάλου. Ο πραγματικός Διδάσκαλος είναι αυτός που θα σας δώσει εμπειρίες τη μέρα της μήσής σας. Ο βαθμός της εμπειρίας και η ταχύτητα της πνευματικής σας προόδου μπορεί να διαφέρουν. Άλλος μπορεί από την πρώτη μέρα να «δει» εσωτερικά το Δάσκαλό του στην αστρική του μορφή και άλλος να «δει» μόνο χρωματιστά φώτα. Με τον ίδιο τρόπο άλλος μπορεί να έχει ακουστική εμπειρία μικρότερου ή μεγαλύτερου βαθμού, αλλά όλοι πρέπει να έχουν την εμπειρία από το *Θείο Φως* και τη *Μουσική των Σφαιρών* κι αυτό είναι το πλέον βασικό γνώρισμα που θα μας κάνει να δεχτούμε κάποιον σαν τον πραγματικό Διδάσκαλο και να τον ξεχωρίσουμε από τους «υποτιθέμενους» Δασκάλους.

Τα χαρακτηριστικά και οι ιδιότητες του Τέλειου Διδασκάλου περιγράφονται λεπτομερώς στο βιβλίο «Godman» (Ο Θεάνθρωπος) του Διδασκάλου Κιρπάλ Σινγκ. Ο αναζητητής μπορεί χρησιμοποιώντας τα κριτήρια που παραθέτονται σ' αυτό το βιβλίο να αναγνωρίσει αν κάποιος είναι ο πραγματικός Διδάσκαλος. Δε θα μπορέσει όμως ποτέ να γνωρίσει το Διδάσκαλο, παρά μόνο στην έκταση που Εκείνος θα θελήσει να του αποκαλύψει τον εαυτό του. Πώς να μπορέσει ένας μαθητής, που είναι σαν ένας απλοϊκός άνθρωπος έξω από την πόρτα ενός ανάκτορου, να γνωρίσει το μεγαλείο του αυτοκράτορα;

Ερώτηση: Είναι απαραίτητο να έχει κανείς εμπειρία από το θείο Φως και τη Μουσική των Σφαιρών για να πειστεί για το Μονοπάτι των Δασκάλων;

Διδάσκαλος: Ναι, σαφώς. Η πνευματικότητα είναι μια επιστήμη και είναι η πιο τέλεια επιστήμη. Όπως δε σε μια επιστήμη το καθετί πρέπει να αποδεικνύεται, έτσι και στην πνευματικότητα το καθετί πρέπει να αποδεικνύεται κι ο καθένας να έχει άμεση και προσωπική εμπειρία. Δεν πρέπει να έχουμε τυφλή πίστη. Ένας άγιος κάποτε έφτασε να λέει: Αν δε δω με τα ίδια μου τα μάτια, δεν πιστεύω ούτε το Δάσκαλό μου» κι είχε δίκιο.

Ερώτηση: Αν λοιπόν κάποιος μπορέσει να έχει εμπειρία από το Φως και τον Ήχο του Θεού, με τη βοήθεια ενός Διδασκάλου, θα πρέπει να τον θεωρήσει και ως τον Τέλειο Διδάσκαλο;

Διδάσκαλος: Αν ένας Διδάσκαλος σάς δώσει αυτές τις εμπειρίες μπορείτε να τον ακολουθήσετε. Αλλά μόνο αργότερα όταν διασχίσετε τα εσωτερικά επίπεδα θα διαπιστώσετε το πραγματικό μεγαλείο του Διδασκάλου. Υπάρχουν πολύ λίγοι Διδάσκαλοι που μπορούν να σας δώσουν αυτές τις εμπειρίες. Γενικά στη γη υπάρχει κάθε φορά μόνο ένας Τέλειος Διδάσκαλος και σε σπάνιες περιπτώσεις, κατά καιρούς, μπορεί να υπάρχει και δεύτερος, όπως π.χ. πριν από 500 περίπου χρόνια υπήρξε ο Καμπίρ Σαχίμπ συγχρόνως με τον Γκουρού Νάνακ.

Ερώτηση: Αν κάποιος αναζητητής που έλαβε μύηση από κάποιον που δεν

ήταν ο πραγματικός Διδάσκαλος τον εγκαταλείψει, θα εξακολουθήσει να είναι δεμένος μ' αυτόν τον υποτιθέμενο Διδάσκαλο ή μπορεί να πάρει μήση από τον πραγμα-τικό Διδάσκαλο;

Διδάσκαλος: Αν διαπιστώσετε ότι μυηθήκατε από έναν Τέλειο Διδάσκαλο, αν διαπιστώσετε ότι σας έδωσε απευθείας εμπειρία και επαφή με το Θείο Φως και τη Μουσική των Σφαιρών, αν δείτε ότι ενστάλαξε μέσα σας την αγάπη και την ευσπλαχνία και ότι με την πάροδο του χρόνου αναπτύσσετε αυτές τις αρετές, τότε είστε ευλογημένοι και πρέπει να εξακολουθήσετε να προχωράτε σ' αυτό το δρόμο. Αν όμως διαπιστώσετε ότι δε σας δόθηκε επαφή με το Θείο Φως και Ήχο ή δεν αποκτάτε όλο και περισσότερη αγάπη και ευσπλαχνία για την ανθρωπότητα, τότε σας συμβουλεύω να μιλήσετε με το Δάσκαλό σας. Πέστε του για τις ιδιότητες που πρέπει να αποκτήσετε ώστε να απαλλαγείτε από τα δεσμά του νου, της ύλης και των ψευδαισθήσεων, να υπερβείτε τη σωματική σας συνειδητότητα και τελικά να έχετε επικοινωνία με τον Πανάγαθο. Ζητείστε του να ευδοκήσει να σας δώσει αυτά τα δώρα. Αν είναι ικανός να σας τα προσφέρει συνεχίστε να τον ακολουθείτε. Αλλά αν δεν είναι ικανός να ανταποκριθεί σ' αυτά σας τα αιτήματα, τότε πρέπει να πάτε σε κάποιον που να έχει τη δυνατότητα να σας τα προσφέρει. Πάνω σ' αυτό θα σας κάνω μια παρομοίωση.

Έστω ότι παρακολουθούμε τα μαθήματα κάποιου δασκάλου φυσικής και πρέπει να εκτελέσουμε ένα πείραμα. Εργαζόμαστε με ειλικρίνεια κι επιμέλεια σύμφωνα με τις οδηγίες του. Αν εκτελέσουμε το πείραμα παρουσία του και δεν πετύχουμε θα πρέπει να το επαναλάβουμε. Αλλά αν παρ' όλες τις σοβαρές μας προσπάθειες, αποτυχαίνουμε ξανά και ξανά και ο Διδάσκαλός μας δεν μπορεί να μας βοηθήσει, τότε θα έχουμε το δικαίωμα να ψάξουμε για κάποιον άλλο δάσκαλο. Κατά τον ίδιο τρόπο και στην πνευματικότητα, θα πρέπει να καταφύγουμε σε κάποιον άλλο ειδικό, αφού όμως πρώτα βεβαιωθούμε ότι έχουμε τηρήσει πλήρως κι επακριβώς τις οδηγίες τού Διδασκάλου κι έχουμε εργαστεί με αφοσίωση, ζήλο και πάθος. Η πίστη μας δεν πρέπει να κλονιστεί αν αποτύχουμε την πρώτη φορά. Αλλά αν αποτυχαίνουμε διαρκώς, τότε είναι καλύτερα να μη χάσουμε τη χρυσή ευκαιρία που μας προσφέρει αυτή η ανθρώπινη ζωή που ζούμε.

***Ερώτηση:** Γιατί χρειαζόμαστε ένα ζωντανό Διδάσκαλο;*

Διδάσκαλος: Θα χρειαστείτε πάντοτε ένα ζωντανό Διδάσκαλο. Αν ένας Διδάσκαλος που άφησε αυτό τον κόσμο μπορούσε να σας οδηγήσει, τότε ποια η ανάγκη να στέλνει ο Θεός κατά διαστήματα τόσο πολλούς αγίους; Ο πρώτος προφήτης που έστειλε μετά τη Δημιουργία τού κόσμου θα ήταν αρκετός. Αντίθετα όμως ο Θεός έστειλε χιλιάδες προφήτες και αγίους από τη χαραυγή της ανθρώπινης ιστορίας μέχρι σήμερα.

Υπήρξαν επίσης και χιλιάδες ιερές γραφές αν και σήμερα γνωρίζουμε μόνο λίγες απ' αυτές. Και παρατηρείται το φαινόμενο κατά καιρούς και κατά περιοχές οι άνθρωποι να ισχυρίζονται ότι οι δικές τους γραφές είναι οι πιο σωστές και ο προφή-

της τον οποίο εκείνοι πιστεύουν, είναι ο τελευταίος και ο πιο σημαντικός, που έστειλε ο Θεός για να σώσει την ανθρωπότητα.

Αν πιστεύετε όμως ότι ένας συγκεκριμένος προφήτης μπορεί να οδηγήσει την ανθρωπότητα επί εκατοντάδες ή και χιλιάδες χρόνια, τότε γιατί ο πρώτος προφήτης που έστειλε ο Θεός δεν ήταν αρκετός; Και αν επί χιλιάδες χρόνια ο Θεός εξακολουθεί να στέλνει προφήτες και αγίους γιατί ξαφνικά κάποτε θα σταματούσε να στέλνει; Να γιατί ο Διδάσκαλος Κιρπάλ έδινε τόσο μεγάλη σημασία στη συγκριτική μελέτη των θρησκειών. Αν μελετήσουμε την ιστορία όλων των αγίων και όλων των θρησκειών, θα δούμε ότι η παραδοσιακή θρησκεία που δημιουργείται μετά το γήινο θάνατο του Διδασκάλου ή γενικότερα του ιδρυτή τής θρησκείας, δέχεται ότι ο συγκεκριμένος άγιος είναι ο τελευταίος που έστειλε ο Θεός πάνω στη γη.

Οι μωαμεθανοί πιστεύουν ότι ο Μωάμεθ ήταν ο τελευταίος Προφήτης. Οι Χριστιανοί δέχονται ότι ο Ιησούς μόνο ήταν γιος του Θεού κλπ. Αυτές οι απόψεις δημιούργησαν κατά περιόδους διχόνοιες, σταυροφορίες, θρησκευτικούς πολέμους, συγκρούσεις, μίσση και ακρότητες που είχαν σαν αποτέλεσμα αιματοχυσίες σε όλο τον κόσμο. Αν γυρίσουμε τις σελίδες τής ιστορίας, θα ανακαλύψουμε πόσες πολλές σταυροφορίες έλαβαν χώρα, πόσο πολύ αίμα χύθηκε σαν αποτέλεσμα του θρησκευτικού φανατισμού και πόσες φορές προκειμένου να χτιστεί ένα τζαμί, μια εκκλησία ή ένας ναός από τούβλα, οι άνθρωποι γκρέμισαν στο χώμα χιλιάδες πραγματικών ναών του Θεού, χιλιάδες ανθρώπινες υπάρξεις δηλαδή.

Πολύς κόσμος πιστεύει ότι άγιοι και προφήτες της παλιάς εποχής τούς προστατεύουν στη ζωή τους. Αλλά ο Ιησούς ο ίδιος όπως διαβάζουμε στη Βίβλο είπε τα εξής «...όσο βρίσκομαι σ' αυτό τον κόσμο, είμαι το φως του κόσμου...» (Ιωάννης 9:5). Η Θεϊκή Δύναμη ή Χριστή Δύναμη ή Διδάσκαλος Δύναμη προϋπήρχε της χαραυγής της Δημιουργίας, προ αμνημονεύτων χρόνων και θα εξακολουθεί να υπάρχει στην αιωνιότητα. Εκείνο το οποίο αλλάζει δεν είναι η Δύναμη, αλλά ο πόλος, ο άνθρωπος, μέσα από τον οποίο εκφράζεται η Δύναμη αυτή πάνω στη γη.

Σεβόμαστε και δεχόμαστε όλους τους αγίους. Αν ασχοληθούμε με τη συγκριτική μελέτη των θρησκειών θα καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι όλοι οι άγιοι, ανεξάρτητα θρησκευματος, φυλής, χρώματος ή φύλου είναι «Υιοί του Θεού». Και αν όλοι οι άγιοι είναι παιδιά του ίδιου Πατέρα, τότε ποια είναι η ανάγκη για τόσο φανατισμό, για τόσες αντιδικίες, για τόσα μίσση, εγωισμούς και ματαιοδοξίες. Ο Θεός στέλνει Δασκάλους και θα εξακολουθήσει να στέλνει όσο θα υπάρχουν άνθρωποι.

Ερώτηση: *Εφόσον ένας πνευματικός Διδάσκαλος προέρχεται από τα ανώτερα πνευματικά επίπεδα κι έχει γίνει ένα με το Θεό, μήπως ζει και λειτουργεί πάνω στη γη, κατά διαφορετικό από ό,τι οι άλλοι άνθρωποι τρόπο;*

Διδάσκαλος: Όχι εργάζεται ακριβώς κατά όμοιο τρόπο. Και αυτή είναι η γοητεία του Μονοπατιού. Ο Θεάνθρωπος έρχεται σ' αυτό τον κόσμο, παίρνει

ανθρώπινη μορφή κι εργάζεται με τον ίδιο ακριβώς τρόπο, όπως όλοι οι άνθρωποι.

Αν καθίσουμε σ' ένα ψηλό βάθρο και μιλάμε σε κάποιον που κάθεται στο πάτωμα, ό,τι και να του πούμε για το Θεό και την απομάκρυνση τού ανθρώπου απ' Αυτόν, για τις Θεϊκές ιδιότητές του και τη Χάρη που παρέχει στους ανθρώπους, αυτός που κάθεται στο πάτωμα θα σκεφτεί ότι, αυτά που λέμε εμείς που καθόμαστε στο ψηλό βάθρο, ίσως να μην έχουν εφαρμογή και να μην είναι ωφέλημα γι' αυτόν.

Το θαύμα των θαυμάτων όμως είναι ότι ο Θεάνθρωπος κατεβαίνει κάτω από το ψηλό του βάθρο και κάθεται μεταξύ μας στις ίδιες διαστάσεις που εμείς καθόμαστε. Μένει κι αυτός εννιά μήνες στη μήτρα κάποιας μητέρας, γεννιέται, γυρίζει εδώ κι εκεί σαν παιδί με τα άλλα παιδιά, σαν νέος με τους άλλους νέους, φωνάζει κάποια γυναίκα «μητέρα» και κάποια άλλη «θεία», μάς αποκαλεί αδερφούς και αδερφές του, κι όταν απευθύνεται προς εμάς, μας λέει «αγαπημένοι μου». Μιλάει μαζί μας, τρώει μαζί μας και κάποτε αστειεύεται μαζί μας, προκειμένου να δημιουργήσει μια ομοιογένεια, απόλυτα χρήσιμη γιατί αν δε σταθεροποιηθεί μια κάποια ομοιογένεια, δε θα έχουμε μέσα στα βάθη της ψυχής μας τη βεβαιότητα ότι κι εμείς μπορούμε να πετύχουμε ότι κι εκείνος πέτυχε.

Έτσι, μόνο αφού δημιουργηθεί μια ευχάριστη ατμόσφαιρα που θα μας βοηθήσει να αισθανθούμε ότι κι εμείς λειτουργούμε στις ίδιες διαστάσεις μ' αυτόν, θα αρχίσει να μας μιλάει για το Θεό και για το Πνευματικό Μονοπάτι. Θα μας μιλήσει για την υπέρβαση της σωματικής μας συνειδητότητας και για την ανάγκη τού να «πεθαίνει» κανείς καθημερινά ενόσω βρίσκεται στη ζωή. Μιλάει σαν να είναι κι αυτός ένας από μας και ενσταλάζει μέσα μας την πεποίθηση ότι καθετί που εκείνος πέτυχε, μπορούμε κι εμείς να το κατορθώσουμε. Στη συνέχεια μας ανεβάζει σιγά σιγά από το υλικό επίπεδο στο οποίο ζούμε, παίρνοντάς μας μαζί του στα ανώτερα και ανώτατα πνευματικά επίπεδα. Την ημέρα της μύησής μας, μας φέρνει σε άμεση επαφή με το Φως του Θεού και τη Μουσική των Σφαιρών και μας διδάσκει τον τρόπο να υπερβαίνουμε τη σωματική μας υπόσταση και να διασχίζουμε εσωτερικά τα αστέρια, τη σελήνη και τον ήλιο και τελικά να συναντάμε εσωτερικά την ακτινοβολία του μορφή. Τότε και μόνο τότε είναι που αρχίζουμε να συνειδητοποιούμε το μεγαλείο τού Διδασκάλου.

Μ' αυτήν τη συζήτηση μού ήρθε στο νου μια ιστορία από τη ζωή του Μεγάλου Πέτρου του Τσάρου της Ρωσίας. Λέγεται ότι κάποτε ο Μέγας Πέτρος είχε πάει στην Ολλανδία για να μάθει τον τρόπο που εκεί ναυπηγούσαν τα πλοία. Έπιασε λοιπόν δουλειά σαν κανονικός εργάτης στα ναυπηγεία με τρόπο που κανείς να μην μπορεί να αντιληφθεί την ευγενή του προέλευση. Μετά από λίγο καιρό διαπίστωσε ότι στην Ολλανδία ζούσαν πολλοί συμπατριώτες του μέτοικοι. Όταν τους ρώτησε γιατί δεν επέστρεφαν στην πατρίδα τους, του απάντησαν ότι ήταν φυγόδικοι, καταζητούμενοι κι εξόριστοι και πως ήθελαν μεν να επιστρέψουν στην πατρίδα τους, αλλά εκτός του ότι κανείς δε θα τους δεχόταν, επιπλέον διέτρεχαν και τον κίνδυνο να συλληφθούν και να τιμωρηθούν.

Ο Μέγας Πέτρος τους συμπάθησε, τους λυπήθηκε και αποφάσισε να τους βοηθήσει να γυρίσουν πίσω. Έτσι κάποτε τούς είπε ότι θα μπορούσε να τούς βοηθήσει, γιατί καθώς γνώριζε πολλούς αξιωματούχους στη Ρωσία, θα ήταν εύκολο να εγγυηθεί γι' αυτούς και για τα πατριωτικά τους αισθήματα κι ακόμα θα μπορούσε να πείσει τις αρχές, ότι γυρνώντας στην πατρίδα τους οι εξόριστοι θα πρόσφεραν τον καλύτερο εαυτό τους για να είναι χρήσιμοι στο κοινωνικό σύνολο.

Ορισμένοι από τους εργάτες δεν πίστεψαν το Μέγα Πέτρο, γιατί σκέφτηκαν: «Τι περισσότερο είναι αυτός από μας;» Άλλοι όμως είπαν: «Ας τον εμπιστευτούμε, φαίνεται καλός άνθρωπος, είναι ταπεινός και θέλει ανιδιοτελώς να μας βοηθήσει, ας τον ακολουθήσουμε». Αυτοί οι λίγοι τυχεροί που τον ακολούθησαν είδαν μόλις πέρασαν τα σύνορα και μπήκαν στη Ρωσική επικράτεια, τον κόσμο να χαιρετάει τον Πέτρο. Οι εργάτες σκέφτηκαν κι έλεγαν μεταξύ τους: «Κι αν ακόμα ο ίδιος δεν είναι κάποιος αξιωματούχος, τουλάχιστον είναι κάποιος που όλοι τον γνωρίζουν».

Όσο πλησίαζαν προς την πρωτεύουσα, έβλεπαν ότι ακόμη και υψηλά ιστάμενα πρόσωπα τον χαιρετούσαν και υπέβαλλαν τα σέβη τους. Τελικά ο Μέγας Πέτρος, τους οδήγησε στο ανώτατο δικαστήριο, κάθισε ο ίδιος στη θέση του προέδρου και τους ανήγγειλε ότι είναι ευπρόσδεκτοι να παραμείνουν στη Ρωσία. Όταν ορισμένοι τον ρώτησαν: «Γιατί δε μας έλεγες νωρίτερα ότι είσαι ο Τσάρος της Ρωσίας», εκείνος απάντησε: «Και αν ακόμα σας το έλεγα, εσείς θα το πιστεύατε;».

Ακριβώς το ίδιο συμβαίνει και με το Θεό, που έρχεται ο ίδιος με ανθρώπινη μορφή, να οδηγήσει τους ελικρινείς αναζητητές, πίσω στον Οίκο του Πατρός. Η Θεϊκή Δύναμη ή Χριστή Δύναμη ή Διδάσκαλος Δύναμη λειτουργεί συνεχώς, ακατάπαυστα διαμέσου των αιώνων. Μόνο οι άνθρωποι πόλοι μέσω των οποίων εκδηλώνεται η Δύναμη αυτή αλλάζουν κι άλλοτε παρουσιάζεται με τη μορφή τού Βούδα, άλλοτε με τη μορφή τού Ιησού κι άλλοτε με τη μορφή τού Μπάμπα Σαουάν ή του Κιρπάλ Σινγκ. Θεάνθρωποι διαρκώς έρχονται από τις ανώτατες πνευματικές περιοχές και ζουν εδώ μεταξύ μας. Μοιράζονται τις λύπες μας και τις χαρές μας και ζουν σαν τον καθένα από μας. Αυτοί οι τυχεροί που τους αναγνωρίζουν και τους ακολουθούν, υπερβαίνουν τη σωματική τους υπόσταση, διασχίζουν τις ανώτερες πνευματικές περιοχές και τελικά επιστρέφουν στην πραγματική τους Πατρίδα.

Ερώτηση: *Οι Διδάσκαλοι προέρχονται από μια καθορισμένη σειρά διαδοχής;*

Διδάσκαλος: Όχι, δεν υπάρχει μια συγκεκριμένη σειρά. Οι Διδάσκαλοι μπορεί κάθε φορά να ανήκουν σε διαφορετικές χώρες, διαφορετικά έθνη και διαφορετικές θρησκείες, υπάρχει όμως μια κάποια σειρά, δεδομένου ότι κάθε Διδάσκαλος πρέπει να μνηθεί από κάποιο άλλο ζωντανό Διδάσκαλο.

Ερώτηση: *Εννοείτε ότι αν ο Καμπίρ κάποτε ερχόταν πίσω στη γη θα έπρεπε*

να ξαναμνηθεί;

Διδάσκαλος: Ναι, και στις περιπτώσεις ακόμα που ένας Διδάσκαλος έρχεται «έτοιμος» στη γη, έχοντας δηλαδή ήδη λάβει απευθείας εντολή από το Θεό, όπως ο Καμπίρ Σαχίμπ και ο Σουαμίτζι και τότε ακόμη πρέπει να λάβει μύηση από κάποιο Διδάσκαλο. Ο Καμπίρ έλαβε μύηση από τον Ραμανάντα.

Ερώτηση: Ο Ιησούς μνήθηκε από τον Ιωάννη;

Διδάσκαλος: Ναι, γιατί οι Διδάσκαλοι τηρούν τις παραδόσεις, τους θεσμούς και τις καθιερωμένες συνήθειες, γι' αυτό κι ο Ιησούς βαφτίστηκε από τον Ιωάννη.

Ερώτηση: Αν κατά τη διάρκεια του διαλογισμού μας μπορούμε και βλέπουμε το Δάσκαλό μας, ποια είναι η ανάγκη της φυσικής του παρουσίας;

Διδάσκαλος: Το να έχει κανείς επαφή με τη φυσική μορφή τού Διδασκάλου του έχει κι αυτό την ομορφιά και τη γοητεία του. Όποτε ο Διδάσκαλός μας Κιρπάλ Σινγκ θυμόταν και μιλούσε για το Δάσκαλό του τον Μπάμπα Σαουάν δάκρυα έτρεχαν από τα μάτια του. Όλοι οι Διδάσκαλοι κατά καιρούς λένε ότι το να βλέπει κανείς εσωτερικά το Δάσκαλό του είναι πολύ ελκυστικό και πολύ συγκινητικό, αλλά και η εξωτερική ομορφιά τού Διδασκάλου έχει κι αυτή ξεχωριστή χάρη και γεμίζει το μαθητή μία ανείπωτη κι απέραντη ευδαιμονία.

Οι ομιλίες του Χαζούρ Μπάμπα Σαουάν ήταν πολλές φορές διανθισμένες με εύθυμες ιστορίες από τις παλιές γραφές και πολλές φορές κατά τη διάρκεια του σάτσανγκ γελούσε με την καρδιά του κι έκανε και τους άλλους να γελούν. Όταν όμως πλησίαζε Δεκέμβρης και ιδίως η 29η Δεκεμβρίου που ήταν η επέτειος του θανάτου τού Διδασκάλου του, παρέμενε σιωπηλός κι έδειχνε λυπημένος. Πολλές φορές τη μέρα αυτή δάκρυα έτρεχαν από τα μάτια του και δεν ήταν ικανός να αρθρώσει λέξη. Έτσι όλοι οι άγιοι, άντρες και γυναίκες, κι όλοι οι μυστικιστές πολλά χρόνια μετά την αποχώρηση του Διδασκάλου τους αναζητούν και νοσταλγούν τη φυσική του μορφή.

Ερώτηση: Τι πρέπει να κάνει ένας μαθητής μετά την αποχώρηση τού Διδασκάλου του από το γήινο επίπεδο; Θα πρέπει να αναζητήσει τον πραγματικό του διάδοχο;

Διδάσκαλος: Πρώτο θα πρέπει να καθίσει σε διαλογισμό και τότε αν είναι αρκετά τυχερός θα δει το Δάσκαλό του εσωτερικά και θα τον ρωτήσει απευθείας ποιος είναι ο διάδοχός του. Αν μπορεί κανείς να πετύχει κάτι τέτοιο έχει μια υπεύθυνη απάντηση.

Δεύτερο, αν διαβάσει το βιβλίο «Godman» (ο Θεάνθρωπος) του Διδασκάλου Κιρπάλ εκεί θα βρει να περιγράφονται πολύ ξεκάθαρα, τα εξωτερικά γνωρίσματα του γνήσιου Διδασκάλου. Έτσι μπορεί πάντοτε με

ταπεινότητα να επισκεφτεί καθέναν που διατείνεται ότι είναι ο πραγματικός διάδοχος για να δει αν έχει αυτά τα εξωτερικά γνωρίσματα. Αν είστε ειλικρινείς και δεκτικός μπορεί ακόμη να δείτε φυσικά, με τα μάτια σας δηλαδή, το νέο Διδάσκαλο να αλλάζει μορφή και να παίρνει τη μορφή του Διδασκάλου σας και πάλι να επανέρχεται και πάλι να ξαναλλάζει μορφή. Οπωσδήποτε θα πρέπει όμως να επαναλαμβάνετε τις πέντε φορτισμένες «Λέξεις», για να είστε σίγουροι ότι αυτό που βλέπετε εσωτερικά ή εξωτερικά δεν είναι δημιούργημα του νου.

Πρέπει πάντοτε να θυμόμαστε ότι ο Διδάσκαλός μας είναι η ανυπέρβλητη προσωπικότητα, που μας έδωσε τη μύηση και πρέπει να αναπολούμε τη μορφή του κι όταν ακόμη αφήσει το γήινό του περίβλημα. Όταν ο Διδάσκαλος αφήσει το φυσικό επίπεδο, εξακολουθεί να είναι «υπεύθυνος» για τις ψυχές που έχει μυήσει και περιμένει τη στιγμή που αυτές θα ανέλθουν στο αστρικό επίπεδο για να τον συναντήσουν. Επίσης, όσες υποχρεώσεις έχει ο Διδάσκαλος προς τους μαθητές του και σχετίζονται με το φυσικό του σώμα θα πρέπει να εκπληρωθούν από το διάδοχό του. Τέτοιες υποχρεώσεις είναι η καθοδήγησή τους στο γήινο επίπεδο, η αλληλογραφία μαζί τους, η απάντηση στις απορίες τους κλπ.

Σχετικό με την ερώτησή σας είναι κι ένα γράμμα που έστειλε κάποτε ο Μπάμπα Σαουάν σε κάποιο μαθητή του στις Ηνωμένες Πολιτείες:

Η ερώτησή σου σε ποιον θα πρέπει να απευθυνθούμε αν ο σημερινός Διδάσκαλος φύγει από τη γήινη ζωή, είναι πολύ επίκαιρη. Ο Διδάσκαλος αφήνει το φυσικό του σώμα στην καθορισμένη ώρα όπως όλοι οι άλλοι άνθρωποι, αλλά παραμένει για τους μαθητές του στην αστρική του μορφή, όσο καιρό χρειαστεί όλοι οι μαθητές του να διασχίσουν το αστρικό πεδίο. Κάθε εσωτερική οδηγία δίνεται απ' αυτόν τον ίδιο μέσω του διαλογισμού στους μαθητές του κι αυτός είναι που θα παραλάβει την ψυχή κάθε μαθητή του την ώρα του θανάτου. Στην περίπτωση όπου ο μαθητής έχει αναπτύξει την ικανότητα να βγαίνει από το σώμα του και να τον συναντάει κάθε μέρα, θα έχει τη συνεχή εσωτερική του καθοδήγηση, όπως και πριν φύγει ο Διδάσκαλος, αλλά δεν μπορεί εξωτερικά να δίνει οδηγίες, για τον απλούστατο λόγο ότι έχει αφήσει πλέον το γήινό του ένδυμα. Οι εργασίες που θα μπορούσαν να γίνουν με το φυσικό του σώμα, όπως η εξωτερική καθοδήγηση των μαθητών του θα γίνεται από το διάδοχό του. Γι' αυτό και οι μαθητές ενός Διδασκάλου, πρέπει να αγαπούν εξίσου και το διάδοχό του, γιατί απ' Αυτόν θα έχουν την ωφέλεια της εξωτερικής καθοδήγησης. Η αλληλογραφία επίσης, θα συνεχιστεί με το διάδοχο, ο οποίος θα γνωρίσετε ποιος θα είναι.

Ακόμα αν ένα μέρος του κάρμα κάποιου μαθητή πρέπει να απαλειφθεί από το Διδάσκαλο στο φυσικό πεδίο κι αυτό θα γίνει από το διάδοχο. Τη στιγμή που ο μαθητής βγει από το σώμα του και φτάσει το αστρικό πεδίο, η αστρική μορφή τού Διδασκάλου του θα τον συναντήσει και θα τον οδηγήσει στα υψηλότερα επίπεδα. Ο Διδάσκαλος τότε μπορεί να φέρει μαζί του και το Διάδοχό του, γεγονός που είναι αρκετά συχνό. Ακόμη επειδή ο Διδάσκαλος έχει γίνει ένα με

το Διάδοχό του, ο μαθητής μπορεί να φορτίζεται και από τη φυσική παρουσία τού Διαδόχου. Τέλος ο αληθινός Διάδοχος δε θα σας δέσει πάνω του, θα σας δέσει με το Δάσκαλό σας, και συνεχώς θα σας υπενθυμίζει ότι ο Διδάσκαλος που σας έδωσε τη μύηση είναι ο Διδάσκαλός σας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΑΚΟΣΤΟ ΠΡΩΤΟ

Μύηση

Ερώτηση: Πρέπει πάντοτε να παρευρίσκεται και να δίνει ο ίδιος ο Διδάσκαλος τις οδηγίες για τη μύηση;

Διδάσκαλος: Μπορεί ένας μαθητής να λάβει μύηση και σε περίπτωση που ο Διδάσκαλος βρίσκεται σε άλλο μέρος και ο ίδιος ο μαθητής σε άλλο μέρος γιατί είναι μέσω ακτινοβολίας, μέσω φόρτισης που οι μαθητές που μυούνται λαβαίνουν την εμπειρία του Φωτός και του Ήχου εσωτερικά. Αν ο Διδάσκαλος, με τη γήινη, τη φυσική του δηλαδή μορφή είναι παρών κατά τη μύησή σας έχει καλώς. Αλλά αν αυτό δεν είναι δυνατό, γιατί ο μαθητής μπορεί να μένει πολύ μακριά, ο Διδάσκαλος μπορεί να επιφορτίσει κάποιον να διαβάσει στο μέλλοντα να μυηθεί, τις οδηγίες της μύησης. Η Θεία Δύναμη ή Διδάσκαλος Δύναμη θα ενεργήσει είτε ο Διδάσκαλος βρίσκεται στο ίδιο μέρος με το μαθητή που μυείται είτε όχι, και ο μαθητής θα έχει εμπειρίες όπου κι αν βρίσκεται.

Ερώτηση: Τι σημαίνει ότι ο Διδάσκαλος μπορεί να δώσει μύηση με ένα του βλέμμα;

Διδάσκαλος: Μύηση είναι προσοχή. Μόνο το «τυπικό της μύησης» είναι μια ανθρώπινη διαδικασία. Υπάρχει ένα χαριτωμένο ανέκδοτο από τη ζωή τού Διδασκάλου Χαζούρ.

Κάποτε ο Μεγάλος Διδάσκαλος ταξίδευε μ' ένα τρένο που είχε το όνομα Συνοριακός Ταχυδρόμος. Καθώς το τρένο έτρεχε με ταχύτητα 40 μίλια την ώρα διασταυρώθηκε με κάποιον που ήταν σε μια καμήλα και που βάδιζε με αντίθετη από το τρένο κατεύθυνση. Τα μάτια τού καμηλιέρη διασταυρώθηκαν με τα μάτια τού Διδασκάλου Χαζούρ, καταλαβαίνετε βέβαια για πόσο λίγο χρόνο, για κλάσματα του δευτερολέπτου, αρκετά όμως για να κάνουν τον καμηλιέρη να πει: «Ω τι Θεία ομορφιά αυτός ο άνθρωπος!» Και να λάβει συγχρόνως τη μύηση από το Μεγάλο Διδάσκαλο. Πολλά χρόνια αργότερα όταν ο καμηλιέρης ήταν ετοιμοθάνατος, φώναζε ένα φίλο του που ήταν μαθητής του Χαζούρ και του είπε: «Ο Διδάσκαλός σου μου παρουσιάστηκε εσωτερικά και μου είπε ότι θα με πάρει μαζί του». Το γεγονός αυτό επιβεβαιώνει ότι ο καμηλιέρης είχε μυηθεί από το Διδάσκαλο Χαζούρ.

Μια μέρα, την εποχή που ο Διδάσκαλος Χαζούρ πλησίαζε να τελειώσει την αποστολή του πάνω στη γη κι εγώ βρισκόμουν κοντά του στην περιοχή Μπεάς, ο μετέπειτα Διδάσκαλος Κιρπάλ με έστειλε να δω από τα βιβλία, πόσοι άνθρωποι είχαν λάβει μύηση από τον Χαζούρ. Όταν έλεγα τον αριθμό και του απάντησα ότι περίπου 125.000 άτομα σύμφωνα με τις σημειώσεις που είχαν

κρατηθεί είχαν λάβει μύηση, εκείνος ψιθύρισε: «125.000 άτομα, χωρίς να υπολογίζει κανείς το αμέτρητο πλήθος των ανθρώπων που μυήθηκαν χωρίς να το ξέρουν με κάποιο βλέμμα του».

Η μύηση επιτελείται με τη μεταβίβαση της σκέψης και είναι θέμα προσοχής. Πολλές φορές ένα απλό βλέμμα τού Διδασκάλου είναι αρκετό.

Ερώτηση: Σκέφτομαι να ζητήσω μύηση. Ποιες είναι οι προϋποθέσεις;

Διδάσκαλος: Όλες οι γραφές μάς λένε ότι σαν προϋπόθεση, πρέπει να διάγουμε μια ηθική ζωή. Αυτό είναι απαραίτητο για την πνευματικότητα. Ηθική ζωή σημαίνει να μη λέμε ψέματα, να έχουμε αγάπη για όλους τους ανθρώπους κι όλη τη Δημιουργία, αγνότητα, ταπεινότητα, να αποφεύγουμε τη βία και να υπηρετούμε ανιδιοτελώς τους συνανθρώπους μας. Θα πρέπει να κερδίζουμε με τίμια μέσα το ψωμί μας και να μην εξαρτιόμαστε από άλλους. Τέλος να ακολουθούμε χορτοφαγική διατροφή, αποφεύγοντας το κρέας, το ψάρι, τα πουλερικά και τα αυγά γονιμοποιημένα ή όχι. Πρέπει ακόμη να αποφεύγουμε τα αλκοολούχα ποτά και τις τοξικές ουσίες.

Πριν να ζητήσετε να μυηθείτε πρέπει να συζητήσετε ειλικρινά με τον εαυτό σας, αν είναι σε θέση να ακολουθήσει τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για να λάβετε τη μύηση. Αν δεν είστε έτοιμοι παρακαλώ περιμένετε, μη βιάζεστε γιατί αναλαμβάνετε μια δέσμευση για όλη σας τη ζωή. Μη ζητήσετε μύηση επηρεασμένοι από κάποιον άλλο και μην πάρετε μύηση επειδή κάποιος σας πίεσε. Παρακαλώ σκεφτείτε καλά. Αν είστε ειλικρινείς και τελείως έτοιμος να δεχτείτε τις προϋποθέσεις, είστε ευπρόσδεκτος να ζητήσετε μύηση. Αν έχετε οποιαδήποτε αμφιβολία είστε ελεύθερος να τη συζητήσετε μαζί μου. Αλλά ζητήστε μύηση μόνο όταν όλες οι πνευματικές σας αμφιβολίες έχουν διαλυθεί και είστε πεπεισμένος για την αξία τού Μονοπατιού το οποίο σκοπεύετε να ακολουθήσετε. Κάθε ένας που ακολουθεί το Μονοπάτι με ειλικρίνεια, τιμότητα, σταθερότητα και ακρίβεια, μπορεί να είναι σίγουρος ότι θα έχει τα ποθητά αποτελέσματα.

Δεν υπάρχει διαφορά μεταξύ μας. Απλώς, είχα την καλή τύχη να μαθητεύσω στα πόδια δύο μεγάλων Δασκάλων και να αφομοιώσω τις διδασκαλίες τους. Ό,τι μπορεί κάποιος να κάνει, μπορεί να το κάνει και κάποιος άλλος. Αυτό είναι ένα μονοπάτι ελπίδας, γλυκιάς ελπίδας. Είναι ένα μονοπάτι εμπειρίας και πραγματοποίησης. Δεν είναι ένα μονοπάτι για συναισθήματα, συγκινήσεις κι εξαγωγή συμπερασμάτων.

Ερώτηση: Μπορώ να καταλάβω γιατί πρέπει να ακολουθεί κανείς ηθική διαβίωση και να είναι χορτοφάγος, αλλά δεν καταλαβαίνω την απαγόρευση τού να πίνει κανείς οινόπνευμα και να παίρνει τοξικές ουσίες. Τι σχέση μπορεί να έχουν αυτά με την πνευματικότητα;

Διδάσκαλος: Προκειμένου να ακολουθήσετε αυτό το Μονοπάτι πρέπει να αντιληφθείτε μερικές βασικές αρχές. Πρώτον ότι ο άνθρωπος είναι της ίδιας ουσίας με το Μεγαλοδύναμο Θεό. Είναι η ψυχή, ο άνθρωπος κι όχι το σώμα. Ο Θεός είναι ένας ωκεανός Πανσυνειδητότητας κι εμείς όντας της ίδιας ουσίας με Αυτόν είμαστε μονάδες συνειδητότητας. Η ψυχή μας τώρα βρίσκεται σε μια κατάσταση αδράνειας. Καλύπτεται από ορισμένα περιβλήματα, που είναι ο νους, το υλικό σώμα, και οι ψευδαισθήσεις. Προκειμένου να ακολουθήσουμε το πνευματικό Μονοπάτι οφείλουμε να γίνουμε περισσότερο συνειδητοί. Η πνευματικότητα είναι ένα μέσον αφύπνισης και εγρήγορσης της θείας συνειδητότητας που βρίσκεται μέσα μας σε αδράνεια.

Πρέπει να αποτινάξουμε τα δεσμά μας και να ελευθερώσουμε την ψυχή μας απ' αυτά τα περιβλήματα, ώστε η ψυχή μας να αναπτύξει την πλήρη, αρχέγονή της συνειδητότητα και να επιστρέψει στο Θεό.

Αν πίνουμε αλκοολούχα ποτά ή χρησιμοποιούμε ναρκωτικές ή παραισθησιογόνες ουσίες, αντί να διαστέλλουμε τη συνειδητότητά μας την αμβλύνουμε, την καθιστούμε νοσηρή και δεν έχουμε πλήρη έλεγχο του εαυτού μας.

Μπορείς να μεθύσεις πίνοντας από ένα ποτήρι, αλλά επίσης μπορείς να μεθύσεις ρουφώντας το γεμάτο θείο νέκταρ βλέμμα τού Διδασκάλου, πράγμα τόσο μεγάλο, που δεν μπορείς ακόμη να το αντιληφθείς. Έμαθα να πίνω αυτό το νέκταρ, μέσα από τα μάτια τού Διδασκάλου μου. Το νέκταρ αυτό διαστέλλει τη συνειδητότητα και αυτό είναι γεγονός εκ διαμέτρου αντίθετο από αυτό που το οινόπνευμα και οι δρόγες πετυχαίνουν, όπου αντίθετα θολώνεται και αμβλύνεται η συνειδητότητα.

Η πνευματικότητα είναι ένας δρόμος ελευθερίας. Αλλά, όταν εξαρτιόμαστε από το ποτό ή τις δρόγες δεν είμαστε ελεύθεροι. Καθετί που αποτελεί συνήθεια και καθετί που θολώνει τη συνειδητότητα, είναι για μας ένα εμπόδιο στην επίτευξη τού τελικού σκοπού της ζωής μας που είναι η απελευθέρωση της ψυχής μας από τα δεσμά του νου και της ύλης.

Ερώτηση: *Υπάρχει καμιά οικονομική επιβάρυνση γι' αυτόν που ακολουθεί αυτό το μονοπάτι;*

Διδάσκαλος: Η πνευματικότητα καθώς κι όλα τα άλλα δώρα της φύσης παρέχονται δωρεάν στους αναζητητές της αλήθειας. Είναι απαράβατος και χωρίς εξαίρεση κανόνας για τον αληθινό Διδάσκαλο, να κερδίζει μόνος του τα προς το ζην και να ζει μόνο με αυτά που ο ίδιος κερδίζει. Δε δέχεται ποτέ χρήματα ή οποιαδήποτε άλλη προσφορά ή δώρο από τους μαθητές του ή από οποιονδήποτε άλλο.

Ερώτηση: *Πόσων χρόνων πρέπει να είναι κανείς για να λάβει με τη μύηση το Φως και τον Ήχο;*

Διδάσκαλος: Γενικά θα πρέπει να είναι τουλάχιστον 16 χρόνων, αλλά μπορεί να υπάρχουν και εξαιρέσεις. Όλα εξαρτώνται από το πόσο έντονη είναι η επιθυμία κάποιου για μύηση και πόσο καθαρός είναι στην Ψυχή. Ο Διδάσκαλος είναι ο καλύτερος κριτής. Αν κάποιος έχει πραγματικό ζήλο και πάθος για την πνευματικότητα, τότε μπορεί να λάβει μύηση σε μικρότερη ηλικία. Καμιά φορά ο Διδάσκαλος μπορεί να μυήσει ένα παιδί ενώ αντίθετα μπορεί να ζητήσει από έναν ενήλικο να περιμένει κάποιο χρονικό διάστημα πριν λάβει μύηση. Κριτήριο αποτελεί η καθαρότητα της ψυχής. Άλλοτε πάλι είναι δυνατόν παιδιά μικρά ακόμη και 5 χρόνων να μυηθούν και να λάβουν το Ηχητικό μόνο Ρεύμα, ενώ η πλήρης μύηση να τους δοθεί αργότερα.

Ερώτηση: *Θα πρέπει να εγκαταλείψει κανείς το θρήσκευμά του προκειμένου να ακολουθήσει το Πνευματικό Μονοπάτι;*

Διδάσκαλος: Όχι, το Σαντ Ματ θα μπορούσα να πω, είναι ένα επιστημονικό μονοπάτι. Δεν έχει σχέση με θρησκείες, δόγματα, τυπικά, και ιεροτελεστίες. Αντίθετα, συνιστά στον καθένα να παραμείνει πιστός στο θρήσκευμά του και στις παραδόσεις του. Αν είναι Χριστιανός θα πρέπει να γίνει πραγματικός Χριστιανός, αν είναι Εβραίος να γίνει πραγματικός Εβραίος, πραγματικός Σιχ, Μουσουλμάνος, Ινδουιστής κλπ.

Το να γίνετε πραγματικός οπαδός τής θρησκείας σας σημαίνει να δείτε το Θείο Φως και να ακούσετε τη Μουσική των Σφαιρών. Δεν ασχολούμεθα με την εξωτερική πλευρά των θρησκειών, στις οποίες διαφέρουν τα διάφορα τυπικά, οι λειτουργίες και οι ιεροτελεστίες, οι μυσταγωγίες και τα τελετουργικά. Ασχολούμεθα με την εσωτερική, τη μυστικιστική πλευρά της θρησκείας η οποία είναι παγκόσμια, πάντα η ίδια κι έχει σχέση με την από πρώτο χέρι, προσωπική εμπειρία. Πιστεύουμε στη «θρησκεία του ανθρώπου», στο να ανυψώσουμε το χαρακτήρα μας και να διατηρήσουμε τις ηθικές αξίες. Ο Διδάσκαλος Κιρπάλ συνήθιζε να λέει: «Είναι δύσκολο να γίνεις άνθρωπος, αλλά άπαξ και γίνουμε άνθρωποι με την πραγματική σημασία της λέξης, τότε δεν είναι τόσο δύσκολο να βρούμε το Θεό».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΑΚΟΣΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Θάνατος και Κάρμα

Ερώτηση: Τι συμβαίνει κατά την ώρα του θανάτου;

Διδάσκαλος: Η ερώτηση αυτή μπορεί να χωριστεί σε δύο μέρη. Το πρώτο μέρος αφορά τη διαδικασία που έχει σχέση μ' αυτές τις ψυχές που έχουν λάβει μύηση και είναι κάτω από την άμεση φιλεύσπλαχνη προστασία τού Διδασκάλου. Αφορά επίσης ψυχές που έχουν έρθει σε κάποια ειδική επαφή με το Διδάσκαλο, όπως αυτοί που έχουν την καλή τύχη να δεχτούν ένα βλέμμα του ή να τύχουν της προσοχής του ή έτυχε να είναι στενά συνδεδεμένοι ή συγγενείς με κάποιον που έχει λάβει μύηση από το Διδάσκαλο. Οι ψυχές αυτές περιλαμβάνονται στην πρώτη κατηγορία που γι' αυτές η διαδικασία τού θανάτου στην οποία οι υπόλοιπες ψυχές πρόκειται να υποβληθούν δεν είναι η ίδια. Το δεύτερο μέρος, αναφέρεται σε ψυχές που δεν έχουν λάβει μύηση και δεν έχουν έρθει κάτω από την προστασία ενός Τέλειου Διδασκάλου.

Όταν λοιπόν ο χρόνος της ζωής που έχει χορηγηθεί σε κάθε άνθρωπο τελειώσει, το αισθητικό ρεύμα ή πνεύμα ή ψυχή αποσύρεται από το σώμα. Πρώτα αποσύρεται από τα δάχτυλα των ποδιών, ανεβαίνει στα γόνατα, στο κέντρο της κουνταλίνης, στον αφαλό, στην καρδιά, στο λαιμό, στη γλώσσα και τελικά στα μάτια. Στο σημείο αυτό οι κόρες των ματιών στρίβουν προς τα άνω και ακολούθως προς τα κάτω και τελικά το ρεύμα αυτό, η ψυχή δηλαδή, βγαίνει από το σώμα, μέσα από το κέντρο της ψυχής που βρίσκεται στη μέση και λίγο πίσω από τα δύο φρύδια. Η αργυρή χορδή, το νήμα της ζωής που λένε και που συνδέει το φυσικό σώμα με την ψυχή τελικά αποκόπτεται και η διαδικασία του θανάτου έχει συμπληρωθεί.

Γι' αυτούς που δεν έχουν λάβει μύηση, όταν τα αισθητικά τους ρεύματα αποσύρονται, αισθάνονται πόνο, σαν κάθε μέλος του σώματός τους να σφίγγεται, να εξαρθρώνεται και να σπάει. Είναι μια οδυνηρή εμπειρία για πολλούς λόγους. Πρώτον γιατί αυτοί που δεν έχουν την εμπειρία της απόσυρσης από το σώμα τους κατά τη διάρκεια της ζωής τους, δεν είναι συνηθισμένοι σ' αυτή τη διαδικασία. Ακόμη, είμαστε τόσο προσκολλημένοι στο σώμα μας ώστε τη στιγμή που αισθανόμαστε ότι το χάνουμε, αισθανόμαστε πόνο, όπως όταν καταλαβαίνουμε ότι πρόκειται να χάσουμε το παιδί μας. Σκεφτείτε τη φοβερή στιγμή μιας μητέρας που της αρπάζουν το παιδί της την ώρα που το θηλάζει. Πώς μπορεί να αισθάνεται η μητέρα αυτή; Αν είμαστε προσκολλημένοι στους γονείς μας, στη μνηστή μας ή σε άλλους συγγενείς και βλέπουμε ότι τους χάνουμε αισθανόμαστε την ίδια βαθιά θλίψη. Έτσι και στην περίπτωση του σώματός μας, όταν καταλαβαίνουμε ένα μέλος του να σπάει και να νεκρώνεται αισθανόμαστε όχι μόνο φυσικό, αλλά και νοητικό και ψυχολογικό πόνο. Και

αυτή η απόσυρση του πνεύματος δεν είναι πάντοτε μια σύντομη διαδικασία, γιατί η ψυχή πρέπει να αποσυρθεί όχι μόνο από ένα μέρος αλλά από ολόκληρο το σώμα. Έτσι ο θάνατος είναι μια παρατεταμένη διαδικασία που συνοδεύεται από οδύνη και άγχος.

Οι ψυχές που έχουν λάβει μύηση, ακολουθούν την ίδια διαδικασία αλλά με πολύ ήπιο τρόπο. Στην περίπτωση ενός μαθητή, η Χάρη του Διδασκάλου παρέχεται, έτσι ώστε η ψυχή να κατορθώνει να αποσύρεται με πολύ ήρεμο τρόπο, ενώ ήδη έχει προετοιμαστεί για την επικείμενη μεταβολή της κατάστασής της, ώρες, μέρες, εβδομάδες ή και μήνες πιο πριν, από μήνυμα που έχει λάβει εσωτερικά από το Δάσκαλό της.

Η ψυχή αφού αποχωριστεί από το σώμα, θα περάσει από τα εσωτερικά άστρα, τη σελήνη και τον εσωτερικό ήλιο και ακολούθως θα βρεθεί εμπρός στην ακτινοβόλο μορφή του Διδασκάλου. Ο Διδάσκαλος θα αποφασίσει τότε σε ποιο εσωτερικό επίπεδο η ψυχή θα οδηγηθεί. Αν ο μαθητής με το διαλογισμό του είχε φτάσει σε υψηλό επίπεδο κατά τη διάρκεια της ζωής του, η ψυχή του θα οδηγηθεί τουλάχιστον στο επίπεδο που είχε φτάσει. Αν η ψυχή δεν είχε κατορθώσει να αποσύρεται από το σώμα κατά τη διάρκεια της ζωής του μαθητή, ο Διδάσκαλος θα αποφασίσει σε ποιο εσωτερικό επίπεδο θα την οδηγήσει ή αν θα χρειαστεί να της δώσει μια ακόμα γήινη γέννηση. Οι Διδάσκαλοι λαβαίνουν το καθετί υπόψη τους προκειμένου να ωφελήσουν κάθε ψυχή, με τον καλύτερο γι' αυτήν τρόπο. Συνήθως οδηγούν τις ψυχές σε εσωτερικά επίπεδα, όπου αυτές παραμένουν και διαλογίζονται, στον κατάλληλο δε για κάθε ψυχή χρόνο ο Διδάσκαλος θα τις οδηγήσει σ' ένα όλο και υψηλότερο επίπεδο, ανάλογα με την πρόοδο που έχουν κάνει, μέχρι που κάθε μία ψυχή θα φτάσει την Αιώνια Κατοικία και θα πετύχει την τελική της επικοινωνία με το Θεό.

Αυτός είναι ο τρόπος που ο Διδάσκαλος φροντίζει κάθε μαθητή. Για το μνημένο, ο θάνατος είναι μια στιγμή ειρήνης, μια στιγμή ευλογίας και έκστασης. Ο Καμπίρ Σαχίμπ έλεγε: «Ο θάνατος, τον οποίο ο κόσμος τόσο πολύ φοβάται, είναι πηγή ευλογίας για μένα, γιατί μόνο μέσω αυτής της διαδικασίας είναι δυνατό να αποκτήσω αιώνια ευδαιμονία».

Ερώτηση: *Γιατί αυτοί που έχουν λάβει μύηση, δεν αισθάνονται πόνο την ώρα του θανάτου;*

Διδάσκαλος: Ένας λόγος είναι ότι αυτοί που βρίσκονται κάτω από την καθοδήγηση του Διδασκάλου, μαθαίνουν απ' αυτόν την τέχνη τού να αποσύρουν τα αισθητικά τους ρεύματα από το σώμα, ενόσω είναι ακόμη στη ζωή κι αυτό βοηθά την ώρα του θανάτου, γιατί επαναλαμβάνεται ουσιαστικά η ίδια διαδικασία. Για να σας δώσω ένα παράδειγμα. Όταν ήμουν πολύ νέος, συνήθιζα να εξασκώμαι σε μια μορφή γυμναστικών ασκήσεων που λέγεται ασάνα. Ο Διδάσκαλός μου είχε κι ο ίδιος ασχοληθεί με αυτές και έμαθα απ' αυτόν να τις εκτελώ σε πολύ μικρή ηλικία. Το σώμα μου είχε γίνει τόσο ευλύγιστο που

έμοιαζε σαν να είναι φτιαγμένο από καουτσούκ ή πλαστικό και μπορούσε να διπλωθεί προς κάθε κατεύθυνση. Αν δεν είχα ποτέ εξασκηθεί με τέτοιου είδους ασκήσεις και προσπαθούσα να τις εκτελέσω σε μία μόνο μέρα μέσα, θα με πονούσαν οι μυς μου για περίπου μια βδομάδα. Ενόσω όμως εξασκούμεν καθημερινά, δεν αισθανόμουν καθόλου πόνο. Το ίδιο συμβαίνει αν συστηματικά αποσυρόμαστε από το σώμα μας, οπότε έρχεται μια στιγμή που αυτή η απόσυρση γίνεται πολύ απλά και φυσικά. Αν ήδη έχουμε αποσυρθεί από το σώμα μερικές εκατοντάδες φορές, μια φορά περισσότερη την ώρα του θανάτου, δε θα μας κάνει κανένα κόπο.

Τέλος, στην περίπτωση που οι μυημένοι δεν έχουν κατορθώσει κατά τη διάρκεια της ζωής τους να υπερβαίνουν τη σωματική τους συνειδητότητα, την ώρα του θανάτου ο Διδάσκαλος παρουσιάζεται και τους βοηθά να περάσουν ήρεμα αυτή τη διαδικασία.

Ερώτηση: Οι Διδάσκαλοι λένε ότι η ώρα του θανάτου είναι προκαθορισμένη. Είναι δυνατόν ο Διδάσκαλος να την αλλάξει, και αν ναι, σε ποια περίπτωση θα το κάνει;

Διδάσκαλος: Λέγεται ότι στον άνθρωπο, δίνεται από το Θεό κατά τη γέννησή του ένα κεφάλαιο ορισμένου αριθμού αναπνοών. Ο άνθρωπος δεν έρχεται για να ζήσει ένα αυστηρώς προκαθορισμένο αριθμό χρόνων και ημερών. Έτσι αυτοί που εφαρμόζουν την *Πραναγιάμα*, και σταματούν την αναπνοή τους ενώ κάθονται σε διαλογισμό, είναι δυνατόν να έχουν μακρύτερη ζωή σε σχέση μ' αυτούς στους οποίους έχει δοθεί ο ίδιος αριθμός αναπνοών, αλλά καταναλώνουν τη ζωή τους σε βίαιες ενέργειες, αγχώδεις ενασχολήσεις και σε άκρατες σεξουαλικές δραστηριότητες. Ο χρόνος λοιπόν της ζωής δεν είναι αυστηρά προκαθορισμένος, αλλά μόνο ο αριθμός των αναπνοών τον οποίο έχει λάβει ο άνθρωπος κι αυτός συνήθως δεν αλλάζει. Παρ' όλα αυτά ο Διδάσκαλος μπορεί να επιμηκύνει τη ζωή σου αν νομίσει ότι η παραμονή σου σ' αυτό τον κόσμο θα βοηθήσει στην επίτευξη κάποιου υψηλού σκοπού. Έχω δει τέτοιες περιπτώσεις, που ο Διδάσκαλος έδωσε παράταση στη ζωή ανθρώπων.

Ερώτηση: Όλες οι σκέψεις, τα λόγια και οι ενέργειές μας καταγράφονται;

Διδάσκαλος: Ναι κι αυτό είναι κάτι που το δέχονται κι όλες οι θρησκείες. Για παράδειγμα οι Μουσουλμάνοι πιστεύουν ότι κάθε άνθρωπος συνοδεύεται από δύο αγγέλους που στέκονται στους ώμους του. Ο άγγελος που κάθεται δεξιά καταγράφει ό,τι καλά έργα κάνουμε κι αυτός που κάθεται αριστερά καταγράφει ό,τι κακά έργα κάνουμε.

Ερώτηση: Πώς ο Άγγελος του θανάτου στην πράξη δικάζει κάθε ψυχή;

Διδάσκαλος: Μεταφορικά πάντα, ο Άγγελος του Θανάτου επιλαμβάνεται των λογαριασμών που έχει κάθε άνθρωπος και κρίνει αν οι καλές πράξεις υπερέχουν των κακών. Στην περίπτωση αυτή δίνει εντολή η ψυχή να ανέβει σε κάποιον «παράδεισο» όπου είναι τόπος προσωρινής μακαριότητας. Αν ο Άγγελος του Θανάτου παρατηρήσει ότι οι κακές πράξεις υπερέχουν των καλών, τότε δίνει εντολή η ψυχή να οδηγηθεί σε κάποια «κόλαση» όπου θα υποστεί ορισμένα μαρτύρια όπως της φωτιάς, της μεγάλης πείνας, της άσβεστης δίψας και πολλά άλλα. Η ψυχή θα μείνει στον παράδεισο για ένα προκαθορισμένο διάστημα που καθορίζεται από την υπεροχή των καλών έναντι των κακών πράξεων και αντίθετα. Αν σε κάποιον η υπεροχή των κακών έναντι των καλών πράξεων είναι μεγάλη, η παραμονή του στην κόλαση θα είναι για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα κι αν μικρότερη για μικρότερο χρονικό διάστημα. Επίσης αν τα καλά εξισορροπούν τα κακά έργα, η ψυχή θα οδηγηθεί σ' ένα μέρος όπου οι Σούφι ονομάζουν αχράτ κι είναι μια περιοχή που βρίσκεται μεταξύ ουρανού και κόλασης. Όταν η περίοδος παραμονής στον ουρανό, την κόλαση ή το αχράτ ολοκληρωθεί, τότε η ψυχή θα επιστρέψει για μια καινούρια γέννηση σ' ένα από τα 8,4 εκατομμύρια είδη γήινης ζωής. Στην περίπτωση αυτών που έχουν έρθει στα πόδια ενός ζωντανού Διδασκάλου, κατά την ώρα της μύησης, οι λογαριασμοί των καλών και κακών πράξεων μεταφέρονται αμέσως από τη δικαιοδοσία του Ντάραμ Ρατζ στο Διδάσκαλο και είναι τότε ο Διδάσκαλος και όχι ο Άγγελος του Θανάτου που συναντάει την ψυχή εσωτερικά την ώρα του θανάτου. Οι Διδάσκαλοι μάς βεβαιώνουν ότι αν ο μυημένος μαθητής πρέπει να ξαναγεννηθεί πάνω στη γη, μέχρι να τελειώσει το πνευματικό του ταξίδι, δε θα ξαναγεννηθεί κάτω από το ανθρώπινο επίπεδο.

Ερώτηση: *Είναι η κόλαση μια καθορισμένη περιοχή ή μια νοητική κατάσταση;*

Διδάσκαλος: Μια καθορισμένη περιοχή.

Ερώτηση: *Τι εννοούμε όταν λέμε ότι κάποιος υποφέρει στην κόλαση;*

Διδάσκαλος: Σύμφωνα με τη Σριμάτ Μπαγκαβάτ Πουράνα, ένα αρχαίο Ινδικό κείμενο, οι ψυχές στην κόλαση πρέπει να περάσουν πρώτα μέσα από έναν ποταμό αίματος και ακαθαρσίας. Στην πραγματικότητα οι περιγραφές αυτές είναι συμβολικές, γιατί δεν υπάρχουν λόγια που να μπορεί κανείς να απεικονίσει τα μαρτύρια της ψυχής κι έτσι χρησιμοποιούνται οι περιγραφές που μας δίνουν οι γραφές. Λέγεται ακόμη ότι στην κόλαση αισθάνεται κανείς τόσο μεγάλη δίψα, ώστε κι αν ακόμη είχε έναν ωκεανό νερό για να πει, δε θα μπορούσε να τη σβήσει. Παρ' όλη του τη δίψα όμως δεν έχει ούτε μια σταγόνα νερό να πει.

Σε άλλα μέρη πάλι της κόλασης κάνει πολύ κρύο κι αισθάνεται κανείς σαν να βρίσκεται στο Βόρειο Πόλο, ενώ σε άλλα υπάρχει συνεχής πείνα και έντονη ζέστη, σε βαθμό που να αισθάνεται κανείς ότι καίγεται, χωρίς να μπορεί να βρει

πουθενά δροσιά. Έτσι οι περιγραφές αυτές της κόλασης, μοιάζουν με αυτές που διαβάζουμε στην Κόλαση του Δάντη.

Ερώτηση: Όταν η ψυχή ή συνείδηση βρίσκεται στην κόλαση, γνωρίζει την αιτία για τους βασανισμούς που υφίσταται εκεί;

Διδάσκαλος: Ναι, τη γνωρίζει.

Ερώτηση: Ο πόνος που υφίσταται η ψυχή στην κόλαση, της αφήνει καμιά εμπειρία, ώστε όταν η ψυχή ξανάρθει μέσα σ' ένα άλλο ανθρώπινο σώμα και αντιμετωπίσει εκ νέου τους ίδιους πειρασμούς να θυμάται τις φοβερές δοκιμασίες που υπέφερε σαν τιμωρία για τα αμαρτήματά της και να τους αποφύγει;

Διδάσκαλος: Η αυταπάτη είναι τόσο μεγάλη στο γήινο επίπεδο, ώστε μόλις η περίοδος του μαρτυρίου τελειώσει κι η ψυχή επανέλθει, ξεχνάει κάθε εμπειρία που είχε στην κόλαση. Κι αυτό είναι το κακό, ότι είσαι δηλαδή υποχρεωμένος να υποφέρεις, αλλά δε σου επιτρέπεται να επωφεληθείς από τις εμπειρίες που έχεις αποκτήσει. Αν μπορούσε κανείς να συνειδητοποιήσει πόσους πόνους και βάσανα έχει υποφέρει, δε θα ξανάκανε ποτέ τίποτα κακό.

Ο σκοπός της Αρνητικής Δύναμης που εξουσιάζει τους τρεις κατώτερους κόσμους, είναι να υπάρχει τέτοιος μεγάλος λαβύρινθος ώστε οι ψυχές όταν βγαίνουν από τον ένα λαβύρινθο να πέφτουν σε άλλον. Δε θέλει να χάσει ούτε μια ψυχή από την επικυριαρχία του.

Λέγεται επίσης στις διάφορες γραφές, ότι το παιδί όταν βρίσκεται στη μήτρα της μητέρας του υποφέρει πολύ, γυρίζει άνω κάτω και ο σχηματισμός τού σώματος και των οστών του, τού προκαλούν ένα συναίσθημα ανυπόφορης ζέστης. Τότε η ψυχή τού παιδιού προσεύχεται στο Θεό και του υπόσχεται ότι μόλις γεννηθεί θα είναι τελείως αφιερωμένη σ' Αυτόν, θα τον υπηρετεί και θα διαλογίζεται. Κάνει μια ειλικρινή υπόσχεση ώστε ο Παντοδύναμος να στερήσει να το βγάλει μέσα από τη μήτρα της μητέρας του. Τη στιγμή όμως που το παιδί έρχεται στον κόσμο, η αυταπάτη είναι τόσο μεγάλη ώστε η ψυχή τού παιδιού ξεχνάει τις υποσχέσεις της. Ξεχνάει τις εμπειρίες που είχε με τον Άγγελο του Θανάτου, γιατί αν η ψυχή θυμόταν ό,τι είχε υποσχεθεί όταν βρισκόταν μέσα στη μήτρα της μητέρας, δε θα έκανε τίποτα κακό, όταν θα ερχόταν σ' αυτό τον κόσμο.

Ερώτηση: Η ψυχή έχει μια καθορισμένη μορφή στο αστρικό και στο αιτιατό επίπεδο;

Διδάσκαλος: Στο αστρικό επίπεδο έχει κανείς το αστρικό του σώμα και στο αιτιατό έχει το αιτιατό σώμα. Οι μορφές αυτές αποκτούν όλο και μεγαλύτερη

ακτινοβολία και καθαριότητα καθώς η ψυχή προοδεύει στους εσωτερικούς κόσμους.

Ερώτηση: *Ο Σαντ Κιρπάλ Σινγκ έλεγε ότι είναι πολύ ουσιώδες να διαλογίζεται κανείς ενόσω βρίσκεται στο ανθρώπινο σώμα, γιατί κάνει πολύ μεγαλύτερη πρόοδο εδώ, παρά όταν διαλογίζεται αφότου φύγει απ' αυτό τον κόσμο και βρίσκεται στα εσωτερικά επίπεδα. Θα μπορούσατε να μου το εξηγήσετε σας παρακαλώ;*

Δάσκαλος: Είναι αλήθεια ότι πάνω στη γη μπορεί κανείς να έχει πολύ ταχύτερη πρόοδο. Ο χρόνος που αφιερώνουμε για τις ασκήσεις του διαλογισμού στη φυσική μας ζωή, μας βοηθάει να προοδεύσουμε στο πνευματικό μονοπάτι, σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό παρά αν καταβάλαμε την ίδια προσπάθεια σε κάποιο εσωτερικό πεδίο που είναι δυνατόν να βρεθούμε μετά το φυσικό μας θάνατο. Αυτός είναι κι ένας από τους βασικούς λόγους που ορισμένες φορές ο Διδάσκαλός μας, αποφασίζει να μας δώσει μια νέα ανθρώπινη ζωή.

Ερώτηση: *Τι κάνουν οι ψυχές όταν βρίσκονται στα εσωτερικά επίπεδα;*

Διδάσκαλος: Έχουν στη διάθεσή τους όσο χρόνο θέλουν για προσευχή και διαλογισμό. Ξέρετε τι κάνουν σ' αυτό τον κόσμο οι πραγματικοί εραστές; Σε κάποιους στίχους μου διαβάζω:

Δεν έχω φίλους εκτός από τον Αγαπημένο
Δεν έχω στόχο παρά την Αγάπη Του.

Αν αυτή είναι η διάθεση μιας ψυχής στο γήινο επίπεδο, τότε τι διαφορετικό θα μπορούσε να την απασχολήσει στα εσωτερικά επίπεδα; Αυτό που έχει να κάνει μια ψυχή είναι να είναι αφοσιωμένη σ' Αυτόν, να τον αγαπάει και να διαλογίζεται σ' Αυτόν.

Ερώτηση: *Τι συμβαίνει με τη συνειδητότητα τής ψυχής ενός γέροντα;*

Διδάσκαλος: Η ψυχή δε χάνει ποτέ τη συνειδητότητά της. Ο εγκέφαλος είναι εκείνος που γερνάει. Η δυσκολία έγκειται στο ότι, ενόσω βρισκόμαστε στο ανθρώπινο σώμα, η ψυχή μας, η διάνοιά μας και το σώμα μας είναι τόσο αλληλένδετα, ώστε δεν είμαστε σε θέση να ξεχωρίσουμε το ένα από το άλλο. Εντούτοις, η ψυχή δεν παύει να αποτελεί μια ενσυνείδητη οντότητα.

Ερώτηση: *Αν κάποιος βρίσκεται σε γεροντική άνοια ή είναι σε κατάσταση φυτού, η ψυχή μπορεί να επικοινωνήσει με κάποια άλλη ψυχή και να λάβει απ' αυτήν ανακούφιση;*

Διδάσκαλος: Ναι, μια εξελιγμένη ψυχή μπορεί να της δώσει ανακούφιση, γιατί καθώς είναι μια μονάδα συνειδητότητας μπορεί να επικοινωνεί με κάποια άλλη ψυχή.

Ερώτηση: *Θα θέλατε να μας μιλήσετε για την έκτρωση και πότε η ψυχή εισέρχεται μέσα στο σώμα;*

Διδάσκαλος: Η ψυχή εισέρχεται στο σώμα τη στιγμή της σύλληψης και από τότε, το παιδί που σχηματίζεται είναι μια ενσυνείδητη οντότητα. Η έκτρωση θεωρείται ένα από τα πιο ειδεχθή εγκλήματα που μπορεί κάποιος να συντελέσει. Συνήθως οι άνθρωποι εγκληματούν σφάζοντας και δολοφονώντας όταν έχουν μια μακροχρόνια εχθρότητα με κάποιον ή όταν, στις περιπτώσεις που καταπιέζονται και καταδυναστεύονται, θέλουν να απαλλαγούν από το δυνάστη τους. Καταφεύγουν λοιπόν στη δολοφονία των συνανθρώπων τους, γιατί υπήρξαν θύματα πράξεων που τους γέμιζαν μίσος και εχθρότητα από πολύ χρόνο. Άλλοτε πάλι, ορισμένοι καταφεύγουν στο έγκλημα όταν χάσουν την ψυχραιμία τους, όταν κάποιος τους εκμεταλλεύεται, τους γελοιοποιεί ή τους καταστρέφει κάτι που αυτοί θεωρούν ότι έχει μεγαλύτερη αξία από την ίδια τη ζωή. Σκοτωμοί είναι ακόμη το αποτέλεσμα εθνικού φανατισμού, πολιτικών συμφερόντων ή υπεράσπισης της εθνικής υπερηφάνειας. Σπάνια συναντάμε περιπτώσεις ανθρώπων που καταφεύγουν στην εν ψυχρώ δολοφονία αθώων τους οποίους ποτέ προηγουμένως δεν τους έχουν δει, δεν έχουν βλαφτεί απ' αυτούς ούτε τους χωρίζει μίσος ή άλλη διαφορά.

Το έμβρυο δε μας έχει κάνει κανένα κακό κι εμείς αντίθετα εν ψυχρώ εγκληματούμε σ' αυτό το σύμβολο της αθωότητας. Αυτή λοιπόν η δολοφονία ενός αθώου παιδιού που δημιουργείται και που δεν είναι ικανό να βλάψει κανέναν, είναι η πιο βάρβαρη και απάνθρωπη ενέργεια που μπορεί κανείς να διαπράξει.

Ερώτηση: *Εμείς σαν μνημένοι είναι δυνατό να κάνουμε κάτι προκειμένου να βοηθήσουμε κάποιον που πεθαίνει;*

Διδάσκαλος: Όταν κάποιος που είναι μνημένος πεθαίνει, μπορούμε να καθίσουμε σε διαλογισμό και να προσευχηθούμε γι' αυτόν στο Δάσκαλό μας. Κι αν ακόμα ο άνθρωπος δεν είναι μνημένος μπορούμε πάλι να προσευχηθούμε στο Δάσκαλό μας για την ειρήνευση της ψυχής του και για την πνευματική της πρόοδο.

Ερώτηση: *Είναι σωστό ένας μαθητής να ζητάει από το Διδάσκαλο να τον ανακουφίσει από κάποια φυσική ασθένεια;*

Διδάσκαλος: Στα αρχικά στάδια της μαθητείας του, όταν κάτι δεν πάει καλά, στο γραφείο ή στις δουλειές, ακόμα κι όταν προκύπτει οξύ ή μακροχρόνιο

πρόβλημα υγείας, ο μαθητής προσεύχεται στο Δάσκαλό του, γιατί αν δε ζητήσει απ' αυτόν βοήθεια από ποιον θα πρέπει να τη ζητήσει; Πολλές φορές μάλιστα αν ο μαθητής είναι χαϊδεμένος, λεπτεπίλεπτος ή ευαίσθητος ζητάει τη βοήθεια τού Διδασκάλου, ακόμη και για ένα τσίμπημα βελόνας. Στα αρχικά λοιπόν στάδια ο μαθητής δεν πειράζει αν ζητάει διαρκώς τη βοήθεια τού Διδασκάλου του, γιατί αυτό δείχνει σεβασμό και την πίστη του ότι όλα παρέχονται από το Διδάσκαλο. Αντίθετα υπάρχει πρόβλημα όταν κάποιος καταφεύγει άλλοτε σε μάγους και θεραπευτές, άλλοτε σε ναούς και άλλοτε στο Διδάσκαλο, προκειμένου να δώσει λύσεις στα προβλήματά του.

Αυτό όμως που είναι επιτρεπτό στα αρχικά στάδια της μαθητείας, θεωρείται ιεροσυλία γι' αυτόν που έχει προχωρήσει στο Μονοπάτι. Καθώς ο μαθητής προοδεύει, υπερβαίνει τη σωματική του συνειδητότητα, ενώνεται με το Διδάσκαλο και μαζί διασχίζουν τα Ανώτερα επίπεδα. Έρχεται μια στιγμή που ό,τι και να συμβεί λέει «γλυκό κι ευπρόσδεκτο το θέλημά Του». Έτσι, αν ζητήσει κάτι από το Διδάσκαλο, επειδή θα αντιστρατεύεται σ' αυτή την παραδοχή, θα αποτελεί κατά κάποιο τρόπο ιεροσυλία. Γιατί αν δέχεσαι και πιστεύεις ότι είναι γλυκό και ευπρόσδεκτο το Θείο θέλημά Του, ποιος ο λόγος να ζητάς την παρέλευση ή τη βελτίωση των φυσικών ασθενειών σου;

Ερώτηση: Ορισμένα από τα αμαρτήματά μας, είναι αποτέλεσμα του κάρμα μας ή πάντοτε οφείλονται σε κακές μας συνήθειες;

Διδάσκαλος: Πολλές φορές δίνουμε μεγάλη έμφαση στο κάρμα μας και προσπαθούμε πίσω απ' αυτή την έννοια να κρύψουμε τις αδυναμίες μας. Αποδίδοντας τις κακές μας πράξεις στο νόμο του κάρμα βρίσκουμε μια δικαιολογία για να εξακολουθούμε να ζούμε με ένα αρνητικό τρόπο. Ένας ποιητής κάποτε έλεγε ότι: «Όταν τα φύλλα ενός δέντρου θροΐζουν, τούτο συμβαίνει γιατί αυτό είναι το θέλημα του Κυρίου». Μήπως θα πρέπει να πούμε ότι, αφού το θρόισμα ενός φύλλου γίνεται, επειδή αυτό είναι το θέλημα του Κυρίου, άρα και οι κακές μας πράξεις γίνονται γιατί έτσι Εκείνος θέλει;

Αν κάποιος μοιχεύσει μπορεί να ισχυριστεί, ότι ήταν θέλημα Θεού η μοιχεία και επομένως αυτός δε φέρνει καμιά ευθύνη; Όλα αυτά δεν είναι τίποτα περισσότερο από τεχνάσματα του νου μας, ο οποίος νους, είναι σαν μια κόμπρα με χίλια κεφάλια, η οποία προσπαθεί να μας εμποδίσει να ακολουθήσουμε το Μονοπάτι της Πνευματικότητας. Ο νους πάντοτε προσπαθεί με κάθε τρόπο να βρει μια δικαιολογία προκειμένου να μας κάνει να ακολουθήσουμε μια ανήθικη ζωή. Βρίσκει συνεχώς προφάσεις, δικαιολογίες κι εμπόδια για να μας οδηγήσει σε μια αμαρτωλή ζωή. Αλλά αν εμείς έχουμε αποφασίσει κι έχουμε βάλει σαν σκοπό της ζωής μας την αυτογνωσία και τη Θεογνωσία, τότε πρέπει να γίνουμε σταθεροί, να παραμερίσουμε τα εμπόδια που μας βάζει ο νους μας και να ακολουθήσουμε το σωστό μονοπάτι.

Ερώτηση: Τα προβλήματα που παρουσιάζονται σε ένα παντρεμένο ζευγάρι,

είναι αποτέλεσμα του παλιού τους κάρμα ή είναι αποτέλεσμα των πράξεων που έκαναν με τη θέλησή τους κατά τη διάρκεια του γάμου;

Διδάσκαλος: Τα προβλήματα στο γάμο οφείλονται και στις δύο αιτίες, κυρίως όμως στον εγωισμό μας. Τα περισσότερα από τα προβλήματα στον έγγαμο βίο, δημιουργούνται γιατί ο καθένας από τους συζύγους έχει την εντύπωση ότι είναι ανώτερος από τον άλλο. Αν κατορθώσουμε να χαλιναγωγήσουμε τον εγωισμό μας, να αναπτύξουμε ορθή κρίση και να ζούμε αρμονικά, τότε θα μπορέσουμε να έχουμε επιτυχία και στις γήινές μας υποθέσεις και στις πνευματικές. Πρέπει να προσπαθούμε να είμαστε ταπεινοί. Πρέπει να προσπαθήσουμε να απαλλαγούμε από τον εγωισμό μας, γιατί το μεγαλύτερο εμπόδιο είναι αυτός.

Ό,τι λέμε κι ό,τι κάνουμε πρέπει να γίνεται με γλυκό τρόπο. Μια ευχάριστη ατμόσφαιρα στο σπίτι μας θα βοηθήσει πολύ να πετύχουμε τον πνευματικό μας σκοπό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΑΚΟΣΤΟ ΤΡΙΤΟ

Θετικός Μυστικισμός

Ερώτηση: Προκειμένου να ακολουθήσει κανείς το Μονοπάτι των Δασκάλων, θα πρέπει να εγκαταλείψει το σπίτι του, την εργασία του, το περιβάλλον του και γενικά της γήινες ασχολίες του;

Διδάσκαλος: Όχι, δεν πρέπει για κανένα λόγο να εγκαταλείψουμε τον κόσμο και να καταφύγουμε στα βουνά και τις ζούγκλες προκειμένου να βρούμε το Θεό. Το Μονοπάτι των Δασκάλων ή Σαντ Ματ δεν είναι ένα μονοπάτι αρνητικού μυστικισμού, είναι ένα μονοπάτι θετικού μυστικισμού.

Ο μυστικισμός έχει δύο μορφές, είναι αρνητικός και θετικός. Ο αρνητικός μυστικισμός προϋποθέτει την απομάκρυνσή μας από τον κόσμο και την οικογένειά μας, από τους αγαπημένους μας, το σπίτι μας, την εργασία μας και τις καθημερινές μας ασχολίες και ζητάει την αποκοπή μας από την κοινωνία και την απομόνωσή μας άλλοτε σε παγωμένες σπηλιές πάνω στα Ιμαλάια κι άλλοτε σε αχυροκαλύβες μέσα στην έρημο. Εκεί θα πρέπει να ζήσουμε υφιστάμενοι κάθε λογής στερήσεις, αφοσιωμένοι στην προσευχή και το διαλογισμό.

Αυτή τη μορφή, του αρνητικού μυστικισμού, οι Διδάσκαλοι δεν τη δέχονται και αντίθετα διδάσκουν το θετικό μυστικισμό, σύμφωνα με τον οποίο, πρέπει να ζούμε μέσα στον κόσμο, να αποτελούμε θετικά και χρήσιμα μέλη της κοινωνίας και να ανταποκρινόμαστε σε όλες μας τις υποχρεώσεις και τα καθήκοντα, πάντοτε όμως με πνεύμα μη προσκόλλησης σ' αυτά. Πρέπει ακόμη, σύμφωνα με τις υποδείξεις των Δασκάλων, να συντηρούμε και να φροντίζουμε την οικογένειά μας, τους γέρους συγγενείς μας και να ανατρέφουμε σωστά τα παιδιά μας. Ακόμη θα πρέπει να είμαστε καλοί και υπεύθυνοι πολίτες για το κράτος μας, το έθνος μας, για την ανθρωπότητα και για ολόκληρο το σύμπαν, γιατί τα καθήκοντά μας αρχίζουν στα στενά όρια της οικογένειάς μας και επεκτείνονται μέχρι το επίπεδο του σύμπαντος.

Θετικός μυστικισμός σημαίνει ότι πρέπει να κερδίζουμε τα προς το ζην με την προσωπική μας εργασία κι αυτό που κερδίζουμε να το μοιραζόμαστε με τους άλλους. Αυτοί που ακολουθούν το μονοπάτι του αρνητικού μυστικισμού και γίνονται ασκητές, εξαρτώνται από άλλους ανθρώπους για να εξοικονομούν την τροφή τους και υπάρχει μια θεμελιώδης αρχή στο μυστικισμό, ότι δηλαδή αν εξαρτάσαι από άλλους για τη διαβίωσή σου, θα πρέπει ένα μέρος από τα οφέλη της προσευχής και του διαλογισμού σου να τα ανταποδίδεις στο πρόσωπο που σε τρέφει και σε συντηρεί, με αποτέλεσμα να παύεις να είσαι ανεξάρτητος.

Ο Γκουρού Νάνακ έλεγε ότι μόνο αυτοί που κερδίζουν το ψωμί τους με τον ιδρώτα του προσώπου τους μπορούν στην πραγματικότητα να ακολουθήσουν το μονοπάτι του μυστικισμού. Θα πρέπει λοιπόν σύμφωνα με τις αρχές του θετικού μυστικισμού, να εργαζόμαστε και να ασκούμε το οποιοδήποτε επάγγελμά μας, με τρόπο άψογο και με απόλυτη τιμιότητα, γεγονός που θα πρέπει να ισχύει και για οποιαδήποτε δραστηριότητά μας στη ζωή. Ακόμη, ο θετικός μυστικισμός, συνιστά να μην έχουμε προσκόλληση στα αποτελέσματα της εργασίας μας και γενικά των δραστηριοτήτων μας, έτσι ώστε όταν τελειώνουμε τα καθημερινά μας καθήκοντα, να αφιερώνουμε το χρόνο μας αποκλειστικά και ολοκληρωτικά στο διαλογισμό. Το μυστικό της επιτυχίας, σε οποιαδήποτε δραστηριότητα της ζωής, είναι να εργάζεται κανείς απόλυτα συγκεντρωμένος στο συγκεκριμένο σκοπό. Οι άνθρωποι που μεταφέρουν τις έγνοιες του γραφείου τους στο σπίτι και τις έγνοιες του σπιτιού στη δουλειά τους, δεν πετυχαίνουν στη ζωή τους. Οι λαμπρές επιτυχίες, πετυχαίνονται μόνο από εκείνους που εργάζονται με απόλυτη συγκέντρωση στον προκαθορισμένο σκοπό. Οι άνθρωποι αυτοί όταν βρίσκονται στη δουλειά τους είναι απόλυτα αφοσιωμένοι σ' αυτά που κάνουν εκεί κι όταν κάθονται για διαλογισμό, είναι απόλυτα συγκεντρωμένοι κι αφοσιωμένοι στο διαλογισμό και όχι σε οτιδήποτε άλλο. Όταν ασχολούνται με κάτι που τους ανέθεσε ο Διδάσκαλός τους, το έχουν χαρακτηρίσει σαν κάτι αμέσου προτεραιότητας και από τη στιγμή αυτή, συγκεντρώνονται αποκλειστικά σ' αυτή την εργασία.

Ο Γκουρού Νάνακ έλεγε ότι ο άνθρωπος πρέπει να είναι σαν το άνθος του λωτού, το οποίο ενώ είναι μέσα στο νερό, δεν επηρεάζεται καθόλου απ' αυτό ή ακόμη σαν τον κύκνο που κολυμπάει μέσα στο νερό κι όταν θελήσει να πετάξει, πετάει με στεγνά τα φτερά του. Με τον ίδιο τρόπο πρέπει να ανταποκρινόμαστε σε όλες μας τις υποχρεώσεις, χωρίς όμως προσκόλληση σ' αυτές, ώστε να μπορούμε να υπερβαίνουμε τα δεσμά του υλικού κόσμου από τη στιγμή που θα το θελήσουμε.

Ερώτηση: *Οι Διδάσκαλοι λένε ότι αυτός που κάθεται σε διαλογισμό, μαθαίνει να πεθαίνει καθημερινά και μάλιστα εκατοντάδες φορές την ημέρα. Πώς όμως είναι δυνατόν να γίνεται κάτι τέτοιο και να εξακολουθεί να ανταποκρίνεται σωστά στις γήινές του υποχρεώσεις;*

Διδάσκαλος: Αυτό αναφέρεται στην τεχνική του «να πεθαίνει κανείς ενόσω ζει». Οι γραφές μας λένε: «Μάθε να πεθαίνεις, ώστε έτσι να αρχίσεις να ζεις». Αν μάθουμε τον τρόπο, μπορούμε να τον εφαρμόζουμε κάθε μέρα, δέκα φορές την ημέρα ή ακόμη κι εκατό φορές την ημέρα. Ο Μπάμπα Σαουάν συνήθιζε να λέει ότι υπάρχει ένα στάδιο όπου η ψυχή μας βρίσκεται σε τέτοια κατάσταση που μπορεί να πετάει από το ανθρώπινο σώμα στο Δημιουργό και να ξανάρχεται πίσω στο σώμα, μέχρι να ανοίξει και να κλείσει κάποιος τα μάτια του. Όταν η ψυχή διασχίζει τα εσωτερικά επίπεδα και μετά έρχεται πίσω, το ταξίδι αυτό δεν την κουράζει ούτε την ταλαιπωρεί αλλά μάλλον την τονώνει και της χαρίζει

περισσότερο σφρίγος, περισσότερο ενθουσιασμό και περισσότερο πάθος. Όταν ξαναγυρίζουμε στο σώμα, αυτό ξεχειλίζει από ζωή και δύναμη κι έτσι ο άνθρωπος μπορεί να επιτελέσει καλύτερα τις γήινες υποχρεώσεις του.

Ερώτηση: *Υπάρχει πραγματικά «ανιδιοτελής προσφορά» κι αν υπάρχει, πώς μπορούμε να αναπτύξουμε αυτή την αρετή;*

Διδάσκαλος: Ο καλύτερος δάσκαλος είναι το παράδειγμα. Αλλά αν κοιτάξουμε γύρω μας, βλέπουμε σε όλους τους τομείς της ζωής μας, ότι η ανιδιοτελής προσφορά λάμπει με την απουσία της. Οι φίλοι, οι συγγενείς κι όλοι αυτοί στους οποίους βασιζόμαστε, μας εγκαταλείπουν όταν κάποτε χρειαστεί να μας εξυπηρετήσουν ανιδιοτελώς. Όσο είμαστε ευκατάστατοι κι όλα γύρω μας είναι καλά, όλοι έρχονται στη συντροφιά μας, όλοι επιδιώκουν τη φιλία μας κι όλοι είναι περήφανοι για τις φιλικές τους σχέσεις μαζί μας. Αλλά, αν κατά κακή μας τύχη βρεθούμε σε δύσκολη θέση ή λόγω ασθένειας ή λόγω οικονομικής ανέχειας ή λόγω διασυρμού της φήμης μας, τότε βλέπουμε τι συνήθως γίνεται. Όλοι αυτοί που ισχυρίζονται ότι ήταν ικανοί να δώσουν και τη ζωή τους ακόμη για μας, αρχίζουν να μας θεωρούν σαν μιάσματα. Μας αποφεύγουν για να μην μπλέξουν με τα βάσανα και την κακοτυχία μας. Έτσι είναι ο κόσμος.

Απ' όλες τις ανθρώπινες σχέσεις μόνο μία, αυτή μεταξύ της μητέρας και του παιδιού θεωρείται σαν παράδειγμα ανιδιοτελούς προσφοράς, αν κι ακόμη και σ' αυτή τη σχέση, κάτι περιμένει η μητέρα σαν ανταπόδοση από το παιδί της όταν αυτό μεγαλώσει. Η υπέρτατη όμως σχέση σ' αυτό τον κόσμο, είναι αυτή του Διδασκάλου προς το μαθητή. Ο Διδάσκαλος δίνει ανιδιοτελώς, δίνει και μόνο δίνει από κάθε άποψη. Έτσι μπορούμε να διδαχτούμε την αρετή της ανιδιοτελούς προσφοράς από κάποιον που είναι ο ίδιος η προσωποποίηση αυτής της αρετής κι αυτός είναι μόνο ο Διδάσκαλος.

Ερώτηση: *Πώς είναι δυνατόν η σχέση μεταξύ δύο συζύγων να αποτελεί παράγοντα προόδου στο Πνευματικό Μονοπάτι;*

Διδάσκαλος: Ο γάμος είναι ένα μυστήριο, δεν είναι συμβόλαιο. Οι γραφές μάς λένε ότι γάμος σημαίνει να πάρει κανείς ένα σύντροφο στη ζωή, να μοιραστεί μαζί του τις χαρές και τις λύπες και να βοηθήσει ο ένας τον άλλο να γνωρίσει το Θεό, γεγονός που αποτελεί και τον προορισμό τού ανθρώπου μέσα στο γήινο περίβλημά του. Χρειαζόμαστε ένα σύντροφο στη ζωή και όποιους ο Θεός ένωσε, ας αφήσουμε μόνο το Θεό να τους χωρίσει. Είναι το αόρατο χέρι του Θεού που φέρνει δυο ψυχές μαζί να εξαντλήσουν τις καρμικές αντιδράσεις τού παρελθόντος τους, τα αποτελέσματα τού νόμου, της δράσης και αντίδρασης. Δεν είναι κάτι τυχαίο ο γάμος, αλλά κάτι αυστηρά προδιαγεγραμμένο, ένα θείο σχέδιο που εκδηλώνεται και πραγματοποιείται τον αυστηρώς προκαθορισμένο χρόνο.

Οι Διδάσκαλοι δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στο να ζει ο άνθρωπος μια σωστή έγ-
γαμη ζωή προκειμένου να εμπεδώσει την ευτυχία του κατά τη διάρκεια της
παραμονής του στη γη. Οι βασικοί κανόνες που πρέπει να ακολουθήσει κανείς
για μια ευτυχισμένη συζυγική ζωή είναι η ταπεινότητα και η γλυκύτητα των
λόγων. Οι κανόνες αυτοί αποτελούν τα ισχυρά θεμέλια όπου στηρίζεται το συ-
ζυγικό οικοδόμημα και η βάση για να αναπτυχθεί η αμοιβαία εμπιστοσύνη, η
πίστη και ο σεβασμός μεταξύ των συζύγων. Όταν οι σύζυγοι ζουν μια αρμονική
ζωή, τότε λειτουργούν σαν τους δύο τροχούς της άμαξας, που τρέχει μαλακά
και γρήγορα και προχωρούν αρμονικά στον προορισμό τους. Αν ο άντρας και η
γυναίκα βοηθούν ο ένας τον άλλο στο Πνευματικό Μονοπάτι, πετυχαίνουν τον
τελικό τους σκοπό, δηλαδή την επικοινωνία τους με το Θεό, σε πολύ μικρότερο
χρονικό διάστημα απ' όσο αν προχωρούσαν ο καθένας χωριστά.

Παρότι ο γάμος δεν αποτελεί εμπόδιο στην πνευματικότητα, εντούτοις
πρέπει να τηρούμε ορισμένους περιορισμούς. Οι περιορισμοί είναι κάτι συνη-
θισμένο προκειμένου να πετύχει κανείς και σε κάθε άλλο τομέα της ζωής του.
Πρέπει δηλαδή η πνευματική μας ζωή να είναι σύμφωνη με τις αρχές των γρα-
φών, που αναφέρουν ότι οι σεξουαλικές σχέσεις θα πρέπει να έχουν σαν μονα-
δικό σκοπό την τεκνοποίηση και ο γάμος να μην είναι αιτία να παρασυρόμαστε
σε σεξουαλικές απολαύσεις. Το φυσικό μας σώμα δεν πρέπει να θεωρείται όρ-
γανο σεξουαλικής ικανοποίησης. Οι φυσικές απολαύσεις είναι παροδικές, ενώ
εμείς πρέπει να επιζητάμε αιώνιες απολαύσεις, αιώνια ευτυχία και αιώνια ευ-
δαιμονία.

Ο Σαντ Κιρπάλ έλεγε ότι ο γάμος έχει μια βαθιά εσωτερική πνευματική
σημασία κι έδινε ιδιαίτερη έμφαση στην ανάγκη να ζει κανείς μια τίμια έγγαμη
ζωή και συγχρόνως να βρίσκεται σε μια διαρκή ενθύμηση του Θεού. Μια πει-
θαρχημένη έγγαμη ζωή μπορεί να βοηθήσει να αναπτύξουμε τον εσωτερικό
πόθο που είναι προϋπόθεση για να συναντήσουμε και να συγχωνευτούμε με το
Θεό.

Η ανάγκη να πετύχουμε μια αρμονική κι ευτυχισμένη συζυγική ζωή έχει
τόσο πολύ ξεπεραστεί στη σημερινή κοινωνία που δέχεται και υποβοηθάει το
διαζύγιο για τον ένα ή τον άλλο λόγο, ώστε δημιουργείται ένα οξύ πρόβλημα
ιδίως στη Δύση, αυτό που αποκαλείται «ασυμφωνία χαρακτήρων των συζύ-
γων». Υπάρχει όμως τρόπος να ξεπεραστεί αυτό το πρόβλημα με ειλικρινείς και
αγαθές προσπάθειες. Τα ανθρώπινα όντα, πριν απ' όλα υπόκεινται στην πιθα-
νότητα να σφάλλουν. Αν μάθουμε να συγχωρούμε και να ξεχνάμε, το μεγαλύ-
τερο μέρος του μίσους και του θυμού θα εξαφανιζόταν κι αυτό θα έφερνε στον
κόσμο περισσότερη ειρήνη κι αγάπη. Αν ένας από τους συζύγους έχει μια κακή
συνήθεια, μπορεί να τη σβήσει με το νερό της αγάπης. Η ανεκτικότητα και η
υπομονή έχουν σαν αποτέλεσμα τον αμοιβαίο σεβασμό. Το να δέχεται κανείς
τις εύλογες αξιώσεις του άλλου, αναμφισβήτητα βοηθάει στην ανάπτυξη σω-
στών συζυγικών σχέσεων. Πρέπει να θυμόμαστε ότι τα φυσικά σώματα των συ-
ζύγων είναι δύο χωριστές ολότητες και η ψυχή είναι ο μόνος ενωτικός παράγο-
ντας.

Ερώτηση: Έχω ακούσει, Δάσκαλε, ότι όταν παντρευτήκατε ο πατέρας σας, ο Σαντ Κιρπάλ, σας έδωσε ένα τρίπτυχο συμβουλών. Μήπως θα μπορούσατε να μας τις υπενθυμίσετε;

Διδάσκαλος: Το πρώτο πράγμα που μας είπε ήταν να προσπαθήσουμε να συμβιβαστούμε μεταξύ μας κι ο ένας να καλύπτει τις αδυναμίες του άλλου. Η ευτυχία, έλεγε είναι συνώνυμη με το συμβιβασμό. Μας συμβούλευσε ακόμη όταν σφάλλουμε να μη μένουμε αμετακίνητα στις θέσεις μας προκειμένου να διατηρήσουμε το γοήτρώ μας, αλλά να προσπαθούμε να συμβιβασόμαστε με την άποψη του άλλου. Η συμβουλή αυτή μας βοήθησε πάρα πολύ στην οικογενειακή μας ευτυχία.

Το δεύτερο πράγμα που μας είπε ήταν, όταν έχουμε μικροδιαφορές στις απόψεις μας, να καθόμαστε μ' ένα πνεύμα συνεργασίας και κατανόησης να λύνουμε τις διαφορές μας μόνοι μας και να μην καταφεύγουμε σε τρίτους. Δεν πρέπει, μας συμβούλευσε, να πηγαίνουμε για ύπνο το βράδυ χωρίς πρώτα να έχουμε επιλύσει τις διαφορές μας. Τέλος μας εξήγησε τους βασικούς κανόνες της αγνότητας, σύμφωνα με τις γραφές και τις διδασκαλίες των αγίων και μας συνέστησε να ζούμε σύμφωνα μ' αυτούς. Αυτές οι συμβουλές του είχαν σαν αποτέλεσμα, στο σπίτι μας να υπάρχει πάντα μια ευχάριστη ατμόσφαιρα.

Ερώτηση: Γιατί ένας μεγάλος αριθμός νεόνυμφων ζευγαριών τσακώνονται πολύ συχνά;

Διδάσκαλος: Αν κοιτάξουμε τα πρώτα χρόνια ενός γάμου, θα δούμε ότι οι περισσότεροι από μας είμαστε τρελοί γιατί μαλώνουμε για μικροπράγματα. Αυτά τα μικροπράγματα τα τοποθετούμε σε βάθρα γοήτρου και προσπαθούμε να αποδειχτούμε ανώτεροι από το σύντροφό μας, με αποτέλεσμα να κάνουμε πολλές φορές περιττούς καυγάδες και να ζούμε στενόχωρες στιγμές. Το μεγαλύτερο μέρος της δυστυχίας που παρουσιάζεται τα πρώτα χρόνια ενός γάμου, έχει σαν αιτία την έλλειψη κατανόησης μεταξύ των συζύγων. Στη Δύση η λεγόμενη «ασυμφωνία χαρακτήρων των συζύγων» οφείλεται σε εκκεντρικότητες, παραξενιές και σε πράγματα ασήμαντης αξίας που τα υιοθετούμε σαν στοιχεία γοήτρου και καθώς οι σύζυγοι δεν είναι διατεθειμένοι να συμβιβαστούν μεταξύ τους, καταλήγουν πολλές φορές σε διαζύγιο. Αν όμως ο κόσμος ήξερε ότι δεν υπάρχει δυνατότητα διαζυγίου θα μάθαινε να συμβιβάζεται, οι εκκεντρικότητες προοδευτικά θα περιορίζονταν και οι παραξενιές θα λιγόστευαν με αποτέλεσμα οι δύο τροχοί της άμαξας να αρχίζουν να κινούνται πολύ πιο αρμονικά.

Στην Ινδία, από παράδοση, δεν υπάρχει η δυνατότητα διαζυγίου και νέου γάμου. Τη στιγμή που ένα ζευγάρι φτάνει στο σημείο που στη Δύση θα αποφάσιζε ένα διαζύγιο, αρχίζει να συμβιβάζεται, όπως όλοι μας συμβιβασόμαστε σε τόσους άλλους τομείς της ζωής μας. Στο γραφείο π.χ. όταν ο προϊστάμενος είναι εκκεντρικός ή αφύς, συμβιβασόμαστε προκειμένου να διατηρήσουμε την εργασία μας. Στην επιχείρηση όταν ερχόμαστε σε επαφή με αξιωματούχους ή σοβα-

ρούς πελάτες με τους οποίους έχουμε δυσκολίες στη συναλλαγή, πάλι συμβιβάζομαστε. Συμβιβάζομαστε λοιπόν με τον κόσμο και με τις περιστάσεις που δεν είναι απόλυτα της αρεσκείας μας κι όμως πολλές φορές σ' ένα από τους σπουδαίους και ιερούς τομείς της ζωής μας, το γάμο, θεωρούμε ότι δεν υπάρχει λόγος για συμβιβασμούς. Όμως ο γάμος είναι ένα μυστήριο, δεν είναι συμβόλαιο. Μπορούμε να ακυρώσουμε ένα συμβόλαιο, αλλά κανένας άνθρωπος δεν έχει δύναμη να ακυρώσει ένα μυστήριο. Δεν πρέπει να έχουμε την εντύπωση ότι ο γάμος είναι, όπως όταν πάμε στην αγορά και αγοράζουμε ένα μάνγκο, που το δοκιμάζουμε κι αν είναι γλυκό κι εύγευστο το τρώμε, αλλιώς το πετάμε και διαλέγουμε ένα άλλο.

Αν μπορούσαμε κάθε στιγμή να συνειδητοποιούμε ότι πρέπει να συμβιβάζομαστε με το σύντροφό μας, ο γάμος μας θα ήταν αρμονικός και δε θα πέρναγε ποτέ κρίση.

Ερώτηση: Πολλές θεωρίες ψυχολόγων και φιλοσόφων λένε ότι η συνεχής επιθυμία του ανθρώπου για το σεξ είναι μια φυσική παρόρμηση, ένα ένστικτο, όπως ακριβώς και η πείνα. Ο κόσμος είναι γεμάτος από κάθε είδους θεωρίες σχετικά με τη σεξουαλική δραστηριότητα, η οποία θεωρείται φυσιολογική και χαρακτηριστική για τον άνθρωπο. Μπορείτε να μας πείτε πώς πρέπει να συμπεριφέρεται ένας υγιής νέος άνθρωπος και ποιες θα πρέπει να είναι οι σχέσεις του με τη γυναίκα;

Διδάσκαλος: Οι ψυχολόγοι και οι άλλοι επιστήμονες ασχολούνται μόνο με τη διάνοια και τα συναισθήματα. Το πεδίο έρευνάς τους δεν έχει καμιά σχέση με την ψυχή. Η ψυχή είναι συνυφασμένη με την αγάπη, όχι όμως με τη λαγνεία. Πλημμυρίζουμε με λαγνεία από τις εντυπώσεις που δεχόμαστε.

Η θεωρία των εντυπώσεων έχει ως εξής: οτιδήποτε βλέπουμε, οτιδήποτε ακούμε, για ό,τι συζητάμε και γενικά ό,τι δεχόμαστε μέσω των αισθήσεών μας, πηγαινει από το συνειδητό μέρος της διάνοιάς μας στο υποσυνείδητο και από το υποσυνείδητο στο ασυνείδητο. Από το ασυνείδητο απρόβλεπτα έρχεται πίσω στο συνειδητό και μετά από ένα διάστημα γίνεται συνήθεια, η οποία πάλι με το χρόνο γίνεται φύση στον άνθρωπο. Έτσι οι ανάλογες αρνητικές εντυπώσεις που δέχεται συνεχώς ο άνθρωπος τον πλημμυρίζουν με λαγνεία.

Ο Ιησούς έλεγε: «Μακάριοι οι καθαροί τη καρδιά, ότι αυτοί θα αντικρίσουν το Θεό». Όταν έχουμε μία βαθιά και ειλικρινή επιθυμία να είμαστε καθαροί και αγνοί, αυτόματα αναπτύσσουμε αγνότητα στις σκέψεις κι αυτές οι αγνές σκέψεις μάς βοηθούν να κρατηθούμε μακριά από την έλξη του σεξ. Αυτή η ανάπτυξη της αγνότητας δεν είναι στέρηση ή καταναγκασμός, είναι μια φυσική κι αυτόματη ενέργεια που γεννιέται μέσα από το ζήλο που έχουμε να ακολουθήσουμε το Πνευματικό Μονοπάτι.

Οι γραφές μάς συνιστούν οι δύο σύζυγοι να καταφεύγουν στο σεξ μόνον όταν θέλουν να αποκτήσουν παιδιά και οι γυναίκες από τη στιγμή της σύλληψης μέχρι τον απογαλακτισμό του βρέφους να ζουν μια απόλυτα αγνή ζωή. Λέγεται

ότι για να ζει μια αγνή ζωή ο άντρας πρέπει να θεωρεί τις γυναίκες που είναι μεγαλύτερες απ' αυτόν σαν μητέρες, αυτές που έχουν την ίδια περίπου ηλικία με αυτόν σαν αδερφές και τις μικρότερες σαν κόρες του. Κατ' όμοιο τρόπο και οι γυναίκες πρέπει να θεωρούν τους μεγαλύτερους απ' αυτές άντρες σαν πατέρες τους, τους συνομήλικους σαν αδερφούς και τους μικρότερους σαν γιους τους.

Ερώτηση: *Θέλουμε να κάνουμε ένα παιδί, μπορούμε να κάνουμε κάτι ώστε να γεννηθεί ένα παιδί που να έχει κλίση στην πνευματικότητα;*

Διδάσκαλος: Αν δυο σύζυγοι θέλουν να αποκτήσουν ένα παιδί με κλίση στην πνευματικότητα, πρέπει και οι δύο να ζουν μια αγνή ζωή και να προσεύχονται στο Θεό να λάβουν τη Χάρη μιας τέτοιας ευλογίας. Αν η σύλληψη γίνει σ' ένα τέτοιο περιβάλλον, όπου οι γονείς έχουν διαρκώς στραμμένη τη σκέψη τους στο Θεό, το παιδί θα έχει πνευματικές τάσεις. Αντίθετα, αν οι σύζυγοι την ώρα της σύλληψης είναι έρμαιο σεξουαλικού πάθους, το παιδί θα επηρεαστεί ανάλογα.

Ερώτηση: *Τι πρέπει να κάνουμε αν θέλουμε τα παιδιά μας να ακολουθήσουν μια πνευματική ζωή όπως εμείς;*

Διδάσκαλος: Αν ακολουθούμε το Πνευματικό Μονοπάτι και συστηματικά αφιερώνουμε χρόνο στο διαλογισμό μας, αν συγχρόνως ζούμε σύμφωνα με τις διδασκαλίες των Δασκάλων, τότε είναι φυσικό τα παιδιά μας κάποτε να μας ρωτήσουν: Τι κάνετε; Γιατί το κάνετε αυτό; Πού αποβλέπετε; Τότε μπορούμε να απαντήσουμε ότι προσπαθούμε να συναντήσουμε το Θεό κατά τη διάρκεια αυτής μας της ζωής, μέσω του διαλογισμού κάτω από την καθοδήγηση του Διδασκάλου μας.

Αν αναπτύξουμε τις υψηλές ανθρώπινες αξίες, αν διαπαιδαγωγήσουμε τα παιδιά μας με αγάπη, τρυφερότητα και με κατανόηση κι αν είμαστε θερμοί εραστές τού Μονοπατιού, τα παιδιά θα πιστέψουν σ' αυτό τον τρόπο ζωής, θα πιστέψουν σε μας και καθώς διακρίνονται για τη δεκτικότητά τους θα μας ακολουθήσουν. Τα παιδιά σήμερα είναι πολύ πιο ενημερωμένα απ' ότι είμαστε εμείς στην ηλικία τους κι έχουν μεγάλη δεκτικότητα. Αν είναι ικανοποιημένα από τη σωστή ζωή που εμείς ζούμε, σίγουρα θα επηρεαστούν και θα προσπαθήσουν να ακολουθήσουν τα βήματά μας.

Ερώτηση: *Πώς μπορώ να αποκτήσω μεγαλύτερη ανεκτικότητα απέναντι στο παιδί μου που η συμπεριφορά του με ενοχλεί;*

Διδάσκαλος: Η αγάπη είναι η πανάκεια για τέτοιου είδους προβλήματα. Είναι καθήκον των γονέων να μεγαλώνουν τα παιδιά τους κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο και γι' αυτό πρέπει να είναι υπομονετικοί. Πρέπει να ανέχονται τις εκκεντρικότητες και τις αταξίες των παιδιών τους. Τα παιδιά πέρα απ' όλα είναι

παιδιά και αν οι γονείς τα περιβάλλουν με αγάπη, κατανόηση και υπομονή, τα παιδιά θα βελτιωθούν. Μια σίγουρη μέθοδος που μπορεί να αυξήσει την ανεκτικότητα μας, είναι να καθόμαστε κάθε πρωί σε διαλογισμό. Με αυτό τον τρόπο κατά τη διάρκεια της μέρας πολλά μικροπράγματα δε θα μπορούν να μας ενοχλήσουν. Θα είμαστε γεμάτοι ηρεμία και ικανοί να αντιμετωπίσουμε τις καθημερινές μικροαντιξοότητες.

Ερώτηση: *Τι μπορούμε να κάνουμε για να βοηθήσουμε τα παιδιά στο σχολείο;*

Διδάσκαλος: Οι γονείς πρέπει να διδάζουν τα παιδιά τους να σέβονται τους δασκάλους τους, και κατά παρόμοιο τρόπο οι Διδάσκαλοι πρέπει να διδάσκουν τους μαθητές να σέβονται τους γονείς τους. Όταν ήμουν παιδί αυτό ακριβώς συνέβαινε. Στο σπίτι, μας ζητούσαν να σεβόμαστε τους δασκάλους και στο σχολείο να σεβόμαστε τους γονείς μας και οι συνεχείς αυτές παροτρύνσεις είχαν σαν αποτέλεσμα να μας εμψύχουν το σεβασμό και για τους γονείς και για τους δασκάλους μας. Στη σημερινή όμως εποχή, δυστυχώς δε συμβαίνει κάτι τέτοιο.

Οι γονείς πρέπει ακόμα να αφιερώνουν χρόνο για τα παιδιά τους, να συμμετέχουν στη ζωή και τα προβλήματά τους, να τα βοηθούν στη μελέτη τους. Όταν τα παιδιά στο σπίτι τους ενθαρρύνονται και επιβοηθούνται, στα μαθήματά τους έχουν καλές επιδόσεις και διαπρέπουν. Όταν γονείς και Διδάσκαλοι έχουν ειλικρινές ενδιαφέρον για το παιδί, τότε κι εκείνο βάζει όλες του τις δυνάμεις. Προσωπικά δεν πιστεύω ότι τα παιδιά πρέπει να περιορίζονται ή να φυλακίζονται προκειμένου να μελετήσουν. Θα πρέπει όμως να τους δώσουμε να καταλάβουν ότι αυτό έχουν υποχρέωση να το κάνουν. Πρέπει να τους υποδείξουμε να αγωνίζονται για το άριστα και να μην αρκούνται στη μετριότητα.

Έχουν λοιπόν οι γονείς υποχρέωση να ανατρέφουν τα παιδιά τους έτσι, ώστε να είναι ικανά να προοδεύσουν στον πνευματικό και διανοητικό τομέα, να αναπτύξουν καλό χαρακτήρα και να γίνουν καλοί πολίτες, ικανοί να κερδίζουν άνετα τη ζωή τους, πάντοτε όμως με τίμια μέσα.

Ερώτηση: *Πώς μπορούμε να εμψυχήσουμε πειθαρχία στα παιδιά μας;*

Διδάσκαλος: Όταν οι γονείς δίνουν στα παιδιά τους αγάπη και προσοχή, το αποτέλεσμα είναι μια πολύ ευεργετική επίδραση πάνω σ' αυτά. «Η φιλανθρωπία αρχίζει μέσα στο σπίτι». Όταν οι γονείς αφιερώνουν χρόνο για τα παιδιά τους, αυτό έχει μία πολύ καλή επίδραση πάνω τους. Μερικοί γονείς νομίζουν ότι τα παιδιά τους πρέπει να είναι ελεύθερα να κάνουν ό,τι τους αρέσει. Οι ίδιοι δε θέλουν να υπακούουν σε περιορισμούς αλλά αντίθετα θέλουν να έχουν απόλυτη ελευθερία. Αν όμως τους γονείς δε χαρακτηρίζει αυτοπειθαρχία και τα παιδιά τους θα συνηθίσουν να μη δέχονται περιορισμούς και να επιζητούν απεριόριστη

ελευθερία όπως εκείνα την αντιλαμβάνονται. Τότε, στην επιδίωξη αυτής της ελευθερίας φτάνουν στο σημείο να χειροδικούν πάνω στους γονείς τους κι εκείνοι να κλαίνε και να παραπονιούνται.

Αν επειδή θέλεις να αισθάνεσαι ελεύθερος περπατάς μέσα στη μέση του δρόμου και οι μοτοσυκλετιστές για να αισθάνονται ελεύθεροι θα θελήσουν να σε πατήσουν χωρίς να τους ελέγξει κανείς. Κατά κάποιο τρόπο, αυτή είναι και η νοοτροπία τού σύγχρονου τρόπου ζωής. Ευτυχώς σήμερα, πολύς κόσμος αισθάνεται την ανάγκη να γυρίσει πίσω στις παλιές συνήθειες, στην έννοια του σπιτιού και της δεμένης οικογένειας. Αυτό το μοντέλο της ανεξάρτητης ζωής, της απόλυτης ελευθερίας, της έλλειψης αυτοπειθαρχίας, της αδιαφορίας για τις υποχρεώσεις μας στα άλλα μέλη της οικογένειάς μας σιγά σιγά χάνει την αίγλη του. Υπάρχει μια τάση σήμερα στην εκ νέου ανάπτυξη των οικογενειακών δεσμών. Έτσι, αν κι εμείς αρχίσουμε να ζούμε μια πιο υπεύθυνη και πειθαρχημένη ζωή, τότε και τα παιδιά μας θα διαποτιστούν μ' αυτές τις αρχές.

Ερώτηση: Γιατί πρέπει να σεβόμαστε τους γονείς μας;

Διδάσκαλος: Σαν απάντηση μπορεί να δώσει κανείς ένα παράδειγμα. Πάρε μια πήλινη στάμνα, γέμισέ τη με άμμο, δέσε την από το λαιμό με ένα σκοινί και δέσε το άλλο άκρο τού σκοινιού στη μέση σου. Περπάτησε τώρα όλη τη νύχτα κουβαλώντας αυτή τη στάμνα και θα πάρεις μια ιδέα τού τι έκανε η μητέρα σου για σένα. Αυτή τη στάμνα με την άμμο την κουβάλαγε εννιά μήνες και μόνο γι' αυτό θα πρέπει να τη σεβόμαστε. Πέρα απ' αυτό όμως σε έτρεφε με το αίμα της και μετέτρεψε αυτή τη στάμνα με την άμμο σε όαση. Φτιάχτηκες όλος από το ίδιο της το σώμα, οι φλέβες σου, το αναπνευστικό και το πεπτικό σου σύστημα, τα χέρια σου τα πόδια σου, τα αυτιά και τα μάτια σου. Αν έχεις την ικανότητα να βλέπεις και να ακούς είναι χάρη στις φροντίδες της μητέρας σου, χάρη στις προσευχές της. Ο σπουδαιότερος όμως λόγος είναι ότι μέσω αυτής ο Θεός σου έδωσε τη Χάρη για μία ακόμη γήινη ζωή και προκειμένου εσύ να λάβεις αυτό το δώρο, η μητέρα σου υπέφερε. Αυτοί είναι οι λόγοι για τους οποίους η μητέρα δικαιούται την ευγνωμοσύνη μας για το υπόλοιπο της ζωής μας.

Είναι αλήθεια ότι ορισμένοι γονείς δεν υποβάλλονται σε τόσες θυσίες όσες άλλοι κι αφού γεννηθεί ένα παιδί, πολλοί συνεχίζουν να γλεντάνε τη ζωή τους κι αφήνουν τη φροντίδα των παιδιών τους σε τρίτους. Έστω όμως και στην περίπτωση αυτή, κατά τη διάρκεια των εννιά μηνών της εγκυμοσύνης χρειάστηκε πολλές φορές να θυσιάσουν την κοινωνική τους ζωή. Εσείς έχετε θυσιάσει την κοινωνική σας ζωή χάρη των γονέων σας έστω και μια μέρα;

Ο πατέρας σας επίσης έκανε πολλές θυσίες ακόμα για χάρη σας. Μέχρι να σας μεγαλώσει έβαζε τις δικές σας ανάγκες και μετά της μητέρας σας σε πρώτη προτεραιότητα και περιόριζε τις δικές του, προκειμένου να αντεπεξέλθει στις ανάγκες της ζωής. Για πολλά χρόνια εργάστηκε για να εξασφαλίσει την τροφή σας, τα ρούχα σας, την υγειονομική σας περίθαλψη και τα έξοδα για τη μόρφωσή σας.

Απ' όλες τις γήινες σχέσεις, οι γονείς είναι εκείνοι που επιθυμούν περισσότερο από κάθε άλλον την ευτυχία σας. Μπορεί καμιά φορά να θέλουν να ζείτε ή να σκέφτεστε όπως εκείνοι, αλλά η επιθυμία τους αυτή είναι καλοπροαίρετη. Μπορεί ακόμη να σας στενοχωρήσουν ή και να σας τιμωρήσουν, αλλά και πάλι η πρόθεσή τους είναι αγαθή. Εσείς σκεφτήκατε ποτέ τόσο πολύ για κανέναν άλλο; Δώσατε σε κανέναν τόσα πολλά από τον εαυτό σας; Σκεφτήκατε ότι όλα αυτά οι γονείς σας τα κάνουν για να σας υπηρετήσουν και μάλιστα χωρίς να περιμένουν ανταλλάγματα;

Ερώτηση: *Αν οι γονείς μας που δεν είναι χορτοφάγοι έρθουν για φαγητό στο σπίτι μας, δε θα είναι έλλειψη σεβασμού αν τους αναγκάσουμε να μη φάνε κρέας;*

Διδάσκαλος: Συνεργάστηκα στη ζωή μου με πολύ κόσμο που συνήθιζε να πίνει οινόπνευμα και να τρώει κρέας. Όταν με επισκεπτόντουσαν σπίτι μου δεν τους σερβίριζα ποτέ τέτοια πράγματα, γιατί θεωρούσα απαράδεκτο να προσφέρω κάτι που σύμφωνα με τις πνευματικές διδασκαλίες θεωρείται βλαβερό. Υπάρχουν θαυμάσια και νοστιμότητα φαγητά που μπορείτε να προσφέρετε στους γονείς σας όταν σας επισκέπτονται, τα οποία να μην περιέχουν κρέας, ψάρι και αυγά.

Ερώτηση: *Θεωρείτε ότι είναι αποκλειστική ευθύνη τής γυναίκας η περιποίηση των παιδιών, ή τις φροντίδες τους θα πρέπει να μοιράζονται με το σύζυγο, ώστε να έχουν και οι δύο ίσες ευκαιρίες για διαλογισμό και για παρακολούθηση Σάτσανγκ;*

Διδάσκαλος: Αν και οι δύο σύζυγοι συμβαίνει να ακολουθούν το Πνευματικό Μονοπάτι, τότε είναι φυσικό να προσπαθούν να βοηθούν ο ένας τον άλλο στην πνευματική του πρόοδο. Είναι Ηράκλειο το έργο της ανατροφής ενός παιδιού και απαιτείται πολύς χρόνος. Αν ο σύζυγος προσπαθεί να βοηθάει τη σύζυγο, αναλαμβάνοντας ορισμένες ευθύνες, μοιράζεται το βάρος των ευθυνών της και τότε και οι δύο θα μπορούν καλύτερα να επωφεληθούν από το Σάτσανγκ και το διαλογισμό και τότε όλα θα έχουν καλύτερη έκβαση. Ανάλογα με τις περιστάσεις, μπορεί να βρεθεί ένας τρόπος συνεννόησης και συνεργασίας έτσι ώστε και τα δύο μέρη να έχουν τη δυνατότητα να προοδεύσουν στο Πνευματικό Μονοπάτι.

Ερώτηση: *Είναι φρόνιμο να έχει κανείς κάποιο λογικό απόθεμα για να εξασφαλίσει τις σπουδές των παιδιών του ή τα γεράματά του;*

Διδάσκαλος: Ναι, και πρέπει να το κάνει. Όταν έχουμε παιδιά, έχουμε υποχρέωση να τους δώσουμε μια καλή μόρφωση και να τους προετοιμάσουμε για να αναλάβουν τις δικές τους ευθύνες στη ζωή. Κι ακόμη πρέπει να φροντί-

σουμε και για τις δύσκολες μέρες. Θα χρειαστεί να έχουμε ορισμένες οικονομίες ή κάποια σύνταξη όταν θα πάψουμε να εργαζόμαστε.

Ερώτηση: Ποιο επάγγελμα θα ήταν πιο κατάλληλο να ακολουθήσουμε;

Διδάσκαλος: Το Μονοπάτι που ακολουθούμε δε μας ζητάει να αρνηθούμε τον κόσμο και να απομονωθούμε σε βουνά και σε ζούγκλες. Πρέπει να ζήσουμε μέσα στον κόσμο και να εργαστούμε, αποφεύγοντας όμως κάθε επάγγελμα που είναι ανήθικο ή όχι σύμφωνο με το δρόμο που ακολουθούμε. Αν μπορούσαμε να βρούμε ένα επάγγελμα με το οποίο συγχρόνως να έχουμε τη δυνατότητα να προσφέρουμε στην ανθρωπότητα και να βοηθάμε αυτούς που έχουν ανάγκη, τότε θα είμαστε τυχεροί. Πρέπει να επιδιώξουμε ένα τέτοιο επάγγελμα.

Υπάρχουν τα λεγόμενα ευγενή επαγγέλματα όπως είναι του γιατρού, του αγρότη και του δασκάλου. Το επάγγελμα του γιατρού και του δασκάλου βοηθάει την εξανθρώπιση και καθετί που βοηθάει την εξανθρώπιση είναι ευγενές. Όταν έχει κανείς ένα τέτοιο ευγενές επάγγελμα, πρέπει να διακρίνεται από ένα βαθύ συναίσθημα ευθύνης. Τα οικονομικά οφέλη δεν πρέπει να είναι ο κύριος σκοπός μας και πρέπει στο τέλος κάθε μέρας να αισθανόμαστε την ικανοποίηση ότι βοηθήσαμε το συνάνθρωπό μας.

Αν θελήσουμε να ασχοληθούμε με το εμπόριο, θα πρέπει πρώτα να αποκτήσουμε ορισμένες γνώσεις, δουλεύοντας ίσως αρχικά σε κάποια ανάλογη επιχείρηση. Όταν αποκτήσουμε πείρα και γνώσεις μπορούμε να αρχίσουμε κάτι δικό μας, έχοντας όμως κατά νου κι αυτό σάς το τονίζω, ότι επ' ουδενί λόγω θα πρέπει να κάνουμε κάτι που είναι ανήθικο ή προσβάλλει την ανθρώπινη προσωπικότητα και τις καθιερωμένες ανθρώπινες αξίες. Θα πρέπει να προσπαθούμε να κάνουμε το καλό όπου και να βρισκόμαστε είτε έχουμε ένα ευγενές επάγγελμα είτε είμαστε επιχειρηματίες και να είμαστε τίμιοι και ειλικρινείς. Αν πέσουμε θύματα πειρασμού και προκειμένου να αυξήσουμε τα κέρδη μας χρησιμοποιήσουμε ανέντιμα μέσα ή βλάψουμε τους ανταγωνιστές μας, αυτό θα μετρήσει εναντίον μας. Αν όμως με τιμιότητα συναγωνιστούμε τους άλλους και αγωνιστούμε με τους κανόνες του παιχνιδιού, τότε δεν έχουμε να χάσουμε τίποτα στο δρόμο που ακολουθούμε.

Ερώτηση: Στην εταιρεία που εργάζομαι η εργασία μου είναι να παρέχω τις υπηρεσίες μου σε διακεκριμένους πελάτες και υψηλά ιστάμενα πρόσωπα. Έτσι πολλές φορές υποχρεώνομαι να τους προσφέρω ποτά και γεύματα με κρέας. Υπάρχει τίποτα κακό σ' αυτό;

Διδάσκαλος: Η ερώτηση αυτή είχε τεθεί επανειλημμένα στο Μεγάλο Διδάσκαλο Σαουάν Σινγκ και στον μετέπειτα Αγαπημένο Διδάσκαλο Κιρπάλ Σινγκ και οι δυο απαντούσαν κάθε φορά λέγοντας: «Αν εγώ δεν παίρνω κάτι για τον εαυτό μου, τι δικαίωμα έχω να το προσφέρω σε άλλους;» Είναι ένας τρόπος με τον οποίο ο νους μας προσπαθεί να μας παραπλανήσει προκειμένου να μας

εκτρέψει από το μονοπάτι της ηθικής. Μια φορά αν παραβούμε τις αρχές μας, από κει και πέρα είναι πολύ δύσκολο να βάλουμε φρένο. Για όσο χρόνο ακολουθούμε με σταθερότητα το Πνευματικό Μονοπάτι η φωνή της συνείδησής μας είναι δυνατή και μας προειδοποιεί μόλις πάμε να ξεφύγουμε. Αν όμως δεν ακούσουμε αυτή τη φωνή και αρχίσουμε να ξεφεύγουμε, η φωνή της συνείδησης γίνεται όλο και πιο αδύνατη και μετά από μερικές υπερβάσεις εξαφανίζεται τελείως.

Άνθρωποι διαφόρων επαγγελμάτων, όπως κυβερνητικοί υπάλληλοι, επιχειρηματίες, δικηγόροι κλπ. έχουν κάνει αυτή την ίδια ερώτηση, αν δηλαδή το να προσφέρουν οινόπνευματώδη και κρέας σε τρίτους ενώ οι ίδιοι δεν κάνουν χρήση είναι αντίθετο προς τις αρχές της πνευματικότητας. Οι Διδάσκαλοι είναι πάντα κατηγορηματικοί. Εφόσον ακολουθούμε το Πνευματικό Μονοπάτι, πρέπει όχι μόνο εμείς οι ίδιοι να απέχουμε απ' αυτά, αλλά να μην πληρώνουμε ή με οποιοδήποτε τρόπο να μην υποθάλπουμε πράξεις που αντιτίθενται προς τις αρχές μας.

Ερώτηση: Στη δουλειά μου σαν προϊστάμενος, πώς μπορώ να συμπεριφερομαι στους υφισταμένους μου, ώστε και ευχαριστημένοι αυτοί να είναι και η απόδοσή τους να είναι επαρκής;

Διδάσκαλος: Αν είμαστε προϊστάμενοι ή υπεύθυνοι σε ένα γραφείο, πρέπει να είμαστε πολύ καλοσυνάτοι και προσηνείς. Οι τελευταίες απόψεις τού μάνατζμεντ είναι ότι πρέπει κανείς να είναι πολύ προσηνής με τους συνεργάτες του. Πρέπει να προσπαθούμε να καταλαβαίνουμε τις δυσκολίες των υφισταμένων μας και να τους βοηθούμε όσο το δυνατόν περισσότερο. Ακόμη να είμαστε πρόθυμοι κι έτοιμοι να τους τείνουμε χέρι βοήθειας. Η τέχνη τού να διοικεί κανείς είναι η τέχνη τού να κάνει κανείς τούς υφισταμένους του να αποδίδουν το μέγιστο δυνατό. Αν οι τελευταίοι έχουν το συναίσθημα ότι ο προϊστάμενός τους είναι πολύ υπεύθυνος και ενδιαφέρεται γι' αυτούς, τότε θα του δώσουν την εμπιστοσύνη τους. Αν αυτός ο τύπος της σχέσης αναπτυχθεί μεταξύ προϊσταμένου και υφισταμένων, τότε θα δούμε ότι οι συνθήκες εργασίας θα είναι αρμονικές κι ευχάριστες. Οι υφιστάμενοι δε θα αισθάνονται καταπιεσμένοι κι αυτό θα τους προσφέρει ψυχική ηρεμία κι ευτυχία.

Όταν ήμουν προϊστάμενος κι είχα υφισταμένους στην υπηρεσία που εργαζόμουν, απαιτούσα απ' όλους σκληρή εργασία. Όσους δεν έκαναν σωστά τη δουλειά τους, τους έπαιρνα κάτω από την άμεση επιτήρησή μου. Τους τοποθετούσα στο προσωπικό μου γραφείο, ακόμη κι αν ήταν πολύ τεμπέληδες. Τελικά, ποτέ δε βρέθηκε κάποιος που να μην έδειξε κατανόηση. Ενόσω ήμουν αυστηρός, ήμουν συγχρόνως κι εξαιρετικά ανεκτικός και προσηνής απέναντί τους. Προσπαθούσα με κάθε τρόπο να βοηθώ τους υφισταμένους και τους συνεργάτες μου, με αποτέλεσμα να αποκτούν ένα σεβασμό απέναντί μου. Όταν αρχίσουν οι συνεργάτες σας να σας σέβονται, τότε η καλή και η τίμια εργασία θα έρθει σαν υποπροϊόν αυτού του σεβασμού.

Κάποτε ήταν κάποιος που είχε για επτά συνεχή χρόνια κακή απόδοση στη δουλειά του. Οι προαγωγές και η βελτίωση των αποδοχών του είχαν σταματήσει. Τον άνθρωπο αυτό κάποτε τον τοποθέτησαν στον τομέα μου και συγχρόνως μου ζήτησαν να κάνω μια αναφορά, μόλις θα έκλεινε ένα τρίμηνο, σχετικά με την απόδοση που θα είχε στην εργασία του.

Όταν έστειλα την αναφορά μου, η οποία ήταν πολύ ευνοϊκή για τον ενδιαφερόμενο, ο Διευθυντής Διοικητικού με φώναξε και με ρώτησε: «Γνωρίζεις το ποιόν αυτού του ανθρώπου, για τον οποίο έστειλες ευνοϊκή αναφορά; Γνωρίζεις το παρελθόν του;» Όταν του απάντησα καταφατικά, εκείνος συνέχισε: «Μήπως νομίζεις ότι εδώ είναι αγαθοεργό ίδρυμα κι όχι κρατική υπηρεσία;» Απάντησα: «Κύριε, η αγαθοεργία πρέπει να αρχίζει μέσα από το σπίτι μας και πιστεύω ότι κάθε υπηρεσία πρέπει να είναι αγαθοεργός προς το προσωπικό της, για να μπορεί να απαιτεί, όσο το δυνατό πιο αποδοτική εργασία».

«Δηλαδή, συνέχισε ο προϊστάμενός μου, με το να δώσεις ευνοϊκή αναφορά γι' αυτό το άτομο, θέλεις να πεις ότι εσύ είσαι πιο καλός από τους επτά προϊσταμένους που είχε μέχρι σήμερα;»

«Δεν ισχυρίζομαι, απάντησα, ότι εγώ είμαι καλύτερος, αλλά ισχυρίζομαι ότι αυτός έχει δείξει μεγαλύτερη βελτίωση στην αποδοτικότητά του. Έχει γίνει άλλος άνθρωπος κι αν τον τοποθετήσετε στο γραφείο σας και παρακολουθήσετε την εργασία του θα πειστείτε. Είμαι σίγουρος ότι θα τον βρείτε τόσο αλλαγμένο ώστε θα θέλετε να τον κρατήσετε και να εργάζεται μόνιμα κοντά σας».

Ο προϊστάμενός μου γέλασε κι υπέγραψε τα χαρτιά για την αύξηση των αποδοχών τού υπαλλήλου.

Ερώτηση: Προσπαθώ να αποφύγω τους ανθρώπους που μπορεί να με παρασύρουν και να γίνουν αιτία να παραβώ τις αρχές μου. Πολλές φορές όμως βρίσκω τον εαυτό μου να τους κριτικάρει.

Διδάσκαλος: Το να αποφεύγει κανείς ορισμένες καταστάσεις δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι τις κριτικάρει ή ότι κριτικάρει αυτούς που τις δέχονται. Απλώς ακολουθεί ένα δρόμο και παραμένει σταθερός στις αρχές του.

Υποθέστε ότι είμαι άρρωστος και ο γιατρός με συμβουλεύει να ακολουθήσω μια ορισμένη δίαιτα και να αποφεύγω ορισμένες τροφές και ορισμένες δραστηριότητες. Ο κόσμος γύρω μου μπορεί να τρώει τροφές και να κάνει πράγματα τα οποία είναι απαγορευμένα σε μένα. Η αποφυγή αυτών των πραγμάτων δε σημαίνει ότι τα κριτικάρω. Κατά τον ίδιο τρόπο αν έχουμε υιοθετήσει έναν τρόπο ζωής κι αποφεύγουμε ορισμένες ενέργειες που έχουν αρνητική επίδραση στην πνευματική μας πρόοδο, δε σημαίνει ότι κριτικάρουμε αυτούς που δεν ακολουθούν τον τρόπο ζωής μας.

Ο Σουάμι Ραμ Τίρθα έλεγε: «Βρίσκεις πολύ εύκολα ανθρώπους που θέλουν να αναμορφώσουν άλλους ανθρώπους, αλλά πολύ δύσκολα θα συναντήσεις ανθρώπους που να θέλουν να αναμορφώσουν τον εαυτό τους». Η

τάση να κριτικάρουμε τον κόσμο γεννιέται από την αντίληψη ότι έχουμε καθήκον να διορθώνουμε τους άλλους κι αυτό συμβαίνει όταν αρχίσουμε να νομίζουμε ότι είμαστε ανώτεροί τους. Αλλά, στο δρόμο που ακολουθούμε, πρέπει να κοιτάζουμε να αναμορφώσουμε μόνο τους εαυτούς μας και όχι να αναμορφώσουμε τους άλλους.

Ερώτηση: *Καμιά φορά σχολιάζω τους άλλους ανθρώπους εξαιτίας των πεποιθήσεών μου και του τρόπου διατροφής μου. Ακόμη αποφεύγω τους ανθρώπους που διαρκώς μιλούν για σεξ, με χυδαιότητα και άλλοτε πάλι φιλονικώ με άλλους. Τελικά όμως δε φαίνεται όλα αυτά να βοηθούν σε τίποτα. Τι νομίζετε ότι πρέπει να κάνω;*

Διδάσκαλος: Αν πραγματικά ακολουθείτε το μονοπάτι των Δασκάλων ο κόσμος αυτομάτως θα αρχίσει να σέβεται τα αισθήματά σας και τον τρόπο που σκέφτεστε, αυτή είναι η εμπειρία μου στη ζωή, αλλά απαιτείται συνήθως λίγος χρόνος. Στην αρχή μπορεί να λένε ότι είστε εσωστρεφείς κι ακοινώνητοι και να σας χαρακτηρίζουν με διάφορα παρεμφερή επίθετα. Αλλά, αν είστε συνεπείς και σταθεροί στις αρχές σας, τότε σιγά σιγά θα αρχίσουν να σέβονται τις απόψεις σας και τελικά ορισμένοι απ' αυτούς που σας επικρίνουν, μπορεί κι αυτοί να υιοθετήσουν τον τρόπο της ζωής σας. Πάνω σ' αυτό το θέμα έχω πολλά παραδείγματα από τη ζωή μου.

Εργάστηκα είκοσι πέντε περίπου χρόνια ως ανώτερος διοικητικός υπάλληλος και ήμουν μέλος ενός κλαμπ ανωτέρων υπαλλήλων. Καθημερινά, κατά τη διάρκεια του γεύματος πολλοί από τους συναδέλφους μου έκαναν συζητήσεις γύρω από φιλμ, νυχτερινά κέντρα, σεξ, εγκλήματα κι άλλες γήινες δραστηριότητες. Ήμουν πάντοτε φιλικός και εγκάρδιος μαζί τους, αλλά καθόμουν μαζί τους για γεύμα μόνο μια φορά το μήνα και με την προϋπόθεση ότι εκείνη τη μέρα δε θα γίνονταν παρόμοιες συζητήσεις. Ορισμένοι από τους συναδέλφους μου σεβάστηκαν και δέχτηκαν τις αρχές μου και με τη Χάρη των δύο Μεγάλων Δασκάλων, αποφάσισαν και ακολούθησαν το Μονοπάτι.

Τα προβλήματα συνήθως αρχίζουν όταν δεν είμαστε ειλικρινείς με τον εαυτό μας κι όταν υποκρινόμαστε με το να συμπεριφερόμαστε διαφορετικά στις διάφορες περιπτώσεις. Αν είμαστε οι ίδιοι σε όλες τις πλευρές της ζωής μας, τότε μετά από λίγο καιρό οι άνθρωποι θα αρχίσουν να μας έχουν σε υπόληψη. Δεν έχουν θέση οι φιλονικίες και οι καυγάδες. Δε βοηθούν σε τίποτα. Μόνο το παράδειγμά μας θα κερδίσει τις καρδιές τους.

Ερώτηση: *Ο Διδάσκαλος Κιρπάλ έλεγε να κοιτάμε τη δουλειά μας. Αυτό δεν έρχεται σε αντίθεση με την ανάγκη να αναπτύξουμε φιλενσπλαχνία;*

Διδάσκαλος: Το να κοιτάμε τη δουλειά μας, σημαίνει να αφιερώνουμε τον απαραίτητο χρόνο στο διαλογισμό μας, να διάγουμε ηθική ζωή, να μην παραμελούμε τον καθημερινό μας αυτοέλεγχο. Σημαίνει ακόμη να μην

προσπαθούμε να αλλάζουμε και να αναμορφώσουμε τους άλλους με συμβουλές του τύπου: «Πρέπει να είσαι ηθικός, πρέπει να κάνεις διαλογισμό, πρέπει να δίνεις στους φτωχούς». Χρειάζεται να προσπαθήσουμε να αναμορφωθούμε εμείς οι ίδιοι και ταυτόχρονα να αναπτύξουμε τη φιλευσπλαχνία. Η φιλευσπλαχνία είναι μια όψη τού να ζει κανείς μια ηθική ζωή. Το να κοιτάμε τη δουλειά μας δε σημαίνει να πάψουμε να έχουμε αγάπη και οίκτο για τους άλλους. Αν κάποιος δυστυχεί ή περνάει κάποια μεγάλη στενοχώρια ή έχει ανάγκη από χρήματα ή οτιδήποτε άλλο υλικό αγαθό, είναι καθήκον μας να τον βοηθήσουμε σε όσο το δυνατόν μεγαλύτερο βαθμό.

Ερώτηση: *Το να είμαστε ταπεινοί σημαίνει ότι πρέπει να είμαστε και απαθείς;*

Διδάσκαλος: Υπάρχει μια διαφορά μεταξύ ταπεινοφροσύνης κι απάθειας. Η ταπεινότητα είναι ένα δώρο που αφορά την καρδιά και την ψυχή μας και αντανάκλαται στα λόγια και τη συμπεριφορά μας. Η ταπεινότητα είναι η άρνηση του εγωισμού και της εγωπάθειας. Σημαίνει ότι έχουμε επίγνωση των αδυναμιών μας κι ότι δεν κοιτάμε τις αδυναμίες των άλλων.

Το να είναι κανείς απαθής, σημαίνει το αντίθετο τού να είναι ενεργητικός και δραστήριος. Αν δεν είμαστε γεμάτοι ζήλο και πάθος δεν είναι δυνατό να προχωρήσουμε στο Πνευματικό Μονοπάτι. Αν είμαστε απαθείς, ο χρόνος μας περνάει μέσα στην αδράνεια όπως συμβαίνει με τους ναρκομανείς. Ο δρόμος μας όμως είναι μακρύς και δύσκολος και πρέπει να είμαστε δραστήριοι. Πρέπει να αναπτύξουμε την επιθυμία να πετύχουμε στο σκοπό μας αν θέλουμε να αξιοποιήσουμε το χρήσιμο χρόνο που μας έχει δοθεί σ' αυτή τη σύντομη ζωή που είχαμε τη Χάρη να λάβουμε.

Ερώτηση: *Έχω παρατηρήσει ότι όταν βρίσκομαι σε περιβάλλον ανθρώπων που ακολουθούν το Πνευματικό Μονοπάτι, παραμένω προσηλωμένη σ' αυτό, ενώ όταν είμαι με ανθρώπους πολύ αρνητικούς που ενδιαφέρονται μόνο για τις γήινες απολαύσεις, επηρεάζομαι και ξεφεύγω από το Πνευματικό Μονοπάτι. Τι με συμβουλεύετε;*

Διδάσκαλος: Αυτό που πρέπει να κάνουμε είναι να αποφεύγουμε να καταναλώνουμε πολύ χρόνο με ανθρώπους που είναι δυνατό να μας οδηγήσουν σε κάθε είδους πειρασμό, σε καυγάδες, ανταλλαγή ύβρεων και σε αρνητικές κι όχι αγνές σκέψεις.

Ειδικά στα πρώτα στάδια είμαστε πολύ ευπρόσβλητοι. Πρέπει να έχουμε αγάπη για όλους και να μην τρέφουμε κακές σκέψεις για κανένα. Είναι καλύτερα να αποφεύγουμε τη συναναστροφή ανθρώπων που μπορεί να μας κάνουν να παρεκτραπούμε. Αντίθετα μπορεί να επιδιώξουμε την παρέα ανθρώπων που είναι δυνατό να μας παρασύρουν σε μεγαλύτερη προσπάθεια για

πρόοδο στο Πνευματικό Μονοπάτι και να μας τονώσουν την αγάπη μας για το Διδάσκαλο και για όλη τη Δημιουργία.

Όταν φτάσουμε στο σημείο να είμαστε αρκετά προχωρημένοι και ικανοί να αντιστεκόμαστε σε όλους τους κλυδωνισμούς, τότε είναι δύσκολο να επηρεαστούμε, ακόμη και από ανθρώπους με πολύ αρνητικές συνήθειες.

Αυτοί που κάνουν πρόοδο στο Πνευματικό Μονοπάτι, που ακούν τους υψηλότερους τόνους της Μουσικής των Σφαιρών και βλέπουν τις ανώτερες εκδηλώσεις του Φωτός του Θεού εσωτερικά, είναι άτρωτοι από τους άλλους ανθρώπους. Ακτινοβολούν αγάπη, συμπάθεια, αγνότητα και ταπεινοφροσύνη, κι όποιος δέχεται την ακτινοβολία τους, ακόμη κι αν είναι πολύ αρνητικός, σιγά σιγά αλλάζει. Είναι ικανοί να μεταμορφώσουν τον άνθρωπο-πίθηκο σε άνθρωπο-άγγελο.

Έτσι όταν ακόμη είμαστε στα πρώτα στάδια και είμαστε ευάλωτοι, πρέπει να αποφεύγουμε τη συναναστροφή των πολύ αρνητικών ανθρώπων. Όταν όμως προοδεύσουμε πνευματικά και φτάσουμε στο σημείο να επηρεάζουμε τους άλλους, ώστε από αρνητικά να τους κάνουμε να σκέφτονται θετικά, τότε άφοβα μπορούμε να συναναστρεφόμαστε κάθε άνθρωπο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΑΚΟΣΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Αγάπη και Αφοσίωση

Ερώτηση: Θα μπορούσατε να μας μιλήσετε για τη σημασία της αγάπης και της θυσίας στο Πνευματικό Μονοπάτι;

Διδάσκαλος: Ο Θεός είναι αγάπη. Η ψυχή μας καθώς είναι της ίδιας ουσίας με το Θεό είναι επίσης αγάπη. Κι ο δρόμος που οδηγεί πίσω στο Θεό είναι μέσω της αγάπης. Το μονοπάτι των Δασκάλων είναι το μονοπάτι της αγάπης κι αν ρίξουμε μια ματιά στην ιστορία από τα πολύ παλιά χρόνια, θα παρατηρήσουμε ότι το μονοπάτι της αγάπης ήταν συγχρόνως και μονοπάτι της θυσίας. Αν θέλουμε να καταλάβουμε τι είναι αυτό το μονοπάτι δεν έχουμε παρά να θυμηθούμε το σταυρικό θάνατο του Ιησού, το μεγάλο Σούφι άγιο Σάμας Ταμπρίζ που τον έγδαραν ζωντανό και τον Μανσούρ τον οποίο απαγχόνισαν επειδή έλεγε ότι ήταν «ένα με το Θεό». Επίσης μπορούμε να θυμηθούμε το Διδάσκαλο Αρτζάν Ντεβ που τον έβαλαν να καθίσει σε μια πυρωμένη μεταλλική πλάκα, ενώ για να επιτείνουν το μαρτύριό του, έχυναν πάνω στο σώμα του πυρωμένη άμμο. Όταν ένας άλλος μύστης της εποχής εκείνης ο Χάζρατ Μίαν Μιρ που παρακολουθούσε το μαρτύριο του Αρτζάν Ντεβ μην μπορώντας να αντέξει το θέαμα, του ζήτησε την άδεια να αδρανοποιήσει και να εκμηδενίσει το Μογγόλο βασανιστή του Αρτζάν Ντεβ, εκείνος του απάντησε: «Μη ζητάς κάτι τέτοιο από μένα. Το Μονοπάτι μας είναι αυτό της αποδοχής και της παράδοσης στο θέλημα του Θεού», και συνέχισε τραγουδώντας μέχρι την τελευταία του πνοή, έναν ύμνο της εποχής εκείνης «...Γλυκό είναι το θέλημά Σου...».

Ο Διδάσκαλος Γκομπίντ Σινγκ προκειμένου να υπερασπιστεί το δικαίωμα της πνευματικής ελευθερίας, προτίμησε να χάσει και τους τέσσερις γιους του. Δύο απ' αυτούς, τους έθαψαν ζωντανούς, ενώ οι άλλοι δύο σκοτώθηκαν πολεμώντας. Ο μεγάλος Διδάσκαλος Γκομπίντ Σινγκ μετά το θάνατο των παιδιών του συνήθιζε να λέει: «Τα τέσσερα παιδιά μου φύγανε. Ήταν έτσι το θέλημα του Θεού, να μου τα εμπιστευτεί για λίγα χρόνια και μετά να τα πάρει πίσω. Τώρα μου μένουν χιλιάδες άλλα παιδιά που είναι οι μαθητές μου, στο όνομα του Θεού».

Έτσι βλέπουμε ότι το μονοπάτι της αγάπης είναι συγχρόνως και μονοπάτι της ανιδιοτελούς θυσίας. Είναι αυτό που ύμνησαν οι άγιοι και οι μυστικιστές άντρες και γυναίκες από τα βάθη των αιώνων.

Σκεφτείτε λοιπόν καλά, τι απαιτείται από μας όταν αρχίζουμε να ακολουθούμε αυτό το Μονοπάτι. Ένας μεγάλος Σούφι ποιητής έλεγε: «...έδωσα τη ζωή μου, έδωσα την καρδιά μου, έδωσα την πίστη μου, αλλά είμαι ευτυχής και ευγνώμων στο Θεό που έλαβα αγάπη σαν ανταπόδοση. Αυτή είναι μια ανυπολόγιστη ευκαιρία». Έτσι αν ένας μαθητής μπορέσει να δεχτεί το γλυκό βλέμμα του αγαπημένου του Διδασκάλου, το βλέμμα αυτό του Θείου Οινοχόου το φορτισμένο με αγάπη, θα αποκτήσει ανέκφραστη ευλογία. Για έναν τέτοιο γλυκό εκστασιασμό, αξίζει κανείς να θυσιάσει την καρδιά, τη ζωή και την πίστη του. Αυτό το Μονοπάτι ζητάει τόσα πολλά από μας, που δε μας αφήνει σχεδόν τίποτα. Είναι ένα Μονοπάτι όμως που μας δίνει και πάρα πολλά, γιατί είναι αμέτρητα τα δώρα του Διδασκάλου. Είναι ένα Μονοπάτι στο οποίο κατά παράδοξο τρόπο, ο Διδάσκαλος δε μας ζητάει τίποτα, γιατί η πνευματικότητα που μας χαρίζει είναι δωρεάν όπως όλα τα δώρα της φύσης, συγχρόνως όμως δε μας αφήνει και τίποτε. Παίρνει το καθετί μακριά μας. Παίρνει την καρδιά μας, παίρνει την ψυχή μας, παίρνει το καθετί στο οποίο έχουμε προσκόλληση σ' αυτό τον υλικό κόσμο. Έτσι παρατηρείται κάτι το ιδιαίτερα παράδοξο: Από τη μια μεριά μάς λένε ότι η πνευματικότητα παρέχεται δωρεάν όπως όλα τα δώρα της φύσης, όπως το νερό κι ο ήλιος, αλλά από την άλλη όταν γευόμαστε τους καρπούς της πνευματικότητας απορροφημένοι μέσα στη θεία μέθη, ξεχνάμε τελείως την προσωπικότητά μας και μέσα απ' αυτή την αποστέρηση αποχωριζόμαστε από καθετί το γήινο, διατηρώντας μόνο ό,τι είναι πνευματικό, δηλαδή αυτό που πραγματικά μας ανήκει.

Από τη στιγμή που αποφασίσουμε να ακολουθήσουμε αυτό το μονοπάτι, πρέπει να είμαστε προετοιμασμένοι να πληρώσουμε κάποιο αντίτιμο, οποιοδήποτε κι αν είναι αυτό.

Σ' αυτό το μικρό χρονικό διάστημα που διαρκεί η ανθρώπινη ζωή πρέπει να πετύχουμε τόσο πολλά πράγματα. Πρέπει να υπερβούμε τη σωματική μας συνειδητότητα, να διασχίσουμε «εσωτερικά» τα άστρα, τη σελήνη και τον ήλιο και στη συνέχεια να έρθουμε σε επαφή με την ακτινοβολία μορφή του Διδασκάλου, ο οποίος και θα μας βοηθήσει στο πνευματικό μας ταξίδι, που έχει σαν σκοπό την επικοινωνία και τελικά την ένωση με το Δημιουργό.

Ο ζωντανός Διδάσκαλος είναι η μεγαλύτερη ευλογία πάνω στη γη. Έχοντας ο ίδιος ο Διδάσκαλος λύσει το μυστήριο της ζωής και του θανάτου κι έχοντας γίνει «ένα» με το Δημιουργό έχει τη δυνατότητα να βοηθήσει κι εμάς να ενωθούμε με το Δημιουργό.

Είναι λοιπόν μόνο με τη βοήθεια και τη μεσολάβηση ενός ζωντανού Διδασκάλου που έχουμε τη δυνατότητα να προοδεύσουμε σ' αυτό το μονοπάτι κι αυτός είναι κι ο λόγος που αναζητούμε τη βοήθεια και την προστασία του, που τα εξασφαλίζουμε όταν μας δοθεί η Χάρη να λάβουμε τη μύηση.

Ερώτηση: *Το μονοπάτι της αγάπης φαίνεται τόσο δύσκολο, τόσο γεμάτο από δοκιμασίες... Γιατί άραγε ο Διδάσκαλος πρέπει να μας υποβάλλει σε τόσες δοκιμασίες, όταν ξέρει το καθετί για μας;*

Διδάσκαλος: Ο Διδάσκαλος δε μας υποβάλλει σε δοκιμασίες οικειοθελώς. Υπάρχουν φυσικές δυσκολίες στο Μονοπάτι της Πνευματικότητας τις οποίες εμείς αντιμετωπίζουμε σαν δοκιμασίες. Αν δεχτούμε αυτές τις καταστάσεις σαν φυσιολογικές δυσκολίες στο δρόμο που ακολουθούμε κι όχι σαν δοκιμασίες τοποθετούμε τα πράγματα στις κανονικές τους διαστάσεις. Οι δυσκολίες αυτές δεν αφορούν μόνο εμάς. Όλοι όσοι ακολουθούν το Μονοπάτι θα πρέπει να τις αντιμετωπίσουν. Θα πρέπει να παίρνουμε κάτι σαν προσωπικό, μόνο όταν είναι κάτι που πρέπει να υποστούμε μόνο εμείς κι όχι οι άλλοι. Είναι ο εγωισμός μας που μας κάνει να θεωρούμε μια φυσιολογική δυσκολία στο Μονοπάτι σαν κάτι το οποίο ειδικώς επινοήθηκε για να μας στενοχωρήσει και το ονομάζουμε δοκιμασία. Όταν ένα γεγονός το ονομάζουμε δοκιμασία, απλώς μεγαλοποιούμε τις ατομικές μας δυσκολίες. Οι δοκιμασίες στο Πνευματικό Μονοπάτι είναι μεν μεγάλες αλλά δεν είναι τόσο σοβαρές όσο τις θεωρούμε. Οφείλονται στη δική μας κακή εκτίμηση και αντίληψη με αποτέλεσμα να νιώθουμε πόνο κι οδύνη. Το Πνευματικό Μονοπάτι οπωσδήποτε είναι δύσκολο να το ακολουθήσει κανείς αλλά αν μπορέσουμε να δούμε τα πράγματα με έναν τρόπο τελείως αντικειμενικό, θα ελαχιστοποιήσουμε τον πόνο και θα το ακολουθήσουμε με χαρά.

Θα πρέπει επίσης να θυμόμαστε δύο πράγματα. Πρώτο ότι ο Διδάσκαλος είναι μια αποθήκη αγάπης που δεν αδειάζει ποτέ. Η αγάπη του είναι ατελείωτη κι είναι πάντοτε μαζί μας. Δεύτερο πρέπει να είμαστε υπόχρεοι για ό,τι μας δίνεται και να επιζητάμε περισσότερα. Σ' ένα παλιό ποίημα γραμμένο στη γλώσσα Ουρντού διαβάζουμε:

*Είναι ένα δώρο του Θεού, ω φίλε
που δεν υπόκειται στον έλεγχο
κανενός γήινου όντος.
Πρέπει να πορεύεσαι απλώνοντας την ποδιά
τής ευγνωμοσύνης σου.
Και να συνεχίσεις να ζητάς περισσότερα και περισσότερα.*

Ερώτηση: *Ορισμένες φορές η πίστη μου κλονίζεται όταν περνά από δυσκολίες κι αισθάνομαι σαν ο Θεός και ο Διδάσκαλος να με έχουν εγκαταλείψει. Φοβάμαι πως ίσως δε θα έχω πάλι την αγάπη του Διδασκάλου.*

Διδάσκαλος: Η πίστη μας δεν πρέπει ποτέ να κλονίζεται. Από τη στιγμή που θα συναντήσουμε το Δάσκαλό μας γιατί να χάνουμε την πίστη μας; Μην ξεχνάτε ότι ο Διδάσκαλος έχει αναλάβει την υποχρέωση από τη στιγμή που μας δίνει τη μήση, ποτέ να μη μας αφήσει, ποτέ να μη μας εγκαταλείψει μέχρι να μας φέρει στον Οίκο του Πατρός. Αλλά, πρέπει επίσης να έχουμε υπόψη μας ότι πρέπει υποχρεωτικά να περάσουμε από το στάδιο που αισθάνεται κανείς εγκαταλειμμένος κι έχει την εντύπωση ότι ο Διδάσκαλος τον έχει παραμελήσει. Είναι κι αυτό μια όψη από αυτό το μονοπάτι της μυστικιστικής αγάπης. Πρέπει να περάσουμε απ' αυτό το στάδιο χωρίς γογγυτό και μεμψιμοιρία, γιατί στην πραγματικότητα αυτό το στάδιο είναι ένα δώρο του ίδιου του Διδασκάλου, που θα μας βοηθήσει στο δρόμο μας. Μπορεί να πει κανείς ότι είναι κάτι για το καλό μας, κάτι για τη σωτηρία μας. Υπάρχει πάντα κάποιος θείος λόγος πίσω από κάθε ενέργεια του Διδασκάλου. Μπορεί να καταναλώνουμε όλη μας τη ζωή αναμένοντας την αγάπη του, δεν μπορούμε όμως να απαιτήσουμε το υπέρτατο δώρο απ' αυτόν. Το δώρο θα μας δοθεί την ακριβώς προκαθορισμένη ώρα όπως σε κάποιο ποίημά μου γράφω.

*Αυτό το μυστικό αποκαλύφτηκε σε μένα:
Η αγάπη δεν είναι μια δροσοσταλίδα.
Είναι μια σπίθα φωτιάς
Ρίξε μου έστω και μια ματιά, για να λάβω θεία Χάρη
Και είμαι έτοιμος να υποστώ λύπες
Για όλη μου τη ζωή*

Ερώτηση: *Τι μπορούμε να κάνουμε για να λάβουμε μεγαλύτερη Χάρη από το Διδάσκαλο;*

Διδάσκαλος: Η υπομονή και η καρτερικότητα πρέπει να διέπουν τη ζωή τού αναζητητή της αλήθειας. Ενεργώντας με θεία σοφία, ο Διδάσκαλος θα μας δωρίσει το αντικείμενο των επιδιώξεών μας και των θλίψεών μας όταν ο ακριβής χρόνος έρθει. Θα πρέπει λοιπόν να είμαστε υπομονετικοί γιατί χρειάζεται πολύ καρτερικότητα σ' αυτό το μονοπάτι.

Θα πρέπει να επιτελούμε τα πνευματικά καθήκοντά μας με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, με ταπεινότητα και με ένα πνεύμα τέλειας αφοσίωσης και αυτοπαράδοσης στο Δημιουργό. Στο μονοπάτι αυτό πρέπει να απορρίψουμε τον εγωισμό μας και να σκορπίσουμε την εγωπάθειά μας στους ανέμους.

Είναι ένα μονοπάτι, το Μονοπάτι της Αγάπης ή το Μονοπάτι των Δασκάλων, στο οποίο όταν προχωρούμε πρέπει να αφήσουμε πίσω μας την ανυπομονησία και την ορμητικότητα και να περιμένουμε για τη Θεία Θέληση η οποία και θα πραγματοποιήσει τα όνειρά μας,

πραγματοποιώντας τον αντικειμενικό σκοπό της ανθρώπινης ζωής. Είναι ένα μονοπάτι στο οποίο πρέπει να παραδώσουμε τη θέλησή μας στην υπέρτατη θέληση του Θεού και θα πρέπει να αντιληφθούμε ότι παρ' όλες τις δυνάμεις που τυχόν έχουμε αποκτήσει, παρ' όλη μας την επίπονη πνευματική εργασία, παρ' όλη τη συνέπεια, τη σταθερότητα και την καρτερικότητα, δεν αξίζουμε να τύχουμε της Χάρης να ρίξει πάνω μας έστω και μια ματιά ο Διδάσκαλος, αυτός «ο Λόγος που έγινε Σάρκα».

Παρ' όλες μας τις προσπάθειες απέχουμε απ' ό,τι είναι απαραίτητο κι είμαστε κάτω απ' ό,τι θεωρείται ελάχιστο για να ακολουθήσουμε το Μονοπάτι της Πνευματικότητας. Όταν προσευχόμαστε στον Κύριο δεν πρέπει να ζητάμε τίποτα σαν να το δικαιούμαστε. Πρέπει πάντοτε να προσευχόμαστε στον Πανάγαθο Θεό και στο Διδάσκαλο να μας αξιώσει για το δώρο το οποίο επιθυμούμε και για το οποίο μοχθούμε και υποφέρουμε, όχι σαν κάτι που το δικαιούμαστε αλλά σαν αποτέλεσμα της Χάρης και της ευσπλαχνίας του Κυρίου.

Ο Δρ. Μοχάμετ Ικμπάλ, ένας μεγάλος σύγχρονος ποιητής ο οποίος ακολουθεί έναν παλιό Διδάσκαλο τον Μαουλάνα Ρούμι γράφει κάπου: «... Ξέρω ότι δεν αξίζω ούτε για μια ματιά Σου, αλλά κοίταξε το πάθος μου και την καρτερικότητά μου...».

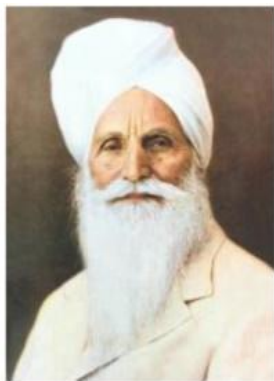
Δεν μπορούμε να απαιτήσουμε σαν δικαίωμα το γεμάτο θεία Χάρη βλέμμα τού Διδασκάλου, ούτε να απαιτήσουμε απ' αυτόν να μας εξυψώσει στο σημείο που να ενωθούμε με τον Πανάγαθο. Όσο πιο γρήγορα αντιληφθούμε αυτή τη βασική και θεμελιώδη αρχή του μυστικισμού, τόσο πιο γρήγορα θα πετύχουμε πρόοδο στο Μονοπάτι. Αν περιμένουμε πνευματική πρόοδο σαν αποτέλεσμα ενός δικαιώματος που έχουμε, αυτό είναι μια έκφραση εγωισμού. Ακόμη και στις τέχνες, βλέπουμε ότι οι μουσικοί, οι ποιητές, οι ζωγράφοι, οι γλύπτες και οι χορευτές φτάνουν σε μεγάλα καλλιτεχνικά ύψη τότε μόνο όταν έχουν έμπνευση. Όσο μεγαλύτερη είναι η ταπεινότητά τους και η αφοσίωσή τους στην τέχνη, τόσο μεγαλύτερη είναι η επιτυχία τους.

Με τον ίδιο τρόπο η ταπεινότητα και ο πόθος της ψυχής για συγχώρεση και Χάρη είναι που φέρνουν το μεγαλύτερο αποτέλεσμα στο Μονοπάτι της Πνευματικότητας.

Για τη Sawan Kirpal Ruhani Mission: Επιστήμη της Πνευματικότητας

Η Sawan Kirpal Ruhani Mission -Επιστήμη της Πνευματικότητας- είναι ένας αφίλοκερδής οργανισμός αφιερωμένος στο να μεταδίδει στους αναζητητές της αλήθειας τα διδάγματα του Sant Rajinder Singh Ji Maharaj, του Sant Darshan Singh Ji Maharaj, του Sant Kirpal Singh Ji Maharaj, του Hazur Baba Sawan Singh Ji Maharaj και των Διδασκάλων που προηγήθηκαν. Οι αναζητητές διδάσκονται την επιστήμη του διαλογισμού με την οποία έχουν την εμπειρία του εσωτερικού Φωτός και Ήχου, υψώνονται πάνω από τη σωματική συνειδητότητα, υπερβαίνουν τις ανώτερες πνευματικές περιοχές και, τελικά, αποκτούν την Αυτογνωσία και τη Θεογνωσία. Η Επιστήμη της Πνευματικότητας, που τα κεντρικά της γραφεία είναι στο Kirpal Ashram στο Δελχί της Ινδίας, έχει 1600 κέντρα σε πάνω από σαράντα χώρες. Οι αναζητητές και οι σπουδαστές μπορούν να επισκεφθούν τον Sant Rajinder Singh Ji Maharaj στο Kirpal Ashram για καθοδήγηση στο διαλογισμό, για μύηση και για να ακούσουν τις ομιλίες του, ή μπορούν να τον συναντήσουν στις συχνές περιοδείες του σε όλο τον κόσμο. Υπάρχουν, επίσης, βιβλία, περιοδικά και άλλα έγγραφα μεταφρασμένα σε περισσότερες από πενήντα γλώσσες, καθώς και κασέτες και βιντεοκασέτες πάνω στην πνευματικότητα.

Hazur Baba Sawan Singh Ji Maharaj (1858-1948): Έκανε τη Surat Shabd Yoga, που ήταν εφικτή για λίγους, να γίνει προσιτή σε όλη την ανθρωπότητα. Προφήτεψε ένα μεγάλο πνευματικό ξύπνημα.

Sant Kirpal Singh Ji Maharaj (1894-1974): Παρουσίασε τα διδάγματα των Διδασκάλων σαν μια τέλεια επιστήμη. Με τρεις περιοδείες σε όλο τον κόσμο και βιβλία που καλύπτουν ολόκληρο τον τομέα της πνευματικότητας, έφερε το μήνυμα της ελπίδας σε κάθε γωνιά της γης. Το 1974, όταν άρχισε το πρώτο Συνέδριο για την Ενότητα του Ανθρώπου, είπε πως η χρυσή εποχή της πνευματικότητας έχει ανατείλει.

Sant Darshan Singh Ji Maharaj (1921-1989): Στη δεκαπεντάχρονη αποστολή του, εγκαθίδρυσε τη Sawan Kirpal Ruhani Mission - Επιστήμη της Πνευματικότητας με 50 κέντρα σε πάνω από σαράντα χώρες και βιβλία που έχουν εξηγηθεί σε περισσότερες από πενήντα γλώσσες. Ήταν ένας φημισμένος μύστης ποιητής και πήρε δύο Βραβεία της Ουρδικής Ακαδημίας για τα ποιήματά του.

Εξήγησε την πνευματικότητα σαν ένα μονοπάτι «θετικού μυστικισμού», στο οποίο επιδιώκοντας κανείς τον πνευματικό του στόχο, ενώ εκτελεί τις εγκόσμιός του υπευθυνότητες, συμβάλλει θετικά στην κοινωνία του και γενικά στον κόσμο. Προτού να αφήσει το γήινο επίπεδο, στις 30 Μαΐου **1989**, ο Sant Darshan Singh Ji εμπιστεύθηκε την πνευματική του εργασία στον Sant Rajinder Singh Ji.

Sant Rajinder Singh Ji Maharaj (1946-): Συγκάλεσε το Πρώτο Διεθνές Συνέδριο για την Ολοκλήρωση του Ανθρώπου και το Πρώτο Παγκόσμιο Συνέδριο για το Μυστικισμό, τα οποία συνεχίζει να κάνει κάθε χρόνο. Έλαβε πολλές τιμές και επαίνους για την εργασία του για την επίτευξη της εσωτερικής και εξωτερικής ειρήνης μέσω του διαλογισμού.

ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΤΗΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

<http://www.sos.org/el>